

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

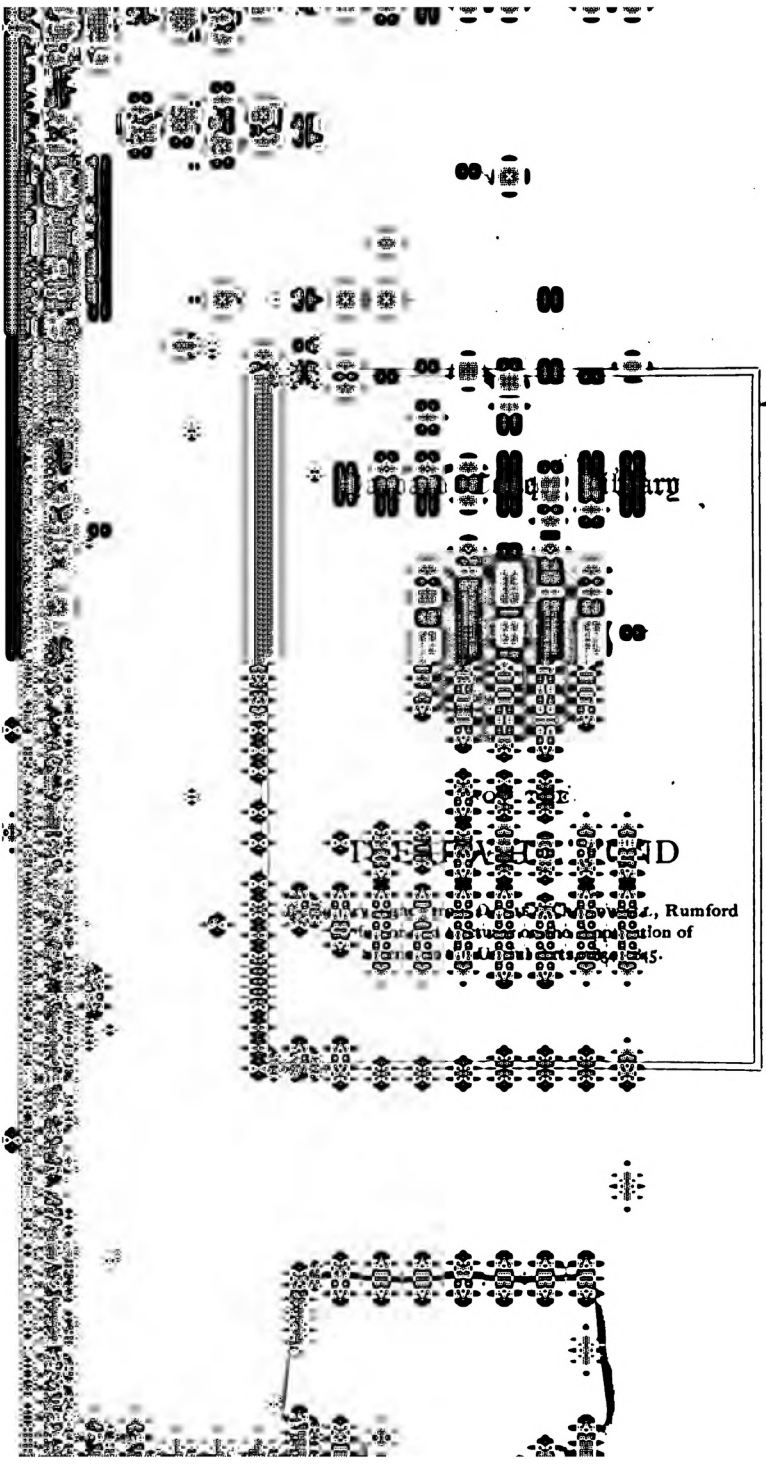
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

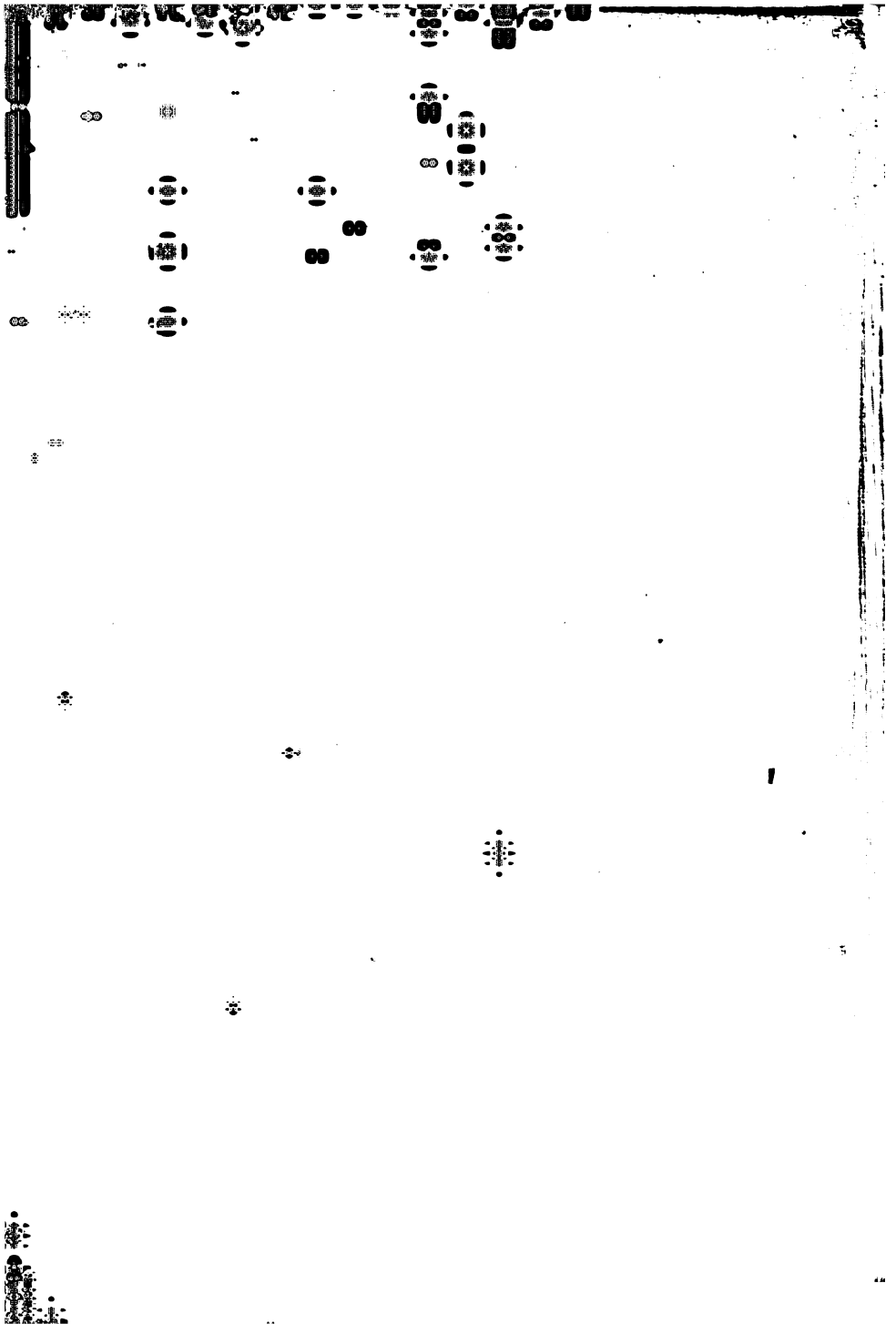
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

DETAILS

Fig. 2, Rumford
 Section of
 1955.

MAGYAR MINERVA

A MAGYARORSZÁGI
MÚZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK
CZÍMKÖNYVE

KÖZREBOCSÁTJÁK

A MÚZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZÁGOS TANÁCSA
ÉS ORSZÁGOS FŐFELÜGYELŐSÉGE

III. ÉVFOLYAM

1903—1904

BUDAPEST
AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R-TÁRSULAT NYOMÁSA
1904.

~~Ref 483.10~~

~~B 8050.7~~

B 8769.1

*Treadwell fund
(III)*

Budapest, az Athenaeum r.-t. könyvnyomdája.

ELŐSZÓ.

A MAGYAR MINERVA III. évfolyama a hazai múzeumok és könyvtárak 1902--1903. évi állapotát feltüntető adatokat foglalja magában s a múzeumok és könyvtárak országos tanácsának, valamint az országos főfelügyelőségnek együttes kiadásában lát napvilágot.

Míg az 1902. évben megjelent II. évfolyam 871 gyűjtemény ismertetését foglalja magában, a jelen új kötet a fővárosnak és a vidék 687 városának és községének 1509 gyűjteményét ismerteti; ezek között 12 országos közgyűjteményen kívül 56 fővárosi és 474 vidéki oly gyűjtemény van, a melyek iskolákkal kapcsolatosan vannak szervezve, a kizárólag egyházi jellegű gyűjtemények száma a fővárosban 3, a vidéken 120, a hatóságok és közintézetek által fentartott gyűjteményeké a fővárosban 28, a vidéken 176, a társulati gyűjteményeké a fővárosban 46, a vidéken 591, s végül van két gyűjtemény a vidéken, a melyek családi hitbizományként szolgálják a nyilvánosságot.

Szakok szerint csoportosítva, az 1509 közgyűjtemény osztályai között a könyvtárak 1498, a régiség-tárak és iparművészeti gyűjtemények 227, a szépművészeti gyűjtemények 33, a néprajzi gyűjtemények 33, a természetrajzi gyűjtemények 286 számmal, az áruismeik és ehhez hasonló mintagyűjtemények, melyek a fentebbi csoportok egyikébe sem oszthatók be, 17

számmal vannak képviselve; a gyűjtemények közül a fővárosban van 43 könyvtár, 14 régiségtár és iparművészeti gyűjtemény, 3 szépművészeti gyűjtemény, 1 néprajzi gyűjtemény, 25 természetrajzi és 8 egyéb gyűjtemény. A mi a könyvtárakat illeti, a tudományos jellegű, önálló és iskolákkal vagy egyéb intézetekkel kapcsolatos könyvtárakon és a kaszinók és olvasókörök könyvtárain kívül a népnevelés fontos tényezőinek, a szoros értelemben vett népkönyvtáraknak ez alkalommal először juttattunk jelentőségükhez méltó helyet e kiadványban, nem kevesebb mint 497 népkönyvtárról adva számot állapotuk ismertetésével.

Az itt felsorolt közgyűjtemények közül 61 azoknak a tudományos jellegű intézeteknek a száma, a melyek az állami segélyezés révén a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének hatáskörébe tartoznak; és 138 olyan könyvtár van, mely részint a múzeumok és könyvtárak országos tanácsának köszönheti létesülését, részint annak anyagi támogatása mellett áll fenn, s mint ilyen, a tanács közvetlen felügyelete alatt áll.

E két csoportba tartozó gyűjtemények, valamint a budapesti állami nagy gyűjtemények adatai az 1903. évvel vannak lezárva; a többiekéi az 1902. évi állapotot tüntetik fel.

Az anyag összegyűjtésének és feldolgozásának munkáját a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége útján beszerzett adatok alapján Dr. SENŐXHERR GYULA, a főfelügyelőség előadó titkára vezetése alatt, Dr. GÁRDONYI ALBERT, Budapest székes-főváros könyvtárnoka, végezte.

ABA. (Fejér vármegye.)

1. Az olvasóköri könyvtára.

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 521 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap nyitva áll.

Könyvtárnok: Hauser Lipót alelnök.

ABONY. (Pest vármegye.)

2. A kaszinó könyvtára.

1838-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Bogó Sándor.

3. A katolikus olvasó-egylet könyvtára.

1873-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyokkal Rudnyánszky László szolgabíró, Lukács Gyula gyógyszerész és Viz Zoltán plébános gyarapították.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. u. 2-től 10 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 120 kötetet használtak, kikölcsönzöttet 192 kötet.

Az 1902. évben 60 kor. fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségvetése 30 kor.

Veverán István, Az abonyi kath. olvasóegylet 25 éves múltja. (1898.)

4. A polgári kör könyvtára.

Az egyesület 1858-ban, könyvtára 1860-ban keletkezett, s ez idő óta az egyesület jövedelméből gyarapított.

Állománya 600 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Betűrendes katalogusa van.

Az olvasóterem egész nap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából a könyvtár minden szerdán és csütörtökön délután 5-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. azontúl minden hétre 10 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 25 egyén 308 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 65 korona 96 fillért tettek ki.

Könyvtárnok: T a n t o s s y K á l m á n.

ABOSFALVA. (Kis-Küküllő vármegye.)

5. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította.

Állománya 278 mű 380 kötetben, a róm. kath. iskolában elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap nyitva áll; de mivel a nép nagyobb része nem tud olvasni, a könyvtárkezelő lelkész olvas fel nekik belőle.

ADA. (Bács-Bodrog vármegye.)

6. Magyar népkönyvtár.

1872-ben alapította Ada közönsége.

Állománya 1184 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délután 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 30 egyén 100 kötetet kölcsönzött ki.

Évi költségvetése átlag 100 korona.

Könyvtárnok: N a g y L a j o s tanító.

7. A magyar polgári kereskedelmi olvasó-egylet könyvtára.

1867-ben keletkezett.

Állománya 1000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Kovács Ferencz.

ADACS. (Heves vármegye.)

8. Iskola-könyvtár.

1874-ben alapította a község, s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 350 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vásár- és ünnepnapon d. e. 8-tól 10-ig és d. u. 1-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 175 egyén 235 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 14 kor. 60 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 10 korona.

Könyvtárnok: Wunsch Ferencz tanító.

ADÁSZ-TEVEL. (Veszprém vármegye.)

9. Az olvasókör könyvtára.

1889-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 150 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Az olvasóterem minden este 8-tól 10 óráig használható. Kikölcsönzés céljából a könyvtár hetenként háromszor délután 4-től 6 óráig nyitva áll. Az 1902. évben az olvasóteremben 27 egyén 54 kötetet használt, 31 egyén 82 kötetet kölcsönzött ki.

Az egyesület 1903. évi költségvetése: 190 kor. bevétel, 170 kor. kiadás.

Könyvtárnok: Kis Lajos.

AGÁRD. (Nógrád vármegye.)

10. Népkönyvtár.

1894-ben alapította a nógrádmezei nemzeti intézet.

Állománya 260 munka, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és könyvtári naplója van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton délután 6-tól 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 22 egyén 35 művet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Pittner Pál ág. ev. tanító.

AGOSTYÁN (Komárom vármegye.)

11. Községi népkönyvtár.

1901. december 1-én alapította a vármegyei közművelődési egyesület.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden délelőtt 8-tól délután 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 286 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Horváth Ignác kántor-tanító.

AJAK. (Szabolcs vármegye.)

12. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. kir. földművelésügyi minisztérium.

Állománya 186 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából naponként d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 130 kötet kölcsönöztetett ki.

Könyvtárnok: Legeza Árpád jegyző.

AKNASUGATAG. (Máramaros vármegye.)

13. Az olvasó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1864-ben, könyvtára 1889-ben keletkezett.

Állománya 264 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden délután 5-től 6 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 174 kötet kölcsönöztetett ki.

ALBERTI. (Csanád vármegye.)

14. Iskolai könyvtár.

1875-ben alapította Dianovszky József s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 40 kötet.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából állandóan nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 30 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Brusznyczky Pál tanító.

ALBERTIRSA. (Pest vármegye.)

15. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította.

Állománya 277 mű 335 kötetben, Magócsy Gusztáv takarékpénztári igazgatónál elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden kedden és pénteken délután nyitva áll. Az 1903. évben 3277 kötetet használtak belőle.

ALDEBRŐ. (Heves vármegye.)

16. Róm. kath. iskolai könyvtár.

Csekó Gábor egri kanonok alapította s 1880. óta használják népkönyvtárul.

Állománya 135 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton délután 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap.

Az 1902. évben szünetelt.

Könyvtárnok: Beke András tanító.

ALSÓ-BESSNYŐ. (Fejér vármegye.)

17. Népkönyvtár.

1896-ban alapította gróf Wimpffen Siegfridné.

Állománya 250 füzet, egy szekrényben elhelyezve.

Kölcsönzés czéljából minden délután az iskolai előadás után egy fél óráig nyitva áll. Az 1902. évben 195 füzet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Balla János tanító.

ALSÓ-DETRHEM. (Torda vármegye.)

18. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 92 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kölcsönzés czéljából minden kedden és csütörtökön délután 4-től 6 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj fejében hetenként 2 fillér fizetendő. Az 1902. évben 49 egyén 65 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Komáromy Elek állami isk. tanító.

ALSÓ-GALLA. (Komárom vármegye.)

19. A D. K. E. vándorkönyvtára.

A dunántuli közművelődési egyesület alapította.

Állománya a bányatelepi iskola igazgatóságánál van elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Az 1908. évben 394 olvasó használta.

ALSÓ-JÁRA. (Torda vármegye.)

20. Ifjusági és népkönyvtár.

1880-ban alapította az állami elemi népiskola.

Állománya 155 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délután 4-től 5 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 130 egyén 155 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 27 kor. 58 fillért tettek ki. 1903. évi költségtétele 39 kor. 80 fillér.

Könyvtárnok: Tulogdi Pál állami isk. igazgató.

21. Az olvasó-egylet könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Lukács László g. k. lelkész és Szöcs Péter főszolgabíró gyarapították.

Allománya 328 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem egész napon keresztül állandóan használható. Kikölcsönzés céljából a könyvtár minden szerdán és pénteken délután 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tárgya egy hét, azontúl kötetenként 2 fillér büntetés fizetendő. Az 1902. évben 38 egyén 634 kötetet kölcsönzött ki.

ALSÓ-KÖRÖSKÉNY. (Nyitra vármegye.)

22. A F. M. K. E. ifjusági könyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Allománya 85 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Massányi Béla állami isk. tanító.

ALSÓ-KUBIN. (Árva vármegye.)

23. Az árva-vármegyei Csaplovits-könyvtár.

Jaszenovai Csaplovits Lőrincz, Bihar és Gömör vármegyék táblabírája, Zichy István gróf örökösének levéltárnoka 1839. évi április 15-én kelt adomány-levelével szülőmegyéje, Árva vármegye közönségének ajándékozta harmincz esztendő alatt gyűjtött s haláláig gyűjtendő könyvtárát. (Fejlődésének vázlatos történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A könyvtárt első időben az alapító levél rendelkezései szerint a vármegye által kinevezett könyvtárnok kezelte, később a könyvtárnoki állás összekapcsoltatván a vármegyei levéltár-

noki állással, ez idő szerint a könyvtárt a vármegyei könyv- és levéltárnok kezeli. A vármegye 1900-ban a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte. s ennek javaslatára a könyvtárrendezés költségeinek fedezése czéljából a közoktatásügyi kormány az 1899., 1900. és 1901. évekre állami segélyül 800—800 koronát adott.

A becses gyűjtemény czélszerű elhelyezésének kérdése már évtizedek óta vajudik. Könyvtár-épület emelésére a Thurzó György nádor örökösei tulajdonát képező árvai uradalom 12.000 koronát adományozott, mely összeghez a főfelügyelőség által javaslatba hozott 30.632 korona állami segély járulván. az építkezés előmunkálatai a legrövidebb idő alatt megkezdődnek.

A könyvtár állománya 39.000 kötet, ezek között 20 ösnyomtatvány, 18 régi magyar nyomtatvány, 58 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, 35 magyar szerzötöl külföldön megjelent 1711 előtti nyomtatvány, 137 kézirat (ezek között egy XIV. és három XV. századbéli), számos térkép és metszet. A mintegy 26.000 kötetből álló. még fel nem dolgozott anyagból is előre láthatólag több becses darab fog előkerülni.

Gyarapodása az 1902. évben 155 kötet.

Szerzeményi naplója 1798. november 1-től 1852. április 26-ig Csaplovits Lőrincz kézírásában és 1898. január 20-tól kezdve máig a könyvtárnok vezetése alatt. Czédula katalogusa most készül s mintegy 10.000 czédula már készen áll.

A könyvtár egy része a vármegyeház I. emeletén három szobában és a közgyűlési teremben van elhelyezve. A nagyobb rész, mely mostanig feldolgozatlanul a városház két szobájában őriztetett, az épület nagymérvű megrongálódása következtében az 1903. év végén a vármegyeházába vitetett át, s ott raktárszerűleg elhelyezve várja az építkezési kérdés mielőbbi megoldását.

Anyaga ezidő szerint csak kikölcsönzés útján használható. Az 1902-ik évben kikölcsönözöttet 87 kötet és 53 füzet.

A könyvtár állagához tartozik egy kis gyűjtemény, melyet régiségek és iparművészeti tárgyak s ásványok, kövületek képeznek. Ennek régiségeit s iparművészeti tárgyait most alakítja egy kis igényű muzeummá a könyvtárnok.

A felügyeleti és intézkedési jogot a vármegyei alispán és a törvényhatósági bizottság kebeléből választott könyvtári bizottság gyakorolja, melynek *elnöke*: Kubinyi Miklós. *tagjai*: Abaffy Ágost, Balgha Gyózó, Divéky Ágost, Novák Pál.

Könyvtárnok: Rexa Dezső. *díjnok*: Hojo István.

Szontagh Dániel a könyvtárra vonatkozó cikkei: *Pesti Napló*: 1858. évi 55., 56., 163., 164., 165. és 1859. évi 63., 64.

számok. Szontagh Dániel: *Az iglói és zabari Szontagh nemzetiség származási története.* (Pest, 1864.) — *Magyar Könyvszemle*, VII. kötet 319. l. — Pázmány Lajos, *Az árvamegyei Csaplovits könyvtár szabályzata 1840-ből.* (*Magyar Könyvszemle*, X. kötet 103. l.)

24. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 171 kötet, az iparos tanoncsiskolában elhelyezve. Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön este 6 órakor nyitva áll. 1903. január elejétől augusztus végéig 35 egyén 145 kötetet használt.

Könyvtárnok: J u r e k I s t v á n igazgató.

25. A m. k. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1888-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Ma még közös a polgári fiu- és leányiskola könyvtárával. Külön tanári könyvtár alapítása most van folyamatban. Fejlesztéséhez a m. k. vallás- és közokt. minisztérium és Szabó Ferencz plébános járultak adományokkal.

Állománya a tanári szobában négy szekrényben van elhelyezve.

Szakkatalógusa van.

A tanárokon kívül a tanulók is használják. kik hetenként szombaton d. e. 11-től 12-ig vehetnek belőle kölcsön könyveket.

b) Természettajzi gyűjtemény.

1888-ban keletkezett s közös a polgári fiu- és leányiskolával. Nagyobb adományokkal a m. k. vallás- és közokt. minisztérium és dr. Holub Emil gyarapították.

Állománya 16 állat s 82 állati preparatum. továbbá 40 növény. 11 növényi preparatum. 262 ásvány. 34 közet és 14 kőület.

Szakkatalógusa van.

A gyűjtemények őre: H r a b u s a y I s t v á n.

ALSÓ-PALÓJTA. (Hont vármegye.)

26. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 150 kötet, egy szekrényben elhelyezve.
Katalogusa van.

Könyvtárnok: Galló Gusztáv községi bíró.

ALSÓ-SZELI. (Pozsony vármegye.)

27. Népkönyvtár.

1882-ben alapította Mendöl János ág. ev. tanító.

Állománya 402 kötet, két szekrényben elhelyezve.
Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából októbertől márcziusig minden szombat este nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902/3. évben 41 egyén használta a könyvtárt.

1902. évi kiadásai 2 kor. 50 fillért tettek ki.

Könyvtárnok: Mendöl János ág. ev. tanító.

ALVINCZ. (Alsó-Fehér vármegye.)

28. Ifjúsági és népkönyvtár.

1879-ben alapította az állami iskola tantestülete.

Állománya 176 kötet, egy szekrényben elhelyezve.
Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton délután 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj hetenként 4 fillér. Az 1902. évben 36 egyén 75 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Molnár Béla állami isk. tanító.

---

29. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1700 körül keletkezett.

Állománya 1200 kötet, ezek között 2 db ősnymtatvány és 41 db kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Könyvtárnok: Grand Konrád házfőnök.

AMBRÓZFALVA. (Csanád vármegye.)

30. Népiskolai könyvtár.

1887-ben alapította az evangélikus egyház s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgált.

Állománya 45 kötet és 225 füzet.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton délelőtt 11-től 12 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 118 egyén 324 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 4 kor. 14 fillért tettek ki.

Könyvtárnok: Trnovszky Sámuel tanító.

ANDOCS. (Somogy vármegye.)

31. A Szent Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1721-ben keletkezett.

Állománya 2162 kötet, egy szobában elhelyezve.

Katalogusa van.

A rend tagjai használják, de kivételes esetekben mások is kapnak kölcsön belőle.

1902. évi gyarapodása 10 kötet és 26 levél.

Könyvtárnok: Suppauer Gáspár házfőnök.

APÁTFALVA. (Csanád vármegye.)

32. Községi népkönyvtár.

1899 márczius 26-án alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 221 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap délelőtt 8-tól 11 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 920 egyén használta a könyvtárt.

1902. évi kiadásai 20 koronát tettek ki, a mit a község pénztára fedezett.

Könyvtárnok: Z a b o j s z k y M i h á l y községi tanító.

APÁTMARÓT. (Hont vármegye.)

33. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1900. június 1-én alapította a felvidéki magyar köz-művelődési egyesület.

Állománya 149 kötet. egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden délután 4-től 6 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. Heti használati díj 4 fillér. Az 1902. évben 311 egyén 392 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: B a n k ó J á n o s állami isk. tanító.

APCZ. (Heves vármegye.)

34. Népiskolai könyvtár.

1893-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 392 kötet. egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden kedden és szombaton d. u. 4-től 5-ig nyitva áll. Az 1902. évben 295 egyén 390 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 10 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: R é v f y J á n o s tanító.

ARAD. (Arad vármegye.)

35. Az aradi kereskedők körének könyvtára.

1868-ban. az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1161 kötet. három szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem minden este 9-től 10 óráig használható. Kölcsönzés céljából a könyvtár minden csütörtökön este 9-től 10 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 190 egyén 1042 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 65 kor. 75 fillért tettek ki.

Könyvtárnokok: Pichler Sándor és Wessel Károly.

Az aradi kereskedők köre könyvtárának címjegyzéke.

36. Az aradvidéki tanító-egylet könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 621 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kölcsönzés céljából mindig nyitva áll.

Az 1903. évben 100—120 korona fordítottatott gyarapítására, mely összesen szaklapok szerezettek be.

Könyvtárnok: Czobor Ottó.

Az aradvidéki tanítóegyesület évkönyve. (Arad, 1873.)

37. A gör. kel. román szeminárium könyvtára.

1840-ben keletkezett. Adományokkal Popescu Patriczius, Papp András, Gavra Sándor és Goldis József megboldogult püspökök gyarapították.

Állománya 5862 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A szeminárium tanárai és növendékei használják. 1902-ben 78 kötet kölcsönöztetett ki.

1902. évi összes gyarapodása 2432 kötet. Javadalmazása 112 kor. 26 fillér volt, ebből beszereztetett 187 kötet.

Könyvtárnok: dr. Botis Tivadar tanár.

Inventarul bibliotecii institutului pedagogic-teologic gr. or. rom. du Arad.

38. A kir. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Két részből áll.

a) A tanári könyvtár a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium 1873. évi 15,832. sz. a. rendeletével keletkezett, midőn az intézet a minorita rendtől átvétetett.

Állománya 8844 kötet, a tanári szobában 8 szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Idegenek intézeti tanárok jótállása mellett térítvény ellenében naponként d. e. 8 és 12 óra között kaphatnak kölcsön könyveket.

Évi javadalmazását a Bibics-alapból nyeri. 1902. évi gyarapodása 126 kötet.

Könyvtárnok: dr. Hunyady József tanár.

β) Az Orczy-Vásárhelyi könyvtár a báró Orczy család könyvtárát (Orczy László és a két Lőrincz gyűjtése) és a Vásárhelyi család által a városnak ajándékozott könyvgyűjteményt foglalja magában, melyet Arad város 1878-ban adott az intézetnek. Hosszu időn át rendezetlenül állt, végre a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium 1899. évi 8489. sz. a. rendeletével Kara Győzöt bízta meg a rendezéssel és egyszersmind a könyvtár őrévé nevezte ki.

Állománya 25.000 kötet, köztük 15 őnyomtatvány, több régi magyar nyomtatvány és kézirat, egy teremben elhelyezve.

Eddig a czédula-katalogusa készült el, további rendezése most van folyamatban.

Könyvtárnok: Kara Győző tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1880-ban keletkezett. Fejlesztéséhez Török Béla, Vagács M., dr. Schwester J., Náder József, Dömötör L. és dr. Márki Sándor járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 680 régiség, ezek között 186 őskori, 67 középkori tárgy, 97 fegyver és 169 újabbkori emlék, a főgimnázium disztermében két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség számára mindig nyitva áll.

A gyűjtemény őre: Kara Győző tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1878-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal br. Bohus László és István gyarapították.

Állománya 3790 állat, ezek között 41 emlős, 216 madár, 31 hüllő, 22 kétlétű, 42 hal, 2311 rovar és 1127 egyéb alábbrendű állat, továbbá 3472 növény, 807 ásvány, 411 kőzet és kövület, egy teremben a reáliskolával közösen elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei egy ázsiai talpas tyúk és egy tuskés farku gyík.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség a gyűjtemény örének kalauzolása mellett minden délelőtt 8 és 12, délután 2 és 4 óra között megtekintheti. Évi javadalmazása átlag 200 korona a Bibics-alapból.

A gyűjtemény őre: Lejtényi Sándor tanár.

Himpfner Béla, Az aradi főgimnázium története. (Arad, 1896.) — Rieger Imre, Az aradi hír: főgimnázium tanári könyvtárának 1897. decz. 31-én lezárt alaplettára. (Arad, 1898.)

39. A Kölcsey-egyesület gyűjteményei.

Az egyesület 1881-ben Lukácsy Miklós kezdeményezésére keletkezett. 1881. ápr. 24-ikén tartott alakuló értekezletén már 2 alapító, 167 rendes és 38 pártoló tagja volt. Jelenleg tagjainak száma 600. 1902. évi költségvetése: 4860 kor. bevétel s 4860 kor. kiadás. Gyűjteményeit 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte, melynek javaslatára ez évtől kezdve rendes állami segélyben részesül.

Az egyesület elnöke: Varjassy Árpád kir. tan.;
alelnök: Edvi Illés László; *pénztárnok:* Zádor Bertalan; *titkár:* Jancsovics Ferencz.

a) Könyvtár.

1881-ben. az egyesülettel egyidejűleg jelentkezett. Birto-kába jutott később Pálffy Sándor aradi ügyvéd körülbelül 400 kötetnyi könyvtára s az aradi írók és hírlapírók felosztott körének vagy 150 db könyve. 1897-ben vette meg az egyesület az Atzél Péter-féle 15.000 kötetre becsült könyvtárt, melynek rendezésére és vételárának törlesztésére a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1899-től kezdve évenként 1000 korona segélyt engedélyezett.

Állománya 7602 kötet. továbbá a még feldolgozatlan s 15.000 kötetre becsült Atzél Péter könyvtár. ugyanzintén az özv. Bodroghy Istvánné és az aradi kaszinó által ajándékozott könyvgyűjtemény, az ereklye-múzeummal kapcsolatban álló helyiségekben elhelyezve.

A könyvtár katalógusa a könyvtár rendezésével együtt munkába van véve.

Használók számára minden hétfőn, csütörtökön és pénteken nyitva áll.

1902. évi javadalmazása 1400 korona.

Könyvtárnok: Takácsy Ferencz.

b) Régiségtár és ereklyemúzeum.

A régiségtár 1881-ben keletkezett, az 1848/49-iki szabadságharcz ereklyéit azonban csak 1891 óta gyűjtik. A m. kir. vallás- és közokt. minisztérium a pécskai ásatásokra és a régiségtár gyarapítására 1898-tól kezdve évenként 600 korona segélyben részesítette. Az ásatások vezetésével az egyesület Dömötör László főgimn. tanárt bízta meg, ki 1899-ben az orsz. főfelügyelőség által rendezett régészeti tanfolyamban is részt vett és 1903-ban bekövetkezett haláláig szép eredménnyel buzgókodott a gyűjtemény fejlesztésén.

Állományuk 1000 db régiség és egy 695 darabból álló éremgyűjtemény, továbbá mintegy 12000 db kézirat és 2000 db emléktárgy, kilencz teremben elhelyezve.

Leltáruk van.

A közönség a gyűjteményeket mindennap megtekintheti.

1903. évi javadalmazása az államsegélyből 600 korona.

A gyűjtemények őre: Varjassy Árpád.

A Kölcsey-egyesület évkönyve. I.—VI. évfolyam. (Arad, 1884—1889.) — Az aradi Kölcsey-egyesület alapszabályai. (Arad, 1894.) — Somogyi Gyula, Az aradi Kölcsey-egyesület története. (Az évkönyv VII. kötete. Arad, 1896.) — Az aradi Kölcsey-egyesület könyvtárának czimjegyzéke. (Arad, 1898.) — Pókász Imre, Az aradi Kölcsey-egyesület 1900. évi működése. (Arad, 1901.) — Pókász Imre, Az aradi Kölcsey-egyesület 1901. évi működése. (Arad, 1902.)

40. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1874-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2200 kötet és 63 térkép, két teremben elhelyezve. külön olvasóhelyiséggel.

Szaktejtára és czédula-katalogusa van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 213 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 759 kor. 82 fillér fordítottot gyarapítására. ebből beszereztetett 151 kötet. 1903. évi költségvetése 800 korona.

Könyvtárnok: Jancsovics Ferencz tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1874-ben keletkezett. Sztójka József városi tisztviselő 16.000 darabból álló rovargyűjteménnyel gyarapította.

Allománya 418 csoport állat, 391 növény és 664 ásvány, a kir. főgimnázium gyűjteményével egy helyiségben elhelyezve.

Leltára van.

1902-ben 120 kor. fordítottatott gyarapítására, ebből 3 állat szereztetett be. 1903. évi költségvetése 100 korona.

A gyűjtemény őre: Sztrojiny Lajos tanár.

41. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1878-ban, az intézet megnyitásakor keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium és Csepreghy Endre igazgató gyarapították.

Allománya 3196 kötet, a tanári szobában 11 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szakkatalogusa van.

A tanárokon kívül hetenként egyszer a tanuló ifjúság is vehet belőle kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 111 köt.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1878-ban keletkezett.

Allománya 544 állat, ebből 6 emlős, 150 madár, 5 hüllő, 8 hal és 375 rovar, továbbá 800 növény, 161 ásvány, 105 kőzet és 8 csontváz, egy kis szertárban öt szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

1902. évi gyarapítására 96 koronát fordítottak, mely összesen 2 borszeszkészítmény szereztetett be.

A gyűjtemények őre: W á g n e r J á n o s tanár.

42. A minorita rendház könyvtára.

1714-ben keletkezett.

Allománya mintegy 6000 kötet, a rendház ujjáépítése folyamán ideiglenesen elhelyezve.

Katalogusa van.

Csak a rendház tagjai használhatják.

1902. évi gyarapodása 50 kötet.

Könyvtárnok: S z i k r a L é n á r d hitoktató.

Lakatos Ottó, Arad város története. (Arad, 1881.)

43. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1885-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Arad sz. kir. város és Réthy Viktor gyarapították.

Állománya 1313 kötet és 50 térkép. egy szobában 7 szekrényben elhelyezve, a mely szoba egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Leltára. szaklajstroma és betürendes katalogusa van.

Az 1902. évben 331 kor. 84 fillért fordítottak gyarapítására, mely összesen 49 kötet szereztetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

1885-ben keletkezett. Ábrai Lajos igazgató nagyobb éremgyűjteménnyel gyarapította, mely főleg magyar királyok (II. Ulászlótól II. Mátyásig) pénzeiből áll.

Állománya 1088 db. érem. a könyvtári szekrények alsó részében elhelyezve.

A gyűjtemények őre: Varga Imre tanár.

ARANYOS-MARÓT. (Bars vármegye.)

44. Bars vármegye múzeuma.

A vármegye törvényhatósági bizottsága 1891. decz. 17-ikén kelt elhatározásával a területén található történeti és régészeti emlékeket a vármegye közönségének oltalma alá helyezte és állandó múzeum szervezését kimondva, annak alapjára 2000 koronát szavazott meg. Ez összeg 1902. év végéig 3326 korona 88 fillérre emelkedett. Az eddig összegyűjtött múzeumi anyag ideiglenesen a vármegye székházában van elhelyezve; végleges elhelyezése és nyilvánossá tétele a folyamatban levő rendezéssel áll kapcsolatban. Az állam 1896-ban 600 koronával segítette. 1898. óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, melynek javaslatára 1898-ban 400 korona újabb segélyben részesült.

Állománya mintegy 1927 db. régiség és 1469 kötet könyv.

A gyűjtemény őre: Sefcsik Béla megyei levéltárnok.

ARANYOS-MEDGYES. (Szatmár vármegye.)

45. *Ifjúsági egyesületi könyvtár.*

1901-ben alapította az állami iskola tanítói kara s kezdetől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 43 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 65 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Pozder Mária állami isk. tanítónő.

ARANYOS-RÁKOS. (Torda vármegye.)

46. *Az E. M. K. E. népkönyvtára.*

1898-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 142 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délután 1-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díja évi 40 fillér. A törvényes határidőn túl minden könyvért napi 2 fillér büntetés fizetendő. Az 1902. évben 22 egyén 72 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 12 korona 90 fillért tettek ki.

Könyvtárnok: Csегery Elek állami isk. tanító.

ÁRKOS. (Háromszék vármegye.)

47. *Olvasóegylet és népkönyvtár.*

1874-ben alakult.

Állománya 348 kötet, 248 darab, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délelőtt 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Felnőtték évi

1 korona használati díjat fizetnek, az ifjuság ingyen használja.
Az 1902. évben 50 egyén 112 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 33 korona 80 fillért tettek ki. 1903. évi költségvetése 200 korona dologi kiadásokra.

Könyvtárnok: Cserei Gyula.

ASZÓD. (Pest vármegye.)

48. Az ág. h. ev. gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az aszódi ev. alesperesség tanítói könyvtárának és a cinkotai kerület könyvtárának egyesítéséből keletkezett s magánosok adományaiból gyarapodott.

Állománya, az iskolai értesítőket nem számítva, 1915 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szakkajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják biztosíték letévése mellett, más helyekre azonban nem kölcsönöznek ki könyveket.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 111 kötet.

Könyvtárnok: Dévény József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Egyesek ajándékaiból keletkezett.

Állománya 893 régiség, ebből 9 őskori, 56 középkorbeli tárgy, 2 fegyver és 826 érem, a természetrajzi szertár egyik szekrényében elhelyezve.

Az 1902. évben 48 db éremmel gyarapodott.

A gyűjtemény őre: Bolla Lajos tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Állománya 109 állat, ebből 19 emlős és 90 madár, két szobában öt szekrényben elhelyezve.

Szakkajstroma van.

Évi javadalmazása 300 korona. 1902. évi gyarapodása 27 állat.

A gyűjtemény őre: Zuberecz Pál tanár.

ÁTÁNY. (Heves vármegye.)

49. Népkönyvtár.

1878-ban alapították Csengery József ref. lelkész és szathmári Király László egyházi főgondnok.

Állománya 1000 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap délután nyitva áll.

1902. évi kiadásai 96 koronát tettek ki, miből 66 koronát a ref. egyház, 30 koronát pedig a község adott.

Könyvtárnok: Illy és János ev. ref. lelkész.

ATKÁR. (Heves vármegye.)

50. Iskolai népkönyvtár.

1890-ben alapította a hitközség.

Állománya 117 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából a tanév folyamán minden szombaton délután 4-től 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. Az 1902. év folyamán 224 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Bourdeaux László tanító.

BÁCS-BRESZTOVÁ CZ. (Bács-Bodrog várm.)

51. Az első bács-bresztováci kaszinó könyvtára.

1874-ben, a kaszinóval egyidejűleg keletkezett. Mintegy 15 éve már egyetlen kötettel sem gyarapodott.

Állománya 40 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Használati díj kötetenként egy hétre 6 fillér.

Könyvtárnok: Steib Mihály.

BÁGYON. (Torda vármegye.)

52. Ifjusági és népkönyvtár.

1889-ben keletkezett.

Állománya 214 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj hetenként 2 fillér. 1902-ben 24 egyén 36 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 95 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Kovács László állami isk. tanító.

BAJA. (Bács-Bodrog vármegye.)

53. A ciszterczi-rendi kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1879-ben keletkezett, midőn a ciszterczi-rend a főgimnáziumot az államtól átvette. Akkor a tanári és ifjusági könyvtár nem volt szétválasztva és összesen 1007 műből állott.

Állománya 5422 kötet, a cisztercziek rendházában két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az 1902. évben 15 egyén 152 kötetet használt belőle.

1902. évi javadalmazása 400 korona a zirczi apátságától, mely összesen 54 kötet szerzettetett be. 1903. évi költségvetése 400 korona dologi, 100 korona személyi kiadásokra.

A felügyeleti jogot a magyarországi ciszterczi-rend zirczi apátja gyakorolja.

Könyvtárnok: Székely Károly tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1879-ben keletkezett. A földtani társulat közetgyűjteménnyel. Májer Móricz tanár csigaház- és kagylóhéj-gyűjteménnyel gyarapították.

Állománya 1508 állat, köztük 87 emlős, 131 madár, 21 hulló, 39 hal, 180 rovar és 10 alsóbbrendű állat. továbbá egy növénygyűjtemény, 204 csigaház és kagylóhéj, 165 közet, egy nagy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 220 korona fordított gyarapítására, mely összesen 24 állat, 14 növény és 28 fali tábla szerzettetett be. 1903. évi költségvetése 300 korona.

A gyűjtemény őre: dr. Horváth Jeromos tanár.

A tanári könyvtár szakok szerint rendezve. (Az 1880/81. évi értesítőben.)

54. A kaszinó könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.
Állománya 1896 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden kedden és pénteken d. n. 5-től 6-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 400 kor.

Könyvtárnok: Bellosics Bálint tanítóképző-intézeti tanár.

A casino alapszabályai. (Baja, 1894.) — A bajai casino könyvtárának címjegyzéke. (Baja, 1897.) — A bajai casino könyvtárának címjegyzéke. (Baja, 1902.)

55. A kereskedelmi kaszinó könyvtára.

1851-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Katalógusa van.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Scheer Bernát.

A bajai kereskedelmi kaszinó története. (Baja, 1896.)

56. A kereskedő ifjak egyletének könyvtára.

1881-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Reich Vilmos és Gyula, Schön Antal stb. gyarapították.

Állománya 931 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalógusa van.

Az olvasóterem állandóan egész nap használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer áll a tagok rendelkezésére. Az 1902. évben 900 kötetet használtak az olvasóteremben, kikölcsönzötetett 800 kötet.

1902. évi kiadásai 400 koronát tettek ki.

Könyvtárnok: Roth F. Pál.

A bajai kereskedő ifjak egylete könyvtárának jegyzéke. (Baja, 1901.)

57. A m. k. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2800 kötet és 80 térkép, egy szobában 7 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A könyvtár olvasóhelyiségét minden délután 5 és 7 óra között a tanárokon kívül a tanuló ifjuság is használhatja.

Évi javadalmazása 500 korona, mely összesen az 1902. évben 120 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Macskásy Sándor tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Állománya 435 állat, ebből 13 emlős, 60 madár, 20 hüllő, 10 hal, 812 rovar és 20 egyéb alsóbbrendű állat, egy teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 korona.

1902. évi gyarapodása 70 állat.

A gyűjtemény őre: Desics József tanár.

58. A róm. kath. legényegylet könyvtára.

1886-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 613 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden kedden és pénteken este 8-tól 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama két hét, azontul napi 2 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 1163 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 200 korona fordítottatott gyarapítására.

A bajai kath. legényegylet könyvtárának címjegyzéke.
(Baja, 1902.)

BAKABÁNYA. (Hont vármegye.)

59. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1900-ban alapította a felsőmagyarországi kulturegylet.

Állománya 235 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön délelőtt 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 120 egyén 350 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Weigel Samu állami isk. igazgató.

BAKONYBÉL. (Veszprém vármegye.)

60. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend apát-ságának könyvtára.

A rend tanári pályára készülő tagjai számára alapított, rendszeres gyarapítása azonban a tanárképzésnek Pannonhalmán való központosítása óta szünetel.

Állománya mintegy 5000 kötet, két terebben elhelyezve.

Szaklajstroma és betűrendes katalógusa van.

Csak a rendtagok használhatják.

A felügyeleti és intézkedési jogot a pannonhalmi főpát gyakorolja.

Könyvtárnok: Bálint Venánt.

BALASSA-GYARMAT. (Nógrád vármegye.)

61. A nógrád-vármegyei kaszinó-egyesület könyvtára.

1830-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3000 kötet, egy terebben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnokok: Köröm László és Tokai Lajos.

62. Nógrád vármegye múzeuma.

Az 1891-ben megalakult nógrád vármegyei múzeum-társulat alapította a vármegyére vonatkozó történelmi, régészeti, természet- és néprajzi tárgyak összegyűjtésére. A múzeum első igazgatója Nagy Iván volt, kinek a társulat céljainak megvalósítása körül nagy érdemei vannak. A társulat a vármegyeház szomszéd-

ságában nagy telket szerzett meg a múzeum számára és e telken levő háza első emeletén helyezte el gyűjteményeit. A vármegye 1896-ban 20,000 koronát szavazott meg új múzeumi épület emelésére.

A társulat elnöke: Szontagh Pál v. b. t. t.; *alelnök:* Török Zoltán főispán; *titkár:* dr. Koseczky Arnold.

a) Könyvtár.

1891-ben keletkezett. Szontagh Pál szépirodalmi és történelmi munkákból álló gyűjteménnyel ajándékozta meg. Ide került a Ghyczy-könyvtár egy része, végül az 1888-ban elhunyt Nagy Iván mintegy 5000 kötet könyvből, 100-nál több kéziratból, 500 rézmetszetből és apró nyomtatványokból álló könyvtára.

Állománya meghaladja a 10.000 darabot, eddig azonban még nincs átadva a közhasználatnak.

b) Régiség-gyűjtemény.

1891-ben keletkezett s nagyobbbrészt egyesek adományából gyarapodott.

Állománya meghaladja az 5000 darabot.

A közönség minden vasárnap d. u. 2-től 4-ig díjtalanul megtekintheti.

A gyűjtemények őre: Wagner István.

A nógrádvármegyei múzeum-társulat alapszabályai. (Balassa-Gyarmat, 1896.)

BALATONGYÖRÖK. (Zala vármegye.)

63. Népkönyvtár.

Fügh Dénes nyug. honvédőrnagy kezdeményezésére alakult s 1902-ben 500 kor. államegélyt kapott.

Állománya 424 kötet, a községi iskolában elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. 1902. november 1-től 1903. augusztus 31-ig 1448 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Bucsi József községi tanító.

A Balatongyörökön nyaralók könyvtárának jegyzéke. (Budapest. é. n.)

BALÁZSFALVA. (Alsó-Fehér vármegye.)

64. Az E. M. K. E. vidéki körének könyvtára.

1886-ban keletkezett.

Állománya 862 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűrendes katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön és vasárnap délelőtt 10-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj évi 4 és 6 korona. A kikölcsönzés tartama 30 nap, azontul heti 4 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 24 egyén 562 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Sylvester Irén óvónő.

Az E. M. K. E. balázsfalvi vidéki köre könyvtárának rendszabályai és könyvjegyzéke. (Balázsfalva, 1903.)

65. A görög kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1764-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5730 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és betűrendes katalógusa van.

A könyvtárnok engedelmével mások is használhatják.

Évi javadalmazása a tandíjból 540 korona, mely összesen az 1902. évben 72 kötetet szereztek be.

Könyvtárnok: Nesztor Szilveszter tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1850-ben keletkezett.

Állománya 479 régiség és 2448 érem, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a gyűjtemény öreinek engedelmével megtekintheti.

A gyűjtemény őre: Bonfiniu Octavian tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1850-ben keletkezett.

Állománya 1721 állat, köztük 43 emlős, 162 madár, 38 hüllő, 29 hal, 1456 rovar és 980 egyéb állat; továbbá 4800 növény, 2660 ásvány, 624 kőzet és 1980 kőület. három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szakkatalogusa van.

A közönség a gyűjtemény örének engedelmével megtekintheti.

Évi javadalmozása a tandíjból 300 korona, miből az 1902. évben 22 állat, 350 növény és 180 ásvány szereztetett be.

A *gyűjtemény őre*: dr. Chetian Ambrus tanár.

66. A gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érsekség könyvtára.

A XVIII. század közepén keletkezett, mint a balászfalvi bazilita szerzetesek könyvtára. Az 1848/49. évi események alatt tekintélyes része elpusztult. 1851-ben lett a gör. kath. érsekség könyvtára. Azóta Siulutiu († 1867.) és Vancea († 1892.) érseknek könyvtáraival, továbbá Papfalvi († 1892.) és dr. Grama balászfalvi kanonokok, végül Horváth M. ügyész, dr. Siciniu és Ratiu theol. tanárok könyvadományaival gyarapodott.

Állománya 6210 kötet, 6 térkép és 105 kézirat, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A gyulafehérvári és fogarasi érsekség papsága használja. 1902-ben 46 kötet kölcsönzött ki belőle.

Évi javadalmozása 120 kor., melyet a Siulutiu érsek alapítványából kap. 1902. évi gyarapodása 53 kötet.

Könyvtárnok: dr. Suciú Vazul.

BALMAZ-UJVÁROS. (Hajdu vármegye.)

67. A polgári olvasóköri könyvtára.

Az egyesület 1867-ben, könyvtára 1868-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Kaszás József községi főjegyző és Bessenyei József segédjegyző gyarapították.

Állománya 600 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer nyitva áll. Az 1902. évben 2240 egyén 3456 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 177 koronára ruktak.

Könyvtárnok: Posta János.

BÁNFFY-HUNYAD. (Kolozs vármegye.)

68. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította az erdélyi közművelődési egyesület s együtt kezeltetik az állami iskola ifjusági könyvtárával, mely utóbbi 1876-ben keletkezett s 1885 óta szolgál népkönyvtáru.

Állományuk 394 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűrendes katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap délelőtt 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. Az 1902. évben 26 egyén 76 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 66 kor. 10 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 85 kor. 55 fillér.

Könyvtárnok (az 1902/3. tanévben): Bács György állami isk. tanító.

BÁNKESZI. (Nyitra vármegye.)

69. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület és 1902. szeptember 1. óta van használatban.

Állománya 823 munka 348 kötetben, a róm. kath. iskolában elhelyezve.

Katalógusa van.

Az 1902. évben 160 egyén 190 kötetet használt.

Könyvtárnok: Héliá József tanító.

BARANYA-SELLYE. (Baranya vármegye.)

70. Az olvasóköri könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 565 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. e. 11-től 2-ig nyitva áll. Az 1902. évben 120 kötet kölcsönzött ki belőle.

1902-ben 100 kor. fordított gyarapítására.

BARÁTOS. (Háromszék vármegye.)

71. Községi népkönyvtár.

1902 novemberben alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap délután 3-tól 5 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap, ezentul heti 1 kor. büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 120 egyén 215 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Bagoly Béla állami isk. tanító.

BÁRTFA. (Sáros vármegye.)

72. A kaszinó könyvtára.

1838-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1800 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kölcsönzés céljából minden vasárnap délelőtt 11-től 12 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 800 kötet kölcsönözött ki belőle.

1902. évi kiadásai 200 koronára rугtak. 1903. évi költségvetése 200 korona.

Könyvtárnok: Gerlach Jakab állami isk. tanító.

73. A m. k. állami gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1896-ban keletkezett, midőn az intézet a Szent-Ferencz-rendi szerzetesektől átvétetett. A tanári könyvtár az átvételkor 398 munkát tartalmazott 500 darabban. Adományokkal a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium gyarapította.

Állománya 1228 kötet, az olvasóteremben 3 szekrényben elhelyezve.

Szakok szerinti leltára és czédula-katalogusa van.

Intézeti tanárok jótállása mellett mások is vehetnek belőle kölcsön könyveket. Az 1902. évben az olvasóteremben 7 egyén 40 kötet könyvet használt, 3 térítvényen 5 kötet könyv kölcsönözött ki.

1902. évi kiadásai 959 korona 18 fillért tettek ki, mely összesen 183 kötet szereztetett be. 1908. évi költségvetése 350 kor. a rendes és 800 kor. a rendkívüli átalányból könyvvásárlásra, 50 kor. könyvkötésre.

Könyvtárnok: dr. V a s A n t a l igazgató.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az 1900. évben vetették meg alapját.

Állománya 5 db fegyver, a természettudományok szertárában elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: dr. G y ö n g y ö s i L á s z l ó tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1896-ban keletkezett.

Állománya 190 állat, ebből 14 emlős, 49 madár, 15 hüllő, 14 hal, 90 rovar 5 preparatummal és 3 alsóbbrendű állat, 86 állattani segédeszköz, 201 növénytani segédeszköz, 1 növénygyűjtemény 300 növényvel, 1 maggyűjtemény 100 fajjal, 311 ásvány és 31 ásványtani segédeszköz, a természettudományok szertárában egy nagy és három kisebb szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Iskolai ünnepek és záróvizsgálatok alkalmával a közönség megtekintheti.

Az 1902. évben 400 kor. 60 fillér fordítottatott gyarapítására, mely összesen 8 állat s egyéb segédeszközök szereztettek be. 1908. évi költségvetése 80 kor. dologi szükségletekre.

Az intézet gyűjteményeit 1902-ben körülbelül 100 fűrdővendég tekintette meg.

A gyűjtemény őre: O r o s z J ó z s e f tanár.

BÁTH. (Hont vármegye.)

74. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 321 kötet. a községházán elhelyezve.

Katalogusa van.

Az 1902. évben 52 egyén 362 kötetet használt belőle.

1902. évi gyarapodása 171 kötet.

Könyvtárnok: H r a b o v s z k y M i h á l y közgyám.

BÁTH-MONOSTOR. (Bács-Bodrog vármegye.)

75. A róm. kath. iskola népkönyvtára.

1898-ban keletkezett. Egyesítve van vele azon népkönyvtár, melyet a m. kir. földmivvelésügyi minisztérium ajándékozott a községnek.

Állományuk 338 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és csütörtökön délután 10-től 12 óráig, továbbá vasárnap délután 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 106 család 298 kötetet használt.

Könyvtárnok: Ruzsicska Alajos tanító.

BÁTOR. (Heves vármegye.)

76. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivvelésügyi minisztérium.

Állománya 130 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap állandóan nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 39 egyén 56 kötetet kölcsönzött ki.

A könyvtárt a segédjegyző kezeli.

BÁTORKESZI. (Esztergom vármegye.)

77. A polgári olvasóköri könyvtára.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: F e l e d i Mór.

BATTONYA. (Csanád vármegye.)

78. A kaszinó-egyesület könyvtára.

1892-ben, az egyesület megalakulásakor keletkezett.

Állománya 950 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. A tagok részére kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. Használati díj két héten tul minden napra kötetenként 1 fillér.

Az 1902. évben 200 kor. fordítottott gyarapítására.

A battonyai kaszinó-egyesület könyvtárának jegyzéke. (Battonya, 1901.)

79. A polgári olvasó-egyesület könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 815 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer nyitva áll. A könyvtárt 1902-ben 36 egyén használta.

Az 1902. évben 36 kor. fordítottott gyarapítására.

BECZKÓ. (Trencsén vármegye.)

80. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1696-ban, a kolostorral egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2981 kötet, köztük 3 ősnymtatvány, 10 régi magyar nyomtatvány, 6 térkép, 12 metszet és 50 db kézirat, egy terebben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: héber betűkkel írott »Das Neue Testament« című kézírata 1437-ből, továbbá régi magyar nyomtatványok az 1574., 1616., 1626., 1643., 1659., 1686., 1689., 1691. és 1710. évekből.

Szerzeményi naplója van.

A rend tagjai használják.

1902-ben 26 kor. fordítottott gyarapítására, miből 6 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: H u n k a E m m a n u e l házfőnök.

BEDE. (Maros-Torda vármegye.)

81. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította.

Állománya 151 mű 114 kötetben.

1902 szeptember 1-től 1903 augusztus 31-ig 123 kötetet használtak belőle.

BEGASZENTGYÖRGY. (Torontál vármegye.)

82. Községi iskolai könyvtár.

1880-ban keletkezett. Hosszu időn át csak iskolai czélokra szolgált, de az 1903/4-iki tanévtől népkönyvtárrá lett.

Állománya 130 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

BÉKÉS. (Békés vármegye.)

83. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1861-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal özv. Hajnal Ábelné és özv. Asztalos Istvánné gyarapították.

Állománya 7840 kötet, köztük 2 régi magyar, 2 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, 52 térkép, 12 kézirat és 2 oklevél, két szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül kivételesen mások is használhatják.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 301 kötet, ebből vásárlás útján 162 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Séllei Péter tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1861-ben keletkezett.

Állománya 592 érem, egy teremben elhelyezve.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1861-ben keletkezett.

Állománya 374 állat, és pedig 12 emlős, 36 madár, 7 hulló.

1 hal, 279 rovar és 59 egyéb állat, továbbá 1401 növény és 931 ásvány.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.
 Az 1902. évben 56 korona fordított gyarapítására.
 A *gyűjtemény őre*: Kiss Imre tanár.

84. A kaszinó könyvtára.

1858-ban, a kaszinóval egyidejűleg keletkezett. Alapját az 1832-ben megalakult és 1849-ig fennállott »Békési olvasótársaság« könyvtára képezte.

Állománya 2300 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betűrendes katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 7-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 200 kor.

Könyvtárnok: Bánya Imre.

Dr. Hajnal István, A békési kaszinó története. (Békes, 1900.)

85. A polgári kör könyvtára.

1883-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett, állománya 1100 kötet. három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 100 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Nagy Lajos.

A békési polgári kör könyvtárának jegyzéke. (Békes, 1899.)

BÉKÉSCSABA. (Békés vármegye.)

86. Az ág. hitv. ev. Rudolf-főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1865-ben keletkezett. (Alapításának körülményeit s fejlődésének főbb mozzanatait lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 3168 kötet, két szobában 1 szekrényben és 5 állványon elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások csak kivételes esetekben használhatják.

Évi javadalmazása 1000 korona, mely összesen az 1902. évben 133 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Babich Pál tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Haan Lajos özvegye értékes érem-, pénz- és pecsétlenyomat-gyűjteménnyel, dr. Reisz Miksa orvos néhány érdekes óskori lelettel gyarapította. Legújabbán Ő cs. és apostoli királyi Felsége az udvari muzeumokban őrzött tárgyakból örökös letét-képen 14 óskori eredeti s 65 kitünően utánzott darabbal, továbbá 50 db bronzéremmel, 50 db gipszmlékérem-utánzattal, egy gipszmellszoborral és 8 db gipszdomborművel gyarapította.

Állománya 2369 db régiség és érem, egy szobában 4 szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: több kőkorszaki eszköz, egy rézkorszaki fókos, számos bronzkorbeli tárgy, egy kelta koponya és több régi kódéeny.

A gyűjtemény rendezés alatt áll.

Csupán a közönség és a tanuló ifjuság adományaiból gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Kabós Bálint tanár.

c) Természetrzaji gyűjtemény.

1863-ban keletkezett. Breznyik János igazgató ásványgyűjteménnyel, Koron Pál ág. hitv. ev. lelkész herbáriummal, dr. Zsilinszky Mihály államtitkár fametszet-gyűjteménnyel és dr. Bothár Samu orvos nagyértékű ásvány-gyűjteménnyel gyarapították. Ő Felsége az állattani gyűjteményt 6 db. emlőssel, 13 db madárral, 20 db hüllővel, 31 db hallal, 13 db rákkal, 7 db pókkal, 3 db százlábuval, 9 db korállal, 10 db tuskébőrűvel, 110 db puhatestűvel, 1102 db rovarral, az ásványtani gyűjteményt 74 db ásvánnyal s 280 db kőzettel gyarapította. Matisz János fiúmei tanár 44 darabból álló gyűjteményt ajánlékozott az intézetnek.

Állománya 904 állat. ezek között 39 emlős, 84 madár, 35 hüllő. 47 hal, 566 rovar és 133 egyéb alsóbbrendű állat; továbbá 1600 növény, 1050 ásvány. 346 kőzet és 181 kővület, a két szobából álló szertárban 12 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szertárnok engedélyével és jelenlétében megtekintheti.

Az 1902. évben 800 korona fordítottot gyarapítására, mely összesen 11 db preparatum és 4 db szekrény szereztetett be. 1903. évi költségvetése 600 korona dologi kiadásokra.

A gyűjtemény őre: Jéger József tanár.

d) Néprajzi gyűjtemény.

Állománya 81 db néprajzi tárgy, mely a legujabban került Ó Felsője ajándékából a főgimnázium birtokába.

Bukovszky János. A békéscsabai ág. hitv. ev. algimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

87. A békésvármegyei gazdasági egyesület könyvtára.

Az egyesület 1860-ban, könyvtára 1861-ben keletkezett.

Állománya 1230 kötet. egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés céljából minden szombaton délután 4-től 5 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 50 kötetet használtak az olvasóteremben.

1902. évi kiadásai 86 koronát tettek ki.

Könyvtárnok: Pfeiffer István egyesületi titkár.

88. Az iparos-íjjak művelődési egyletének könyvtára.

1872-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 604 kötet. hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés céljából minden héten kétszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 267 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 50 kor. fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

89. Az iparos olvasókör könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal dr. Bende Albert, Verner László. Subasitz Antal és Hinterleitner Pál gyarapították.

Állománya 1200 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer este 7-től 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hónap, azontul heti 2 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 1000 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 200 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 350 korona.

Könyvtárnok: Facsinay Dezső és Czabarka János.

90. A kaszinó-egylet könyvtára.

1845-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3700 kötet, nyolcz szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként, kétszer délután 6-tól 7 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 1200 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi kiadásai 300 koronára ruhtak. 1903. évi költségvetése 800 korona.

Könyvtárnok: Donner Lajos.

91. A kereskedő-iffak egyesületének könyvtára.

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 890 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer este 8-tól 10 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 1200 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

92. A múzeum-egyesület gyűjteményei.

1899-ben alapította az akkor megalakult békéscsabai múzeum-egyesület. A gyűjtemények az ág. ev. Rudolf-gimnázium ideiglenesen átengedett négy helyiségében vannak elhelyezve. Az 1902. évben 2976 kor. 09 fillér fordítottatott gyarapításukra, és pedig 311 kor. 86 fillér nyomtatványokra, 250 kor. 12 fillér butorzatra, 510 kor. 80 fillér a könyvtárra, 410 kor. 67 fillér

vásárlásokra, 636 kor. 22 fillér ásatásokra, 183 kor. 39 fillér tiszteletdíjakra, 157 kor. 78 fillér szállításra s szolgálatokra, 265 kor. 31 fillér vegyesekre. 1903. évi bevételei: 1500 kor. államsegély, 500 kor. községi segély, 450 kor. tagdíjakból, s 800 kor. múlt évi maradvány; összesen 3250 korona.

1900. január 21-ikétől a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak s rendes évi államsegélyben részesülnek.

A gyűjtemények igazgatója: Krammer Nándor dr.

A gyűjteményekkel kapcsolatos egyesület 1899-ben keletkezett s alapszabályait ugyanazon év december 23-ikán erősítette meg a m. k. belügyminisztérium. Tagjainak száma: 1 tiszteletbeli, 6 alapító, 114 rendes és 23 pártoló tag.

Tiszteletbeli elnöke: Zsilinszky Mihály dr., valóság- és közoktatásügyi államtitkár; *elnök:* Varságh Béla; *alelnök:* Reiss Miksa dr.; *főtltkár:* Maros György; *másodtitkár:* Rell Lajos dr.; *pénztárnok:* Fábry Géza; *ellenőr:* Haraszi Sándor; *ügyész:* Ursziny János dr.

a) Könyvtár.

1899-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. k. valóság- és közoktatásügyi minisztérium, a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa, Zsilinszky Mihály államtitkár, Berczik Árpád min. tanácsos, Varságh Béla és özv. Ring Oszkárné gyarapították.

Állománya 1369 kötet, egy teremben két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, cédula-katalogusa és nyomtatott lajstroma van.

1902-ben a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének előterjesztésére 500 kor. állami segélyt kapott, mely összesen 83 kötet szereztetett be, a többi könyvkötésre fordított.

Könyvtárnok: Kabós Bálint.

b) Régisegtár és iparművészeti gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. k. valóság- és közoktatásügyi minisztérium, Zsilinszky Mihály államtitkár, a m. k. kereskedelmi minisztérium, özv. Erkel Sándorné, özv. Damjanich Jánosné, a békéscsabai ipartestület és a békéscsabai földmives-iskola gyarapították.

Állománya 443 őskori, 64 középkori tárgy, 11 fegyver, 769 művészeti és ipari emlék, 17 kegyeleti tárgy és 915 érem; összesen 2219 db, három szobában tíz szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a gyulavarsándi neolith és bronzkori lelet, továbbá a magyar és erdélyi pénzekből álló gyűjtemény. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség számára minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll.

Az 1902. évben 640 kor. 78 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből 600 kor. az államsegélyből fedeztetett. 1902. évi gyarapodása 689 db, ebből 75 db érem; 365 db ásatásokból, 12 db vétel útján szerezett be.

c/ Szépművészeti gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium, gróf Batthiány Ferencné és Zsilinszky Mihály államtitkár gyarapították.

Állománya 33 db eredeti festmény, 12 másolat, 87 kézirat, 59 reprodukció, 65 eredeti szobormű, 28 gipszmásolat és 109 ötvösmű, három szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Tóth Kálmán szobra, Bruck és Tornay Gyula festményei, továbbá Munkácsi inaskori czeruzarajza.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig megtekintheti.

Az 1902. évben 200 korona államsegélyt kapott. 1902. évi gyarapodása 42 db, ebből vétel útján 17 db szerezett be.

d/ Néprajzi gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Zsilinszky Mihály államtitkár gyarapította.

Állománya 26 magyar, 19 a hazai nemzetiségekre vonatkozó és 19 külföldi etnografiai tárgy, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség vasárnaponként d. e. 11-től 12 óráig megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 16 db, ebből vétel útján 14 db szerezett be.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Zsilinszky Mihály és Tarján Tibor gyarapították.

Állománya 316 db, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség vasárnaponként d. e. 11-től 12 óráig megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 287 db emberi s állati csontok, továbbá két neolithkori egész emberi csontváz. E gyarapodásból 25 db szereztetett be az ásatásokból, 3 db vétel útján.

A b)–e) alatti gyűjtemények öre: dr. Krammer Nándor.

A békéscsabai múzeum-egyesület alapszabályai. (Békés-Csaba, 1900.) — A békéscsabai múzeum-egyesület évkönyvei. (Békés-Csaba, 1901. és 1902.)

BÉKÉS-GYULA. (Békés vármegye.)

93. A békésvármegyei közművelődési egyesület múzeuma.

A múzeumot id. Mogyoróssy János alapította. 1865-ben a városnak ajándékozva sok éven át gyűjtött könyvtárát. érem-, régiség- és ásványgyűjteményét, melyek egyelőre az elemi iskola tornácán záros szekrényekben helyeztettek el. E gyűjtemények 1874-ben a békésvármegyei régészeti és művelődéstörténelmi társulat tulajdonába jutottak, melytől 1895-ben Békés vármegye közművelődési egyesülete vette át. A gyűjtemények ma az egyesület palotájában vannak elhelyezve s 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Békés vármegye közművelődési egyesülete 1895-ben alakult meg. Tagjainak száma 112. Évi javadalmazása 1048 kor. a tagsági díjakból s a megyei segélyből. Az építésre felvett kölcsönből évi 500 koronát törleszt.

Az egyesület elnöke: dr. Lukács György főispán; alelnök: dr. Bodoky Zoltán megyei főjegyző; titkár: Kohn Dávid.

a) Könyvtár.

1865-ben keletkezett. A Mogyoróssy János ajándékából a város tulajdonába jutott könyvgyűjteményt később, a múzeumot fenntartó egyesületek működése alatt, Janó Sándor és Göndöcs Benedek gyarapították nagyobb adományokkal. Oláh György főügyész 1200 kötetből álló könyvtárát az állam 1900-ban 4000 koronán megvásárolta számára.

Állománya 3522 kötet, köztük 5 ösnyomtatvány, 2 magyar nyelvű és 42 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá

8 térkép, 7 kézirat és 57 oklevél, egy szobában elhelyezve. Az Oláh-féle könyvtár ideiglenesen egy bérelt szobába került.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Téritvény ellenében Gyula város és Békés vármegye minden megbízható lakosa kaphat belőle kölcsön könyveket. Kikülszöngés céljából minden vasárnap d. u. 8-tól 5 óráig nyitva áll. 1902-ben 20 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902 évben 32 kor. fordítottat gyarapítására. 1902-ben 270 kötettel gyarapodott.

Könyvtárnokok: Domonkos János h. múzeumi igazgató és Kohn Dávid titkár.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1865-ben keletkezett. Mogoróssy János gyűjteményeihez kiegészítésül 1873-ban a megye közönsége közadakozásból szerzett 1400 koronával és 600 kor. megyei segélyvel megvásárolta Haan Antal festőművész régiség-gyűjteményét. Adományaikkal Göndöcs Benedek apát, Endrőd és Ócsöd községek, továbbá 1902-ben Marjai Szabó István gyulai földmives gyarapították.

Állománya 637 db őskori, 750 antik és középkori tárgy, 283 fegyver, 33 ujabbkori emlék. 21 kegyeleti tárgy és mintegy 1120 db érem. két teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei Endrőd és Ócsöd községek népvándorlaskorabeli tárgyai, továbbá az aradmegyei Gyula-Varsánd határában a Lopos halom területén kiasott őskori tárgyak.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség májustól—októberig ünnep- és vasárnapokon délután ingyen megtekintheti.

1902-ben a gyula-varsándi leletből 545 darabbal. adományokból pedig 12 darabbal gyarapodott.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Állománya 11 hazai s 17 külföldi eredeti festmény, 1 másolat, 3 kézi rajz, 48 metszet stb., 3 eredeti szobormű és 10 gipszmásolat, a múzeum három szobájában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a régiségtárral egyidőben megtekintheti.

d) Néprajzi gyűjtemény.

Állománya 28 fénykép békésmegyei magyar típusokról, a könyvtárszobában albumszerűleg elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség nyáron ünnep- és vásárnap délután ingyen megtekintheti.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1865-ben keletkezett. Alapját id. Mogyoróssy János gyűjteménye vetette meg. Titius Pius minorita gazdag herbáriummal, Göndöcs Benedek apát ásvány- és kagylógyűjteményeivel gyarapította.

Állománya 6 emlős, 25 madár, egy kagylógyűjtemény, egy herbárium és 152 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a többi gyűjteménnyel egyidőben megtekintheti.

A b)–e) alatti gyűjtemények öre: Domonkos János. h. múzeumigazgató.

A békésvármegyei régészeti és művelődéstörténelmi társulat évkönyvei I—XVII. k. (Gyula, 1875—93.) — Id. Mogyoróssy János, Képes kalauz a békésmegyei múzeum emlék- és régiség-tárában elhelyezett tárgyak ismertetéséhez. (Békés-Gyula, 1885.)

— A békésvármegyei közművelődési egyesület alapszabályai. (Gyula, 1895.) — A békésvármegyei közművelődési egyesület népkönyvtárának szabályai. (Gyula, 1899.)

94. A kereskedők és kereskedő-ifjak társulatának könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Dobay Ferencz, továbbá Braun és Czinczár gyarapították.

Állománya 884 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll.

BÉKÉS-SZENT-ANDRÁS. (Békés vármegye.)

95. Az olvasó-egylet könyvtára.

1876-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Lehoczky József r. k. plébános, dr. Simkovicz György orvos stb. gyarapították.

Állománya 220 kötet. egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcshözés céljából naponként este 8-tól 10 óráig nyitva áll.

BELÉNYES. (Bihar vármegye.)

96. A gör. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1829-ben keletkezett, midőn Vulcán Sámuel nagyváradi g. kath. püspök az általa alapított gimnáziumot kisebb könyvtárral is ellátta. Nagyobb adománynyal Vulcán József szerkesztő és Horváth Mihály belényesi r. k. plébános járultak fejlesztéséhez.

Állománya 8900 kötet. ezek között két régi magyar nyomtatvány, továbbá 93 db térkép. egy szobában 7 szekrényben és 5 állványon elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

1902. évi kiadásai 475 koronát tettek ki, mely összesen 36 kötet. 16 folyóirat és 5 térkép szereztetett be. 1903. évi költségvetése 400 korona.

Könyvtárnok: Kéri János tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 12 db gipszmásolat és 705 db érem, a természetrajzi szertár egyik szekrényében és a rajzteremben elhelyezve. Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 90 korona fordított gyarapítására, mely összesen 12 db gipszmásolat szereztetett be.

A gyűjtemény őrei: Borlán Viktor és Busitia János.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Br. Erdélyi Vazul püspök alapította 1858-ban. Nagyobb adományokkal Vela Pál. Abt A., Kis Gábor, Sarkady Tihamér. Richter, Porcius Florián és Bulc Tivadar járultak fejlesztéséhez.

Állománya 585 állat, köztük 12 emlős, 134 madár, 21 hüllő. 19 hal, 270 rovar és 129 egyéb alsóbbrendű állat; továbbá 1500 növény és 771 ásvány. két teremben 4 szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár vezetése és felügyelete mellett megtekintheti.

Az 1902. évben 39 korona fordított gyarapítására.

A gyűjtemény őrei: Dumbrova Vazul és Borlán Viktor.

Istoria gymnasiului gr. cath. de Beius. (Belényes, 1896.)

97. Népkönyvtár.

1902. február 19-én alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa.

Állománya 330 kötet, a polgári kör helyiségében két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. u. 6-tól 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj fejében a belényesi polgári kör évi 30 koronát fizet. Az 1902. évben 168 egyén 189 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Jancsik Géza.

BEODRA. (Torontál vármegye.)

98. A népkönyvtár-egyesület könyvtára.

1890-ben alapították Liaka Ferencz kántor-tanító és Forgách Miklós községi írnok.

Állománya 1150 kötet, hét szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj kötetenként 10 fillér. Az 1902. évben 53 egyén 72 kötetet használt.

1902. évi kiadásai 100 koronát tettek ki. 1903. évi költségvetése 50 kor.

Könyvtárnok: Kerecsi Mihály tanító.

BEREGSZÁSZ. (Bereg vármegye.)

99. A beregvármegyei magyar közművelődési egyesület könyvtára.

Az egyesület 1888-ban, könyvtára 1896-ban keletkezett.

Állománya 115 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából mindennap reggel 8-tól délután 1 óráig nyitva áll.

Az 1902. évben 50 kötet kölcsönöztetett ki.

Könyvtárnok: R h é d e i J á n o s egyesületi titkár.

Rhédei János, A beregvármegyei magyar közművelődési egyesület 12 évi működése 1883—1895. (Beregszász 1896.)

100. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1864-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1890-ben vette át az állam az ev. ref. egyháztól s 1899-ben alakították át főgimnáziummá. Nagyobb adományokkal a beregszászi ev. ref. egyház járult fejlesztéséhez.

Állománya 5716 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Évi javadalmazása 830 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 312 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: R o d t L a j o s tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1890-ben keletkezett s a tanulóktól és másoktól szerzett ajándékokkal gyarapodott.

Állománya 567 db érem, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és lajstroma van.

A gyűjtemény őre: N y e r s K á r o l y tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1880-ban alapítottatt.

Allománya 2097 állat, 77 növény és 930 ásvány, a szertári szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség az igazgató külön engedélyével megtekintheti.

Évi javadalmazása mintegy 500 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 42 db különféle tárgy szereztetett be.

A gyűjtemény őre: K a r s a i E m i l tanár.

BEREKERESZTÚR. (Maros-Torda vármegye.)

101. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította.
Állománya 97 mű 110 kötetben, a református iskola helyiségében elhelyezve.

BERETTYÓ-SZENTMÁRTON. (Bihar várm.)

102. Községi népkönyvtár.

1891-ben keletkezett.
Állománya 313 kötet. egy szekrényben elhelyezve.
Katalogusa van.
Kikölcsönzés cséjájából minden csütörtökön délután 3-tól 4 óráig és vasárnap délelőtt 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. Az 1902. évben 88 egyén 250 kötetet kölcsönzött ki.
1902-ben 82 korona fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 30 korona.

Könyvtárnok: Dancsházy Ferencz.

BERETTYÓ-UJFALU. (Bihar vármegye.)

103. A kaszinó könyvtára.

1898-ban, az egyesület megalakulásakor keletkezett.
Állománya 1437 kötet. öt szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.
Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés cséjájából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. Az 1902. évben 80 kötet kölcsönzötetett ki belőle.
1902. évi kiadásai 16 koronára rugtak.

Könyvtárnok: Steiner Gyula tanító.

A berettyó-ujfalui casino könyvtárának betűsorozatos címjegyzéke 1893., 1897., 1899. és 1900. évekről. — A berettyó-ujfalui casino alapszabályai.

BESNYÓ. (Pest vármegye.)

104. A kapuczinusok kolostorának könyvtára.

1768 után, az eltörölt hatvani, pécsi stb. kolostorok könyvtáraiból keletkezett.

Állománya 2742 kötet, köztük 1 ősnymtatvány, több régi magyar nyomtatvány, továbbá 7 kézirat és 3 metszet, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Telegdi Miklós, *Evang. magyarázata* (Nagyszombat, 1580.); Kopchanyi, *Mária predikációk* (Bécs, 1681.); Káldi György, *Szent Biblia* (Nagyszombat, 1626.); Káldi György, *Vasárnapi ünnepi predikációk* (Pozsony, 1631.); Káldi György, *Isten szent akarata* (Nagyszombat, 1681.); Illyés András, *Vasárnapi predikációk* (Bécs, 1696.); Illyés István, *Keresztény élet tükre.* (Nagyszombat, 1683.)
Czédula-katalogusa van.

Könyvtárnok: Reiner Hugó.

BESZTERCZE. (Besztercze-Naszód vármegye.)

105. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1550 körül, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1749-ben 306 mű volt benne. Nagyobb méretű gyarapodása 1850-ben vette kezdetét.

Két részből áll, u. m. tanári könyvtárból (19.555 kötet) és nyilvános könyvtárból (3113 kötet).

Állománya 22.668 kötet, ezek között 6 ősnymtatvány, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapstoma van.

Használók számára hetenként kétszer d. e. 11 és 12 óra között nyitva áll. A tanárokon kívül a Beszterczén és környékén lakók évi 4 korona díj lefizése mellett használhatják.

Évi javadalmazása 760 kor. a gimnáziumi alapból és a használati díjakból 1902. évi gyarapodása 403 kötet.

Könyvtárnok: Gassner János tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1850 körül keletkezett.

Eddig csak kisebb gyűjtemény van együtt, a természettudományi szertárban külön szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség minden időben megtekintheti.

Nagyobbrészt adományozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 2 érem.

A *gyűjtemény őre*: Fischer György igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1850 körül keletkezett.

Állománya 3985 állat, 6920 növény és 2679 ásvány, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség minden időben megtekintheti.

Az 1902. évben ajándék útján 10 db állattal gyarapodott.

A *gyűjtemény őre*: Alberti Károly tanár.

Budaker Gottlieb, Über die Entwicklung des Bibliothekswesens an der Bistritzer Lehranstalt in den letzten 6 Jahren 1856—1861. (Az 1860/61. évi értesítőben.) — Katalog der Schüler- und allgem. Lesebibliothek am Gymnasium zu Bistritz. (Nagy-Szeben, 1864.) — Katalog der Leich- und Lesebibliothek des Bistritzer Gymnasiums. (Besztercze, 1872.) — Ergänzungs-Kataloge. (Besztercze, 1875., 1882. és 1886.) — U. annak 2. kiadása. (Besztercze, 1889.) — Fischer G., Geschichte des Bistritzer ev. Gymnasiums A. B. bis zum Jahre 1762. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

106. A besztercei kör könyvtára.

Az egyesület 1878-ban, könyvtára 1879-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal gróf Bethlen Pál járult gyarapításához.

Állománya 1976 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden pénteken este 6-tól 7 óráig nyitva áll. Használati díj évenként 2 korona. Az 1902. évben 3002 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi kiadásai 68 kor. 54 fillérre rugtak.

Könyvtárnok: Sebestyén József.

Sebestyén József, A besztercei kör könyvtárának könyvjegyzéke.

BESZTERCZEBÁNYA. (Zólyom vármegye.)

107. Az ág. ev. algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűen egykoru az intézettel, mely már 1537-ben fennállott. Legalább erre mutat azon körülmény, hogy egyes könyvek a XVII. sőt már a XVI. században élt s itt működött egyének, Jacobey J., Glitz Miklós, Bél Mátyás stb., ajándékából kerültek a könyvtárba. Ujabban Csaplovits János, az alsó-kubini könyvtár alapítója. Rarus Mihály (1862.) és a Dillnberger család (1882.) gyarapították nagyobb adományokkal.

Állománya 6855 kötet, ezek között 1 ösnyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa most készül.

Nagyobbrészt a gimnáziumi tanárok használják, de kivételesen mások is kaphatnak belőle kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása 300 kor. a fentartó ág. ev. egyházközség pénztárából.

Könyvtárnok: V a r g a M i h á l y tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya néhány darab régiség, mely alig jöhet gyűjteményszámba.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve nem állapítható meg. Nagyobb adományokkal Márkus Sándor, dr. Bothár Sámuel és a magy. kir. földtani intézet járultak gyarapításához.

Állománya 21 emlős, 112 madár, 5 hüllő, 12 hal és 366 rovar; továbbá 506 növény, 1485 ásvány, 186 kagyló, 180 madártojás és 133 magfaj. szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 300 kor. az egyházközség pénztárából.

A gyűjtemény őre: J u n k e r Á g o s t o n tanár.

Rosenauer K., A beszterczebányai ág. h. ev. gimnázium története. (Beszterczebánya, 1876.)

108. A kaszinó-egyesület könyvtára.

1838-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 1500 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 3 hét. Használati díj kötetenként 4 fillér. Az 1902. évben 2950 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi kiadásai 500 koronára rugtak. 1903. évi költségvetése 500 korona.

Könyvtárnok: dr. Diene s Emil kamarai titkár.

A besztercebányai kaszinó könyvtári jegyzéke. (Besztercebánya, 1901.) — Pótlás a besztercebányai kaszinó-egyesület könyvjegyzékéhez. (Besztercebánya, 1903.)

109. A kath. legényegyesület könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal dr. Sztanyák Ferencz, Droppa József, Lazarovich Imre stb. gyarapították.

Állománya 900 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor este 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul heti 4 fillér büntetéspénz fizetendő.

Az 1902. évben 200 kor. fordítottat gyarapítására.

A besztercebányai kath. legényegyesület évkönyve 1888—1898.

110. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1773 után, a feloszlatott jezsuita rendház könyvtárának maradványaiból keletkezett. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Legújabbán a magyar tud. akadémia, a magy. kir. földtani intézet, Szabó Ferencz nagyeleméri plébános és a besztercebányai ker. és iparkamara járultak nagyobb adományokkal fejlesztéséhez.

Állománya 7107 kötet, ezek között egy ösnyomtatvány, 54 régi hazai nyomtatvány, továbbá 102 térkép és 4 kézirat, egy szobában 7 szekrényben elhelyezve.

Czédula-katalogusa és szaklajstroma van.

Az igazgató vagy az intézeti tanárok jóállása mellett mások is kaphatnak belőle kölcsön könyveket. Az 1902. évben 26 egyén 193 kötetet használt. 12 térítvényen 76 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 800 korona, miből az 1902. évben 159 kötet szereztetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

Fejlesztéséhez Füredi Róbert dr. és Szilárd Károly főerdész járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 2 db régiség és 749 db érem, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei Philippus Arabs ezüst érme, Nagy Lajos arany pénze és Zápolyai János ezüst érme. Leltára van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Adományokból gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Bakó István tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Állománya 8125 állat, ebből 87 emlős, 609 madár, 60 hüllő, 80 hal, 4949 rovar és 2340 egyéb állat; továbbá 1989 növény, 2327 ásvány, kőzet és kővület, 266 falikép és 1262 segédeszköz, egy teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény örének vezetése mellett bármikor megtekintheti.

Évi javadalmazása 160 korona a tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre: Petricskó Jenő tanár.

Loos József és Puschmann József, *A beszterczebányai kath. kir. főgymnasium könyvtárának sorjegyzéke. (Beszterczebánya, 1868.)* — Jurkovich Emil, *A beszterczebányai kir. kath. főgymnasium története. (Beszterczebánya, 1895.)* — Rössler J., *Adalék a kassai kir. jogakadémia könyvtárához. (Felsőmagyarországi Múzeum-Egylet IV. évkönyve.)* — Jurkovich E., *A beszterczebányai főgymnasium könyvtárjai. (Beszterczebánya és Vidéke, VII. évf. 12. sz.)*

111. A m. k. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1888-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2195 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

1902. évi javadalmazása 488 korona, mely összesen 71 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 500 kor. dologi kiadásokra.

Könyvtárnok: Dunayné Vranyczány Gabriella tanítónő.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1888-ban keletkezett.

Állománya 90 állat, ebből 11 emlős, 41 madár, 5 hüllő, 2 kétélű, 5 hal, 100 rovar és 28 alsóbbrendű állat; továbbá 60 növény és 100 ásvány, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

1903. évi költségvetése 400 korona.

A *gyűjtemény őre*: Petricskó Jenő óraadó főgimn. tanár.

112. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

1808 körül keletkezett. A könyvek legnagyobb része a jezsuiták beszterczebányai kollégiumának 1773 után lefoglalt könyvtárából került a szemináriumba. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Nagyobb adományokkal Berlicza Ferencz, Majovszky Antal és Zeisl Vincze gyarapították.

Állománya körülbelül 8000 kötet, köztük több régi magyar nyomtatvány, egy szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa most készül.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. A kikölcsönzés tértvény ellenében történik. 1902-ben 200 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 800 korona fordítottatott gyarapítására, ebből 180 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Bobok Arnold.

113. A székesegyházi káptalan könyvtára.

A Jézus-társaság 1778-ban feloszlott beszterczebányai kollégiuma könyvtárának theologiai részéből keletkezett. Azóta egyes kanonokok hagyatékaiból gyarapodott.

Állománya 2236 kötet, köztük 3 ősnymotatvány és 14 régi magyar nyomtatvány. továbbá 17 kézirat és 18 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A káptalan külön engedélye mellett mindenki használhatja.

A felügyeleti jogot a káptalan gyakorolja.

1902. évi gyarapodása 5 kötet.

114. Városi múzeum.

A múzeum létesítését a városi képviselőtestület, dr. Holesch István volt városi főjegyző indítványára, 1889. július 12-ikén 61. szám alatti határozatával mondta ki. Célja a város történetére vonatkozó emlékek összegyűjtése és megőrzése. A múzeum anyaga a Mátyás-téren levő vár négy szobájában van elhelyezve.

A város a tulajdonát képező gyűjteményeket 1900-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte, melynek javaslatára ez időtől kezdve rendes évi segélyben részesül.

A múzeummal kapcsolatban alakult meg 1896-ban a beszterczebányai történelmi és régészeti társulat, melynek egyik főcélja a múzeum gyarapítása és ügyeinek vezetése. Alapszabályait a m. k. belügyminiszter 1897. márczius 1-jén erősítette meg. Tagjainak száma 107.

A társulat elnöke: Csesznák Gyula városi polgármester; tiltkár: Schweng József vár. tanácsos.

a) Könyvtár.

A múzeummal egyidejűleg keletkezett.

Adományokkal a m. k. vallás- és közokt. minisztérium, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége, Tomcsányi Gyula, az iparművészeti múzeum, Stádler F., Göllner Frigyes, özv. Mockovcsákné. Groó Géza és Szumrák Pál járultak gyarapításához. A vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztérium 1900-ban 500, 1901-ben 600, 1902-ben és 1903-ban évenként 500 kor. állami segélyt engedélyezett gyarapítására.

Állománya 500 kötet. köztük 1 régi magyar nyomtatvány; továbbá 4 térkép, 1 kézirat, 4 oklevél s Kossuth Lajos I levele, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma és cédula-katalogusa van. Szerzeményi naplóját 1900 július 1-től vezetik.

Bármely kifogástalan egyén használhatja s díjtalanul kölcsön is kaphat belőle.

Könyvtárnok: Sch w e n g J ó z s e f városi tanácsos.

b) Régiségtár és Iparművészeti gyűjtemény.

1889-ben keletkezett. Gyarapításához Szumrák Pál min. osztálytanácsos, Bothár S. városi orvos és Bodorovszky S. járultak adományokkal.

Állománya 315 érem s több más emlék, három szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a beszterczebányai ötvösök czéhládája és pecsétje, egy sodronyzománczos feszület és egy ezüst serleg.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztériumtól 1901-ben 300 kor. állami segélyben részesült.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1889-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Szumrák Pál, Göllner F., Halassy Gy., Stollmann Andor és Dillnberger Gusztáv járultak adományokkal.

Állománya 33 eredeti festmény, köztük 30 hazai és 3 külföldi; továbbá 20 kézirat, 8 metszet, 6 üvegre festett kép és 1 gipszmasolat, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Morgenthaller Fülöp várkapitány képe és Libay Károly aquarelljei.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti.

d) Néprajzi gyűjtemény.

A néprajzi gyűjtemény dr. Holub Emil afrikai utazó által adományozott tárgyakból áll, melyek a többi gyűjteményekkel együtt vannak elhelyezve s azokkal egy időben tekinthetők meg.

e) Természettajzi gyűjtemény.

Dr. Bothár Samu városi orvos alapította 1889-ben, midőn ásvány- és földtani gyűjteményét a múzeumnak ajándékozta. Adományokkal Bende Imre püspök és dr. Holub Emil gyarapították.

Állománya 4 emlős, 30 madár, 2 hulló és 20 egyéb állat, továbbá 354 ásvány és 318 kőzet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A köszönség bármikor szabadon megtekintheti.

A *b)–e) alatti gyűjtemények öre*: dr. Bothár Samu.

A beszterczebányai történelmi és régészeti társulat alapszabályai (Beszterczebánya, 1897.)

BETHLEN. (Szolnok-Doboka vármegye.)

115. Az olvasó- és társalgó-egylet könyvtára.

1887-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal gr. Bethlen Károly és a bethleni takarékpénztár gyarapították.

Állománya 852 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából mindennap d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. Használati díj évi 4 korona. Az 1902. évben 30 egyén kölcsönzött ki belőle könyveket.

1902. évi kiadásai 138 kor. 34 fillerre rugtak.

A bethleni magyar olvasó- és társalgó-egylet alapszabályai és könyvtári lajstroma.

BICSKÉ. (Fejér vármegye.)

116. Községi népkönyvtár.

1902. decemberben alapította a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

Állománya 335 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délután 4-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul napi 1 fillér büntetéspénz fizetendő. 1903. április 7-ikéig 150 egyén 210 kötetet kölcsönzött ki.

1903. évi költségvetése 50 korona kezelési díj a község pénztárából.

Könyvtárnok: Hollósy Mihály segédjegyző.

117. Az olvasókör könyvtára.

1869-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a bicskei takarékpénztár gyarapította.

Állománya 1700 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem minden délután 4-től 7 óráig használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer délután $\frac{1}{2}$ -től $\frac{1}{2}$ -ig nyitva áll. Használati díj egy héten tul kötetenként 2 fillér. Az 1902. évben 2866 kötet kölcsönzött ki belőle.

1902-ben 180 kor. fordítottat gyarapítására. 1908. évi költségvétése 270 kor. hirlapokra s 300 kor. könyvekre.

A bicskei függetlenségi olvasókör könyvtárának alapszabályai. (Gyoma, 1893.)

BIHAR-DIÓSZEG. (Bihar vármegye.)

118. Községi népkönyvtár.

1890-ben keletkezett.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap délelőtt 9-től 12 óráig nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 50 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Bartha Imre.

119. A kaszinó könyvtára.

1848-ban, a kaszinóval egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Ritoók Zsigmond táblai tanácselnök és Olasz Gyula törvényszéki bíró gyarapították.

Állománya 470 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Kiss Lajos tanító.

120. A 48-as népkör könyvtára.

Az egyesület 1886-ban, könyvtára 1888-ban keletkezett.

Állománya 540 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czélijából hetenként kétszer d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. Használati díj hetenként 10 fillér. Az 1902. évben 310 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 345 kor. 92 fillér fordított gyarapítására, 1903. évi költségvetése 515 korona.

BIKAL. (Baranya vármegye.)

121. A D. K. E. népkönyvtára.

1902. május 1-én alapította a dunántuli közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czélijából mindennap állandóan nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 162 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: M a g d a E l e k körjegyző.

BILLÉD. (Torontál vármegye.)

122. A polgári kör könyvtára.

Az egyesület 1897-ben, könyvtára 1900-ban keletkezett.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és irott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czélijából hetenként kétszer d. u. 4-től 8-ig nyitva áll. Használati díj négy héten tul köte-tenként napi 1 fillér.

Főkönyvtárnok: L e e b S z i g f r i d állatorvos; *könyvtárnokok*: M a n n és T h ö r e.

BIRI. (Szabolcs vármegye.)

123. Községi népkönyvtár.

1899-ben ajándékozta a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön délután 1/2-től 1/2-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 68 egyén 207 kötetet kölcsönzött ki belőle.

Könyvtárnok: Sztároszta Elek g. k. tanító.

BISZTRICKA. (Nógrád vármegye.)

124. Ág. ev. iskolai könyvtár.

1898-ben alapította a nógrádmegyei nemzeti intézet, és alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 65 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Az 1902. évben 12 egyén 20 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Szeverényi Lajos ág. h. ev. tanító.

BODOLA. (Háromszék vármegye.)

125. Népkönyvtár.

1901. márczius 25-én alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 148 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délután 4-től 6-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 2 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 360 egyén 500 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Vén Árpád állami isk. tanító.

BOLDOGASSZONY. (Moson vármegye.)

126. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1672-ben, a kolostorral egyidejűleg keletkezett.
Állománya 3834 kötet, köztük 14 ősnymtatvány, egy
teremben elhelyezve.

Leltára van.

A rendtagok használják.

Könyvtárnok: Miczélyi Valér zárdafőnök, plébános.

BÖLÖN. (Háromszék vármegye.)

127. Az unitárius iskola könyvtára.

1876-ban alapította az unitárius egyház s alapítása óta
népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 323 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délelőtt 8-tól 10-ig
nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben
95 egyén 110 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 36 korona fordítottatott gyarapítására, 1903. évi
költségvetése 15 korona.

Könyvtárnok: Kisgyörgy Tamás tanító.

BONCZHIDA. (Kolozs vármegye.)

128. Ifjusági és népkönyvtár.

1900-ban alapította az állami iskola tanító-testülete.

Állománya 217 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délután 1-től
2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul napi
2 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 480 egyén hasz-
nálta a könyvtárt.

1903. évi költségvetése 40 korona dologi kiadásokra.

Könyvtárnok: Gutkovszky Adél tanítónő.

BONYHÁD. (Tolna vármegye.)

129. Az áll. segélyezett ág. hitv. ev. algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1874-ben keletkezett. Alapját az esperesség tanítóinak 205 kötetet számláló könyvtára képezte, melyet később az intézet egyes barátjai gyarapítottak. Ujlaki Kálmán tanár 1891-ben 600 kötetből álló könyvtárát hagyományozta az intézetnek.

Állománya 2565 kötet, köztük két régi magyar nyomtatvány, t. i. Káldi György Magyar bibliája [1626.] és Pázmány Péter Hodoegusa [1637], egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

A tanárokon kívül az intézet fentartói és kivételes esetekben mások is kaphatnak belőle térítvény ellenében könyveket kölcsön. Az 1902. évben 11 egyén 237 kötetet használt, 5 térítvényen 13 kötet kölcsönöztetett ki.

1902-ben 325 korona fordítottatott gyarapítására, mely összesen 42 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 400 korona.

Könyvtárnok: Forberger László tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1871-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal gróf Apponyi Sándor és Lengyel Zsigmond járultak fejlesztéséhez.

Állománya 76 régiség és 1736 érem, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma most készül.

A közönség a gyűjtemény örének vezetése mellett megtekintheti.

Ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Róth Aladár tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Kramolin József, dr. Annay, dr. Kiss, Valentiny Jenő és Perczel György gyarapították.

Állománya 172 állat, köztük 12 emlős, 99 madár, 23 hüllő, 3 hal és 35 alsóbbrendű állat; továbbá 398 növény és 1786 ásvány, két szobában 6 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma most készül.

A közönség a gyűjtemény örének vezetése mellett megtekintheti.

Az 1902. évben 502 kor. 56 fillér fordítottott gyarapítására, mely összesen 2 szekrény, 40 növénypreparatum stb. szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Róth Aladár tanár.

130. A polgári kaszinó könyvtára.

1837-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 600 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 1-től 2-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Lenmann János.

A bonyhádi polgári casino könyveinek jegyzéke. (Bonyhád, 1891.)

BORBÁTVIZ. (Hunyad vármegye.)

131. Áll. iskolai ifjusági könyvtár.

1902. december 1-én alapította a tanító-testület s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 35 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délután 12-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap.

Könyvtárnok: Grósz Vilma állami isk. tanítónő.

BORGÓ-BESZTERCZE. (Besztercze-Naszód vármegye.)

132. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 102 mű, 113 kötetben.

1901. szeptember 1-től 1903. szeptember 1-ig 44 kötetet használtak belőle.

BOROSJENŐ. (Arad vármegye.)

133. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Az egyesület 1872-ben, könyvtára 1878-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Tersényi Károly ügyvéd gyarapította.

Állománya 1240 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden pénteken és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 1000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 16 kor. fordítottat gyarapítására.

BOROSSEBES. (Arad vármegye.)

134. Ev. ref. népiskolai könyvtár.

1896-ban alapította Szabó József ev. ref. lelkész s kezdetől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 62 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden iskolai napon délelőtt 8-tól délután 4-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 50 egyén használta a könyvtárt.

1903. évi költségvetése 65 korona könyvek beszerzésére.

Könyvtárnok : F ü z e s J ó z s e f tanító.

BRÁD. (Hunyad vármegye.)

135. A görög kel. gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1880-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal a bukaresti román s a budapesti magyar tud. akadémiák, továbbá Bechnitz A. gyarapították.

Állománya 2012 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

b) Régiség-gyűjtemény.

1890-ben keletkezett.
Szaklajstroma van.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.
Szaklajstroma van.
1903. évi költségvetése 500 korona.
A *gyűjtemények öre*: dr. Radu János.

BRASSÓ. (Brassó vármegye.)

136. Az ág. ev. főgimnázium és azzal összekötött tanintézetek gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1544-ben a régi dominikánus kolostor és az egyházi könyvtár anyagának felhasználásával alapította Honterus János (1498—1549.). 1689-ben nagyrésze elégett a majdnem kizárólag ajándékokból állítottott újból helyre. 1855/58-ban helyezték el a muzeumi épület e célból épített második emeletén három szobában. Fejlesztéséhez Dück G., Brennenberg Lajos és Huttern Lajos járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 26.588 kötet, ezek között 3 db őnyomtatvány; továbbá körülbelül 100 térkép, 600 kézirat és 30 oklevél.

Szerzeményi naplója, czédula-katalogusa és szaklajstroma van.

Két személyre berendezett olvasótermét szerdán és szombaton délután 2 és 3 között bárki igénybe veheti, sőt kölcsön is ad a könyvtár könyveket.

1902. évi javadalmazása 1312 korona az egyházközségtől és a könyvtári alapítványok kamataiból, mely összesen 120 kötet és 1 kézirat szereztetett be.

Könyvtárnok: dr. Netoliczka Oszkár tanár;
könyvtári asszisztens: Kamner Gusztáv tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1807-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Czell Henrik és Ridely Frigyes járultak fejlesztéséhez.

Állománya 421 db régiség és 2483 db érem, két szobában elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei 2 db eredeti faducz Honterustól, a Kosmographiájához szükséges térképek nyomására; Luther 1544. évi eredeti levele Honterushoz; Melancthon eredeti levele egy ismeretlenhez; a brassói gimnázium deák-királyainak (reges adolescentium) 3 koronája.

A közönség minden szombaton d. u. 3 órától megtekintheti. Az 1902. évben 16 db régiséggel gyarapodott.

A gyűjtemény őre: dr. Netoliczka Oszkár tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1858-ban keletkezett. Fejlesztéséhez v. Seulen, a nagyszabeni természettudományi társulat, Hornung, Holub Emil, dr. Fischer, Jekelius, Untchy és Meschendörfer járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 14,439 állat, ezek között 102 emlős, 377 madár, 69 hüllő, 54 hal, 13,880 rovar és 457 egyéb állat; továbbá 3551 növény, 2807 ásvány, 756 kőzet és 709 kövület, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szakkatalogusa van.

A könyvtárnok vagy helyettese engedélyével bármikor megtekinthető.

A gyűjtemény őre: Lexen Frigyes tanár.

Düek Joseph, Geschichte des Kronstadter Gymnasiums. (Brassó, 1845.) — Katalog der belletristischen und populärwissenschaftlichen Abtheilung. (Brassó, 1880.) — Gross, Katalog der von der Kronstädter Gymnasialbibliothek bei der 400-jährigen Lutherfeier in Kronstadt ausgestellten Druckwerke aus dem Reformationszeitalter. (Brassó, 1883.) — Gross, Zur ältesten Geschichte der Kronstädter Gymnasialbibliothek. (Archiv des Vereins für Siebenb. Landeskunde, XXI. k.) — Nussbächer K. A brassói evangélikus iskola könyvtára (Magyar Könyvszemle, 1888. évf.) — Gross Jul., Geschichte des ev. Gymnasiums in Kronstadt. (Brassó, 1898.) — Netoliczka, J. F. Trausch's Handschriftenkatalog, bearbeitet, ergänzt u. fortgesetzt. I. Theil (Brassó, 1898.) — II. Theil. (Brassó, 1900.) — III. Theil mit Register. (Brassó, 1903.)

137. A brassói kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

1852-ben keletkezett.

Állománya 3000 kötet, két teremben elhelyezve.

Használók számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Thomas Móricz titkár.
Catalog der Bücher- und Kartensammlungen d. Handels- und Gewerbekammer in Kronstadt. (Brassó, 1870.)

138. Az E. M. K. E. könyvtára.

1895-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 88 kötet, az állami iparos tanoncziskolában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden második vasárnap délután 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 156 egyén 584 kötetet használt belőle.

A könyvtárnok: János Lajos.

139. A gör. kel. román főgimnázium és alreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1851-ben, az intézet alapítása után keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Mesota igazgató, dr. Popescu tanár és Baritin J. G. járultak fejlesztéséhez.

Állománya 8575 kötet és 5213 füzet, ezek között 3 ösnyomatvány s egy régi magyar nyomtatvány. továbbá 20 térkép és 3 kézirat, egy teremben elhelyezve.

Intézeti tanárok kezessége mellett a tanárokon kívül mások is kaphatnak belőle kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása körülbelül 1000 korona az iskolai eforiától. Az 1901/902. év folyamán 121 kötet könyvet és 30 füzetet szereztek be.

Könyvtárnok: Ciortea Aurél tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az 1894/5. iskolai évben keletkezett. Fejlesztéséhez Badila J. és Zamfirescu T. járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 162 db történeti tárgyú fali kép, 999 érem és több római kori emlék, három üvegszekrényben elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei Justinianus, Galba, Lysimachus, II. Leo, Mátyás és I. Lipót korabeli arany pénzek, továbbá egy XVII. századi nürnbergi arany emlékérem.

Szerzeményi naplója van.

Ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: dr. Blaga József tanár.

c) Természettrajzi gyűjtemény.

1851-ben keletkezett. Fejlesztéséhez dr. Circu, dr. Holub, Zanescu, Moldováné és J. Badila járultak nagyobb adományokkal.

Állománya (1900-ban) 7420 állat, ezek között 54 emlős, 292 madár, 59 hüllő, 38 hal, 6324 rovar és 652 egyéb állat; továbbá 1544 növény, 346 ásvány, 36 kőzet és 22 kővület, tizenegy szekrényben elhelyezve.

1901/902. évi javadalmazása az iskolai eforiától körülbelül 80 korona. Az 1901/902. iskolai évben 4 db állattal gyarapodott.

A gyűjtemény őre: Chelariu György tanár.

140. A magyar kaszinó könyvtára.

1860-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1741 kötet, öt szekrényben helyezve. külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. Biztosíték fejében minden tag 4 koronát tartozik befizetni. Az 1902. évben 990 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 376 kor. 68 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 200 korona.

Könyvtárnokok: Taschek Gyula polgári isk. tanár és Kubányi János állami isk. tanító.

A brassói magyar kaszinó könyvtárának jegyzéke. — Könyvtárhasználati füzet. — A brassói magyar kaszinó házszabályai és ügyrendje.

141. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1856-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett, midőn a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium a megszüntetett polgári iskola helyett a felső kereskedelmi iskolát felállította.

Állománya 2215 kötet és 43 térkép, egy teremben 4 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 600 korona a tandíjából, mely összesen az 1902. évben 62 kötet és 5 térkép szereztetett be.

Könyvtárnok: Szabó Nándor tanár.

b) Áruismereti gyűjtemény.

1885-ben keletkezett. Hazai és külföldi gyarak gyarapították.

Állománya 11,528 db., szekrényekben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 22 darabbal gyarapodott.

A gyűjtemény őre: Györke Lajos tanár.

142. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1885-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez Rombauer Emil kir. főigazgató s a m. kir. vallás- és közokt. miniszterium járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 6686 kötet, a főreáliskola egyik szobájában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

A közönség csak kivételesen használhatja.

Évi javadalmazása 1000 korona, miből 1902-ben 386 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Binder Jenő tanár.

b) Éremgyűjtemény.

1898-ban keletkezett, illetve azóta 100 dbról 815 dbra szaporodott. Úgyszólván az egészét a tanulók ajándékozták.

Állománya 259 db. ezüst, 513 db. réz és bronz, 43 db. egyéb fém; összesen 815 db., egy szekrényben elhelyezve.

Czédula-katalógusa van.

A gyűjtemény őre: dr. Gombos Albin tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1885-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Rombauer Emil főigazgató és Méhely Lajos tanár járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 3841 állat, ezek között 57 emlős, 365 madár. 44 hüllő, 46 hal, 2388 rovar és 446 egyéb állat; továbbá 302 növény, 530 ásvány, 255 kőzet és 218 kővület, az ásványgyűjteményen kívül, mely a természettani tanteremben van, a főreáliskola egyik szobájában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

A közönség az intézet igazgatójának engedelmével megtekintheti.

1902-ben 130 állattal, 4 növényvel és 58 ásvánnyal gyarapodott.

A gyűjtemény őre: Moesz Gusztáv tanár.

Rombauer Emil, A brassói magy. kir. áll. főreáliskola alapításának és eddigi működésének története. (Az 1893/94. évi értesítőben.) — A brassói főreáliskolai intézeti könyvtárak. (Az 1900/1901. évi értesítőben.)

143. Népkönyvtár.

1903. február 10-ikén alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

Állománya 670 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden délután 2-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzött könyv 30 napon keresztül használható. Használati díj évi 1 korona.

Könyvtárnok: M o ó r G y u l a,

144. A r. k. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1837-ben, az intézettel egyidejűleg alapította Kovács Antal apátplébános. Nagyobb adományokkal Möller Ede apátplébános, Mayer József ügyvéd és Langer Tamás gyarapították.

Állománya 9029 kötet, 1 régi magyar nyomtatvány, 101 térkép és 17 metszet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstrom- és czédula-katalógusa van.

Az intézet tanárain kívül mások is használhatják téritvény mellett. 1902-ben 22 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Az 1902. évben 974 kor. fordítottott gyarapítására, miből 642 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: H a j k ó L á s z l ó tanár.

b) Régiséggyűjtemény.

Rendezés alatt áll.

A gyűjtemény őre: Barácsy Sándor tanár.**c) Természettajzi gyűjtemény.**

1837-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Möller Ede apátplébános, dr. Otrobán Nándor orvos, Titius Pius minorita, Horváth Pál stb. gyarapították.

Állománya 865 állat, ebből 31 emlős, 152 madár, 49 hulló, 37 hal, 252 rovar s 387 egyéb állat; továbbá 658 db. növény, 620 db. ásvány, kőzet és kőület, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a szertár őrének vezetése mellett bármikor megtekintheti. 1902-ben 11 egyén tekintette meg a gyűjteményt.

Az 1902. évben 230 kor. fordított gyarapítására, miből 49 db. szereztetett be. 1903. évi előirányzata 186 korona.

A gyűjtemény őre: Reithoffer Rezső tanár.

Vargyasi Ferencz, A brassói r. kath. főgimnázium története 1837—1896. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

145. A városi levéltár könyvtára.

1884-ben rendeztetett be. 1886-ban a Trauschenfels Frigyes könyvtára jutott ajándékképpen birtokába.

Állománya 1398 munka és 35 kézirat, két teremben elhelyezve. Az oklevelek, térképek stb. a levéltár önálló osztályait képezik.

Szaklajstroma és betűrendes katalogusa van.

Használók számára a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 5-ig nyitva áll.

Kikölcsönzés nincs.

Könyvtárnok: Stenner Frigyes városi levéltárnok.**BREKINSZKA. (Pozsega vármegye.)****146. Brekinszka és vidéke népkönyvtára.**

1902. június 13-án alapította a dunántúli közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap és szerdán d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama három hét. 1902-ben 198 egyén 298 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Klippel Lajos ev. ref. lelkész.

BREZNÓBÁNYA. (Zólyom vármegye.)

147. A F. M. K. E. közkönyvtára.

1900-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 330 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az 1902. évben 43 egyén 525 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Brecska János városi kiadó.

---

148. A kaszinó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1876-ban, könyvtára 1890-ben keletkezett. Greiner Manó 200 koronával járult gyarapításához.

Állománya 592 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minden kedden és pénteken d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. Használati díj heti 4 fillér. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul 20 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 385 kötet kölcsönözött ki belőle.

Az 1902. évben 132 kor. 43 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 100 korona.

BUDAPEST.

(Nyilvános gyűjtemények.)

149. A budapesti könyvtár-egyesület gyűjteményei.

Az 1891. szept. 17-ikén megalakult II. ker. népkönyvtár-egyesület alapította, mely 1894. szept. 27-ikén budai könyvtár-egyesületté alakulván, könyvtárát szak- és népkönyvtárra osztotta. Az egyesület 1900. jun. 4-ike óta mint budapesti könyvtár-egyesület működik, a szakkönyvtárából a székesfővárosi II. ker. Corvin-téri vigadóban nyilv. központi könyvtárt szervezett, míg népkönyvtára, mint II. kerületi fiókkönyvtár, továbbra is a Toldy Ferencz-utczai népiskola épületében maradt. Az egyesület gyűjteményeit 1898 végén állami felügyelet alá helyezte, melyet a m. k. vallás- és közoktatásügyi miniszter a központi könyvtár felett a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősege utján, a népkönyvtár felett a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa utján gyakorol.

Az egyesületnek 2 tiszteletbeli, 41 alapító, 245 rendes és 2 pártoló tagja van.

1902. évi kiadásai 6579 kor. 51 fillért tettek ki, ebből 2592 kor. 92 fillér könyvbeszerzésre, 826 kor. 19 fillér beszerzési költségekre, 2121 kor. 92 fillér személyi járandóságokra, 1038 kor. 48 fillér felszerelésre fordított. 1903. évi költségvetése 2640 kor. könyvbeszerzésre, 1595 kor. fantartásra, 2365 kor. személyi járandóság és 2400 kor. felszerelésre.

Az egyesület elnöke: dr. Rácz Károly; atelnökök: Duma György és Hochholtzer Károly; könyvtár-igazgató: Hangl József; főtitkár: P. Juhász Ödön; titkár: dr. Barta József; pénztárnok: Szalai Győző; ellenőr: Tóth Márton; jogtanácsos: dr. Kriszhaber Adolf.

a) Központi könyvtár. (II. Fazekas-tér 5. sz. a Corvin-téri Vigadó II. emeletén.)

1892-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Tóth Ferencz és dr. Barsi József hagyatékaikkal, dr. Csorba Ferencz, dr. Falk Miksa, az egyetemi nyomda, Gerlóczy Károly, Lőw György, dr. Hegedűs János, Jurányi Győző, Szabó Ferencz, dr. Klasz Pál, dr. Buday József, özv. Brajmann Vilmosné Márkus Adél, Kovarcz Augusztá, dr. Thirring Gusztáv, a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősege, a földmivelésügyi m. kir. miniszterium adományokkal járultak fejlesztéséhez. A múzeu-

mok és könyvtárak orsz. főfelügyelősege útján 1900-ban 600, 1901-ben, 1902-ben és 1903-ban évenként 800 kor. állami segélyben, ezenkívül az állami javadalomból a berendezés költségeinek törlesztésére rendkívüli segélyként 5000 kor. részesült, az utóbbi összegből 1902 és 1903-ban évi 1000 kor folyósítottatott.

Állománya 14,525 kötet, három teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Nyilvános olvasóterme minden hétköznapon d. u. 8-tól 8-ig nyitva áll. A használat ingyenes. Házi használatra csupán egyesületi tagok kaphatnak belőle könyveket. 1902-ben az olvasóteremben 4182 kötet könyvet használtak, kikölcsönözöttet 117 kötet.

1902. évi gyarapodása 535 kötet, ebből vétel útján 117 kötet szereztetett be. 1903-ban ajándék útján 64, vétel útján 155 kötettel gyarapodott.

Könyvtárnok: J a t z k ó K á r o l y; *segédlistek:* Nagy L á s z l ó és F o r r ó I m r e.

b) II. ker. népkönyvtár. (Toldy Ferencz-utca 64. sz.)

1891. azept. 17-ikén keletkezett.

Állománya 6493 kötet, egy teremben elhelyezve, A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa útján 1901-ben 1000, 1902-ben és 1903-ban 1500 kor. állami segélyben részesült. 1200 kor. berendezési költsége első 600 koronáját 1903-ban kapta meg az államtól.

Szerzeményi naplója, czédula-katalogusa és szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 4-től 6-ig nyitva áll.

Az egyesület tagjai díjtalanul használhatják, nem tagok negyedévi 1 kor. lefizetése mellett. A kikölcsönzött könyv 4 hétig használható, azontul 20 és 40 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 9206 kötet kölcsönözöttet ki belőle.

Könyvtárőr: J a t z k ó K á r o l y.

Jurányi Győző. A budai könyvtár czimjegyzéke. I. A népkönyvtár czimjegyzéke. (Budapest, 1894., 1895. és 1897.) — A budai könyvtár-egyesület alapszabályai és könyvtári szabályzata. (Budapest, 1895.) — A budai könyvtár-egyesület évkönyvei I—IV. (Budapest, 1895—1898.) — A budai könyvtár közlönye I—II. évf. (Budapest, 1897—1898.) — A budai könyvtár szakszerinti czimjegyzéke. Központi szakkönyvtár. I. kötet. (Budapest, 1898.) — A budapesti könyvtár-egyesület alapszabályai. (Budapest, 1900.) — A budapesti II. ker. népkönyvtár

czimjegyzéke. IV. f. (Budapest, 1900.) — A budapesti könyvtár-egyesület nyilvános közp. könyvtárának szakszerűnti czimjegyzéke. I. (Budapest, 1900.) — A budapesti könyvtár-egyesület népkönyvtárának czimjegyzéke. V. f. (Budapest, 1902.) — A budapesti könyvtár-egyesület népkönyvtárának czimjegyzéke. VI. f. (Budapest, 1903.)

150. Budapest székes-főváros múzeuma.

Budapest tanácsa 1887. okt. 20-ikán 11,358. szám alatt elhatározta egy fővárosi múzeum felállítását és megbísta Vidéky János iparrajziskolai igazgatót, hogy a megőrzésre méltó tárgyakat írja össze. Jegyzéküket Vidéky 1888. decz. 10-ikén mutatta be. 1892 óta a főváros évenként 3000 frtot szavazott meg a múzeum gyarapítására, 1896-ban külön 4000 frtot, hogy ebből a kiállításon található városi vonatkozású tárgyak megszerzessenek. 1899. májusig Toldy László főlevéltárnok intézte a múzeum ügyeit, midőn a közgyűlés 637. sz. határozatával újra kimondta, hogy egy városi múzeumot állít fel, melynek egyik részét az aquincumi múzeum képezi, a másik céljaira pedig a városligeti 1885. évi kiállítási műcsarnok szolgál; egyúttal a múzeum szervezésével és berendezésével dr. Kuzsinszky Bálintot bízza meg.

1903. évi költségvetése 15,800 kor., ebből 2115 kor. ásatásokra, 5347 kor. a gyűjtemények gyarapítására, 2400 kor. kiadványokra.

a) Városi múzeum. (Városliget, Stefánia-út és központi városház.)

1899-ben keletkezett.

Állománya 4872 db Budapest multjára, intézményeire vonatkozó tárgy (régiségek, érmek, képek, minták stb.), melyek a városligeti épület tizennégy helyiségében és a központi városháza egy óriási termében vannak elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a Lanfranconi gyűjtemény, mely Budapestet ábrázoló 332 db képből áll.

Leltára van.

A gyűjtemény még rendezés alatt áll, ezért a közönség számára nincs megnyitva.

Évi javadalmozása 6800 kor. a székes-fővárostól. 1902. évi gyarapodása 189 db.

b) Aquincumi múzeum. (Ó-Buda, Külső Szent-Endrei-út.)

1888-ban keletkezett. Először a Krempel-malom egyik szobájában gyűjtetett össze, a mi az 1888. és 1889. évi papföldi

ásatásokból előkerült. 1894-ben külön épületet emeltetett a főváros az ásatások területén, melyet 1896-ban kibővítettett.

Allománya 5012 db régiség, mely a pesti gyűjtőcsatorna-telep telkén 1894-ben felásott óskori urnákon kívül, a fővárosi ásatások leleteit s mindazon római emlékeket foglalja magában, melyek Budapest területéről megszerezhetők voltak. Külön muzeális épületben van elhelyezve, mely öt zárt helyiségből és három nyitott tornáczból áll.

Leltára van.

A közönség mindennap díjtalanul megtekintheti.

Évi javadalmazása 8760 korona a székes-fővárostól. 1902. évi gyarapodása 131 db.

A gyűjtemények őre: dr. Kuzsinszky Bálint egyet. ny. rk. tanár.

Torma Károly. Az aquincumi amphitheatrum északi fele. (Budapest, 1884.) — Hampel József, Jelentés az ó-budai papföldi ásatásról. (Budapest, 1881.) — Budapest regiségei I—VIII. k. (Budapest, 1889—1903.) — Dr. Kuzsinszky Bálint, Aquincum és romjai. (Budapest, 1890.) — U. az, Aquincum romjai. (Budapest, 1894.) — U. az, Ein Führer von Aquincum. (Budapest, 1894.) — U. az, Aquincum, Guide. (Budapest, 1894.) — U. az, Aquincum és az ó-budai ásatások. (Budapest, 1900.) — U. az, Führer durch die Ausgrabungen und das Museum in Aquincum. (Budapest, 1903.)

151. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

(V., Szemere-utca 6. sz.)

1851-ben keletkezett. Nagyobb adománynyal dr. Szvetenay Miklós kamarai titkár gyarapította.

Allománya 18,000 kötet, 11 térkép és 1 kézirat. két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményinaplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem hétköznapokon d. e. fél 10-től 2-ig használható. Kamarai tisztviselők és fővárosi nyilvános könyvtárak terítvény ellenében kölcsönözhetnek ki belőle.

Évi javadalmazása 2800 kor. dologi és 3800 kor. személyi kiadásokra. 1902. évi gyarapodása 736 kötet és 3 térkép.

A kamara könyvtárában van ideiglenesen elhelyezve a társadalom-tudományi társaság Pulszky Ágost könyvtára, mely szintén rendelkezésére áll a közönségnek s 1500 kötetet számlál.

Szabó Ervin, *A budapesti kereskedelmi és iparkamara könyvtárának katalogusa.* (Budapest, 1902.) — *A társadalom tudományi társaság Pulszky Ágost könyvtárának betűrendes katalogusa.* (Budapest, 1903.)

152. A kir. magyar természettudományi társulat könyvtára.

(VIII., Eszterházy-utca 14—16. sz.)

1841-ben, a társulattal egyidejűleg, Bugát Pál, Tognio, Kovács S. Endre, Petényi, Flór Ferencz és Nagy Károly adományából keletkezett. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 24,872 kötet, 2 kézirat és természettudományi hungarikumok. hét teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és két czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 8-ig használható. Társulati tagok térítvény ellenében, nem tagok biztosíték vagy egy tag jótállása mellett kaphatnak belőle kölcsön könyveket. Az 1902. évben 2432 egyén használt 3169 kötetet, 3278 egyén kikölcsönzött 3979 kötetet.

Evi javadalmazása 5600 korona a társulat pénztárából. 1902-ben 5554 kor. 16 fillér fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: R á t h A r n o l d.

Kátai Gábor, *A kir. magyar természettudományi társulat története alapítottásától fogva maig.* (Pest, 1868.) — *A kir. magyar természettudományi társulat multja és jelene.* (Budapest, 1885.) — *Die Vergangenheit und Gegenwart der kön. ung. Naturwissenschaftlichen-Gesellschaft.* (Budapest, 1885.) — *Le passé et le présent de la Société royale Hongroise des sciences naturelles.* (Budapest, 1885.) — *A kir. magyar természettudományi társulat emlékkönyve.* (Budapest, 1892.) — *Somogyi Rudolf, A kir. magyar természettudományi társulat könyveinek czímjegyzéke.* (Pest, 1866.) — *U. az.* (Pest, 1871.) — *Bene Rudolf és Somogyi Rudolf, U. az.* (Budapest, 1873.) — *Heller Ágost, U. az.* (Budapest, 1877.) — *U. az.* (Budapest, 1886.) — *Ráth Arnold, U. az.* (Budapest, 1901.)

153. A kir. orvos-egyesület könyvtára.

(VIII., Szentkirályi-utca 21. sz.)

1840-ben, dr. Stessel Lajos 2500 kötetnyi könyvtárából keletkezett. Nagyobb adományokkal Flór Ferencz, Jankovich Antal, Würtler József, Tóth Nep. János, Grosz Xav. Ferencz, Hirschler Ignác (1882-ben) és Pollák Henrik (1894-ben) gyarapították. Évi gyarapodásáról az egyesület évkönyvei adnak felvilágosítást.

Állománya 13,995 kötet és füzet, nyolcz teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Az olvasóterem hétköznapokon d. e. 9-től 2-ig és d. u. 4-től 8-ig nyitva áll. Egyesületi tagok és időhöz kötött elnöki engedéllyel nem tagok is használhatják. Az 1902. évben 1150 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 7300 kor. 1902-ben 7146 kor. 65 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: dr. Temesváry Rezső; *másodkönyvtárnok*: dr. Győry Tibor.

Török Lajos és Temesváry Rezső, A budapesti kir. orvos-egyesület könyvtárának betűrendes katalogusa. (Budapest, 1896.) — *Török Lajos és Temesváry Rezső, A budapesti kir. orvos-egyesület könyvtárának szakkatalogusa. (Budapest, 1898.)* — *A budapesti kir. orvos-egyesület könyvtárkatalogusa. (Budapest, 1900.)* — *A budapesti kir. orvos-egyesület könyvtárkatalogusának folytatása. (Budapest, 1901.)* — *Ugyanaz. (Budapest, 1902.)* — *Ugyanaz. (Budapest, 1903.)*

154. A m. kir. földtani intézet gyűjteményet.

(VII., Stefánia-ut 14. sz.)

a) Könyvtár és térképtár.

1868-ban alapítottott. 1876-ban a magyarhoni földtani társulatkönyvtárával gyarapodott. Nagyobb adománnyal dr. Semsey Andor tisztb. igazgató gyarapította.

Állománya 13,179 kötet és 7156 db térkép, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Cédula-katalogusa van.

Az intézet tagjai használják. Idegenek igazgatói engedéllyel hétköznapokon délelőtt 12-től 1-ig használhatják. Kölcsön

csak a magyarhoni földtani társulat tagjai kaphatnak belőle igazgatói engedélylyel.

Évi javadalmazása 2400 kor. a m. kir. földmivelésügyi minisztériumtól.

Könyvtárkezelő : Bruck József.

b) Földtani gyűjtemény.

1868-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Semsey Andor gyarapította.

Főképen az országos részletes geológiai felvételek anyagából, geolog.-technológiai és összehasonlító gyűjteményekből áll, üveges szekrényekben és fiókokban kiállítva.

Katalogusa van.

A közönség minden vasárnap és csütörtökön d. e. 10-től 1-ig díjtalanul megtekintheti, más napokon, hétfő és péntek kivételével, d. e. 10-től 1-ig egy korona belépődíj lefizetése mellett.

Gyarapodását első sorban az intézeti alkalmazottak országos felvételeiből nyeri. Az intézet 1902. évi összes kiadása 192.180 korona. 1903. évi összes költségvetése 195.000 korona.

Az intézet igazgatója : Böckh János min. tanácsos.

Matyasovszky J. A m. k. földtani intézet könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1875.) — Farkass Róbert, A m. kir. földtani intézet könyv- és térképtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1884.) — Bruck József, A m. k. földtani intézet könyv- és térképtárának I., II., III., IV. és V. pótczimjegyzéke. (Budapest, 1886—1903.) — A m. földtani intézet és múzeuma. (Természettud. Közlöny, 1900. évf.) — Böckh János és Szontagh Tamás. A magyar kir. földtani intézet. (Budapest, 1900.)

155. A m. kir. József-műegyetem gyűjteményei.

(VIII., Múzeum-körút 8-8. sz.)

a) Könyvtár.

1846-ban keletkezett, mint az 1844-ben alapított ipar-tanoda könyvtára. Nagyobb gyarapodást Horváth Ignác és br. Eötvös József hagyatékaiból, továbbá a budapesti és bécsi akadémiák adományából nyert. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Allománya 66.425 kötet és 148 térkép. három teremben elhelyezve, külön olvasóhellyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklapstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem minden hétköznap d. u. 4-től 8 óráig nyitva áll. A müegyetemi tanárokon kívül belépő-jegygyel a hallgatók és műszaki férfiak is használhatják. A müegyetem tanárain kívül 20 korona betét lefizetése mellett müegyetemi hallgatók is kaphatnak belőle kölcsön könyveket. 1902-ben 20.689 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 24.443 kor. 03 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből 8043 kötet szereztetett be. 1908. évi költségvetése: 10.720 kor. személyi kiadásokra, 25.000 kor. dologi kiadásokra, 6600 kor. kiegészítés; összesen 31.600 korona.

Könyvtárnok: Rados Gusztáv müegyetemi tanár;
könyvtárőr: Nagy Sándor.

b) Növénytani gyűjtemény.

1872. október 1-én keletkezett.

A gyűjtemény állománya szekrényekben és ládákbán van elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása változó.

c) Zoologiai gyűjtemény.

1857-ben keletkezett.

Állománya 15.326 állat, köztük 17 emlős, 142 madár, 213 hüllő és kétéltű, 489 hal, 10.468 rovar és 3997 egyéb alsóbbrendű állat; 377 db paleontologiai tárgy, 691 db boncz-tani preparatum, 287 db mikroszkopiai preparatum, 44 db utánczat, 6 db biologiai preparatum és 49 db ipari állattani tárgy.

Leltára van.

Az 1902. évben 1600 kor. fordítottatott gyarapítására.

A *gyűjtemény őre:* dr. Daday Jenő müegyetemi ny. r. tanár; tanársegéd: Bernáth János.

d) Ásvány- és földtani gyűjtemény.

Ez idő szerint még a kezdetleges fejlődés állapotában van.

A *m. kir. József müegyetem könyvtárának címjegyzéke.* (Budapest, 1874.) — *U. annak II. kiadása.* (Budapest, 1893.) — *Függelék u. ahhoz.* (Budapest, 1900.)

156. Magyar királyi kereskedelmi múzeum.

(V., Váci-körut 32. sz. és városligeti iparcsarnok.)

a) Könyvtár.

1890-ben keletkezett.

Állománya 1903. január hó 1-én 3205 kötet, 9271 füzet, öt teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel. Kiválóbb nevezetességei: keleti hivatalos és közgazdasági lapok, külföldi konzuli jelentések és külföldi kereskedelmi, ipari és vámtörvények gyűjteményei, bel- és külföldi kereskedelmi és ipari czimtákak, terjedelmes csoporttal a bel- és külföldi kiállítások programjaiból, szabályzataiból, katalógusaiból stb.

Czédula-katalógusa, nyomtatott szaklajstroma és betűsoros mutatója van.

Használatáról a kereskedelemügyi m. k. miniszter 1900. április 11-ikén 22,659/IX. szám alatt jóváhagyott szabályzata intézkedik.

Az olvasótermet mindenki szabadon használhatja. Egyesek pénzbeli biztosíték letétele mellett, testületek és hatóságok e nélkül is kaphatnak belőle kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása 3600 kor. a m. k. kereskedelemügyi minisztériumtól.

Könyvtárnok: S a r k a d i A n t a l.

b) Ipari és kereskedelmi gyűjtemények.

1887-ben a kiállítási iparcsarnokban állandó kiállítás nyílt meg, hogy a hazai ipar fejlődését állandóan bemutassa. A millenáris kiállítás után újabb lendületet vett az eszme, s 1897-ben megnyílt a kereskedelmi múzeum állandó tárlata.

Állománya több ezer tárgy, melyek a következő csoportokba vannak osztva: bányatermékek, kő- és cementipar, vas- és fémipar, gépek és gépfelszerelések, járművek, faipar, bőr- és gyémántipar, vegyészeti ipar, papir- és sokszorosító ipar, élelmi iparcikkek, fonó-szövőipar, ruházati ipar, butoripar és lakberendezés, háziipar, malommodellek és keleti mintatár.

A kereskedelem történetére vonatkozó oklevelek, czéhíratok, pecsétetek stb a múzeum történeti osztályában vannak kiállítva.

A közönség mindennap díjtalanul megtekintheti.

A hazai termékek állandó kiállítására vonatkozó szabályzatok. (Budapest, 1886. és 1893.) — A hazai termékek állandó kiállításának katalógusa. (Budapest, 1888.) — A magyar keres-

kedelmi múzeum könyvtárának katalogusa. (Budapest, 1892. és 1897.) — *Le musée commercial hongrois.* (Budapest, 1895.) — *Magyar kereskedelmi múzeum.* (Budapest, 1896.) — *Az állandó kiállítás katalogusa.* (Budapest, 1897.) — *A m. k. kereskedelmi múzeum nyilv. könyvtárának ügykezelésére és használatára vonatkozó szabályzat.* (Budapest, 1900.) — *A m. kir. kereskedelmi múzeum nyilv. könyvtárának címjegyzéke.* (Budapest, 1901.)

157. A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára.

(II., Oszlop-utca 3/a.)

Alapját dr. Keleti Károly igazgató a külföldi statisztikai hivatalokkal megkezdett csereviszony által vetette meg 1867-ben. Sokat tett e részben az 1876-ban Budapesten tartott IX. nemzetközi statisztikai kongresszus, mely könyvészeti kiállítással volt egybekötve. A könyvtár ügykezelését és használatát újabban a kereskedelemügyi m. k. miniszter 1898. évi január 2-ikán 8339/1897. eln. szám alatt kiadott szabályzata írja körül.

Állománya 86,402 kötet, 28 kézirat s 345 térkép és grafikai rajz, három teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel és dolgozószobákkal.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Használók számára, vasárnap és ünnepnapok kivételével, d. e. 10-től d. u. 1 óráig nyitva áll. Az olvasóterem látogatói, ha csak a könyvtár tisztviselői előtt nem ismert személyek, foglalkozásukat és társadalmi állásukat igazolni tartoznak. A statisztikai hivatal és más országos intézetek tisztviselőin kívül azok kölcsönözhetnek ki könyveket, kik a statisztikai hivatal igazgatójától erre engedélyt nyerne. 1902-ben az olvasóteremben 1245 egyén 5569 kötetet használt.

Évi javadalmazása 4000 kor. a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumtól. Az 1902. évben 4892 kor. 90 fillér fordítottat gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 2838 kötet és 209 térkép. A hazai műveket a könyvtár az 1897. évi XXXV. t.-czzik alapján mint kötelezpéldányokat kapja a nyomtatóktól.

Könyvtárnokok: Farkasfalvi Imre stat. hivatali főtiszt és Tettey Emil stat. hivatali tiszt.

A statisztikai osztály könyv- és térkép-gyűjteményének lajstroma 1867/68-ról. (Hivatalos Statisztikai Közlemények, I. évf. 3. f. és VI. évf. 4. f.) — Az orsz. magy. kir. statisztikai hivatal könyv- és térkép-gyűjteményének jegyzéke 1869. és

1870-ről. (U. ott, IV. évf. 4. f.) — U. az az 1871. és 1872-ik évekről. (U. ott.) — Fándura Imre, *Az orsz. m. kir. statisztikai hivatal könyvtárának és térkép-gyűjteményének címjegyzéke 1867—1884.* (Budapest, 1885.) — *A magy. kir. központi statisztikai hivatal nyilv. könyvtárának és térkép-gyűjteményének címjegyzéke.* (Budapest, 1898.) — *A m. k. központi statisztikai hivatal nyilv. könyvtárának és térkép-gyűjteményének ügykezelésére és használatára vonatkozó szabályzat.* (Budapest, 1898.)

158. M. kir. mezőgazdasági múzeum.

(VII., Városliget, Széchenyi-sziget.)

a) Mezőgazdasági gyűjtemények.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter 1896-ban az orsz. magyar gazdasági egyesület kezdeményezésére alapította azon czélból, hogy az ország mezőgazdaságára vonatkozó tárgyakat és emlékeket összegyűjtse s nyilvánosan kiállítva bemutassa. Anyagának zömét az 1896-iki ezredéves országos kiállításból nyerte. Ujabbán az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításból visszakerült tárgyakkal tetemesen gyarapodott.

A kiállított tárgyak a következő osztályokban vannak csoportosítva: talaj- és trágyaismeret 1098 db; gazdasági növénytermelés, erdészet és gyümölcsészet 5091 db; szőlőmivelés és borászat 633 db; gazdasági állattenyésztés 2433 db; baromfitenyésztés 497 db; méhészet 337 db; selyemtermelés 951 db; halászat 207 db; gazdasági gépek és eszközök 931 db; gazdasági épületek 179 db; gazdasági ipar 598 db; vízépítéset 891 db; háziipar 609 db; mezőgazdasági statisztika 264 db; állam- és magánbirtokok 948 db; gazdasági, történeti és emléktárgyak 432 db; gazdasági szakoktatás 460 db; mezőgazdasági munkásügy 398 db; erdészet 2416 db; vadászat 469 db; társországok 707 db; különfélelek 20 db; összesen 20.569 db.

Az oklevelek, metszetek, érmek stb. a múzeum történelmi osztályában vannak kiállítva.

A gyűjtemények hétfőn és az ünnepeket követő napok kivételével naponként d. e. 9-től d. u. 1-ig, vásár- és ünnepnapokon d. e. 9-től d. u. 2-ig megtekinthetők. Az 1902. év folyamán 191.302 látogató tekintette meg.

1902. évi javadalmazása 35.182 kor. a m. kir. földmivelésügyi minisztériumtól.

A múzeum új épületei közül a renaissance-épület 1903-ban, a Vajda-Hunyadvári épület 1904-ben készült el.

b) Könyvtár.

1896-ban, a múzeummal egyidejűleg keletkezett. Gyarapításánál a kitűzött főcél: 1. a magyar nyelvű mezőgazdasági művek és folyóiratok összegyűjtése, 2. a Magyarország területén bármely nyelven megjelent ilyenmű nyomtatványok és 3. a hazai mezőgazdaságra vonatkozó külföldi művek megszerzése, hogy e könyvtár a hazai mezőgazdasági és a mezőgazdaságra vonatkozó idegen nyelvű irodalomra nézve forrásul szolgálhasson.

Állománya 9407 kötet és füzet.

Leltára és czédula-katalogusa van; szaklajstroma most készül.

Az érdeklődők a múzeum igazgatóságától nyert külön engedélyvel tekinthetik meg.

Igazgató: Balás Árpád kir. tanácsos.

159. A m. k. orsz. meteorologiai és földmágnességi intézet gyűjteményei.

(II., Fő-utca 8. sz.)

a) Könyvtár.

1870-ben keletkezett.

Állománya 5468 kötet, 2526 füzet és 26,541 térkép, három teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

Csak az intézeti tisztviselők használják.

1902. évi javadalmazása 1600 koronát tett ki.

Könyvtárőr: Szalaly László asszisztens.

b) Múzeum. (Ó-Gyalla.)

Az 1896-ban dr. Konkoly Thege Miklós intézeti igazgató buzgólkodásával létrehozott gyűjtemény vetette meg alapját. Gr. Széchényi Béla a keletázsiai utazásánál használt műszerekkel, gr. Károlyi Sándor, Steinheil müncheni és Merz Zsigmond braunschweigi optikusok, a Calderoni és társa budapesti czég és Lambrecht Vilmos göttingai gyáros régibb és újabb fizikai és optikai műszerekkel gyarapították. A múzeum az 1900. év folyamán Budapestről az ujonan épült ó-gyallai m. k. orsz. meteorologiai és földmágnességi obszervatórium nagy fizikai termébe helyzetetett át.

Állománya körülbelül 460 db múzeumi tárgy, melyek 8 csoportba vannak beosztva, u. m. I. csillagászati, II meteorologiai, III. physikai és kémiai, IV. optikai, V. mérnöki-

műszerek, továbbá VI. fényképek, képek és tervrajzok, VII. könyvek és VIII. ereklyék és különfélék.

Kiválóbb nevezetessége a Reichenbach-Liebherr-féle magassági kör, melyet Merz Zsigmond ajándékozott.

Szerzeményi naplója van.

Az obszervatórium látogatói bármikor megtekinthetik.

Csupán adományokból gyarapodik.

c) Az ó-gyallai m. kir. meteorologiai és földmágnességi obszervatórium könyvtára.

1900-ban keletkezett.

Adományokkal dr. Konkoly Thege Miklós gyarapította.

Állománya 1843 kötet, 982 füzet és 332 térkép, két szobában elhelyezve.

Katalogusa van.

Az intézeti tisztviselők használják.

1902-ben 500 korona fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 2068 db.

A b) és c) alatti gyűjtemények öre: Réthly Antal asszisztens.

Raum Oszkár, Egy új múzeumról. (Időjárás, I. évf. 1888.)

— *Raum Oszkár, Vázlatok egy múzeum történetéből. (Az ó-gyallai obszervatórium ünnepi emlékkönyvében. Budapest-O-Gyalla, 1900.)* — *Kováts Károly, A meteorologiai intézet könyvtárának fejlődése 1870-től napjainkig. (Budapest, 1900.)* — *Réthly Antal, A meteorologiai és csillagászati múzeum tárgymutatója. (A meteorologiai intézet 1902. évi III. működési jelentésében és mint különlenyomat.)* — *A m. k. orsz. meteorologiai és földmágnességi intézet könyvtárába 1902. évben ajándék és vétel útján szerzett könyvek. (Budapest, 1902.)* — *Szalay László, A m. k. orsz. meteorologiai és földmágnességi intézet könyvtárának név- és tárgymutatója. (Budapest, 1902.)* — *Réthly Antal, Az ógyallai m. k. orsz. meteorologiai és földmágnességi obszervatórium könyvtárának név- és tárgymutatója. (Budapest, 1903.)*

160. M. kir. technologiai iparmúzeum.

(VIII., József-körút 6. sz.)

Alapját az országos magyar iparegyesület vetette meg, midőn 1879-ben a m. k. vallás- és közokt. minisztériumnál egy technologiai iparmúzeum felállítása iránt lépéseket tett.

(Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

a) Szakkönyvtár és rajzgyűjtemény.

1881-ben keletkezett.

Állománya 9815 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, leltára, czédula-katalogusa és szaklajstroma van.

Használók számára az olvasóterem naponként d. e. 9-től 1 óráig, továbbá szerdán este 6 és 8 óra közt nyitva áll. Különösen biztosíték mellett 3 heti használatra adnak ki könyveket. 1902-ben 4663 egyén 7077 kötetet használt, 534 egyén 607 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 5000 kor. fordítottat gyarapítására. Gyarapodása 652 kötet, ebből 415 kötet vásárlás útján szereztetett be. 1903. évi költségvetése 2050 kor. személyi kiadás, 8000 kor. beszerzésekre.

Könyvtárnok: Grünwald István.

b) Ipari gyűjtemények.

Állományuk 24,002 db, melyek szerszám- és géptárra, továbbá minta-gyűjteményre oszlanak, hét teremben elhelyezve.

Megtekinthetők naponként d. e. 9-től 1-ig és szerdán este 6-tól 8-ig. Az 1902. év folyamán 28,704 látogató tekintette meg.

A múzeum 1902. évi javadalmazása személyi kiadásokra 37,680 kor., dologi kiadásokra 46,800 kor.

Főigazgató: Hegedüs Károly; **tanárok:** Straub Sándor és Mezey Bertalan; **titkár:** Guzelnigg Ernő.

A magy. kir. technologiai iparmúzeum közleményei I—XV. évf. (Budapest, 1888—1902.) — Grünwald István, A magy. kir. technologiai iparmúzeum és a budapesti magy. kir. áll. ipariskola egyesített szakkönyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1898.) — Táborosky Ottó és Hegedüs Károly, Jelentés a magy. kir. technologiai iparmúzeum 1898/99. évi működéséről. (Budapest, 1899.)

161. A magy. kir. tudomány-egyetem könyvtára.

(IV., Ferencziek-tere 5. sz.)

Keletkezésének ideje űszesezik a nagyszombati érseki egyetemenek 1635 május 13-ikán történt alapításával. Kezdetben a nagyszombati jezsuita rend tulajdona volt. A nagyszombati érseki egyetem 1770-ben királyivá lett. a jezsuita rend pedig

1778-ban felozlattatván, könyvtára 1774. aug. 19-ikén az országos jellegűvé lett egyetemnek adományoztatott.

(Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya circa 300,000 kötet mű, 40,186 apró nyomtatvány, továbbá 1607 db és 441 kötet kézirat; ezek között 723 ősnymtatvány, 475 magyar nyelvű és 620 latin nyelvű régi hazai nyomtatvány, 410 db 1711. előtti magyar vonatkozású idegen nyomtatvány; továbbá oklevél-, térkép- és metszet-gyűjteménye is van. Mindezek nyolcz teremben, hét szobában és két olvasóteremben vannak elhelyezve.

A könyvtár kiválóbb nevezetességei: 12 db Korvin-kódex; a régi magyar nyelvemlékek közül a Nádor-kódex, Winkler-kódex, Cornides-kódex. Sándor-kódex, Bod- és Weszprémi-kódex; Kaprinai, Hevenessy, Pray kézirat-gyűjteményei; ezenkívül Káldy bibliájának eredeti kézirata, Pázmány Péter és Cornides eredeti kéziratjai; továbbá két tézta-nyomás (empreintes en pate), két serét-nyomás (manière criblée), Erasmus mester rézmetszete a XV. századból; az ősnymtatványok közül Vespucci Americo levele 1504-ből; az első német ujság 1506-ból; Speculum Passionis. Theuerdank, (mindkettő Hans Schöfleintől illusztrálva); a legelső magyarországi nyomtatvány: az 1473. évi Cronicon Budense és a legelső magyar nyomtatvány: Komjáthi Szent Pál fordítása stb.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Látogatók számára, hétfő és ünnepnapok kivételével, d. e. 9-től 2 óráig és d. u. 3-tól 8 óráig nyitva áll. Minden 16 évet betöltött és tisztességesen öltözött egyén az igazgatóság által egy tanévre kiállított látogatási jegy felmutatása mellett használhatja, de első sorban az egyetem hallgatói.

Kölcsön biztosíték letétele nélkül egyetemi tanárok és azok kapnak belőle könyveket, kiknek erre az egyetemi tanács engedélyt ad, minden más személy biztosíték letétele mellett.

Évi javadalmazása: személyi járandóságok 46,187 kor., könyvtári évi átalány 39,000 kor., épületfenntartási költségek circa 15,000 kor.

A könyvtár az egyetemi tanács felügyelete alatt áll.

Könyvtárigazgató: dr. Ferenczi Zoltán, egyet. ny. rendkív. tanár; *I. őr:* dr. Máté Sándor; *II. őr:* Kudora Károly; *I. tiszt és cz. őr:* Dedek Crescens Lajos; *II. tiszt:* dr. Dézsi Lajos; *III. tiszt:* Tetzeli Lőrincz; *kisegítő tiszt:* dr. Barbul Jenő és Fiáth Károly István; *gyakornok:* Grósz Géza.

Pray Georgius. Index variorum librorum bibliothecae universitatis regiae Budensis. 2. k. (Buda, 1780—81.) — Márki

József, *Czimmutató a magy. kir. egyetem s Pest város könyvtárának magyar, német, latin s francia nyelven írott jogi és államtani összes műveire.* (I. füzet. Pest, 1865; II. füzet. Buda, 1869.) — Toldy Ferencz, *Egy országos intézet veszedelmének története.* (Pest, 1870.) — A budapesti magy. kir. egyetemi könyvtár értesítője. A könyvtár gyarapodásai 1874-ben. (Budapest, 1874—75.) — Márki József, *Könyvtári nefelejts, vagy a budapesti magy. kir. tudomány-egyetem könyvtárának rövid ismertetése.* 1778—1874. (Budapest, 1874.) — *Ügypitelti utasítás a budapesti k. m. tud. egyetemi könyvtár számára.* (Budapest, 1875.) — A könyvtár gyarapodásai 1875-ben. (Budapest, 1876.) — Id. Szinnyei József, *Az egyetemi könyvtár rendezéséről.* (Magyar Könyvszemle, 1876. évf.) — *Jelentés a budapesti tud. egyetem könyvtárának gyarapodásáról és forgalmáról 1876-ban.* (U. ott.) — A budapesti m. kir. tudomány-egyetem könyvtárának czimjegyzéke. I. Kézikönyvtár. (Budapest, 1876.) — II—XXVIII. kötet, 1877—1903. évi gyarapodás. (Budapest, 1878—1904.) — Szilágyi Sándor, *Régi hazai könyvfeljegyzések a budapesti egyetem könyvtárában.* (Magyar Könyvszemle, 1879—80. évf.) — *Jelentés a budapesti egyetemi könyvtár állapotáról 1879-ben.* (U. ott, 1879. évf.) — A budapesti magy. kir. egyetemi könyvtár codexreinek czimjegyzéke. (Budapest, 1881.) — *Catalogus codicum bibliothecae universitatis Budapestiensis.* (Budapest, 1881.) — Kudora Károly, *A budapesti m. kir. tudomány-egyetem segédkönyvtárának czimjegyzéke.* (Budapest, 1884.) — A hírlapok és folyóiratok czimjegyzéke a budapesti egyetemi könyvtárban. (Budapest, 1886.) — *Folyóiratok, hírlapok 1902. december 31-ig.* (Budapest, 1902.) — Id. Szinnyei József, *Könyvtári emlékek.* (Budapest, 1887.) — A budapesti magyar kir. egyetemi könyvtár kéziratának czimjegyzéke. I. Rész. (Budapest, 1889.) — II. Rész. (Budapest, 1894.) — II. köt. (III—IV. rész) sajtó alatt. — Szilágyi Sándor, *Jelentés a budapesti m. k. tud. egyetem könyvtárának rendezéséről, gyarapodásáról és forgalmáról 1891-ben.* (Magyar Könyvszemle, 1892/93. évf.) — Szilágyi Sándor, *Jelentés a budapesti egyet. könyvtár állapotáról 1893-ban.* (U. ott, 1894. évf.) — U. az 1894-ben. (U. ott, 1895. évf.) — Mátyás Sándor, *A budapesti m. kir. tudomány-egyetem könyvtára.* 1774—1895. (Budapest, 1896.) — A budapesti m. tud. egyetem könyvtára 1895-ben, 1896-ban, 1897-ben, 1898-ban, 1899-ben, 1900-ban, 1901-ben, 1902-ben és 1903-ban. (Magyar Könyvszemle, 1896., 1897., 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903. és 1904. évf.) — Dr. Illésy János, *Az egyetemi könyvtár megvizsgálása 1780-ban.* (Magyar Könyvszemle, 1897. évf.) — *Szabályzat a budapesti tud. egyetemi könyvtár részére.* (Budapest, 1898.) — *Jelentés a budapesti*

m. k. tudomány-egyetem 1901. évi állapotáról. (Budapest, 1902.)—Kivonat a budapesti egyetemi könyvtár ügyviteli szabályzatából. (Budapest, 1902.) — Ügyviteli szabályzat a budapesti egyetemi könyvtár részére. (Budapest, 1902.)

162. Magyar nemzeti múzeum.

(VIII., Múzeum-körút 14—16. sz.)

Gróf Széchényi Ferencz, m. k. főkamarmester, 1802 november 25-ikén kelt alapító-levelével könyvtárát és ezzel kapcsolatos térkép- és éremgyűjteményét egy magyar nemzeti múzeum létesítésére nemzetének felajánlva, megvetette alapját az első hazai nyilvános múzeumnak, melyre az a feladat várt, hogy a nemzet kulturájának emlékeit összegyűjtse és a jövő számára megőrizze. I. Ferencz király ez alapítást ugyanazon év november 26-ikán jóváhagyta, az országgyűlés az 1807. évi XXIV. törvénycikkbe iktatta, József nádor pedig az új intézetet szervezeti szabálylyal látta el, melynek értelmében a közvetlen vezetés a nádort illette meg. Grassalkovich Antal herczeg Hatvani-utczai telkét az építendő múzeumnak adományozta, s a nemzet minden társadalmi rétegében megindult a gyűjtés egy nemzeti múzeumi alap létesítésére, melynek e célra 1.107,046 koronát sikerült összehozni. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A magyar nemzeti múzeum mai szervezete szerint a következő, egymástól belső ügykezelés tekintetében elkülönített osztályokból áll: Széchényi-országos-könyvtár, 2. érem- és régiségtár, 3. képtár, 4. néprajzi osztály, 5. állattár, 6. növénytár, 7. ásvány- és őslénytár.

Az egyes osztályok, a könyvtár kivételével, melynek használatát külön szabályzat állapítja meg, hetenként két napon díjtanuln tekinthetők meg, és pedig a természetrajzi gyűjtemények hétfőn és csütörtökön, a régiségtár kedden és pénteken. a képtár szerdán és szombaton. Más napokon 1 korona belépődíjért látogathatók. Vasárnap és ünnepnapokon ismét az osztályok egyike sorrend szerint felváltva ingyen tekinthető meg.

Az 1903. esztendőben a Nemzeti Múzeumnak 521,420 ingyenes és 1752 fizető látogatója volt.

Az intézet 1903. évi rendes javadalmazása 463,419 koronára rugott, rendkívüli javadalmazása 48,000 koronát tett ki. A rendes javadalomból 227,189 korona esett a személyi, 236,230 korona a dologi kiadásokra.

A magyar nemzeti múzeumi tanács elnöke: a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter; *másodelnöke:* B u b i c s

Zsigmond v. b. t. t., kassai püspök; *tagjai*: gróf Andrássy Tivadar v. b. t. t.; gróf Apponyi Sándor v. b. t. t.; Forster Gyula minisz. tanácsos; Fraknói Vilmos arbei vál. püspök, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelője; gróf Kuun Géza, v. b. t. t.; Semsey Andor m. nemzeti múzeumi tiszteletb. ör.; gróf Széchényi Béla v. b. t. t.; gróf Teleki Sándor orsz. képviselő; Thaly Kálmán orsz. képviselő; gróf Zichy Jenő v. b. t. t.; *jegyzője*: dr. Esztegár László nemz. múzeumi ör.

Igazgató: Szalay Imre min. tanácsos; *titkár*: Tóth Árpád. (A többi tisztviselőket lásd az illető osztályoknál.)

Museum hungaricum. (Buda, 1807.) — *Das ungarische National-Museum zu Pesth.* (Bécs, 1814.) — *Museum nationale Hungaricum.* (Buda, 1815.) — *Müller Jac. Ferd., Acta litteraria Musei Nationalis Hungarici.* (Buda, 1816. és 1818.) — *Hivatalos tudósítás a magyar nemzeti múzeum állapotjáról.* (Pest, 1835.) — *Kubinyi Agoston, A magy. nemzeti múzeum.* (Pest, 1848. és 1861.) — *Dux Adolf, A magyar nemzeti múzeum.* (Pest, 1857.) — *Dux Adolf, Das ung. Nationalmuseum in Pest.* (Pest, 1858.) — *Mátray Gábor, A magyar nemzeti múzeum korszakai.* (Pest, 1868.) — *Báró Radvánszky Béla, A nemzeti múzeum ügyeinek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése.* (Magyar Szalon, 1881. évf.) — *A magyar nemzeti múzeum.* (Magyar Szalon, 1888. évf.) — *A magyar nemzeti múzeum szervezete és szolgálati szabályzata.* (Budapest, 1889. és 1898.) — *A magyar nemzeti múzeum 1802—1895.* (Budapest, 1896.) — *A magyar nemzeti múzeum.* (Magyar Szalon, 1898. évf.) — *Jelentés a magyar nemzeti múzeum 1898. évi állapotáról.* (Budapest, 1899.) — *Jelentés a magyar nemzeti múzeum 1899. évi állapotáról.* (Budapest, 1900.) — *Jelentés a magyar nemzeti múzeum 1900. évi állapotáról.* (Budapest, 1901.) — *Jelentés a magyar nemzeti múzeum 1901. évi állapotáról.* (Budapest, 1902.) — *A magyar nemzeti múzeum múltja és jelene.* (Budapest, 1902.) — *Jelentés a magyar nemzeti múzeum 1902. évi állapotáról.* (Budapest, 1903.)

1. Széchényi-országos-könyvtár.

A nagyczenki könyvtár, melyet gróf Széchényi Ferencz 1802-ben nemzetének ajándékozott, mintegy 15,000 nyomtatványból, mintegy 2000 kéziratból, jelentékeny térkép- és metszetgyűjteményből és sok oklevélből állott, melyek darabszáma összesen meghaladta a huszezetet. Ez anyagot, mint a magyar

nemzeti múzeum alapját és első osztályát, 1803-ban vette át a József nádor által Széchényi ajánlatára könyvtárórré kinevezett Miller Jakab Ferdinánd, nagyváradi liceumi tanár. A könyvtár a Ferencz-rendiek kolostorában 1803 decz. 10-ikén nyílt meg a közönség számára, s naponként délelőtt és délután hat órán át állott az olvasók rendelkezésére. (További történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A könyvtár négy osztályra oszlik, u. m.: nyomtatványok, kéziratok, hírlapok osztályára és levéltára.

a) Nyomtatványi osztály.

Állománya az 1900. évi júliusban tartott revízió szerint 357,687 kötet, köztük 179,109 db apró nyomtatvány, tíz teremben és egy zárt folyosón elhelyezve. E helyiségeket a földszinten a köteles példányok átvételére szolgáló két terem és a kiselejtezett duplumok elhelyezésére használt raktárak egészítik ki. Kiválóbb nevezetességei a régi magyar nyomtatványok, melyek száma immár 2244, köztük 1187 magyar nyelvű és 1057 idegen nyelvű. A legelső magyar nyelvű nyomtatvány Heyden Seebald, Puerilium colloquiorum formulae (Krakkó, 1533.) czinü munkája, ezt követi a Szent Pál levelei fordításának első kiadásából meglevő egyetlen levél s harmadikul ugyanezen munka második kiadásának egy példánya. Az 1711 előtti hazai idegen nyelvű nyomtatványok között legnevezetesebbek az 1473. évi budai krónika és az 1494. évi zenggi glagol misekönyv. Ősnyomtatvány összesen 1100 db van, ezek között legrégebbs: Cicero, De Oratore ad Quintum fratrem. (Subiaco, 1465.)

A nyomtatványi osztály anyagáról van 1058 tokban elhelyezett czédula-katalogus mintegy 500,000 czimlappal, továbbá szaklajstrom 120 kötetben és külön katalogusok az 1711 előtti hazai magyar és idegen nyelvű nyomtatványokról, végül az őnyomtatványokról, összesen 4 kötetben.

Van nyilvános olvasóterme és külön helyisége szakemberek részére, mintegy 100 személyre berendezve. Az olvasóterem szeptember 1-től június 30-ig, az ünnep- és vasárnapokat s a nagyhét három utolsó napját kivéve, naponként d. e. 9-től 1-ig nyitva áll. Használatra feljogosító látogatási jegyet, megfelelő igazolásra, minden 16 évet betöltött, tisztességesen öltözött egyén kaphat. Az épület földszintjén délutáni dolgozószoba áll a tudományos buvázkodást végző szakemberek rendelkezésére, ez azonban csak kivételes és sürgős szükség esetén vehető igénybe a könyvtár-igazgató engedélyével, melyet esetről-esetre egy nappal előbb kell kikérni. Az olvasóteremben az

1903. év folyamán 22,568 egyén 53,866 kötetet használt, 2272 tértívénnyel 4742 kötet kölcsönöztetett ki.

A kikölcsönzés csak szakembereknek és kiváló társadalmi állást betöltő egyéneknek van megengedve, s tartama két hónapot nem haladhat meg. Kéziratok, oklevelek, unikumok s becsebb művek csupán közintézeteknek adatkak ki tudományos használatra. Vidéki közintézetek hivatalos megkeresésére, hivatalos helyiségben leendő használatra kaphatnak kölcsön könyveket. Külföldi intézetekre nézve a viszonyosság elve szolgál irányadóul.

1903-ban 18,198 kor. 36 fillér, 935 márka, 226 frank és 90 lira fordítottott gyarapítására. 1903. évi összes gyarapodása 45465 db, ebből 28,823 db apró nyomtatvány.

b) Kézirtár.

Állománya mintegy 15,000 kötet kézirát és több ezerre menő irodalmi levél. A középkori latin kódexek száma 349, és pedig 1 db a VIII. századból, 1 db a IX., 2 db a X., 4 db a XI., 27 db a XII., 45 db a XIII., 65 db a XIV., 206 db a XV. és XVI. századokból. Nevezetesebbek: Sancti Pauli epistolae ad Romanos et Corinthios (IX. sz.), a deákii misekönyv (Pray-kódex), a Hartvik-legenda (XII. sz.), Szent Erzsébet élete (XIV. sz.). Budai Mihály agendái (XIV. sz.), Zsámboki bibliája (XIV. sz.), Janus Pannonius, Opera metrica et prosaica (XV. sz.), Nagylaki István breviariuma (XV. sz.), Michael de Hungaria beszédei (XV. sz.), Ranzanus Annalesei (XV. századi díszes hártya-kézirtat II. Ulászló és Bakócz Tamás biboros czimereivel), a dubniczi krónika (1479.) és számos magyarországi misekönyv a XIV—XV. századból stb. Német kódex van 30 db, olasz 2 db (XV. sz.), hollandi 5 db, cseh 1 db, ó-szláv 2 db, görög 1 db. A kézirattár kiválóbb nevezetességei: 19 db magyar nyelvemlék, és pedig: a halotti beszéd és könyörgés a XIII. század elejéről a Pray-kódexben, Szabács viadala (1476.), a Batthyány-misekönyv magyar naptárbejegyzései (1489.), a Margit-legenda (1515.), a Jordánszky-kódex töredéke (1516—19.), a Gömör-y-kódex (1516.). Szent Domonkos élete (1517.), a Horvát-kódex (1522.), a Vitkovics-kódex (1525.), Geszthy László deák éneke (1525.), a Kazinczy-kódex (1526.), az Érdy-kódex (1526—27.). a Peer-kódex, a Csizió és imakönyv, a Simor-kódex, Szent Krisztina élete, a Kulcsár-kódex (1539.), a Nagyheti énekkönyv és a Nevezetes évek Magyarország történetére. Becses ereklyéi továbbá 11 db Korvin-kódex, köztük Joannes Damascenus: Sententiae (Attavantestől miniatúrált hártyakézirtat egykoru. bőrkötésben).

Joannes Chrysostomus: Omeliae in epistolas ad Thimotaeum (szintén Attavantes miniatúrjeivel); továbbá S. Hieronymus: Commentaria in epistolas S. Pauli ad Galathas (Francesco del Cherico kezétől kifestve). E két utóbbi kéziratot a modenai herceg ajándékozta a magyar nemzetnek, s Ő Felsége 1891. évi elhatározása juttatta a nemzeti múzeum könyvtárának tulajdonába.

A kézirtárnak czédula-katalogusa 42 tokban van elhelyezve mintegy 17,000 czimlappal, van továbbá 11 kötet nyelvek szerint vezetett repertoriuma. Az irodalmi levelek csoportjáról, mely most rendezés alatt áll, 8178 levélnek 2503 czédulája 10 tokban van elhelyezve.

Az 1903. évben 1735 kor. 414 lira és 80 márka fordítottatott kéziratok vásárlására. 1902. évi gyarapodása 235 kézirat, 367 irodalmi levél, 21 analekta és 110 fénykép másolat.

1903-ban a kézirtárban 293 kutató 1466 kéziratot használt.

c/ Hirlapkönyvtár.

Állománya 3910 hazai hirlap 20,540 évfolyama, köztük 3045 magyar. 666 német és 199 más idegen nyelvű hirlap, egy teremben és egy zárt folyosón elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a legelső magyar hirlap, a »Magyar Hirmondó« (1780—1788.). továbbá a »Pressburger Zeitung« teljes példánya 1765-től a mai napig, s az 1848/49-iki hirlapok csaknem teljes gyűjteménye.

Czédula-katalogusa 21 tokban mintegy 4000 czimlapot foglal magában.

A használók számára külön olvasóterem van berendezve.

Az 1903. év folyamán az olvasóteremben 2990 olvasó 6980 hirlapkötetet használt, 899 térítvényen 421 hirlapkötet kölcsönöztetett ki.

1903-ban 763 kor. fordítottatott gyarapítására. Az 1903. évben 88,755 hirlapszámmal gyarapodott, ebből 85,452 kötelespéldány, 584 ajándék és 2719 vétel.

d/ Levéltár.

Állománya mintegy 500,000 db oklevél, egy teremben, négy szobában és egy zárt folyosón elhelyezve.

A törzsgyűjteményen kívül 67 család örök letéteményül elhelyezett levéltárait őrzi.

A törzsgyűjteményben és a családi levéltárakban levő középkori oklevelek száma körülbelől 83,000 db. Legrégibbek Kálmán király 1109. évi oklevele a veszprémvölgyi apácák

részére és Imre király 1198. évi oklevele. Czimeres levél van 366 db, ezek között 25 db középkori. A legrégebbek Donch mester 1327. évi, Kolos mester 1332. évi, a Csentevölgyiek 1398. évi czimeres levelei; a Tétényiek 1405. évi armálisa pedig legelső azon magyarországi czimeres levelek között, melyekben a czimer le van festve. A törzsgyűjtemény jelentékeny csoportjait alkotják a czéhiratok, a városi iratok és kamarai számadások, továbbá az 1848/49-iki szabadságharcra és az emigrációra vonatkozó irat- és proklamáció-gyűjtemény, mely utóbbiba Vörös Antal gyűjteménye, Kossuth Lajos iratai és az olaszországi magyar légio levéltára zárt csoportokként vannak beillesztve.

A törzsgyűjteményből évszám és betűrend szerint összeállított czédula-katalogusok vannak a czimeres levelekről, a czéhiratokról, a városi és kamarai iratokról, továbbá a régibb szerzemények közül a Jankovich-, Horvát-, Illésházy- stb.-féle anyagról. Az oklevél keltét és kiállítóját feltüntető czédula-katalogus van az egész Árpád- és Anjon-kori oklevél-anyagról, melynek további folytatása is munkába van már véve.

Külön jegyzéke van a Vörös Antal-féle gyűjteménynek. A családi levéltárakról az illető családok által készítettett lajstromokon kívül újabban évszám szerinti leltárak felvétele van folyamatban.

Az 1903. évben 10,819 korona és 106 márka fordítottott gyarapítására. 1903. évi gyarapodása 4953 db és 12 családi levéltár.

Az 1902. év folyamán a levéltár állományából 245 egyén 29,148 darabot használt.

Osztály-igazgató: dr. Fejérfpatak y László egyet. ny. r. tanár, múzeumi és könyvtári orsz. felügyelő; *igazgató-őrök:* Szinnyei József kir. tanácsos (a hirlaptár vezetője), Kollányi Ferencz jaáki apát (a nyomt. osztály vezetője), dr. Schönherr Gyula egyet. magántanár, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének előadó titkára (a levéltári oszt. vezetője); *őrök:* Horváth Ignác, Kereszty István, dr. Sebestyén Gyula, dr. Aldásy Antal egyet. magántanár, dr. Esztegár László; *segéd-őrök:* dr. Melich János egyet. magántanár, Havrán Dániel, Kováts László, dr. Hubert Emil, Varjú Elemér és dr. Vértesy Jenő.

Catalogus bibliothecae Hungaricae Francisci Com. Széchényi. Tomus I. Pars 1. (Sopron, 1799.) — Index alter librorum bibliothecae Hungaricae Francisci Com. Széchényi duobus tomis comprehensus, in scientiarum ordines distributos exhibens. (Pest, 1800.) — Catalogus bibliothecae Hungaricae nationalis Széchényi-

anae. Supplementum I. (Pozsony, 1803.) — Index alter libros bibliothecae Hungaricae Széchényiano-regnicolaris supplemento I. comprehensus, in scientiarum ordines distributos exhibens. (Pozsony, 1803.) — Catalogus bibliothecae Hungaricae Széchényiano-regnicolaris. Supplementum II. (Sopron, 1807.) — Index alter libros bibliothecae Hungaricae Széchényiano-regnicolaris supplemento II. comprehensus, in scientiarum ordines distributos exhibens. (Pest, 1807.) — Catalogus manuscriptorum bibliothecae Hungaricae Széchényiano-regnicolaris. Vol. I—III. (Sopron, 1814/15.) — Horváth István könyvtára. (Jelenkor. 1846. 79. sz.) — Vasvári Pál. Szócmelés a Horváth-gyűjtemény ügyében. (Társalkodó. 1846. 97. sz.) — Mátray Gábor, Kimutatás Horváth István könyvtára felől. — Kubinyi Ágoston, A magyar nemzeti múzeum, mint intézet és tulajdon örökítése a gróf Ráday-könyvtár megvétele érdekében. (Pesti Napló, 1859.) — A nemzeti múzeum és könyvtár díszterme. (Vasárnapi Újság, 1864.) — Szász Károly. Közkönyvtáraink és az országos könyvtár. (Pesti Napló. 1871.) — Barna Ferdinánd, A magyar nemzeti múzeum Széchényi országos könyvtárának rendezéséről. (Magyar Könyvszemle, 1876. évf.) — Csontos János, A Farkas Lajos-féle gyűjtemény codelrei a magyar nemzeti múzeum könyvtárában. (U. ott.) — Fraknói Vilmos, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról és gyarapodásáról 1874—76. (U. ott.) — Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának gyarapodásáról és használatáról az 1876. év második felében. (U. ott.) — Kohn Sámuel, A magyar nemzeti múzeum héber kéziratai. (U. ott. 1877. évf.) — Csontos János, Adalék az 1848-49. hírlapirodalom bibliographiájához. (U. ott.) — Csontos János, A magyar nemzeti múzeum könyvtárának oklevél-gyűjteménye. (U. ott.) — Bubits Zsigmond, A magyar nemzeti múzeum fa- és rézmetszeti. (U. ott.) — Fraknói Vilmos, A magyar nemzeti múzeum könyvtárának magy. tört. és irodalom-történeti kiállítására. (U. ott. és különnyomatban: Budapest, 1877.) — Il. Szinnyi J., Hírlapirodalmunk 1848/49-ben. (U. ott.) — Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról. (U. ott.) — E. K., A Széchényi-könyvtár gyarapodása. (Fővárosi Lapok, 1877. évf.) — Fraknói Vilmos, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának gyarapodásáról 1878-79-ben. (Magyar Könyvszemle, 1879. évf.) — A múzeumi könyvtár. (Pesti Napló, 1879. évf.) — Goldzieher Ignác, A magyar nemzeti múzeumi könyvtár keleti kéziratai. (Magyar Könyvszemle, 1880. évf.) — Majláth Béla és Thallóczy Lajos, Petőfi Sándor hátrahagyott kéziratai és könyvtára. (U. ott.) — Majláth Béla, A gróf Forgách család levéltára. (U. ott.) — Bubits Zsigmond, Magyarországi várak és városoknak a magyar nemzeti múzeum könyv-

tárában létező fa- és rézmetszetei. (Budapest, 1880.) — *Majláth Béla, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1880—1881-ben.* (Magyar Könyvszemle, 1881. évf.) — *Komáromy András, Gróf Eszterházy Dániel levéltára a nemzeti múzeum könyvtárában.* (Magyar Könyvszemle, 1882. évf.) — *Majláth Béla, Adalékok Szabó Károly régi magyar könyvtárához.* (U. ott.) — *U. az, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1881—82-ben.* (U. ott.) — *Nagy Sándor, Horváth István kéziratai a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (Magyar Könyvszemle, 1883. évf.) — *Komáromy András, A kis-rhédei gróf Rhédey család levéltára a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott.) — *Majláth Béla, Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárához.* (U. ott.) — *U. az, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1882—83-ban.* (U. ott.) — *Nagy Sándor, Hazai tanodai drámák a nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott és különlenyomatban: Budapest, 1884.) — *U. az, Szombatos kódexek a nemzeti múzeumban.* (Értek. a nyelv- és széptud. oszt. köréből XII. k., Budapest, 1884.) — *Nagy Alexander, Schulcomodien in der Bibliothek des Ung. National-Museums.* (Ung. Revue, 1885. évf.) — *Majláth Béla, Jelentés a nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1883—1884-ben.* (Magyar Könyvszemle, 1884. évf.) — *Csontos János, Adatok a nemzeti múzeum könyvtárának történetéhez.* (U. ott, 1885. évf.) — *Majláth Béla, Jelentés a nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1884—1885-ben.* (U. ott.) — *Csontos János, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1885—86-ban.* (U. ott, 1886. évf.) — *Tóth Ferencz analectái a nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott.) — *Horváth István 1843. évi emlékirata a magyar nemzeti múzeum könyvtáráról.* (U. ott, 1887. évf.) — *Majláth Béla, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1886—87-ben.* (U. ott, 1887. évf.) — *U. az, Jelentés a nemzeti múzeum könyvtárának állapotáról 1887—88-ban.* (U. ott, 1888. évf.) — *Csontos János, Emlékirat a müncheni Hunyadi-levéltár visszaszerzése tárgyában.* (U. ott, 1889. évf.) — *U. az, Barna Ferdinánd nyugdíjba menetele és a múzeumi könyvtár-rendezés.* (U. ott.) — *Dr. Daday Jenő, A budapesti könyvtárakban található természetrajzi folyóiratok jegyzéke.* (U. ott.) — *Erdélyi Pál, Révay Miklós kéziratai a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott.) — *Majláth Béla, Jelentés a magyar nemzeti múzeum állapotáról 1888—89-ben.* (U. ott.) — *Horváth Ignác, Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárának II. kötetéhez.* (U. ott, 1890. évf.) — *Láng Jágó, Magyar orvostudományi szaklapok a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott.) — *Majláth Béla, Jelentés a magyar nemzeti*

múzeum könyvtáráról 1889—90-ben. (U. ott.) — *Majláth Béla, Régi egyleveles nyomtatványok a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott, 1891. évf.) — *U. az, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtáráról 1890—91-ben.* (*Magyar Könyvszemle, 1891. évf.*) — *Dr. Sebestyén Gyula, Gróf Széchenyi Ferencz levelezése könyvtári ügyekben.* (U. ott.) — *A magyar nemz. múzeum könyvtárában . . . a koronázási feliratokból . . . rendezett kiállítás kalauza.* (Budapest, 1892.) — *Horváth Ignác, A magyar nemz. múzeumi könyvtár ősnymtatványainak jegyzéke.* (*Magyar Könyvszemle, 1892/93., 94. és 95. évf.*) — *A magyar nemz. múzeum könyvtára az 1891/92. munkaévben.* (U. ott, 1892/93. évf.) — *Szinnyei József, Jelentés a magyar nemzeti múzeum könyvtáráról 1891/93-ban.* (U. ott.) — *Főnyedves jelentések a nemzeti múzeum könyvtárának állapotról.* (U. ott, 1894—903. évf.) — *Horváth Ignác, A magyar nemzeti múzeum könyvtárának ősnymtatványai.* (Budapest, 1895.) — *U. az, Erdélyi országgyűlési törvénycikk a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (*Magyar Könyvszemle, 1895. évf.*) — *Kereszty István, A magyar nemzeti múzeum könyvtárának hírlaposztálya.* (U. ott.) — *Jankovich Béla, Magyar nemzeti könyvtár.* (*Különlenyomat a Magyar Könyvszemle 1895. évf., Budapest, 1895.*) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára 1802—1895.* (*Különlenyomat a Magyar Könyvszemle 1896. évf., Budapest, 1896.*) — *A Hunyadi-levéltár megszerzése.* (U. ott, 1896. évf.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára az 1893/94. évben.* (U. ott.) — *Horváth Ignác, Magyar országgyűlési törvénycikk a magyar nemzeti múzeum könyvtárában.* (U. ott.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára az ezredéves orsz. kiállításán.* (U. ott.) — *A kötelezpéldányokról szóló törvény és végrehajtása.* (U. ott, 1898. évf.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára az 1897. évben.* (U. ott.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtárának szervezete és szolgálati szabályzata.* (U. ott.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára az 1898. évben.* (U. ott, 1899. évf.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára az 1899. évben.* (U. ott, 1900. évf.) — *Bleier J., Magyar vonatkozású német újságok a nemzeti múzeum birtokában 1600—1711-ig.* (U. ott.) — *Horváth Ignác, Pótlék a magyar nemzeti múzeumi könyvtár ősnymtatványainak jegyzékéhez.* (Budapest, 1900.) — *A magyar nemzeti múzeum könyvtára az 1900. évben.* (*Magyar Könyvszemle, 1901. évf.*) — *A magyar nemz. múzeum könyvtára az 1901. évben.* (*Magyar Könyvszemle, 1902. évf.*) — *Havran Dániel, Ribay könyvtára a magyar nemz. múzeumban.* (U. ott.) — *Kereszty István, Könyvtárunk zenei gyűjteménye.* (U. ott.) — *Kollányi Ferencz, A Széchenyi orsz. könyvtár megalapítása.* (U. ott.) — *Mahler Ede,*

Egyiptomi papirusok a magyar nemz. múzeumban. (U. ott.) — Id. Szinnyi József, A magyar nemz. múzeum hírlapkönyvtára. (U. ott.) — Varjú Elemér, A Túróczi krónika kiadásai és a magyar nemz. múzeumban őrzött példányai. (U. ott.) — Vértessy Jenő, Amade László kéziratai a magyar nemz. múzeumban. (U. ott.) — A Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi országos könyvtára. (Különnyomat »A Magyar Nemzeti Múzeum multja és jelene« cz. kiadványból. Budapest, 1902.) — Schönherr Gyula dr. A Magyar Nemzeti Múzeum levéltára. (Különnyomat ugyane kiadványból. Budapest, 1902.)

A könyvtár hivatalos közlönye a Magyar Könyvszemle. Közrebocsátja a magyar nemz. múzeum könyvtára I—XVI. évf. (Budapest, 1876—92.) — Uj folyam, A m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium megbízásából szerkeszti Schönherr Gyula. I—IX. kötet. (Budapest, 1893—1901.) — X. és XI. kötet, szerkeszti Kollányi Ferencz. (Budapest, 1902. és 1903.)

2. Érem- és régiségtár.

Alapja a gróf Széchényi Ferencz 2675 darabból álló érem-gyűjteménye volt, mely a nádor és magánosok adományával megrövidítve csakhamar tekintélyes római és magyar éremtárrá nőtte ki magát. Önálló osztályt 1844 óta alkot, midőn Halitzky Antal személyében külön vezetőt kapott. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A gyűjtemény a következő csoportokra oszlik: I. Régiségtár: *a)* óskori emlékek, *b)* antik és régibb középkorbéli csoport. *c)* hadtörténelmi csoport. *d)* közép- és ujkori művészeti és ipari emlékek, *e)* kegyeleti tárgyak, *f)* antik, közép- és ujabbkori szobrászati emlékek gipszmásolatai. II. Éremtár: *a)* ókori. *b)* középkori és ujkori érmek, *c)* emlékérmek, *d)* papírpénzek és kegyérmek, *e)* bárczák.

Állománya 300,577 db., kilencz teremben, három folyosón. az előcsarnokban, a földszinti kőtárban, két udvaron és a földszinti folyosókon elhelyezve.

Szakkönyvtára mintegy 8000 műből és 2000 fényképből áll.

Nyomatott katalógusa van.

Megtekinthető minden kedden és pénteken, továbbá minden harmadik vasárnap d. e. 9-től 1-ig díjtalanul, más napokon d. e. 10-től 1-ig egy korona belépő díj lefizetése mellett. Az 1903. évben 125,811 látogató tekintette meg.

A gyarapodásról az évnegyedes jelentések az Archaeologiai Értesítőben, az összefoglaló évi jelentések a magyar nemzeti múzeum értesítőiben jelennek meg. Az 1903. évben 30.160 kor. fordítottat gyarapítására. 1903. évi gyarapodása 7,372 db. A szakkönyvtár gyarapodása 2029 kötet.

Igazgató: dr. Hampel József udvari tanácsos, egyet. ny. r. tanár; **igazgató-őrök:** dr. Réthy László és Nagy Géza; **őr:** Gohl Ödön; **segéd-őrök:** dr. Eber László, dr. Mahler Ede egyet. magántanár és dr. Márton Lajos.

Catalogus nummorum Hungariae et Transilvaniae instituti nationalis Széchényiani. I—III. k. (Pest, 1807.) — Appendix ad catalogum nummorum etc. (Pest, 1810.) — Müller Jac. Ferd., Cmeliotheca Musei Nationalis Hungarici. (Buda, 1825.) — A magyar nemzeti múzeum. (Arch. Értesítő, II. k.) — Rómer Flóris, Képes kalauz a magyar nemzeti múzeum érem- és régiségtárában. (Pest, 1870.) — U. annak második bőv. kiadása. (Budapest, 1873.) — Illustrirter Führer in der Münz- und Alterthumsabtheilung des Ungarischen National-Museums. (Pest, 1870.) — U. annak más. kiadása. (Budapest, 1873.) — Weszerle érmészeti táblái, kiadta a magyar nemzeti múzeum érem- és régiség-osztálya. (Budapest, 1873.) — Desjardins E. és Rómer F., A magyar nemzeti múzeum római feliratos emlékei. (Budapest, 1873.) — E. Desjardins, F. Rómer, Monuments epigraphiques du Musée National Hongrois. (Budapest, 1873.) — Ortway Tivadar. A magyar nemzeti múzeum érem- és régiséggűjteménye 1874-ben. (Budapest, 1875.) — Hampel József, Kalauz a magyar nemzeti múzeum érem- és régiségtárában. (Budapest, 1881.) — U. annak 4—11. kiadásai. (Budapest, 1883—1899.) — Dr. J. Hampel, Münz- und Alterthumsabtheilung des Ung. National-Museums. Verwaltungsnormen und Statistik. (Budapest, 1888.) — Mahler Ede, Egyiptomi emlékek a magyar nemzeti múzeumban. (Arch. Értesítő, 1901. évf.) — Gohl Ödön. A magyar nemzeti múzeum bizanczi súlyai. (U. ott.) — A Nemzeti Múzeum érem- és régiségosztálya. (Budapest, 1902.) — Archaeologiai értesítő I—XIV. kötet. (Budapest, 1869—1880.) — Uj folyam I—XXIII. kötet. (Budapest, 1881—1903.)

3. Képtár.

Gróf Széchényi Ferencz könyvtárával 1802-ben néhány olajfestményt is átengedett a nemzetnek, azonban képgyűjtemény alapítása eleinte nem volt tervbe véve. A képtár alapját voltaképpen Pyrker János egri érsek vetette meg azzal, hogy 1836-ban 192 darabból álló s nagyobbára régi olasz mesterek műveit tartalmazó gyűjteményét a nemzetnek ajándékozta. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Allománya 688 darab, tíz teremben elhelyezve.

Másolásra és fényképezésre engedélyt az igazgatóság ad.

Megtekinthető minden szerdán és szombaton, továbbá minden harmadik vasárnap d. e. 9-től 1-ig díjtalanul; más napokon ugyancsak 9-től 1-ig egy korona belépő díj lefizetése mellett. Az 1903. évben 202,576 látogató tekintette meg.

1903. évi gyarapodása 4 db.

Az osztály ideiglenesen Mocsáry Sándor múzeumi igazgató-őr gondozása alatt áll.

Mátrai G., Pyrker J. L. *érsek képtára a nemzeti múzeum képcsarnokában.* (Pest, 1846.) — Mátrai G., Pyrker J. L. *képtára.* (Pest, 1851.) — U. az. *Bildersammlung des Joh. Lad. Pyrker.* (Pest, 1851.) — Kubinyi Ág., *A magyar nemzeti múzeum képtárának lajstroma.* (Pest, 1868.) — Ugyanaz németül. (Pest, 1868.) — Ligeti Antal, *A magyar nemzeti múzeum képcsarnokának ismertető lajstroma.* (Buda, 1870.) — *A magyar nemzeti múzeum képcsarnokának lajstroma.* (Budapest, 1873.) — Ligeti A., *A magyar nemzeti múzeum képcsarnokának lajstroma.* (Budapest, 1876.) — U. az. *Catalog der Bildergallerie des Nationalmuseums.* (Budapest, 1877.) — *A magyar nemzeti múzeum képcsarnokának lajstroma.* (Budapest, 1880.) — U. ennek újabb kiadásai. (Budapest, 1882., 1883., 1886., 1890., 1892., 1893., 1896., 1897. és 1898.) — *Catalog der Bildergallerie des National-Museums.* (Budapest, 1880.) — U. ennek újabb kiadásai. (Budapest, 1883., 1892., 1893., 1896., 1897. és 1898.) — Mocsáry Sándor, *Vezető a magyar nemzeti múzeum képtárában.* (Budapest, 1900.) — U. az. *Catalog der Bildergallerie des National-Museums.* (Budapest, 1900.) — Peregriny J., *A magyar nemzeti múzeum képtárának leíró katalogusa.* (Budapest, 1900.) — Éber László, *A Magyar Nemzeti Múzeum képtára. 1802—1902.* (Budapest, 1902.)

4. Néprajzi osztály.

(IX., Csillag-utca 3. sz.)

A múzeum néprajzi anyaga a XIX. század hatvanas éveitől igen csekély s a Reguly-gyűjteményen kívül jelentéktelen volt. Hogy a hatvanas években az európai múzeumok néprajzi gyűjteményeit szélesebb alapokra fektették, 1871-ben a nemz. múzeum kebelében is külön néprajzi osztályt szerveztek. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Kapcsolatban áll a magyar néprajzi társasággal, melynek folyóiratához, az »Ethnographia«-hoz, a »M. N. Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője« czímen 1900. jan. 1-től kezdve külön mellékletet ad ki.

Állománya az 1903. év elején 37.783 db, 118 helyiségben elhelyezve. Szakkönyvtárának állománya kb. 5000 kötet és 300 térkép.

A gyűjtemény a következő csoportokra oszlik: 1. nemzetközi gyűjtemény, 2. rokonsági gyűjtemény, 3. szomszédos népek gyűjteménye, 4. hazai gyűjtemény.

Megtekinthető áprilistól novemberig minden szerdán és szombaton d. e. 9-től 1 óráig, továbbá vasárnap d. e. 9-től 12 óráig díjtalanul, más hétköznapokon ugyancsak 9-től 1-ig egy korona belépődíj lefizetése mellett.

Évi javadalmazása körülbelül 60.000 korona.

A szakkönyvtár évi javadalmazása 580 korona.

1903. évi gyarapodása 11.070 db, ebből vétel 5511 db, ajándék 5608 db, csere 51 db. A szakkönyvtár gyarapodása 1884 db, a felszerelési leltáré 140 db.

Osztályvezető őr: dr. Semayer Vilibáld múz. és könyvt. orsz. felügyelői megbizott; *segédőrök:* dr. Bátky Zsigmond és Beluleszkó Sándor. *Szolgálatértelre beosztva:* undi Springholz Mariska áll. képezd. rajztanár.

A közokt. miniszter megbízásából 1869/70-ben Kelet-Ázsiában országos költségen gyűjtött s a magyar nemzeti múzeumban ideiglenesen kiállított népismei tárgyak leíró sorozata- (Budapest, 1871.) — Xantus János. *Vezető a magyar nemzeti múzeum népismei gyűjteményében.* (Budapest, 1874.) — U. az. *A magyar nemzeti múzeum néprajzi osztályának története és egy indítvány jövőjét illetőleg.* (Ethnographia, 1892. évf.) — Dr. Jankó János. *Közlemények a magyar nemzeti múzeum néprajzi tárából.* (U. ott, 1892. és 1893. évf.) — Vikár Béla. *Néprajzi tárgyak gyűjtése a milleniumra.* (U. ott, 1893. évf.) — Dr. Jankó János. *A magyar nemzeti múzeum néprajzi osztálya tárgyainak statisztikája.* (U. ott, 1894. évf.) — Zichy Jenő gróf kaukázusi és középázsiai utazásai. I. rész: *A néprajzi gyűjtemény leírása dr. Jankó Jánostól.* II. rész: *Az archaeologiai gyűjtemény leírása dr. Posta Bélától.* (Budapest, 1897.) — Vikár Béla. *A magyar nemzeti múzeum néprajzi tára.* (Ethnographia, 1898. évf.) — Biró Lajos német-uj-guineai (berlinhafeni) néprajzi gyűjtéseinek leíró jegyzéke. *Kiadja a magyar nemzeti múzeum néprajzi osztálya.* (Budapest, 1899.) — Dr. Sebestyén Gyula. *A magyar nemzeti múzeum néprajzi gyűjteményei.* (Ethnographia, 1899. évf.) — Dr. Jankó János. *A magyar nemzeti múzeum néprajzi osztályának gyűjteményei 1870-től 1899-ig.* (Ethnographia, 1900. évf. Értesítő.) — Szakáts Péter. *A magyar nemzeti múzeum néprajzi osztályának kézi szakkönyvtára.* (Ethnographia, 1900. évf. Értesítő.) — U. az,

I. és II. pótlék. (Budapest, 1901. és 1902.) — Dr. Jankó János, *Magyar typosok*; I. sorozat: *A Balaton mellékéről. Kiadja a magyar nemzeti múzeum néprajzi osztálya.* (Budapest, 1900.) — Bíró Lajos német új-guineai (*Astrolabe-öböl*) néprajzi gyűjtéseinek leíró jegyzéke. *Kiadja a magyar nemzeti múzeum néprajzi osztálya.* (Budapest, 1901.) — Dr. Jankó János, *A néprajzi osztály története*; Dr. Bátky Zsigmond, *A magyarországi gyűjtemény*; Dr. Jankó János, *A rokon-népek gyűjteménye*; Dr. Semayer Vilibáld, *A nemzetközi gyűjtemény*; Dr. Semayer Vilibáld, *Az embertani gyűjtemény.* (A Magyar Nemzeti Múzeum multja és jelene. Budapest, 1902.) — Ernyey József, *A magy. nemz. múz. néprajzi osztályának kézi szakkönyvtára.* III. pót. (Budapest, 1903.)

5. Állattár.

1870-ig a növény- és ásványtári osztályokkal együtt az 1810-ben felállított »természettár« részét képezte. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A gyűjtemény a következő csoportokra oszlik: 1. emlősök, 2. madarak, 3. csuszó-mászók és kétélűiek, 4. halak, 5. puhatestűek, 6. rovarok, 7. százlábuak és pókfélék, 8. rákfélék és alsóbbrendű állatok.

Állománya 1.285,865 db. 12 teremben elhelyezve. Szakkönyvtára mintegy 8000 kötetből áll.

Megtekinthető minden hétfőn és csütörtökön, továbbá minden harmadik vasárnap d. e. 9-től 1-ig díjtalanul, más napokon ugyancsak 9-től 1-ig egy korona belépő díj lefizetése mellett.

Az 1903. évben 172,591 látogató tekintette meg.

1903 folyamán 25,027 kor. fordított gyarapítására, 1903. évi gyarapodása 62,977 db, ebből 12,639 db ajándék, 20,048 vétel, 188 csere és 29,602 db gyűjtés útján szerzettetett.

Osztály-igazgató: dr. Horváth Géza, múzeumi és könyvtári orsz. felügyelő; *igazgató-őrök:* Mocsáry Sándor kir. tanácsos, dr. Madarász Gyula és Méhely Lajos; *őr:* Kuthy Dezső; *segédőrök:* dr. Kertész Kálmán és dr. Csiki Ernő.

Dr. Károli János, Kalauz a magy. nemzeti múzeum halgyűjteményében. (Budapest, 1879.) — *Fivaldszky János, Az állattár története.* (Természettudományi Füzetek, 1880. évfolyam.) — *Dr. Daday Jenő, Vezető az állattárban.* (Budapest, 1891.) — *U. az, II. kiadás.* (Budapest, 1895.) — *A Magyar Nemzeti Múzeum állattára.* (Budapest, 1902.)

6. Növénytár.

(V., Széchenyi-utca 1. sz.)

Alapját József nádor vetette meg 1817-ben, megvásárolva 7000 forinton Kitaibelnek herbariumát a múzeum részére. 1826-ban a gr. Lamberg által ajándékozott Lumniczer-féle pozsonymegyei herbarium vivummal, 1839-ben a 6484 forintot megvásárolt Sadler-féle herbariummal gazdagodott a gyűjtemény, mely önálló osztályllyá csak 1870-ben fejlesztették. A növénytár első őre, Janka Viktor, Endlicher rendszere alapján állította fel a növénygyűjteményt. Haynald Lajos az osztály részére 12.000 forintos alapítványt tett a végrendelete szerint 1892-ben növénygyűjteménye és botanikai könyvtára is az osztály birtokába jutott. Az így meggyarapodott osztály 1892-ben kénytelen volt a múzeumi épületből a Széchenyi-utcai házba költözni. 1892-ben a Wagner Lajos-féle, 1893-ban a Részely-féle herbariumok szereztettek meg. Megvétetett továbbá a Vandas-féle bosnyák és hercegovinai gyűjtemény a megszerzettek Simonkai és Borbás kritikus növényei és Márton József herbariuma. 1894-ben megkapta az osztály Kossuth Lajos herbariumát és Holub délafrikai gyűjteményét. 1898-ban 800 forintot a Hazalinszky-féle gombagyűjtemény szereztetett meg. Staub Mórícz pedig egész herbariumát az osztálynak adományozta. Állománya 425.700 darab, 34 teremben elhelyezve.

A szakkönyvtár állománya 7050 mű. Czédula-katalogusa van.

Az 1902. évben 25,856 kor. és 105 márka fordítottatott gyarapítására. 1903. évi gyarapodása 16,531 darab. A szakkönyvtár gyarapodása 762 kötet.

Az 1903. év folyamán 124 látogató tekintette meg a gyűjteményt.

Osztályigazgató: dr. Filárszky Nándor; *segédőrök*: dr. Bernátsky Jenő és dr. Kümmerle Jenő Béla.

Janka Viktor, *A magy. nemzeti múzeum fűvészeti osztályának történetéhez. (Természetrajzi Füzetek, 1880. évf.)* — *A Magyar Nemzeti Múzeum növénytára. (Budapest, 1902.)*

7. Ásvány-öslénytár.

Alapját 1808-ban gr. Széchenyi Ferenczné, Festetich Julianna vetette meg, nagyobb számmal válogatott ásványokat ajándékozva a múzeumnak. 1810-ben Tehel Lajos, a természetrajzi osztály első őre rendezte a gyűjteményt. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 89,610 db. 14 teremben elhelyezve.

Megtekinthető minden hétfőn és csütörtökön, továbbá minden harmadik vasárnap d. e. 9-től 1 óráig díjtalanul, más napokon ugyancsak 9-től 1-ig egy korona belépő díj lefizetése mellett.

1903. évi gyarapodása 1520 darab.

Tiszteletbeli főőr: dr. Semsey Andor; *igazgató*: dr. Krenner József udvari tanácsos, egyet. ny. r. tanár, múzeumi és könyvtári orsz. felügyelő; *igazgató-őrök*: dr. Franz nau Ágoston és Loczka József (vegyszerész); *őr*: dr. Zimányi Károly.

A Magyar Nemzeti Múzeum ásványtára. (Budapest, 1902.)

163. A magyar tudományos akadémia könyvtára.

(V. Akadémia-utca 2. sz., a magyar tudományos akadémia palotájában.)

Alapját a gróf Teleki család vetette meg. Gr. Teleki József ugyanis 1826. márczius 17-ikén kelt nyilatkozatában kijelentette, hogy a maga és testvérei Ádám és Sámuel, továbbá mostoha anyjuk gr. Teleki Lászlóné, valamint ennek említett férjétől származott fia, László beleegyezésével, atyjuk, néhai gróf Teleki László mintegy 80,000 kötetből álló könyvtárát a felállítandó tudós társaságnak szentelik s a könyvtárör fizetésére 5000 pengő forint alapítvány kamatját a társaság pénztárába tessik le. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva II. évfolyamában.)

Állománya körülbelül 150,000 kötet, köztük 357 ősnymtatvány, miből eddig 66,112 mű van katalogizálva; továbbá 20,000 kézirat, köztük 431 keleti, mintegy 10,000 db oklevél és a gr. Waldstein által ajándékozott 242 darabból álló Ender Tamás-féle aquarell-gyűjtemény, négy teremben elhelyezve, 70 személyre berendezett külön olvasóhelyiséggel. Kiválóbb nevezetességei: 11 magyar nyelvemlék; Ludovicus Carbo, Dialogus de Mathiae regis laudibus (Korvin-kódex); több unikum a régi magyar irodalomból, köztük a Statuta seu jus scriptum regni Ungariae (Mátyás király törvénykönyvének 1488. évi lipcsei kiadása); az irodalmi levelek gazdag gyűjteménye stb. Az Elischer-féle Goethe-gyűjteményben van 2500 nyomtatvány, 178 kézirat, köztük 34 Goethe-kézirat, 1063 kép, 22 emlékérem és 366 zenemű.

Szaklajstroma, czédula-katalogusa és helyi katalogusa van.

Az olvasóterem, a nagy szünidőt kivéve, hétköznapokon d. u. 3-tól 7 óráig, szakemberek, különösen akadémikusok számára d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 7 óráig nyitva áll.

Az olvasóterembe csak olvasójegygyel lehet belépni. Középiskolai VII—VIII. oszt. tanulók intézetük igazgatósága utján kapják a jegyeket. Kölcsön csupán akadémiai tagok, a két főiskola tanárai és ismert tudósok kaphatnak könyveket.

1902-ben a könyvtár dologi kiadásaira 12,986 kor. fordítattott. 1903. évi javadalmazása 10,000 kor. az állami segélyből és 3000 kor. az akadémia pénztárából. Diplomatariumokra 2000 korona irányoztatott elő.

Főkönyvtárnok: ... ..; *alkönyvtárnok*: Hellebrant Árpád; *könyvtártiszt*: Pápay József.

Schedel Ferencz, Az akadémiai könyvtár rövid története és mibenléte. (Akadémiai évkönyv, VII. kötet.) — Toldy Ferencz, Utasítás a magyar akadémiai könyvtár tisztviselői számára. (Buda, 1848. Újra lenyomatva: Magyar Könyvszemle, 1887. évf.) — A magyar tud. társaság könyvtára többszörös példányainak jegyzéke. (Pest, 1854.) — Jelentés a magyar tud. akadémia könyvtárának gyarapodásáról és használatáról 1876-ban. (Magyar Könyvszemle, 1876. évf.) — Hellebrant Árpád, Magyarországi vonatkozású ősnymtatványok a magyar tud. akadémia könyvtárában. (Magyar Könyvszemle, 1880. évf. és különnyomatban: Budapest, 1880.) — Hellebrant Árpád. A magyar tud. akadémia könyvtárában lévő ősnymtatványok jegyzéke. (Budapest, 1886.) — Mócs Sz., Kézirati pálos iskola-dramák az akadémia könyvtárában. (Budapest, 1891.) — Jakab Elek, A magyar tud. akadémia kéziratainak rendezéséről. (Magyar Könyvszemle, 1891. évf.) — Jakab Elek, A magyar tud. akadémia kéziratárának ismertetése. (Budapest, 1892.) — A magyar tud. akadémia könyvtárának állapotáról az 1892. évben. (Magyar Könyvszemle, 1892/93. évf.) — Hellebrant Árpád, A magyar tud. akadémia könyvtára 1893-ban, 1894-ben. (Magyar Könyvszemle, 1894. és 1895. évf.) — Heller Ágost, A magyar tud. akadémia könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1895. évf.) — A magyar tud. akadémia könyvtára 1895/96-ban. (U. ott, 1896. évf.) — U. az 1896-ban, 1897-ben, 1898-ban, 1899-ben, 1900-ban, 1901-ben és 1902-ben. (U. ott. 1897., 1898., 1899., 1900., 1901., 1902. és 1903. évf.) — Heller Ágost, Az Elischer-féle Goethe-gyűjtemény katalógusa. (Budapest, 1896.) — Heller Aug., Katalóg der Elischer'schen Goethe-Sammlung. (Budapest, 1896.) — Heller Ágost, A magyar tud. akadémia könyvtára. (Budapest, 1901.) — A m. tud. akadémia Széchényi múzeuma 1902 május hó 1-én. (Budapest, 1902.)

164. Országos képtár és történelmi képcsarnok.

(V., Ferencz-József-tér 9. sz., a magy. tud. akadémia palotájában.)

a) Országos Képtár.

A magyar tud. akadémia elnökének, gróf Dessewffy Emilnek 1861-ben tett indítványára herceg Esterházy Pál 1865-ben az Esterházy-családnak Bécsben őrzött világhírű képtárást, kézrajz- és rézmetszet-gyűjteményét Pestre hozta, azt az akadémia épülő palotájában helyezte el és közszemlére tette ki. E képtárból, melyet herceg Esterházy Miklós (szül. 1765., megh. 1833.) alapított és a mely 1779-ben Kismartonból Esterházára, innen később Pottendorfba, majd Laxenburgba és 1813-ban Bécsbe vitetett, egyesítve Pyrker J. L. egri érseknek 190 daraból álló, nagyobbbrészt régi olasz mesterek műveit tartalmazó gyűjteményével, Ipolyi Arnoldnak 60 drbot tevő prerafaéleti-korbeli festményeivel, valamint a nemzeti múzeumból származó régi festményeivel: alakult ki az országos képtár. (További történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 2382 festmény, szobor stb., 6302 kézrajz és 72.642 grafikai mű.

b) Történelmi Képcsarnok.

A magyar nemzeti múzeum Széchenyi (általános) és József (magyar) képtárából különválasztott festett arcképekből, továbbá a nemzeti múzeumi és egyetemi könyvtárakban őrzött magyar történelmi vonatkozású metszetekből és az ilyen természetű múzeumi gipszöntvényekből keletkezett a történelmi képcsarnok, melynek előmunkálataira az 1884. évi költségvetésben 2000 kor. irányoztatott elő. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 930 festmény, szobor- és dombormű, továbbá 10,774 személyt és 8430 látképet, terrajzot stb. ábrázoló grafikai lap, köztük számos vízfestmény és sok kézrajz.

Leltára és czédula-lajstroma van.

A zakkönyvtár 2300 műből áll.

Az országos képtárt a közönség minden vasárnap, szerdán és pénteken d. e. 9-től 1-ig ingyen tekintheti meg, más napokon egy korona belépődíj fizetendő. Az 1902. év folyamán 35,535 látogató tekintette meg.

1902. évi kiadásai 916,400 koronára rugtak; ebből rendezési kiadások czimén személyi járandóságokra esett 34,520 korona, dologi kiadásokra 84,160 korona, rendkívüli kiadások czimén pedig 797,720 korona.

Igazgató: dr. K a m m e r e r Ernő min. tanácsos, múzeumi és könyvtári orsz. felügyelő; **igazgató-őr:** dr. Térey Gábor; **titkár:** dr. Peregriny János, kir. tanácsos; **őr:** dr. Nyári Sándor; **segédőr:** dr. Wollanka József; **szolgálatra beosztva:** dr. Meller Simon; **képkonzervátor:** Beer J. K.; **metszettszilitő:** Jellen Géza.

Fischer J., *Catalog der Gemälde-Galerie des Fürsten Nicolaus Esterházy zu Wien.* (Eisenstadt, 1812. és 1815.) — *Catalog der Gemälde-Galerie des Fürsten Paul Esterházy in Wien.* (Bécs, 1835.) — U. annak II. kiadása. (Bécs, 1844.) — Ormós Zsigmond, *A herczeg Esterházy-képtár műtörténelmi leírása.* (Pest, 1864.) — *Műsorozata a magyar tud. akadémia palotájában elhelyezett Esterházy herczegi képtárnak.* (Pest, 1865. és 1868.) — *Catalog der Gemälde-Galerie des F. Paul Esterházy in Pest.* (Pest, 1866.) — *Kalauz az Esterházy-képtárban.* (Pest, 1867.) — *Catalog der Gemälde-Galerie des Fürsten Nic. Esterházy von Galantha.* (Pest, 1869.) — Keleti G., *Az Esterházy-képtár eredeti fényképekben.* (Bécs, 1871.) — *A magyar akadémia épületében lévő orsz. képtár műsorozata.* (Pest, 1871.) — *Az orsz. képtár képeinek jegyzéke az akadémia épületében.* (Budapest, 1873. és 1876.) — Pulszky Károly, *Az orsz. képtár kiválóbb művei.* (Budapest, 1878.) — *Az orsz. képtár képeinek jegyzéke az akadémia épületében.* (Budapest, 1869., 1878. és 1879.) — Pulszky Károly, *Raphael Santi az orsz. képtárban.* (Archaeologiai Értesítő, 1881.) — Pulszky Károly, *A magyar orsz. képtár ideiglenes lajstroma.* (Budapest, 1881.) — Pulszky Károly, *Raphael Santi in der ungarischen Reichsgalerie.* (Budapest, 1882.) — Tschudi-Pulszky, *Landes-Gemälde-Galerie in Budapest, vormalis Esterházy-Galerie.* (Bécs, 1883.) — Pulszky Károly, *A képgyűjtemény leíró lajstroma.* (Budapest, 1888.) — Peregriny János, *A magyar történelmi képcsarnok lajstroma.* (Budapest, 1894.) — Frimmel Th., *Kleine Galerie-studien, I. Folge.* (Bamberg, 1897.) — Peregriny János, *Az orsz. képtár összes műtárgyainak leíró lajstroma.* (Budapest, 1896.) — *Az orsz. képtár műtárgyainak leíró lajstroma hivatkozással a korábbi katalógusokra.* (Budapest, 1897.) — *Az orsz. képtár műtárgyainak leíró lajstroma.* (Budapest, 1897. és 1901.) — *Régi metszetek kiállítása.* (Budapest, 1897.) — *Az orsz. képtár metszetkiállításának lajstroma.* (Budapest, 1897.) — Böcklin kiállítás. (Budapest, 1898.) — *Modern metszetek kiállítása.* (Budapest, 1898.) — *Catalogue des peintures de la galerie nationale de Budapest.* (Budapest, 1898.) — *Van-Dyck-kiállítás.* (Budapest, 1899.) — *Velasquez-kiállítás.* (Budapest, 1899.) — *Az orsz. képtár fényképgyűjteményének lajstroma.* (Budapest, 1899.) — *Az orsz. képtár metszetgyűjteményének*

katalogusa. (Budapest, 1900. és 1901.) — Az Eremitage és Prado. (Budapest, 1900.) — Dürer. Grafikai kiállítás. (Budapest, 1900.) — Az orsz. képtár mezzotinto metszet kiállítása az angol mesterek műveiből. (Budapest, 1901.) — Színes modern metszetek (Budapest, 1901.) — Nemzetközi modern metszetkiállítás. (Budapest, 1903.)

165. Orsz. magyar iparművészeti múzeum.

(IX., Üllői-ut 33–37. sz.)

Rómer Flóris sürgette először 1864-ben az iparművészeti tárgyak összegyűjtését. A képzőművészeti társulat és az országos iparegyesület néhány év múlva százas bizottságot küldött ki, hogy a múzeum tervezetét kidolgozza és megvalósításának eszközairől gondoskodják. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

a) Iparművészeti gyűjtemény.

Állománya 13,115 db iparművészeti tárgy, a múzeum helyiségeiben elhelyezve.

A közönség számára minden vasárnap, kedd, szerda, csütörtök és szombat d. e. 9-től 1-ig nyitva áll. Az 1902. év folyamán 194,848 látogató tekintette meg.

1902. évi javadalmazása 116,420 korona. Az 1902. évben 203 darabbal gyarapodott.

Igazgató: Radisics Jenő min. tanácsos, múzeumi és könyvtári orsz. felügyelő; *múzeumi őr:* Mihalik József; *titkár:* Lipcsey József.

b) Könyvtár.

1874-ben a múzeumi tisztviselők kézikönyvtárából keletkezett. Rendszeres gyarapítása 1878-tól kezdődik. 1882-ben nyílt meg a közönség számára. Időközben hozzácsatoltatt az iparművészeti iskola könyvtára, amely 1200 kötetből és 35,000 műlappal állott.

Állománya 7642 kötet és 57,502 műlap, 4223 ducz és mintegy 3000 negatíva, két teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem hétköznapokon, hétfő kivételével, d. e. 9-től 12-ig és este 1/27-től 1/29-ig, vásár- és ünnepnapokon pedig d. e. 10-től 12-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Czákó Elemér; **segédkönyvtárnok:** Szőnyi Ignác, László; **műszaki tanácsadó:** Wiegand Ede.

A magy. orsz. iparművészeti múzeum ideiglenes alapszabályai. — Kalauz az iparművészeti múzeum gyűjteményeihez (Budapest, 1874.) — Schikedanz A. és Pulszky Károly, Kalauz az iparművészeti múzeum gyűjteményeihez. (Budapest, 1877.) — XVIII. századbéli karton-mintalapok. Könyvkiállítási emlékek. (Budapest, 1882.) — Kalauz az országos magyar iparművészeti múzeum részéről rendezett könyvkiállításához. (Budapest, 1882.) — A. de Szemere, Visite à l'exposition des livres au palais de l'Académie. (Budapest, 1882.) — Országos könyvkiállítási kivonatos kalauz. (Budapest, 1882.) — A magyar történelmi ötödmi kiállítás lajstroma. (Budapest, 1884.) — Radisics Jenő, Az orsz. magy. iparművészeti múzeum galvanoplasztikai másolatainak képes lajstroma. (Budapest, 1885.) — Catalogue des reproductions galvanoplastiques du Musée des arts-décoratifs hongrois. (Budapest, 1885.) — Radisics Jenő, Képes kalauz a gyűjteményekben. (Budapest, 1885.) — E. Radisics von Kutas, Illustrierter Führer durch die Sammlungen. (Budapest, 1885.) — Radisics Jenő, Képes kalauz néh. Ipolyi Arnold gyűjteményéhez. (Budapest.) — Ideiglenes kalauz az orsz. magyar iparművészeti múzeum gyűjteményeiben. (Budapest, 1897.) — Ugyanaz. II. és III. kiadás. (Budapest, 1898.) — A modern művészet; az iparművészeti múzeum kiállítása. I. és II. kiadás. (Budapest, 1898.) — Kalauz az 1898. évi angol nemzeti verseny pályanyertes műveihez; az iparművészeti múzeum kiállítása. (Budapest, 1898.) — Az orsz. magy. iparművészeti múzeum és iskola könyvtárának ideiglenes szabályzata. (Budapest, 1899.) — Walter Crane műveinek jegyzéke. I. és II. kiadás. (Budapest, 1900.) — Czákó Elemér, Az orsz. magy. iparművészeti múzeum és iskola könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1900.) — Az 1900. évi nemzetközi párisi világkiállításán vásárolt iparművészeti gyűjtemény leíró jegyzéke. (Budapest, 1901.) — Britt iparművészeti kiállítás az orsz. magy. iparművészeti múzeumban. (Budapest, 1902.) — Czákó Elemér, Az orsz. magyar iparművészeti múzeum ex-libris kiállításának katalógusa. (Budapest, 1903.)

(Hatósági könyvtárak.)

166. A budapesti kir. kereskedelmi és váltó-törvényszék könyvtára.

(V., Alkotmány-utca 14. sz., a törvénykezési palotában.)

1872-ben keletkezett.

Állománya 990 kötet, három teremben elhelyezve.

Leltára, szaklajstroma és betürendes mutatója van.

A törvényszék személyzete használja. 1902-ben 164 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 400 kor. 1902-ben 387 kor. 27 fillér fordítottatott javadalmazására, ebből beszereztetett 58 kötet.

Könyvtárnok: dr. L a d á n y i B é l a elnöki jegyző.

167. Budapest székes-főváros könyvtára.

(IV., Központi városháza.)

1870-ben keletkezett, mint Budapest székes-főváros statisztikai hivatalának könyvtára. A székes-főváros közgyűlése 1893. évi 1327. számú határozatával egy székes-fővárosi könyvtárt állított fel, mely a székes-fővárosi törvényhatósági bizottság 1903. évi határozata alapján a fővárosi statisztikai hivatal könyvtárával egyesítettett s dr. Körösy József igazgatása alá helyeztetett.

A statisztikai hivatal könyvtárának állománya 31,486 kötet, a régi székes-fővárosi könyvtaré 21,829 darab. egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Egyelőre csak a székes-főváros hivatalnokai és a bizottsági tagok használják.

Évi javadalmazása 6000 kor. a székes-fővárostól. 1903. évi gyarapodása 1496 db.

A fővárosi statisztikai hivatal könyvtárának gyarapodásáról 1877. óta a Statisztikai Havi Füzetek számolnak be.

Igazgató: dr. K ö r ö s y J ó z s e f; könyvtárnok: dr. S z a b ó E r v i n; könyvtárliszt: dr. G á r d o n y i A l b e r t.

Thirring Gusztáv, *Geschichte des statistischen Bureau's der Hauptstadt Budapest 1869—1894.* (Budapest, 1894.)

168. A budapesti ügyvédi kamara könyvtára.

(V., Szemere-utca 10. sz.)

1875-ben, az ügyvédi kamarák szervezésekor keletkezett. Eredetileg a budapesti ügyvédi egyleté volt. 1902-ben dr. Kern Tivadar könyvtárával gyarapodott, melyet özvegye adott át a kamarának.

Állománya 6245 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Az olvasótermet a kamara tagjai minden csütörtökön és szombaton d. u. 6-tól 8 óráig használhatják s ugyancsak a kamara tagjai kölcsön is vehetnek könyveket. 1902-ben az olvasóteremben 594 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 488 kötet.

Az 1902. évben 1300 korona fordított gyarapítására. miből 187 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 600 korona személyi, 1600 korona dologi kiadásokra.

Könyvtárnok : dr. Tóth Kálmán ügyvéd.

169. A kegyesrendiek társházának könyvtárai.

(IV., Városház-tér 4. sz.)

a) Házi könyvtár.

1741 körül keletkezett. Első jelentékenyebb gyarapítói a XVIII. század folyamán Bajtay Antal, br. Cörver Elek és János voltak. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Betűrendes katalogusa 1840 körül készült.

b) Központi könyvtár.

A házi könyvtár kiegészítésül állított fel 1870-ben, a tanárképző-intézetnek Budapesten való felállítása előtt. Részben az elhunyt rendfőnökök »Bibliotheca Provinciae« név alatt kezelt könyvtárából, részben az elhalt rendtagok könyveiből szerveztetett. E könyvtár a rendi tanárjelöltek és a vidéki tanárok szakkönyvtára s e czélnek megfelelően van berendezve. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Szaklajstroma van.

A két könyvtár állománya 20,591 kötet, 160 kézirat, 267 térkép és 80 rajz, három teremben elhelyezve.

Használói csaknem kizárólag kegyesrendi tagok. A vidéken működő rendi tanároknak térítvény mellett küld a rendfőnökség könyveket.

c) A Kalazantinum könyvtára.

A központi könyvtár szakkönyvei egy részének átengedésével keletkezett 1902-ben azon célból, hogy a tanárjelöltek a szükséges szakkönyveket a tanulm. prefektus felügyelete mellett használhassák.

Szaklajstroma van.

A házi könyvtár évi javadalmazása 144 kor., mint a Potton János-féle 3000 kor. alapítvány évi kamatja; a központi és a kalazantinumi könyvtárnak sem tőkéje sem javadalmazása nincs; a szükség szerint beszerzett könyvek költségét a rend pénztára fedezi.

A házikönyvtár könyvtárnoka: Csaplár Benedek; *a központi könyvtár felügyelője*: Farkas József; *a Kalazantinum könyvtárának felügyelője*: dr. Schweighoffer János.

170. A kir. főügyészség könyvtára.

(VI., Nádor-utca 25. sz., az igazságügyi palotában.)

1872-ben, a kir. ügyészségek szervezésével egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1791 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

A kir. ügyészségek tagjai használják a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig.

Évi javadalmazása 800 korona az irodaátalányból. 1902. évi gyarapodása 135 kötet.

Könyvtárnok: Igel Jenő kir. főügyészségi irodavezető.

171. A m. kir. állami nyomda könyvtára.

(I. Vár, Nádor-tér 1. sz.)

Eredetileg az igazgatóságnak néhány szabályrendeleti könyvből állott s 1872-ben még csak 26 kötetet foglalt magában. 1873-ban a felosztott m. kir. helyszinrajzi osztálynak 48 kötet és 342 füzetből álló könyvtárával, továbbá néhai gr. Festetics Tassiló cs. kir. tábornoknak a helyszinrajzi osztály számára ajándékozott 669 db térképével gyarapodott.

Állománya 588 kötet, 6520 db műnyomatu minta és 3919 db térkép, két teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

Az intézet tisztviselői használják térítvény mellett. 1902-ben 145 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Évi javadalmazása 200 kor. 1902-ben 193 kor. 75 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 43 kötet.

Könyvtárnok: Novinszky Adolf irodavezető
térképtárnok: Heyda János.

172. A m. kir. állami számvevőszék könyvtára.

(IV., Zöldfa-utca 22. sz.)

1870-ben, a m. kir. állami számvevőszék felállításával egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Gajzágó Salamon és Rakovszky István állami számvevőszéki elnökök gyarapították.

Állománya 5298 kötet és füzet, 9 térkép, 207 kézirat és könyvomatú mű, 2 oklevél, két teremben elhelyezve.

Szaklapstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára mindennap d. e. 9 órától d. u. 2-ig nyitva áll. A számvevőszék tisztviselőin kívül mások csupán elnöki titkári engedéllyel használhatják. 1902-ben 266 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Évi javadalmazása könyvtári kiadványok beszerzésére körülbelül 1200 korona. 1902-ben 1183 kor. 99 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 119 kötet és 3 térkép szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 776 kötet, 3 térkép és 42 kézirat stb., minek nagy része régi könyvek utólagos beiktatásából került ki. 1903. évi költségeloirányzata: 100 kor. kezelési díj s 1200 kor. dologi kiadásokra.

Könyvtárkezelő: dr. Gerber Ferencz állami számvevőszéki számellenőr.

A m. k. állami számvevőszék könyvtárának czimjegyzéke.
(Budapest, 1901.)

173. A m. kir. belügyminisztérium könyvtára.

(I., Vár, Országház-utca 30. sz.)

1881-ben keletkezett.

Állománya körülbelül 15.000 kötet és 130 térkép. öt terem elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A belügyminisztérium személyzete használja térítvény ellenében. 1902-ben 120 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Évi javadalmazása változó. 1902. évi gyarapodása 250 kötet és 22 térkép.

Könyvtárnok: Szelecsényi Antal belügyminiszteri elnöki irattárnok.

174. A m. kir. földművelésügyi minisztérium könyvtára.

(V., Nádor-utca 33—37. sz.)

A földművelésügyi és az ipar- és kereskedelmi m. k. minisztérium együttes fennállása idején keletkezett. A két minisztériumnak 1890-ben történt elkülönítése óta önállóan gyarapodott.

Állománya 16,700 kötet és 117 térkép, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára mindennap d. e. 9-től 2-ig nyitva áll. Miniszteri tisztviselők használják. Idegenek csak az elnöki osztály főnökének engedélyével vehetik igénybe. Ugyanez áll a kölcsönzésre is. 1902-ben 635 térítvényen 941 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 2000 korona. Az 1902. évben 3879 korona fordítottat gyarapításra. 1902. évi gyarapodása 721 kötet és 5 térkép.

Könyvtárnok: ifj. Rákóczi Aladár.

A földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium könyvtárának szaklajstroma. (Budapest, 1877.) — A földművelésügyi m. kir. minisztérium könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1898.)

175. A m. kir. honvédelmi minisztérium könyvtára.

(I., Vár, Szent-György-tér 3. sz.)

Állománya körülbelül 8000 kötet, két teremben elhelyezve. Betűrendes katalogusa van.

Használók számára a hivatalos órák alatt nyitva áll és ugyanakkor kölcsön is ad a könyvtár könyveket.

176. A m. kir. igazságügyminisztérium könyvtára.

(V., Nádor-utca 33—37. sz.)

1870 körül keletkezett.

Állománya 15,085 kötet, hat szobában elhelyezve.

Szaklajstroma, czédula-katalogusa és czimjegyzéke van.

Az előirt szabályzat betartásával az igazságügyminisztérium tisztviselői használják. A VI. ügyosztály főnökének engedelmével más szakférjak is használhatják.

1902-ben 4205 kor. 52 fillér fordított gyarapítására, ebből beszeresztetett 438 kötet. 1903. évi költségeloirányzata 2400 korona.

Könyvtárnok: Harlisch Gyula igazságügyminisztériumi irodatiszt.

A m. kir. igazságügyi minisztérium könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1882.) — U. az. (Budapest, 1894.)

177. A m. kir. itélőtábla könyvtára.

(V., Nádor-utca 25. sz., az igazságügyi palotában.)

1870 körül Szabó Miklós táblai elnök kezdeményezésére keletkezett. Nagyobb adományokkal Ráth György nyug. táblai tanácselnök, Jakabfalvy Gyula kuriai bíró és Hanák Kolos táblai bíró gyarapították.

Állománya 4861 kötet. egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma, czédula-katalogusa és névmutatója van.

Használók számára d. e. 9-től d. u. 2-ig nyitva áll. Csupán a budapesti kir. itélőtábla kötelékéhez tartozók használhatják. 1902-ben 107 térítvényen 150 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 600 korona az igazságügyminisztériumtól és 700 korona a saját tőkéjének kamataiból. 1902. évi gyarapodása 37 kötet ajándékokból, 135 kötet és 59 füzet vásárlásokból.

A könyvtár a kir. itélőtábla kebeléből alakított könyvtári bizottság felügyelete alatt áll.

Könyvtárnok: dr. Kozmutza Hermil kir. táblai tanácsjegyző; *beosztva*: Rosa Silvius irodatiszt.

Dr. Nyeviczkey Antal. A budapesti kir. itélőtábla története. (Budapest, 1891.)

178. A m. kir. kereskedelmi minisztérium könyvtára.

(II., Lánchíd-utca 1—3. sz.)

1887-ben keletkezett.

Állománya 1500 kötet és egy térképgyűjtemény. egy teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.
Csak a minisztérium tisztviselői használhatják.
Évi javadalmazása 2000 korona.

Könyvtárnok: A m b r ó G é z a.

A kereskedelmi m. kir. minisztérium könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1892.) — A IX. szakosztály könyvtárának katalógusa. (Budapest, 1903.)

179. A m. kir. kincstári jogügyigazgatóság könyvtára.

(IX., Csepel-rakpart 1. sz.)

1885-ben keletkezett.
Állománya 3000 kötet, egy szobában elhelyezve.
Betűrendes katalógusa van.
A jogügyi igazgatóság személyzete használja.
Évi javadalmazása 300 korona.

Könyvtárnok: dr. Kondor Ferencz kir. kincstári ügyész.

180. A m. kir. közigazgatási bíróság könyvtára.

(I., Vár, Uri-utca 49. sz.)

1897-ben keletkezett.
Állománya 1515 kötet, egy teremben elhelyezve.
Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.
Csak a bírósági tisztviselők használhatják. 1902-ben 100 kötet kölcsönöztetett ki belőle.
Évi javadalmazása 2400 korona. 1902-ben 1530 kor. 94 fillér fordított gyarapítására, miből 276 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Bieber Gyula min. segédtitkár.

Bieber Gyula, A m. k. közigazgatási bíróság könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1901.)

181. A m. k. kuria könyvtára.

(V., Nádor-utca 25. sz., az igazságügyi palotában.)

A m. k. semmitószéknél már 1878-ban felmerült egy szakkönyvtár létesítésének szüksége, de Mailáth György országbíró, anyagi eszközök hiányában, az eszmét nem találta megvalósít-

hatónak. A kir. kuria két osztályának egyesítése alkalmával az országbíró maga indítványozta a kir. kuria első teljes ülésében egy könyvtár felállítását s annak első felszerelési költségeire 500 forintot ajánlott meg.

Állománya 6306 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Czédula-katalogusa van.

Használók számára a hivatalos órák alatt nyitva áll.

Évi javadalmazása 3000 kor. az igazságügyminisztériumtól.

Könyvtárnok: Vajda J. Emil.

182. A m. kir. miniszterelnökség könyvtára.

(I., Vár, Szent-György-tér 1. sz.)

1867-ben keletkezett. Adományokkal a m. tud. akadémia könyvtára gyarapította.

Állománya 10.357 kötet és 107 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapjstroma van.

A miniszterelnökség tisztviselői használják.

Az 1902. évben 1469 korona 24 fill. fordítottatott javadalmazására, ebből beszereztetett 145 mű. 1902. évi összes gyarapodása 588 kötet és 42 térkép.

Könyvtárnok: Drasche Lázár Alfréd min. segéd-fogalmazó.

183. A m. kir. orsz. levéltár könyvtára.

(I., Vár, Országház-utca 28. sz.)

a) Nagy könyvtár.

Túlnyomó része azon hatóságok könyvtáraiból keletkezett, melyek levéltárai az országos levéltárba kebelezettek. Hivatalos kiadványok, törvények, rendeletek és országgyűlési iratok gyűjteményéből áll.

Állománya 7000 kötet és 160 kézirat, két teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

b) Kézi könyvtár.

1875-ben, a mai szervezetű orsz. levéltár felállításával egyidejűleg, keletkezett. A történelem és segédtudományai körébe vágó munkákból áll.

Állománya 3167 kötet, 2 kézirat és 450 térkép.
 Betürendes katalogusa van.
 Kizárólag az orsz. levéltár tisztviselői használják a hivatalos helyiségekben.
 Rendes évi javadalmazása nincs, az orsz. levéltár általánából az utóbbi években átlag 1600 kor. fordítottatott gyarapítására.
 Kezelésével az orsz. levéltár egyik tisztviselője van megbizva.

184. A m. kir. pénzügyminisztérium könyvtára.

(I., Vár, Szent-Háromság-tér 5. sz.)

1867-ben keletkezett.
 Állománya 7000 kötet, két teremben elhelyezve.
 Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.
 A minisztérium tisztviselői használják.
 Évi javadalmazása a szükséghez képest változik.
 A könyvtárnoki teendők végzésével egy irodatiszt van megbizva.

185. A m. kir. posta- és távirda-igazgatóság könyvtára.

(IV., Koronaherceg-utca 13—15. sz.)

1887-ben, a postának a távirdával történt egyesítésekor keletkezett.
 Állománya 1924 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.
 Szaklajstroma van.
 Használók számára hétköznapokon d. e. 8-tól d. u. 2-ig, vasárnap 12-ig nyitva áll, de csupán helybeli és vidéki posta- és távirda-alkalmazottak részére, kik térítvény mellett kölcsön is kaphatnak könyveket. 1902-ben 1598 kötetet használtak belőle.
 Évi javadalmazása a szükséghez képest változik. 1902. évi gyarapodása 104 kötet.

Könyvtárnok: László Lajos.

A m. kir. posta- és távirda-vezérigazgatóság könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1898.) — Weiser Sándor, A posta- és távirdai szakkönyvtárakról. (Közlekedési Naptár, 1898. évf.)

186. A m. k. szabadalmi hivatali könyvtára.

(VII., Erzsébet-körút 19. sz.)

A m. k. szabadalmi hivatalnak 1896-ban történt felállítására a kereskedelmi minisztérium által évenként engedélyezett összegeken beszerzett művekből és a külföldi szabadalmi hatóságoknak megküldött magyar szabadalmi leírásokért cserében adott külföldi szabadalmi leírásokból áll.

Állománya 1473 kötet és 239.431 külföldi és magyar szabadalmi leírás, két szobában elhelyezve, melyek egyike egyuttal olvasóhelyiség is.

Szaklajstroma van.

Használók számára minden délelőtt 9-től 2-ig nyitva áll. Idegenek a szabadalmi hivatal elnökének engedélyével használhatják. Kölcsön a szabadalmi hivatal tagjai kaphatnak belőle térítvény ellenében.

Az 1902. évben 1653 kor. 51 fillér fordított gyarapítására, ebből 102 kötet és 295 füzet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 166 kötet és 49,622 füzet. 1903. évi költségvetése: 830 korona személyi és 2800 korona dologi kiadásokra.

A könyvtár a szabadalmi hivatal elnökének felügyelete alatt áll.

Könyvtárkezelő: Brunkala Betti.

Jegyzék a m. kir. szabadalmi hivatal nyilvános könyvtárában található művekről 1901. december végén. (Budapest, é. n.)

187. A m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium könyvtára.

(V., Hold-utca 8. sz.)

1867-ben keletkezett.

Állománya 3500 kötet és füzet, két teremben elhelyezve. Szaklajstroma és betűrendes katalógusa van.

Használók számára a könyvtár minden d. e. 10-től 2-ig nyitva áll. Hosszabb használatra térítvény mellett adnak ki belőle könyveket.

Könyvtárnok: Józsa Mihály kir. segédtanfelügyelő.

188. A magyar országgyűlés képviselőházának könyvtára.

(V., Országház.)

1866-ban ezer forinttal kezdte meg a ház a könyvvásárlást. 1868-ban a házszabályok módosítására kiküldött bizottság nov. 8-ikán beadott jelentésében könyvtár felállítását indítványozta. 1872-ben kezdett a könyvtár jelentékenyebben fejlődni. Tekintélyes könyvtárrá lett, midőn Ghyczy Ignác 14,000 kötetnyi könyvtárát a képviselőháznak hagyta ajándéknak. Az e könyvtárból beosztott művek külön bélyegzővel, Ghyczy Ignác nevével vannak ellátva. A ház könyvtárának hungarikumokban való gazdagsága a Ghyczy-könyvtárból ered.

Állománya 51.000 kötet és 200 kézirat, tizennégy helyiségben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csak a képviselőház tagjai használhatják.

Évi javadalmazása 12.000 kor. s 10.000 kor. a régi országgyűlésekre vonatkozó iratok beszerzésére.

Könyvtárnok: dr. Küffer Béla; *segédkönyvtárnokok*: Fülöp Áron és Plechl Béla; *könyvtári segéd-tiszt*: Ágner László.

A képviselőház könyvtárának címjegyzéke 1876. márczius 27-én. (Budapest, 1876.) — I. és II. pótfüzet. (Budapest, 1880. és 1881.) — Dr. Küffer Béla, a képviselőház könyvtárának katalogusa 1866—1893. (Budapest, 1894.) — U. annak pót-kötete 1893—1899. (Budapest, 1899.) — Kudora Károly, A képviselőházi könyvtár katalogusa. (Magyar Könyvszemle, 1894.)

189. A műemlékek orsz. bizottságának könyvtára.

(VI., Városliget, Orsz. szépművészeti muzeum.)

1874-ben keletkezett.

Állománya 1548 kötet és füzet, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei dr. Rómer Flóris Ferencz kéziratban levő feljegyzései, különösen uti jegyzőkönyvei 45 kötetben, melyek hazai műemlékeinkre vonatkozó becses feljegyzéseket foglalnak magukban.

Czédula-katalogusa van.

Kölcsön elsősorban a bizottság tagjai, másodsorban szakférniak vehetnek belőle könyveket.

Évi javadalmazását, mely 800 és 1000 korona közt változik, a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól kapja.

190. A nemzeti színház könyvtára.

(VIII., Kerepesti-ut 1. sz.)

1837-ben keletkezett.

Állománya 8500 kötet kézirat és 1000 nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása, melyet a nemzeti színháztól kap, a szükséghez mérten változik.

Ideiglenes könyvtárnok: Spádi Zsigmond.

A nemzeti színház könyvtára. (Budapest, 1871. és 1889.) — Abafi Lajos, A nemzeti színház levéltára. (Figyelő, XVII. kötet.

191. Az országos közegészségi tanács könyvtára.

(VIII., Üllői-ut 26. sz.)

1895-ben keletkezett.

Állománya körülbelül 2000 kötet és 250 füzet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és czédulakatalogusa van.

Használók számára mindennap d. e. 9-től 1-ig és d. u. 4-től 7-ig nyitva áll. Kölcsön térítvényellenében adnak belőle könyveket.

Évi javadalmazása 2400 korona. 1902. évi gyarapodása 160 kötet és 40 füzet.

Könyvtárnok: dr. Bókay Árpád.

Csatáry Lajos, Az orsz. közegészségi tanács 25 évi története 1868—1893. (Budapest, 1893.) — Bókay Árpád, Az orsz. közegészségi tanács könyvtárának szakjegyzéke. (Budapest, 1900.)

192. Az orsz. m. kir. khemiai intézet könyvtára.

(II., Oszlop-u. 26.)

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3200 kötet, három teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és szerző-katalogusa van.

Az orsz. khemiai intézet tisztikara és szakemberek használják a hivatalos órák alatt, d. e. 9-től d. u. 2-ig.

1902-ben 2303 kor. 47 fillér fordított gyarapítására és 667 kor. könyvkötésére. 1902. évi gyarapodására 585 kötet.

A könyvtárnoki teendőket az intézetnél alkalmazott kir. vegyészek egyike látja el.

193. A Szent Ferencz-rend kolostorának gyűjteményei.

(II., Margit-körut 23. sz.)

a) Könyvtár.

1785-ben keletkezett. Adományokkal Jakosich József házfőnök gyarapította.

Állománya 7578 kötet könyv és 60 kötet kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és katalogusa van.

A szerzet tagjain kívül ismerős kutatók is használhatják térítvény mellett.

1902-ben 400 kor. fordítottott gyarapítására a zárda pénztárából, miből 60 kötet szereztetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

1785-ben keletkezett.

Kisebb érem-gyűjteményből, néhány ereklyéből és ásványból áll, melyek a könyvtár helyiségében vannak elhelyezve.

A gyűjtemények őre: Kaizer Nándor házfőnök.

194. A szerviták társházának könyvtára.

(IV., Szervita-tér 7. sz.)

1773-ban keletkezett, midőn a régi kolostor épült. Eredetét s növekedését főleg a rendben fennálló ama rendeletnek köszönheti, mely szerint egyes társházak jövedelmükhöz mérten tartoznak bizonyos összeget a könyvtár gyarapítására fordítani. Így szaporodott 1873-ig körülbelül 5600 kötetre. Midőn 1873-ban a régi kolostor helyébe új palota épült, abban a könyvtár is terjedelmes csarnokhelyiséget kapott.

Állománya 6000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betürendes katalogusa van.

Könyvtárnok: G u t a M. I s t v á n.

(Iskolai gyűjtemények.)

195. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei.

(IV., Sütő-utca 3. sz.)

a) Könyvtár.

1822 körül, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Szentiványi Bogumil járult fejlesztéséhez 1867-ben. Állománya körülbelül 8600 kötet, egy szobában elhelyezve. Szaklajstroma és czédula-katalogusa van. Jelenleg rendezés alatt áll.

A tanárokon kívül mások is használhatják biztosíték letétele mellett, más helyekre azonban csak az egyházi választmány engedélyével küldenek könyveket. 1902-ben 160 kötet könyvet használtak belőle.

Az 1902. évben 400 kor. fordított gyarapítására, mely összesen 85 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 1150 korona.

Könyvtárnok: dr. Tóth Kálmán tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1860 körül keletkezett. Nagyobb adományokkal Kubinyi Ágoston, Dorner József, Titius Pius és Hazay Gyula járultak gyarapításához.

Állománya 4759 állat, ezek között 15 emlős, 149 madár, 33 hüllő, 30 hal, 730 rovar és 3802 egyéb állat; továbbá 29.088 növény, 1500 ásvány, 1000 kőzet és 18 kővület, egy szobában és fülkében elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 154 kor. 10 fillér fordított gyarapítására, ebből beszereztetett 5 db állatpreparatum és 8 növény-minta. 1903. évi költségvetése 300 korona.

A gyűjtemény őre: Ulbrich Sándor tanár.

Doleschall Sándor, Das erste Jahrhundert aus dem Leben einer hauptstädtischen Gemeinde. (Budapest, 1887.) — Batizfalvy István, A budapesti ág. h. ev. főgimnázium története. (Budapest, 1895.)

---

196. *A báró Eötvös József-kollégium könyvtára.*

(IX., Csillag-utca 2. sz.)

Alapját Semsey Andor vetette meg, midőn a kollégium felállításakor, 1895-ben, 5000 forintot adott könyvek bevásárlására. Nem remélt mértékben gyarapodott 1896 tavaszán, midőn br. Mednyánszky Dénes atyjának, Alajosnak nagybecsű könyvtárát (a veszelei könyvtárt, melyben a Sándor-féle könyvgyűjtemény is foglaltatott), valamint saját értékes könyvgyűjteményét a kollégiumnak ajándékozta. A Mednyánszky-könyvtár legbecesebb része a magyar történetre vonatkozó alapvető művek szép sorozata. A könyvtárt a vallás- és közokt. m. k. minisztérium állandóan gyarapítja költségesebb művekkel; Volf György könyvtárából mintegy 300 kötetet juttatott az intézetnek. Semsey Andor Péterfy Jenő 580 kötetből álló értékes könyvtárát vásárolta meg a kollégiumnak s időről-időre értékes könyvadományokkal gyarapítja. Nagyobb adományokat tettek: br. Eötvös Loránd, gr. Széchényi Béla, dr. Schwimmer Ernő, dr. Vámbéry Ármin, Heinrich Gusztáv, Riedl Frigyes, Dirner G., Lóczy Lajos, Léderer B., Szumrák Pál és Bartoniek Géza. Ujabban értékes adományokkal gyarapították a nevezettek kivül Vajda Ödön zirczi apát, Bartal Antal, Gombocz Zoltán, Deák Andor, dr. Hajnóczy R. József, a magyar nemzeti múzeum és az országos középiskolai tanárképző-intézet igazgatóságai.

Állománya 1903. elején 11,400 kötet, köztük 3 őnyomtatvány, három szobában elhelyezve, melyek egyszersmind dolgozóhelyiségekül vannak berendezve.

Czédula-katalogusa van.

A kollégium növendékei számára állandóan nyitva áll. A kollégium minden növendéke a könyvtár helyiségében minden művet korlátozás nélkül használhat. A kollégiumhoz nem tartozók nem kapnak kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása 2000 kor. a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól.

Könyvtárnok: Bartoniek Géza igazgató.

197. *Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.*

(IX., Lónyay-utca 4. sz.)

a) Könyvtár.

1868-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Heckenast G., Lampel R., Hoffmann és Molnár, a Franklin-társulat s Ráth Mór kiadók, a m. t. akadémia, az 1885. évi orsz. kiállítás

igazgatója, Gönczy Pál, Szabó Ferencz plébános, Béteky Albert tanár és Hegedüs Loránd dr. országgyűlési képviselő járultak gyarapításához.

Állománya 2480 kötet, egy teremben s a tanári szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A tanárokon kívül az intézet kötelékéhez tartozó egyének is használhatják.

Évi javadalmazása 800 kor., mely összesen az 1902. évben 40 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Marton Lajos tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 5 régiség. ezek között 1 középkori tárgy, 1 fegyver, továbbá 2400 régi pénz és érem.

1902. évi gyarapodása 26 régi pénz.

Ide tartozik a klasszika-filológiai gyűjtemény is, mely 1894-ben alapított. Állománya: eredeti és gipszszobrok, edények 87 db; fából készített szemléltető eszközök 40 db; szemléltető képek 180 db; térképek 80 db.

Évi javadalmazása 500 koronától 300 koronáig változik.

A gyűjtemény megalapítója s őre: Szalay Károly tanár.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1859-ben keletkezett. Adományokkal Gönczy Pál, az intézet alapítója, gr. Bethlen Pálné, Somogyi Rudolf tanár, Lobmayer és Lápossy, Zechentmayer, Nöthling Vilmos stb. járultak fejlesztéséhez.

Állománya 600 állat, 50 növény, 950 ásvány, 380 kőzet és 500 kövület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 300 korona. Az 1901. és 1902. években különösen vegytani felszerelésben gyarapodott, továbbá 4 db borszeszkészítménnyel, egy sorozat (12 db) gombaminta-gyűjtemény és egy db kitömött madárral.

A gyűjtemény őre: Török Tivadár tanár.

198. Az ev. ref. theol. akadémia Ráday-könyvtára.

(IX., Kálvin-tér 7. sz.)

Alapját a Ráday grófok híres péczeli könyvtára képezi, melyet a dunamelléki ev. ref. egyházkerület Török Pál ref. püspök buzgólkodására 1861-ben országos gyűjtés útján szerzett pénzen, 42,000 koronán vásárolt meg a budapesti ref. theol. akadémia részére. Azóta több kisebb-nagyobb könyvgyűjteménytel szaporodott. Oda került többek között Szemere Pál könyvtára is.

Állománya 24,460 lajstromozott és mintegy 10,000 lajstromozatlan kötet, a budapesti ev. ref. püspökség épületében egy nagy teremben elhelyezve.

Rendezés alatt állván, ez idő szerint nem használható.

Könyvtárnok: Pálffy Károly.

Szöts Farkas, A budapesti ev. ref. theol. akadémia múltja és jelene. (Budapest 1896.)

199. A felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam könyvtára.

(V., Akadémia-utca 16. sz.)

Állománya 619 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Hallgatók számára a tanév tartama alatt mindig nyitva áll. Kölcsön is adnak belőle könyveket, egyszerre azonban csak egy munka s legfeljebb 4 heti időtartamra vehető ki.

200. Az izr. siketnémák orsz. intézetének könyvtára.

(VII., Bethlen-tér 2. sz.)

1880-ban keletkezett.

Állománya 360 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 120 kor.

A könyvtár az intézet bizottságának felügyelete alatt áll.

Könyvtárnok: Adler Simon tanító.

201. A IV. ker. kegyesrendi főgimnázium gyűjteményei.

(IV., Városház-tér 4. sz.)

a) Könyvtár.

A XVIII. század elején vált ki a kegyes-tanítórend házi könyvtárából.

Állománya 13,090 kötet, köztük több őnyomtatvány és számos régi hazai nyomtatvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 781 kor. fordítottat gyarapítására, ebből 127 kötet szerzetett be. Költségvetése évi 7—800 kor. közt változik.

Könyvtárnok: dr. Maywald József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1894-ben keletkezett.

Állománya 29 gipszmásolat, egy szekrényben elhelyezve.

A gyűjtemény őre: Hajnal Imre tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XVIII. század derekán keletkezett. Tanárok, tanulók s egyes jötevők adományaiból gyarapodott.

Állománya 1391 állat, köztük 446 emlős, 277 madár, 61 hüllő, 31 kétlélű, 42 hal stb., 3986 növény. 300 ásvány és 900 darab fali ábra, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 250 kor. fordítottat gyarapítására, miből 9 állat és 8 növény szerzetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Ormándy Miklós tanár.

Takáts Sándor, A főváros alapította budapesti piarista kollegium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

202. A keleti kereskedelmi akadémia könyvtára.

(V., Alkotmány-utca 8. sz.)

1891-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Tély Iván 1898-ban görög. Erödi Béla bizottsági tag és Kúnos Ignác igazgató török, Alexis György és Strausz Adolf tanárok pedig keleti néprajzi könyvekkel gyarapították.

Állománya 680 kötet és 17 keleti térkép, egy szobában elhelyezve, külön olvasó-helyiséggel.

Czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézet hallgatói is használhatják.

Évi javadalmazása 200 kor. a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 80 kötet és 3 térkép.

Könyvtárnok: Kúnos Ignác igazgató.

203. *A képezhető hülyék és gyöngelméjűek orsz. m. kir. nevelő- és tanintézetének könyvtára.*

(I., Alkotás-utca 53. sz.)

1897-ben keletkezett. midőn az állam az intézetet átvette.

Állománya 800 kötet és 7 kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézet hallgatói is használják. 1902-ben 269 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása mintegy 300 kor. a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 174 kötet és 7 kézirat.

Könyvtárnok: Caprariu György.

A képezhető hülyék és gyöngelméjűek orsz. m. kir. nevelő- és tanintézetének szervezeti szabályzata. (Budapest, 1898.) — Règlement organique de l'institut royal hongrois pour enfants crétins et idiots susceptibles d'être formés. (Budapest, 1899.)

204. *A kereskedelmi akadémia Wahrmann-könyvtára.*

(V., Alkotmány-utca 11. sz.)

1856-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Wahrmann Mór 20,000 koronával járult fejlesztéséhez.

Állománya 5806 kötet és számos térkép, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklapstoma és czédula-katalogusa van.

Az intézet tanárain kívül a hallgatók is használhatják. Az 1902. évben 16 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 1800 kor. a Wahrmann-alapítványból és az intézet pénztárából. 1902. évi gyarapodása 235 kötet.

A pesti kereskedelmi akadémia története. (Pest, 1870.)

205. A II. ker. kir. egyetemi kath. főgimnázium gyűjteményei.

(II., Pona-utca 4. sz.)

a) Könyvtár.

1777-ben keletkezett, midőn az intézet Mária Terézia rendeletére felállítottott. 1875-ben Toldy Ferencz, 1877-ben dr. Abel Károly és 1891-ben dr. Lutter Nándor könyvtárainak egy része részben hagyományozás, részben vétel útján birtokába jutott.

Állománya 10.198 darab, ezek között 2 ösnyomtatvány s 27 régi magyar nyomtatvány, továbbá 988 térkép, öt teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 733 kor. a tanulmányi alapból.

Könyvtárnok: dr. Herald Ferencz tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1898-ban keletkezett.

Állománya 670 gipsz- és falfestmény-másolat, továbbá 491 érem, az intézet folyosóinak falain és egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 25—100 kor. a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 64 színes reprodukció szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Andor József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Az intézet alapításakor keletkezett. Verőczei gr. Pejacsevich János 1875-ben az intézetnek ajándékozta gazdag ásvány- s csiszolatgyűjteményét, valamint szakkönyvtárát is.

Állománya 6000 állat, 2171 növény és 11.000 ásvány, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 4 állat, 4 ásvány, zergekampók és madárfészkek.

A gyűjtemény őre: vajdahunyadi Duma György cz. igazgató.

Ponori Theowewk Árpád, A Toldy-könyvtár magyar régiségei és ritkaságai. (Az 1881/82. évi értesítőben.) — A budapesti II. ker. kir. kath. főgimnázium könyvtári lajstroma. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

206. A központi papnevelő-intézet könyvtára.

(IV., Papnövelde-utca 7. sz.)

Alapját a Pálos-rend könyvtára képezte. Tőlük származnak a nagy könyvtári terem XVIII. századi faragott ajtaja és a diszes könyvvállványok. 1888-ban néhai Stadler Ferencz esztergommegyei pap († 1874.) 6600 kötetnyi könyvtárával gyarapodott.

Állománya körülbelül 15,000 kötet, két teremben elhelyezve.

Betűrendes katalógusa van.

Az előljárók és papnövendékek használják. 1902-ben 420 kötetet használtak belőle és 36 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 2100 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: dr. P u r t I v á n.

Való Simon, Adalékok a budapesti központi papnevelő-intézet történetéhez. (Budapest, 1896.)

207. Az I. ker. közs. felsőbb leányiskola gyűjteményei.

(I., Iskola-tér 1. sz.)

a) Könyvtár.

1881-ben keletkezett, mint polg. leányiskolai könyvtár.

Állománya 1100 kötet és 40 térkép, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 450 korona a székesfővárostól. 1902. évi gyarapodása 200 kötet.

Könyvtárnok: P ó r a F e r e n c z igazgató.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1881-ben keletkezett.

Állománya 31 emlős, 50 madár. 26 hulló, 15 hal, 1200 rovar és 104 egyéb állat, továbbá 20 csomag növény, 5 rekesz ásvány s 3 fiók kőzet és kővület, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 62 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 8 állat szerzetetett be.

A gyűjtemény őre: S a j ó h e l y i B é l a tanár.

208. A II. ker. közs. felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

(II., Ponty-utca 6. sz.)

a) Könyvtár.

1895-ben keletkezett, midőn az intézet a II. ker. községi polgári fiiskolától különvált.

Állománya 900 kötet, a tanári szobával szomszédos olvasóteremben elhelyezve.

Az intézetnek külön kereskedelmi ügyirat-gyűjteménye is van, mely több mint 3000 darabból áll.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 800 korona a székesfőváros pénztárából, mely összesen az 1902. évben 81 kötet szeresztetett be.

Könyvtárnok: dr. Nagy Lajos tanár.

b) Áruismereti gyűjtemény.

1895-ben keletkezett.

Állománya egy teremben van elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 342 korona a székesfőváros pénztárából, ehhez járulnak a különféle iparvállalatok ajándékai.

A gyűjtemény őre: dr. Rózsá Mihály tanár.

209. A VI. ker. községi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

(VI., Nagymező-utca 1. sz.)

a) Könyvtár.

1884-ben keletkezett a VI. ker. községi polgári fiiskola könyvtárával kapcsolatosan. 1895-ben a két intézet különvált s ugyanakkor a felső keresk. iskola könyvtárát is önállósították.

Állománya 940 kötet és 57 térkép, a tanári szobában 4 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 100 kötetet használtak, kikölcsönöztek 30 kötetet.

Évi javadalmazása 1000 korona a székesfőváros tanaszertárából, mely összesen az 1902. évben 163 kötetet szereztek be.

Könyvtárnok: Kelemen Géza tanár.

b) Áruismereti gyűjtemény.

1884-ben keletkezett a VI. ker. községi polgári fiúiskola szertárával kapcsolatosan. 1895-ben a két intézet különvált, s ugyanakkor a felső keresk. iskola kémiai- és áruismereti gyűjteményét is elkülönítették.

Állománya 1719 db, négy szobában 11 szekrényben elhelyezve. Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 200 kor. a székesfőváros tanszerátalányából, mely összesen az 1902. évben 41 db tanszert szereztek be.

A gyűjtemény őre: Csongor György tanár.

210. A IV. ker. községi főreáliskola gyűjteményei.

(IV., Reáltanoda-utca 7. sz.)

a) Könyvtár.

1864-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Kondor Gusztáv, Heckenast G., Veisz Ármin, Emich Gusztáv, Preisz M., Jedlik Ányos, Greguss Ágost stb. gyarapították.

Állománya 10,339 kötet és 6368 füzet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül kivételes esetben biztosíték letétele és térítvény kiállítása mellett bármely Budapesten lakó s a tanügy terén működő egyén használhatja. Az 1902. évben 1388 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi javadalmazása 1277 korona a székesfővárosi általányból s 361 korona a beirási díjakból, mely összesen 320 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 1500 korona.

Könyvtárnok: Berkes Imre tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1898-ban keletkezett.

Állománya 42 régiség, ezek között 12 őskori és 7 középkori tárgy, 4 fegyver, 19 ujabbkori emlék, 1 kegyeleti tárgy s 11 gipszmásolat; továbbá 641 érem, 1435 kép, 77 fali kép s 24 fali térkép. egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei az egri káptalan 1409. évi s a turóczy konvent 1524. évi oklevelei, továbbá Kossuth Lajos 1882. évi levele.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 100 kor. a székesfőváros alapítványából.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1854-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2548 állat, 88 növény és 2430 ásvány, két teremben elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása 180 kor. a székesfővárostól. 1902. évi gyarapodása 5 állat.

A gyűjtemény őre: Szépligeti Győző tanár.

A budapesti fő- és székvárosi IV. ker. községi főreáliskola tanári könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1897.)

211. A VIII. ker. községi főreáliskola gyűjteményei.

(VIII., Horánszky-utca 11. sz.)

a) Könyvtár.

1871-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3894 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 1000 kor. a székesfővárostól. 1902. évi gyarapodása 120 kötet.

Könyvtárnok: dr. Wutz Albert tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1883-ban keletkezett.

Állománya 5 db emléktárgy és 1657 érem, a könyvtár-helyiségben két szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 3 érem.

A gyűjtemény őre: Schneider János tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya állat- és növénygyűjtemény 2850 db; ásvány- és kőzetgyűjtemény 2670 db; falitábla 250 db.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 100 kor. a székesfővárostól, mely összesen az 1902. évben 10 db szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Sajóhelyi Frigyes tanár.

Felsmann József, A Budapest székesfővárosi VIII. ker. községi főreáliskola első 25 évének története. (Az 1895/96. évi értesítőben és külön lenyomatban: Budapest, 1896.)

212. A III. ker. községi női ipariskola gyűjteményei.

(III., Bécsi-ut 33—35. sz.)

a) Könyvtár.

1890-ben keletkezett. Adományokkal a székesfőváros gyarapította.

Állománya 848 kötet és 31 térkép, két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és betűrendes katalogusa van.

Csupán a tantestület tagjai használják. 1902-ben 48 kötet és 3 db egyéb tárgy kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 342 kor. fordítottat gyarapítására, ebből beszereztetett 27 kötet, bekötetett 184 kötet. 1903. évi költségvetése 100 korona.

Könyvtárnok: Tomicsics Janka.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1890-ben keletkezett. Adományokkal a II. ker. állami főreáliskola, a IV. ker. polg. leányiskola, a VI. ker. polg. fiúiskola és Rziha Károly gyarapították.

Állománya 18 emlős, 55 madár, 5 hüllő, 6 hal, 1000 rovar és 8 alsóbbrendű állat, a természetrাজi szertárban elhelyezve.

Leltára van.

Az 1902. évben 154 kor. 40 fill. fordítottat gyarapítására. ebből beszereztetett 10 db állat. 1903. évi költségvetése 100 korona.

A gyűjtemény őre: Maurer Rezső.

213. Dr. László Mihály nyilv. főgimnáziumának gyűjteményei.

(V., Hold-utca 19. sz.)

a) Könyvtár.

1878-ban, az igazgatóság magánkönyvtárából keletkezett.

Állománya 2800 kötet és 100 metszet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 100 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 400 kor. fordítottat gyarapítására, miből 60 kötet szereszett be.

Könyvtárnok: dr. László Mihály igazgató.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1878-ban keletkezett.

Állománya 7870 állat, ebből 16 emlős, 40 madár, 10 hüllő, 30 hal és 7744 rovar; továbbá 200 növény és 200 ásvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902-ben 150 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 10 állat, 200 növény és 200 ásvány szereztetett be.

214. A m. kir. állami Erzsébet-nőiskola könyvtára.

(VII., István-ut 98. sz.)

1875-ben keletkezett, midőn a polgári iskolai tanítónőképző Pestre helyeztetett át, elválasztatván az elemi iskolai tanítónőképzőtől, melylyel együtt addig Budán állott fenn. 1877-ben a magyar nemzeti múzeum 2500 másodpéldányból álló könyvgyűjteménnyel gyarapította.

Állománya 7280 mű 8599 kötettel, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van

Évi javadalmazása 1800 korona a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól.

Könyvtárnok: P i s c h l I d u n a tanítónő.

A budapesti m. kir. állami Erzsébet-nőiskola könyvtárának katalógusa. (Az 1877/78. és 1880/81. évi értesítőikben.)

215. A VI. ker. m. k. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

(VI., Uj-utca 1. sz.)

a) Könyvtár.

1875-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 8091 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül kivételképen az intézeti növendékek is használhatják. Az 1902. évben 273 kötetet használtak belőle. 1902. évi gyarapodása 166 kötet.

Könyvtárnok: dr. T a k á c s G y ö r g y.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 293 állat, ebből 14 emlős, 62 madár, 30 hüllő, 26 hal, 15 doboz rovar, 86 alsóbb rendű állat és 60 db csont-

váz; továbbá két növénygyűjtemény, 118 ásvány, 131 kőzet és 24 kőfület, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 38 növény és 5 ásvány.

A gyűjtemény őre: Décsei Janka.

216. Az I. ker. m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

(I., Attila-utca-1. sz.)

a) Könyvtár.

1892-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Fejlesztéséhez a m. k. vallás- és közokt. minisztérium, dr. Fináczy Ernő és dr. Richter Aladár egyet. tanárok járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 4112 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

1902-ben az intézet tanárai 558 kötetet használtak belőle s 249 kötetet kölcsönöztek ki.

Az 1902. évben 1852 kor. 44 fill. fordítottat gyarapítására, ebből beszereztetett 286 kötet. 1903. évi költségvetése 2080 korona.

Könyvtárnok: dr. Gyulai Ágost tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1892-ben keletkezett.

Állománya 72 régiség, ezek között 1 őskori, 4 középkori tárgy, 10 fegyver, 1 néprajzi tárgy és 2 gipszmásolat, továbbá 1276 érem, a történeti szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán adományozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 672 érem.

A gyűjtemény őre: dr. Schmidt Márton tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1892-ben keletkezett. Adományokkal az intézet volt tanárai: dr. Richter Aladár egyet. tanár, dr. Zimányi Károly múz. ör és Lasz Samu tanár gyarapították.

Állománya 501 állat, köztük 50 emlős, 110 madár, 89 hüllő és kétéltű, 14 hal, 129 rovar és 59 egyéb állat, továbbá 402

növény és 729 ásvány, az intézet természetrajzi és vegytan-
 ásványtani szertársaiban elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 300 kor. fordítottott gyarapítására, ebből
 beszereztetett 110 állat. 1903. évi költségvetése 200 korona.

A gyűjtemény őre: L a s z S a m u tanár.

*A budapesti I. ker. kir. kath. gymnasium története. (Az
 1894/1896. évi értesítőben). — Az intézeti épület leírása az 1900/1.
 évi értesítőben.*

217. Az V. ker. m. k. állami főgimnázium könyvtára.

(V., Markó-utca 31. sz.)

1858-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya mintegy 500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 600 kor. a tanszerátalányból.

*A tanári könyvtár katalógusa. (Az 1900/901. és 1901/902.
 évi értesítőben.) — U. az. (Budapest, 1903.)*

218. A VII. ker. m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

(VII., Barcsay-utca 5. sz.)

a) Könyvtár.

1881-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 6464 kötet, egy teremben elhelyezve, külön
 olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalo-
 gusa van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 170 kötet kölcsö-
 nöztetett ki belőle.

1902. évi javadalmazása 1150 kor., miből 145 kötet szerez-
 tetett be.

Könyvtárnok: dr. A n g y a l D á v i d tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1881-ben keletkezett.

Állománya 958 állat, 228 növény, 639 ásvány és kőzet.
 807 eszköz és készülék, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 300 kor., mely összesen az 1902. évben 15 állat és két szekrény szereztetett be. 1903. évi költségvetése 450 korona.

A gyűjtemény őre: dr. Szerényi Hugó tanár.

Hegedüs Béla, A tanári könyvtár katalógusa. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — Angyal Dávid, A tanári könyvtár katalógusa. (Az 1900/901. évi értesítőben.)

219. A II. ker. m. k. állami főredliskola gyűjteményei.

(II., Toldy Ferencz-utca 9. sz.)

a) Könyvtár.

1855-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5798 kötet, 518 füzet és 201 darab térkép. két szobában elhelyezve.

Czédula-katalógusa van.

Évi javadalmazása 1062 kor. a székes-fővárostól. 1902. évi gyarapodása 93 kötet és 1 térkép.

Könyvtárnok: dr. Brózik Károly tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1880-ban keletkezett.

Állománya 3149 érem és bankjegy, szekrényekben elhelyezve. Csupán adományozás útján gyarapodik. Évi gyarapodása az értesítőkbén van feltüntetve.

A gyűjtemény őre: Tarnóci Miletz János tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1855-ben keletkezett. Budapest sz. főváros kagyló- és csiga-gyűjteménynyel, a magyar nemz. muzeum és Scheller M. mérnök kitömött madarakkal, Hampel S. selmeczi ásványokkal, Medreczky I. tanár madarakkal és Holub Emil afrikai tárgyakkal gyarapította.

Állománya 184 emlős, 495 madár, 65 csuszómászó, 57 hal. számos rovar, csiga, kagyló stb., továbbá 474 növény, 2130 ásvány, 642 közet és 645 kövület, egy nagy teremben s egy kisebb szobában elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása 200 kor. a székes-fővárostól adott tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre: Paszlavszky József tanár.

220. Az V. ker. m. k. állami főreáliskola gyűjteményei.

(V., Markó-utca 20. sz.)

a) Könyvtár.

Az 1872/73. tanévben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a vallás- és közokt. m. k. minisztérium, a m. tud. akadémia s egyes kiadók járultak gyarapításához.

Állománya 7746 kötet és 218 térkép, két szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma és czédula-katalogusa most készül.

A tanárakon kívül kivételképen mások is használhatják.

Évi javadalmazása 1200 kor. a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 410 kötet és 2 térkép.

Könyvtárnok: Reif Jakab tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1872/73-ban keletkezett.

Állománya 464 állat, 139 növény és 737 ásvány, két kisebb és egy nagyobb szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma most készül.

A közönség a szaktanár felügyelete alatt megtekintheti.

Évi javadalmazása 520 korona.

A gyűjtemény őrei: dr. Jákó János (az állat- és növénytárban) és dr. Reichenhaller Kálmán (az ásványtárban) tanárok.

221. A VI. ker. m. k. állami főreáliskola gyűjteményei.

(VI., Bulyovszky-utca 22-26. sz.)

a) Könyvtár.

1891-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2699 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 1000 korona a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 55 kötet.

Könyvtárnok: Rados Ignác tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1891-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. nemz. múzeum és az 1896. évi kiállítás igazgatósága járultak fejlesztéséhez.

Állománya 72 emlős, 326 madár, 25 hüllő, 15 hal és több mint 200 gerinctelen állat; továbbá 800 növény, 198 ásvány, 128 kőzet és 272 kőület.

A gyűjtemény őrei: dr. Perényi József (állat- és növénygyűjtemény) és Krécsy Béla (ásványgyűjtemény).

222. A II. ker. m. k. állami tanítónőképző-intézet gyűjteményei.

(II., Csalogány-utca 43. sz.)

a) Könyvtár.

1869-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1634 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 kor. a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1901/902. évi gyarapodása 86 kötet.

Könyvtárnok: Lubinszky Emilia.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1869-ben keletkezett.

Állománya 28 emlős, 116 madár, 17 hüllő, 19 hal, egy rovargyűjtemény és 2 egyéb alsóbbrendű állatgyűjtemény, 13 rovarbiológiai készítmény, 6 csontváz, 20 db csontvázrészlet, egy tojásgyűjtemény és egy maggyűjtemény; 40 növény, művirágminták és 6 képgyűjtemény; 332 ásvány, 125 kőzet, Budapest és környékének (39 db), Dobsina és vidékének (91 db), Resiczabánya (25 db) és Sztatina környékének (64 db) külön-külön kőzet-gyűjteményei, három teremben tíz szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 61 állat, 21 növény és 63 ásvány.

A gyűjtemény őrei: Katonáné Thuránszky Irén igazgató és Nagy László cz. igazgató.

Zirsen Janka, A budapesti áll. tanítónőképezde öt évi fennállásának története. (Budapest, 1874.) — Thuránszky Irén, A budapesti II. ker. áll. tanítónő- és nevelőnőképző-intézet 25 évi fennállásának története és jelen állapota. (Budapest, 1896.) — K. Thuránszky Irén, A budapesti II. ker. áll. tanítónő- és nevelőnőképző-intézet értesítője az 1895/6.—1901/902. tanévben.

223. A m. k. állatorvosi főiskola könyvtára.

(VII., Rottenbiller-utca 23—35. sz.)

1786-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 6651 kötet, 11 térfélfűzött kézirat, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklapjstroma és czédula-katalogusa van.

A főiskola tanári kara használja.

Évi javadalmazása 5000 kor. személyi, 800 kor. dologi kiadásokra. 1902. évi gyarapodása 299 kötet.

Könyvtárnok: dr. Kóssa Gyula főisk. tanár.

Kóssa Gyula, A m. k. állatorvosi főiskola könyvtárának katalogusa. (Budapest, 1902.) — I. pótlék. (Budapest, 1902.) — II. pótlék. (Budapest, 1903.)

224. A m. k. honvéd Ludovika-akadémia könyvtára.

(VIII., Üllői-ut 80. sz.)

1872-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 55.817 kötet, 14 kézirat, 3 oklevél és 4586 térfélfűzött, egy nagy teremben és két raktárhelyiségben elhelyezve.

Szaklapjstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára naponként d. e. 11-től 1-ig nyitva áll.

A budapesti honvéd-helyőrség tisztjei és tisztviselői térítvényt, a vidéken állomásozó honvédtisztek és tisztviselők pedig előljáró parancsnokságuk közvetítésével.

Évi javadalmazása 2500 kor. a m. kir. honvédelmi minisztériumtól.

Könyvtárnok: dr. Auer Jenő; *könyvtári segéd:* Kiss Mihály.

A m. k. honvédségi Ludovika-akadémia könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1883.) — A magyar királyi honvédségi Ludovika-akadémia könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1897.) — I. Pótlék a magyar királyi honvéd Ludovika-akadémia könyvtárának czimjegyzékéhez. (Budapest, 1901.)

**225. A m. kir. József-műegyetemhez tartozó szak-
könyvtárak.****1. Az általános kémiai laboratórium könyvtára.**

1847-ben keletkezett.

Állománya 574 mű 1373 kötetben s 502 füzetben.

A könyvtárra fordított összeg 600—1200 korona között változik évenként.

2. A műépítéstani tanszék könyvtára.

1864-ben keletkezett.

Állománya 2796 mű.

Évi javadalmazása átlag 1200 korona.

3. A hidépítészeti tanszék könyvtára.

1867-ben keletkezett.

Állománya 298 mű.

Évi javadalmazása 200 korona.

4. Az ábrázoló geometriai I. tanszék könyvtára.

1872-ben keletkezett.

Állománya 26 mű 48 kötetben.

Évi javadalmazása 100 korona.

5. A növénytani tanszék könyvtára.

1872-ben keletkezett.

Állománya 971 mű.

Évi javadalmazása 400 korona.

6. A gépszervezettani tanszék könyvtára.

1875-ben keletkezett.

Állománya 632 mű.

Évi javadalmazása 200 korona.

7. A vízépítészeti tanszék könyvtára.

1878-ban keletkezett.

Állománya 1047 mű.

Évi javadalmazása 400 korona.

8. A középítéstani I. tanszék könyvtára.

1887-ben keletkezett.

Állománya 724 db, kötet, füzet és fénykép együttrve.
Évi javadalmazása 600 korona.

9. A matematikai intézet könyvtára.

Az intézet 1890-ben, könyvtára 1897-ben keletkezett.

Állománya 512 kötet könyv és 281 modell.
Évi javadalmazása 200 korona.

10. Az elektrotechnikai szertár könyvtára.

1898-ban keletkezett.

Állománya 360 mű 685 kötetben.
Évi javadalmazása 600 korona.

11. Az állattani tanszék könyvtára.

Állománya 2240 kötet vagy füzet.

Évi javadalmazása változó.

12. A középítéstani II. tanszék könyvtára.

Állománya 1729 mű.

Évi javadalmazása 600 korona.

13. A kísérleti fizikai szertár könyvtára.

Állománya 656 mű.

Évi javadalmazása 600 korona.

14. Az ut-vasut építéstani szertár könyvtára.

Állománya 705 mű.

Évi javadalmazása 600 korona.

15. Gépszerkeztani II. tanszék könyvtára.

Állománya 51 mű 71 darabban.

16. Gépszerkeztani I. f. tanszék könyvtára.

Állománya 743 mű 976 darabban.

Kvassay Jenő, A müegyetem. (Budapest. 1874.) — Jámbor Gy., A müegyetem. (Budapest. 1896.)

226. A m. kir. kertészeti tanintézet könyvtára.

(I., Gellérthegy, Ménési-ut 45. sz.)

Alapját a budai m. kir. vinczellérképző könyvtára képezi. Adományaikkal a földmivvelésügyi m. k. minisztérium, Molnár István kir. tanácsos, Angyal Dezső igazgató, Kodolányi Antal és mások gyarapították.

Állománya 1455 mű (köztük 149 folyóirat 856 kötettel), egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van, betűrendes katalógusa most készül.

Használók számára köznapokon d. e. 8-tól 12-ig rendszerint nyitva áll és igazgatói engedéllyel mindenki használhatja.

Évi javadalmazása 600 korona a m. k. földmivvelésügyi minisztériumtól. 1902-ben 1729 kor. 60 fill. fordítottat gyarapítására, miből 87 kötet szereztetett be.

Könyvtárkezelő: B o t t a I s t v á n segédtanár.

227. A m. kir. női festőiskola könyvtára.

(II., Várkert-bazár.)

1885-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 96 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az igazgató-tanár engedelmével a növendékek is használhatják az iskola helyiségeiben. Használók számára naponta d. e. 8-tól d. n. 4-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 941 kor. 10 fill. fordítottat gyarapítására, miből 29 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: E b n e r L a j o s igazgató-tanár.

228. A m. kir. posta- és távirdataanfolyam szakkönyvtára.

(VIII., Luther-utca 3. sz.)

1888 végén, a posta- és távirdataanfolyam megnyitásakor keletkezett.

Állománya 1365 kötet és 62 térkép, egy teremben elhelyezve, a vasuti tisztképző tanfolyamal közös olvasóhelyiséggel.

Czédula-katalógusa van.

A tanárokon kívül a tanfolyam hallgatói is használhatják.

Használók számára minden hétfőn d. u. 5—6 és pénteken d. u. 6—7 óra között nyitva áll.

Évi javadalmazása 1800 korona a m. k. kereskedelmi minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 133 kötet és 17 térkép.

Könyvtárnok : Botár János.

229. A m. k. tanárképző-intézeti gyakorló-főgimnázium gyűjteményei.

(VIII., Trefort-utca 8. sz.)

a) Könyvtár.

1872-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1896-ban Szarvas Gábor könyvtárával, 1899-ben Volf György könyvtárának egy részével gyarapodott, melyeket a m. k. vallás- és közokt. minisztérium vett meg az intézet számára.

Állománya 12,816 kötet, ezek között 2 régi magyar nyomtatvány, tizenkét szobában elhelyezve. Olvasóhelyiségül a tanácskozóterem szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézet gyakorló-tanárai is használatják térítvény ellenében.

Évi javadalmazása 1000 korona a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 621 kötet.

Főkönyvtárnok : dr. Gyomlay Gyula; *könyvtárőrök* : a szaktanárok.

b) Régiség-gyűjtemény.

1899-ben keletkezett.

Állománya 42 db gipszmásolat régi szobrászati emlékekről, 599 db kép (ó- és ujkori műemlékekről) és diszmunka, végül 52 db érem.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 11 db kép és diszmunka.

A gyűjtemény őre : dr. Gyomlay Gyula.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.

Állománya 2359 állat, 2804 növény és 2550 ásvány, három szertári helyiségben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902. évi javadalmazása 1127 kor. a tanszerátalányból, mely összesen egy mikroskopen kívül 21 állat (nagyobbrészt értékes boncztani preparatumok), 1 növény és 17 ásvány szereztetett be.

230. A m. kir. tud.-egyetemhez tartozó gyűjtemények.

I. Jog- és államtudományi kar.

a) A római jogi szeminárium könyvtára.

(IV., Egyetem-tér 4. sz., központi épület.)

1888-ban Vécsey Tamás egyet. tanár kezdeményezésére keletkezett. Biermann Mihály és Wenczel Gusztáv könyveivel gyarapodott.

Állománya 721 kötet, két szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 900 korona.

b) A nemzetgazdasági és statisztikai szeminárium könyvtára.

(U. ott.)

1890-ben keletkezett. Wenczel Gusztáv könyveivel gyarapodott.

Állománya körülbelül 1000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 600 korona.

c) A politikai szeminárium könyvtára.

(U. ott.)

1895-ben Concha Gyöző egyetemi tanár kezdeményezésére keletkezett.

Állománya mintegy 300 kötet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 600 korona.

d) A jogbölcseleti és összehasonlító jogtudományi szeminárium könyvtára.

(U. ott.)

1897-ben keletkezett.

Állománya mintegy 200 kötet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 800 korona.

e) A büntetőjogi szeminárium könyvtára.

(U. ott.)

Állománya körülbelül 700 kötet, egy teremben elhelyezve.
Évi javadalmazása 300 korona.

II. Orvostudományi kar.

a) Az élettani intézet könyvtára.

(VIII, Eszterházy-utca 5. sz.)

A XIX. század első felében keletkezett. Adományokkal dr. Schordann Zsigmond egyetemi tanár gyarapította.

Állománya 1649 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az intézetben dolgozó szakemberek használják.

Az 1902. évben 897 korona fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 62 kötet.

A könyvtárnoki tisztelet az intézeti első tanársegéd látja el.

b) Az I. kórboncztoni intézet könyvtára.

(VIII., Üllői-ut, orvoskari telep.)

1860-ban keletkezett.

Állománya körülbelül 1000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 600 korona.

c) A törvényszéki orvostani intézet könyvtára.

(IX., Üllői-út 93. sz.)

1870-ben keletkezett.

Állománya 500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 400 korona.

d) Az I. sebészeti klinika Balassa-könyvtára.

(VIII., Üllői-út, orvoskari telep.)

1872-ben alapította özv. Balassa Jánosné néh. Balassa János egyetemi tanár könyvtárával és 4000 kor. alapítvány-nyal. 1902-ben Dollinger Gyula egyetemi tanár 8000 koronás alapítványával gyarapodott.

Állománya 1180 kötet, egy szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

- A műtőnövendékek és egyetemi hallgatók használják. 1902-ben 86 térítvényen 130 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 1174 korona fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 28 kötet. 1903. évi költségvetése 1000 kor.

Könyvtárnok: dr. Brezovszky Nándor.

e) A szemészeti klinika könyvtára.

(VIII., Üllői-út 28. sz.)

1876-ban keletkezett. Adományokkal Schulek Vilmos egyet. tanár gyarapította. Javadalmazására a szemészeti klinikán operálási díjakból gyűjtött 22,000 koronás könyvtári alap jövedelme szolgál.

Állománya 3612 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Egyetemi hallgatók s az igazgató-tanár engedélyével szakemberek is használhatják. 1902-ben 68 térítvényen 82 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 1124 kor. 28 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 103 kötet. 1903. évi költségvetése 862 kor. 40 fillér.

Könyvtárnok: dr. Barlay János.

f) Az általános kór- és gyógytani intézet könyvtára.

(VIII., Üllői-út, orvoskari telep.)

1885-ben keletkezett.

Állománya 772 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és betűrendes katalógusa van.

Az 1902. évben 527 kor. 20 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 39 kötet.

g) A II. belgyógyászati klinika könyvtára.

(VIII., Szentkirályi-utca 46. sz.)

1887-ben keletkezett. Adományokkal dr. Haki Lajos gyarapította.

Állománya 700 kötet, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és betűrendes katalógusa van.

A klinika alkalmazottai használják.

Évi javadalmazása körülbelül 1000 korona.

A könyvtárnoki tisztet az egyik klinikai gyakornok látja el

h) A gyógyszerzeti intézet könyvtára.

(VIII., Üllői-út 28. sz.)

1889-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Balog Kálmán és Bókay Árpád egyetemi tanárok gyarapították.

Állománya 1300 kötet és 3 térkép, egy szobában elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklapjstroma van.

Az intézet személyzetén kívül mások is használhatják az intézet igazgatójának engedélyével.

Az 1902. évben 670 kor. fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 54 kötet. 1903. évi költségvetése 600 korona.

A könyvtárnoki tisztelet az intézeti II. tanársegéd látja el.

i) A II. kórboncztnai intézet könyvtára.

(VIII., Üllői-út, orvoskari telep.)

1890-ben keletkezett. Adományokkal dr. Pertik Ottó egyet. tanár gyarapította.

Állománya 650 kötet, egy szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az alkalmazottakon kívül az intézetben dolgozók is használhatják az igazgató-tanár engedélyével. 1902-ben 53 kötet kölcsönözöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 900 korona fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 73 kötet és 93 füzet. 1903. évi költségvetése 300 korona folyóiratokra.

Könyvtárnok: dr. Balogh K. Oszkár.

k) Az I. női klinika könyvtára.

(VIII., Baross-utca 27. sz.)

1897-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Kézsmárszky Tivadar és dr. Báthory István gyarapították.

Állománya 717 kötet, egy szobában elhelyezve.

Katalogusa van.

Az intézeti orvosok használják.

1902. évi gyarapodása 257 kötet.

l) A II. anatómiai intézet könyvtára.

(IX., Tüzoltó-utca 58. sz.)

1900-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Thanóffer Lajos egyetemi tanár gyarapította.

Állománya 602 kötet, két szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Az intézeti orvosokon kívül az egyetemi hallgatók használják.

Az 1902. évben 1631 kor. 62 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 51 kötet.

A könyvtárnoki tisztelet a II. tanársegéd látja el.

m) A közegészségtani intézet könyvtára.

(VIII., Eszterházy-utca 5. sz.)

Állománya 1566 kötet, egy szobában elhelyezve.

Katalogusa van.

Az intézeti orvosok használják.

Högyes Endre, Emlékkönyv a budapesti kir. m. tud. egyetem orvosi karának múltjáról és jelenéről. (Budapest, 1896.)

III. Bölcsészettudományi kar.

a) A növényteni intézet könyvtára.

(VIII., Üllői-ut 78. sz.)

A XVIII. század végén keletkezett az egyetemi könyvtárból kiválasztott munkákból. Margó Tivadar és Jurányi Lajos hagyatékaival gyarapodott.

Állománya körülbelül 5000 kötet, két teremben elhelyezve.

Szakkajstroma és czédula-katalogusa van.

Minden csütörtökön, pénteken és szombaton d. u. 3-tól 4 óráig használható.

Évi javadalmazása 1000 korona.

Dietz Sándor, A budapesti kir. m. tud. egyetem növényteni intézetének könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1881. évf.)

b) Érem- és régiségtár.

(Egyetemi közp. épület.)

A XVIII. század végén keletkezett.

Állománya körülbelül 3500 db régiség és gipszmásolat, mintegy 25,000 db érem és egy kisebb szakkönyvtár, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 600 korona.

c) Az állattani és összehasonlító boncztani intézet könyvtára.

(VIII., Múzeum-körrt 4. sz.)

1850-ben keletkezett. Nagyobb adománynyal dr. Margó Tivadar egyet. tanár gyarapította.

Állománya 3708 kötet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Egyetemi hallgatók és szakemberek használják.

1902-ben 1240 kor. 82 fillér fordított gyarapítására, ebből beszereztetett 66 kötet.

Könyvtárnoka: az intézeti első tanársegéd.

Margó Tivadar, A budapesti kir. m. tud. egyetemi állattani és összehasonlító boncztani intézet. (Budapest, 1896.)

d) A természettani intézet könyvtára.

(VIII., Eszterházy-utca 3 b. sz.)

1880 körül keletkezett.

Állománya 1875 kötet, egy szobában elhelyezve.

Leltára van.

Az intézetben dolgozó egyetemi hallgatók használják.

Az 1902. évben 400 kor. 16 fillér fordított gyarapítására, ebből beszereztetett 24 kötet.

Könyvtárnok: br. Eötvös Loránd intézeti igazgató.

e) A geo-paleontologiai intézet könyvtára.

(VIII., Múzeum-körrt 4. sz.)

1882-ben keletkezett. Nagyobb adománynyal dr. Hantken Miksa egyet. tanár gyarapította.

Állománya 2934 kötet és 233 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és betürendes katalogusa van.

Egyetemi hallgatók és szakemberek használják.

Az 1902. évben 598 kor. 26 fillér fordított gyarapítására, ebből beszereztetett 38 kötet és 12 térkép.

f) Az embertani intézet gyűjteményei.

(U. ott.)

a) Könyvtár.

1882-ben, a tanszék szervezésekor keletkezett.

Állománya 9427 kötet, az intézet helyiségeiben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.
Egyetemi hallgatók és szakemberek használják.
1902. évi gyarapodása 193 kötet.

b) Embertani gyűjtemény.

1882-ben keletkezett s feladatául a hazai csonttereklyék összegyűjtését tűzte ki.

Állománya mintegy 10,000 db koponya, 1000 db csontváz, 4000 dbből álló őskori gyűjtemény és 254 db tudományos eszköz. Helyszűke miatt eddig még nem volt rendszeresen felállítható. Előzetes igazgatói engedéllyel megtekinthető.

Évi javadalmazása 1400 kor., ebből 400 koronát ásatásokra fordítanak.

Igazgató : dr. Török Aurél egyet. ny. r. tanár.

Dr. Török Aurél, A Budapesten felállítandó anthropologiai múzeum ügyében. A Budapesten felállítandó anthropologiai múzeum részére tett eddigi ajándékok jegyzéke. (Anthropologiai füzetek, 1882. évf.) — Dr. Török Aurél, A Budapesten felállítandó anthropologiai múzeum és intézet. (Természettudományi közlöny, 1882. évf.)

g) A II. kémiai intézet könyvtára.

(U. ott.)

1885-ben keletkezett.

Állománya 1632 kötet és 1 térkép, két szobában elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Az egyetemi hallgatók használják.

Évi javadalmazása 2800 korona. 1902. évi gyarapodása 194 kötet.

h) A klasszika-flologiai szeminárium könyvtára.

(Egyetemi közp. épület.)

1887-ben szerveztetett ujja.

Állománya 3907 kötet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A klasszika-flologiai szeminárium tagjai használják.

Az 1902. évben 1891 kor. 14 fillér fordított gyarapítására, ebből beszerezett 218 kötet.

i) A történelmi szeminárium könyvtára.

(U. ott.)

1888-ban, az egyetemi könyvtár kettős példányaiból keletkezett. 1891-ben Salamon Ferencz könyvtárával, 1903-ban Horváth Árpád könyvtárának egy részével gyarapodott.

Állománya mintegy 3500 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 800 korona.

k) A földrajzi intézet könyvtára.

(U. ott.)

1890-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a földművelésügyi m. kir. minisztérium és Semsey Andor gyarapították.

Állománya 17.040 kötet, két teremben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

A földrajzi intézet tagjai és szakemberek használják. Az 1902. évben 284 téritvényen 335 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 800 korona. 1902. évi gyarapodása 1031 kötet, ebből vásárlás útján szerzettetett 84 kötet.

A könyvtárnoki tisztet az intézet gyakornokai látják el.

A tud.-egyetem földrajzi intézetének könyvtár-katalogusa. (Sajtó alatt.)

l) Művészettörténeti gyűjtemény és könyvtár.

(U. ott.)

1893-ban keletkezett. Nagyobb adománnyal gróf Apponyi Sándor gyarapította.

Állománya 500 kötet könyv, 560 színes könyv és metszet, továbbá 2000 fénykép, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az egyetemi hallgatók használják. Az 1902. évben 65 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 86 kötet könyv, 118 fénykép és 246 metszet.

m) A modern filologiai szeminárium könyvtára.

(U. ott.)

Budenz József, Gyulai Pál és Heinrich Gusztáv könyvado-mányaiból keletkezett. 1904-ben Horváth Árpád könyvtárának egy részével gyarapodott.

Állománya mintegy 3000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 800 korona.

n) Az esztetikai tanszékkel kapcsolatos gyűjtemények.
(U. ott.)

Állományuk 300 kötet könyv, mintegy 100 db szobormű-reprodukczió, 2600 db fénykép és metszet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazásuk 600 korona.

o) Az I. kémiai intézet könyvtára.

(VIII., Múzeum-körut 4. sz.)

Than Károly egyet. tanár kezdeményezésére keletkezett. O. Linnée, Erdmann és dr. E. Jochmann adományaival gyarapodott.

Állománya mintegy 2500 kötet, egy teremben elhelyezve. Évi javadalmazása 1000 korona.

p) Az ásvány-kőzettani intézet könyvtára.

(U. ott.)

Állománya mintegy 7000 kötet és 35,000 db múzeumi tárgy, három teremben elhelyezve.

Kutatók számára az iskolai év alatt minden vasárnap d. e. 9-től 12 óráig nyitva áll.

Évi javadalmazása 1800 korona.

231. *A magyarországi közp. Fröbel-nőegyesület állam. segélyezett óvó- és tanítónőképző-intézetének gyűjteményei.*

(VI., Bajza-utca 35. sz.)

a) Könyvtár.

1892-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal a természet-tudományi társulat gyarapította.

Állománya 796 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják. Évi javadalmazása 480 korona az államtól és a fentartó egyesülettől.

1902. évi gyarapodása 254 kötet.

Könyvtárnok: Stepanko Albert tanár.

b) Természettudományi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 83 állat és 108 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 66 állat és 40 ásvány.

A gyűjtemény őre: Geöcze Sarolta tanítónő.

232. A nemzeti zenede könyvtára.

(IV., Ujvilág-utca 33. sz.)

1836-ban keletkezett. Nagyobb adománynyal a Liszt Ferenc zeneművész-egylet gyarapította.

Állománya 822 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használják.

Az 1902. évben 78 kötetet használtak belőle.

1902. évi gyarapodása 60 kötet. Csupán adományokból gyarapodik.

Könyvtárnok: Dárday Géza.

233. Az orsz. izraelita tanítóképző-intézet könyvtára.

(VIII., Rökk Szilárd-utca 28. sz.)

1888-ban keletkezett. 1899-ben ide került a Wahrmann Sándor hagyatéka. Adománynyal dr. Wittmann Ferenc tanár gyarapította.

Állománya 2500 kötet, ezek között 1 ósnyomtatvány; továbbá 15 térkép, 3 kézirat és 6 oklevél, a tanári szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 900 korona.

Könyvtárnok: dr. Krausz Sámuel tanár.

Az orsz. izr. tanítóképzőintézet fejlődésének története. 1868—1885. (Az 1885. évi értesítőben.) — Bánóczi József, Az orsz. izr. tanítóképzőintézet története. 1857—1897. (Budapest, 1897.)

234. Az orsz. m. k. mintarajziskola és rajztanár-képző-intézet könyvtára.

(VI., Andrássy-ut 71. sz.)

1871-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 6510 kötet, 80,771 műlap, u. m. fényképek, fény- és színnymatok, metaszetek, eredeti rajzok és festmények, négy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklapjstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem, vásár- és ünnepnapok kivételével minden nap d. u. 8-tól 7 óráig nyitva áll. Az intézeten kívül álló egyének igazgatói engedéllyel használhatják. Kikölcsönzés csak kivételesen fordul elő pénzbeli biztosíték letévése mellett. Az 1902. évben 16,889 kötet könyvet s 10,000 db egyéb tárgyat használtak az olvasóteremben, kikölcsönözöttet 8764 db.

1902-ben 6548 kor. 28 fillér fordított gyarapítására, ebből beszereztetett 175 kötet és 5827 műlap. Személyi kiadásai: 1000 kor. a könyvtárnok fizetésére s 1020 kor. a szolgálattételeire.

Könyvtárnok: Várdai Szilárd.

Várdai Szilárd, Az orsz. magy. mintarajziskola és rajztanárképző könyvtárának czimjegyzéke. (Budapest, 1900.)

235. Az országos m. k. zene-akadémia könyvtára.

(VI., Andrássy-ut 67. sz.)

1875-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 9666 kötet, ezek között 8862 zenemű és 804 könyv, két szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

A könyvkölcsönzés csak a tanároknak van megengedve.

Évi javadalmazása 2400 kor. 1902. évi gyarapodása 186 kötet, köztük 122 zenemű és 14 könyv.

A könyvtár az intézeti igazgatóság felügyelete alatt áll.

Könyvtárnok: Bugovics Lajos.

Az orsz. m. k. zeneakadémia évkönyve. (Budapest, 1895.) — Statuts organiques de l'academie roy. hongroise de musique. (Budapest, 1900.)

236. Az orsz. nőképző-egyesület leány-gimnáziumának gyűjteményei.

(IV., Zöldfa-utca 38. sz.)

a) Könyvtár.

1896-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.
 Állománya 701 mű 1056 kötetben és 50 térkép, egy szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.
 Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.
 A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják.
 Évi javadalmazása 400—600 kor. a tanulók beiratási díjából. 1902. évi gyarapodása 406 kötet, ebből vétel útján 104 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: dr. Pap Károly tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1896-ban keletkezett.
 Állománya 550 állat, köztük 29 emlős, 228 madár, 23 hüllő és kétéltű, 21 hal, 18 rovar és 241 egyéb állat, továbbá 2000 növény, 1050 ásvány, 100 kőzet és 10 kővület, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.
 Évi javadalmazása a szükség szerint változik.

A gyűjtemény őre: N a b e r s c h n i g R o m e o tanár.

Az orsz. nőképző-egyesület története és tanintézetének kimutatása. (Budapest, 1873.)

237. Az orsz. óvónőképző gyűjteményei.

(VII., Szegényház-tér 7. sz.)

a) Könyvtár.

1842-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.
 Állománya 1054 kötet, egy szobában elhelyezve.
 Szaklajstroma van.
 Az intézet tanárain kívül a növendékek is használják.
 1902. évi gyarapodása 98 kötet.
 A könyvtárnoki teendőket az intézet egyik tanítónője végzi.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1883-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Apáthy István egyet. tanár és dr. Eröss Lajos járultak gyarapításához.

Állománya 637 állat, ebből 11 emlős, 43 madár, 12 hüllő, 3 hal, 562 rovar és 6 alsóbbrendű állat, továbbá 252 ásvány, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre a természetrajz tanára.

238. Az országos rabbiképző-intézet könyvtára.

(VIII., Rökk Szilárd-utca 28. sz.)

A könyvtár alapját Lelio della Torre, a páduai »Istituto Rabbinico« volt tanárának, valamint Oppenheim Dávid, volt nagybecskereki rabbinak könyvgyűjteményei vetették meg, melyek vétel útján kerültek az intézet birtokába. Tetemesen gyarapodott Ehrlich Ede nagyváradi és Hochmuth Ábrahám veszprémi rabbinak könyvhagyatékai és a pesti izr. hitközségtől adományozott Brill Sámuel-Löw könyvtár által.

Állománya 16,572 kötet, ezek között 49 ósnyomatvány, továbbá 36 kézirat, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Használók számára az olvasóterem hétköznapokon d. e. 8-tól 12-ig nyitva áll. Az intézet tanárain és tanulóin kívül betét ellenében mindenki kaphat belőle kölcsön könyveket. Az 1902. évben az olvasóteremben 1755 kötet könyvet használtak, kikölcsönözöttet 1025 kötet.

Évi javadalmazása 3400 kor. dologi, 1700 kor. személyi kiadásokra az országos izr. iskola-alapból.

A könyvtár a rabbiképző-intézet vezérlő-bizottságának felügyelete alatt áll.

Könyvtárnok: dr. Blau Lajos; *könyvtárőrök*: Gestetner Adolf és Urbach Henrik.

Bánóczy J., Az országos rabbiképző-intézet első évtizedének története. (Budapest, 1888.)

239. Országos tanszermúzeum és pedagógiai könyvtár.

(I., Győri-ut 9. sz.)

Tanszermúzeum.

1876-ban keletkezett az 1873. évi bécsi vilákiállításról megszerzett másfélezer db tanügyipari tárgyból s először az országos gazdasági egyesület épületében nyert elhelyezést. 1886

óta az I. kerületi m. k. áll. tanítóképző-intézet épületében van elhelyezve. Nagyobb gyarapodást az 1885. és 1896. évi kiállítások tanszerekanyagából, az 1900. évi párisi világiállítás népoktatásügyi tárgyaiból s a tanszerkészítőktől adott ajándékokból nyert.

Pedagógiai könyvtár.

A múzeummal egyidejűleg keletkezett. Alapjául a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium és az egyetemi nyomda összes tankönyvkiadványai, Girókuthy P. Ferencz könyvtárának egy része, a Néptanítók Lapja könyvtára 1895-ig bezárólag, a hazai könyvkereskedők tankönyvkiadványai, az orsz. tanszermúzeumi bizottsághoz bírálás végett 1887-ig benyújtott iskolai tan- és segédkönyvek szolgáltak. Az 1896. évi ezredévi kiállítás alkalmából nagyszámu iskolai írásbeli dolgozathoz és egyes könyvkiadók részéről mintegy 1400 kötet könyvhöz jutott.

A múzeum és a könyvtár anyaga megfelelő helyiség hiányában jelenleg ládákban és szekrényekben van elcsomagolva s a közeljövőben a »Tanítók Házában« nyer elhelyezést.

A múzeum anyaga a következő csoportokba van osztva: 1. iskolai épületek és butorok; 2. kisdudovdai és gyermekkerti felszerelések; 3. irva-olvasási, 4. szemléleti-oktatási, 5. vallás-tanítási, 6. földrajzi és történelemtanítási, 7. természetrajzi, 8. természettani és vegytani, 9. gazdaságtani, 10. mennyiség-tani, 11. tornatanítási, 12. énektanítási, 13. rajz- és szépírástanítási, 14. iparoktatási tanszerek; 15. Mária Valéria főhercegnő által használt népiskolai tanszerek gyűjteménye; 16. a népnevelők budapesti egyesületének tanszerei; 17. iskolai adminisztrációra tartozó felszerelések; 18. vakok oktatására, 19. siketnémák oktatására szolgáló tanszerek; 20. tanulók munkái.

Állománya 5800 db múzeumi tárgy, 5800 kötet könyv, 40 db térkép és 240 db rajz és szemléleti kép.

Igazgató: — — — *Titkár:* Miklós Gergely tanítóképző-intézeti tanár.

Gyertyánffy István és Kozma Tivadar, Emlékirat az orsz. tanszermúzeumról (Budapest, 1893.)

240. A Rőser-tanintézet könyvtára.

(VI., Aradi-utca 10. sz.)

1853-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománnyal az intézet alapítója, Rőser Miklós, továbbá Rőser János és Alfréd járultak gyarapításához.

Állománya 1652 kötet és 110 térkép, két szobában elhelyezve. Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a tanuló-ifjúság is használja. Az 1902. évben 380 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 560 kor. fordítottot gyarapítására, miből 180 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 400 korona.

241. A siketnémák Budapest székes-főváros hozzájárulásával fentartott m. kir. áll. intézetének gyűjteményei.

(VIII., Mosonyi-utca 8. sz.)

a) Könyvtár.

1891. decz. 1-én, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 559 kötet, egy külön szobában elhelyezve, a mely egyttal olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 213 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 250 korona. 1902. évi gyarapodása 208 kötet.

Könyvtárnok: V á r a d i Z s i g m o n d tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1896-ban keletkezett.

Állománya 231 állat, ezek között 34 emlős, 35 madár, 12 hüllő, 4 hal, 146 rovar, 2 egyéb alsórendű állat és 60 darab-ból álló tojásgyűjtemény; továbbá 184 növény és 70 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és betürendes lajstroma van.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902. évi gyarapodása 80 állat és 10 ásvány.

A gyűjtemény őre: S z a b a d y G é z a tanár.

242. A székesfővárosi IX. ker. felső kereskedelmi iskola könyvtára.

(IX., Mester-utca 27. sz.)

1887-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1806 kötet, egy szobában elhelyezve, mely egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 149 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása átlag 800 korona. 1902. évi gyarapodása 42 kötet.

Könyvtárnok: Kárpáti Béla tanár.

243. A székesfővárosi iparrajziskola könyvtára.

(IX., Oroszlán-utca 1. sz.)

1879-ben keletkezett, mikor az intézet újabb szervezetet kapott.

Állománya 1706 kötet, egy teremben elhelyezve, mely mellett egy szomszédos terem olvasóhelyiségül szolgál.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem minden hétfőn d. u. 3-tól 5 óráig, csütörtökön d. e. 12-től 1-ig és este 7-től 9-ig nyitva áll. Az intézet tanárain és tanulóin kívül igazgatói engedéllyel mások is használhatják.

Évi javadalmazása 1500 korona a székesfőváros pénztárából. 1902. évi gyarapodása 98 kötet.

Könyvtárnok: Csizik Gyula tanár.

244. A vakok budapesti kir. országos intézetének gyűjteményei.

(VII., István-ut 95. sz.)

a) Könyvtár.

1825 körül, az intézet alapítása utáni években keletkezett.

Állománya 1590 kötet, egy szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézeti tisztii személyzet is használhatja. Az 1902. évben 126 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 90 köt.

Könyvtárnok: Kirschenheuter Ferencz.

b) Régiség-gyűjtemény.

1825 körül keletkezett.

Állománya 283 régiség és 2 érem, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a vakok oktatásához használt domboru térképek.

Szaklajstroma van.

Az igazgatóság engedélyével bármikor megtekinthető.
1902. évi gyarapodása 2 db régiség és 1 db érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1825 körül keletkezett. Nagyobb adománynyal a nemzeti múzeum gyarapította.

Állománya 594 állat, ebből 80 emlős, 59 madár, 6 hüllő, 7 hal, egy rovargyűjtemény, 60 alsóbbrendű állat és 381 állattani kép; továbbá 163 növény és 95 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az igazgatóság engedélyével bármikor megtekinthető.

1902. évi gyarapodása 163 növény és 75 ásvány.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre : S c h a n n e n P é t e r.

245. A vasuti tisztképző-tanfolyam könyvtára.

(VIII., Luther-utca 3. sz.)

1887-ben, a m. kir. államvasutak igazgatóságának könyvtárában több példányban meglevő művek főlös darabjaiból keletkezett, a tanfolyam megnyitásával egyidejűleg.

Állománya 2796 kötet és 15 térkép, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézeti hallgatók is használhatják.

Évi javadalmazása 1200 korona a m. k. kereskedelmi minisztériumtól. 1902-ben 593 kor. 63 fillér fordított gyarapítására, ebből bezereztetett 37 kötet.

Könyvtárnok : dr. O l g y a y K á l m á n.

(Egyesületi könyvtárak.)

246. A budapesti asztalos szak- és segéd munkások szakegyületének könyvtára.

(VIII., Luther-utca 1/c. sz.)

1892-ben keletkezett.

Állománya 1600 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok : C s e s z n o k J á n o s.

247. A budapesti fodrász-segédék önképzőkörének könyvtára.

(IV., Hajó-utca 1. sz.)

1882-ben keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnokok: S k r i b á k I s t v á n és T o l n a y L a j o s.

248. A budapesti III. ker. föld- és szőlőművesek egyesületének könyvtára.

(III., Szent-Endrei-utca 16. sz.)

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1000 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Az olvasóterem mindennap d. u. 4-től 8 óráig használható.

Kikölcsönzés céljából hatenként háromszor d. u. 4-től 8 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: W e b e r I s t v á n.

249. A budapesti reformátusok első közművelődési stb. egyesületének könyvtára.

(VIII., Baross-utca 6. sz.)

Az egyesület 1892-ben, könyvtára 1894-ben keletkezett. Adományokkal Mórocz Dénes, Szücs János, Szóts Farkas stb. gyarapították.

Állománya 307 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 3-tól 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul naponként két fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 217 kötet kölcsönözött ki belőle.

Az 1902. évben 35 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: B ó k a Á r p á d.

250. A budapesti szobrászok szakegyletének könyvtára.

(VII., Nagydófa-utca 17. sz.)

1881-ben keletkezett.

Állománya 376 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden szombaton este 8-tól 10 óráig nyitva áll. 1902-ben 376 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 45 kor. 48 fill. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Szokol János.

251. A budapesti tanító-testület könyvtára.

(II., Margit-körút.)

1871-ben keletkezett.

Állománya 2500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Diószeghy Béla.

252. A budapesti várbeli kaszinó-egylet könyvtára.

(I., Disz-tér 8. sz.)

1848-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1050 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kölcsönzés céljából minden csütörtökön d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 134 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Vörösmarty Károly.

253. A fényképészek körének könyvtára.

(VII., Kerepesi-út 90. sz.)

1895-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhellyel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Iró Ferencz.

254. A függetlenségi és 48-as polgárok körének könyvtára.

(VIII., Tavaszmező-utca 7. sz.)

1895-ben keletkezett.

Állománya 1400 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Szöllősy Mihály.

255. A házépítő tisztviselők egyesületének könyvtára.

(X., Szápáry-utca 7. sz.)

1887-ben keletkezett.

Állománya 520 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer, este 6-tól 7-ig nyitva áll. Használati díj évi 1 korona. 1902-ben 330 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 158 kor. 80 fill. fordítottot gyarapítására.

Könyvtárnok: Zeiller Kálmán.

256. Az iparos-íffak országos egyesületének könyvtára.

(VII., Dohány-utca 61. sz.)

1893-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a Szent István-társulat és a Révai testvérek gyarapították.

Állománya 457 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és szerdán d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll.

Az 1902. évben 400 kötetet használtak belőle.

257. A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének könyvtára.

(VI., Andrássy-út 13.)

Az egyesület 1896-ban, könyvtára 1898-ban keletkezett. Állománya 1400 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer este 8-tól 9-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 558 kor. 90 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 1000 korona.

Könyvtárnok: L ä n d l e r I m r e.

A kereskedelmi alkalmazottak orsz. egyesülete könyvjegyzéke. (Budapest, 1902.)

258. A kereskedő-iffjak társulatának könyvtára.

(IV., Magyar-utca 3. sz.)

1866-ban keletkezett.

Állománya 6000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és pénteken este 8-tól 9-ig nyitva áll. Biztosítékul 2 kötet kikölcsönzött könyv-nél 4 kor., 4 kötetnél 8 kor. van megállapítva.

Évi javadalmazása 300 korona.

Főkönyvtárnok: N a g y S á n d o r; *könyvtárnok*: K a t o n a E n d r e.

Kádár K., A budapesti kereskedő iffjak társulatának 25 éves története. (Budapest, 1891.) — A budapesti kereskedő iffjak társulata könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1892.)

259. A M. Á. V. altiszti kör könyvtára.

(VII., Huszár-utca 1. sz.)

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1125 kötet, hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem naponként állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer este 6-tól 9 óráig nyitva

áll. Használati díj az első hétre kötetenként 2 fillér, azontul 4 fillér. Az 1902. évben 1384 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 351 kor. 28 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 100 korona.

Könyvtárnok: Beretka István titkár.

Beretka István, A budapesti M. Á. V. altiszti kör könyvtárának jegyzéke és könyvkiutalmazási ive.

260. A magyar földrajzi társaság könyvtára.

(VI., Podmaniczky-utca 75. sz.)

1872-ben, a társasággal egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3000 kötet és 500 térkép, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Az olvasóterem minden hétfőn és pénteken d. u. 5-től 7 óráig használható s ugyanakkor történik a kikölcsönzés is. Az 1902. évben 103 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902-ben 291 kor. 80 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 500 korona.

Könyvtárnok: Littke Aurél, a társaság titkára.

Dr. Jankó János és dr. Thirring Gusztáv, A magyar földrajzi társaság könyvtárának betürendes és szakszerű czimjegyzéke. (Budapest, 1890.)

261. A magyar közgazdasági társaság könyvtára.

(IV., Ferencziek-tere 6-8. sz.)

1894-ben, a társasággal egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2450 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, leltára és czédula-katalógusa van.

A társulati tagok számára délutánonként 5-től 8-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 800 kor.

Könyvtárnok: dr. Bamberger Béla ügyvéd.

262. A magyar mérnök- és építész-egylet könyvtára.

(IV., Ujvilág-utca 2. sz.)

1867-ben keletkezett. Ybl Miklós, Weber Antal és Lechner Lajos könyvtárai gyarapították.

Állománya 5285 kötet, 1258 füzet és 781 atlasz, három teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Az egyesületi tagok mindennap állandóan használhatják.

Évi javadalmazása 4200 kor.

Könyvtárnok: Zelovich Kornél.

A magyar mérnök- és építészegylet könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1896.)

263. A magyar néprajzi társaság könyvtára.

(IX., Csillag-utca 15. sz.)

1889-ben, a társasággal egyidejűleg keletkezett.

Nagyobb adománnyal dr. Herrman Antal és neje gyarapították, kik azonban 1902-ben adományuk egy részét a M. N. Múzeum néprajzi osztálya számára visszaváltották. Adományokkal gyarapították még Pápai Károly és Borovszky Samu.

Állománya 1240 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára van.

Az olvasóterem mindennap d. e. 9-től 1 óráig használható.

1902-ben 30 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 25 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: dr. B á t k y Z s i g m o n d.

A magyar néprajzi társaság könyvtárának katalogusa. (Ethnographia, 1896. évf.)

264. A magyarországi építőmunkások orsz. szak-egyletének könyvtára.

(VIII., Aggteleki-utca 2/a.)

1908-ban keletkezett az 1892-ben alakult kőművesegedék egyesületének könyvtárából.

Állománya 350 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem minden este 8-tól 9 óráig használható. s ugyanakkor kölcsönöznek ki könyveket is. Használati díj kötetenként minden hétre 4 fillér. Az 1902. évben 300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 150 korona fordítottot gyarapítására.

265. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyesületének könyvtára.

(VI., Hunyady-tér 3. sz.)

1897-ben, az egyesülettel egyidejűleg alapítottatott.

Állománya 6000 kötet, két szobában 17 szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor este $\frac{1}{2}$ 7-től $\frac{1}{2}$ 9-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 2 hét, azontul naponként 2 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 11,594 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 986 kor. 24 fillér fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségvetése 1000 korona.

Könyvtárnokok: Fleischmann Márk és Kirsteier János.

A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyesülete könyvtárának könyvjegyzéke.

266. A magyarországi vas- és fémmunkások központi szövetsége bádgos szakosztályának könyvtára.

(VII., Dob-utca 52. sz.)

1890-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 330 kötet magyar és 178 kötet német munka, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer este 7-től 9 óráig nyitva áll. Használati díj 4 fillér hetenként. 1902-ben 1800 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 280 kor. fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 200 korona.

Könyvtárnok: Bauer Endre.

267. A magyar országos méhészeti egyesület könyvtára.

(VII., Damjanich-utca 34. sz.)

1880-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Az első könyveket Göndöcs Benedek és Kriesch János gyűjtötték.

Állománya 380 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap d. u. 4-től 6-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 50 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Binder Iván.

A magyar országos méhészeti egyesület könyvtárának könyvtarajstroma.

268. A magyar tisztviselők országos egyesületének könyvtára.

(VIII., Eszterházy-utca 4. sz.)

1876-ban, egyes tagok adományaiból keletkezett. 1894-ben Királyi Pál volt orsz. képviselő mintegy 1000 kötetnyi könyvtárát végrendeletileg az egyesületnek hagyományozta.

Állománya 14,489 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiségekkel.

Szaklapjstroma és betürendes katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából szeptember 1-től május 31-ig: hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton; június 1-től augusztus 31-ig: kedden és pénteken d. u. fél 6-tól fél 7-ig nyitva áll. Minden évre 4 kor. biztosíték és 4 kor. használati díj fizetendő. A kézi könyvtár mindennap állandóan használható.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: dr. Kerntler Kálmán; másodkönyvtárnok: dr. Knapp Aurél.

Sólyom Jenő, *Czimjegyzék az 1891. január végéig beszerzett könyvekről.* (Budapest, 1891.) — Dr. Kerntler Kálmán, *Pótczimjegyzék az 1891. február 1-től 1894. április végéig beszerzett könyvekről.* (Budapest, 1894.) — U. az, *Pótczimjegyzék az 1894. május 1-től 1897. november végéig beszerzett könyvekről.* (Budapest, 1897.) — *A magyar tisztviselők orsz. egyesülete kézikönyvtárának czimjegyzéke.* (Budapest, 1899.) — Kerntler Kálmán, *Kimutatás a magyar tisztviselők orsz. egyesületének könyvtára részére szerzett könyvekről.* (Budapest, 1898—1902.)

269. A magyar turista-egyesület könyvtára.

(IV., Aranykéz-utca 6. sz.)

A magyarországi Kárpát-egyesület feloszlott budapesti osztályának könyvtárából keletkezett.

Állománya 1044 kötet és 340 db térkép, két szekrényben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Használók számára hétköznapokon d. u. 6-tól 8 óráig nyitva áll. Kölcsön csak egyesületi tagok kaphatnak belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Tiringér Béla.

270. A nemzeti kaszinó könyvtára.

(IV., Kossuth Lajos-utca 5. sz.)

1827-ben, a kaszinóval egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománnyal gróf Desseffy Aurél gyarapította, ki könyvtárát 1842-ben végrendeletileg a kaszinónak hagyományozta.

Állománya 22,407 kötet, három teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára mindennap d. e. 10-től 12-ig és d. u. 3-tól 7-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 3400 kor. Az 1902. évben 8979 korona fordítottott gyarapítására.

Pákh Albert, Kalauz a nemzeti kaszinó könyvtárához. (Pest, 1852.) — Csontos János, Emlékirat a nemzeti kaszinó könyvtáráról. (Magyar Könyvszemle, 1887. évf.)

271. Az önkéntes mentőegyesület könyvtára.

(V., Markó-utca 22. sz.)

Az egyesület 1887-ben, könyvtára 1890-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal Rózsa Péter választmányi tag gyarapította.

Állománya 1575 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan nyitva áll. Az 1902. évben 42 egyén 51 kötetet használt.

Könyvtárnok: dr. Iványi Ernő.

Striho Gy., A budapesti önkéntes mentő-egyesület története. (Budapest, 1897.)

272. Az országos erdészeti egyesület könyvtára.

(V., Alkotmány-utca 6. sz.)

1866-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2472 kötet, kilencz szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan nyitva áll, s ugyanakkor kölcsönöznek ki könyveket is. 1902-ben 18 egyén 30 kötetet kölcsönzött ki belőle.

Évi javadalmazása 1000 kor. Az 1902. évben 813 korona 16 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: B u n d K á r o l y, egyesületi titkár.

Az országos erdészeti egyesület könyvtárának katalogusa. (Budapest, 1897.) — I. és II. pótlék. (Budapest, 1898. és 1899.)

273. Az országos ipar-egyesület könyvtára.

(VI., Ujvilág-utca 4. sz.)

1842-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 7542 kötet és 2117 rajzlap, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az egyesület tagjai szabadon használhatják.

Igazgató: G e l l é r i M ó r.

274. Az országos kaszinó könyvtára.

(IV., Ujvilág-utca 2. sz.)

1883-ban, a kaszinóval egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. földművelésügyi minisztérium gyarapította.

Állománya 2840 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható.

Az 1902. évben 1298 kor. 50 fillér fordítottatott könyvek beszerzésére, 3695 kor. 28 fillér hírlapok és folyóiratokra. 1903. évi költségvetése 1000 korona.

Könyvtárnok: V a j d a O t t ó, min. tanácsos.

Az országos kaszinó könyvtára. (Budapest, 1899.)

275. Az országos magyar gazdasági egyesület könyvtára.

(IX., Köztelek-utca 8., a Köztelek palotájában.)

1837-ben keletkezett. Nevezetesebb adományokkal a m. k. földművelésügyi minisztérium, továbbá a hazai és külföldi rokon-egyesületek gyarapították.

Állománya 13,390 kötet, 110 kézirat és 51 térkép, egy teremben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

Használók számára hétköznapokon d. e. 12-től 1-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 1900 korona.

Ideiglenes könyvtárnok: Kirchner Lajos.

Az országos magyar gazdasági egyesület könyvtárának címjegyzéke. I. (Budapest, 1892.) — II. (Budapest, 1895.)

276. Az országos magyar kertészeti egyesület könyvtára.

(IV., Koronaherczeg-utca 16. sz.)

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Emich Gusztáv elnök, Ilsemann Keresztély, Szelnár Adolf stb. gyarapították.

Állománya 560 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa sajtó alatt áll.

Az olvasóterem a hivatalos napokon d. u. 4-től 7 óráig használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 4-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 127 kötetet használtak belőle s 42 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 287 kor. 20 fillér fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségvetése 300 korona.

Könyvtárnok: Kardos Árpád, egyesületi titkár.

Benes János, Az országos magyar kertészeti egyesület első évtizede. 1885—1895. (Budapest, 1896.)

277. Az országos szabadelvű pártkör könyvtára.

(V., Dorottya-utca 14. sz.)

A képviselőház adományaiból keletkezett.

Állománya 840 kötet, két szekrényben elhelyezve.

A kör tagjai részére használat vagy kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll.

278. Az országos színészegyesület könyvtára.

(VIII., Baross-tér 9. sz., a színésznyugdíjházban.)

A volt színészmenház könyvtárából keletkezett, mely a menház beszüntetésével az egyesületre szállt át.

Állománya 593 kötet, köztük 197 részben nyomtatott, részben írott, részben litografált szindarab, továbbá nagy színlap-gyűjtemény, az egyesület tanácstermében egy szekrényben elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei: egy-egy szindarab-másolat Petőfi Sándor és Déryné kézírásaival, régi szindarabok, színházi emléklapok 1819-től s régi színlapok különböző városokból stb.

Betűrendes katalógusa van.

Könyvtárnok: Vedress Gyula, egyes. titkár.

279. A park-klub könyvtára.

(VII., Stefánia-út 36. sz.)

1894-ben keletkezett.

Állománya 1000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

280. A Petőfi-társaság könyvtára.

(V., Akadémia-utca 2. sz.)

A társaság, Szana Tamás indítványára, mindjárt megalakulásakor (1876-ban) elkezdte a Petőfire vonatkozó könyvek, kéziratok és ereklyék gyűjtését.

Állománya 280 kötet, ideiglenesen a titkárnál elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Petőfi több eredeti kézírata, levelei, néhány Petőfi-ereklye, a Petőfi-családra vonatkozó kézirati adalékok s Frankenburg Adolf emlékkönyve.

Érdeklődők a titkár engedélyével használhatják.

Évi javadalmazása a szükséghez mérten változik.

Könyvtárkezelő: Szana Tamás titkár.

281. A VII. ker. polgári kaszinó könyvtára.

(VII., Csömöri-út 3. sz.)

1888-ban keletkezett.

Állománya 1700 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Köpeczy Károly.

282. A X. ker. rákosi közművelődési és jótékony egyesület könyvtára.

(X., Álmos-utca 10. sz.)

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. A székesfőváros tanácsa 1896-ban 200, 1898-ban 600 s 1900-ban 800 koronával segélyezte.

Állománya 1665 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer nyitva áll. Használati díj kötetenként egy hónapra 60 fillér, biztosíték 2 korona. 1902-ben az olvasóteremben 372 kötetet használtak, kikölcsönzöttet 583 kötet.

1903. évi költségvetése 308 korona.

Könyvtárnok: Nagy Károly.

A Budapest székes-fővárosi X. ker. rákosi közművelődési és jótékony-egetület beszámolója 1892—95. évi működéséről.

283. A Szent-Imre-kör könyvtára.

(VIII., Üllői-út 22. sz.)

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Nevezetesebb adománnyal br. Wodianer Albertné járult gyarapításához.

Állománya 674 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és betűrendes katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 2-től 8-ig nyitva áll. Az 1902. évben az olvasóteremben 179 egyén 583 kötetet használt, 123 egyén 289 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Vasáry Dániel.

A Szent-Imre önképző-egylet alakulásának vázlatos története. (Budapest, 1889.) — A Szent-Imre önképző-egylet almanachja az 1894/95. évről. (Budapest, 1895.) — U. az az 1900/901. évről. (Budapest, 1901.)

284. A Szent-István-társulat könyvtára.

(VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.)

1862-ben keletkezett, midőn a társulat Danielik János könyvtárát megvette. A könyvtár a hazai és külföldi kath. ifjúsági, népies és tudományos irodalom gyűjtését tűzte ki célul.

Állománya 6620 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Czédula-katalogusa van.

A könyvtár használat és kikölcsönzés czéljából hétköznapiokon d. e. 9-től d. u. 1-ig nyitva áll. A kikölcsönzés feltételeit a könyvtárnok esetről-esetre határozza meg.

Évi javadalmazása 1000 korona.

Könyvtárnok : K a p o s i J ó z s e f igazgató.

A Szent-István-társulat könyvtárának betürendes czimjegyzéke. (Budapest, 1889.) — Hummer Nándor, A Szent-István-társulat rövid története. (Budapest, 1896.)

285. A terézvárosi kaszinó könyvtára.

(VI., Andrassy-út 39. sz.)

Az egyesület 1875-ben, könyvtára 1885-ben keletkezett. Adományyal Mendl István gyarapította.

Állománya 735 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap d. u. 3-tól 8 óráig használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként háromszor d. u. 3-tól 5-ig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 300 kötetet használtak. kikölcsönöztetett 400 kötet.

Az 1902. évben 300 kor. fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

286. A terézvárosi polgári kör könyvtára.

(VI., Andrassy-ut 24. sz.)

1891-ben keletkezett.

Állománya 600 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Betürendes katalogusa van.

A kikölcsönzés tagok részére 2 korona óvadék lefizetése mellett történik.

Évi javadalmazása 200 korona.

Főkönyvtárnok: Székula Gyula; *alkönyvtárnok*: Braun Adolf.

287. A »Törekvés« dal- és önképző-egylet könyvtára.

(X., Kőbányai-út 39. sz.)

1888-ban keletkezett, midőn a magyar államvasutak északi főműhelyének alkalmazottai az egyletet megalakították. 1889-ben a volt m. á. v. főműhelyi dalkör hagyatékából 50 kötet szépirodalmi munkával gyarapodott.

Állománya 1688 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden pénteken este 7-től 8-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama három hét, azontul hetenként 10 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben havonként átlag 400 munka kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 52 kor. 40 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 120 korona.

A m. k. államvasutak budapesti főműhelye »Törekvés« dal- és önképző-egyleti könyvtárának jegyzéke. (Budapest, 1901.)
— *A M. Á. V. gépgyári tisztviselők olvasó- és dalköre könyvtárának könyvjegyzéke. (Budapest, 1903.)*

(Népkönyvtárak.)

288. Budapest I. ker. tabáni nép- és iskolai könyvtár.

(I., Szarvas-tér 8. sz.)

1876-ban alapította a szarvastéri iskola tanító-testülete.

Állománya 2500 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden pénteken délután 5-től 6 óráig nyitva áll. Használati díj 1 korona negyedévenként. A kikölcsönzés tartama 4 hét. Az 1902. évben 2040 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi kiadásai 142 korona 80 fillért tettek ki. 1903. évi költségvetése 60 kor. könyvtárnoki tiszteletdíj.

Könyvtárnok: Mann Nándor.

A budapest-tabáni nép- és iskolai könyvtár tartalomjegyzéke.

289. Budapest III. ker. ujlaki iskolai és népkönyvtár.

(III., Lajos-utca 88. sz.)

1885-ben alapította a Lajos-utcai iskola tantestülete. Az egyesült fővárosi takarékpénztár évi 100 koronával segíezi.

Állománya 2013 kötet, öt szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délután $\frac{1}{2}$ 5-től $\frac{1}{2}$ 6-ig nyitva áll. Használati díj havi 20 fillér. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 20 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. év folyamán 2617 kötetet kölcsönöztek ki.

1902. évi kiadásai 130 kor. 82 fillért tettek ki.

Könyvtárnok: Háhn Rezső.

A budapest-ujlaki iskolai és népkönyvtár jegyzéke. (Budapest, 1895.) — A budapest-ujlaki iskolai és népkönyvtár jegyzéke. (Budapest, 1901.) — Emberger János és Keménydi Jenő, A Budapest III. ker. nép- és iskolai könyvtár könyvjegyzéke. 1903. (Budapest 1903.)

290. Budapest VI. ker. erdőtelki iskola népkönyvtára.

(VI., Váci-út 51. sz.)

1900. szeptemberben alapított Révhegyi Iván gyűjtéséből.

Állománya 1100 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, kedden, szerdán és pénteken délután 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 5550 egyén használta a könyvtárt.

1903. évi költségvetése 60 korona.

Könyvtárnok: Göndöcs Józsefné tanítónő.

291. A VIII. ker. munkás-otthon népkönyvtára.

(VIII., Baross-utca 65—87. sz.)

1896-ban szervezte a VIII. ker. általános közjótékonyági egyesület munkás-otthon szakosztálya. Nagyobb adományokkal a Szent István-társulat és Glück Frigyes gyarapította. A székesfőváros hatósága 1902-ben mintegy 15,000 korona költséggel új olvasótermet rendezett be számára. A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának javaslatára 1903-ban 1009 kor. államségélyt kapott.

Állománya 3755 kötet, egy teremben 8 szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Az olvasóterem hétköznapokon este 6-tól 9-ig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-től este 9-ig használható. Kikölcsönzés céljából ugyanakkor nyitva áll. 1903-ban az olvasóteremben 28,632 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 17,868 kötet.

Az 1902. évben 4546 kor. 72 fillér fordítottat gyarapítására, 1903. évi költségvetése 950 korona.

Könyvtárnok: Berkes Imre igazgató.

A budapesti VIII. ker. munkás-otthon könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1898.) — A VIII. ker. ált. közjótékonyági egyesület évkönyvei az 1896—1902. évekről. — Berkes Imre, A budapesti VIII. ker. munkásotthon könyvtárának címjegyzéke. (Budapest, 1903.)

292. Budapest IX. ker. soroksári-uti nép- és iskolai könyvtár.

(IX., Soroksári-ut 37. sz.)

1895-ben alapította Bacsinszky Ede.

Állománya 3181 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, kedden és szombaton délután 4-től 6 óráig nyitva áll. Használati díj havonként 20 fillér. A kikölcsönzés tartama 28 nap, azontul 20 fillér büntetéspénz fizetendő a beszedésért. Az 1902. évben 12,307 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902. évi összes kiadásai 1419 kor. 51 fillért tettek ki. mihez a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa 500 kor. segélylyel járult. 1903. évi költségvetése 1000 kor. könyvek beszerzésére, 300 korona könyvkötésre.

Könyvtárnok: Bacsinszky Ede.

A budapesti IX. ker. sorokadri-uti nép- és iskolai könyvtár alapszabályai és könyvjegyzéke. (Budapest, 1900.) — III. pótkönyvjegyzék a Budapest IX. ker. nép- és iskolai könyvtár könyvjegyzékéhez. (Budapest, 1903.)

293. A X. ker. nép- és iskolai könyvtár.

(V., Bánya-tér, a népiskola épületében.)

1888-ban keletkezett 228 kötet könyvvel. Fentartásáról a X. ker. nép- és iskolai könyvtár-egyesület gondoskodik. Nagyobb adományokkal a magyar isk. egyesület, a Franklin-társulat, Békey Imre, Halász Krisztina, Szabó Ferencz, Tóth Lajos, Lampel R., ifj. Nágel Ottó, Singer és Wolfner s a Sz.-István-társulat járultak gyarapításához.

Állománya 2100 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 1-től 3-ig nyitva áll. Használati díj havonként 20 fillér.

Könyvtárnok: Tóth Lajos.

Tóth Lajos, A budapesti X. ker. nép- és iskolai könyvtár tartalomjegyzéke. (Budapest 1899.)

BUJ. (Szabolcs vármegye.)

294. Ev. ref. iskolai könyvtár.

1895-ben alapította a ref. lelkész és tanító, s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 78 kötet és 116 füzet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából állandóan nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. Az 1902. évben 10 egyén használta a könyvtárt.

295. Községi népkönyvtár.

1890-ben alapította a buji ev. ref. egyház.

Állománya 309 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden pénteken d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 152 egyén 288 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: ifj. Deme Mihály főbiró.

BÜKK-SZENT-ERZSÉBET. (Heves vármegye.)

296. Népkönyvtár.

1886-ban alapítottatott adományokból. 1899-ben a m. k. földmivelésügyi minisztérium 128 kötettel gyarapította.

Állománya 400 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Irott és nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 300 egyén 350 kötet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Fridrich Dezső kántor-tanító.

CHINORÁN. (Nyitra vármegye.)

297. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 187 kötet, a róm. kath. iskolában elhelyezve.

1902-ben 746 kötetet használtak belőle.

1902. évi gyarapodása 14 kötet.

Könyvtárnok: Lahvicska József tanító.

CSÁKÁNY. (Vas vármegye.)

298. Iskolai könyvtár.

1870 körül alapítottatott s alapítása óta népkönyvtáru
szolgál.

Állománya 214 kötet.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindig nyitva áll.

Az 1902. évben 24 kötet kölcsönzött ki belőle.

1902. évi kiadásai 6 kor. 30 fillérre rugtak.

Könyvtárnok: Nagy Károly kántor-tanító.

CSÁKTORNYA. (Zala vármegye.)

299. A m. k. állami iskola tanítói, ifjusági és népkönyvtára.

1869-ben alapította a tanítóttestület s 1882 óta használatik népkönyvtáru.

Állománya 4005 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kölcsönzés czéljából október 1-től márczius 31-ig minden szerdán és vasárnap délelőtt 10-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj 4 kor. biztosítékon kívül kötetenként 4 fillér. A kölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 25 egyén 200 kötetet kölcsönzött ki.

1902. évi kiadásai 185 kor. 17 fillerre rugtak, 1903. évi költségvetése 240 kor. dologi kiadásokra.

Könyvtárnok: Bráuner Lajos állami isk. tanító.

300. A m. k. állami tanítóképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1879-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1121 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a tanítónövendékek is használhatják.

Az 1902. évben 179 kötetet használtak belőle.

1902. évi gyarapodása 25 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1879-ben keletkezett.

Állománya 18 régiség és 256 érem, a tanszer-múzeumban egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: Dékány Mihály tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1879-ben keletkezett.

Állománya 32 állat s 8 doboz rovar, a tanszer-múzeumban elhelyezve.

A gyűjtemény őre: Dienes Károly tanár.

CSÁNY. (Heves vármegye.)

301. Népiskolai könyvtár.

Az iskolával egyidejűleg keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 520 kötet.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 240 egyén 418 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Bodor Gábor tanító.

CSEHBRÉZÓ. (Nógrád vármegye.)

302. Iskolai ifjúsági és népkönyvtár.

1890-ben alapította a felsónógrádi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 55 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. Az 1902. évben 18 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Petrusz Pál tanító.

CSERNEKHEGY. (Bereg vármegye.)

303. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára.

1580-ban keletkezett.

Állománya 4702 kötet, egy teremben elhelyezve. Különös nevezetességei: egy czirill betűkkel írott zsoltárkönyv a XV-ik századból és 36 db régi magyar nyomtatvány.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Könyvtárnok: Homa Joachim.

Petrov Sándor, Biegner János brassói tetraevangeliuma 1561-ből a csernekhegyi könyvtárban. (Magyar Könyvszemle, 1890. évf.)

CSERNYE. (Veszprém vármegye.)

304. A polgári olvasóköri népkönyvtára.

1903-ban alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa 400 korona segélyvel.

Állománya 217 kötet, az olvasóköri helyiségében elhelyezve. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton nyitva áll.

Az 1903. évben 637 egyén használta a könyvtárt.

CSERVENKA.

305. A kaszinó-egylet könyvtára.

1845-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal ifj. Schumacher Henrik gyógyszerész gyarapította.

Állománya 1196 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. e. 11-től 12-ig nyitva áll. 1902-ben 263 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 52 kor. fordított gyarapítására. 1903. évi költségvetése 62 korona.

CSETNEK. (Gömör vármegye.)

306. A társalgási-egylet könyvtára.

1830-ban keletkezett.

Állománya mintegy 2000 kötet, egy teremben elhelyezve. Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Krausz János tanító.

CSIK-SOMLYÓ. (Csik vármegye.)

307. A róm. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Eredetileg azon könyvekből állott, melyek »e collatione regia« küldetek meg a gimnáziumnak. 1854-ben az osztrák cs. kir. kultuszminisztérium 17 művet, 1856-ban Veress Gergely

ügyvéd 50 db könyvet, 1857-ben többen 90 db művet ajándékoztak, s ez időtől kezdve mind rohamosabban gyarapodott. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 1066 füzet és 3906 kötet, ezek között 6 db régi magyar és 37 latin nyomtatvány, továbbá 104 térkép, 7 kézirat és 1 oklevél, egy nagy teremben elhelyezve. Olvasótermül a tanári szoba szolgál. Kiválóbb nevezetességei: az *Articuli dominorum nobilium* című kézirat-gyűjtemény 1560-ból, egy Tihan Mihály által írt imakönyv 1688-ból, Kopcsányi Márton imakönyve 1684-ből. Vásárhelyi Gergely »Keresztény tudományok rövid summája« cz. munkája 1618-ból, egy latinul írt görög nyelvtan, mely az Apáczai Cseri Jánosé volt, és a Philep család 1671. évi primipilaris levele.

Törzskönyve és czédula-szakkatalogusa van.

Tanulmányokkal foglalkozóknak egy intézeti tanár jótállása mellett rövid időre kölcsön ad a könyvtár könyveket.

1902. évi javadalmazása 672 korona könyvek beszerzésére és 246 kor. folyóiratokra s ciklusos kiadványokra, az erdélyi r. k. tanulmányi alap terhére és 1600 kor. felszerelési átalányból.

Könyvtárnok: Herberger Béla tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

A XIX. század 50-es éveiben keletkezett. Fejlesztéséhez Zomora Dániel plébános, dr. Kolonics Dénes körorvos, Glósz Miksa, Minier Gábor, Bándi V., Császár D., Györfly Gyula képviselő, Kerekes Mihály ügyvéd, Riszner Ödön, Herberger Béla tanárok és a gimnázium tanulói járultak adományokkal.

Állománya 2224 régiség, ezek között 15 őskori, 60 középkori tárgy, 6 fegyver, 1700 újabbkori emlék és 46 néprajzi tárgy, továbbá 109 érem, a tanári könyvtár helyiségében elhelyezve. Nevezetességet képező érme: VII. Mihály görög császár aranypénze a XI. századból.

Szakokra osztott szerzeményi naplója van.

A közönség bármikor megtekintheti.

A gyűjtemény őre: Erőss József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1852-ben keletkezett, midőn a főkormányzék 110 jegyzetmintát és 700 ásványt ajándékozott az intézetnek; ehhez járult 1870-ben Romkai Nándornak 80 db ásványból álló ajándéka. Nagyobb adományokkal a kolozsvári bányaigazgatóság, Titius Pius, Richler, dr. Haynald Lajos bibornok, Csató József, Balasi L., Gözsi Árpád, Beteg Lajos és dr. Kolonics Dénes járultak fejlesztéséhez.

Állománya állatokban és ismertető alkatrészekben 902 db, 1679 szárított növény, 1859 ásvány. a természetrajzi szertárban, a laboratóriumban és a folyóson felállított üvegszekrényekben elhelyezve.

Kiválóbb nevezetessége egy 1400 darabból álló tojás-gyűjtemény tizenkét szekrényben, 538 fészekalja megfelelő számú tojásokkal, mely csaknem az összes honi madárfajok fészkeit és tojásait magában foglalja.

Szakokra osztott szerzeményi naplója van.

A közönség a szaktanár vezetése mellett bármikor megtekintheti.

A gyűjtemény őre: Csató János tanár.

Glósz Miksa, A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium tanári könyvtárának vázlatos történelme és szakkatalogusa. (Az 1886. és 1888. évi értesítőben.) — Bandi Vazul, A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

308. A róm. kath. tanítóképző-intézet könyvtára.

a) Könyvtár.

1850-ben az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 421 kötet, 7 térkép és 13 metszet, egy szobában, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használják.

Az 1902. évben 300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi gyarapodása 35 kötet, 7 térkép és 13 metszet.

Könyvtárnok: Xántus Elek.

309. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1605-ben keletkezett.

Állománya mintegy 4500 kötet, köztük 26 ősnymtatvány. 48 régi magyar nyomtatvány, körülbelül 20 db középkori és 100-nál több ujkori kézirat, két szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

A rendház tagjain kívül mások is használhatják. 1902-ben 16 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Pál K. János házfőnök.

Ballagi Aladár, A csiksomlyói Szent-Ferencz-rendi zárda könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1879. évf.) — Glósz Miksa, A csiksomlyói Szent-Ferencz-rendi szerzetesek könyvtárában található régi magyar könyvek jegyzéke. (Csik-Somlyó. 1885.)

CSIKSZENTGYÖRGY. (Csik vármegye.)

310. Népkönyvtár.

1890-ben alapította Márton Károly tanító.

Állománya 500 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Kölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 3-tól 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap, azontul heti 4 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 164 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évenként 10—20 koronát fordítanak könyvek kötésére.

A könyvtár az olvasó kör felügyelete alatt áll.

Könyvtárnokok: Füstös Sándor tanító és Puskás Lajos körjegyző.

CSIKSZENTMÁRTON. (Csik vármegye.)

311. Községi népkönyvtár.

1903. márczius 15-én alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap.

Könyvtárnok: Csizsér Károly körjegyző.

CSIKSZENTMÁRTON-CSEKEFALVA.

(Csik vármegye.)

312. Iskolai és népkönyvtár.

1878-ban alapította Mészáros Károly ügyvéd s 1882 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 351 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából november 1-től márczius 31-ig minden pénteken d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 243 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Bakas János r. k. kántor-tanító.

CSIK-SZEREDA. (Csik vármegye.)

313. A kaszinó könyvtára.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 850 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll.

CSIK-TUSNÁD. (Csik vármegye.)

314. R. k. iskolai ifjúsági és népkönyvtár.

1865-ben alapította Koncz István plébános, 1891 óta szolgál népkönyvtárul.

Állománya 378 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Az 1902. évben 65 egyén 178 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben az alapító plébános 143 koronát fordított gyarapítására, miből 35 kötet szereztetett be.

Könyvtárnokok: Koncz István plébános és Tamás Imre tanító.

CSÓKFALVA. (Maros-Torda vármegye.)

315. Az olvasó-egylet népkönyvtára.

1882-ben keletkezett s 1884 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából télen minden kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 6-tól 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 10 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 70 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Hadnagy Dénes földmives.

CSOKONYA. (Somogy vármegye.)

316. A polgári olvasókör könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomá-nyokkal P. Szathmáry Károly és a Franklin társulat gyara-pították.

Állománya 280 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem minden este 7-től 10 óráig használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. 1902-ben 220 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 18 kor. fordítottatott gyarapítására.

CSONGRÁD. (Csongrád vármegye.)

317. A kaszinó könyvtára.

1843-ban keletkezett.

Állománya 1300 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Komjáthy Mór tanító.

CSORNA. Sopron vármegye.)

318. Az izraelita olvasókör könyvtára.

1897-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomá-nyokkal dr. Spatz Adolf városi orvos, dr. Bettelheim József és Stauber Samu gyarapították.

Állománya 1742 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköl- csönzés céljából minden vasárnap d. u. 4-től 5 óráig használ- ható. Használati díj évenként 3 korona. Az 1902. évben 6300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 50 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Goldhammer Samu tanító.

A csornai izraelita olvasókör alapszabályai, könyvtárjegy- zeke és pótljegyzéke.

319. A katolikus kör könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 2500 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 1-től 4 óráig nyitva áll. Használati díj évenként 8 korona. 1902-ben az olvasóteremben 1125 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 1800 kötet.

Az 1902. évben 200 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: L a m p e r t h J á n o s és Szabó József.

A csornai katolikus kör alapszabályai és könyvjegyzéke.

320. Népkönyvtár.

1890-ben alapította Vadász Bánk.

Állománya 145 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj heti 4 fillér. Az 1902. évben 162 egyén használta a könyvtárt.

1902-ben 12 kor. 42 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 16 korona.

Könyvtárnok: H a n t o s I s t v á n tanító.

321. A prémontrei kanonokrend prépostságának könyvtára.

1802-ben keletkezett.

Állománya 12,560 kötet, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A rendtagok használják. 1902-ben 120 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Évi javadalmazása 1000 korona. 1902. évi gyarapodása 160 kötet.

Könyvtárnok: R e z s ő f i G y ő r g y.

CSURGÓ. (Somogy vármegye.)

322. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1792-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Rendszeresebben 1840 körül szervezetett. Fejlesztéséhez a pápai ev. ref. főiskola, id. Csorba Ede, a Nyikos-Kacsóh család stb. járultak nagyobb adományokkal. 1887-ben vált ki belőle az ifjúsági könyvtár, s 1888-ban alakult meg a szakművek kiválasztásával a tanári kézi könyvtár. A két utóbbi könyvtárt Kondor József tanár szervezte.

Állománya 10,493 kötet és 14 kézirat, két teremben elhelyezve, melyek egyszersmind olvasó helyiségül is szolgálnak. Kiválóbb nevezetessége a kálmáncsehi (somogy megyei) ev. ref. egyház kéziratosa énekeskönyve a XVII. századból.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Télen a könyvtárór dolgozó szobája szolgál olvasó helyiségül a kutatók számára, hová a könyvtárórnel való jelentkezés után lehet bejutni. Használati díj nem tantestületi tagoknak évi 12 kor.

Évi javadalmazása 560 korona, ebből az 1902. évben 20 folyóirat és mintegy 80 kötet könyv szereztetett be.

Könyvtárnok : Kondor József tanár.

b) Régiséggyűjtemény.

A gyűjtés első nyomaira 1863-ban találunk. Rendszeresen Kalocsay E. szervezte 1886-ban. Nagyobb adományokkal Papp Gábor ev. ref. püspök, Körmeny S. ev. ref. lelkész, dr. Rosenpitz S. rabbi és a tanuló ifjúság járultak fejlesztéséhez.

Állománya 119 db. régiség, köztük 16 őskori, 38 középkori tárgy, 3 db fegyver és 70 db ujabbkori emlék; 4660 érem és 209 db bankjegy, a történelmi szertárban két e czélra készült szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei Indiából származó régi bronz pénzei és érmei.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség a felügyelő tanár jelenlétében megtekintheti. 1902. évi gyarapodása 27 db régiség, 71 db érem és 4 db papírpénz.

A gyűjtemény őre : Kalocsay Endre.

c) Természetrizai gyűjtemény.

1864-ben keletkezett. Fejlesztéséhez dr. Tauscher, Richter J., dr. Rosenspitz S. rabbi, Körmeny Sándor ev. ref. lelkész és Hám Ferencz stb. járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1454 állat, ezek között 14 emlős és 26 db csontváz. 83 madár és 8 db csontváz, 30 db hüllő, 47 db hal. 1002 db rovar és 244 egyéb állat; továbbá 1526 növény, 381 ásvány. 394 kőzet és 83 kővület. egy teremben és egy dolgozó szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség a felügyelő tanár vezetése mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 200—300 korona közt váltakozik.

A gyűjtemény őrei: dr. Vida Károly és dr. Héjas Imre tanárok.

A b) alatti gyűjteményt a III—VIII. osztály növényeiken kívül mintegy 100—150 látogató tekintette meg.

Héjas Pál, A tanári könyvtár katalogusa. (Csurgó, 1879.) — Kondor József, A kézi könyvtár katalogusa. (Csurgó, 1892.) — Héjas Pál, A csurgói ev. ref. főgimnázium rövid története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — Kondor József, A könyvtár története s ez évi gyarapodása. (U. ott.) — Kalocsay Endre, A régiség- és éremtár története s ez évi gyarapodása. (U. ott.) — Vida Károly dr., A természetrizai szertár története s ez évi gyarapodása. (U. ott.) — Kalocsay Endre, Magyarországi híres személyek vagy események emlékérméi. (Az 1898/99. évi értesítőben.) — Kalocsay Endre, A szoros értelemben vett Magyarország érmei. (Az 1901/902. évi értesítőben.)

323. Ev. ref. ifjusági és népkönyvtár.

1886. szept. 1-én alapította az ev. ref. egyház.

Állománya 212 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 100 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 8 kor. 12 fillér fordított gyarapítására.

1903. évi költségvetése 68 kor. 88 fillér.

Könyvtárnok: Fejes Kálmán ev. ref. tanító.

324. A m. k. állami tanítóképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1869-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2219 kötet és 34 térkép, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapstroma van.

A tanárokon kívül a növendékek is használhatják.

Évi javadalmazása 160 korona a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 62 kötet.

Könyvtárnok: Mihalik Lajos tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1869-ben keletkezett.

Állománya 183 állat, köztük 4 emlős, 9 madár, 2 hüllő, 4 hal, 126 rovar és 38 egyéb állat; továbbá 60 db ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 60 db ásvány.

A csurgói áll. tanítóképző-intézet története. (Csurgó, 1895.)

CZABAJ. (Nyitra vármegye.)

325. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 43 egyén 64 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Blahó Antal igazgató-tanító.

CZEGLÉD. (Pest vármegye.)

326. A kaszinó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1846-ban, könyvtára 1868-ban keletkezett.

Állománya 2695 kötet, 9 szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 1-től 2-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 400 kor. fordítottot gyarapítására.

A czeglédi kaszinó-egylet könyvtárának könyvjegyzéke.

327. A m. kir. állami gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1899. szept. 1-én, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez egyes középiskolák járultak adományokkal.

Állománya 1019 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása 800 korona a tanszerátalányból, mely összegből az összes gyűjtemények költségei fedezendők.

Könyvtárnok: F ü s s y J ó z s e f tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 168 érem, a könyvtári szekrényben elhelyezve.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1 herbarium, 1 mammuth-állkapocs s 204 ásvány, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: P a u l o v i t s K á r o l y tanár.

CZIBAKHÁZA. (Jász-Nagykún-Szolnok vm.)

328. A népkönyvtár-egyesület könyvtára.

1899-ben alapította Mohács István igazgató-tanító.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve, miből 170 drb a m. k. földmivvelésügyi minisztérium ajándéka.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap.

Az 1902. évben 104 egyén 200 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: M o h á c s I s t v á n igazgató-tanító.

DÁLNOK. (Háromszék vármegye.)

329. A népkönyvtár- és olvasó-egylet könyvtára.

1864. november 17-én keletkezett, s 1901. január 13-tól használtatik népkönyvtárnak.

Állománya 254 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 2-től 5-ig és vasárnap d. e. 8-tól 12-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 374 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902-ben 9 kor. 74 fill. fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: D a r k ó M i h á l y állami isk. igazgató.

DEÁKI. (Pozsony vármegye.)

330. Az ev. ref. egyházi olvasókör könyvtára.

1899-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 242 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. Használati díj évenként 1 korona. 1902-ben 180 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 70 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 35 korona.

Könyvtárnok: F ö l d e s L a j o s.

DEBRECZEN. (Hajdu vármegye.)

331. A Csokonai-kör könyvtára.

1890-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a debreczeni emlékkert-társulat és a debreczeni felolvasókör gyarapították, melyek a Csokonai-körbe olvadtak.

Állománya 400 kötet, két szekrényben elhelyezve, ereklyetárral egybekapcsolva.

Ieltára és katalogusa van.

A tagok részére megtekintés és olvasás céljából minden vasárnap nyitva áll.

Az 1902. évben mintegy 100 kor. fordítottatott gyarapítására.
A könyvtár és ereklyetár őre: dr. Kardos Albert titkár.

A Csokonai-kör évkönyve. (Debreczen, 1899.)

332. Az ev. ref. felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1891-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Az 1901—1902. iskolai évben új rendezés alá került, a mikor az iskolai tankönyvek is elhelyezést nyertek benne. Legújabban Némethy Lajos hagyatékával és egy 400 koronás adománynyal gyarapodott.

Állománya 1545 kötet, egy szobában elhelyezve. külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei, s a művelt közönség is használhatja; az olvasóterem azonban csupán a tanárok használatára szolgál.

Évi javadalmazása 500 kor. a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 100 kötet.

Könyvtárnok: dr. Matolcsy László tanár.

b) Régiség gyűjtemény.

1891-ben keletkezett.

Állománya 24 drb érem, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Gondi Sándor tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1891-ben keletkezett.

Állománya 15 db állat és 420 db ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Konrád Teréz tanítónő.

A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskolai s az ezzel kapcsolatos tanítónőképzési stb. könyvtárak. (Az 1899—900. évi értesítőben.)

333. Az ev. ref. főiskola könyvtára.

A XVIII. század közepéig a tanuló ifjuság egyeteme, a coetus scholasticus, communitas vagy illustris coetus tulajdonát képezte és annak felügyelete alatt állott. Gyarapodása elhalt papok és tanárok könyvgyűjteményeiből történt, de vétel útján is gyarapodott. Állandó költségvetése 1868 óta van. A debreczeni kir. ügyészséghez sajtóügyi köteles-példányokul beérkező nyomtatványok a vallás- és közokt. m. k. miniszter 1900-ban kiadott rendelete óta a könyvtár gyarapítására szolgálnak. 1901 óta múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll s ennek alapján megállapított szervezeti szabályzatát a tiszántúli ev. ref. egyházkerület 1903. novemberi közgyűlésén erősítették meg. (Fejlődésének főbb mozzanatait lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Az 1902. évben a Tóth Sámuel hittanár hagyatékából és Karacsay Klemence grófnő adománya folytán két nagyobb könyvgyűjtemény birtokába jutott.

A könyvtár állománya, melyhez egy nagybecsű történelmi képcsarnok, továbbá érem- és ereklye-gyűjtemény is tartoznak, 78,701 kötetből áll, ezek között 90 önyomtatvány és 1493 kézirat, négy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Különös érdekességei: debreczeni írók, református kitűnőségek kéziratai; továbbá a Debreczeni-kódex és a Lugossy-kódex; Arany: Buda halála (eredeti kézirat), és Csokonay-kéziratok; 526 db régi magyar nyomtatvány; Szilágyi Synodaliája; a wittenbergi bursa jegyzőkönyve; a debreczeni tanulóknak anyakönyve (catalogus studiosorum) 1588-tól 1828-ig jegyzetekkel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára tudományos kutatás végett délelőtt, olvasás céljából pedig délután van nyitva.

A könyvtár más helyekre is küld kölcsön könyveket, rendszerint azonban csak könyvtári helyiségben való használatra.

Évi javadalmazása 4600 korona, miből 3000 koronát az iskolától, 1600 koronát pedig Debreczen városától kap. Az 1902. évben 8000 kor. rendkívüli állami segélyben részesült, miből 2400 kor. a czimtaranyagának beszerzésére, 3600 kor. másolási költségekre, 2000 kor. a revidálás díjazására, 100 kor. a czimtar szekrényére, 600 kor. a reálkatalogushoz szükséges anyag beszerzésére s 300 kor. előre nem látható kiadásokra irányoztatott elő; az ekként előállott 1000 kor. többletnek az 1903. évi 1000 kor. államsegély szolgál fedezetül. 1903-ban az orsz. főfelügyelőség 666 kötettel gyarapította.

Igazgató: dr. Ferenczy Gyula akad. tanár; **kezelő könyvtárnok:** Bujdosó Lajos.

(Az intézet jelentékeny természetráji gyűjteményéről, mely az 1902. év folyamán 500 kor. államsegélyben részesült. nem kaptunk adatokat.)

Szűcs István, Debreczen szab. kir. város történelme. I—III. (Debreczen, 1871.) — Zelizi Dániel, Debreczen szab. kir. város egyetemes leírása. (Debreczen, 1882.) — A debreczeni ev. ref. főiskola anyakönyvtára mellett 1890-ben megnyitott nyilvános olvasóteremnek betürendes könyvjegyzéke. (Debreczen, 1890.) — Géresi Kálmán, A debreczeni ev. ref. főiskola főkönyvtárának története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — A debreczeni ev. ref. főiskola könyvtárai. (Az 1899/900. évi értesítőben.) A kollégiumi nagykönyvtár és a vele kapcsolatos gyűjtemények szervezeti rendszabálya. (Debreczen, 1902.)

334. A felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XIX. század hetvenes éveinek elején keletkezett, s részint csekélyebb összegű vételek, részint az iskola barátainak ajándékaiból gyarapodott. (Fejlődésének történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 3298 kötet, egy teremben elhelyezve. E számba azonban nincsenek felvéve az iskolai kézikönyvek, iskolai értesítők és az üzleti iratminták gyűjteményei, melyek a könyvtár kiegészítő részét teszik.

Betürendes és szakszerinti katalogusa van.

A könyvtár más helyekre is küld használatra könyveket, főleg tanintézeteknek.

Évi javadalmazása átlag 350 korona az iskolatulajdonos kereskedő-társulattól.

Könyvtárőr: Szojka Gyula igazgató.

b) Áruismereti és technológiai szertár.

1878 óta fejlesztik oly czélből, hogy a kereskedelmi tárgyak s azok feldolgozási módjai minél nagyobb változatosságban mutattassanak be a tanuló ifjuságnak s a nagyközönségnek.

Állománya 4940 tárgy, u. m. tengeri állatok, tápszerék, magvak és a belőlük nyert termények; élvezeti anyagok és fűszerárak; ruházati fonóanyagok; fák, rongyok és feldolgo-

zásuk; zsírok, olajok és terményeik; erjedési termények; orvosi czélokra szolgáló anyagok; cserzőanyagok és növényi váladékok; író és csiazoló tárgyak; műtárgyak készítésére szolgáló anyagok; ásványok és kőzetek; fémek és feldolgozásuk; díszítmenyi és építészeti anyagok; sófélék és alkalmazásuk; agyag- és üvegyipar; éghető ásványok; savak; festő, avató és rokonanyagok; szemléltető fali képek, modellek; külföldi exportcikkek; vegyesek.

A közönség minden vasárnap délelőtt megtekintheti.

Évi javadalmazása 400 korona.

Szertárőr: F á b i á n L a j o s tanár.

Szójka Gyula, A debreczeni kereskedelmi akadémia tanári könyvtárának ismertetése (Debreczen, 1893.) — Szójka Gyula, A debreczeni keresk. akadémia emlékkönyve a nemzet ezredévi ünnepére. (Debreczen, 1896.) — Szójka Gyula, Pótlás a tanári könyvtár czimjegyzékéhez. (Az 1897/98. és 1899/900. évi értesítőben.

335. A hajdúvármegyei tanítók Gönczy-egyesületének könyvtára.

1892-ben keletkezett.

Állománya 3000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnokok: H e r c z e g h J á n o s és L a d a S á n d o r.

336. A jogász- és tisztviselő-kör könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1527 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

A tagok részére használat és kikölcsönzés céljából naponként d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 257 kor. 62 fill. fordítottat gyarapítására.

A jogász- és tisztviselő-kör könyvtárának czimjegyzéke. (Debreczen, 1900.)

337. A kegyesrendi r. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1850 körül keletkezett.

Állománya 3691 kötet, két teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 700 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 241 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Holczinger Imre.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1850 körül keletkezett.

Állománya 24 állat, 90 növény és 712 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Gyarapítására a tanszerátalány egy része fordítatik, de ajándékozás útján is fejlődik. 1902. évi gyarapodása 3 állat, 28 növény és 42 ásvány.

A gyűjtemény őre: Langh János tanár.

338. A kegyesrendiek társházának könyvtára.

1780-ban keletkezett. A Debreczenben elhunyt rendtagok hagyatékából gyarapodott.

Állománya 3578 kötet, egy teremben elhelyezve. Különös érdekessége a »Számvető-Tábla« (Lőcse, 1658.) egyetlen példánya.

Czédula-katalogusa van.

A rendház tagjai használják. 1902-ben 86 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 70 kor. fordítottott javadalmazására, ebből beszereztetett 14 kötet.

Könyvtárnok: Langh János tanár.

339. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1873-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Az intézet 1891. évben történt államosításáig csak lassan gyarapodott. Állami tulajdonná válván, a m. k. vallás- és közokt. miniszter

1892-ben a dr. Oláh Gyula-féle könyvtár felét (489 db), 1894-ben pedig a dr. Lutter Nándor-féle könyvtárnak egy részét (112 db) szerezte meg számára.

Állománya 4801 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklapjstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül térítvény ellenében mások is kaphatnak belőle kölcsön könyveket. 1902-ben 106 térítvényen 120 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 480 korona a tanszerátalánytól, mely összesen az 1902. évben 101 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Beczner Frigyes tanár.

b) Természettajzi gyűjtemény.

1891-ben keletkezett.

Állománya 210 állat, köztük 30 emlős, 70 madár, 16 hulló. 10 hal és 81 egyéb állat; továbbá 3 rovargyűjtemény, 646 növény, 451 ásvány, 78 kőzet és 60 kővület, egy teremben s egy dolgozószobában nyolcz szekrényben és egy könyvállványon elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklapjstroma, alapleltára és betűrendes tárgymutatója van.

1902-ben 527 kor. fordítottatott gyarapítására a tanszerátalányból, miből 39 állat, 1 növény és 87 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségvetése 300 korona.

A gyűjtemény őre: Harmath Gergely tanár.

A debreczeni állami főreáliskola tanári könyvtárának katalogusa. (Az 1884. évi értesítőben.) — Beczner Frigyes. A debreczeni főreáliskola tanári könyvtárának czimjegyzéke. (Debreczen, 1901.)

340. A m. kir. gazdasági tanintézet könyvtára.

1868-ban keletkezett.

Állománya mintegy 6254 kötet, 5 kötet kézirat és több kötet térkép, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel. Szakleltára és czimjegyzéke van.

A tanárokon kívül a tanintézeti hallgatók is használhatják.

Évi javadalmazása 1400 korona. 1902. évi gyarapodása 110 kötet.

A könyvtárnoki teendőket az intézet egyik tanára látja el.

Vörös Pál, A debreczeni m. k. gazdasági tanintézet könyvtárának czimjegyzéke 1902. (Debreczen, 1903.)

341. A polgári kör könyvtára.

1869-ben keletkezett.

Állománya 2168 mű 2781 kötettel, egy könyvtári terem-
ben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Imre János.

A debreczeni polgári kör alapszabályai. (Debreczen, 1867.)
— *Imre János, A debreczeni polgári kör könyvtárának név-
jegyzéke. (Debreczen, 1902.)*

342. A Svetits-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1896-ban keletkezett, midőn özv. Svetits Matyásné és
Schlauch Lőrincz bibornok az intézetet megalapították.

Állománya 820 kötet és 16 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az intézet tanárai használják.

1902-ben 240 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 60 kötet
szereztetett be.

Könyvtárnok: M. Theofila nővér.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1896-ban keletkezett.

Állománya 248 állat, ebből 13 emlős, 27 madár, 8 hüllő
és 200 rovar, továbbá 40 db ásvány, több teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902-ben 240 kor. fordítottatott gyarapítására, ebből 36 állat
és 40 ásvány szereztetett be.

A gyűjtemény őre: M. Gottfrieda nővér.

343. A zenede könyvtára.

a) Könyvtár.

1861-ben keletkezett.

Állománya körülbelül 230 kötet, néhány térkép és kézirat
egy szobában elhelyezve.

Leltára van.

A tanárokon kívül a növendékek is használhatják.

b) Hangjegytár.

1861-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Mosonyi, Rózsavölgyi, Kiss Sándor stb. járultak fejlesztéséhez.

Állománya körülbelül 1321 db hangjegy, egy szobában elhelyezve.

Leltára van.

A tanárokon kívül a növendékek is használhatják.

A *gyűjtemények öre*: Simonffy Emil igazgató.

DEÉS. (Szolnok-Doboka vármegye.)

344. A kaszinó könyvtára.

1880 után, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2800 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és betűrendes katalogusa van.

Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-tól 4 óráig.

A tudományos részt minden kaszinói tag használhatja, de a szépirodalmi részt csak azok, kik a rendes tagsági díjon kívül évenként még 4 korona könyvtárdíjat fizetnek.

A könyvtárdíjából befolyó összeg fele része, évenként mintegy 40—50 kor., szolgál javadalmazására.

Könyvtárnok: Sombory Zsombor.

A dési kaszinó könyvtárának katalogusa. (Dés, 1892.) — Kádár József, A dési kaszinó története. (Dés, 1897.)

345. A m. kir. állami gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1897-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. kir. földtani intézet, a Kisfaludy-társaság, Lampel és Wodiáner, Schwaiczner Sándor, dr. Csiszér Ákos, a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium, a Franklin-társulat és dr. Boros Gábor gyarapították.

Állománya 3733 kötet, egy szobában elhelyezve.

Leltára van.

1902-ben 1588 korona 51 fillér fordítottatott javadalmazására az átalányból, miből 822 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Illés István tanár.

b) Természettrajzi gyűjtemény.

1897-ben keletkezett.

Állománya egy 330 darabból álló növénygyűjtemény, a természettrajzi szertárban elhelyezve.

Leltára van.

1902-ben 240 korona 50 fillér fordítottatott gyarapítására, mely összesen 45 db szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Husz Ödön tanár.

346. A szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és etnografiai társulat múzeuma.

A társulat 1898 okt. 23-ikán alakult meg. Dr. Boross Gábor által kidolgozott alapszabályait 1899 jul. 11-ikén hagyta jóvá a m. kir. belügyminiszter. A végleges alakulás 1899 szept. 8-ikán történt meg, s 1900 jan. 1-től működik a társulat rendszeresen. Az egyesület múzeumát, mely a dési m. kir. állami gimnázium épületében két teremben van elhelyezve, 1900-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte.

A társulatnak 10 alapító, 470 rendes és pártoló tagja van.

1902 évi kiadásai: 240 korona évkönyvre, 77 korona 98 fillér irodai költség, 28 kor. régiségek vásárlására, 289 kor. 48 fillér ásatásokra, 844 kor. 22 fillér érmek vásárlására és 42 korona rendezési költségekre. 1902/903. évi költségvetése: 4188 kor. 40 fillér bevétel, 1521 kor. 68 fillér kiadás.

Társulati elnök: Deésy Zoltán volt főispán; alelnök: dr. Torma Miklós alispán; tiltkár: dr. Horváth Árpád.

a) Könyvtár.

1900-ban keletkezett. Adományokkal a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége és id. báró Bornemissza Károly gyarapították. 1901-ben 300 kor. állami segélyben részesült.

Állománya körülbelül 2000 kötet, egy szobában elhelyezve. Jelenleg rendezés alatt áll.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Alapját a vármegye tulajdonában levő emléktárgyak és ajándékozás útján összegyűlt, nagyjából tör-

ténelem előtti leletek képezték. 1902-ben 300 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 36 őskori és 28 középkori tárgy, 16 fegyver. 422 ujabbkori emlék, 15 kegyeleti tárgy, 412 db érem és 27 db bankjegy, két szobában elhelyezve.

Leltára van.

A közönség minden vasárnap és kedden d. e. 11-től 1 óráig a múzeumi ór felügyelete alatt megtekintheti.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1902-ben keletkezett. Fejlesztéséhez az országos képtár járult adományokkal.

Állománya 6 db hazai, 1 db külföldi eredeti festmény és 1 db eredeti szobormű, a régiségtár helyiségeiben elhelyezve.

A közönség a régiségtárral egyidejűleg megtekintheti.

Az a)–c) *alatti gyűjtemények öre*: dr. Horváth Árpád társulati titkár.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1901 végén keletkezett Szolnok-Doboka vármegye közönségének adományából.

Állománya a vármegyei nemzetiségekre vonatkozó számos ethnografiai tárgy, a vármegyeház nagy termének karzatán elhelyezve.

A közönség megtekintheti.

A *gyűjtemény öre*: Biró Antal vármegyei főszámvevő.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1900-ban keletkezett. Adományokkal dr. Incze Béla orvos gyarapította.

Állománya 230 közet, 70 kövület, egy ásvány- és egy lepkegyűjtemény, a régiségtár helyiségeiben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség a régiségtárral egyidejűleg megtekintheti.

A *gyűjtemény öre*: dr. Horváth Árpád társulati titkár.

A szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és ethnographiai társulat alapszabályai. (Dés, 1899.) — A szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és ethnographiai társulat első évkönyve (Dés. 1900.)

DEMJÉN. (Heves vármegye.)

347. *Iskolai könyvtár.*

1901-ben keletkezett s keletkezése óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 32 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 25 egyén használta.

Könyvtárnok : Pogonyi Bertalan kántor-tanító.

DERECSKE. (Bihar vármegye.)

348. *A kaszinó könyvtára.*

Az egyesület 1868-ban, könyvtára 1873-ban keletkezett.

Állománya 784 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 290 kötet kölcsönözött ki belőle.

Könyvtárnok : Bencze Péter.

A derecskei kaszinó könyvtárának betürendes névjegyzéke.
— *Leitgeb Imre, A derecskei kaszinó története. 1868—1893.*
(Debrecen, 1893.)

349. *A kereszlény iparos olvasó-egylet könyvtára.*

1890-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 401 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 300 egyén 420 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 50 korona fordítottatott gyarapítására.

350. A polgári olvasóköri könyvtára.

1876-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 748 mű, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minden héten egyszer d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj évenként 2 korona. Az 1902. évben 1910 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902-ben 150 koronát fordítottak gyarapítására.

A derecskei polgári olvasóköri könyvtárának jegyzéke.

DERZS. (Udvarhely vármegye.)

351. Népkönyvtár.

1877-ben alapította Szathmári Miklós tanító. 1899-ben a m. k. földművelésügyi minisztérium 172 darab könyvvel s 1902-ben az erdélyi közművelődési egyesület 112 db könyvvel gyarapította.

Állománya 373 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 150 egyén 215 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 12 kor. fordítottak gyarapítására.

Könyvtárnok: Kiss Jakab állami isk. tanító.

DETK. (Heves vármegye.)

352. A római kath. iskola népkönyvtára.

1880 körül keletkezett s 1900-ban egyesítették a községi könyvtárral.

Állománya 110 kötet és 80 füzet. egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden héten kétszer d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben körülbelül 1800 kötet és füzet kölcsönzött ki belőle.

1902-ben 10 korona fordítottak gyarapítására. 1903. évi költségvetése 20 korona.

Könyvtárnok: Hallay György kántor-tanító.

DÉVA. (Hunyad vármegye.)

353. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1900-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Allománya 94 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 176 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Péterfi Márton tanító.

354. A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat múzeuma.

A társulatot Hunyad vármegye értelmisége alapította 1880 május 13-án, dr. Sólyom Fekete Ferencz nyug. törvényszéki elnök kezdeményezésére, a vármegye területén felmerülő emlékek és régiségek összegyűjtése és megőrzése céljából.

A gyűjtemények 1890-ig egy magán házban voltak elhelyezve, 1890-ben a vármegye által a főreáliskola céljaira felajánlott épület balszárnyában, 1896-tól pedig a főreáliskola telkének egy különálló épületében nyertek elhelyezést.

1898 óta a gyűjtemények a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az egyesület tagjainak száma 308.

Elnök: gróf Kun Géza; *ügyvivő alelnök*: Réthy Lajos; *múzeum-igazgató*: Téglás Gábor; *titkár*: ...

a) Könyvtár és levéltár.

1880-ban keletkezett. Egyesek adományain kívül a társulattal csereviszonyban álló bel- és külföldi rokonegyesületek kiadványaival gyarapodik. Főleg Erdély történetére, föld- és néprajzi viszonyaira, valamint Hunyad vármegyére vonatkozó munkákat gyűjt.

Allománya 1310 kötet, köztük 5 magyar és 7 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá számos térkép és mintegy 4000 db megyei vonatkozása XVI—XIX. századi oklevél. egy teremben elhelyezve, mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa most készül.
A társulat tagjai használhatják.

Könyvtárnok : K o l u m b á n S a m u tanár.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1882-ben keletkezett, midőn Torma Károly vezetése alatt a várbeli ásatások megkezdettek. Gróf Kuun Kocsárd az általa összegyűjtött gyógyi feliratokkal, Gyulafehérvár város pedig nagyobb felirat-gyűjteménnyel gyarapította.

Az állam az 1898., 1900. és 1901. években 600—600, 1902-ben és 1903-ban 500—500 koronát fordított a gyűjtemények gyarapítására.

Állománya 106 őskori, 423 középkori tárgy és 650 érem, három szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a sarmisegethuzai Mithra-templom faragványai és feliratos emlékei, római bányászati emlékek, a hunyadmegyei római telepek mindenikét képviselő téglabélyeg-tára pedig egész Erdélyben első helyen áll.

Szerzeményi naplója van.

A közönség minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig díjtalanul megtekintheti.

Az 1903. évi államsegélyből 101 drb régiséggel gyarapított.

c) Néprajzi gyűjtemény.

1882-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal gr. Kuun Gézáné és br. Kemény Vilma gyarapították.

Állománya 20 magyar és 10 a hazai nemzetiségekre vonatkozó ethnografiai tárgy, egy szobában elhelyezve. Ehhez járul azon 6666 drb. csángó emlék, melyeket Téglás Gábor 400 kor. államsegély felhasználásával gyűjtött az intézetnek.

Szerzeményi naplója van.

A közönség minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig díjtalanul megtekintheti.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre : T é g l á s G á b o r.

A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat évkönyvei I—XIII. (Déva, 1891—1902.) — Király Pál, A sarmisegethuzai Mithraeum. (Archaeologiai Közlemények, XV. k.) — Téglás Gábor, Rövid kalauz a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának látogatói számára. (Déva, 1890.)

355. A m. k. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1871-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 6257 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma és czédula-katalogusa most készül.

A tanárokon kívül mások is használhatják tanári jótállás mellett.

Az 1902. évben 1258 kor. fordítottat gyarapítására, ebből 154 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Faragó László.

b) Régiség-gyűjtemény.

Helyiség hiánya miatt csak most van keletkezőben. Prehistorikus és római emlékeket gyűjtenek tanczélokra.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal Barcsay Kálmán járult fejlesztéséhez 1878-ban, ki gróf Lászlár Kálmán madárgyűjteményének maradványait közadakozásból gyűjtött 500 koronán megvásárolta számára.

Állománya 46 emlős, 374 madár, 34 hulló, 20 hal, 437 rovar s 392 egyéb állat, továbbá 49 növény, 568 ásvány, 60 kőzet és 263 kővület, egy teremben elhelyezve.

1902. évi gyarapodása 2 állat.

A gyűjtemény őre: Gaál István.

356. A m. kir. állami tanítóképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2158 kötet, egy szobában hat szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az igazgató külön engedélyével az intézeti növendékek is használhatják. Az 1902. évben 200 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 800 korona, mely összesen az 1902. évben 85 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Kolumbán Samu tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.

Állománya 14 állat, 800 növény és 144 ásvány. egy szobában két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és leltára van.

A *gyűjtemény őre*: Kuzsila Péter tanár.

357. A nemzeti kaszinó könyvtára.

1847-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3851 kötet, 16 szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 2431 kötetet használtak.

Az 1902. évben 500 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: L i k k e r R e z s ő.

DÉVAVÁNYA. (Jász-Kun-Szolnok várm.)

358. Az ipartestületi olvasóköri könyvtára.

1889-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 120 egyén 300 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 50 kor. fordítottatott gyarapítására.

DEVECSER. (Veszprém vármegye.)

359. A kaszinó könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomány-nyal Barcza Kálmán ügyvéd gyarapította.

Állománya 252 mű 344 kötetben, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton este 6-tól 7-ig nyitva áll. 1902-ben 480 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségvetése 200 korona.

Könyvtárnok: Sándli Ferencz káplán.

A devecseri kaszinó könyvjegyzéke. (Devecser, 1901.)

DOBRONOK.

360. Községi népkönyvtár.

1902-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 184 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 6 nap. 1902-ben 500 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Forintos Titusz körjegyző.

DOBSINA. (Gömör vármegye.)

361. Nép- és ifjusági könyvtár.

1857-ben alapította az elemi isk. tantestület.

Állománya 3369 kötet, öt szekrényben elhelyezve.

Leltára és írott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj heti 2 fillér. Az 1902. évben 2571 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 110 kor. 95 fillér fordított gyarapítására.

1903. évi költségvetése 196 korona.

Könyvtárnok: Szepessi Ede állami isk. tanító.

362. Az olvasóegyesület könyvtára.

1847-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 4170 kötet, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. Használati díj kötetenként két hétre 6 fillér.

Az 1902. évben 248 kor. 20 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségvetése: 120 kor. a könyvtárnok tiszteletdíja, 24 kor. a szolgálta illetménye, 200 kor. könyvvásárlásra s 50 kor. könyvkötésre.

Könyvtárnok: Horváth János polg. isk. tanító.

Bücher-Katalog des Dobschauer Lesevereins vom Jahre 1873.
— *A dobsinai olvasóegylet könyvtárának jegyzéke. (1885.)* —
U. annak 2. kiadása (1895.)

DOROGHÁZA. (Heves vármegye.)

363. Iskolai könyvtár.

1880 körül alapította a község s 1895 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton és vasárnap d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. Az 1902. évben 178 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségvetése 10 korona.

Könyvtárnok: Bobek László tanító.

DUNAFÖLDVÁR.

364. A polgári olvasókör könyvtára.

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 250 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap délután nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 200 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 150 kötet.

Az 1902. évben 60 kor. 40 fillér fordítottott gyarapítására.

365. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1795-ben keletkezett. 1830-ban a tűz hamvasztotta el.

Állománya 8480 kötet, köztük 12 ősnymtatvány s 116 régi hasai nyomtatvány, két szobában elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

A rendház tagjai használják. 1902-ben 36 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 45 kor. fordítottott gyarapítására, ebből beszeresztetett 10 kötet.

Könyvtárnok: Kochán Bertalan házfőnök.

DUNASZERDAHELY. (Pozsony vármegye.)**366. A kaszinó könyvtára.**

1860-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1500 kötet, három szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Leltára és írott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 3-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Marczy István.

ECSÉD. (Heves vármegye.)**367. Iskolai és népkönyvtár.**

1879-ben alapították Bognár János esperes-plébános és Telek József kántortanító. 1900-ban a m. kir. földmivelésügyi minisztérium 171 kötetből álló gyűjteménnyel gyarapította.

Állománya 636 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. azontúl heti 4 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 145 egyen 181 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 30 kor. 30 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 30 kor. 30 fillér.

Könyvtárnokok: Telek István és Szőke Benedek.

EGER. (Heves vármegye.)

368. A ciszterci rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az eltörölt jezsuita-rendtől vették át a ciszterci rendet, a helytartótanács azonban még 1773-ban minden értékes könyvet Budára vitetett belőle. Ugyanez történt az 1787-ben feloszlott ciszterci rend könyvtárával is. Az 1802-ben visszaköltözött rendtagok a konventben semmiféle könyvet nem találtak, csupán a gimnáziumban. Innen veszi kezdetét az új könyvtár fejlődése. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 10,600 kötet, köztük egy ösnyomtatvány és 10 magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy teremben elhelyezve. Az épülő új gimnáziumban három helyisége és husz személyre berendezett olvasóterme lesz.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van; czédula-katalogusa most készül.

Évi javadalmazása 600 korona a zirczi apátság pénztárától.

Könyvtárnok: Prá cser Albert tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Kovács Károly kairói fogadótulajdonos járult gyarapításához.

Állománya 710 régiség és 3066 érem, három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: dr. Nagy Benjamin tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Titius Pius minorita, Vrabély M., Xantus János és Kempele Rudolf pénzügyi tanácsos járultak gyarapításához.

Állománya 17,381 állat, 8306 növény és 4868 ásvány, egy hármassal teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 300 korona.

A gyűjtemény őre: Kovács Demjén tanár.

Kassuba Domokos, Az egri gimnázium. (Az 1894/95., 1895/86. és 1896/97. évi értesítőkből.)

369. Az érseki jogliceum könyvtára.

1740-ben keletkezett, midőn Foglár György szerbiai választott püspök az intézetet megalapította. Dánielik János püspök 500, dr. Fekete Ferencz jogtanár 112 és dr. Martinovich Józsefné 125 db könyvvel gyarapították, dr. Párvy Sándor püspök pedig pénzádománnyal segélyezte.

Állománya 2910 mű, 2215 kötet- és 2715 füzetben, egy nagy teremben elhelyezve, mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül a joghallgatók is használhatják, kik a használat fejében beiratkozásuk alkalmával egyszer s mindenkorra 6 koronát fizetnek fejenként. 1902-ben 709 kötet kölcsönöztetett ki a könyvtárból.

1902-ben 711 kor. 28 fillér fordítottatott gyarapítására a fentartó kegyúr adományából s a beiktatási díjakból, mely összegen 180 kötet szerzetetett be.

Könyvtárnok: dr. Bozóky Géza jogtanár.

A m. kir. akadémiák és jogliceumok története. (Pest, 1873.)
 — *A felső oktatásügy Magyarországon. (Budapest, 1896.)* —
Dr. Udvardy László, Az egeri érseki jogliceum története. (Eger, 1898.) — *Az egeri érseki jogliceum évkönyvei. (I—XXII. évf.)*

370. Az érseki liceum gyűjteményei.

a) Könyvtár és levéltár.

1781-ben keletkezett. Adományokkal gr. Eszterházy Károly egeri püspök, továbbá Fuchs, Fischer, Pyrker, Bartakovics és Samassa József érsekek gyarapították. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 62,000 kötet, köztük 280 őnyomtatvány, 147 térkép, 210 metszet és 528 kézirat, négy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem, julius és augusztus hónapok kivételével, mindig nyitva áll s mindenki használhatja. Megbízható egyének térítvény ellenében kölcsön is kapnak könyveket.

Könyvtárnokok: Michalek Manó és dr. Huttka y Lipót jogakadémiai tanár.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1780-ban keletkezett. Adományokkal Bartakovics Béla és Samassa József érsek, továbbá Kandra Kabos fejlesztették.

Állománya 175 őskori és 28 középkori tárgy, 109 fegyver, 164 ujkori művészeti és ipari emlék, 20 kegyeleti tárgy és 741 érem, egy teremben négy szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a török világból való fegyverek és szép pecsétygyűjteménye.

Katalogusa van.

A közönség mindig megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 66 érem és 2 régiség.

A gyűjtemény őre: dr. Sankovics Ignác.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1860-ban keletkezett. Adományokkal Bartakovics Béla érsek, továbbá Tárkányi Béla és Assalay József kanonokok gyarapították.

Állománya 101 db festmény, 44 metszet, 6 fénykép, 1 db eredeti szobormű és 3 gipsz-másolat, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség mindig megtekintheti.

Az 1902. évben hagyományozás útján 2 db festménnyel gyarapodott.

d) Természetrajzi gyűjtemény.

1800-ban keletkezett.

Állománya 28 emlős, 166 madár, 4 hulló, 4 szekrény növény, 240 ásvány, 30 kőzet és 4 kővület, egy teremben elhelyezve.

A gyűjtemény őre: László János tanár.

Elfelejtethetlen emlékezetű egrí püspök, galanthai gróf Eszterházi Károlynak, jeles élete, közhasznú építési és különösen az általa szerzett, utánna pedig nevedett, megyebeli könyv-gyűjteménynek leírása. (Tudományos gyűjtemény, 1819. évf.) — Toldy Ferencz, Egrí szünnapok. (Új magyar múzeum, 1853. évf.) — Albert Ferencz, Heves és Külső-Szolnok vármegyék leírása. (Magyar orvosok stb. munkálatai, XIII. k.) — Az egrí érsekmegyei könyvtár szakszerű címjegyzéke. (Eger, 1893.) — I. pótlékfüzet. (Eger, 1894.) — II. pótlékfüzet. (Eger, 1900.) — Varju Elemér, Adatok az egrí érsekmegyei könyvtár ismertetéséhez. (Magyar Könyvszemle, 1902. évf.)

371. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára.

1852-ben keletkezett. A liczeumi könyvtár másodpéldányai-ból, az előregedett papok Szent Józsefről nevezett s felosztatott intézetének könyvtárából, Tegó József visontai plébános terjedelmes könyvtárának beolvasztásából, Andrássy Kálmán néhai egri m. áldozópap hagyományából s mások könyvadományai-ból gyarapodott. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 7895 kötet, köztük 3 önyomtatvány, 4 kötet kézirat és 1014 metszet, két teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a Migne kiadásában megjelent összes művek, a jozefiniszitikus irodalom termékei és gazdag breviárium-gyűjteménye.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csereviszonyban álló könyvtárak és ismert egyének vehetnek belőle kölcsön könyveket térítvény ellenében. 1902-ben 299 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 680 korona fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 248 kötet, 1902. évi összes gyarapodása 370 kötet.

Könyvtárnok: I v á n o v i c h E m i l theol. tanár, tanulm. felügyelő.

Az egri érseki papnevelői könyvtár többes példányainak lajtroma. (Eger, 1899.) — *Nyiznyay Iván, Az egri érseki papnevelő intézet könyvtárának szakok szerint való jegyzéke.* (Eger, 1901.)

372. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1898-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 198 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Csupán az intézeti tanszemélyzet használja. 1902-ben 110 kötetet használtak belőle, kikölcsönöztetett 40 kötet.

1902-ben 619 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 53 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 200 kor.

Könyvtárnok: S t o c k K á r o l y tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1903-ban keletkezett.

Állománya 2 db régiség, egy szekrényben elhelyezve.
Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre : Guta József igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1898-ban keletkezett. Adományokkal Károly Gyula nyug.
ezredes és Budenz Aladár gyarapították.

Állománya 109 állat, köztük 14 emlős, 26 madár, 10 hüllő,
6 hal és 53 egyéb állat, továbbá 5 doboz rovar, 47 növény
és 126 ásvány, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 537 kor. 60 fillér fordított gyarapítására,
ebből beszereztetett 14 állat és 6 növény. 1903. évi költség-
vetése 100 korona.

A gyűjtemény őre : Blasovszky Miklósné.

373. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.**a) Könyvtár.**

1890-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1663 kötet, egy teremben elhelyezve, a mely
egyszersmind olvasóteremül is szolgál.

Ieltára van.

Évi javadalmazása 600 korona a tanszerátalányból, mely
összegez az 1902. évben 120 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok : Klincsek József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1890-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Veréb Mátyás nyug.
járásbíró járult nagyobb adománnyal.

Állománya 1260 érem, egy szekrényben elhelyezve.

A gyűjtemény őre : dr. Cserey Adolf tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1890-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Kempelen Radó járult
nagyobb adománnyal, az intézetnek ajándékozván rovar- és
lepke-gyűjteményét.

Állománya 6020 állat, ezek között 5840 rovar; továbbá 27 növény, 327 ásvány és kőzet, két teremben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség csak kivételes esetekben tekintheti meg.

Évi javadalmasát a tanszerátalányból kapja.

A *gyűjtemény őre*: Jablonszky Flóris tanár.

374. Az ó-egri kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1832-ben, könyvtára 1835-ben keletkezett.

Állománya 3400 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. kikölcsönzés céljából minden héten háromszor este 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 13.585 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 260 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Kalovits Alajos.

375. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1766-ban keletkezett. Püspöky András egri kanonok 1000 forintos alapítványt tett könyvek beszerzésére, de az alapítvány ma már elveszett.

Állománya 1913 kötet, köztük 6 db régi magyar nyomtatvány, egy szobában elhelyezve.

Leltára van.

Csak a rendtagok használják.

Könyvtárnok: Nagy Róbert.

EGERBOCS. (Heves vármegye.)

376. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. kir. földmivélsügyi minisztérium.

Állománya 127 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 50 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok: Szecsko József.

EGERSZALÓK. (Heves vármegye.)

377. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. kir. földmivelsügyi minisztérium.

Állománya 176 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 170 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok : Reissinger Bertalan tanító.

378. R. k. iskolai könyvtár.

1896-ben alapította a r. k. iskolaszék s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 161 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából mindig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 70 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok : Reissinger Bertalan tanító.

ELEK. (Arad vármegye.)

379. Iskolai és népkönyvtár.

1880-ban alakította a községi iskola tantestülete s 1898 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 974 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából minden csütörtökön d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 416 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 30 kor. fordítottat gyarapítására. 1903 évi költségvetése 60 korona.

Könyvtárnok : Schramm Tamás tanító.

EPERJES. (Sáros vármegye.)

380. Az ág. hitv. ev. egyházkerületi kollégium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg a XVI. század első felében, az intézettel egyidejűleg keletkezett. A XVIII. század végéig jelentéktelen gyűjtemény volt. Első rendezése és tekintélyesebb szaporítása Kralovánszky rektor érdeme 1800 körül. Bánó Gábor kükezei földbirtokos 1830-ban 4000 kötetet tevő könyvtárát adományozta a kollégiumnak. 1835-ben ajándékozta az intézetnek Szirmay János gazdag könyvtárát, mely »Szirmay-féle könyvtár« név alatt külön kezeltetik és az e célra hagyományozott 4000 forintos legatumból folyvást szaporittatik. A Szirmay-könyvtár könyvei főleg Szirmay Tamástól valók, ki Mária Terézia korában huszárezredes volt, s kit XII. Károly svéd király neveltetett; más darabjai a Pottornyay, Heinzely és más protestáns családok gyűjteményeiből származtak. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) 1902-ben Bujanovics Gyula földbirtokos 2000 kötetből álló könyvtárt és gazdag térkép-gyűjteményt ajándékozott a kollégiumnak. Binder Károly nyug. evang. tanító pedig végrendeletileg a kollégiumnak hagyományozta rendkívül becses könyvtárát, mely 1010 kötetet, 680 füzetet, s képet foglal magában.

Állománya 29,259 kötet, a kollégium nagytermében elhelyezve. A kollégiumi nagy könyvtár a földszintet, a Szirmay-féle könyvtár az emeletet foglalja el. Különös nevezetességei: 5 ösnyomtatvány s 36 régi magyar nyomtatvány, ezek között: Huszár Gál, A keresztényi Gywlekezetben való Isteni dicséreték és Imádságok (H. n., 1574.); Evangeliumok és Epistolák. (Nagyszombat, 1698.) A Szirmay-könyvtár gazdag az alkhimista irodalom termékeiben, és a szabadkőművességre vonatkozó 257 kötetnyi gyűjteménye a maga nemében talán egyetlen az országban. A Binder-féle hagyaték különösen az 1848/49. szabadságharcra, Eperjes történetére és Sáros vármegyére vonatkozó művekben gazdag. Csak 1848/49-iki proklamáció van benne 90 darab.

Szaklajstroma van.

A Szirmay-könyvtárt meghatározott biztosíték letovése mellett a nagy közönség is használhatja. A kollégiumi könyvtárból a könyvtárnok könyveket a saját felelősségére, becsesebb

dolgokat (kéziratokat, unikumokat stb.) azonban csak a kollégiumi felügyelő engedélyével adhat ki. 1902-ben 453 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 1300 korona a kollégiumi könyvtár gyarapítására, mely részint a tanulók által fizetett használati díjakból, részint a könyvtári alapítványok kamataiból származik; továbbá 183 korona a Szirmay-könyvtár gyarapítására az alapítvány kamataiból.

1902. évi gyarapodása 68 kötet és 30 füzet.

Könyvtárnokok: Frenyó Lajos tanár (a kollégiumi könyvtárban) és Mayer András theologiai tanár (a Szirmay-könyvtárban).

b) Régiség-gyűjtemény.

Egyik része a XIX. század második felében adakozás útján lassanként gyűlt össze. 1895-ben Herfurth József tanár hagyatékából becses éremgyűjteménnyel gyarapodott.

Állománya 3567 érem, melyek lepecsételt ládákbá zárva az irattárban őriztetnek. A 2246 darabból álló Herfurth-féle éremgyűjteménynek szaklajstroma van.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1846-ban alapította Hazslinszky Frigyes tanár, akadémiai tag. s a gyűjtemény nagyobb részét ő gyűjtötte és szerezte.

Állománya 11,246 állat, ezek között 56 emlős, 361 madár. 79 hüllő, 138 hal, 3715 rovar és 6897 egyéb állat; továbbá 10,393 növény, 4470 ásvány és kőzet s 540 kőület, két szobában üvegszekrényekben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a gyűjteménye örének engedélyével és felügyelete mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 20 hal.

A b) és c) alatti gyűjtemények öre: Szutórisz Frigyes tanár.

Vandrák A., Az eperjesi egyházkerületi ág. h. ev. collegium múltjának és jelen állapotjának vázlatos rajza. (Eperjes. 1867.) — Horváth Odön, Az eperjesi ág. ev. colleg. jogakadémia múltja és jelene. (Kassa, 1886.) — Hörk József, Az eperjesi ev. ker. collegium története. (Kassa, 1896. és 1897.)

381. A gör. kath. püspökség könyvtára.

1821-ben keletkezett. Alapítója az egri születésű Kovács János udvari ágens, V. Ferdinándnak s testvéreinek Rainer és Lajos főherczegeknek magyar nyelvi oktatója (szül. 1764. aug. 25-ikén, meghalt Bécsben, 1834. ápr. 12-ikén), ki könyvtárát az eperjesi egyházmegyének ajándékozta oly czélzattal, hogy Felső-Magyarországon egy közhasznu nyilvános könyvtárt létesítsen. Ezóta főleg az időközben elhalt eperjesi püspökök és kanonokok könyvtáraival gyarapodott.

Állománya 10,891 kötet, köztük 12 ösnyomtatvány és 20 idegen nyelvű régi hazai (legtöbbnyire nagyszombati) nyomtatvány; továbbá 100 térkép. 32 kézirat és 1 oklevél, egy teremben elhelyezve.

Leltára, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Ismert egyének térítvény s esetleg pénzbeli biztosíték mellett kaphatnak belőle könyveket. 1902-ben 89 kötet kölcsönöztetett ki a könyvtárból.

Az 1902. évben 178 korona fordítottatott gyarapítására, miből 25 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: K o v a l i c z k y Z e n o.

382. A kereskedők és kereskedő-iffjak egyletének könyvtára.

1887-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal az eperjesi bankegylet és Podveczky János gyarapították.

Állománya 1600 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer este 7-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul 20 fillér büntetés-pénz fizetendő. 1902-ben 600 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 150 kor. fordítottatott gyarapítására.

383. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1678-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez a m. k. vallás- és közokt. minisztérium s a magyar tudományos akadémia járultak adományokkal.

Állománya 4004 kötet és 110 térkép, a gimnázium két termében elhelyezve, melyek olvasótermekül is szolgálnak.

A tanári karon kívül mások is használhatják a tanárok jótállása mellett.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

1902. évi javadalmazása az országos tanulmányi alaplól 918 kor. 46 fillér, mely összesen 292 kötet szerzetetett be. 1903. évi költségvetése 700 korona.

Könyvtárnok: J a k o b e i D e z s ő tanár.

b) Régiség-gyűjtemény. (Filológiai múzeum.)

Az 1888/89. tanév elején keletkezett.

Állománya 383 darab régiség és kép, szobor stb., 49 gipszmásolat, továbbá 441 darab érem.

A filológiai múzeumnak a gimnázium épületében külön szobája van, az éremgyűjtemény a tanári könyvtárban van elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség az igazgató vagy a gyűjtemény őrének kíséretében megtekintheti.

Az 1902. évben 49 kor. 20 fillér fordítottatt gyarapítására, ebből beszerezetett 7 darab régiség. 1903. évi költségvetése 100 korona.

A gyűjtemény őrei: P á r k á n y i G y u l a tanár (filológiai múzeum) és J a k o b e i D e z s ő tanár (éremgyűjtemény).

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Valószínűen az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2419 állat. köztük 50 emlős, 480 madár, 89 hüllő, 30 hal, 956 rovar és 864 egyéb állat; 2710 növény. 2734 ásvány és 3461 vegyes, három egymásba nyíló szobában elhelyezve.

Alapleltára és szaklajstroma van.

A közönség az igazgató vagy a gyűjtemény őrének kíséretében megtekintheti.

1902-ben 198 kor. fordítottatt gyarapítására, ebből 5 db. állat szerzetetett be. 1903. évi költségvetése 150 korona.

A gyűjtemény őre: K a v a l s z k y Á g o s t o n tanár.

A b) és c) alatti gyűjteményeket a tanulókon kívül 1902-ben 27 látogató tekintette meg.

Kavalszky Ágoston, Az opál és válfajai különös tekintettel a vörösvágási nemes opálra. (Eperjes, 1876.) — Ruby József, Az eperjesi kir. kath. főgimnázium története. (Eperjes, 1890.)

384. A m. kir. állami tanítónőképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1898-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 760 kötet, egy szobában elhelyezve, mely egyszerűsödő olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklapjstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják. Az 1902. évben 760 kötetet használtak belőle.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1898-ban keletkezett.

Állománya 67 állat, ebből 10 emlős, 27 madár, 9 hüllő, 3 hal. 2 rovargyűjtemény és 15 egyéb állat, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A *gyűjtemények őre*: Udvarhelyi Etelka segéd-tanítónő.

385. A sárosvármegyei gazdasági egyesület könyvtára.

1847-ben keletkezett. 1887-ben az Eperjesen pusztított nagy tűzvész alkalmával elégett. 1898-ban szervezték ujja.

Állománya 516 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa az egyesület 1902-iki évkönyvében jelent meg.

Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer nyitva áll. 1902-ben 26 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 150 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Lukovits Aladár titkár.

386. A Széchényi-kör könyvtára.

Az egyesület 1878-ban keletkezett s népkönyvtárak alapítása érdekében kezdettől fogva nagy tevékenységet fejtett ki, e mellett azonban központi könyvtárt is szervezett, mely az egyesületi tagok szellemi szükségleteinek kielégítésére van hivatva. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter e czélokra 1900-ban 500, 1901-ben 2000, 1902-ben és 1903-ban 2500 kor. segélyben részesítette, s gyűjteményeit a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának ellenőrzése alá helyezte.

Az egyesület védnöke: Berzeviczy Albert m. k. vallás- és közoktatásügyi miniszter; *elnök:* dr. Horváth Ödön kir. tanácsos; *titkár:* dr. Wallentinyi Samu.

a) Nagy könyvtár.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Az 1887. május 6-iki tűzvész alkalmával a könyvtár is sokat szenvedett, 1895-ben Erdélyi Ferencznek mintegy 700 kötetnyi könyvtárával gyarapodott.

Állománya 2527 kötet, nyolcz szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából naponként d. u. 5-től 6-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 400 kor.

b) Népkönyvtár.

1896-ban keletkezett dr. Horváth Ödön, jogkari dékán s a kör akkori titkára 100 koronányi alapítványából.

Állománya 688 mű és 700 kötet.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 2-től 4-ig nyitva áll. Minden szegény sorsu eperjesi lakos díjtanul használhatja. Az 1902. évben 7000 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Frenyó Lajos tanár.

Az eperjesi Széchényi-kör évkönyve. (Eperjes, 1891.) — Dr. Horváth Ödön, Az eperjesi Széchényi-kör évkönyve. (Eperjes, 1898., 1900. és 1902.) — Az eperjesi Széchényi-kör könyvtárának jegyzéke. (Eperjes, 1900.) Az eperjesi Széchényi-kör könyvtárának gyarapodása 1901-ben. (Eperjes, 1902.)

387. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1671-ben, a kolostorral egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2258 kötet, 7 db régi magyar nyomtatvány. több kézirat. 2 oklevél és számos levél. egy teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

A rendház tagjai használják. 1902. évi gyarapodása 3 kötet, 1 kézirat, 2 oklevél és számos levél.

Könyvtárnok: Kundrich Evariszt.

Ballagi Aladár. Felvidéki könyvtár-búvárlatok. (Magyar Könyvszemle, 1879. évf.)

388. A társadalmi egylet könyvtára.

1873-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Az 1887. évi nagy tűzvész alkalmával csaknem teljesen elpusztult s ez év őszén szervezetetté ujja.

Állománya mintegy 1500 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. 1902-ben 4500 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 250 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 200 korona.

Az eperjesi társadalmi egylet alapszabályai. (Eperjes, 1889.) — Az eperjesi társadalmi egylet könyveinek címjegyzéke. (Eperjes, 1897.)

389. A tiszai ág. ev. egyházkerület tanítóképzőjének gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1847-ben Nyiregyházán, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1873-ban az intézettel együtt Eperjesre vitetett át. Mikolik Gyula eperjesi ág. hitv. evang. tanító 1894-ben körülbelül 300 darab nagyobbára német szépirodalmi munkával gyarapította.

Állománya 2980 kötet és 40 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a tanulók is használhatják. 1902-ben 37 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 49 kor. 80 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 17 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: G a m a u f G y ö r g y igazgató.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1847-ben Nyiregyházán keletkezett.

Állománya 1565 darab állat és ásvány, egy tanteremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Gerhard Béla tanár.

Simkó E., A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerületi colleg. tanítóképző intézetének története. (Eperjes, 1896.)

ERCSL. (Fejér vármegye.)

390. A polgári kör könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya mintegy 375 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 1-től 2-ig nyitva áll. Használati díj kötetenként egy hétre 2 fillér. 1902-ben 466 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 120 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Weinér József.

ERK. (Heves vármegye.)

391. Községi népkönyvtár.

1902 február 13-án alapította a m. k. földmivélsügyi minisztérium.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 173 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségvetése 10 korona.

Könyvtárnok: Zöldág József.

ÉRSEKUVJÁR.

392. A F. M. K. E. közkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 482 kötet, az elemi iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Nagyfaluasi Antal isk. igazgató.

393. A községi kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár:

1842-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 8152 kötet és füzet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 800 kor. fordítottat gyarapítására az államsegélyből, miből 127 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Bukovinszky István.

b) Régiség-gyűjtemény.

1842-ben keletkezett.

Állománya 827 érem, a tanári szobában egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Tiszó Lajos.

c) Természetrzaji gyűjtemény.

1842-ben keletkezett.

Állománya mintegy 1000 állat, ebből 17 emlős, 189 madár, 59 hulló, 4 hal, 531 rovar és 200 egyéb állat, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Vrancsits Gyula.

394. R. kath. iskolai könyvtár.

1877-ben alapította a r. kath. iskolaszék s megalapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 295 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön d. e. 8-tól 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 510 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Gyarapítására a 967 kor. 44 fillért kitevő könyvtáralap szolgál.

Könyvtárnok: Nagyfalusy Antal iparisk. igazgató.

ERZSÉBETVÁROS. (Kis-Küküllő vármegye.)

395. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1891-ben keletkezett, midőn az intézet állami kezelés alá vétetett.

Állománya 1889 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják tanári jótállás mellett. 1902-ben 120 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi javadalmazása a rendes és rendkívüli tanszer-átalányból 1926 kor., mely összesen 151 kötet szereztetett be.

1903. évi költségvetése 2657 korona.

Könyvtárnok: Handlos Gyula tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1891-ben keletkezett.

Állománya 36 régiség és 290 érem, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség felügyelet mellett megtekintheti.

Caupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 8 érem.

A gyűjtemény őre: Laukó Albert tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1891-ben keletkezett.

Állománya 187 állat, ebből 105 emlős, 43 madár, 5 hüllő, 5 hal, 6 doboz rovar és 23 egyéb állat; továbbá 156 növény, 885 ásvány, 142 kőzet és 22 kőület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség tanári felügyelet mellett megtekintheti.

1902. évi javadalmazása a rendes és rendkívüli tanszer-átalányból 315 kor., mely összesen 32 állat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Alföldy Dénes tanár.

ESKÜLLŐ. (Bihar vármegye.)

396. Állami iskolai könyvtár.

1902-ben alapította Papp Gusztáv tanító s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 51 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap.

Az 1902. évben 27 kor. fordított gyaratására. 1903. évi költségvetése 58 korona.

Könyvtárnok: P a p p G u s z t á v igazgató-tanító.

ESZTERGOM. (Esztergom vármegye.)

397. Az áll. segélyezett községi edliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1857-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1303 kötet és 1714 füzet, a tanári szobában elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják tanári jótállás mellett. 1902-ben 37 kötetet és 206 füzetet használtak belőle, kikölcsönöztetett 37 kötet és 120 füzet.

Az 1902. évben 188 kor. fordított javadalmazására, miből 15 kötet és 86 füzet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 200 korona.

b) Régiség-gyűjtemény.

Jelenleg rendezés alatt áll.

c) Természetrাজji gyűjtemény.

1857-ben keletkezett.

Állománya 854 állat, ebből 28 emlős, 107 madár, 15 hulló, 14 hal, 280 rovar és 460 egyéb tárgy, a természetrাজji szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a szertárór felügyelete alatt megtekintheti.

398. Az érseki kisdiedvónőképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Vaszary Kolos bibornok, hercegprímás alapította 1892-ben, az intézettel egyidejűleg. Fejlesztéséhez gr. Csáky Károly püspök, dr. Csernoch János kanonok, az esztergomi papnevelő-intézet, Szabó F. plébános, Számord Ignác és Bogisich Mihály v. püspök járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1191 kötet és 8 térkép, két szobában elhelyezve. Szerzeményi naplója van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják.

Évi javadalmazása a beiratási díjakból 100 kor., mely összesen az 1902. évben 126 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: K l i n d a I r m a tanítónő.

b) Régiség-gyűjtemény.

1892-ben keletkezett. Fejlesztéséhez az esztergomi papnevelő-intézet, Soóky Gábor kanonok és Lukács László járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 437 régiség és 220 érem, egy teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 15 db régiség és 20 db érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1892-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Rajner Lajos kanonok, Szilva György, Prunner Róbert és Pokorny József gyarapították.

Állománya 770 állat, ebből 10 emlős, 19 madár, 19 hulló, 45 hal, 310 rovar és 367 egyéb állat; továbbá 332 növény, 276 ásvány, 160 kőzet és 102 kövület, egy teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 25 kor. a beiratási díjakból. 1902. évi gyarapodása 4 állat, 187 növény, 36 ásvány és 10 kőzet.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: K a s s a y E v a n g e l i s t a tanítónő.

399. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára.

A XVIII. században keletkezett. Simor János bibornok, Frank F. és Zádori J. adományából gyarapodott.

Állománya 10,150 kötet, köztük 7 ösnyomtatvány. 1 kézirat és 2 oklevél, egy teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Az intézet tagjai használják. 1902-ben 120 egyén 165 kötetet használt.

Az 1902. évben 350 korona fordított gyarapítására. ebből beszereztetett 50 kötet.

400. Az érseki tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1896-ban a megszűntetett nagyszombati és budapesti kath. tanítóképző-intézetek könyvtárai csatoltattak hozzá.

Állománya 2878 kötet, négy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnokok: Gussvenitz Vilmos igazgató és Kemény Kálmán.

b) Régiség-gyűjtemény.

1842-ben, az intézet megalapítása után keletkezett. Nagyobb adományokkal a Szent-István királyról nevezett esztergomi papnevelő-intézet járult gyarapításához.

Állománya 538 régiség és 442 érem, két teremben elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei: 3 db pompeii régiség és egy régi magyar ezüst gyűrű, mely Apátfalván találtatott az u. n. Béla-kónél.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán ajándékozás utján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Gussvenitz Vilmos igazgató.

c) Természetrাজji gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a papnevelő-intézet s a megszűntetett pesti és nagyszombati kath. tanítóképzők járultak gyarapításához. Ajándékozás folytán kapta a Grundl-féle 659 darabból álló és Esztergom megye flóráját feltüntető növény-gyűjteményt.

Állománya 956 db tárgy, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Adományozás és vétel utján gyarapodik.

A gyűjtemény őrei: Vágvölgyi Béla és Bertalan Vincze tanárok.

401. Az esztergom-szentgyörgyemezei katolikus olvasókör könyvtára.

1898-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Bedő József, Perger L., dr. Walter Gyula, Frey F., Maszlaghy Ferencz prelat, Darányi Ignác földművelésügyi m. k. miniszter, Csernoch János prelat, dr. Babura László, Zibrinyi Márton, ifj. Hegedüs J., Paulovics V. stb. járultak gyarapításához.

Állománya 440 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 6-tól 8-ig nyitva áll. Használati díj két héten tul kötetenként minden hétre 4 fillér. 1902-ben 730 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 41 korona 80 fillér fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségvetése 50 korona.

Könyvtárnok: Karácsonyi Béla tanító.

402. Az esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat múzeuma.

Az 1894 július 22-ikén Knauz Nándor püspök és Récsi Viktor bevezetés tanár kezdeményezésére megalakult régészeti és történelmi társulat alapította. Első gyarapodását az egykori Szent-Lőrincz-templom és a keresztes vitézek szentkirályi konventje maradványainak felásatásából nyerte. Esztergom határában a társulat több helyen ásott. Így a Borzhegyen római és óskori telepet kutatott fel, a vaspálya-állomás mellett pedig az ugynevezett Kótalpat ásatta fel. Ehhez járultak még Knauz Nándor hagyatékának egy része és a Kis-Duna-hidnál talált tárgyak, melyeket a m. k. kereskedelmi minisztérium ajándékozott a múzeumnak. Külön helyisége eddig még nincs, hanem a főgyűléshelyén könyvtár egy külön termében van elhelyezve.

1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll. 1898-ban 400, 1900-ban 800, 1901-ben 400 kor. állami segélyben részesültek.

A régészeti és történelmi társulat tagjainak száma: 6 tiszteletbeli, 19 alapító, 135 rendes és 53 pártoló tag.

A társulat régészeti osztályának elnöke: halálozás folytán üresedésben; *a történelmi osztály elnöke:* Pó r A n t a l

esztergomi kanonok; *társulati igazgató*: Walter Gyula eszterg. kanonok; *tílkárok*: Rózsa Vitál főgimn. tanár és Osvath Andor városi tanácsjegyző; *pénztáros*: Prokopp Gyula ügyvéd.

a) Könyvtár és levéltár.

1894-ben keletkezett.

Állománya 1600 kötet könyv s egy kéziratgyűjtemény, a főgyűjteményei könyvtár egyik termében két szekrényben elhelyezve.

A kézirat-gyűjtemény az esztergomi czéhek kézíratait és jegyzőkönyveit foglalja magában.

b) Régiség-gyűjtemény.

A gyűjtemény állománya 55 őskori s 740 antik és középkori tárgy, 365 török uralom korabeli tárgy és fegyver, 1229 újabbkori emlék, külön mintegy 1500 darabból álló éremgyűjtemény, egy terebben elhelyezve.

A múzeumi tárgyak a következő csoportokban vannak felállítva: kögyűjtemény, melyben római oltárok, sarköveken kívül felásott templomok maradványai vannak elhelyezve; keramikai gyűjtemény, mely barbár és római edényeken kívül közép- és újabbkori edényeket is foglal magában; fegyvergyűjtemény, melyben az esztergomi polgár gárdák fegyverei becsesek; érczeműek gyűjteménye, mely az esztergomi rézművesek készítményeit tünteti fel; ruhagyűjtemény, mely kosztümképeket és zászlókat is foglal magában.

Szerzeményi naplója (1899 augusztus 6-ikától) és szaklajstroma van.

A közönség bejelentés mellett a múzeumi őr kalauzolásával megtekintheti.

1901. és 1902. évi gyarapodása 1782 darab régiség.

A múzeum igazgató őre: Némethy Lajos esperesplébános.

Az esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat évkönyvei I—III. (Esztergom, 1896—1900.) — Némethy Lajos, Az esztergom-vidéki rég. és tört. társulat régiség-gyűjteményének leltára. (A társulat harmadik évkönyvében.)

403. A főegyházmegyei könyvtár és múzeum.

a) Könyvtár.

Az 1897-ben tartott egyházvizsgálat adatai szerint Küküllői János kanonok volt az első, ki az esztergomi főegyháznak könyveket adományozott. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 106,030 kötet. köztük 738 ősnymotatvány és 187 régi magyar nyomtatvány, továbbá önállóan felállított kézirat- és oklevélgyűjtemény, tizenkét teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: középkori kéziratai, a Jordánszky-kódex, a Bakócz-féle graduale; több hangjegyes és miniaturákkal diszitett kézirat, így a Pruisz-féle pontifikale; érdekes a Fugger-féle XVII. századi egyforma kötésű könyvtár; négy Korvin-kódex, Bél Mátyás, Palkovics György, Bernkopf Ignác és mások kéziratai, Batthiány József és Kopácsy József herczeg-primások kéziratgyűjteményei stb.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Kutatók a könyvtárnok engedélyével használhatják. Külcsön is ad a könyvtár könyveket.

b) Régiség-gyűjtemény.

A könyvtárral a legrégibb idők óta régiség-gyűjtemény is van egybekapcsolva, melynek gyarapításához ujabban Májer István és Knauz Nándor cz. püspökök és Sóky Gábor kanonok járultak nagyobb adományokkal. Rendszeres elhelyezést 1894-ben nyert.

Állománya kő- és bronzkorszakbeli tárgyak, római edények és feliratos téglák, Árpád-kori fegyverek, jelentékeny pecsét nyomó-gyűjtemény és becses érem-gyűjtemény, két teremben elhelyezve.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1895 óta van rendszeresen felállítva és lajstromozva. Állománya mintegy 10,000 darab. Elsősorban egyházi férfiak arcképeinek összegyűjtésére van rendelve. Pápák, primások és kanonokok arcképeinek szép sorozata van már együtt. Ezenkívül templomok, egyházi épületek, ünnepélyek stb. képeit is felöleli. Jelentékeny kézirajz-gyűjteménye van s ex-librisekben is gazdag.

A gyűjtemények kormányzója: Pó r A n t a l prélátus, apát-kanonok, a m. tud. akadémia tagja: Ö r e : N é m e t h y I. a j o s esperes-plébános.

Pribeli Ferencz, A főgyházmegyei könyvtár incunabulumai. (1840.) — Ocsovszky Ferencz, A könyvtár keletkezése és új épülete. (Religio, 1856. évf.) — Knauz Nándor, Libri mis-sales et breviaria ecclesiae Hung. Strigoniensis. (1870.) — Knauz Nándor, Esztergomi Korvin-codexek. (Budapest, 1880.) — Az esztergomi főgyházi könyvtár kéziratai. (Magyar Könyvszemle, 1882. évf.) — Catalogus duplorum bibliothecae ecclesiae metropolitanae Strigoniensis. I. (1895.) — U. ez II. (1901.) — Index signorum »ex-libris« dictorum bibliothecae eccl. metrop. Strigoniensis. (Esztergom, 1903.)

404. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1809-ben keletkezett, midőn a rend a főgimnázium vezetését átvette. Nagyobb adományokkal Kecskeméthy Márton jezsuita és 1884-ben Ferenczy Jakab házfőnök járultak fejlesztéséhez. Utóbbinak főleg a szabadságharc idejéből származó nyomtatványai becsesek. (Fejlődésének történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 9187 kötet és 5812 vegyes füzet, a főgimnázium új épületében egy teremben szakok szerint elhelyezve, a mely terem egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál. Kiválóbb nevezetességei tiz darab XVI. századbeli nyomtatvány és Plinius Historia naturalisának egy értékes kiadása.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az igazgató engedélyével mások is használhatják, más helyekre azonban csak rendtagoknak küldenek használatra könyveket. 1902-ben 87 kötetet használtak belőle és 28 kötet kölcsönöztetett ki.

A tandíjak után befolyó gimnáziumi jövedelmekből az 1902. évben 111 kötet és 14 füzet szereztetett be 604 korona értékben.

Könyvtárnok: A g a t s i n G y u l a tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1852-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Takács Bernardin igazgató, Kruesz Krizosztom főapát és Bors Mihály tanár járultak fejlesztéséhez.

Állománya 519 régiség, 5512 érem és egy középkori teljes lovagfegyverzet. Az éremtár a könyvtár termében, a régiségtár pedig a földrajzi teremben van elhelyezve.

A közönség a gyűjtemény örének engedélyével és kíséretében megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 16 db régiség és 321 érem. Külön javadalmazása nincs.

A gyűjtemény őre: Varsányi Román tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XIX. század elején keletkezett. Simor János bibornok, hercegprimás növény-gyűjteménnyel, Kruesz Krizosztom főapát és Takács Bernardin igazgató ásvány-gyűjteménnyel ajándékozták meg.

Állománya 2579 állat, köztük 38 emlős, 282 madár. 42 hüllő, 14 kételtű, 32 hal, 417 rovar, 297 egyéb állat, tojás. csontváz stb. gyűjtemény; továbbá 6282 növény és 2508 ásvány. két tereben szakok szerint elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény örének engedélyével és kíséretében megtekintheti.

1902-ben 261 kor. fordított gyarapítására a tandijakból, ebből beszereztetett 33 db állat és 3 db eszköz. 1908. évi költségvetése 300 korona.

A gyűjtemény őre: Terlanday Emil.

A physikai múzeum leltára. (Az 1869/70. évi értesítőben.)
— Szundy Konrád, *A természetrajzi gyűjtemény leltára. (Az 1870/71. évi értesítőben.)* — Vojnits Döme, *Az esztergomi kápt. iskola és gimnázium története. (Esztergom, 1897.)*

405. Simor János bíboros hercegprimás-féle érseki gyűjtemények.

a) Könyvtár.

Simor János hercegprimás gyűjtötte. Győri püspöksége idején állította fel rendszeresen. s mint esztergomi érsek az 1882-ben épített primási palota külön könyvtári helyiségeiben helyeztette el.

Állománya mintegy 30,000 kötet. Főleg theologiai munkákban gazdag, melyek nagyrészt becses kötésekkel vannak ellátva. Kiválóbb darabjai a Bollandisták. Migne stb. kiadványai.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Kormányzó: Sujánszky Antal püspök, nagyprépost.

b) Régiség-gyűjtemény.

Simor János hercegprimás gyűjtötte.

Leltározatlan állománya a következő darabokból áll: őskori tárgyak; római edények, fegyverek és ékszerek; ó-keresztény tárgyak: kelyhek, edények, szövetek, csipkék; újabbkori iparművészeti dolgok, kínai és zámbezi tárgyak stb., a rezidenczia két termében és udvarán elhelyezve. Utóbbi helyen az Esztergom vidékén talált római sarkofágok, mértföldkövek és siremlékek, továbbá a szent Adalbert templom épületmaradványai nyertek elhelyezést.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Simor János hercegprimás gyűjtötte. 1874-ben 44.000 koronán Hardy Bernát Gáspár örököseitől megvásárolta a Hardy-féle 50 darabból álló becses viaszkép-gyűjteményt. 1877-ben ismét a 47 darabból álló értékes Bertinelly-gyűjteményt vásárolta meg 42.000 liráért.

Állománya mintegy 10.000 darab, köztük 564 db festmény, öt teremben elhelyezve. Nevezetesebb darabjai az ó-német és ó-olasz iskola mestereitől származó képek, Dürer metszeteinek gyűjteménye, az Arundel-Society reprodukciói, diszjontatványok és illusztrált művek gyűjteménye, köztük mintegy 200 diszalbum, melyek legnagyobb része magyar készítmény.

Katalogusa van.

A közönség a gyűjtemény örenek engedelmével megtekintheti. Nagyobb társaságoknak már jóval előbb kell engedélyt kérniök.

A b) és c) alatti gyűjtemények öre: Maszlaghy Ferencz prelátus, apátkanonok.

Maszlaghy Ferencz, Az esztergomi hercegprimási képtárban levő művek jegyzéke. (Esztergom, 1878. és 1891.) — Bényi Rezső. Az esztergomi primási kép- és metszettár és annak műirodalma. (Budapest, 1879.) — Catalogus bibliothecae Joannis Cardinalis Simor. (Esztergom, 1887.) — Radisich Jenő, Simor-múzeum. (Művészi ipar, 1887. évf.)

406. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1717-ben keletkezett. 1897-ben új helyiségbe vitetett át. Állománya mintegy 3000 kötet, egy teremben elhelyezve. Szaklajstroma van.

Téritvény ellenében mindenki kaphat belőle kölcsön könyveket.

1902. évi gyarapodása 8 kötet.

Könyvtárnok: Farkas Szerafin.

ETFALVA-ZOLTÁN. (Háromszék vármegye.)

407. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. Állománya 110 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és vasárnap d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azon-tul heti 20 fillér büntetéspénz fizetendő. Az 1902. évben 140 egynél több kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Bakcsi Károly közs. főbíró.

ETTYEK. (Fejér vármegye.)

408. Az olvasóköri könyvtára.

Az egyesület 1887-ben, könyvtára 1891-ben keletkezett.

Állománya 450 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 250 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 360 kötet.

Az 1902. évben 100 kor. fordítottatott gyarapítására.

FAKERT. (Arad vármegye.)

409. A r. kath. iskola könyvtára.

1890 körül keletkezett s fakerti plébánosok adományáiból gyarapodott. Kezdetétől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 50 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap.

FARKASD. (Nyitra vármegye.)

410. Népiskolai könyvtár.

1880-ban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtáru^l szolgál.

Állománya 24 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap.

Könyvtárnok : Deák István tanító.

FEHÉRTEMPLOM. (Temes vármegye.)

411. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára.

1878-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 8316 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és szakok szerinti cédula-katalogusa van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 375 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 450 korona fordított g^{ya}rapítására, ebből beszereztetett 137 kötet.

Könyvtárnok : Egr^y Gyula tanár.

412. A magyar társaskör könyvtára.

Az egyesület 1875-ben, könyvtára 1896-ban keletkezett.

Állománya 342 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, szerdán és szombaton este 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 215 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 240 kor. fordított g^{ya}rapítására, 1903. évi költségelőirányzata 600 korona.

Könyvtárnok : Gál Kálmán főgimnáziumi tanár.

413. A munkás olvasó- és önképző-egyesület könyvtára.

1890-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3200 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 5-ig nyitva áll. Használati díj havi 40 fillér. 1902-ben 1000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 240 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Ludvig Simon tanító.

Bücher-Katalog des Arbeiter-Lese- und Bildungs-Vereines in Fehértemplom. (Fehértemplom, 1899.)

FELDEBRŐ. (Heves vármegye.)

414. Népiskolai könyvtár.

Keletkezési éve ismeretlen. Népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 190 kötet és 237 füzet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. Javadalmazása évi 20 korona a község pénztárából.

Könyvtárnok: Heil Sándor.

FELKA. (Szepes vármegye.)

415. Tátra múzeum.

1882-ben közadakozásból létesült Scherfel V. Aurél indítványára és 1882. április 23-ikán nyitattott meg. A község az ág. ev. paplak és iskola épületének első emeletén bérelt a múzeum számára helyet s ott most hat szobában, egy folyosón és három fülkében van elhelyezve. 1898-ban a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyeztetett.

Fentartására és gyarapítására 1882. július 23-án »Felkai tátrai múzeum-egylet« czímmel egyesület alakult, mely az 1883. márcz. 7-ikén jóváhagyott alapszabályok alapján 1883. április 23-ikán kezdte meg rendszeres működését.

Az egyesületnek 92 alapító és 148 rendes tagja van. Az egyleti vagyon 1902-ben 5367 kor. 61 fillér volt, évi bevételei 669 kor. 26 fillért, kiadásai pedig 581 kor. 98 fillért tettek ki. 1903. évi költségvetése 520 kor. bevétel, 472 kor. kiadás. Az állam 1901-ben 800, 1902-ben és 1903-ban évenként 400 kor. segélylyel járult a gyűjtemények gyarapításához.

Az egyesület elnöke: dr. Topscher Gusztáv bécsi közjegyző; *alelnök és múzeumi igazgató:* dr. Daitz Ede orvos; *titkár:* Strauch Gyula tanító. képezdei tanár Iglón; *pénztárnok:* Krompecher László.

a) Könyvtár.

1882-ben, a múzeum megalapításakor keletkezett. Nagyobb adományokkal Spöttl Ignác bécsi akadémiai festő és Ullepitach József pénzverdei hivatalnok, továbbá Adriányi A., Mayer Ida, Graf Irma és Krompecher E. M. fiai járultak gyarapításához. Scherfel Aurél gyógyszerész 835 kötetből álló könyvtárát hagyta a múzeumnak.

Állománya 2754 kötet. ezek között 18 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 78 térkép, 4 metszet, 4 kézirat s 43 oklevél, egy üvegfallal elválasztott fülkében és két nagy könyvszekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van, szaklajstroma most készül.

Az egylet tagjai és a város közönsége használhatják. A használatért a tagok kötetenként 5 fillért, nem tagok 10 fillért fizetnek minden hétre. 1902-ben 10 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1901-ben és 1902-ben 400 kor. állami segélyben részesült; 1902-ben az egyesület ezenkívül 185 koronát fordított gyarapítására. Ez évi gyarapodása 173 kötet. 22 térkép, 1 metszet és 2 oklevél

Könyvtárnok: Lux Viktor tanító.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1882-ben, a múzeum megalapításakor keletkezett. Adományokkal Spöttl Ignác festő, gömöri Szentiványi József, Krompecher E. M. fiai, dr. Szontagh Miklós, dr. Scholtz Ede,

Hirsch Vincze, Hajts Lajos, gr. Szirmay Vinczéné, dr. Daits Ede és Madarász Viktor stb. járultak gyarapításához.

Állománya 158 őskori, 44 középkori tárgy, 23 fegyver, 546 ujabbkori emlék, 21 kegyeleti tárgy és 2727 érem. két szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a felkai, matheóczi, alsó-erdőfalvi és svedléri bronzleletek, a felkai és nagyszalóki vaseleletek, számos őskori agyagedény-cserép, régi középkori vaskard stb.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma most készül.

A közönség megtekintheti.

Az 1902. évi kiadás a néprajzi tárgyakkal együtt 95 kor. 60 fillért tett ki. 1902. évi gyarapodása 25 régiség és 53 érem.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1882-ben, a múzeum megalapításakor keletkezett. Nagyobb adományokkal Spöttl Ignác bécsi festő, Balló Ede s Madarász Viktor budapesti festők és Krompecher E. M. fiai járultak gyarapításához.

Állománya 17 eredeti hazai festmény, 9 kézirat és 150 metszet, fénykép és egyéb reprodukció, az összes múzeumi szobák falain elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Kossuth L. arcképei Madarász Viktortól, Scherfel Aurél arcképe Balló Edétől és Spöttl Ignác tájképei.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 60 db reprodukció, melyek ajándékozás útján jutottak a múzeum birtokába.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1882-ben, a múzeum megalapításakor keletkezett. Nagyobb adományokkal Krompecher E. M. fiai, Adriányi Gusztávné és Hirsch Vincze gyarapították.

Állománya 140 a hazai nemzetiségekre vonatkozó, 12 az uraltaltaji rokonnépekre vonatkozó és 9 külföldi ethnografiai tárgy, két szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: régi szepesi butorok, szepesi kézimunkák és himzések.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség megtekintheti.

Az 1902. évben 26 tárggyal gyarapodott. A régiségtári tárgyakkal együtt a rendes évi bevételekből 95 kor. 60 fillér fordítottatott javadalmazására.

A b) c) és d) alatti gyűjtemények öre: dr. Daits Ede igazgató.

e) Természetrizai gyűjtemény.

1882-ben, a múzeum megalapításakor keletkezett. Adományaikkal Donhauser R., Husz János, Scherfel Aurél, Kornél és Róbert, dr. Szontágh M., Ullepitsch József, dr. Chyzer Kornél, Hazlinszky F., Kalchbrenner K., dr. Daitz E., Melczer E., Schelle R., Spöttl Ignác, München K. és Gróf Pál stb. gyarapították.

Állománya 77 emlős, 578 madár, 52 hulló, 25 hal, 2984 rovar s 89 egyéb állat, továbbá 3993 növény, 1271 ásvány. 779 kőzet és 326 kővület, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség megtekintheti.

1901 óta évenként 400 kor. államsegélyben részesült; 1902-ben ezenkívül 59 kor. 20 fillér fordított gyarapítására. Ez évi gyarapodása 1008 állat, 3 növény és 32 ásvány.

A gyűjtemény őrei: dr. Daitz Ede igazgató, Koblicz Lajos ny. honvédszerekes, Cornidesz Károly és dr. Krompecher Ottó gyógyszerész.

A múzeum látogatóinak száma 1902-ben 890 volt.

A felkai Tatra-Múzeum-egylet alapszabályai. (Felka 1883.) — Statuten des Felkaer Tatra-Múzeum-Vereines. (Felka 1883.) — A Tatra-Múzeum Felkán. Jelentés eddigi működéséről. (Késmárk, 1884.) — A felkai Tatra-Múzeum működéséről szóló második jelentés. (Késmárk, 1892.)

FELNÉMET. (Heves vármegye.)

416. Községi népkönyvtár.

1891-ben alapította a község.

Állománya 90 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vásár- és ünnepnapon d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. 1902-ben 80 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Boross Endre tanító.

FELSŐBAKA. (Hont vármegye.)

417. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közmívelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból; a könyvtár ennek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 100 kötet, az ev. iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Licskó Adolf kántortanító.

FELSŐBÁNYA. (Szatmár vármegye.)

418. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította 1902-ben.

Állománya 330 kötet, a polg. olvasókör helyiségében egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön d. u 2-től 4-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. Az 1903. év első felében 1713 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Rettegi Károly nyug. m. kir. bányafelőr.

FELSŐEÖR. (Vas vármegye.)

419. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította 1901-ben.

Állománya 498 kötet, a községi anyakönyvi helyiségben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton nyitva áll. 1908-ban 133 olvasó 386 kötetet használt.

Könyvtárnok: Magassy Sándor községi jegyző.

FELSŐLÖVŐ. (Vas vármegye.)

420. Az ág. ev. tanítóképző-intézet és főgimnázium könyvtára.

1845-ben keletkezett. Ajándékozás útján került birtokába a Peregriny-féle könyvtár, mely igen sok pedagógiai munkát tartalmaz.

Állománya mintegy 6000 kötet, egy kézirat és több térkép, négy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége egy Luther-féle bibliafordítás 1536-ból.

Czédula-katalogusa van.

Kölcson csak a tanárok kapnak belőle térítvény ellenében könyveket.

Évi költségvetése 450 korona. 1902. évi gyarapodása 67 kötet.

Könyvtárnok: H a j a s Béla tanár.

A felsőlövői ág. ev. tanintézetek könyvtárának katalogusa. (1870. és 1895.) — A felsőlövői ág. ev. tanintézetek ötven éves fennállásának alkalmából kiadott 1894/5. évi örömertesítő.

FELSŐRAKONCZA. (Hont vármegye.)

421. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közmivelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból; a könyvtár ebből kifolyólag a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 348 kötet, az ág. ev. iskolában elhelyezve.

A község tót anyanyelvű lakosai közül főleg a tankötelesek használták. 1903-ben 223 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: K a r d o s Emil ev. tanító.

FELSŐSÓFALVA. (Udvarhely vármegye.)

422. Népkönyvtár.

1901. január 1-én alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 157 kötet, egy szekrényben elhelyezve az állami iskolában.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 169 egyén használta.

Könyvtárnok: Böjthe Béla állami isk. igazgató.

FELSŐSZÖLNÖK. (Vas vármegye.)

423. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. kir. földmivvelésügyi minisztérium. Állománya 120 kötet, az állami iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 218 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Márkus Elemér állami isk. tanító.

FELSŐTÁRKÁNY. (Heves vármegye.)

424. Róm. kath. iskolai könyvtár.

Alapítási éve ismeretlen. Népkönyvtárral is használják.

Állománya 360 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. Évi javadalmazása 20 korona.

Könyvtárnok: Kormos János tanító.

FELSÓTERÉNY. (Hont vármegye.)

425. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közmivvelődési egyesület.

Állománya 102 kötet, az ág. ev. iskolában elhelyezve.

1902-ben 102 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Klein Mihály ev. tanító.

FELSŐVISSÓ. (Máramaros vármegye.)

426. Népkönyvtár.

1902. novemberben alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

Állománya 328 kötet, a kaszinó-egylet helyiségében két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. Az 1902. évben 144 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Bozga Miklós.

FENYŐFALVA. (Szeben vármegye.)

427. Az ág. ev. népiskola könyvtára.

1885-ben keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 90 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. 1902-ben 15 egyén használta.

Könyvtárnok: Drotleff János.

FIUME.

428. A m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1881-ben keletkezett.

Állománya 1814 kötet és 97 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 700 kor., 1902-ben 856 kor. 98 fill. fordított gyaratására. Az 1902. évben 149 kötettel gyarapodott.

Könyvtárnok: dr. Hajnal Dávid.

b) Áruismereti gyűjtemény.

1881-ben keletkezett.

Állománya 1038 szám, egy helyiségben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

1902-ben 9 minta-gyűjteménnyel (192 drb) gyarapodott. Javadalmazására 141 kor. 52 fillért fordítottak. 1903. évi költség-előirányzata 100 kor.

A gyűjtemény őre: Riegler Sándor.

429. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az 1890/91. iskolai évben keletkezett, midőn az intézet valóságos felsőbb leányiskolává lett. Fejlesztéséhez a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium és Saint-Sulpice tanítónő járultak adományokkal.

Állománya 1298 kötet, közöttük négy idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 300 kötetet használtak az olvasóteremben s 100 kötetet kölcsönöztek ki.

Az 1902. évben 133 kor. fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 20 kötet. 1903. évi költségelőirányzata 200 kötet.

Könyvtárnok: Simonetti Klementina tanítónő.

b) Természetrzaji gyűjtemény.

Az 1890/91. iskolai évben keletkezett.

Állománya 185 állat, köztük 11 emlős, 34 madár, 17 hulló, 14 hal, 100 rovar, 19 egyéb állat és 75 szemléleti kép, továbbá 26 növény, 113 ásvány, 3 kőzet és egy kőület-gyűjtemény, a szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902-ben 32 kor. fordítottatott gyarapítására, ebből beszereztetett 4 szemléleti kép.

A gyűjtemény őre: dr. Halász Sándor tanár.

430. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben keletkezett, midőn az intézetet az állam a város-tól átvette. Nagyobb adományokkal a m. k. vallás- és közokt. minisztérium járult fejlesztéséhez.

Állománya 4625 kötet könyv. Ezek közül a Hung., Phil.-Paedagogia, Classica-Philologia, Varia, Encycl., Germanica és Italica egy szobában szakok szerint, a többi szakok (Hist.-Geogr., Hist.-Nat., Mat.-Phys.) pedig az illető szertárban vannak elhelyezve és a szertárőr felügyelete alatt állanak. A könyvtárterem egyszersmind olvasóhelyiségül szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czedula-katalogusa van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 132 kötet kölcsönöz-tettet ki belőle.

Az 1902. évben 536 kor. 38 fillér fordítottat gyarapítá-sára, mely összesen 65 kötet szereztetett be. 1903. évi költség-előirányzata 800 kor.

Könyvtárnok: dr. Negovetich Artúr tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1885-ben alakult meg, mint az intézet történet-érmészet-régészeti szertára.

Állománya 2 fegyver, 668 érem. 166 térkép (külön elhe-lyezve a földrajzi szertárban), 534 metszet, 1 kézirat és 55 oklevél. egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége Fiume 1622. évi statutumainak kézírata, mely a fumei törvénybíró (iudex male-ficiorum) hivatalos olasz példánya volt.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 160 korona. 1902-ben 24 kor. forditta-tott gyarapítására, miből 5 db szereztetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Csepreghy Kálmán tanár.

c) Természettudományi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett. Fejlesztéséhez a magyar nemzeti múzeum ásványtára közet és kőület-gyűjteménnyel járult. A vallás- és közokt. m. k. minisztérium az 1896-iki ezredéves kiállítás tengeri fauna-minta-gyűjteményét ajándékozta az inté-zetnek. Matisz J. tanár ajándékából 227 darabbal gyarapodott.

Állománya 2258 állat, ezek között 67 anatómiai készít-mény, 38 emlős, 136 madár, 78 hüllő és kételtű, 124 hal, 1159 rovar és 656 egyéb alsóbbrendű állat; továbbá 1299 növény, 567 ásvány, 228 közet és 319 kőület, két szobában és a folyo-són elhelyezve.

A közönség az igazgató vagy a szaktanár kalauzolása mellett megtekintheti.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Az 1902. évben 156 korona fordított gyarapítására, ebből beszereltetett 25 állat. 1902. évi összes gyarapodása 34 állat, 7 növény és 1 ásvány. 1903. évi költségvetése 160 kor.

A gyűjtemény őre: Matisz János tanár.

431. *A m. kir. tengerészeti akadémia könyvtára.*

Valószínűleg a XVIII. század végén, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1544 kötet, a tanári teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 720 korona. 1902. évi gyarapodása 63 kötet.

A könyvtárnok teendőit az intézet egyik tanára végzi.

432. *Városi könyvtár és múzeum.*

I. Könyvtár.

1892-ben keletkezett. Adományokkal Gelletich Tamás, Ricci M., Horhy-Schott asszony és Bedini K. dr. gyarapították. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 20,400 kötet, köztük 24 őnyomtatvány és 4 db kézirat, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára hétköznapokon d. u. 5-től 8-ig nyitva áll. Minden tisztességesen öltözött egyén használhatja. Kölcsön állami és községi tisztviselők s tanítók minden megszorítás nélkül, mások csak a könyv kétszeres értékének letétele mellett kaphatnak belőle könyveket. 1902-ben 7000 kötetet használtak a könyvtárban s 200 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 1400 kor. Fiume város képviselőtestületétől. 1903. évi költségvetése 3140 kor.

Könyvtárnok: Dalmartello Arthur tanár.

II. Múzeum.

a/ Régiség-gyűjtemény.

A könyvtárral egyidejűleg egyesek adományaiból s a Batthyány-hegyen eszközölt ásatások eredményeiből keletkezett. Fejlődése csak az újabb időben vett nagyobb lendületet.

Állománya 180 db kelta és római régiség s egy nagyobb éremgyűjtemény, a könyvtár termeiben elhelyezve.

A gyűjtemény még nincs leltározva.

Megtekinthető minden ünnep- és vasárnap d. e. 10 és 12 óra között.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

Állományát a Pauer ellentengernagy által ajándékozott kagyló-gyűjtemény, a Hoffmann ezredestől megvett rovargyűjtemény s néhány más természetrাজi tárgy képezi, a könyvtár termeiben elhelyezve.

A gyűjtemény még nincs leltározva.

Megtekinthető minden ünnep- és vasárnap d. e. 10 és 12 óra között.

FOGARAS. (Fogaras vármegye.)

433. A könyvtári olvasóegylet könyvtára.

1881-ben keletkezett.

Állománya 900 kötet, az ev. ref. papilakban, három szekrényben elhelyezve

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként ötször d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. Használati díj évi 4 korona.

Könyvtárnok: Pánczél Károly ev. ref. lelkész.

434. A m. k. áll. felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1877-ben keletkezett, midőn az intézet mint polgári fiu- és leányiskola megalakult. A kereskedelmi iskola most újból szünőfélben van, helyébe az állam főgimnáziumot állit s az osztályok fokozatosan beszünttetetnek; ehhez képest a könyvtár is az új iránynak megfelelően fejlesztetik.

Állománya 820 kötet, a tanári szobában három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Az intézet tanárai használják. Az 1902. évben 229 kötet kölcsönözött ki.

A fokozatos beszüntetés miatt többé nem gyarapodik.

Könyvtárnok: Zsigmond Antal tanár.

(Természetrাজi gyűjteménye az 1901/1902. tanévben leltár szerint átadatott a helybeli áll. polg. leány-iskolának.)

435. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1730-ban keletkezett.

Állománya 1234 kötet, köztük 2 db régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalógusa van.

1902. évi gyarapodása 28 kötet.

Könyvtárnok: Simon Jenő házfőnök.

FÖLDES. (Hajdu vármegye.)**436. Ev. ref. iskolai népkönyvtár.**

1895-ben alapította az ev. ref. egyház.

Állománya 380 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll.

437. Az olvasókör könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 800 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kölcsönzés céljából minden vasárnap és szerdán d. e. 11-től 12-ig és d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 751 egyén 1192 kötetet kölcsönzött ki.

FOLKUSFALU. (Turóc vármegye.)**438. A F. M. K. E. népkönyvtára.**

1902-ben alapította a felvidéki magyar közmívelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Ilgó László állami iskolai tanító.

FRANZFELD. (Torontál vármegye.)

439. Ifjusági könyvtár.

1878-ban alapította a község s kezdettől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 685 kötet, az állami elemi iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, kedden, szerdán és pénteken d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 1460 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Szabó Gyula állami iskolai tanító.

440. Az olvasóegylet könyvtára.

1873-ban, az egyesület megalakulása után keletkezett. Adományokkal Weisz Károly, Sztodola Pál, Stromszky V., Draskóczy Kornél, Jassenovics, Steiner János és a torontálmegyei gazdasági egyesület gyarapították.

Állománya 1025 kötet, melynek magyar része 75 kötetet számlál, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és írott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenkét kétszer d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll. A tagokon kívül mások kötetenként heti 4 fillér használati díjat fizetnek. 1902-ben 600 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 60 kor. fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 80 korona.

Könyvtárnok: Ifj. Neubauer János.

Die Geschichte der Gemeinde Franzfeld.

FUGYIVÁSÁRHELY. (Bihar vármegye.)

441. Népkönyvtár.

1901. december 1-én alapította a községi képviselőtestület, Pokoly Kálmán tanító indítványára. A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 110 kötetel gyarapította.

Állománya 164 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azon-

tul heti 2 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 142 egyén, 213 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 40 kor. fordítottat gyarapítására. 1903. évi költséglőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Pokoly Kálmán állami isk. tanító.

FÜLEK. (Nógrád vármegye.)

442. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1748-ban keletkezett. A füleki vár birtokában volt könyvek közül több került oda az okiratokkal és levelekkel együtt.

Állománya 2161 kötet, köztük 10 ösnyomtatvány; továbbá 73 kézirat s több oklevél, térkép stb., egy teremben elhelyezve. Katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Kapás Arnold házfőnök.

GALGÓCZ. (Nyitra vármegye.)

443. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1872-ben, könyvtára 1896-ban keletkezett. Adományokkal dr. Rudnyánszky Béla és Fodor József országyűlési képviselők gyarapították.

Állománya 327 kötet. egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és írott katalogusa van.

Az olvasóterem minden délután 1-től este 9 óráig használható. Kikölcsönzés czéljából naponként d. u. 5-től 8-ig nyitva áll. Használati díj két hetenként 5 fillér. 1902-ben 256 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Az 1902. évben 85 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok. Halász József.

444. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1492-ben. a kolostorral egyidejűleg keletkezett. Régi állományáról mit sem lehet tudni, mert a vallásháborúk alatt a kolostor a tűz áldozatává lett, s vele együtt a könyvtár is elpusztult.

Állománya mintegy 6000 kötet, köztük 5 db régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betűrendes katalogusa van.
Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Piencsák Julián.

GÁLSZÉCS. (Zemplén vármegye.)

445. A polgári olvasóköri könyvtára.

Az egyesület 1872-ben, könyvtára 1875-ben keletkezett.

Állománya 1082 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Használati díj heti 10 fillér. 1902-ben 200 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 100 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Kleinman Miksa.

GARAMKELECSÉNY. (Bars vármegye.)

446. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek befolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 152 kötet, a róm. kath. iskolában elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön nyitva áll. Negyedévenként átlag 100 kötetet kölcsönöznek ki belőle.

Könyvtárnok: Pelczer István főtanító.

GARAMSZENTKERESZT. (Bars vármegye.)

447. A besztercebányai püspökség könyvtára.

Zerdahelyi Gábor besztercebányai püspök vetette meg alapját a XIX. század elején, mintegy 6000 kötetből álló magánkönyvtárát az egyházmegyének ajándékozván.

Állománya körülbelül 7000 kötet könyv s több száz kézirat, a püspöki uradalmi levéltárral együtt, három teremben elhe-

lyezve. Kiválóbb nevezetességei Vörösmarty Mihály és Gyöngyösi István eredeti kéziratai.

Csontos János, A bars-szent-kereszti püspöki könyvtár kéziratai. (Magyar Könyvszemle, 1882. évf.)

GÁRDONY. (Fejér vármegye.)

448. Iskolai könyvtár.

1892-ben alapította az ev. ref. egyház s kezdettől fogva népkönyvtáruul szolgál.

Allománya 230 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 302 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 30 korona.

A könyvtárnoki tisztet az ev. ref. tanító látja el.

GÁTTÁJA. (Temes vármegye.)

449. Az olvasóegylet könyvtára.

1876-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Gorove János és dr. Gorove László gyarapították.

Allománya 864 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden kedden d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 375 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 145 kor. 20 fillér fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 150 korona.

GÁVA. (Szabolcs vármegye.)

450. Az ev. ref. iskola népkönyvtára.

1896-ban alapította az ev. ref. egyház.

Allománya 135 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul 4 fillér büntetés-pénz fizetendő. 1902-ben 540 egyén 720 kötetet kölcsönzött ki. Az 1902. évben 30 kor. 30 fillér fordítottot gyarapítására.

Könyvtárnok : M a g y a r I m r e ev. ref. tanító.

GÉGÉNY. (Szabolcs vármegye.)

451. Községi népkönyvtár.

1899. február 20-án alapította a m. kir. földmivelsügyi minisztérium.

Állománya 176 kötet, az ev. ref. iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton és vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 137 egyén 168 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok : J ó z s a K á r o l y tanító.

GERENDKERESZTÚR. (Torda vármegye.)

452. Népkönyvtár.

1895-ben alapította a községi intelligencia.

Állománya 174 kötet és 139 füzet, egy szekrényben elhelyezve.

Irott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétfőn d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. Használati díj egy hétre 2 fillér, azután napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 90 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 48 korona.

Könyvtárnok : G i s z k a D e m e t e r állami isk. tanító.

GERNYESZEG. (Torda vármegye.)

453. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1889. január 1-én alapította az erdélyi magyar közmívelődési egyesület.

Állománya 124 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából mindennap d. e. 11-től 12 óráig s d. u. 4-től 6-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 182 egyén 141 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: L á s z l ó F e r e n c z ev. ref. tanító.

GLOGOVÁ CZ. (Arad vármegye.)

454. *Iskolai népkönyvtár.*

1882-ben alapította a róm. kath. hitközség.
Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.
Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 252 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: H o f f m a n n J á n o s.

GÖDEMESTERHÁZA. (Torda vármegye.)

455. *Az E. M. K. E. népkönyvtára.*

1898-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 216 kötet, az állami elemi iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. Az 1902. évben 162 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: P a p F e r e n c z állami isk. tanító.

GÖDÖLLŐ. (Pest vármegye.)

456. *A gödöllő-besnyői népkönyvtár-egyesület népkönyvtára.*

1900-ban keletkezett.

Állománya 150 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön

d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. azontul naponként 1 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 350 egyén 500 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 40 kor. fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 90 korona.

GÖLNICZBÁNYA. (Szepes vármegye.)

457. A F. M. K. E. közkönyvtára,

1897-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 667 kötet, az iparosok társasköre helyiségében elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton este 7 és 9 óra között nyitva áll. A járásba tartozó falvak lakosai is használhatják. 1902-ben 210 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Langauer István vasipari iskolai művezető.

GÖRGÉNYÜVEGCSÜR. (Torda vármegye.)

458. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. 1902. január 18-án nyílt meg.

Állománya 149 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. u. 3-tól 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 258 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 53 kor. 90 fillér fordítottat gyarapítására. ebből 26 kor. a tagok, 27 kor. a községi előljáróság ajándéka.

Könyvtárnok: Benke Mór állami isk. tanító.

GRABÁCZ. (Torontál vármegye.)

459. Iskolai könyvtár.

1870-ben alapította a községi iskolaszék s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 285 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. fél 4-től fél 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 2173 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 89 kor. 67 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Leszl Károly igazgató tanító.

GULÁCS. (Bereg vármegye.)

460. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa. 1903. január 1-én nyílt meg. Fehércse, Hete és Tivadar községek népe is használja.

Állománya 380 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. Használati díj évenként 50 fillér. A kikölcsönzés tartama 7 nap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. Az 1903. év első felében 278 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Keresztúry Gyula körjegyző.

GUTA. (Nógrád vármegye.)

461. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak országos tanácsától kapott javadalomból, minek folytán a könyvtár a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 218 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnok: Péter János tanító.

GYALU. (Kolozs vármegye.)

462. A kaszinó-olvasó-egylet könyvtára.

1878-ban keletkezett.

Állománya 1800 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 5-től 7 óráig nyitva

áll. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben az olvasóteremben 300 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 700 kötet.

Az 1902. évben 216 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Bereczky Miklós.

GYERGYÓDITRÓ. (Csik vármegye.)

463. Népkönyvtár.

1877-ben alapította a község. Egy újabb népkönyvtárt a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa adományozott 1902 november 17-én, mely az előbbivel együtt kezeletik.

Állománya 995 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 4 óráig nyitva áll, de ezenkívül más időben is használható. A kikölcsönzés tartama három hét. 1903-ban 1170 egyén 1823 kötetet kölcsönzött ki.

Évi javadalmazása 40 korona.

Könyvtárnok: Barabás Raymond polg. isk. tanító.

A gyergyó-ditrói népkönyvtár jegyzéke. (Budapest, 1902.)

GYERGYÓSZENTMIKLÓS. (Csik várm.)

464. A gyergyói r. kath. tanító-egyesület könyvtára.

1870-ben keletkezett.

Állománya 341 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

1902-ben 37 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 15 kor. 24 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Sánta Samu tanító.

465. A kaszinó könyvtára.

1864-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 800 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 7-ig nyitva áll.

A gyergyó-szent-miklósi kaszinó könyvtárának címjegyzéke.

**466. A r. kath. székely földmives ifjusági egyesület
könyvtára.**

1900-ban alapította Ferenczy Károly gyergyó-szentmiklósi főesperes.

Állománya 290 kötet, egy szekrényben elhelyezve. —

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 6-tól 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 59 egyén 75 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Márton Gábor tanító.

GYERGYÓTEKERŐPATAK. (Csik várm.)

467. Népkönyvtár.

1884-ben alapította a község.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 35 egyén 40 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Vild József tanító.

GYETVA. (Zólyom vármegye.)

468. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 244 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnok: Engelmann Elek főjegyző.

GYOMA. (Békés vármegye.)

**469. A békésvármegyei közművelődési egyesület
népkönyvtára.**

1899. márczius 15-én alapított s 1899 november 1-től használtatik népkönyvtáru.

Állománya 409 kötet, az iparos-tanoncziskolában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 2442 egyén 3027 kötetet használt.

1902-ben 12 kor. fordított könyvkötésre.

Könyvtárnok: K o n c s e k Gy. J ó z s e f iparos-tanoncziskolai ig. tanító.

470. Az iparos-tanoncziskola ifjusági népkönyvtára.

1891 szeptember 1-én alapította a tanoncziskolai felügyelő bizottság 56 kötettel.

Állománya 186 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 9-től 12 óráig és d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 728 egyén 836 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 96 kor. 65 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségelirányzata 128 korona.

Könyvtárnok: K o n c s e k Gy. J ó z s e f iparos-tanoncziskolai ig. tanító.

471. A központi kaszinó könyvtára.

1880-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal br. Wodianer Albert, Kner Izidor és a Kónya-társulat gyarapították.

Állománya 1174 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 1648 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 150 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: V a r g a K á r o l y.

GYÖNGYÖS. (Heves vármegye.)

472. A hevesmegyei gazdasági egyesület könyvtára.

1858-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 88 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Könyvtárnok: Engel Hermann egyes. titkár.

Csomor K., *A hevesvármegyei gazdasági egyesület története 1858 - 1895. év végéig.* (Gyöngyös, 1896.)

473. A kath. legényegylet könyvtára.

1865-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 359 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem minden este 7-től 10 óráig használható.

Kikölcsönzés czéljából hetenként háromszor este 7-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul heti 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 805 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 37 kor. fordítottatott gyarapítására.

1903. évi költségeloirányzata 260 korona.

474. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1898-ban keletkezett, midőn az állam a ferenczrendiek hat osztályu gimnáziumát átvette és főgimnáziummá alakította.

Állománya 1108 kötet, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az intézet tanárai használják. 1902-ben 84 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 617 koronát fordítottak gyarapítására, miből 94 kötetet szereztek be. 1903. évi költségvetése 800 kor.

Könyvtárnok: Stiller János tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1898-ban keletkezett.

Állománya 2411 db természetrajzi tárgy, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 337 korona fordítottatott gyarapítására, miből 134 db termézetrajzi tárgy szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 1206 korona.

A *gyűjtemény őre*: Ulmanek Gyula tanár.

475. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

A XVI. század elején keletkezett s a mult században több elpusztult kolostor könyvtárának anyagával gyarapodott. Mai helyiségeit 1877-ben rendezték be.

Állománya mintegy 9000 kötet, köztük 92 őnyomtatvány s 89 régi magyar nyomtatvány; továbbá több magyar nyelvemlék, 39 kötet kézirat, számos térkép és metszet, a tartományi levéltárral együtt hat teremben elhelyezve.

Használatához házfőnöki engedély szükséges.

Könyvtárnok: Magócsy Imre.

GYÖNGYÖSPATA. (Heves vármegye.)

476. Községi népkönyvtár.

A község alapította.

Állománya 236 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: Foteus Miklós tanító.

GYÖNGYÖSPÜSPÖKI. (Heves vármegye.)

477. Népkönyvtár.

1886-ban alapította a község. 1894-től használtatik népkönyvtáru.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig és d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 40 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása a községi képviselő-testület által megszavazott 10 korona.

Könyvtárnok: Koczián László tanító.

GYÖNK. (Tolna vármegye.)

478. Az ev. ref. algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1808-ban, Vécsey József külső-somogyi egyházmegyei tanácsbíró s pénztárnok 200 frtos alapítványából keletkezett. Szelle Dániel lápafői lelkész házi könyvtárát hagyta az intézetnek. 1860-ban Nagy István személynök 200 darab könyvvel, majd Magyar Kossa Sámuel, Hollósy János, Jakab Sándor és mások gyarapították.

Állománya 3059 kötet és 32 térkép, egy teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa és leltára van.

A tanárokon kívül a gimnázium fentartó testületének tagjai is használhatják.

Évi javadalmazása 400 korona. Az 1902. évben 800 korona rendkívüli összegben 159 kötet szerzettetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

1853-ban keletkezett.

Állománya 24 régiség és 595 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1853-ban keletkezett. Fejlesztéséhez Magyar Kossa Sámuel járult nagyobb adománynyal.

Állománya 98 állat, 187 növény, 1761 ásvány, 95 kőzet és 5 kövület, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemények őre: Ádám József tanár.

Mennyei János, A gyönki h. h. gimnázium rövid története (Gyönk, 1868.)

479. A kaszinó-egylet könyvtára.

1833-ban keletkezett. Adományokkal a volt gyönki népirodalmi könyvtár gyarapította.

Állománya 1052 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer este fél 7-től fél 8-ig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 273 kötetet használtak. Kikölcsönzöttetett 1873 kötet.

Könyvtárnok: Szabó Károly.

GYŐR. (Győr vármegye.)

480. Az ének- és zeneegylet könyvtára.

1847-ben keletkezett. Adományokkal Limbeck Ferenc és Karvasy Kálmán gyarapították.

Állománya 1000 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

1902-ben 120 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Gróf Endre.

A győri ének- és zeneegylet története. (Győr, 1896.)

481. A győrvidéki tanító-egyesület könyvtára.

Az egyesület 1874-ben, könyvtára 1877-ben keletkezett. Adományokkal Peregi Imre, Csepregi Endre, Limbeck Ferenc és Littermericzky János gyarapították.

Állománya 745 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából, július és augusztus hónapok kivételével, mindennap nyitva áll. 1902-ben 60 kötet kikölcsönzöttetett ki belőle.

Évi javadalmazása 50 korona.

Könyvtárnok: Marton Károly.

Huszonegy év a győrvidéki tanító-egyesület életéből. 1874—1895. (Győr, 1896.) — A győri tanító-egyesület könyvtárának jegyzéke. (Győr, 1898.)

482. Az iparos önképző- és betegsegélyző-egylet könyvtára.

1877-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 700 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként négyszer este 8-tól 9 óráig nyitva áll. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben 1850 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 194 korona 12 fillér fordítottott gyarapítására.

483. A karmeliták rendházának könyvtára.

Alapját Antal atya vetette meg 1746-ban. A művészies szekrényeket a rend tagjai, Domonkos és Tamás testvérek készítették. 1809-ben a francia háboru alkalmával Marzinelli kapitány a legértékesebb könyveket elvitte, a házfőnök könyörgésére azonban nemsokára visszaadta.

Állománya 7000 kötet, köztük 1 ősymotatvány, két teremben elhelyezve.

Leltára és czédulakatalogusa van.

Kikölcsönzés csak kivételesen fordul elő.

Könyvtárnok : Haás Ágoston.

484. A kereskedelmi ifjak egyletének könyvtára.

Az egyesület 1878-ban, könyvtára 1882-ben keletkezett.

Állománya 921 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem minden délután 2-től 6 óráig használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer este 8-tól 10 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 674 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 423 kötet.

Az 1902. évben 152 korona 67 fillér fordítottott javalmazására.

Könyvtárnok : Frank Gyula.

485. A kir. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg 1847-ben keletkezett, midőn az intézet a helytartótanács rendeletére felállított. Az 1893 94. évi értesítőben van róla szó először, midőn már 795 munkát foglalt magában.

Állománya 2401 kötet és 25 térkép, a tanári szobában és a zeneteremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A tanárokon kívül térítvény mellett mások is használhatják.

Adományozás és vétel útján gyarapodik. Az 1902. évben 16 kötetnyi szaporodást mutatott fel.

Könyvtárnok: J a k a b F e r e n c z tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

Valószínűleg 1847-ben keletkezett.

Állománya 171 állat, egy rovargyűjtemény, 464 ásvány, 30 kövület; továbbá 52 darabból álló tojásgyűjtemény és 50 jegyzeminta, a szertári szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség valamelyik tanár felügyelete alatt megtekintheti.

A gyűjtemény őre: M o l n á r J á n o s tanár.

486. A m. kir. áll. főreádliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1878-ban, az intézet államosításakor keletkezett. Adományokkal a m. tud. akadémia és a földtani intézet gyarapították.

Állománya 5391 kötet, egy teremben elhelyezve, mely egy-szersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma van.

Az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 1200 korona. 1902. évi gyarapodása 112 kötet és 45 folyóirat.

Könyvtárnok: N o v á k A n t a l V i k t o r tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1873-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Holub Emil gyarapította.

Állománya 2548 állat, ezek között 33 emlős, 144 madár, 10 hüllő, 37 hal, 1586 rovar és 838 egyéb állat, továbbá 1329 növény, 857 ásvány, 365 kőzet és 49 kövület, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902-ben 134 korona 50 fillér fordított gyarapítására, ebből 6 drb műszer és egy növény-gyűjtemény szereztetett be.

A gyűjtemény őre: P o l g á r S á n d o r tanár.

Lasz Samu, A győri m. kir. áll. főreáliskola története. (Győr, 1889.) — Lasz Samu, A győri m. kir. áll. főreáliskola monografiája. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

487. A m. k. állami tanítónőképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1875-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Zerpák János kanonok 1878-ban 400 koronával, Apa Benedek benczés tanár könyvekkel járult gyarapításához.

Állománya 2454 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 22 kötet.

Könyvtárnok: Pálmai Lenke tanítónő.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 45 állat, ebből 10 madár, 24 hulló és kételtű, 7 hal és 4 rovar, két helyiségben elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása a természettannal, vegytannal és mértanul együtt: 160 kor. Az 1902. évben 228 korona fordított gyarapítására, ebből 4 állat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Mohar József tanár.

Kasztnér Janka, A győri áll. tanítónőképződe története. (Az 1878. évi értesítőben.) — Az intézet története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

488. A m. kir. államvasut altiszti körének könyvtára.

1897-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1370 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll.

1902-ben 60 korona 45 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

489. Népkönyvtár.

1901 végén alapította a győri népkönyvtár-egylet. 1902. január 6-tól használtatik népkönyvtárnak. A m. kir. földmivvelésügyi minisztérium 173 kötettel, a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa 670 kötettel gyarapították.

Állománya 2200 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig, hétfőn este 6-tól 8-ig, szerdán d. u. 4-től 6-ig és csütörtökön d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 80 nap. 1902-ben 10.568 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 1022 korona 78 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnokok : Sefcsik Ferencz városi levéltárnok és Breuer Gyula győrujvárosi izr. tanító.

490. Az olvasó-egylet könyvtára.

1888-ban keletkezett. 1870-ben a feloszlott győri orvos-egylet könyveivel gyarapodott.

Állománya 9071 kötet, husz szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. Az egylet tagjain kívül mások évi 8 korona 40 fillér használati díjat tartoznak fizetni. 1902-ben 3000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 500 korona.

Könyvtárnok : Manzer Mihály.

491. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára.

1888-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Régebben Balogh Sándor, Deáky Zsigmond, Tartsay Ferencz és Holdházy János győri kanonokok. 1902-ben Beidl Alajos győri kanonok gyarapította.

Állománya 31,744 kötet, köztük 140 db ösnyomtatvány és 50 db régi magyar nyomtatvány, továbbá 38 db kézirat, több száz lapot tevő fa- és rézmetszetgyűjtemény és 530 füzet, két teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: 1 db kézirat a XIII. századból, 1 db a XIV. századból, és 17 db a XV. századból, köztük egy Korvin-kódex.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van. Szerzeményi naplója 1876-tól kezdődik. Mintegy 5000 db nincs még lajstromozva.

A könyvtár használok számára nem áll nyitva, mivel megfelelő olvasóhelyisége nincs, azonban a könyvek bármikor megtekinthetők, használhatók és térítvény mellett kikölcsönözhetők. Ismeretlenekkel szemben ismerősök jótállása szükséges. 1902-ben mintegy 200 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 760 kor. fordított gyarapítására, miből 10 kötet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 440 kötet és 46 füzet. 1903. évi költségeloirányzata 800 korona.

Könyvtárnok: R a g a t s R e z s ő tanulm. felügyelő.

Kisfaludy Á. Béla, A győri püsp. nagyobb szeminárium könyvtáráról (Magyar Könyvszemle, 1884. évf.) — Dr. Zalka László, A győri püspöki papnevelő-intézet könyvtárának czimjegyzéke. (Győr, 1893.)

492. A Szent-Benedek-rend főgimnáziumának gyűjteményei.

a/ Könyvtár.

1802-ben keletkezett, midőn a Szent-Benedek-rend az intézetet átvette. Ettől kezdve évenként gyarapította s az elhunyt rendtagok könyveivel szaporította. Időnként jötevői is akadtak, ezek között különösen említésre méltó Jankó Mihályné, a ki 1897-ben bold. férjének 1235 kötetből s 395 füzetből álló könyvtárát az intézetnek ajándékozta.

Állománya 16,434 kötet és 50 térkép, egy nagy teremben és két kisebb mellékhelyiségben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják a főgimnáziumi igazgató és házfőnök engedelmével.

Évi javadalmazása 700 korona a Szent-Benedek-rend főapátjától. Ez összegben az 1902. évben 13 kötet és 32 füzet szereztetett be.

Könyvtárnok. dr. N é m e t h A m b r u s.

b) Régiség-gyűjtemény.

1857-ben keletkezett.

Állománya 18,185 régiség, ezek között 4233 őskori, 84 középkori tárgy és 13,952 újabbkori emlék, továbbá 22,602 érem, egy nagy teremben üvegszekrényekben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a győri bronzkori telepnek, kelta és római temetőknek különféle tárgyai, főleg üveg- és keramikai emlékei. Ősmagyar tárgyak, czéhemlékek, a Rákóczy György-féle mozsár stb.

A közönség a tavaszi és nyári időszakban (a nagy szünet kivéve) vasárnapokon délután 2-től 4-ig ingyen megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 korona a Szent-Benedek-rend főapátjától.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1790-ben keletkezett.

Állománya 7393 állat, 13,249 növény és 2747 ásvány, a természetrajzi múzeumban üvegszekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A közönség a tavaszi és nyári időszakban (a nagy szünet kivéve) vasárnapokon délután 2-től 4-ig ingyen megtekintheti.

Évi javadalmazása 300 korona a Szent-Benedek-rend főapátjától.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: Börzsönyi Arnold.

Méry Etel, Arrabona temetői. (Az 1875/76. évi értesítőben.)
 — *Claudius Novanus becsületbeli bocsátvány. (Arch. Ért., 1886.)*
 — *Börzsönyi Arnold, Az 1884—88-ig szerzett régészeti tárgyak ismertetése és lelethelyei. (Az 1887/88. évi értesítőben.)*
 — *Börzsönyi Arnold, A győri kath. főgimnázium régészeti múzeumának üvegtárgyai. (Az 1890/91. évi értesítőben.)*
 — *Börzsönyi A., Régi magyar emlékek a győri kath. főgimnázium régiség-tárában. (Az 1893/94. évi értesítőben.)*
 — *Acsay F., A győri kath. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)*
 — *Börzsönyi A., Kalauz a győri Szent-Benedek-rendi főgimnázium régiség-tárában. (Győr, 1897.)*
 — *Börzsönyi A., A győri főgimnázium régiség-tárának római érem- és pénzgyűjteménye. (Az 1899/900. évi értesítőben.)*
 — *Börzsönyi A., Győri temető a régibb középkorból. (Az 1901/902. évi értesítőben.)*

493. Városi közkönyvtár.

1898-ban keletkezett, midőn a készletben levő könyvanyag a levéltári anyagból kiválasztatott és külön elhelyezést nyert. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter rendeletére 1901-től kezdve a győri kir. ügyészséghez beérkező sajtóügyi kötelesepéldányok, a vasvármegyei nyomtatványok kivételével, e könyvtár gyarapítására fordítottak. A város az 1901. évre 1000. 1902-re 1700 és 1903-ra 1400 koronát vett fel költségvetésébe a könyvtár gyarapítására. 1903-ban néhai Milkovics Emil hagyatékából ennek több ezer kötetnyi könyvtárával gyarapodott, melynek rendezése most van folyamatban. A könyvtár a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll.

Állománya kb. 10.000 kötet, a városháza első emeletén egy teremben elhelyezve.

Alapleltára 2525. számig van; szerzeményi naplója 1903-tól kezdődik; szaklajstroma és czédula-katalogusa most készül.

Eddig csupán a városi tisztviselők használják polgármesteri engedéllyel. 1902-ben 275 térítvényre 501 kötet kölcsönöztetett ki.

1902-ben és 1903-ban évi 500 kor. államsegélyben részesült. Ezenkívül 1902-ben 1700 kor. fordítottott javadalmasására a város pénztárából, mely összeg könyvbeszerzésen és kötésen kívül szekrények beszerzésére fordítottott. 1903. évi költségvetése 1000 kor. könyvbeszerzésre és 400 korona kötésre.

Könyvtárnok: Sefcsik Ferencz városi levéltárnok.

GYÖRGYFALVA. (Kolozs vármegye.)

494. Iskolai könyvtár.

1885-ben keletkezett. 1902 óta használtatik népkönyvtárul. Állománya 172 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, kedden és csütörtökön este, mikor az ifjusági egyesület tartja a próbáit, nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 104 egyén 172 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 43 kor. 38 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 38 kor.

Könyvtárnok: Gálfalvi István állami isk. tanító.

GYOROK. (Arad vármegye.)

495. A róm. kath. iskola ifjusági könyvtára.

1896-ban alapította dr. Speith Károly csanádi apátkanonok. Alapítása óta népkönyvtáruul szolgál.

Allománya 160 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. fél 4-től fél 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 124 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Rezik Albert tanító.

GYULAFEHÉRVÁR. (Alsó-Fehér vármegye.)

496. Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet múzeuma.

Az 1886. szeptember 22-ikén dr. Reiner Zsigmond kezdeményezésére létesített egyesület alapította. A múzeum tárgyai 1888-tól a városi kisedővő-intézetnek a város által e célra felajánlott két szobájában voltak elhelyezve. Az 1900 július 18-ikán tartott városi képviselőtestületi közgyűlésen a város a múzeum céljaira felajánlotta a Mátyás-téren levő házáat, melyet az egyesület 1900 végén át is vett. Az átköltözködés 1901-ben megtörtént, a legutolsó időben azonban a gyűjtemények oly rohamosan gyarapodtak, hogy a helyiségek kibővítése napról-napra szükségesebbé vált. A múzeum 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll.

Az egyesület tagjainak száma 178. Évi költségvetése körülbelül 1800 kor.

Elnök: Csató János nyug. alispán; *alelnökök*: dr. Ujfalusi József apátkanonok és Török Bertalan orsz. képviselő; *titkár*: dr. Kóródy Péter pápai kamarás, theol. tanár.

a) Könyvtár.

1887-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége, a városi tanács. Balog Mihály, dr. Reiner Zsigmond és dr. Cserni Béla járultak gyarapításához.

Állománya 2068 kötet és füzet, a múzeumi új épület egyik szobájában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; czédula-katalogusa most készül. A könyvek térítvény mellett kikölcsönözhetőek.

Az 1902. évben csupán adományozás útján gyarapodott.

b) Régiség-gyűjtemény.

1887-ben keletkezett. Legfőbb gyarapodását a régi Apulum maradványainak felkutatása útján nyerte. Ez ásatások előmozdítására a gyulafehérvári volt várközség vagyonkezelő bizottságától négy izben 100—100 koronát, az államtól 1897-ben 1000, 1898-ban 400, 1899-től pedig évenként 600 koronát kapott rendszeres évi segélyképen; 1903-ban pedig ezenkívül butorzási költségei fedezésére 800 korona külön segélyben részesült. Az erdélyi püspök évenként 200 koronával járul a múzeum gyarapításához.

Állománya 4790 db. három szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: 50-literes agyag amphora, bronz körző, mellővet felkötő bronz Venus-szobrocska, kettősvégű nyilcsucs, dákvaskard, dákvézér márványreliefje stb.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Nyitási napjai 1901 májustól kezdve minden szombat d. u. 2-től 5-ig; érdeklődő szaktudósok s tanár vezetése mellett érkező deákcsoportok a múzeumi őr vezetése mellett bármikor megtekinthetik.

Évi javadalmazása 120 kor. a tagdíjakból s a tőke kamataiból. 1902. évi gyarapodása 162 régiség és 260 érem.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1887-ben keletkezett.

Állománya 126 ásvány, 8 közet és 53 kövület, melyek az új muzeumi épületben egy külön szekrényt töltenek be.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902-ben 400 korona államsegélyt kapott.

A gyűjtemények őre: dr. Cserni Béla tanár.

Az alsófehérmegyei tört., rég. és természettud. társulat I—XII. évkönyve. (Kolozsvár, 1881—1891. és Gyulafehérvár, 1892—1903.) — Dr. Cserni Béla, Alsófehérvármegye története a római korban. (Nagyenyed, 1901.) — Dr. Cserni Béla, A régészet történelme Gyulafehérvárt. (Gyulafehérvári Hírlap 1902. és Közművelődés XXV. évf.)

497. Az erdélyi egyházmegye Batthyány-könyvtára és gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapját gróf Batthyány Ignác erdélyi püspök vetette meg 1798-ban a gróf Migazzi bécsi bibornok-püspöktől vásárolt 15,000 kötetre menő könyvtárral. Adományokkal Buczy Emil kanonok († 1839.), Kovács Miklós püspök († 1852.), Lönhart Ferencz püspök († 1897.) és Csató Ferencz lelkész gyarapították. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 36,749 kötet, köztük 751 ősnymtatvány, 200 régi magyar nyomtatvány; továbbá 646 db kézirat, két teremben és három szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a IX. századbéli Codex Aureus, a Döbrentei- és Gyulafehérvári-kódex, a debreczeni énekeskönyv, Correspondentiae privatae principum Transsylvaniae, XIV—XV. századi miniaturás kódexek, több hártýára nyomott könyv, régi kéziratok egyházi szerkönyvek gyűjteménye és érdekes bibliagyűjteménye.

Szaklajstroma és helyi katalogusa van. Az 1828-tól való gyarapodásnak czédula-katalogusa 1902-ben készült.

Az olvasóterem látogatók számára hetenként kétszer, kedden d. e. 10-től 12-ig és szombaton d. e. 10-től 12-ig nyitva áll. Kölcsön térítvény mellett adnak könyveket. Kéziratot, ősnymtatványt, ritka példányt nem adnak ki. 1902-ben az olvasóteremben 172 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 189 kötet.

1902-ben 7,919 kor. fordítottatott az összes gyűjtemények gyarapítására. 1903. évi összes költségvetése 1500 korona. A könyvtár 1902. évi gyarapodása 249 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1797-ben, a könyvtárral egyidejűleg keletkezett.

Állománya 42 kegyeleti tárgy és 3000 érem, két szobában elhelyezve.

(Az óskori, római és középkori régiségek az alsófehérmegyei történelmi és régészeti társulat múzeumában helyeztettek el letéteményképen.)

Leltára van.

Megtekinthető hetenként kétszer, a fennebb jelzett időben.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1797-ben keletkezett.

Állományát jelentékeny ásvány-, kőzet- és kővület-, valamint

csigagyűjtemény képezi. a könyvtár olvasótermében kilencz szekrényben elhelyezve.

Lejtára van.

A közönség a régiség-gyűjteményvel egyidejűleg tekintetheti meg.

A *gyűjtemény őre*: dr. Kóródy Péter.

Veszely Károly, Gyulafehérvári füzetek. I. k. (Kolozsvár. 1861.) — Beke Antal, Index mancriptorum bibliothecae Batthyianianae (Gyulafehérvár. 1871.) — Gróf Kemény József, Notitia historico-diplomatica archivi et literalium capituli Alben-sis Transsylv. (Nagy-Szeben, 1836.) — Varju Elemér, A gyulafehérvári Batthyány-könyvtár. (Magyar Könyvszemle, 1899—1901. évf. és Budapest, 1901.)

498. A rórn. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1853-ban keletkezett, midőn az intézet Haynald Lajos erdélyi püspök és a város áldozatkészségéből ujra megnyilt.

Állománya 4048 kötet, ezek között két ösnyomtatvány és három magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van; czédula-katalogusa most készül.

A tanárokon kívül mások is használhatják az igazgatótól nyert előzetes engedelemmel s kölcsön is ad a könyvtár könyveket. 1902-ben 765 kor. fordítottat gyarapítására az erdélyi rórn. kath. státus tanulmányi alapjából. 1902. évi gyarapodása 235 kötet.

Könyvtárnok: dr. Péter János tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1853 után keletkezett.

Állománya 9 db régiség és 2562 érem. egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma most készül.

A közönség a tanév alatt bármikor megtekintheti.

Az 1902/3. évben 324 db éremmel gyarapodott.

A *gyűjtemény őre*: Csiky Miklós tanár.

c/ Természetrajzi gyűjtemény.

1858-ban keletkezett. Haynald Lajos erdélyi püspök egy teljes növénygyűjteménnyel, Lönhart Ferencz erdélyi püspök pedig bogárgyűjteménnyel s szárított halgyűjteménnyel gyarapították.

Állománya 2460 állat, ezek között 25 emlős, 313 madár. 9 hüllő. 14 hal, 450 rovar és 1659 egyéb állat; továbbá 2205 növény. 1850 ásvány, 102 kőzet és 105 kőület, egy terebben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. év folyamán 50 állattal gyarapodott.

A gyűjtemény őre : dr. Cserni Béla tanár.

Csiky Miklós, A gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium története 1759—1898. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

GYŰLVÉS. (Torontál vármegye.)

499. Iskolai könyvtár.

1872-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtáruul szolgál.

Állománya 52 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u. 4-től 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Évi javadalmazása 20 korona.

Könyvtárnok : W o l f Á d á m állami isk. tanító.

HAJDUBÖSZÖRMÉNY. (Hajdu vármegye.)

500. Az ev. ref. gimnázium könyvtára.

Állománya 3828 kötet, két terebben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 korona a gimnáziumot fentartó testülettől.

Könyvtárnok : B a k ó c z i E n d r e.

501. A polgári kaszinó könyvtára.

1838-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományval Komjáthi Antal ev. ref. lelkész gyarapította.

Állománya 997 kötet. hét szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 965 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 224 kor. 62 fillér fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: Fejlesztés Márton ev. ref. tanító.

HAJDUNÁNÁS. (Hajdu vármegye.)

502. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XVII. században, a gimnáziummal egyidejűleg keletkezett. Jelentékenyebb adományokkal Soós Gábor és Kovács József egyházi főgondnokok, Tóth Sámuel theologiai tanár, főleg pedig Soós Sára gyarapították.

Állománya körülbelül 6581 kötet, köztük 7 db régi magyar nyomtatvány és 3 kézirat. három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. 1902-ben 460 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 942 kor. 56 fillér fordítottott gyarapítására, ebből beszereztetett 293 kötet; ajándékozás útján pedig 1230 kötettel gyarapodott. 1903. évi költségelőirányzat 2400 kor. az összes szertáakra.

Könyvtárnok: Brassai Károly tanár.

b) Régiség gyűjtemény.

A XIX. század közepén keletkezett. Adományval néh. Tóth Miklós büdszentmihályi ev. ref. lelkész gyarapította.

Állománya 1397 érem, a múzeumi helyiségben elhelyezve. Szaklajstroma van.

A közönség vasárnaponként d. e. 10-től 12 óráig a felügyelő tanárnál való jelentkezés mellett megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 20 db érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XIX. század közepén keletkezett.

Állománya 961 db természetrajzi tárgy, a múzeumi helyiségben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség vasárnaponként d. e. 10-től 12 óráig a felügyelő tanárnál való jelentkezés mellett megtekintheti.

A b) és c) alatti *gyűjtemények óre*: dr. N e m e s F é l i x tanár.

A b) és c) alatti gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 14 volt.

Bodnár Lajos, A hajdunánási ev. ref. gimnázium története. (Debreczen, 1891.)

503. Az ev. ref. tanítók könyvtára.

1856-ban keletkezett.

Állománya 2722 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem minden d. e. 11-től 12 óráig használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj évenként 4 korona. 1902-ben az olvasóteremben 502 kötetet használtak. kikölcsönzöttet 1614 kötet.

Az 1902. évben 304 kor. 20 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: S o m o g y i G á b o r ev. ref. tanító.

504. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1865-ben, könyvtára 1888-ban keletkezett.

Állománya 1230 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. e. 11-től 12-ig nyitva áll. Az 1902. évben 174 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: F a r k a s J ó z s e f.

HAJDUSZOBOSZLÓ. (Hajdu vármegye.)

505. Az ev. ref. egyház Tury-könyvtára.

1884-ben keletkezett. Adományokkal Tury Sámuel országgyűlési képviselő és az ev. ref. egyház gyarapították.

Állománya 1864 kötet, öt szekrényben elhelyezve.

Irott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll.

Az 1902. évben 70 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Bösözörményi Ferencz ev. ref. tanító.

— — —

506. Az ev. ref. tanító-testület olvasó együletének könyvtára.

Az egyesület 1841-ben, könyvtára 1846-ban keletkezett.

Állománya 581 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön d. e. 11-től 12-ig nyitva áll. Tagsági díj évenként 1 korona.

Az 1902. évben 60 kor. fordított gyarapítására, mely összeghez a hajduszoboszlói ev. ref. egyház 24 korona évi rendes segélyvel járult.

Könyvtárnok: Bösözörményi Ferencz tanító.

507. A kaszinó-egyesület könyvtára.

1860-ban keletkezett.

Állománya 1400 kötet, három könyvszekrényben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Márton Károly.

— — —

HALMOS. (Vas vármegye.)

508. Községi népkönyvtár.

1902-ben keletkezett s ez év november 25-ike óta használatik népkönyvtárul.

Állománya 170 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 1-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 60 egyén 62 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Kondor Ferencz állami isk. tanító.

HARASZTOS. (Torda vármegye.)

509. Ifjúsági és népkönyvtár.

1899-ben alapította a tanítótestület.

Állománya 145 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 6 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 120 egyén 130 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 82 kor. 50 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 85 korona.

Könyvtárnok: Karacsai Irma állami isk. tanítónő.

HASZNOS. (Heves vármegye.)

510. Községi népkönyvtár.

1896-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 117 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 98 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Balogh Ambrus tanító.

HATVAN. (Heves vármegye.)

511. A katolikus kör népkönyvtára.

1897-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Népkönyvtárrá 1900-ban lett, midőn a kör csupán a tulajdonjogot és a kezelés jogát tartotta fenn magának. Ugyanezen évben a m. k. földmivelésügyi minisztérium 155 kötetet ajándékozta meg.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasár- és ünnepnapon d. u. 4-től 7-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Kontra János.

512. Népkönyvtár.

1888-ban alapította a község.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. fél 9-től 11 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartalma 7 nap. 1902-ben 316 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmozása 48 korona.

Könyvtárnok: Vosóczy János állami gazd. szak-tanító.

HAVADTÓ. (Torda vármegye.)

513. Népkönyvtár.

1879. márczius 5-én alapította Szalkay József ev. ref. tanító.

Állománya 174 kötet, a ref. elemi iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából mindennap nyitva áll.

1902-ben 65 egyén 70 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Szalkay József ev. ref. tanító.

HERENC SVÖLGY. (Zólyom vármegye.)

514. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közmivelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 405 kötet, a községi iskolában elhelyezve.

Kölcsönzés céljából minden szerdán, szombaton és vasárnap nyitva áll. 1902-ben 622 kötetet használtak belőle.

1903. évi gyarapodása 16 kötet.

Könyvtárnok: Domszky István községi tanító.

HÉTHÁRS. (Sáros vármegye.)

515. Népkönyvtár.

Az eperjesi Széchényi-kör alapította s a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától nyert javadalomból gyarapodik, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 525 kötet egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll.

A könyvtárt a Széchényi-kör héthársi vidéki választmánya kezeli.

Az eperjesi Széchényi-kör héthársi vidéki választmánya népkönyvtárának könyvjegyzéke. (Eperjes, 1903.)

HEVESARANYOS. (Heves vármegye.)

516. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivélsügyi minisztérium.

Állománya 127 kötet. egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. 1902-ben 50 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

A könyvtárnoki tisztet a kántortanító látja el.

HEVESUGRA. (Heves vármegye.)

517. Népkönyvtár.

1898-ban alapította a község.

Állománya 80 kötet. egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 80 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Gály István kántortanító.

HIDALMÁS. (Kolozs vármegye.)

518. Állami iskolai ifjusági és tanítói könyvtár.

1875-ben keletkezett s fennállása óta népkönyvtáruul is használtatik.

Állománya 269 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden pénteken d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 600 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 71 kor. fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 74 korona.

Könyvtárnok: Máthé Albert állami isk. tanító.

HIDVÉG. (Háromszék vármegye.)

519. Községi népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 160 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott szaklajstroma van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 180 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Kolumbán Ferencz ev. ref. lelkész.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. (Csongrád várm.)

520. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a/ Könyvtár.

1758-ban keletkezett. 1839-ben az »Olvasó Társaság« 694 db könyvvel gyarapította. Nagyobb adományokkal Nagy Ferencz ügyvéd, Szabó László törvényszéki ülnök özvegye, Szikszay Károly volt tanár, Gaál Dániel, Bene József, Kossa László, Kaszap Mihály, Szöll Sámuel, Nagy (Grossmann) Ignác, Vajda Sámuel örökösei, Dobossy Lajos, Kovács Ferencz, Kiss Gusztáv stb. s a m. k. vallás- és közokt. minisztérium járultak fejlesztéséhez. 1902 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelő-ségének ellenőrzése alatt áll, melynek előterjesztésére 1902 és 1903-ban évi 600 kor. államségélyben részesült.

Állománya 12.258 kötet, ezek között 20 magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 752 kézirat és 7 oklevél, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van; szaklajstroma és helyi katalogusa, a latin, görög és matematika szakok kivételével, készen áll.

A tanárokon kívül ismert és megbízható egyének, sőt tanulók is használhatják. Használók számára minden pénteken d. e. 9-től 10-ig nyitva áll. 1902-ben 70 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása az állammal kötött szerződés értelmében 800 korona a tanszerátalányból. 1902-ben 843 kor. 79 fillér fordítottatott gyarapítására, mely összesen 67 kötet és 59 füzet szerzetetett be. 1903. évi költségeloirányzata 560 kor. 56 fillér.

Könyvtárnok: Imre Lajos tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1858-ban keletkezett. 1886-ig a természettajzi gyűjtemény részére adományozott tárgyakkal közös felügyelet és gondozás alatt állott. Nagyobb adományokkal Lénárt János, Fehérvári Ferencz örökösei, özv. Vig Istvánné, Klein Sámuel, Szamecz L., Magyar A. tanár, Dékány S. főorvos, Matók B. ügyvéd, a helybeli nagy takaréktár, Nagy Sándor mérnök járultak fejlesztéséhez. Igen jelentékeny mérvben gyarapították a gyűjteményt a város határában törvényhatósági költségen öt éven át eszközölt ásatások, midőn több különböző korbelti tárgy került felszínre.

Állománya 2845 db régiség, ebből 306 őskori, 2119 antik és 238 középkori tárgy, 15 fegyver, 71 művészeti és ipari emlék, 41 kegyeleti tárgy és 49 gipszmásolat; továbbá 4163 érem, egy teremben elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei: több őskori tárgy a kő- és bronzkorszakból; egy husz darabból álló calcedon-gyöngysor (állítólag jazyg ékszer), mely a város keleti határában fekvő Fehér-tó környékén találtatott; a város nyugati határán, a Tarján-tized közelében eszközölt ásatások útján felszínre került nagyszámu népvándorlás korabeli tárgyak, u. m. övcsatok, mente- és mellénydiszkek, szíjvégek stb.; a Matók B. által ajándékozott ószönyi római tárgyak, u. m. két római kőkoporsó fedéllel és felirattal, több sirkő és szobordarab, vízvezetéki égetett agyagcsövek töredékei, római házi istenek áldozatoltárai, római és kelta hamvvedrek, könnyurnák, római feliratos téglák, fibulák, kulcsok, hajtűk és cserépmécsék.

Szerzeményi naplója van; szaklajstromát 1897-ben Nagy Géza nemzeti múzeumi őr készítette.

A közönség számára mindig nyitva áll, a tavaszi hónapokban pedig vasárnapokon a délelőtti órákban rendszeresen megtekinthető.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902-ben 99 kor. 70 fillér fordított gyarapítására, miből 13 db érem stb. szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Oláh Imre tanár.

c) Természetrাজي gyűjtemény.

1862-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Wágner J. gyógyszerész, Bartha Sándor, Éder J., Halász Á., Bor Károly, özv. Kovács Károlyné, a m. kir. földtani intézet, dr. Szörfy Sándor és Endrey Elemér járultak fejlesztéséhez.

Állománya 8168 állat, ebből 58 emlős, 445 madár, 380 hulló, 117 hal, 7066 rovar és 102 egyéb állat; továbbá 2788 növény, 1166 ásvány, 852 kőzet, 2183 kőület, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és betűrendes katalógusa van.

A közönség nyáron vasárnaponként d. u. díjtalanul megtekintheti.

A természetrাজي múzeumot 1902-ben 164 látogató tekintette meg.

Évi javadalmazása 600 korona, mely összegben az 1902. évben 864 állat, 340 növény, 20 ásvány, 16 kőület szereztetett be. 1903. évi költségvetése 800 kor.

A gyűjtemény őre: Bodnár Bertalan tanár.

A hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimnázium története. (Hódmező-Vásárhely, 1897.) — A hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimnáziumi könyvtárak. (Az 1899/900. évi értesítőben.)

521. Az ev. ref. tanító-testület könyvtára.

1859-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Az ev. ref. egyház évi 80 koronával segélyezi.

Állománya 861 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 320 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 63 kor. 70 fillér fordított gyarapítására. 1908. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: ifj. Nagy László tanító.

522. Az iparosifjak önképző egyletének könyvtára.

Az egyesület 1876-ban, könyvtára 1880-ban keletkezett.
Állománya 617 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig és szerdán este 6-tól 8 óráig nyitva áll. 1902-ben 150 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 119 kor. 68 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 100 korona.

523. A m. k. állami óvónőképző gyűjteményei.**a) Könyvtár.**

1892-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 254 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az intézet tanárain kívül a növendékek is használhatják. 1902-ben 160 kor. fordítottatott javadalmazására, ebből beszereztetett 70 kötet. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

A könyvtárnoki teendőket a tanári testület egyik tagja látja el.

b) Természettrajzi gyűjtemény.

1902-ben keletkezett.

Állománya 75 állat, ebből 18 emlős, 36 madár, 5 hüllő, 1 hal, 1 rovar. 14 alsóbbrendű állat, 5 csontváz és 17 papírmásé-készítmény, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

1903. évi költségvetése 150 korona.

A gyűjtemény őre: Exner Leó tanár.

HODOS. (Vas vármegye.)**524. Egyesített ág. ev. iskolai és népkönyvtár.**

1880-ban alapította Dienes Sándor tanító.

Állománya 418 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön

d. u. 1-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 518 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 20 kor. 40 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: F e n y v e s K á r o l y tanító.

HODRUSBÁNYA. (Hont vármegye.)

525. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1900-ban alapította Kubinyi József tanító a felvidéki magyar közművelődési egyesület és a Szent István-társulat támogatásával.

Állománya 1100 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 1587 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 85 kor. 04 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 64 korona.

Könyvtárnok: K u b i n y i J ó z s e f tanító.

HOLCZMÁNY. (Szeben vármegye.)

526. Az ág. ev. iskola népkönyvtára.

1884-ben keletkezett.

Állománya 78 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. Használati díj heti 2 fillér. 1902-ben 127 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 4 kor. 80 fillér könyvkötésre.

Könyvtárnok: d r. H a n n G y u l a.

HOMOKSZENTGYÖRGY. (Somogy várm.)

527. Népiskolai könyvtár.

1888 október 14-én alapította az ev. ref. egyház s fennállása óta népkönyvtáruul szolgál.

Állománya 195 kötet, egy teremben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délután nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 90 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költséglőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Biró József tanító.

HOMOLICZ. (Torontál vármegye.)

528. Ifjusági és népkönyvtár.

1882-ben alapította a községi iskolaszék.

Állománya 213 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 60 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 86 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Haág Béla igazgató-tanító.

HOMONNA. (Zemplén vármegye.)

529. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Az egyesület 1842-ben, könyvtára 1867-ben keletkezett.

Gr. Andrássy Sándor 300 koronát adott gyarapítására.

Állománya 1400 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. Használati díj egy hónapra 40 fillér.

Könyvtárnok: Hoszsa József polg. isk. tanár.

530. A m. k. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1876-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1794 kötet, egy szobában és a folyosón elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

Évi javadalmazása 400 korona, mely összesen az 1902. évben 120 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Krausz Gyula tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1876-ban keletkezett.

Állománya 1296 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: V á r o s s y M i h á l y tanár.

c) Természetrizai gyűjtemény.

1876-ban keletkezett.

Állománya 290 állat, 202 növény, 400 ásvány és kőzet,
egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 50 korona.

A gyűjtemény őre: S z a m o s i J ó z s e f tanár.

HOMORODSZENTPÁL. (Udvarhely várm.)

531. Népkönyvtár.

1875-ben alapította az udvarhelyszéki népnevelő-egyesület.

Állománya 229 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden délelőtt 10-től 12 óráig
nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 8 kötet
kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: S z a b ó M ó z e s igazgató-tanító.

HOSSZUPERESZTEG. (Vas vármegye.)

532. Népkönyvtár.

1901 májusban alapította a m. k. földmivelségi mi-
nisztérium.

Állománya 148 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 3 óráig
nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj heti
4 fillér. 1902-ben 31 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: H o r v á t h D e z s ő főtanító.

HUSZT. (Máramaros vármegye.)

533. A kaszinó könyvtára.

1844-ben keletkezett.

Allománya 1000 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. n. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 300 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 1000 kötet.

Az 1902. évben 352 kor. 95 fillér fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: Hauser Antal.

IBRÁNY. (Szabolcs vármegye.)

534. Ev. ref. népkönyvtár.

1888-ban alapította id. Bandár Miklós ev. ref. tanító, mint a művelődési kör könyvtárát, s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgált. 1903 február 22-én feloszlott az egyesület, könyvtárát pedig az ev. ref. egyháznak adta, de népkönyvtári jellege továbbra is fenmaradt.

Allománya 310 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. Használati díj fejében évi 1 kor. fizetendő. 1902-ben 497 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 100 kor. fordítottott gyarapítására. Javaldalmazására az olvasási díjak szolgálnak, melyek egyik fele a könyvtárnok tiszteletdíját képezi.

Könyvtárnok: id. Bandár Miklós ev. ref. tanító.

IGAL. (Somogy vármegye.)

535. Az olvasókör könyvtára.

1877-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Allománya 476 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhellyel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 3-tól 7 óráig nyitva áll. Használati díj heti 4 fillér, azontul 6 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben az olvasóteremben 36 kötetet használtak, kikölcsönözöttet 350 kötet.

Az 1902. évben 146 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 480 kor.

IGAZFALVA. (Krassó vármegye.)

536. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. Állománya 120 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 786 egyén 954 kötetet kölcsönzött ki.

1903. évi költségvetése 20 korona.

Könyvtárnok: Ugrai János állami isk. tanító.

IGLÓ. (Szepes vármegye.)

537. Az államilag segélyezett ágostai ev. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1856-ban vetette meg alapját Pákh Károly gimn. tanár, midőn az akkori algimnázium ifjusági könyvtárának mintegy 250 kötetét a saját könyveivel egyesítette. Nagyobb adományokkal a volt iglói magyar olvasótársaság, az iglói ev. egyház, Gotthard György örökösei, Wieland Sándor, özv. Doloviczényi Róbertné, a magyar tud. akadémia, dr. Tavasi Lajos tanár, Pákh Károly tanár, Szabó F., Róth Márton tanár, Kiss Péter és Kiss Albert gyarapították.

Állománya 11.817 kötet és füzet, ezek között két önyomtatvány, mintegy hatvan magyar nyelvű és hetven idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 326 térkép, 1236 metszet, 26 kézirat, 10 oklevél és 13 levél, egy nagy teremben elhelyezve. A könyvtár egy része, a kézi könyvtár, a tanári szobában van felállítva, mely egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van; czédula-katalogusa most készül.

A tanárokon kívül térítvény ellenében bárki használhatja. 1902-ben az olvasóteremben 228 kötetet használtak, kikölcsönözöttetett 58 kötet.

1902-ben 400 korona fordítottatott gyarapítására. ebből 55 kötet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 126 kötet és 45 füzet, 5 térkép és 45 metszet. 1903. évi költségelőirányzata 400 kor. könyvekre s 200 kor. könyvtárnoki tiszteletdíjra.

Könyvtárnok: Kiss Albert tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1877-ben keletkezett. Fejlesztéséhez az iglói ág. ev. egyház-kezség, Keppel Knight alezredes, Róth Márton és Tavassy Lajos tanárok járultak nagyobb adományokkal.

Allománya 2453 régiség, és pedig 3 óskori, 8 antik tárgy. 6 fegyver, 28 középkori emlék, 11 kegyeleti tárgy, 9 gipszmásolat és 2388 érem, egy nagy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: római urnák, római lámpa. bronz karvédők és balták.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény örének kíséretében megtekintheti.

1902-ben 103 kor. fordítottatott gyarapítására. miből 18 érem szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 2 db régiség és 166 db érem.

A gyűjtemény öre: Róth Márton tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1858-ban keletkezett. Scherffel Róbert rügy- és fagyűjteménnyel, Jermy G. növény- és rovargyűjteménnyel, Trangous J. ásványgyűjteménnyel, Kalchbrenner Károly növénygyűjteménnyel, Scherffel A. növényrajzokkal, Petrovszky K. limonitgyűjteménnyel, Geyer G. Gyula növény-, ásvány-, lepke- és rovargyűjteménnyel, Róth M. ásványgyűjteménnyel, Róth R. mikroszkopiai preparatumokkal, Than K. pénzadománnyal gyarapították.

Allománya 7358 állat. ezek között 68 emlős, 377 madár. 21 hüllő, 15 hal, 6027 rovar s 845 egyéb állat; továbbá 8535 növény, 3101 ásvány, 892 közet és 653 kövület, két nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény örének kíséretében bárki megtekintheti.

Az 1902. évben 193 kor. fordítottatott gyarapítására, ebből

beszerezett 7 állat, 2 preparatum és 1 minta. 1908. évi költség-előirányzata 150 kor. tiszteletdíjra és 200 kor. beszerzésekre.

A gyűjtemény őre: Róth Róbert tanár.

*Pákh Károly, Az iglói ág. h. ev. főgimnázium könyvtárá-
nak czimjegyzéke. (Igló, 1883. és 1896.) — Pákh Károly, Az
iglói ág. ev. főgimnázium története. (Igló, 1896.) — Ballagi
Aladár, Felvidéki könyvtárbevérlatok. (Magyar Könyvszemle,
1874. évf.)*

538. Az iparos- és kereskedő-iffjak önképző egye- sületének könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomá-
nyokkal Schmidt József könyvkereskedő járult gyarapításához.

Állománya mintegy 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és irott katalogusa van.

A tagok részére kölcsönzés céljából minden vasárnap
d. u. 2-től 4-ig nyitva áll. Használati díj kötetenként egy
hétre 2 fillér.

539. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Az egyesület 1842-ben, könyvtára 1876-ban keletkezett.

Állománya 466 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön
olvasóteremmel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköl-
csönzés céljából naponként d. u. 5-től 7-ig nyitva áll. 1902-ben
277 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 220 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Strauch Gyula titkár.

540. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet gyűj- teményei.

a) Könyvtár.

1871-ben keletkezett. Adományokkal Szabó Ferencz plé-
bános, Arányi Antal igazgató, Pákh Károly, Lövy Mór stb.
gyarapították.

Állománya 2054 kötet, 43 térkép és 111 kép, a tanári
tanácsteremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézeti növendékek is használhatják. 1902-ben 190 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 350 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 244 kötet és 4 térkép szereztetett be. 1903. évi költségelő-irányzata 160 korona.

Könyvtárnok: Strauch Gyula tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 374 állat, ebből 7 emlős, 43 madár, 14 hüllő, 5 hal, 271 rovar, 103 alsóbbrendű állat. 29 preparatum és 98 görcsői preparatum; továbbá 1700 növény, 139 ásvány. 100 közet és 15 kővület, szekrényekben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: Huzják Lukács tanár.

541. Az olvasókör könyvtára.

1891-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 675 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer délutánonként nyitva áll. Használati díj hetenként 4 fillér. 1902-ben 532 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 20 kor. 80 fillér fordítottatott javadalmozására.

542. A szepesi tanító-egyesület könyvtára.

1836-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1691 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére használat és kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll.

Az 1902. évben 50 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Seltenreich Hugó.

A szepesi tanító-egyesület jegyzőkönyve. (Igló, 1902.)

ILLAVA. (Trencsén vármegye.)

543. *A magyar társaskör könyvtára.*

1895-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyokkal Simonyi Elemér és Sipeky Béla gyarapították.

Állománya 600 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. Használati díj az első hétre 4 fillér, azontul 10 fillér. 1902-ben 120 egységben használta az olvasóhelyiséget, kikölcsönzött 1800 kötet.

Az 1902. évben 100 korona fordítottat gyarapítására.

ILYEFALVA. (Háromszék vármegye.)

544. *Ifjusági és népkönyvtár.*

1876-ban alapította László Lukács állami iskolai igazgató.

Állománya 900 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj fejében heti 2 fillér fizetendő. 1902-ben 460 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

A könyvtár alapja 1000 korona, ennek 4%-os kamatja szolgál évi javadalmazására.

Könyvtárnok: Gál Károly állami iskolai tanító.

IMREGH. (Zemplén vármegye.)

545. *A minorita kolostor könyvtára.*

Valószínűleg 1758-ban, a kolostorral egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1757 kötet könyv, köztük 6 ösnyomtatvány és 75 régi magyar nyomtatvány, egy szobában elhelyezve.

Katalogusa van.

Könyvtárnok: Schmidmayer Antal házfőnök.

IPOLYSÁG. (Hont vármegye.)

546. A honti kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1834-ben, könyvtára 1878-ban keletkezett. Adományokkal Simor János bibornok herczegprimás, Ipolyi Arnold püspök és Pongrácz Lajos alispán gyarapították.

Állománya 3314 kötet, kilencz szekrényben elhelyezve. Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként háromszor d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. Használati díj évi 8 korona. 1902-ben az olvasóteremben 6745 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 375 kötet.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az 1902. évben 635 kor. 50 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Trupp Károly.

Pongrácz Lajos. Vázlata a hontmegyei kaszinó ötvenéves történetének. (Budapest, 1886.)

547. Honti múzeum.

A hontvármegyei múzeum-társulat alapította 1902. július 6-án. A gyűjtemények Hont vármegye székházában három szobában vannak elhelyezve. *Igazgató:* Pongrácz Elemér; *h. ig.:* Somogyi Béla főjegyző.

A társulat 1898. december 29-én keletkezett. Tagjainak száma: 100. Az egyesület 1902. évi kiadásai 2500 koronát tettek ki; 1903. évi költségelőirányzata 2000 kor. *Elnök:* Lits Gyula főispán; *alelnökök:* Czobor László alispán és Kovács József esperes-plébános.

A társulat gyűjteményei a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

a) Könyvtár.

1902. július 6-án keletkezett. Adományokkal Winkler József, Hont vármegye törvényhatósága és Pongrácz Lajos gyarapították.

Állománya 3800 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A társulati tagokon kívül más érdeklődők is használhatják. 1902-ben 60 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 500 kor. fordítottatott javadalmazására, ebből 300 koronát az államsegély tett ki. 1902. évi gyarapodása 300 kötet.

b/ Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1902-ben keletkezett. Adományokkal Hont vármegye közönsége, özv. Csepreghy Ferenczné és a honti kaszinó gyarapították.

Két szobában elhelyezett állománya még nincs összeolvasva s lajstromozása most folyik. Kiválóbb nevezetességei a Szondyserleg, Hont vármegye 1744. évi zászlója, Laczkovich János kardja és Csepreghy Ferencz aranytolla.

A közönség számára, a téli hónapok kivételével, minden vasárnap d. u. nyitva áll.

Az 1902. évben 1500 kor. fordítottott javadalmazására, miből 500 koronát az államsegély tett ki.

c/ Szépművészeti gyűjtemény.

1902-ben keletkezett. Adományokkal Ivánka Zsigmond és Matunák Mihály gyarapították.

A gyűjtemény a régiségtárral együtt van felállítva. Nevezetességei: V. Ferdinánd 1830. évi arcképe Richtertől, Ipolyi Gáspár esztergomi kanonok kettős képe és Rajner Pál arcképe Vastagh Györgytől.

Lajstromozása most van folyamatban.

A b) és c) alatti *gyűjtemények őre*: Fáy Zoltán.

A gyűjteményeket az 1902. év folyamán körülbelül 1500 látogató tekintette meg.

A hontvármegyei múzeum-társulat alapszabályai. (Ipolyság, 1899.) — Pongrácz Elemér, A honti múzeum képes katalógusa. (Ipolyság, 1902.)

ISTVÁNVÖLGY. (Torontál vármegye.)

548. Ifjusági könyvtár.

Az iskolaszék alapította s 1879 óta népkönyvtáruul szolgál. Állománya 132 kötet, a községi iskolában egy teremben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 45 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 16 kor. 80 fillér.

Könyvtárnok: H a n z m a n n J á n o s.

IVÁNYI. (Gömör vármegye.)

549. Községi népkönyvtár.

1868-ban alapította az ev. ref. dalegylet s 1898 óta szolgál népkönyvtáru.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 190 egyén 210 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 8 kor. fordított gyarapítására a község pénztárából.

Könyvtárnok: Boza Lajos ev. ref. tanító.

JÁNOSFALVA. (Bihar vármegye.)

550. Községi népkönyvtár.

1902-ben alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 3-tól 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap, ezentul heti 10 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 164 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 24 korona az iskolai pénztárból.

Könyvtárnok: Tóth Lajos állami iskolai tanító.

JÁNOSHÁZA. (Vas vármegye.)

551. A társaskör könyvtára.

1861-ben keletkezett.

Állománya körülbelül 1000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából mindennap d. u. 1-től 2-ig és este 8-tól 9-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 120 korona.

Könyvtárnok: Gyarmaty János.

JÁRKOVÁ CZ. (Torontál vármegye.)

552. Iskolai könyvtár.

1882-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap.

Könyvtárnok: Petrovics István.

JÁ SZAPÁ TI. (Szolnok vármegye.)

553. Ifjusági könyvtár.

1902-ben közadakozásból keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 213 kötet, a római katolikus iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 4-től 5 óráig, csütörtökön és vasárnap d. e. 8-tól 9 óráig nyitva áll. 1902-ben 1332 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 58 kor. 31 fillér forlított gyarapítására.

Könyvtárnok: Tá b o r y J á n o s ig-tanító.

554. A kaszinó-egyesület könyvtára.

1862-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Dr. Büchler Pál 400 korona adományyal járult gyarapításához.

Állománya 992 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 2-ig nyitva áll. 1902-ben 2300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 15 korona fordított gyarapítására.

A já szapá ti kaszinó könyvtárának jegyzéke. (1902.)

JÁSZBERÉNY. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

555. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1767-ben keletkezett, midőn az intézet Jász-Apátiban felállított. Fejlesztéséhez a régi kaszinó és Áray Károly törv. bíró járultak adományokkal.

Állománya 8314 kötet és 80 térkép, két teremben elhelyezve, a mely termék egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül a helyi művelt közönség is kaphat belőle térítvény ellenében kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása 600 kor. az általányból, mely összesen az 1902. évben 187 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Karádi Győző tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1878-ban keletkezett, midőn egyes jóltevők Pethes József éremgyűjteményét megvették az intézet számára. Ez idő óta csupán adományokból gyarapodott.

Állománya 1654 érem, a történelmi múzeumban szekrényekben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a Hunyady László temesvári tanár által ajándékozott éremsorozat.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség számára bármikor nyitva áll.

A gyűjtemény őre: Sápy József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1767-ben keletkezett.

Állománya 1118 állat, 1523 növény és 752 ásvány, a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 korona az általányból, mely összesen az 1902. évben 17 állat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Horváth István tanár.

Sápy József, A jászberényi m. kir. állami főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

556. Városi jász múzeum,

Sipos Orbán jászkun kerületi kapitány kezdeményezésére alakult meg a városi tanácsnak 1873. márczius 8-ikán tartott ülésén. Alapját a városi levéltárban őrzött nagybecsű történelmi ereklyék és oklevelek képezték. Midőn a törvényhozás 1876-ban a XXXIII. törvénycikkkel a jászkun kerületeket megszüntette, a város ugyanazon év június 9-ikén tartott közgyűlésén a kerületek becses emléktárgyait: okmányait, pecsétjeit, zászlóit, ládáit stb., szintén a múzeumnak ajándékozta. Részben ajándék, részben vétel útján jutott a múzeum a Pothos Ezsiás-féle gazdag gyűjtemény birtokába, mely azonban mindeddig nincs még rendezve.

Az alapítás első éveiben a közönség úgy ajándéktárgyakkal, mint pénzbeli adományokkal jelentékenyen hozzájárult a múzeum fejlesztéséhez. E lelkesedés azonban rövid idő alatt elhamvadt, a megalakult múzeumi bizottság 1898-ig részben elszéledt, részben kihalt. 1899 jan. 12-ikén határozta el a városi képviselőtestület a múzeum újabb szervezését s ehhez a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségétől kért és kapott utasításokat. A város képviselőtestülete által az 1902. év végén kiküldött újabb rendező-bizottság 1903. április havában kezdte meg működését.

Allománya oklevélgyűjteményre, régiség- és éremgyűjteményre, szépművészeti gyűjteményre és néprajzi gyűjteményre oszlik, melyek három teremben vannak elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: paleontologiai, neolith-, la Tène- és árpádkori leletek és néhány XVII—XVIII. századi műtárgy.

A közönség szabadon megtekintheti.

A múzeum felelős öre: a városi főjegyző.

557. Városi népkönyvtár.

1900-ban, a m. k. földmivelésügyi minisztérium és a város alapították.

Allománya 596 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vásár- és ünnepnapon d. u. 1-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap, ezen-tül heti egy korona büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 3700 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 300 kor. 79 fillér fordítottatt gyarapítására. 1903. évi költségvetése 500 korona.

Könyvtárnok: Muhoray Elek.

558. *A városi tanítótestület könyvtára.*

1862-ben keletkezett.

Állománya 1078 kötet, egy teremben elhelyezve.

Bettirendes katalogusa van.

Könyvtárnok: Ujházy Antal.

JÁSZKISÉR. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

559. *A kaszinó-egyesület könyvtára.*

1869-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Hajnal Antal volt járásbíró és özv. Mészáros Józsefné szül. Márton Jozefa gyarapították.

Állománya 1832 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából mindennap d. u. 6-tól 8-ig nyitva áll. Az 1902. évben 2721 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 250 korona.

Könyvtárnok: Tóth Sándor tanító.

A jászkiséri kaszinó-egyesület könyveinek jegyzéke. (Jászberény, 1891.) — A jászkiséri kaszinó-egyesület könyvtári jegyzéke. (Nagy-Körös, 1899.)

560. *A negyvennyolczas olvasókör könyvtára,*

1880-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Rónai Ferencz gyarapította.

Állománya 156 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Használat és kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll.

Az 1902. évben 40 kor. fordított gyarapítására.

Külön könyvtárnoka nincs.

JÁSZLADÁNY. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

561. Népiskolai könyvtár.

1880-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul szolgál. Hozzá tartozik az Orbay-könyvtár is, melyet dr. Orbay Antal volt megyei főorvos hagyományából nyert.

Allománya 1400 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétfőn, szerdán és vasárnap d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben 1040 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 180 kor. 90 fillér fordítottatott gyarapítására. 1908. évi költségelőirányzata 170 korona.

Könyvtárnok: Schäffer Vilmos.

JÁSZÓ. (Abauj-Torna vármegye.)

562. A jászóvári premontrei kanonok-rend központi gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapjai valószínűleg a rend alapításának idejéig a XII. századig vezethetők vissza. A tatárok betörésekor a rend kolostorával együtt a könyv- és levéltár is elpusztult. A rendházat 1255-ben IV. Béla állította helyre. 1787-ben II. József császár alatt a rend eltörültetvén, könyveinek egy része Budára s egy része Egerbe került. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Allománya 30.068 kötet. köztük 191 ősnymotvatvány. 81 régi magyar nyomtatvány és 40 kézirat. egy nagy teremben elhelyezve, 30 személyre berendezett olvasóhelyiséggel. Kiválóbb nevezetességei: Halcot Róbert humanista kódexe 1486-ból, a Nagykőrösi Benedek váci püspöki helytartó által 1469-ben másolt kódex s egy Oláh Miklósról elnevezett II. Ulászló-korabeli formula-gyűjtemény; továbbá Verseghy, Kazinczy, Aranka György s Mindszenti Gedeon eredeti kéziratai, végül a Migne-féle nagy munka teljes példánya.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Kölcsön is ad a könyvtár könyveket. A prépost vagy a perjel engedélyével tudományos kutatók számára más helyekre is küldenek használatra munkákat. 1902-ben 2700 kötet kölcsönöztetett ki belől.

Évi javadalmazása 5000 korona. 1902. évi gyarapodása 538 kötet és 17 térkép.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya egy pecsétgyűjtemény, mely 400 család caimeres pecsétjeit foglalja magában, a központi könyvtárban elhelyezve; továbbá egy gazdag és szépen rendezett éremgyűjtemény, mely a konvent országos levéltárában van felállítva. Kiválóbb nevezetességei az erdélyi fejedelmek pénzei.

A közönség a gyűjtemény örének engedélyével megtekintheti.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Állománya számos hazai eredeti festmény és metszet, három szobában elhelyezve.

A közönség a gyűjtemény örének engedelmével megtekintheti.

A gyűjtemények őre: Luger Valér premontrei kanonok.

Nátalfalussy Kornél, Jászó. (1882.) — Tóth Szabó Pál, Mallyó József. (Századok, 1901. évf.)

JÓLSVA. (Gömör vármegye.)

563. A kaszinó könyvtára.

1845-ben keletkezett.

Állománya 2200 kötet, egy teremben elhelyezve.

Könyvtárnok: Póltz József tanító.

JÓZSEFFALVA. (Torontál vármegye.)

564. Iskolai és népkönyvtár.

1895 szeptember 1-én alapította a községi iskolaszék.

Állománya 206 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és betűrendes katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. A tanulók ingyen. mások évi 1 korona használati díj fejében olvashatják. 1902-ben 180 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Ocskay Miklós ig.-tanító.

KABA. (Hajdu vármegye.)

565. *Az olvasó-egyesület könyvtára.*

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.
Állománya 1099 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és pénteken d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 688 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 30 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Fejér Imre tanító.

KÁLNOK. (Háromszék vármegye.)

566. *Községi és ifjusági könyvtár.*

1896. január 3-án alapította Hosszu Ferencz tanító.

Állománya 115 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 61 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Hosszu Ferencz tanító.

KALOCSA. (Pest vármegye.)

567. *Az érseki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára.*

A XIX. század elején keletkezett. Adományokkal Kubinszky Mihály püspök, Schwerer János kanonok, Hopf János nagyprépost és dr. Császka György érsek gyarapították.

Állománya 1700 kötet, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán a hittanhallgatók és a helybeli papság használhatja. 1902-ben 280 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 57 korona fordított javadalmazására a Schwerer-alapítványból. 1902. évi gyarapodása a Hopf János

nagyrépost hagyatékából és Zittl Róbert kanonok könyveiből 300 kötet. 1903. évi költségvetése 280 korona.

A könyvtárnoki tisztelet a hittanhallgatók egyike látja el.

568. A főszékesegyházi könyvtár.

Patatich Ádám kalocsai érsek alapította 1784-ben, saját nagy könyvtárát a kalocsai székesegyháznak és a kalocsai káptalannak már 1752-től fennálló kisebb könyvtáraival egyesítve. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Allománya 58.982 kötet, köztük 510 őnyomtatvány, 38 magyar nyelvű és 116 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 25 atlasz és 327 kézirat, 3 oklevél, 3 csomag Haynaldlevél, két nagy teremben és hét szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a Codex Colocensis és a Pesti Gábor-féle Nomenclatura sex linguarum. (Bécs, 1538.)

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Az 1836-ban kiadott érseki instrukció szerint kalocsaiak térítvény ellenében, vidékiek pedig az érsektől nyert engedéllyel használhatják. Az 1902. évben 256 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 800 korona. 1902. évi gyarapodása 149 kötet.

Felügyelő: dr. Macskovics Pál kanonok; *könyvtárnok:* Winkler Pál érseki levéltárnok.

Catalogus duplorum bibliothecae metrop. ecclesiae Colocensis. (Kalocsa, 1876.) — Csontos János, *A kalocsai főegyházi könyvtár kéziratái.* (Magyar Könyvszemle, 1883. évf.) — Felsmann József, *A kalocsai kódex.* (Budapest, 1896.)

569. A Jézus-társaság érseki főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1860-ban keletkezett, midőn a Jézus-társaság az intézet vezetését átvette. Adományokkal Radnich Imre székesfehérvári kanonok, Lichtensteiger Ferencz püspök, Hopf János nagyrépost és Boross Imre lelkész gyarapították.

Allománya 8000 kötet, két szobában elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Czédula-katalogusa és szaklajstroma van.

Az olvasóhelyiséget csupán az intézet tanárai használhatják, kölcsön azonban bármely kalocsai lakos vehet belőle. 1902-ben 7 kötet kölcsönöztetett ki a könyvtárból.

Az 1902. esztendőben 400 korona fordítottatott gyarapítására, miből 46 kötet és 4 térkép szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

Könyvtárnok: Petticher Sándor.

b) Régiség-gyűjtemény.

1876-ban dr. Haynald Lajos biboros-érsek adományából keletkezett. Adományyal dr. Horváth Győző érseki irodagazgató gyarapította.

Állománya 1649 érem, öt szakaszra felosztva. Szaklajstroma van.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1860-ban keletkezett.

Állománya 16.030 állat, ebből 40 emlős, 264 madár, 136 hulló, 50 hal, 14.490 rovar és 1050 egyéb állat; továbbá egy növény- és ásványgyűjtemény, két tanteremben elhelyezve. Szaklajstroma van.

Érdeklődők a gyűjtemény őriénél való jelentkezés mellett megtekinthetik.

1902-ben 26 korona fordítottatott gyarapítására, miből 11 db. ásvány szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Speiser Ferencz.

570. A kalocsai kereskedő-íjjak önképző-egyletének könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 450 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 3-ig a csütörtökön este 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 1460 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Spitzer Adolf.

KANYÁNKA. (Szepes vármegye.)

571. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 100 kötet, az elemi iskolában elhelyezve.

1902-ben 102 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Kizák Miklós tanító.

KANYÁR. (Szabolcs vármegye.)

572. Községi népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földművelésügyi minisztérium.

Állománya 120 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 115 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Máté László.

KAPOSVÁR. (Somogy vármegye.)

573. A m. kir. állami főgimnázium és Somogy vármegye egyesített könyvtára és a főgimnázium gyűjteményei.

a/ Könyvtár.

A főgimnáziumi tanári könyvtár és Somogy megye könyvtárának 1866-ban történt egyesítéséből keletkezett. A tanári könyvtár alapját 1818-ban Vály János táblabíró 284 kötetből álló könyvtárának hagyományozásával vetette meg. Fejlesztéséhez nagyobb adományokkal járultak 1867-, 77- és 79-ben Somssich Pál, és 1893-ban Vinkovics Antal. A megyei könyvtár 1816-ban keletkezett, midőn Festetics Lajos gróf 4000 kötetből álló könyvtárát a megyének ajándékozta. Később gróf Festetics László a megyei könyvtár javára 2000 kor. alapítványt tett, melyet a megyei nemesség utóbb adományokkal folyton gyarapított. A két egyesített könyvtár rendezését Albrecht János főgimnáziumi tanár kezdte meg, Medgyesi Lajos főgimn. tanár

folytatta s fejezte be. (Fejldésének részletesebb történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A főgimnáziumi könyvtár állománya 10.605 kötet. a megyei könyvtáráé 5762 kötet, összesen tehát 16.367 kötet. Ezek között tizenkét magyar nyelvű s négy idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány. Mindezek két teremben vannak elhelyezve, melyek olvasótermül is szolgálnak; de van külön dolgozószoba is.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják, kötetenként 10 korona biztosíték lefizetése mellett; ismert egyéneknek azonban egyszerű elismervény ellenében is kölcsönöznek.

Évi javadalmazása 900 korona a főgimnáziumi könyvtár számára az évi átalányból és 1200 korona a megyei könyvtár számára Somogy megye könyvtáralapjából. 1902. évi gyarapodása 528 kötet.

Könyvtárnok: Prilisa uer Adolf tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az 1886/87. iskolai évben keletkezett. Nagyobb adományokkal Somogy megye s a vallás- és közokt. m. kir. minisztérium járultak fejlesztéséhez.

Állománya 474 régiség, történelmi, magyar irodalomtörténeti és philológiai szemléltető eszközök, és 985 érem, a philológiai, történelmi és régiségi múzeum két szobájában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei egy római ház és görög színház 1:50 nagyságú karton mintázatai, az athéni Parthenonfriz (kisebbitett) gipszmásolata, az otricoli Zeus és Laocoon-szobor gipszmása, Polygnotos falfestményeinek utánzata.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Nem nyilvános ugyan, de az intézeti igazgató és a múzeum-őr kalauzálása mellett az érdeklődők megtekinthetik.

Évi javadalmazása 295 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 175 régiség és 8 érem szereztetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Kohlba ch Bertalan tanár.

c) Természetrzaji gyűjtemény.

1853-ban keletkezett. Az 1882/83. isk. évben gróf Festetich Dénes egy nagyobb ásvány- és kőzetgyűjteménnyel, az 1898/94. isk. évben a kir. földtani intézet 162 darabból álló petrográfiai gyűjteménnyel ajándékozta meg.

Állománya 1479 állat. 548 növény. 786 ásvány. 305 kőzet és 11 kövület, négy teremben és a folyosón tizennégy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapjstroma van.

Nem nyilvános ugyan, de a gyűjtemény őrének vagy az intézet igazgatójának kalauzolása mellett az érdeklődők megtekinthetik.

Évi javadalmasása 280 kor. a tanszerátalányból, mely öszszegen az 1902. évben 5 állat és 27 db állati és növényi mikroszkop preparatum szereztetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Kocsis János tanár.

A kaposvári m. kir. áll. főgimnázium és Somogy vármegye egyesített könyvtárának czimjegyzéke. (Kaposvár, 1890.) Összeállította Medgyesi Lajos. Sajtó alá rendezték Prilisauer Adolf és Schambach Gyula. — A kaposvári m. kir. állami főgimnázium és Somogy vármegye egyesített könyvtárának II. czimjegyzéke. (Kaposvár, 1895.) Összeállította Medgyesi Lajos. — A kaposvári m. kir. állami főgimnázium és Somogy vármegye egyesített könyvtárának III. czimjegyzéke. (Kaposvár, 1900.) Összeállította Prilisauer Adolf. — Bécsy Márton és Prilisauer Adolf, A kaposvári m. kir. állami főgimnázium története 1806–1895. (Kaposvár, 1896.)

574. A nemzeti kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1888-ban, könyvtára 1889-ben keletkezett.

Allománya 1218 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 188 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 300 kor. fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 250 korona.

Könyvtárnok: Prilisauer Adolf tanár.

A kaposvári nemzeti kaszinó könyvtárának czimjegyzéke. (Kaposvár, 1899.) — II. czimjegyzék az 1900. és 1901. évi szerzeményekről. (Kaposvár, 1901.)

KARÁCSOND. (Heves vármegye.)

575. Népiskolai könyvtár.

1870-ben alapította a hitközség s kezdettől fogva nép-könyvtáruul szolgál.

Allománya 860 kötet. egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön és vasárnap d. e. 8-tól 11 óráig nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 1280 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 12 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Csapkovich János tanító.

KARÁNSEBES. (Krassó-Szörény vármegye.)

576. A gör. kel. egyházmegyei papnevelő-intézet könyvtára.

1866-ban keletkezett, midőn az intézet Verseczről Karánsebesre áttétetett. Ide jutott 1885-ben Popoviciu Péter volt tanár könyvtára.

Állománya 795 kötet, két teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

A papnevelő-intézet tanárai használják.

Könyvtárnok: dr. Olariu Gyula.

KARATNAVOLÁL. (Háromszék vármegye.)

577. Községi iskolai könyvtár.

1878-ban alapította Kiss Zsigmond tanító s kezdettől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 180 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 4-től 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj évi 20 fillér.

1902-ben 180 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Turóczy László.

KARCZAG. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

578. Az ev. ref. gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1722-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 7805 kötet és 288 kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.
A tanárokon kívül mások is használhatják tudományos czélokra.

Évi javadalmazása átlag 1000 korona, mely összesen az 1902. évben 128 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok : K i m n a c h Ö d ö n tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Most van alakulóban.

Állománya 1687 régiség, egy szekrényben elhelyezve.

A gyűjtemény rendezés alatt áll, katalogusa most készül.
Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 51 régiség.

A gyűjtemény őre : B u j k B é l a tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Az 1895/96. iskolai évben keletkezett.

Állománya 466 állat, 1845 növény és 1200 ásvány. a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség vasárnaponként megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 kor. 1902. évi gyarapodása 51 állat, 102 növény és 38 ásvány.

A gyűjtemény őre : H e m z ő L a j o s tanár.

Székely József, A karczagi ev. ref. gimnázium története.
(Az 1895/96. évi értesítőben.)

KASSA. (Abauj-Torna vármegye.)

579. A kassai helyőrség katonai tudományos és kaszinó-egyletének könyvtára.

1870-ben keletkezett.

Állománya 5473 kötet. két teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok : H e r m a n n D á v i d.

580. A kassai kereskedők körének könyvtára.

1871-ben keletkezett.

Állománya mintegy 1500 kötet, egy teremben elhelyezve. Szaklajstroma és betűrendes katalógusa van.

Csupán egyleti tagok használhatják.

Évi javadalmazása változó.

Könyvtárnokok: Moskovits Géza és Románszky János.

581. Kassai múzeum.

Az 1872-ben keletkezett felsőmagyarországi múzeum-egylet alapította a város pártfogása alatt. A város 1900-ban a saját költségen és az állam hathatós támogatásával új múzeumi épületet emelt, minek reményében az egyesület a múzeumot még 1892-ben örök tulajdonul a város közönségének ajánlotta fel és a város 1900 január 23-iki közgyűlési határozatával kimondta, hogy a múzeumot átveszi, Kassai Múzeum néven fentartja, s a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezi. Az állam ennek alapján a múzeummal kapcsolatban szervezendő nyilvános könyvtár berendezési költségeire 20.000 koronát engedélyezett, melyből 15.000 kor. az 1900. 2500 korona az 1901., az utolsó 2500 korona pedig az 1902. évi költségvetés terhére utalványoztatott ki. A múzeum szervezése és fentartása tárgyában alkotott városi szabályrendeletet a m. k. belügyminisztérium 1901 márczius 6-án hagyta helyben. Az e szabályrendeletben szervezett igazgatói állás betöltése azonban a múzeum rendezésének befejeztéig elhalasztatott s a vallás-és közoktatásügyi m. k. miniszter a múzeum rendezési munkálatainak vezetésére 1901 június 15-ikén miniszteri biztosul Mihalik Józsefet, az orsz. magyar iparművészeti múzeum őrét küldte át, ki a múzeum gyűjteményeit 1901. évi aug. 22-én átvéve, megkezdte azoknak az új épületbe való átszállítását s az új múzeum berendezését. A nyilvánosságnak 1903. évi június 21-én adótott át. A múzeumi épületben szükségesnek mutatkozó átalakítások költségeire az állam 1903-ban 25.000 kor. rendkívüli segélyben részesítette. E mellett a múzeum nagyobb és kisebb katalógusainak kiadásaira az orsz. főfelügyelőség javadalmából nyertek fedezetet, mely célra az 1903. évben 4000 kor. folyosítottatott.

A felsőmagyarországi múzeum-egylet a múzeum átadása óta mint múzeum-pártoló egyesület folytatja működését. 10 taggal szerepel a múzeumi választmányban s ezzel együttesen intézkedik a kezelési teendőkben.

Diszelnökei: Bubics Zsigmond kassai püspök, Péchy Zsigmond főispán, Münster Tivadar polgármester; **elnök:** Stöhr Antal kir. konviktusi kormányzó; **titkár:** Görög Gyula főreáliskolai tanár.

Igazgatói állás betöltetlen; az igazgatással megbízott miniszteri biztos: Michalik József kir. tanácsos, az orsz. magyar iparművészeti múzeum öre.

a) Könyvtár és levéltár.

Alapját a felsőmagyarországi múzeum-egyesület által vétel és ajándék útján beszerzett könyvek képezték. 1889-ben a Henszlmann Imre könyvtárával gyarapodott. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter 1900-ban a nyomdatermékeknek a kassai kir. ügyészséghez érkező köteles példányait a könyvtár gyarapítására rendelte fordítani.

Állománya 12 724 kötet, ebben 13 ősnymtatvány, egy nagy teremben elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál. Az oklevelek, kóziatok és térképek most állanak rendezés alatt.

Leltára, czédula-katalogusa és nyomtatott könyvjegyzéke van.

Az olvasóterem, péntek kivételével minden délután 3-tól 7 óráig nyitva áll a közönség számára. A kikölcsonzés a könyv értékének deponálása mellett történik.

1902. évi gyarapodása 739 mű 1849 kötetben.

Könyvtárnok: Rössler Elemér; **segédkönyvtárnok:** Márton Endre.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Adományokkal Bubics Zsigmond püspök, Csoma József, Dessewffy Pál és Zsolnay Miklós, s legújabbán gróf Andrássy Dénes gyarapították. 1901-ben 1000 kor. államegélyt kapott.

Állománya 2174 őskori, 711 antik és régibb középkori tárgy. 608 fegyver. 2796 közép és újkori művészeti és ipari emlék, 112 kegyeleti tárgy és 2458 érem. Összesen 8859 db, hat teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 203 darab, ebből 24 érem. 1903-ban az orsz. főfelügyelőségtől 24 db. galvanoplasztikai másolatot kapott régi őtvö-művekről, a kassai székesegyház 24 db. régi miseruhát stb. helyezett el benne letétképpen, s ugyaninnen még 153 db. műemlékkel, gróf Andrássy Dénes adományából pedig 600 db. műtárggyal gyarapodott.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Adományokkal Bubics Zsigmond, Henszlmann Imre és Klimkovics Ferenc gyarapították.

Állománya 398 eredeti festmény (köstük 149 hazai s 244 külföldi), 14 másolat, 118 kézi rajz, 2891 metszet, fénykép és egyéb reprodukció, 3 eredeti szobor s 87 másolat. Összesen 3506 db, négy teremben elhelyezve. Kivább nevezetességei a Henszlmann-féle metszetgyűjtemény és a Bubics-képtár.

Leltára és szaklajstroma van.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Adományokkal Bubics Zsigmond, Rottauscher Károly és Schwartz Ignác Leó gyarapították.

Állománya 41 magyar, 23 a hazai nemzetiségekre vonatkozó s 226 külföldi etnografiai tárgy. Összesen 290 db, egy csarnokban elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Adományokkal a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium, gr. Zichy Rezső és Dessewffy Pál gyarapították. 1901-ben 500 és 1902-ben 2500 kor. államsegélyt s ez utóbbi évben egy 37 dbból álló madárgyűjteményt kapott állami letétként.

Állománya 2 emlős, 153 madár. 123 hüllő és kétéltű, 12 hal. 2525 rovar, 180 egyéb alsórendű állat, 30 növény, 600 ásvány, 250 kőzet, 310 kővület. Összesen 4185 db, két teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma készülöben.

A b)–e) alatti gyűjtemények, hétfő és péntek kivételével, mindennap d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig ingyen tekinthetők meg; csütörtökön 40 fillér belépő-díj fizetendő. A téli hónapok alatt délután a múzeum zárva van.

A b)–e) alatti *gyűjtemények öre*: Mihalik József min. biztos.

A felsőmagyarországi múzeum-egylet évkönyvei. I–XII. évf. (Kassa, 1879–1902.) — Myskovszky Viktor, A régi agyagművek, majolika, fajence és porcellán különféle nemének rövid ismertetése. (Évkönyv, I. köt. 1874. 1–13. lap.) — Myskovszky Viktor, A felsőmagyarországi múzeum régiség-osztályában lévő műtárgyak rövid ismertetése. (U. ott, II. köt. 1876. 23–39. lap.) — Myskovszky Viktor, Adalékok kézműiparunk történetéhez. (U. ott, III. köt. 1879. 12–22. lap.) — Mártonfy Márton, A felsőmagyarországi múzeum-egylet érdekesebb régi magyar oklevelei. (U. ott, III. köt. 1879. 23–38. lap.) — Tutkó József, Adatok Kassa szab. kir. város pecsétjei és czimereinek fejlődési törté-

netéhez. (U. ott, IV. kötet. 1882. 35—42. lap.) — *Tóth Lőrincz, A felsőmagyarországi múzeum okmánytárából.* (U. ott, IV. kötet. 1882. 59—69. lap.) — *Lejtényi Károly, A kigyókról, tekintettel a Jáva szigetén élő főbb fajokra.* (U. ott, IV. kötet. 1882. 70—82. lap.) — *Tóth Lőrincz, A kő-, bronz- és vas-korszak a felsőmagyarországi múzeumban.* (U. ott, V. kötet. 1—61. lap.) — *Tóth Lőrincz, A felsőmagyarországi múzeum éremgyűjteménye.* (U. ott, VI. kötet. 1885. 1—19. lap.) — *Stöhr Antal, Egy czimnélküli levél.* (U. ott, VI. kötet. 1885. 20—28. lap.) — *Szekeress Ödön, A múzeum természetrajzi osztályából.* (U. ott, VI. kötet. 1885. 40—56. lap.) — *Tóth Lőrincz, A felsőmagyarországi múzeum könyv- és okmánytára.* (U. ott, VII. kötet. 1885. 10—28. lap.) — *Schlatter Alfréd, Extrapassio.* (U. ott, VII. kötet. 1885. 29—33. lap.) — *Stöhr Antal, Egy emlékkönyv.* (U. ott, VII. kötet. 1885. 34—41. lap.) — *Stöhr Antal, Egy régi articulus.* (U. ott, VIII. kötet. 1887. 13—21. lap.) — *Récsei Viktor, Azon gyűjtemények vázlatos ismertetése, melyeket dr. Henszlmann Imre a felsőmagyarországi múzeumnak hagyott.* (U. ott, X. kötet. 14—24. lap.) — *Csoma József, Óskori nyomok.* (U. ott, XI. kötet. 1892. 1—58. lap.) — *Récsei Viktor, A borsod-hársányi óskori leletről.* (U. ott, XII. kötet. 1902. 55—71. lap.) — *Klimkoricz Elemér, A felsőmagyarországi múzeum (Magyarország vármegyei és városai, I. kötet. 1896. 193—195. lap.) — Károly Gy. Hugó, A felsőmagyarországi múzeum-egylet. Figyelő, I. kötet. — A kassai múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma. (Kassa, 1903.) — Vezető a kassai múzeum gyűjteményeihez. (Kassa, 1903.)*

582. A katolikus legényegyesület könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Bubics Zsigmond, Dessewffy Sándor stb. gyarapították.

Allománya 1900 kötet és 1280 mintalap, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Használat és kikölcsönzés czéljából minden este 9-től 10 óráig nyitva áll. 1 korona biztosítékon kívül használati díj fejében heti 4 fillér fizetendő. 1902-ben 426 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Az 1902. évben 150 korona fordítottatott gyarapítására. 1908. évi költségelőirányzata 200 korona.

A könyvtárnoki tisztelet az egyesületi tagok egyike látja el.

A kassai kath. legényegyesület évkönyve. (I. és II. f.) — A kassai kath. legényegyesület könyvtárának czímjegyzéke.

583. A Kazinczy-kör könyvtára.

1898-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Csoma József, Nemlaha Gyuláné, Proche Ede, Kovács Zs., Kemény L., Ladányi Béla, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége s Lampel Róbert gyarapították.

Állománya 546 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12-ig nyitva áll.

Könyvtárnok : Kemény Lajos.

A kassai Kazinczy-kör könyvtárának czimjegyzéke. (Kassa. 1899.)

584. A kir. kath. tanítóképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1856-ban keletkezett.

Állománya 1814 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902. évi gyarapodása 9 kötet.

b) Természetrizai gyűjtemény.

1856-ban keletkezett.

585. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1897-ben, az intézet megnyitásával egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez a vallás- és közokt. m. k. minisztérium és a kassai kereskedelmi és iparkamra járultak adományokkal.

Állománya 516 kötet, ideiglenesen az áruismeri szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Gyarapítására a növendékektől felvételi díj címén beszédett összeg egy része fordítatik, mely mintegy 400 koronát tesz ki évenként.

A tanári kar szaktanárai kezelik saját szakjukba vágó könyvtáraikat.

Lévay István, Visszapillantás a kassai áll. polg. főiskola 25 éves történetére. (Az 1897/98. évi értesítőben.)

586. A m. kir. állami főreálskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1858-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Eissler Zsigmond, Szabó Czirill tanár és Szabó Ferencz plébános gyarapították.

Állománya 5876 kötet, ezek között két régi hazai nyomtatvány és 3 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások csak kivételesen használhatják. 1902. évi javadalmozása 845 kor. 86 fillér volt, mely összesen 134 kötet könyv szereztetett be.

Könyvtárnok: Valló Vilmos tanár.

b) Természetrizai gyűjtemény.

1858-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Szabó József, Bacsoni Albert és özv. gróf Forgách Sándorné járultak fejlesztéséhez.

Állománya 1590 állat, és pedig 33 emlős, 118 madár, 35 hüllő, 30 hal, 1030 rovar és 344 alsóbbrendű állat; továbbá 180 növény, 1247 ásvány, 807 kőzet és 280 kővület, szekrényekben és fiókokban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Az 1902. évben 90 kor. 60 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 6 db emlős és 11 db madár szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Bacsoni Albert tanár.

A kassai áll. főreálskola tanári könyvtárának jegyzéke. 1858—1893/94. (Kassa, 1894.) — A kassai áll. főreálskola története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

587. A m. kir. gazdasági tanintézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1875-ben keletkezett.

Állománya 3,447 mű 5936 kötetben, ezek között három magyar nyelvű és tizenegy idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, 12 térkép, két szobában elhelyezve, melyek egyike egyszerű olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai és tisztviselői használhatják. 1902. évi javalmazása 2154 kor., mely összesen 150 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Zalka Zsigmond tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 650 állat, ebből 23 emlős, 147 madár, 20 hulló, 45 hal, 390 rovar és 25 alsóbbrendű állat; továbbá 1120 növényfaj, 515 ásvány, 79 kőzet és 32 kövület, két teremben elhelyezve. Szaklajstroma van.

A közönség ünnepnapokon és szünidők alatt az igazgatóság engedélyével megtekintheti.

Évi javalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 20 állat, 82 növény és 25 ásvány.

A gyűjtemény őre: dr. Budaházy Imre tanár.

Zalka Zsigmond, a kassai m. k. gazdasági tanintézet könyvtárának jegyzéke. (Kassa, 1902.)

588. A m. kir. jogakadémia könyvtára.

Legrégibb nyomaira 1778-ban találunk. Alapját a jezsuiták könyvtárának maradványai képezték. A győri kir. jogakadémia megszüntetése után az ottani jogakadémiai könyvtár egy része hozzácsatoltatott, a mi csak a másodpéldányok számát növelte. Adományokkal gyarapították: Gotzig J. 1801-ben 156 kötettel, Vuchetich Mátyás és Pawlowszky J. 118 kötettel, Degen G. 376 kötettel és Turcsányi V. mintegy 400 kötettel stb. Pénzadományokat tettek: Molinde F. 1734-ben 1000 frtot, br. Andrassy József 1735 körül 10.000 frtot, Keller Jakab 600 frtot, Kossowich J. 1824-ben 900 frtot s Benyó M. 1827-ben 100 frtot.

Állománya 24 076 kötet, ezek között 130 régi hazai nyomtatvány, továbbá 40 kézirat, három teremben elhelyezve, melyek egyike olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tanárokon és joghallgatókon kívül bárki más is használhatja. ki 16. életévét betöltötte és tisztességes külföldi megjelenése van; a szépirodalmi műveket azonban csak tanárok és joghallgatók használhatják. Az olvasóterem hétköznapokon d. u. 4 és 8 óra között használható.

Akadémiai hallgatók térítvény ellenében, idegenek pénzbiztosíték lefizetése mellett kaphatnak kölcsön könyveket. 1902-ben

az olvasóteremben 4046 egyén 6851 kötetet használt, 300 térítvényen 385 kötet kölcsönözött ki.

Évi javadalmazása a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól 1900 kor., a könyvtári alapból 287 kor. és a joghallgatók befizetett illetményéből 348 kor.

Az 1902. évben 1734 kor. 52 fillér fordított javadalmazására, miből 246 kötet szereztetett. 1902. évi összes gyarapodás 465 kötet és 2 térkép.

Könyvtárnok: dr. Baintner Hugó ny. r. tanár;
könyvtártsízt: Petervell József.

Dr. Rösler István, Adalékok a kassai kir. jogakadémia könyvtárához. (Magyar Könyvszemle, 1882. évf.) — A kassai kir. jog- és államtudományi kar évkönyve. (Kassa, 1893.) — Baintner Hugó, Közkönyvtárak. (A kassai egyetem. Emlékkönyv. Kassa, 1901.)

589. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegylete kassai fiókjának könyvtára.

1875-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1275 kötet. négy szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem minden hétfőn és csütörtökön este 7-től 9 óráig használható. Kikölcsönzés céljából ugyancsak hétfőn és csütörtökön este 7-től 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul 4 fillér büntetéspénz fizetendő.

1902-ben az olvasóhelyiségben 472 kötetet használtak. kikölcsönözött 1118 kötet.

Könyvtárnok: Bartók Károly.

A kassai könyvnyomdászok egyesülete huszonöt éves fennállásának története. 1874—1899. (Kassa, 1900.)

590. Népkönyvtár.

1902-ben alapította a kassai Kazinczy-kör. Adományokkal a m. k. földmivelésügyi minisztérium, a kassai nemzeti szövetség, dr. Bubics Zsigmond püspök, Nemlaha Gyuláné, Kresz János stb. gyarapították. A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa 1903-ban 700 koronával járult gyarapításához.

Állománya 525 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 2-től 6 óráig nyitva áll. Az 1903. év első felében mintegy 2000 kötetet használtak belőle.

1903-ban 900 kor. fordítottatott gyarapítására márczius végéig.

Könyvtárkezelő: Kovács Zsigmond, a Kazinczy-kör titkára.

A helyi felügyeletet a Kazinczy-kör kebeléből megválasztott felügyelő-bizottság gyakorolja.

A kassai népkönyvtár illetve közkönyvtár könyvjegyzéke.
(Kassa, 1903.)

591. A polgári társaskör könyvtára.

1867-ben keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Grúsz Frigyes.

592. A prémontrei kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A gimnáziumnak és a jogakadémiának 1852-ig közös könyvtára volt, a mennyiben a két intézet ugyanazon épületben volt elhelyezve, sőt a prémontreiek által vezetett bölcséleti tanfolyammal is kapcsolatban állott. 1852-ben a prémontreiek elhagyták Kassát és a könyvtár az akadémia birtokába jutott, 1861-ben visszatért a rend, s a gimnázium vezetését újból átvette, könyvtára részére azonban csak a másodpéldányokat és a csonka műveket kapta vissza az akadémiától. A könyvtár szervezése és tervszerű gyarapítása tehát csak 1862-től számítandó.

Állománya 8762 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 1200 kor. a jászóvári prémontrei rend pénztárából. 1902. évi gyarapodása 150 kötet.

Könyvtárnok: Szabó Adorján.

b) Természetrzaji gyűjtemény.

1861-ben keletkezett. Adományokkal Bubics Zsigmond püspök gyarapította.

Elhelyezése nagyon kedvezőtlen, mert az intézetből kiszorultván, a templon karzatán van összezsufolva, a mi miatt sem lapstromozni, sem kellőleg megőrizni nem lehet.

Évi javadalmaszása 300 kor. a jászóvári prémontrei rend pénztárából.

A gyűjtemény őre: Répászky Barna.

Dr. Farkas Róbert, A kassai kath. főgimnázium története. (Az 1894/95. és 1895/96. évi értesítőkből.)

593. Püspöki könyvtár.

Szabó András († 1819.), Csech István († 1831.), Ócskay Antal († 1848.), Fábry Ignác († 1867.) és Perger János († 1876.) kassai püspökök, továbbá Miller János volt kassai theologiai tanár könyvgyűjteményeiből keletkezett.

Állománya 19,200 kötet, köztük 36 ösnyomtatvány és 27 kézirat, a püspöki palota egy termében elhelyezve. A könyvtár unikuma: »Summaia azocnac az articulosooknak, kikreul vetekeodések támadtanak az Augustana confessioban való tanettek között.« (Német-Keresztur, 1598.)

Használata püspöki engedéllyel történik.

A könyvtárnoki teendőket a püspöki irodában alkalmazott papok egyike látja el.

Récsei Viktor. A kassai püspökségi könyvtár codexinek és incunabulumainak jegyzéke. (Budapest, 1891.)

594. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

A XIX. század elején keletkezett. A könyvtár magvát a kassai jezsuiták és ferenczrendiek könyvtárának egy kis töredéke képezte, melyhez az egyházmegye egyes elhunyt papjainak kézi könyvtárai kerültek időközönként.

Állománya 5600 kötet, egy teremben elhelyezve. Főleg a XVII. és XVIII. század theologiai bölcseleti és történeti műveiben gazdag, mely kornak legjelesebb munkái képviselve vannak benne.

Czédula-katalogusa van.

A papnevelő-intézet előljárói, a liceum tanárai és növendékei használják.

A könyvtárnoki tisztet az intézet tanulmányi felügyelője látja el.

595. A róm. kath. tanítónőképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1886-ban keletkezett és legnagyobb részét ajándékozás útján gyarapodott.

Állománya 400 kötet, egyik tanterem szekrényében elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

Évi javadalmazása 180 korona az intézet fentartójától.

Könyvtárnok: Gondák M i c h a e l a tanítónő.

b) Természe(rajzi) gyűjtemény.

1860-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett, midőn az a helytartótanács engedélye alapján felállított. Nagyobb adománnyal Winkler Benő járult fejlesztéséhez, ki 1887-beu rendezett ásványgyűjteményét az intézetnek adományozta.

Állománya 31 állat, 24 tábla növény, 137 ásvány, 19 közet és 28 kövület, a tantermekben három szekrényben elhelyezve.

A gyűjtemény őre: O p p i t z S á n d o r tanár.

596. A társalgási egylet könyvtára.

1835-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3060 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasó-helyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Használat és kikölcsönzés céljából mindennap állandóan nyitva áll. 1902-ben 840 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 99 korona fordított gyarapítására.

KEBELE. (Zala vármegye.)

597. A D. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a dunántuli közművelődési egyesület.

Állománya 184 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 6 nap. 1902-ben 500 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: P a c z n e r K á r o l y tanító.

KECSKEMÉT. (Pest vármegye.)

598. Az ágasegyháza-pusztai népiskola ifjusági és népkönyvtára.

1895-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 91 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés cséljából minden tanítási napon nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: V é g E n d r e tanító.

599. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Tanári kézikönyvtár.

1875-ben keletkezett, midőn a jogakadémia könyvtára is különvált a főiskola könyvtárától. Nagyobb adományokkal Fürdő Lajos lelkész örökösei, Hollósy Zs., Csabai Imre és Jancsó Á. nyug. tanárok, a m. t. akadémia és egyes könyvkiadók járultak gyarapításához.

Állománya 1701 kötet, a tanári tanácsteremben elhelyezve. a mely egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják, és pedig ismert egyének egyszerű térítvény, ismeretlenek a könyv értékének letevése mellett.

Évi javadalmazása 794 korona, mely összesen az 1902. évben 53 kötet és 498 füzet szereztetett be.

Könyvtárnok: K a t o n a M i h á l y igazgató; *segédkönyvtárnok*: K i s s B é l a, főgimn. tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az 1830—40. évek közti időszakban keletkezett. A gyűjtemény alapját Madarassy László, volt kecskeméti kir. ügyésztől vásárolt 1150 db régi pénz és érem képezte. Nagyobb adományokkal Milhoffer Antal és Horváth János orvosok gyarapították.

Állománya 2 néprajzi, 1 kegyeleti tárgy és 3990 érem, a főiskolai könyvtár helyiségében két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: K a t o n a M i h á l y főgimn. igazg.

c) Természettajzi gyűjtemény.

1859 után keletkezett. Nagyobb adományokkal Ihász Dániel, Jermy J., Handtel K., Biró L. és dr. Balázs István gyarapították.

Állománya 1606 állat, 1184 növény és 1865 ásvány, egy teremben elhelyezve.

A gyűjtemény rendezés alatt áll, s csak az állattani gyűjteménynek van eddig szakrajstoma.

Évi javadalmazása 200 kor.

A gyűjtemény őre: Szakács Ödön főgimn. tanár.

A kecskeméti ev. ref. főgimnáziumi könyvtárak. (Az 1901/2. évi értesítőben.) — Balázs István, *a kecskeméti ev. ref. főgimnázium állattani és földrajzi gyűjteményeinek katalógusa. (Kecskemét, 1902.)*

600. Az alsó-szentkirály-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1898-ban alapította Kecskemét városa.

Állománya 81 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Zsigmond Sándor tanító.

601. A ballószög-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1891-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 77 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Virág László tanító.

602. A borbás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1893-ban alapította Kecskemét városa.

Állománya 77 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden tanítási napon nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: K á r p á t i F e r e n c z tanító.

603. Az ev. ref. főiskola és jogakadémia könyvtára.

a) Főiskolai könyvtár.

1830-ban, illetőleg 1836-ban keletkezett, midőn az 1599-től fennálló felső iskola, illetőleg gimnázium, bölcsészeti, jogi és theologiai tanfolyamokkal kiegészítve, kerületi főiskolává fejlesztetett. Alapját azon több ezerre menő könyvtár képezte, mely Matolcsi László kecskeméti ev. ref. és Hajnal János kecskeméti ág. ev. lelkészektől vásároltatott. Az 1857. évi leltár szerint a könyvtár 9460 kötetből állott. Jelentékenyebb adományokkal Sárközy László, Szilády K., Horváth D., Horváth I., Handtel K., özv. Belák Józsefné, Papp M., Szappanos S. kecskeméti lakosok, a m. tud. akadémia, az országgyűlési iroda és egyes könyvkiadók járultak fejlesztéséhez, annyira, hogy 1875-ben már 12,000 kötetre szaporodott. 1875-ben vált ki belőle a jogakadémia könyvtára.

Állománya 20,007 kötet, ezek között hetvénnégy magyar nyelvű és harminczhat idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá a Jerney János-féle okiratgyűjtemény 25 folio kötetben, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használhatják a jogakadémia és főgimnázium tanárai s növendékei, sőt az intézetben kívülieknek is rendelkezésükre áll. Kutatók használatára hetenként háromszor van nyitva. Kölcsön is ad a könyvtár könyveket.

Külön évi javadalmazása nincs. Gyarapítása ugy történik, hogy a főgimnázium tanári könyvtára számára vásárolt, továbbá az akadémia, a könyvkiadók vagy egyesek által ajándékozott könyvek közül azok, melyek a főgimnáziumi tanárok mindennapi használatára nem szükségesek, e könyvtárba helyeztetnek el.

Főkönyvtárnok: K a t o n a M i h á l y főgimn. igazgató;
segédkönyvtárnok: K i s s B é l a főgimn. tanár.

b) Jogakadémiai könyvtár.

1875-ben keletkezett, midőn a jogi tanintézet, mely addig a gimnáziummal szerves kapcsolatban állott, a kecskeméti ref. egyház, a dunamelléki ref. egyházkerület és Kecskemét th.

város között kötött szerződés értelmében, önállóan szerveztetett, s midőn a főiskolai könyvtárból a jog- és államtudományi művek, törvények és törvényhozási irományok különválasztattak és a főkönyvtárhoz tartozás elvének fentartása mellett mint jogakadémiai szakköi yvtár külön könyvtárrá szerveztettek. Nagyobb adománynyal az ev. ref. egyháztanács gyarapította, midőn a megvásárolt Dékány-könyvtár jogi részét átengedte számára.

Állománya 8329 darab, ezek között egy magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 38 kézirat, egy szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van; szaklajstroma most készül.

A tanárokon kívül a joghallgatók is kaphatnak belőle leczkekönyvvük letevése mellett használatra könyveket.

Kikölcsönzés czéljából hetenként egyszer nyitva áll.

Evi javadalmazása a joghallgatók által fizetett könyvtári díjak szerint változó. Az 1901/2. tanévben könyvbeszerzésére 808 korona 17 fillér fordított.

Könyvtárnok : dr. M ó r i c z K á r o l y, jogakadémiai tanár.

A kecskeméti ev. ref. főiskola 1881/82. és 1882/83. évi értesítői. — A kecskeméti ev. ref. jogakadémiai könyvtár és annak gyarapodása. (Az akadémia 1901/2. évkönyvében.)

604. *A felső-alpár-pusztai népiskola ifjusági és népkönyvtára.*

1887-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 82 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok : F i n a i c z k y J ó z s e f tanító.

605. *A felső-csödör-pusztai népiskola ifjusági és népkönyvtára.*

1887-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 78 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok : F ő z ő J e n ő tanító.

606. A felső-pusztaszer-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1887-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 82 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok : F á j c s i k F e r e n c s tanító.

607. A gátér-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1900-ban alapította Kecskemét városa.

Állománya 74 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok : F a r a g ó K á r o l y tanító.

608. A gazdasági egyesület könyvtára.

1890-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Adományokkal a m. kir. földmivelésügyi minisztérium gyarapította.

Állománya 496 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 98 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 52 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok : C s e r e k l y e i K á r o l y egyesületi titkár.

609. A halesz-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1889-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 76 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.
A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok : F e k e t e S á n d o r tanító.

610. A helvetia-telepi népiskola ifjusági és népkönyvtára.

1894-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 77 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.
A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok : J á m b o r J á n o s tanító.

611. Az iparegyesület könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1400 kötet, egy teremben elhelyezve.

Használók számára kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12-ig és csütörtökön d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll.
Évi javadalmazása 60 korona.

Könyvtárnok : M a g ó M i h á l y.

A kecskeméti iparegyesület könyvtárának katalogusa. (Kecskemét, 1895.)

612. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Keletkezési éve ismeretlen. Adományokkal Horváth Döme kir. táblai tanácselnök gyarapította.

Állománya 2153 mű 3600 kötetben, hét szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 2165 mű kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 500 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 600 korona.

Könyvtárnokok : D e á k G y u l a városi főpénztárnok és K i s s B é l a főgimnáziumi tanár.

A kecskeméti kaszinó könyveinek betűsoros jegyzéke (Kecskemét, 1866., 1878. és 1893.)

613. A Katona József-kör könyvtára.

1891-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Horváth Döme nyug. táblai tanácselnök és Dékány István jogtanár gyarapították.

Allománya 786 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Könyvtárnok: Ifj. Tóth István.

A kecskeméti Katona József-kör évkönyve. (Kecskemét, 1893.)

614. A katona-telep-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára.

1902-ben alapította Kecskemét városa.

Allománya 82 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Zsigmond Ferencz tanító.

615. A kegyesrendi kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár:

1860-ban keletkezett. Adományokkal Horváth Döme gyarapította. Az első beszerzésekre az abszolút kormány 600 forintot adott.

Allománya 2456 mű 5936 kötetben és füzetben, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, czédula-katalógusa és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 kor. a róm. kath. egyházközségtől.

1902. évi gyarapodása 175 kötet.

Könyvtárnok: Molnár Kálmán tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az 1863/64-ik évben keletkezett. Adományokkal Horváth Döme és Erdélyi Ferencz gyarapították.

Allománya 774 érem és 42 db bankjegy, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Állománya 1183 állat, és pedig 17 emlős, 97 madár, 18 hüllő, 15 hal, 970 rovar és 66 egyéb állat; továbbá növény- és ásvány-gyűjtemény, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 200 kor fordítottatott gyarapítására, miből 10 db állat és 24 ásvány szereztetett be.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: Hannig István tanár.

Junker László, A kegyes-tanítórend kecskeméti főgimnáziumának története. (Az 1895/96. évi értesítőben.) — Horváth György, A kecskeméti r. kath. főgimnázium tanári könyvtárának címjegyzéke. (Kecskemét, 1900.)

616. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1714 körül keletkezett.

Állománya 7985 kötet, ezek között két őnyomtatvány és hat régi magyar nyomtatvány; továbbá 70 kézirat, 50 régi térkép, 5 festmény és 6 db metszet, egy teremben elhelyezve. Szaklajstroma van; czédula-katalogusa most készül.

A rendház tagjai használják. 1902-ben 70 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902. évi gyarapodása 51 kötet.

Könyvtárnok: Vékony József.

617. A kereskedő ifjak egyesületének könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1000 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként egyszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll.

1902-ben 100 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Schönberger Adolf.

618. A kereskedő-kaszinó könyvtára.

1883-ban, közvetlenül az egyesület megalakulása után keletkezett.

Állománya 2750 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 8-tól 4-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 250 kor. fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: Fleischer Ignác z.

Fleischer Ignác z., A kecskeméti kereskedő-kaszinó könyvtár-jegyzéke. (Kecskemét, 1891.) — A kecskeméti kereskedő-kaszinó alapszabályai. (Kecskemét. 1995.)

619. A kisközi-pusztai népiskola ifjúsági- és népkönyvtára.

1891-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Szinnyay Mihály tanító.

620. A lakitelek-pusztai népiskola ifjúsági- és népkönyvtára.

1893-ban alapította Kecskemét városa.

Állománya 82 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Tóth Lajos tanító.

621. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 8038 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szakkajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják tanári jótállás mellett.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 187 kötet.

Könyvtárnok: Szántó Kálmán tanár.

b) Régiséggyűjtemény.

1883-ban keletkezett. Adománynyal dr. Dékány Ráfael igazgató gyarapította.

Állománya 1590 db, köztük 142 kegyeleti tárgy és 1448 db érem, egy szekrényben elhelyezve. Főleg római érmekben gazdag.

Leltára van.

Az érdeklődők az igazgató vezetésével megtekinthetik.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 15 db érem.

A gyűjtemény őre: Hanusz István igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett. Állománya 2293 állat, és pedig 171 emlős, 462 madár, 79 hüllő, 168 hal, 876 rovar és 537 egyéb állat; továbbá 2546 növény, 790 ásvány, 347 kőzet és 150 kővület, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az érdeklődők a szertárőr engedélyével megtekinthetik.

1902-ben 40 korona fordított gyarapítására, miből 3 állat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Pál Géza tanár.

Hanusz István, Az első huszonöt év a kecskeméti m. k. állami főreáliskola életéből. (Kecskemét, 1895.)

622. A monostor-pusztai népiskola ifjusági- és népkönyvtára.

1887-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsozítés céljából minden tanítási napon nyitva áll. A kikölcsozítés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Mendel Gáspár tanító.

623. A szarkás-pusztai népiskola ifjusági- és népkönyvtára.

1891-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.
A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Kiss József tanító.

624. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1658 körül keletkezett.

Állománya körülbelől 3000 kötet, köztük egy ösnyomtatvány és 8 db kézirat, egy teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

A kolostor tagjai használják.

1902. évi gyarapodása 25 kötet.

Könyvtárnok: Sipos Benedek.

625. A talfája-pusztai népiskola ifjusági- és népkönyvtára.

1889-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 76 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll.
A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Kéler Gyula tanító.

626. Az urrét-pusztai népiskola ifjusági- és népkönyvtára.

1892-ben alapította Kecskemét városa.

Állománya 76 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon használható.
A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Kovács József tanító.

627. A városföld-pusztai népiskola ifjusági- és népkönyvtára.

1898-ban alapította Kecskemét városa.

Állománya 82 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden tanítási napon nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Gömör y M i h á l y tanító.

628. Városi könyvtár és múzeum.

A város törvényhatósága 1897-ben határozta el nyilvános könyvtár, 1898-ban városi múzeum létesítését. Alapját a városi levéltárban elhelyezett s a város tulajdonát képező könyvek és régiségek tették. A törvényhatóság 1898 november 10-ikén a gyűjtemények kiegészítésére 16,000 koronát, a fentartásra 1000 kor. évi javadalmat szavazott meg s egyuttal kimondta a múzeumnak és könyvtárnak állami felügyelet alá helyezését. A gyűjtemények e határozat alapján a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

a) Könyvtár.

1899-ben, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének közvetítésével megvette a Pesty Frigyes több ezer kötetből álló könyvtárát 6000 koronán. Az állam 1899 óta évenként 600 korona segéllyel járult gyarapításához.

Állománya 7100 kötet, a városházán egy nagy teremben s egy kisebb szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és csejula-katalogusa van; szaklajstroma most készül.

Közhasználatra még nincs megnyitva.

1902. évi kiadásai pedig 1535 korona 21 fillért tettek ki. 1903-ban a város az államsegélyen kívül 478 koronát fordított gyarapítására.

b) Régiség-gyűjtemény.

Alapját, a város multjára vonatkozó emlékek és egy pénzgyűjteményen kívül, azon leletek képezték, melyeket Kada Elek polgármesternek a város határában megindított ásátásai hoztak napfényre. A neolithkori kőszkzökön, a bronzkori, római és népvándorlaskori avar és jazyg tárgyakon kívül ez ásátások legnevezetesebb eredményei honfoglalaskori lovas-sirok és az Árpád-házi királyok idejéből származó sírleletek. Az államtól

1900-ban 400, 1901-ben 500 kor. segélyben részesült s vételekre és ásatásokra 1538 kor. 33 fillért fordított. 1903-ban 400 kor. államsegélyt kapott s a város 689 koronát fordított ásatásokra. A múzeum bebutorozására a város 1200 koronát áldozott.

Állománya a városháza földszinti nagy termében van elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma most készül.

Könyvtárnok és a régiség-gyűjtemény őre : dr. Szilády Károly tb. főlevéltárnok.

c) Néprajzi gyűjtemény.

Most van keletkezésben. Az állam a gyűjtemény létesítésére 1901-ben 600 kor. segély engedélyezett.

KÉK. (Szabolcs vármegye.)

629. Községi népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivélsügyi minisztérium.

Állománya 184 kötet, az ev. ref. lelkési lakban egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden délelőtt 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 306 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok : Nagyváthy Ferencz ev. ref. lelkész.

KEMECSE. (Szabolcs vármegye.)

630. A kath. olvasóköri könyvtára.

1895-ben alapította Király Antal plébános.

Állománya 22 kötet és 77 füzet, egy szekrényben elhelyezve. Katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap.

Az 1902. évben 12 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok : Puska Antal kántortanító.

KENDILÓNA. (Szolnok-Doboka vármegye.)

631. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll. Adományokkal a m. k. földművelésügyi minisztérium gyarapította.

Állománya a tanító lakásán van elhelyezve.

KERESZTÉNYSZIGET. (Szeben vármegye.)

632. Népkönyvtár.

1870-től 1901-ig gyűjtötték.

Állománya egy szekrényben van elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsozés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: Krausz Márton.

KÉSMÁRK. (Szebes vármegye.)

633. Az ág. h. ev. kerületi liczeum gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1722-ben keletkezett, midőn Bohuss György, a ki 1711-től 1722-ig volt az intézet igazgatója, könyvtárát a liczeumnak ajándékozta. Példáját sokan, különösen tanárok és a szepességi értelmiség többi tagjai követték. (Ezek részletes felsorolását lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Külön említendő az intézet legnagyobb jótévője, Jóny Tivadar, ki nemcsak egész vagyonát, hanem 15,300 műből álló könyvtárát is az intézetnek hagyományozta, mely 1888-ban lépett annak birtokába. Pénzalapítványt könyvek beszerzésére és bekötésére is tettek, mely alapítványok összege ma 2400 korona.

Állománya közel 40,000 kötet, ezek között 21 űsnyomatvány, 54 magyar nyelvű és 82 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá sok térkép, metszet stb. és számos kézirat, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czedula-katalogusa van.

Használók számára a könyvtár mindig nyitva áll, s ismert egyéneknek és tanintézeteknek térítvény mellett kölcsön is adnak könyveket.

Évi javadalmazása 600 kor. az alapítványok kamataiból, a tanulók járulékaiból és a felszerelési alapból. Ez összesen az 1902. évben 80 kötet szereztetett be. Ajándékozás utján 300 kötettel azaporodott.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Nagyobb adománynyal Füredi Róbert járult fejlesztéséhez 1898-ban.

Állománya 1007 érem, egy szekrényben elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma most készül. Csapán ajándékozás utján gyarapodik.

Az *a) és b) alatti gyűjtemények öre*: Bruckner Károly igazgató.

c) Természetrzaji gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 2524 állat, 4966 növény, 2562 ásvány, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a múzeumi ör kalauzolója mellett megtekintheti. Évi javadalmazása a múzeumi és felszerelési alapból 200 kor., mely összesen az 1902. évben 225 állat, 5 növény és 12 ásvány szereztetett be. Ajándék utján az 1902. évben 6 állat, 4 növény és 12 ásványnyal gyarapodott.

A gyűjtemény öre: dr. Szelényi Károly tanár.

Ballagi Aladár, Felvidéki könyvtárúváltatok. (Magyar Könyvszemle, 1879. évf.) — Kudora Károly, A késmárki ág. h. ev. lyceum könyvtára. (Késmárk, 1884.) — Palcsó István, A késmárki ág. h. ev. kerületi lyceum története. (Késmárk, 1895.)

634. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1887-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1896-ban a kassai kereskedelmi- és ipar-kamarától 75 becses művet kapott.

Állománya 1308 kötet, egy teremben elhelyezve, a mely olvasótermül is szolgál.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 500 kor. a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 297 (206 mű) kötet.

Könyvtárnok: Haug Gyula tanár.

b) Természettudományi gyűjtemény.

1887-ben keletkezett.

Állománya 236 állat, 33 növény és 302 ásvány. egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség az iskola igazgatójának engedélyével megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 kor. az iskola rendes bevételeiből.

Az 1902. évi szaporodás 4 állat és 3 kövület.

A gyűjtemény őre: Bruckner Ottó tanár.

635. Népkönyvtár.

1899-ben közadakozásból keletkezett.

Állománya 280 kötet. egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 11 óráig s este 7-től 8-ig nyitva áll. 1902-ben mintegy 1000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Kolumbán Lajos tanár.

KESZTHELY. (Zala vármegye.)

636. Balatoni múzeum.

Az 1898 január 8-ikán megalakult balatoni múzeum-egyesület létesítette a Balaton vidéke régiségeinek, természetrajzi és tájrajzi tárgyainak összegyűjtésére. A múzeumi tárgyak egyelőre a magy. kir. gazdasági tanintézet ugynevezett régi s a város tulajdonát képező épületében két tágas teremben vannak elhelyezve. Végleges elhelyezésükre megfelelő épület emelése van tervben, melynek költségeire az állam az 1902. évtől évi 6000 koronás részletekben esedékes 24.000 kor. segélyt

engedélyezett. Az összes gyűjtemények 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az egyesületnek 465 rendes és 78 alapító tagja van.

Évi javadalmazása 1501 koronát tesz ki.

Elnök: dr. Lovassy Sándor; *alelnök*: dr. Illés Ignác; *titkár*: Csák Árpád.

a) Könyvtár.

Célja mindazon irodalmi és művészeti termékek összegyűjtése, melyek a Balatonra és vidékére vonatkoznak. Huszár Károly volt keszthelyi gyógyszerész 209 kötettel gyarapította.

Állománya 547 kötet, 6 térkép, 18 kézirat és 3 oklevél, három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Jelenleg az egyesületi tisztviselők használják.

Ez ideig csak egyesek ajándékaiból gyarapodott. 1902. évi gyarapodása 56 kötet és 2 térkép.

b) Régiség-gyűjtemény.

Csák Árpád keszthelyi szolgabíró öt szekrényből álló kő-, bronz- és vaskori tárgyait adta a múzeumnak. Keszthely községe 1000 koronával, Huszár K. 1000 koronával, a keszthelyi takarékpénztár 200 koronával s 85 alapító tag 40—100 koronáig terjedő különböző összeggel járultak fejlesztéséhez. A mogentianiai római erődítmény rendszeres felkutatását 1898-ban indította meg az egyesület. E vállalatát az állam 1899-ben és 1900-ban 400—400, 1901-ben és 1902-ben 600—600 koronával segítette.

Állománya 615 őskori s 872 antik és középkori tárgy, 5 fegyver, 46 ipari emlék és 1107 érem, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma most készül.

A közönség számára vasár- és ünnepnapokon d. e. 9-től 12 óráig nyitva áll s mindenki szabadon megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 278 régiség és 307 érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: Csák Árpád titkár.

c) Természettajzi gyűjtemény.

1898-ban a balatonvidéki fauna gyűjtésére, illetőleg a preparatori munkálatok költségeinek fedezésére 200 korona. 1901-től kezdve évenként 500 kor. államsegélyben részesült.

Állománya 20 emlős, 165 madár, 4 hüllő, 60 ásvány és 70 kővület, üveges szekrényekben elhelyezve.

Szaklajstroma most készül.

A közönség a régiséggyűjteménnyel egyidőben megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 49 állat és 15 kövület.

A gyűjtemény őre : B a r n a G y ö r g y erdőmester.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1902-ben keletkezett, a mikor az egyesület néprajzi gyűjtés céljaira 300 koronát kapott az államtól. E gyűjtési segély a következő évben már 400 koronára emelkedett.

Állománya az első gyűjtés eredményéből 291 db. balatoni halászati s egyéb néprajzi tárgy.

Az 1903-iki államszegély ez év folyamán felhasználatlan maradt.

A gyűjtemény őre : S á g i J á n o s.

Dr. Lovassy Sándor, A balatoni múzeum-egyesület első könyve az egyesület első három évéről (1898/99—1900/901). (Keszthely, 1903.)

637. A gróf Festetich család hitbizományi könyvtára.

1763-ban Festetich Kristóf alapította. Külön e célra berendezett diszes termét a nagy Festetich György készítette 1810/12-ben.

Állománya 33,838 kötet, köztük 30 ösnyomtatvány s 29 régi magyar nyomtatvány; továbbá 500 kézirat, ezek között 10 db középkori, 609 térkép és 1300 metszet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tulajdonos gróf előzetesen nyert engedélyével mindenki használhatja, sőt kölcsön is adnak belőle könyveket. 1902-ben a könyvtárban 37 kötetet használtak, kikölcsönözöttetett 31 kötet.

Az 1902. évben 800 korona fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 1499 kötet és 112 térkép.

Könyvtárnok : P á r k á n y i J ó z s e f.

638. A m. kir. gazdasági tanintézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az 1864/65. tanévben, a gazdasági tanintézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 9626 kötet és 1597 füzet, egy teremben elhelyezve, mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Leltára, szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az intézet tanárain kívül a tanulók és más ismerős egyének is használhatják. 1902-ben mintegy 1000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 1200 korona. 1902. évi gyarapodása 192 kötet.

Könyvtárnok: Sparszam Pál tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1890-ben keletkezett.

Állománya 7065 állat, ebből 87 emlős, 337 madár, 95 hulló, 8 hal, 5348 rovar és 1190 alsóbbrendű állat; továbbá növény és ásványgyűjtemény, három teremben elhelyezve.

Szakleltára van.

Jelentkezők kívánatra megtekinthetik.

Az 1902. évben 327 kor. 72 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből 228 állat, 80 növény és 188 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 500 korona.

A gyűjtemény őre: dr. Lovassy Sándor tanár.

Sparszam Pál, A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet könyvtárának czimjegyzéke 1888 végéig. (Keszthely, 1889.) — Dr. Lovassy Sándor, A tanintézet rovargyűjteménye. I. rész. (A keszthelyi m. k. gazdasági tanintézet 1890-iki évkönyvében. Keszthely, 1891.) — U. annak II. része. (U. annak 1891-iki évkönyvében. Nagy-Kanizsa, 1891.)

639. A prémontrei kanonok-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1808-ban keletkezett, midőn a prémontrei kanonokrend a gimnáziumot átvette.

Állománya 6907 kötet, 3190 füzet. 5823 középiskolai értesítő és 67 térkép. a rend társházában négy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van; czédula-katalogusa most készül.

A tanárokon kívül más megbízható egyének is használhatják.

Az 1902. évben 535 kor. 68 fillér fordított gyarapítására a prémontrei rend pénztárából, miből 69 kötet, 69 füzet és 2 térkép szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 500 kor. beszerzésekre és 200 kor. személyi illetékre.

Könyvtárnok: P á k o r A d o r j á n tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1865-ben keletkezett.

Állománya 2359 állat, ezek között 35 emlős, 185 madár, 50 hüllő, 26 hal, 1392 rovar és 2 alsóbbrendű állat; továbbá 4831 növény, 849 ásvány, 149 kőzet és 311 kővület, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az érdeklődők vasárnap és ünnepnapokon szabadon látogathatják.

Az 1902. évben 217 kor. fordított gyarapítására, miből 23 állat és 12 növény szereztetett be.

A gyűjtemény őre: V u t s k i t s G y ö r g y tanár.

Győrffi Endre, A keszthelyi kath. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

KEVERMES. (Csanád vármegye.)

540. Az állami el. iskola ifjusági könyvtára.

1902. szeptember 1-én alapította Moncsek István ig. tanító s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10-ig és d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul heti 6 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 6000 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 400 korona fordított gyarapítására, 1903. évi költségelőirányzata 280 korona.

Könyvtárnok: M o n c s e k I s t v á n ig. tanító.

KÉZDIVÁSÁRHELY. (Háromszék vármegye.)

641. A kaszinó könyvtára.

1842-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2521 kötet, hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés céljából hetenként kétszer d. e. 11-től 1 óráig nyitva áll.

Az 1902. évben 100 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 300 kor. könyvekre, 600 kor. folyóiratokra stb.

Könyvtárnokok: V a j n a K á r o l y tanító, lapszerkesztő és R a d a E l e k minorita áldozópap.

A kézdivásárhelyi kaszinó könyvtárában levő könyveknek jegyzéke. (Kézdivásárhely, 1899.)

642. A kereskedő ifjak társulatának könyvtára.

1887-ben keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: N a g y J ó z s e f.

643. A minorita-rend r. kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1866-ban keletkezett, midőn az intézet 18 évi szünet után újból megnyílt s a kantai minorita-rendház vezetésére bízott.

Állománya 4972 kötet, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 400 kor. a felszerelési átalányból.

Könyvtárnok: M á r t o n y i L u k á c s tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1866-ban keletkezett.

Állománya 416 régiség és 10 érem, a fizikai szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: R é v é s z C y r i l l tanár.

c) Természettajzi gyűjtemény.

1866-ban keletkezett.

Állománya 347 állat, 396 növény, 320 ásvány. 111 kőzet és 6 kövület, egy teremben szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Hermann Irén tanár.

Hassák Vidor, A kézdívasárhely-kantai r. kath. gimnáziumnak 200 éves és a magyar haza ezeréves fennállása alkalmából kiadott értesítője. (Kézdívasárhely, 1896.)

KIBÉD. (Torda vármegye.)

644. Az E. M. K. E. ifjusági könyvtára.

1896-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 234 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton és vasárnap délelőtt nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 257 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Török Mihály.

KIDE. (Kolozs vármegye.)

645. Ifjusági és népkönyvtár.

1902-ben keletkezett, miután a régít a tűz elhamvasztotta.

Állománya 26 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj évi 1 korona. 1902-ben 21 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 40 korona fordítottatott gyarapítására, 1903. évi költségelőirányzata 17 korona.

Könyvtárnok: Fiskek Sámuel.

KISDISZNÓD. (Szeben vármegye.)**646. Tanitói könyvtár.**

1899-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtáru is szolgál.

Állománya 166 kötet, az ág. ev. iskolában elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj 1 fillér naponként. 1902-ben 96 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 10 kor. fordított gyarapítására, 1903. évi költségelőirányzata 8 kor. 50 fillér.

Könyvtárnok: De u t s c h l ä n d e r J á n o s.

KISGARAM. (Zólyom vármegye.)**647. A F. M. K. E. népkönyvtára.**

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll. Adománynyal a m. k. földmivelésügyi minisztérium is gyarapította.

Állománya 385 kötet, a kiscgarami kaszinó helyiségében elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer nyitva áll. 1903-ban 296 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: M a t y a s o v i c s J á n o s olvasóköri elnök.

KISJÉCIA. (Torontál vármegye.)**648. Iskolai népkönyvtár.**

1882-ben keletkezett.

Állománya 490 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 420 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 50 korona.

Könyvtárnok: S c h i p p e r J a k a b.

KISJENŐ. (Arad vármegye.)

649. A kisenő-erdőhegyi kaszinó könyvtára.

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyokkal Ormos Péter nyug. alispán gyarapította.

Állománya 1158 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Betűrendes katalógusa van.

Használat és kikölcsönzés céljából állandóan nyitva áll. 1902-ben 1042 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 300 kor.

Könyvtárnok: Sisák Gyula.

KISKÉR. (Bács-Bodrog vármegye.)

650. Népkönyvtár.

1880-ban alapította Koch József ev. lelkész.

Állománya 210 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 104 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Zimmermann Mihály tanító.

KISKÖRE. (Heves vármegye.)

651. Népiskolai könyvtár.

1890-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 128 kötet, egy teremben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombatn d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 173 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 30 korona.

Könyvtárnok: Szabó István tanító.

KISKÖRÖS. (Pest vármegye.)

652. Az olvasó-egylet könyvtára.

1848-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Safáry József gyarapította.

Allománya 718 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kölcsönzés czéljából minden szerdán és vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 475 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 40 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok : H a v a s H e n r i k.

KISKŐSZEG. (Baranya vármegye.)

653. A D. K. E. népkönyvtára.

1902 június 22-én alapította a dunántuli közművelődési egyesület.

Allománya 176 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kölcsönzés czéljából a hivatalos órák alatt mindennap nyitva áll. 1902-ben 148 egyén 225 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok : H u b e r L a j o s községi jegyző.

KISKOSZMÁLY. (Bars vármegye.)

654. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1908-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Allománya 178 kötet, a római katolikus iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok : O r o v n i c z k y J ó z s e f iskolaszéki elnök.

KISKUNDOROZSMA. (Csongrád vármegye.)

655. Tanítói-, nép- és ifjusági könyvtár.

1890-ben keletkezett.

Allománya 750 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Magyar Minerva III. évf.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 350 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnokok: P á k h S á n d o r és W e i s z J ó z s e f.

KISKUNFÉLEGYHÁZA. (Pest vármegye.)

656. A kaszinó könyvtára.

1838-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Allománya 2240 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. Használati díj minden napra 1 fillér. 1902-ben 1000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 70 kor. fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 380 korona vásárlásra és kötésre.

Könyvtárnok: S i l l e I s t v á n főgimn. hittanár.

A kis-kún-félegyházi kaszinó könyvtárának jegyzéke. (Kun-Félegyháza, 1900.)

657. A m. kir. állami tanítóképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1871-ben keletkezett, midőn az intézet Csongrádon megalapított.

Allománya 1837 kötet, 41 térkép, a tanári szobában levő három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A tanárokon kívül kivételes esetekben, a szaktanárok felelősségére, a növendékek is használhatják.

Évi javadalmazása 243 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1900—1902. évi gyarapodása 394 kötet és 24 térkép.

Könyvtárnokok: (szakok szerint): G a á l I m r e, S z t o d o l n i k J á n o s, K o v á c s S á n d o r és K á r p á t i K á r o l y.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 228 db régi ércpénné, 15 db érem, 27 db különféle bankégy és 1 db III. Ferdinánd korabeli nemesi oklevél.

A gyűjtemény őre : Kovács Sándor.

c) Természetráji gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 182 állat, 104 növény és 160 ásvány, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Évi javadalmazását azon 140 koronából nyeri, melyet a vallás- és közokt. m. k. minisztérium a természettudományok, földrajz és mennyiségtan céljaira együttesen engedélyezett.

A gyűjtemény őre : Sztodolnik János.

A kunfélegyházi m. kir. áll. tanítóképző-intézet könyvtárának jegyzéke. (Kis-Kun-Félegyháza, 1895.)

658. A városi r. kath. főgimnázium gyűjteményei.**a) Könyvtár.**

1875-ben keletkezett. Adományokkal K.-K.-Félegyháza közönsége és a m. k. vallás- és közokt. minisztérium gyarapították.

Állománya 1671 kötet. köztük egy régi magyar nyomtatvány, 82 térkép, 1 kézirat, 1 oklevél és 1 levél, két teremben elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 311 kötet kölcsönözött ki belőle.

1902-ben 642 korona fordított gyarapítására, miből 57 kötet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 92 kötet, 2 térkép, 1 kézirat és 1 oklevél. 1903. évi költségelőirányzata 500 korona.

Könyvtárnok : Baksay József.

b) Régiség-gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 221 régiség, és pedig 1 őskori, 122 antik tárgy, 1 fegyver, 62 középkori emlék, 11 népráji, 2 kegyeleti tárgy, 25 gipszmásolat, továbbá 65 érem és 1138 db régi pénz, a

földrajzi és történelmi múzeum helyiségében elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: egy honfoglalás-korabeli nyílhegy Alpár-ról, egy szép kőbalta Félegyházáról s több őskori kő- és bronzlelet, edények, gyöngyök a Félegyháza határában levő Szent-Kút telepről, egy arany ékszer és egy zománczos fibula.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az érdeklődők a múzeumi őr jelenlétében megtekinthetik. A gyűjteményt 1902-ben 22 látogató tekintette meg.

Az 1901/2. évben 60 kor. fordítottat gyarapítására, miből egy arany ékszer és 2 db aranypéNZ szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 43 db régiség és 13 db érem.

A gyűjtemény őre: Szalay Gyula.

c/ Természetrাজi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 650 állat, ezek között 22 emlős, 95 madár, 24 hulló, 5 hal 358 rovar és 146 egyéb állat; továbbá 276 növény, 170 ásvány és 84 kőzet, egy szobában hét üvegszekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az érdeklődők a múzeumi őr jelenlétében megtekinthetik.

Az 1902. évben 225 kor. 70 fillér fordítottat gyarapítására, miből 1 emlős és 14 madár szereztetett be. 1903. évi költségleírányszata 314 korona.

A gyűjtemény őre: Forgó György.

Holló László, A félegyházi vár. kath. algimnázium története. (Az 1884/85. évi értesítőben.) — Holló László, A félegyházi vár. kath. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.) — A kiskunfélegyházi főgimnáziumi tanári és ifjusági könyvtár. (Az 1899 900. évi értesítőben.)

KISKUNHALAS. (Pest vármegye.)

659. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1760-ban keletkezett. Kovács J. 50 kötet. Kármán Pál özvegye 56 kötet, Szüry István 182 kötet, Szilády B. 69 kötet, Szekér P. és Csizsár S. 58 kötet, Péter Zs. 150 kötet, Gyenizse János 108 kötet könyvvel járultak fejlesztéséhez. 1899 óta az intézet többi gyűjteményeivel együtt a múzeumok és könyvtá-

rak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, s évenként 1000 kor. államsegélyben részesült. (Fejlődésének történetét bővebben lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 34.328 kötet, ezek között 11 önyomtatvány, 36 magyar nyelvű és 4 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 483 térkép, 208 kézirat és 54 oklevél, két teremben elhelyezve, melyek egyike egyszersmind olvasótermül is szolgál.

A könyvtár rendezés alatt áll s katalógusai most készülnek; eddig csupán szerzeményi naplója van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. Az olvasóterem hetenként kétszer nyitva áll. Kölcsön is adnak belőle könyveket.

Évi javadalmazása 195 korona a tanszerátalányból és 1000 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól adott segélyből, mely összesen az 1902. évben 171 kötet és 2 térkép szerzetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

1874-ben, a Révész György gyűjteményének megvételével keletkezett. Nagyobb adományokkal Bacsó János, Gyárfás István, Szilády Áron, az abonyi közbirtokosság, Ádám J., Ádám K., Weitenfeld J. és Kupa L. járultak fejlesztéséhez. 1900-ban és 1901-ben 500—500 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 2625 régiség, 64 gipszmásolat és 8912 érem. három teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a fehértói lelet és három kun süveg.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség nyári vasárnapokon díjtalanul megtekintheti. télen azonban zárva van. mivel a helyiségek nem fűthetők.

Évi javadalmazása 200 korona a tanszerátalányból.

Az a) és b) alatti gyűjtemények öre: Th ú r y J ó z s e f.

c) Természettrajzi gyűjtemény.

1867-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Novák R., Vas M., Dékány E., Vasdinyei R. és Dékány Árpád járultak nagyobb adományokkal. 1901-ben a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége közvetítésével 400 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 1980 állat, 951 növény, 1502 ásvány, 141 kőzet és 140 kövület, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma most készül.

Évi javadalmazása 50 korona.

A gyűjtemény öre: Bart ek L a j o s.

660. A gazdakör könyvtára.

1902-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 45 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Hegedüs Sándor; *könyvtárkezelő*: Kovács Antal.

661. Ifjusági könyvtár.

1899 január 15-én alapította Szalay Zsigmond s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 326 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 1028 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 102 kor. 78 fillér fordított javadalmasására. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Pethő József.

662. A kaszinó könyvtára.

1863-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1635 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 4-től 5-ig nyitva áll. 1902-ben 2694 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 292 kor. fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

Könyvtárnok: Szalay Zsigmond.

A kiskunhalasi kaszinó könyvtári jegyzéke 1863—1896.
(Halas, 1896.)

663. Községi könyvtár.

1897-ben alapította Halas város.

Állománya 241 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsozés céljából mindennap állandóan nyitva áll.

Könyvtárfelügyelő: Babó Ferencz városgazda.

KISMARTON. (Sopron vármegye.)

664. A kaszinó-egylet könyvtára.

1875-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Moezt Ferencz gyarapította.

Állománya 4380 kötet, egy teremben nyolcz szekrényben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Kikölcsozés céljából minden szerdán d. u. 1-től 2-ig nyitva áll.

Az 1902. évben 418 kor. 50 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnokok: Leitner Ferencz és Horváth Vendel.

A kismartoni kaszinó-egylet könyvtárának katalogusa. (Kismarton, 1901.) Lomoschitz K. és Leitner F., A kismartoni kaszinó-egylet könyvtárának 3. pótkjegyzéke. (Kismarton, Évn.)

665. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

Alapját az Esterházy-családnak 1695-ben letéteményezett könyvtára képezi.

Állománya mintegy 6000 kötet, köztük 40 db önyomtatvány, mintegy 60 db régi magyar nyomtatvány, 5 unikum és 4 középkori kódex, egy teremben elhelyezve. Nevezetessége a XVI. századi első kiadások gazdag gyűjteménye.

Leltára van.

Használatához házfőnöki engedély szükséges.

1902-ben 110 kor. fordított gyarapítására, miből 12 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Precechtiel Maternus házfőnök.

KISÖSZ. (Torontál vármegye.)

666. *Iskolai könyvtár.*

1885-ben alapította Glász Dénes ig.-tanító s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 287 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön és vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 1500 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségeloirányzata 40 korona.

Könyvtárnok: J a n c z e r M á t y á s tanító.

KISSOMLYÓ. (Vas vármegye.)

667. *Községi népkönyvtár.*

1880-ban alapította az olvasóegylet.

Állománya 320 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és vasárnap este 7-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj heti 4 fillér, az olvasóegylet tagjai azonban ingyen használják. Az 1902. évben 30 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: V a r g a D é n e s.

668. *Az olvasóegylet könyvtára.*

1880-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 400 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap este 7-től 11-ig használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer este 7-től 11 óráig nyitva áll. Használati díj hetenként 4 fillér. 1902-ben az olvasóteremben 280 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 40 kötet.

Könyvtárnok: R ó z s a J á n o s.

KISSZEBEN. (Sáros vármegye.)

669. A kegyes-tanítórend házikönyvtára.

A XVIII. század közepén keletkezett. Fejlesztéséhez a gróf Szirmay család járult nagyobb adománnyal. 1833. évi állapotát kéziratos katalógusa tünteti fel.

Állománya 2020 kötet, több kézirat és hirtlap, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Rendfőnöki engedéllyel a rendtagokon kívül mások is használhatják, sőt térítvény mellett kölcsön is ad a könyvtár könyveket.

Könyvtárnok: F e l d V i l m o s.

670. A kegyes-tanítórend kath. algimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1740-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1790 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és katalógusa van.

A tanárokon kívül igazgatói engedéllyel mások is használhatják térítvény ellenében.

Évi javadalmazása 250 kor. a tandíjából, mely összesen az 1902. évben 100 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: S z a b ó I s t v á n tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1740-ben keletkezett.

Állománya 40 állat, 360 növény és 244 ásvány, egy iskolai teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 80 korona a tandíjából, mely összesen az 1902. évben 6 állat s 25 növény szereztetett be.

A gyűjtemény őre: C z e n c z J ó z s e f tanár.

KISUJSZÁLLÁS. (Jász-Kun-Szolnok várm.)

671. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg a XVIII. század elején keletkezett, midőn az intézet mint a debreczeni ref. főiskola »*particuláris*»-ja megalakult. A legrégebb könyvtári jegyzéke 1791-ből maradt ránk. Nagyobb adománnyal Szabó Imre tanár járult fejlesztéséhez, a ki 259 kötetet ajándékozott az intézetnek.

Állománya 7994 kötet, ezek között két magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 6 kézirat, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és kétféle czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül elismervény ellenében mások is használhatják. 1902-ben 343 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi javadalmazása 2000 korona, mely összesen 398 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 1600 korona.

Könyvtárnok: Szeremley Barna tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. A legelső régiségtári jegyzéke az 1893. 94. tanévből való. Nagyobb adománnyal Dorogi Lajos ev. ref. esperes gyarapította, ki 153 Zsigmond-korabeli érmet ajándékozott az intézetnek.

Állománya 2318 db., ebből régiség és emléktárgy 551, még pedig őskori 50, antik és régibb középkori tárgy 46, fegyver 3, néprajzi és kegyeleti tárgy 34, érem 1767, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: népvándorlás-korabeli kőedény, bronzkori tárgyak, régi római pénzek és egyéb római emlékek, melyek mind Szombathely vidékéről valók.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a múzeum-őr vagy egyik gimnáziumi tanár kíséretében megtekintheti.

Csupán adományozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Karácson Béla tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Valószínűen a XVIII. század elején keletkezett. Nagyobb adományokkal a magyar nemzeti múzeum, Bolemann Béla, Horthy Miklós, Váradi Lukács és Váradi Samu járultak fejlesztéséhez.

Állománya 5367 állat, köztük 36 emlős, 144 madár, 48 hüllő, 36 hal, 2151 rovar és 1952 egyéb állat; továbbá 2780 növény, 2795 ásvány és kőzet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség kívánatra megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 korona, mely összesen az 1902. évben 10 állat és 2 növény szereztetett be.

A gyűjtemény őre : dr. S á r i n g e r J á n o s tanár.

Dr. Pruzsinszky Pál, A kisujszállási ev. ref. főgimnázium története. (Kisujszállás, 1896.)

672. Az ipartestület könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Szabó I. ászló 40 koronás adománnyal gyarapította.

Állománya 350 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 350 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 100 korona vásárlásra és javításra.

673. A kaszinó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1841-ben olvasó-társaság néven alakult meg. A megalakításban főreszük volt Várady István megyei esküdtnek, Kaszás Istvánnak stb. 1860-tól kaszinó-egylet czímen folytatja működését. Könyvtára kezdettől fogva volt.

Állománya 1453 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. Az olvasótermet csupán újságolvasásra használják. 1902-ben 1000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 100 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok : S z u n y o g h I s t v á n tanító.

Benő János, A kisujszállási kaszinó-egylet története. (1891.)
— *A kisujszállási kaszinó könyveinek névjegyzéke.*

674. A társaskör könyvtára.

1876-ban keletkezett.

Állománya 1200 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Betűrendes katalogusa van.

Évi javadalmazása 160 kor.

Könyvtárnok: Wallner János.

KISZOMBOR. (Torontál vármegye.)

675. A gazdasági olvasóköri könyvtára.

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal zombori Rónay Ernő, Lajos stb. gyarapították.

Állománya 696 mű 987 kötetben, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából vasár- és ünnepnapokon nyitva áll. 1902-ben 816 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 80 korona fordítottott javadalmazására. 1903. évi költségeloirányzata 150 korona.

Könyvtárnokok: Engler Mihály és Husztek István.

KOLOZS. (Kolozs vármegye.)

676. Ifjúsági könyvtár.

1886-ban alapította az állami iskola tanító-testülete s kezdetől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 244 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, asontul naponként 1 fillér büntetéspénz fizetendő. Használati díj évenként 20 fillér. 1902-ben 169 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 8 kor. 40 fillér fordítottott javadalmazására.

Könyvtárnok: Kovács József állami isk. tanító.

KOLOZSVÁR. (Kolozs vármegye.)

677. Az erdélyi gazdasági egylet könyvtára.

Az egyesület 1844-ben, könyvtára 1868-ban keletkezett.

Állománya 2200 kötet, két állványon elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcseznzés céljából hétköznapokon d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll.

Évi javadalmazása átlag 300 korona.

Könyvtárnok: Tokaji László egyesületi titkár.

Tokaji László. Az erdélyi gazdasági egylet évkönyve. I—VI. évf.

678. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma.

A múzeum megalakítását az erdélyi Kárpát-egyesület választmánya 1899-ben mondta ki. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága a létesítendő múzeum elhelyezésére Mátyás király szülőházát ajánlotta fel az egyesületnek és saját költségén gondoskodott annak stilszerű helyreállításáról. A gyűjtemények ez épület átvételéig az egyesület által bérelt irodahelyiségben voltak elhelyezve. Az átköltöztetés és rendezés munkája Jankó János múz. és könyvt. orsz. felügyelőnek, a magyar nemzeti múzeum néprajzi osztálya igazgatójának vezetése alatt 1901 nyarán vette kezdetét és ennek elhunytá után Semayer Vilibáld dr. vezetésével folytatott. A múzeum ünnepélyes megnyitása 1902 október 12-én történt.

Az egyesület 1899-ben összes gyűjteményeit a múzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségének ellenőrzése alá helyezte.

Az erdélyi Kárpát-egyesület 1891-ben keletkezett 600 taggal. A tagok száma ma már 5000.

Az egyesület múzeumára az 1902. évben 55.000 koronát költött. 1903. évi költségvetése: 6000 korona a néprajzi csoportra, 500 korona a balneologiai és 100 korona a történelmi csoportra.

Az egyesület elnöke: Báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő; *titkár*: Kovács Géza; *főpenztárnok*: Merza Gyula.

a) Könyvtár.

1899-ben keletkezett.

Állománya 1500 kötet és 500 térkép, egy szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Az egyesület tagjai használják.

Az olvasóterem mindennap d. e. 9-től 12-ig és d. u. 8-tól 6-ig nyitva áll. Megfelelő biztosíték mellett mindenki kaphat belőle kölcsön könyveket. 1902-ben 117 kötetet használtak a könyvtárból.

1902. évi gyarapodása 300 kötet és 25 térkép.

b) Régiség-gyűjtemény.

1901-ben keletkezett.

Állománya 15 db régiség, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei Brandenburi Katalin szoknyája és az E. K. E. Erzsébet lobogója.

Katalogusa van.

1902. évi gyarapodása 3 régiség.

c) Néprajzi gyűjtemény.

1901-ben keletkezett.

Állománya 8000 magyar s 1000 az erdélyi nemzetiségekre vonatkozó etnografiai tárgy, hét szobában és két folyosón elhelyezve.

Katalogusa van.

A közönség hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig ingyen, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9-től 12-ig 1 korona belérfő díj mellett megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 5000 db. A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége közvetítésével 1902-ben 3000. 1903-ban 1000 korona államsegélyt kapott.

A gyűjtemény őre: Kelemen Lajos tanár.

A b) - c) alatti gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 2500 volt.

Az Erdélyi Kárpát-egyesület alapszabályai és ügyrendje. (Kolozsvár, 1896.)

679. Az erdélyi múzeum-egylet gyűjteményei.

Az erdélyi országos múzeum megalapítását Kemény József és Sámuel grófok indítványára az 1841/42. évi erdélyi országgyűlés mondotta ki s az indítványozók és társaik nagylelkű ajánlatait a Kolozsvárt felállítandó múzeum részére egyhangu lelkesedéssel elfogadván, annak alapját le is tette. Azonban a törvényhozás által szentesített nemzeti akarat csak később való-

sulhatott meg, mert az unióért vívott küzdelmek alatt Erdély figyelmét egészen a magyarországi politika kötötte le, a szabadságharcban erejét a nemzeti védelemre ajánlotta s az elnyomásnak szomorú korszaka nem volt alkalmas ily intézmény felállítására. Mindamellett is a múzeum gondolata Erdély vezetőembereiben folyton élt s mint mivelődési, társadalmi kérdés, politikai jelentőségre emelkedett. Még formáserint meg sem alakult s máris végrendeleti hagyomány és ajándékok tétettek a múzeum részére. E társadalmi mozgalom annyira előkészítette a múzeum ügyét, hogy mikor Magyarország a Kazinczy-ünnepekkel ébredezni kezdett, Erdély 1859-ben a tüntetésekre a múzeum megalapításával felelhetett. Egyidejűleg 1859. nov. 23—26-ikán gróf Mikó Imre kezdeményezésére megalakult a múzeum pártolására, fentartására, az intézménynek társadalmi képviselőit, a múzeum-egylet és rövid idő alatt megkezdette működését, úgy hogy 1860-ban a múzeum gyűjteményei is megnyilhattak. (További történetét lásd a Magyar Minerva második évfolyamában.)

Megbízható kulturális tényezővé izmosulván, jelentékeny része lett abban, hogy a létesítendő második egyetem Kolozsvárott állíttatott föl. A körülötte csoportosuló tudományos erők és már ekkor jelentékeny s önállósult gyűjteményei megkönnyítették az egyetem munkásságát s a közoktatási kormány a múzeumnak e szerepét kellően méltányolta abban a szerződésben, melyet 1872-ben a múzeummal kötött, s 1895-ben a változott viszonyokhoz képest megújított.

E szerződés szerint a múzeum önállóságát megtartván, gyűjteményeit szabadon gazdálkodik és gyarapítja, vagyonát függetlenül kezeli, de összes gyűjteményeit a tudomány-egyetem használatára alá bocsátja. Viszont az állam gondoskodik e gyűjtemények elhelyezéséről, kezességet vállal anyaguk gondos megőrzéséért s használatuk, valamint a múzeum-kert használata fejében az egylet céljait elősegítendő, jövedelméhez évenként 10,000 koronányi összeggel járul. Gyűjteményei a megfelelő egyetemi intézetekkel kapcsolatban, az illető tanszakok egyetemi tanárainak igazgatása alatt állanak, kik hivatalból tagjai a múzeum-egylet igazgató-választmányának, melynek a gyűjtemények gondozásáról és a múzeumi javadalom felhasználásáról felelősséggel tartoznak s a múzeum anyagát, tulajdonjoga biztosítására, leltárilag külön kezelik. A múzeumnak jogában áll a gyűjtemények mellé segédőrül megfelelő szakembert állítani, a könyvtárhoz egy segédőrt és szolgát választani.

A múzeum-egylet 1872 óta főként mint irodalmi társaság szerepel, noha súlya gyűjteményein nyugszik. Alaptőkéje ma mintegy 452,000 koronára rug. az általa kezelt alapítványok

összege 120,000 koronára. Évi körülbelül 32.000 korona rendes jövedelméből fedezi a gyűjtemények javadalmazását, a központi igazgatás és a szakosztályok költségeit.

Az egyesület elnöke: gr. Esterházy Kálmán orsz. képviselő; *titkár:* Szádeczky Lajos dr.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet évkönyve. 1—14. k. (Kolozsvár, 1861—73.) — Az Erdélyrészi Múzeum-Egylet évi tudósításai. (Kolozsvár, 1866—69.) — Erdélyi Múzeum. 1—10. k. (Kolozsvár, 1874—1882.) — Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvostermészettudományi szakosztályának értesítője. 1—25. köt. (Kolozsvár, 1875—1903.) — Az Erdélyi Múzeum-Egylet bölcsélet-, nyelv- és tört. szakosztályának kiadványai 1—9. k. (Kolozsvár, 1874—1891.) (1892-től kezdve új czímmel.) Erdélyi Múzeum. 10—20. k. (Kolozsvár, 1892—1903.) — Emlékkönyv gróf Mikó Imre emlékszobrára leleplezése alkalmára. (Kolozsvár, 1889.) — Emlékkönyv a m. orvosok és természetvizsgálók Kolozsvárt, 1903. szept. 6—10. tartott XXXII. vándorgyűlése alkalmára. (Kolozsvár, 1903.)

1. A könyvtár.

A múzeum legnagyobb gyűjteménye a könyvtár, mely alapítása idején magában foglalta a többi, ma már önállóított gyűjtemények szerény alapul szolgáló anyagát. Kemény József gr. könyv- és kéziratgyűjteménye, melyet végrendeletében a múzeumnak hagyott, már 1857-ben őrizet alá vétetett. Később a Kemény Sámuel gróf. Kolozsvári Pál felajánlott könyvei stb. is bekebelezettek, s 1859-ben a Mike Sándor-féle kéziratgyűjtemény zöme. (A kisebb rész néhány év előtt vásárlás útján a magyar nemzeti múzeum könyvtárába jutott.) Az 1860 óta megnyílt könyvtárt Erdély társadalmá vette gondjaiba s támogatásával, ajándékaival az ország második nemzeti könyvtárává tette. Nagyobb gyűjtemények olvadtak bele: a kolozsvári kaszinó könyvtára. Mikó Imre gróf gyűjteményei, a kolozsvári kölgyek olvasókörének könyvtára, br. Radák Ádámé, br. Radák Ádám. K. Papp Miklós és az Apor b. gyűjteményei, az Eszterházy gr., Wesselényi b., gróf Bánffy György, báró Jósika magyarfenesi családi levéltárai és térképgyűjteményei. Az adományokon kívül az 1871. évi május 14-ikén 1498. sz. igazságügyminiszteri rendelet értelmében járó köteles példányokból gyarapodott. Gyarapodása első sorban Erdély, a magyar irodalom és a múzeumi gyűjtemények szempontjából történik, a 4000 koronára redukált javadalomból. A sajtóügyi köteles példányok beszolgáltatásáról szóló 1897: XLI. t.-cz. életbeléptetésekor a régi köteles példányokat

elvezetvén, a közoktatásügyi minisztérium 1900 márcz. 20-ikán 10,836. és aug. 11-ikén 47,274. sz. rendeletével úgy intézkedett, hogy a két erdélyi főügyészség területén működő nyomdák termékei a maguk teljességében, a budapesti főügyészség területén gyűjtött sajtóügyi köteles példányok pedig, a mennyiben az erdélyi múzeum könyvtára teljessége megkívánja, nagy részben ennek gyarapítására fordítatnak.

Allománya ma körülbelül 80,000 kötet. köztük 1274 db régi magyar nyomtatvány; továbbá 2000 kötetet meghaladó kézirat, 8000 db oklevél, 700 térkép, becesz szinlap és tekintélyes gyászjelentésgyűjtemény, öt teremben elhelyezve, 40—45 személyre berendezett olvasóhelyiséggel.

Czédula-, helyi- és szakkatalogusa van.

Használók számára hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig és d. u. 5-től 7-ig van nyitva. Használhatja minden 16 évet meghaladott koru, tisztességesen öltözött egyén. Egyetemi hallgatók indexük letévése mellett, az egyetemi tanárok s tud. intézetek tanárai feltétlenül, ismeretlen egyének képzőbiztosítók mellett kapnak belőle kölcsön könyveket. Az 1903. évben 26,003 olvasó használta a könyvtárt. kikölcsönöztetett 5330 kötet.

1903. évi összes gyarapodása 3879 mű 6890 kötetben.

Igazgató: Erdélyi Pál, az egyetemi könyvtár igazgatója; *segédőr:* dr. Szádeczky Béla; *rapidíjas:* Péter Lajos.

Az erdélyi múzeumi könyvtár többszörös példányainak jegyzéke. (Kolozsvár, 1863.) — Szabó Károly. Az erdélyi múzeum eredeti okleveleinek kivonata 1232—1540. (Budapest, 1896.) — Ferenczy Z. Erdélyi országgyűlési törvényzettek az erdélyi múzeum könyvtárában. (Magyar Könyvszemle, 1898. és 1900. évf.) — Az erdélyi múzeum egyesület könyvtáráról 1891—1903-ig kiadott jelentések az Erdélyi Múzeum 1892—1904. és a Magyar Könyvszemle 1891,92—1903. évfolyamaiban.

2. Érem- és régiségtár.

A kezdetben jelentéktelen anyagot a megalakuláskor a könyvtárnok őrizetére bízta. Külön osztályllyá 1862-ben lett, midőn a letéteményezett gróf Eszterházy-féle éremgyűjtemény tulajdonosa, gróf Eszterházy László, a 3779 darabból álló gyűjteményt a múzeumnak adta s ezenkívül 5000 pengő forint névértékű földtehermentesítési kötvénnyel alapítványt tett, hogy ennek kamatai a gyűjtemény leendő örének javadalmasására szolgáljanak. A megválasztott ör 1863-ban a könyvtárnoktól 562 db régiséget és 11.920 db különböző érmet és bankjegyet vett

át. A gyűjteményben elhelyezett 50 db olajfestmény nagyobb része özv. gróf Bánffy Dénesné hagyatékából jutott a múzeum birtokába. 1872 óta a kolozsvári tud. egyetem érmészeti és régészeti intézetével egyesítetteti s igazgatója mindig a tud. egyetem arch. tanára.

A gyűjtemény állománya mintegy 20,000 db őskori, antik. népvándorláskori, középkori és újabbkori régiség, továbbá több mint 20,000 db érem.

A közönség számára nyitva van kedden, csütörtökön és vasárnap d. e. 9-től 1-ig ingyen. A többi napokon d. e. 10-től 1-ig egyes látogatóknak 50 fillér, 5 tagból álló családnak 1 korona közös belépődíj mellett. Múzeumegyleti tagoknak a belépés tagsági jegyük fölmutatása mellett bármikor ingyenes.

Igazgató: Pósta Béla egyet. ny. r. tanár; *gyakornokok:* Kovács István és Roska Márton.

Finály Henrik, Jelentés az érem- és régiségvár állapotáról 1866., 67. és 68-ban. (Archaeologiai értesítő, II. k.)

3. Természetráji gyűjtemények.

a) Állattár.

Részint a kezelésével foglalkozó szaktudósok gyűjtése, részint egyes tudománykedvelők ajándékozása és vásárlások útján érte el lassanként jelenlegi gazdagságát. Mikor az egyetem alapításakor a múzeum-kertben lévő épület, melyben több éven át az összes múzeumi osztályok elfértek, állattani és összehasonlító bonczatani intézetté lett, az egyetemi tanszék gyűjteményeivel együtt, melynek értékes kiegészítő részét képezi, egy földszinti és két emeleti teremben helyeztetett el.

Az erdélyi múzeum állattára, hozzávéve a kolozsvári tudományegyetem tulajdonát képező 1220 darabot, az 1902. év végén mintegy 55.000 tételből állott, több százezer darabbal. Pontosan nem állapítható meg, egyfelől mivel az utóbbi évek rohamosan szaporodó anyaga csak ideiglenesen van leltározva és részben még meghatározatlan, másfelől mivel folyik számos régebbi, már elromlott és értéktelenné vált tárgyaknak az új, végleges leltár elkészítését megelőző kiselejtezése.

Az említett tételek körülbelül a következő csoportok szerint oszlanak meg: Emlős állatok és madarak (legnagyobb részét kitömvé, kisebb részük borszeszben vagy formolban) 1451 db. Emlős és madárbőrök 45 db. Csuszómászók (Reptilia) borszeszben 113 faj, illetve változat. Kétéltűek (Amphibia) borszeszben

284 faj. Kitömött vagy egyébként szárított csuszómászók és halak 25 faj. Tartalékgyűjtemény gerinczesekből 409 darab. Tunicatumok 54 faj. Bogarak (Insecta) 86,790 db. Százlábúak (Myriopoda) 68 faj. Pókfélék (Arachnida) 322 faj. Atkafélék (Acarida) mintegy 200 faj. Rákfélék (Crustacea) szárítva 34 faj, borszeszben 533 faj. Puhatestűek (Mollusca) héjai 6180 faj. Puhatestűek héjai, mint tartalékgyűjtemény (ujabb *Bielz-féle* gyűjtemény) 7435 dobozka. Puhatestűek borszeszben 280 faj. Tüskébőrűek (Echinodermata) 166 faj. Férgesek (Vermes) borszeszben vagy formolban 416 faj. Ctenophoronok, Cnidariások és Poriferek 882 faj. Szabadszemmel is látható Protozoonok 6 faj. Csak mikroskopiával vizsgálható különböző állatok, mikroszkopiummal készítményekben, mintegy 1500 faj. Tartalékgyűjtemény egyéb gerincztelenekből több ezer darab. Madárkoponyák 94 fajtól. Madárkeresetsontok 62 fajtól. Madármellsontok 174 fajtól. Egyéb koponyák és más csontvázrészletek 146 db. Szárazon eltett anatómiai készítmények 20 db. Anatómiai készítmények borszeszben vagy formolban 197 db, illetve sorozat. Különféle készítmények 87 db. Lepkeátalakulások 74 csoport. Egyéb fejlődési sorozatok és oikológiai csoportok 72. Kártékony bogarak 140 csoport. A bogarak ipara 40 csoport. Madártojások 229 faj vagy változat (a legtöbből legalább egy fészekalja). Viaszkészítmények és egyéb minták 133 db. Nagyobb kövületek 30 faj. Kagyló- és csigacsiszolatok 64 fajtól. Vegyesek (madár és darázsészkek stb.) 26 csoport.

A gyűjteménynek, helyszüke miatt, csak kisebb része van kiállítva.

A közönség a nyári hónapokban minden ünnep- és vasárnapon megtekintheti. Szakemberek az igazgató engedélyével hármikor megtekinthetik.

Igazgató: dr. Apáthy István egyet. ny. r. tanár; ideiglenesen alkalmazott őrségéd: Führer Lajos; az egyetem részéről alkalmazott segéd: Neuwirth János.

Az állattár gyarapolására vonatkozólag lásd dr. Apáthy István évi jelentéseit az Erdélyi Múzeumegylet orvos természettudományi szakosztályának értesítőjében, az 1891. évfolyamtól kezdve, de különösen a XXIII. (p. 185—196) és a XXV. kötetben.

b) Növényteni gyűjtemény.

Keletkezése után csakhamar értékes gyűjtemények birtokába jutott, melyek közül nevezetesebbek Czetz Antalnak különösen transzszilvanikumokban gazdag gyűjteménye, Pávai Vajna Elek,

Landos gyűjteményei és a nagyszabasi természettudományi egylettől kiadott néhány Fuss-féle centuria. Ezekhez járultak egyes szakemberek gyűjtései. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Az újabb gyarapodásból megemlíthetők még: Békely F., Joó István, Kunszt János (nógrádi) gyűjteménye, különösen pedig Richter Aladár és tanítványainak egész Erdély területére kiterjesztett nagyszabású gyűjtései, amelyek alapján állították majd fel a Herbarium Transsilvanicum. Ugyancsak Richter tanár közbenjárására jutott ide újabban a híres Baumgarten-féle herbarium is, mely 20,000 fajjal gyarapította a gyűjteményt. A herbariumok u. n. cryptogam-osztálya külön szervezetettség s föllállításának mintaszerűsége párját ritkítja. A növénytar egy harmadik osztálya a botanikus múzeum (azaz szemléltető gyűjtemény), amelynek alapját most veti meg Richter tanár, s az e célra szolgáló tárgyak száma máris tekintélyes.

Szakkönyvtára 1872-ben keletkezett. 1888-ban Kanitz Ágost egyet. tanár könyvtárával gyarapodott. Állománya körülbelül 6000 kötet vagy füzet; mindennek tulnyomóan nagy része azonban az egyetem tulajdona.

A gyűjtemény az igazgató előzetes engedelmével megtekinthető.

Igazgató: dr. Richter Aladár egyet. ny. r. tanár.

c) Ásvány-földtani gyűjtemény.

Az egyesek és testületek adományaiból, továbbá Pávai Vajna Elek és Herlich Ferencz gyűjtéseiből létrejött gyűjtemény 1872-ben, midőn a tudomány-egyetem használatára bocsátott, mintegy 8000 darabból állott. Ettől kezdve különösen az osztály öreinek gyűjtéséből rohamosan gyarapodott. 1882-ben és 1883-ban a mocsai meteoritkövekkel eszközölt csere útján jutott a gyűjtemény igen becses anyaghoz. Az egyetem gyűjteményeivel együtt van felállítva a következő csoportokban: 1. terminologiai gyűjtemény rendszeres kristálygyűjteménnyel, 2. rendszeres ásványgyűjtemény, 3. rendszeres kőzetgyűjtemény, 4. paleontologiai időrendbeli (stratigraphiai) gyűjtemény, 5. Erdélynek vidékek szerint rendezett földtani gyűjteménye, 6. Erdélynek vidéki ásványgyűjteménye, 7. Erdélyen kívül eső vidékek földtani gyűjteménye.

Kiválóan gazdag Erdélynek földtani gyűjteménye és általában gazdagok a gyűjteményeknek Erdélyre vonatkozó részei.

Az egyetemével egyesített gyűjtemények állománya 20.700 db ásvány, 13.200 db kőzet, 13.828 db kővület és 107 esési vagy lelőhelyről való meteorit 163 darabban; összesen 47.891 db

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10-től—12-ig nyitva van. Megtekinthető esetleg máskor is az igazgató engedélyével.

Igazgató: dr. Szádeczky Gyula egyet. ny. r. tanár.

680. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Keletkezésének ideje a XVII. század közepén innen, talán Apáczai Cseri János korszakára tehető. Első könyvjegyzéke Kurtány József könyvtárnoksága idejéből (1692—1696.) maradt meg az Apáczai-albumban. (Fejlődésének történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 29,650 kötet és füzet, ezek között 22 ősnymtatvány, 449 magyar és idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 290 kézirat, öt teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van; szaklajstroma most készül.

Használók számára minden kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. Kölcsön a könyvtárnok felelősségére lehet belőle kapni könyveket, más helyekre csupán testületek és hatóságok részére adnak ki belőle. 1902-ben 500 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 1000 kor.

1902. évi gyarapodása 2502 kötet, 1903. évi költségvetése 300 kor, a könyvtárnok tiszteletdíja, 240 kor, az irnok fizetése, 360 kor, szekrényekre.

Könyvtárnok: Kovács Dezső; *irnok*: Köblös Zoltán.

b) Régiség-gyűjtemény.

A XIX. század elején keletkezett. Tulajdonképeni értelemben vett régiséggyűjtemény nincs, csupán éremgyűjtemény és filológiai-történelmi múzeum. Az éremgyűjtemény ajándékozás útján keletkezett, a filológiai múzeumot pedig 1895-ben alapította az intézet és fejlesztésére évi 400 koronát fordít.

Állománya 123 régiség, 1341 érem, egy szobában elhelyezve. Az éremtár végleges rendezése folyamatban van.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Egyesek a múzeumi őr kíséretében bármikor megtekinthetik.

A gyűjtemény őre: Incze Béni tanár.

c/ Természetrizai gyűjtemény.

1841-ben keletkezett, midőn Méhes Sámuel tanár a természetrajz tanítására tanszéket alapított. Fejlesztéséhez dr. Bálint S., dr. Entz G., dr. Hantz M., Gondol D., a millenniumi kiállítás igazgatósága, az erdélyi múzeum-egylet, dr. Békéssy Gy., Hóvy B., br. Bánffy Ernő, dr. Sigmond J., Almásy Endre és Parádi Kálmán járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1990 állat és állati készítmény, 3940 szárított és formalinban megőrzött növény, 2376 daraból álló ásvány- és közettani gyűjtemény. A gyűjteményeket a tanításhoz szükséges eszközök és faliképek egészítik ki. A tárgyak két szobában üveges szekrényekben és fiókokban vannak elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán a tanuló ifjúság számára áll nyitva. kik a felügyelő tanár jelenlétében dolgozhatnak is benne.

Évi javadalmazása 200 korona.

A gyűjtemény őre: Szabó Imre tanár.

Szabó Samu, A kolozsvári ev. ref. kollégium könyvtára. (Magyar Könyvszemle. 1885. évf.)

681. Az ev. ref. theologiai intézet könyvtára.

1895-ben alapítottatott. 1896-ban Papp Gábor dunántuli ref. püspök könyvtára egy részének Szász Domokos ref. püspök által történt megvásárlásával gyarapodott. 1897-ben Szilágyi Sándor, budapesti egyetemi könyvtári igazgató, Szilágyi Ferencz könyvtárának egy részét adományozta az intézetnek.

Állománya 14.700 kötet, köztük 105 db régi magyar nyomtatvány, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Kölcsön az intézet internátusában lakó növendékek kaphatnak belőle egy havi használatra, mások s hosszabb időre csak a könyvtárnok felelősségére.

Évi javadalmazása 1000 kor. az erdélyi ev. ref. egyházkerülettől.

Könyvtárnok: Pokoly József theol. tanár.

682. A Ferencz József-tudomány-egyetem gyűjteményei.

1. Könyvtár.

Az egyetemi könyvtár a régi jogakadémiai könyvtárból fejlődött. Mikor az 1774-ben alapított, de I. Ferencz uralkodása alatt megszűnt s 1863-ban újra megnyílt régi jogakadémia 1872-ben a kolozsvári orvos-sebészi intézettel együtt egyetemi szervezetet nyert, könyvtáraik egyesítettvén, mint egyetemi könyvtár kezdett működni. A jogakadémia könyvtára 1639 kötetet tett ki, melyhez az orvos-sebészeti intézetek s az erdélyi főkormányzók könyvtárainak 8600—9000 kötete, továbbá a Benigni-könyvtár java (6839 kötetben) járulván, megalakulásakor mintegy 18,000 kötetet számlált. Állandó évi javadalmasból gyarapodott s időközben néhány nagyobb gyűjteményt olvasztott magába, mint 1890-ben a felosztott nagyszabenyi jogakadémia könyvtárából 4514 kötetet, 1896-ban a Felméri-könyvtár 3600 kötetét, a budapesti tud. egyetem könyvtára többes példányából 4593 kötetet, 1900-ban Nyiri Eleknek ajánlékából 43, 1902-ben Halász Ignác könyvtárából 2335, 1903-ban Imre Sándor könyvtárából 335 kötetet.

Állománya jelenleg körülbelül 70,000 kötet, mely az egyetemen képviselt négy fakultás (jogi, orvosi, bölcséleti és math.-természettudományi) igényeit szem előtt tartva gyarapítatik. Az évi javadalom 20,000 korona, s a hallgatók száma szerint a beiktatási és könyvtári illetékekből a könyvtárra eső hányad. Ideiglenesen a múzeumegylet könyvtárával együtt a központi egyetem épületében nyert elhelyezést.

Nyilvános olvasóterme 45 egyénre van berendezve s naponként d. e. 9-től 12-ig és d. u. 4-től 6-ig nyitva áll. Könyvkölcsönzése igen élénk. lévén az ország keleti részében a legnagyobb nyilvános könyvtár s az egyetem tanárainak és hallgatóinak, az erdélyi múzeum közönségének egyaránt szolgálatára állván. E célra az egyetemi tanárok minden megszerítés nélkül, az egyetemi hallgatók indexük, idegenek pénzbiztosíték ellenében kaphatnak belőle kölcsön könyveket; azonkívül a hazai s a külföldi tudományos és közművelődési intézetekkel összeköttetésben áll.

Igazgató: dr. Erdélyi Pál; *könyvtárőr:* dr. Gyalui Farkas; *könyvtárlistek:* dr. Veress Endre és Gazelli Árpád; *napidíjasok:* Szentmártoni Kálmán, Valentiny Antal, Kelemen Lajos.

Ferenczi Z., Jelentés a kolozsvári m. k. Ferencz József tud. egy. könyvtárának 1891/92. évi állapotáról. (Magyar Könyvszemle, 1892/93. évf.) — U. az az 1892/93. iskolai évben. (U. ott, 1894. évf.) — A kolozsvári Ferencz József tud. egy. könyvtára az 1893/94. és 1894/95. iskolai évben. (U. ott, 1895 és 1896. évf.) — A kolozsvári m. k. Ferencz József tud. egy. könyvtárának szakcímjegyzéke: I. kötet. Bölcs. szakkör. (Kolozsvár, 1894.) — II. kötet. Jogi szakkör. (Kolozsvár, 1892.) — III. kötet. Orv. természettud. szakkör. (Kolozsvár, 1896.) — IV. kötet. Az 1896. év végéig történt gyarapodás. (Kolozsvár, 1897.) — V. kötet. Az 1898. év végéig történt gyarapodás. (Kolozsvár, 1902.) — A Ferencz József tud. egy. könyvtár szervezeti szabályzata. (Magyar Könyvszemle, 1900. évf.)

2. Érem- és régiségtár.

(Lásd Erdélyi Múzeum-Egylet alatt.)

3. Természettudományi gyűjtemények.

(Lásd Erdélyi Múzeum-Egylet alatt.)

4. A Ferencz József tud.-egyetemhez tartozó szakkönyvtárak.

a) A leiró és tájboncztani intézet könyvtára.

Állománya 904 kötet.

Évi javadalmazása 200—400 kor. az intézeti átalányból.

Igazgató: D a v i d a L e ó ny. r. tanár.

b) Az élettani intézet könyvtára.

Állománya 1666 kötet.

Évi javadalmazása 600—800 kor.

Igazgató: U d r á n s z k y L á s z l ó ny. r. tanár.

c) A szemészeti intézet könyvtára.

Állománya 870 kötet.

Évi javadalmazása 200—300 kor.

Igazgató: H o o r K á r o l y ny. r. tanár.

d) Az élet- és körvegytani intézet könyvtára.

Állománya 372 kötet.

Évi javadalmazása 200—300 kor.

Igazgató: Udránszky László ny. r. tanár.

e) A földrajzi intézet könyvtára.

1884-ben keletkezett.

Állománya 200 kötet könyv, 125 látkép, 14 atlasz és 755 speciális térkép.

Évi javadalmazása 400 kor.

Igazgató: Turner Adolf ny. r. tanár.

f) Az elmegyógyászati klinika könyvtára.

1890-ben keletkezett.

Állománya 557 kötet.

Évi javadalmazása 700—800 kor.

Igazgató: Lechner Károly ny. r. tanár.

g) A vegytani intézet könyvtára.

1872-ben keletkezett. Dr. Fleischer Antal egyet. tanár hagyatékával gyarapodott.

Állománya 3100 kötet. Kiválóbb nevezetességei mintegy 50 db régi alkhimista könyv és kézirat.

Évi javadalmazása 600—800 kor.

Igazgató: Fabinyi Rudolf ny. r. tanár.

683. A gazdasági tanintézet könyvtára.

1869-ben, a tanintézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5662 kötet, 5 kézirat, 9 térkép és 4 metszet. egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van. Az olvasóhelyiséget csupán az intézet tanárai használhatják. A tanárok közvetítésével mások is kölcsönözhetnek belőle könyveket.

Az 1902. évben 2173 kor. fordítottott gyarapítására, miből 195 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Réti János tanár.

A kolozsmonostori kir. gazd. tanintézet könyvtárának cím-

jegyzéke. (Kolozsvár, 1890. — Réti János, *A kolosmonostori kir. gazdasági tanintézet könyvtárának czimjegyzéke 1902. évben.* (Kolozsvár, 1902.)

684. Az iparos egylet könyvtára.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 4362 kötet, tiz szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként négyszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. Használati díj évi 4 korona.

Az 1902. évben 233 korona 69 fillér fordítottatott gyarapítására.

685. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1579-ben alapították a jezsuiták, midőn Kolozsvárott megtelepedtek. A jezsuita rend eltörlésével 1778-ban a könyvtár a kath. tanulmányalpra szállt. 1778 óta a kegyesrendiek kezelése alatt áll. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Adománnyal legujabban Csányi Gyula albiró gyarapította.

Állománya 33,400 kötet, ezek között 83 nyomtatvány; továbbá 387 db kézirat, négy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és betűreudes katalógusa van; újabb czédula-katalógusa most készül.

A tanárokon kívül mások is használhatják, sőt kölcsön is ad a könyvtár könyveket igazgatói engedéllyel. 1902-ben 285 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 600 kor., a tanulmányi alapból, miből 300 korona a könyvtárnok fizetése. 1902. évi gyarapodása 847 kötet.

Könyvtárnok: L ó k y B é l a dr.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési ideje ismeretlen.

Állománya 13 arany, 391 ezüst és 120 bronz-érem, egyik könyvtárteremben elhelyezve.

Leltára van.

A kegyes-tanítórend r. kath. főgimnáziumának könyvtára. (Az 1851/2., 1876/7. és 1897/8. évi értesítőkből.)

686. A kereskedelmi akadémia könyvtára.

1878-ban keletkezett.

Állománya 2876 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 186 kötet kölcsönzött ki belőle.

Évi javadalmazása 1000 korona. 1902. évi gyarapodása 312 kötet.

Könyvtárnok: dr. Széplaki János.

Kiss Sándor, A kolozsvári kereskedelmi akadémia története. (Kolozsvár, 1896.)

687. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

1851-ben keletkezett.

Állománya 1700 kötet és 41 db térkép, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betürendes katalogusa van.

A kamarai tagok és általuk ajánlott érdeklődők a hivatalos órák alatt (d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 6-ig) használhatják.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 200 kötet és 3 térkép.

Könyvtárnok: Balázs Gyula kamarai jegyző.

688. A m. kir. áll. felsőbb leányiskola könyvtára.

1880-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. k. vallás- és közokt. minisztérium járult fejlesztéséhez.

Állománya 964 kötet, köztük 1 régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma, czédula-katalogusa és helyi lajstroma van.

Az 1902. évben 2500 korona fordítottatott javadalmazására, ebből 160 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 2700 korona.

Könyvtárnok: dr. Versényi György tanár.

689. A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola könyvtára.

1884-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 778 mű 1338 kötetben, egy teremben elhelyezve. Mintalap-gyűjteménye 13,292 darabból áll. Olvasóhelyiségül a tanári terem szolgál.

Szerzeményi naplója és betűrendes katalógusa van.

A tanárokon kívül a művezetők s előzetes jelentkezés után mások is használhatják.

Az 1902. évben 635 kor. 22 fillér fordítottott javadalmazására. 1902. évi gyarapodása 89 mű 182 kötetben és 718 mintalap. 1903. évi költségelőirányzata 500 korona.

Könyvtárnok: G a z e l l i Á r p á d.

690. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet könyvtára.

1871-ben keletkezett.

Állománya 2152 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.

A tanárokon kívül a szaktanárok ajánlatára az intézet rendszeres növendékei is használhatják.

Évi javadalmazása 160 korona a m. kir. vallás- és közokt. minisztériumtól.

Könyvtárnok: T a r j á n W. Gyula.

691. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. vallás- és közoktatásügyi, továbbá földmivelésügyi minisztériumok gyarapították.

Állománya 1399 kötet és 33 térkép, egy szobában elhelyezve, mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma van.

Az intézet tanárain kívül a növendékek is használhatják. Az 1902. évben 110 kötetet használtak belőle.

1902-ben 160 kor. fordítottott gyarapítására, miből 19 kötet szereztetett be.

b/ Természetrাজi gyűjtemény.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Lészay Ferencz és dr. Kech Antal gyarapították.

Állománya 258 állat, köztük 6 emlős, 27 madár, 6 hüllő, 3 hal, 193 rovar és 23 egyéb állat; továbbá növény és ásványgyűjtemény, a tanszertárban elhelyezve.

Szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 5 állatpreparatum és 5 növénymodell.

A gyűjtemények őre: Szánthó Jolán tanitónő.

692. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította.

A kolozsvári gazdák hitelszövetkezetének godozása alatt áll.

693. A siketnémák áll. segélyezett orsz. intézetének gyűjteményei.**a/ Könyvtár.**

Az 1891/92. iskolai évben keletkezett.

Állománya 443 kötet, egy szobában elhelyezve. Olvasóhelyiségül a tanári szoba szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 75 kötetet használtak az olvasóteremben, kikölesönöztetett 45 kötet.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902. évi gyarapodása 42 kötet.

Könyvtárnok: Nagy Péter tanár.

b/ Természetrাজi gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a marosújvári m. kir. főbányahivatal és a nagybányai m. kir. bányagazgatóság járultak fejlesztéséhez.

Állománya 135 állat, és pedig 5 emlős, 13 madár, 10 hüllő, 107 rovar, 60 üveg fűszer és magvak, 2 csontváz és 140 ásvány, a könyvtári szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902-ben 100 kor. fordítottatott gyarapításra, miből 18 állat. 2 csontváz és 24 db gombautánzat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Ulrich Géza tanár.

Szvacsina G., A siketnémák kolozsvári orsz. intézetének története. (Kolozsvár, 1896.)

694. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1725-ben keletkezett.

Állománya mintegy 4500 kötet, köztük néhány ősnymotatvány; továbbá 255 kézirat és a Ferencz-rendiek összes erdélyi házáinak fontosabb oklevelei. két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Kölsön térítvény ellenében adnak belőle.

Könyvtárnok: P. Trefán Leonard.

695. Az unitárius főiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az unitárius főiskola a Kolozsvárt már a XIII. században virágzó szász-magyar városi iskola utódja és örököse lévén, könyvtárának eredet. is a középkor homályába vész. Ugy látszik, két könyvtárt tartottak fenn: egy nagyobbat a piaci templom sekrestyéjében a tanárok részére s egy kisebbet az óvári iskola épületében a tanulók részére. Mindkettőt feldúlták 1602-ben a Básta hajdúi. 1605-ben Bocskai az unitáriusokat visszahelyezvén az iskola és templom birtokába, a városi tanács mindent visszaadott nekik, a mit lehetett. (További történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya körülbelül 35,000 kötet, ezek között mintegy 8 ősnymotatvány; továbbá 700 kötet kézirat, néhány oklevél, kisebb térkép és metszet-gyűjtemény, 4 teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Kolozsvár adózó polgárainak 1453. évi névsora. »eretnek«-könyvek, XVI. századbéli unitárius titkos nyomtatványok és szombatos iratok gazdag gyűjteménye. Az intézettel együtt a könyvtár is új helyiséget nyervén. rendezés alatt áll.

Betűrendes katalogusa és helyrajzi lajstroma van.

Használók számára kikölcsönzés céljából hetenként 2 órán át nyitva van.

Más helyekre is küld a könyvtár használatra könyveket vidéki papoknak, tanároknak vagy más tudósoknak; kéziratot vagy értékesebb és ritkább művet azonban csak az egyházi főhatóság előzetes engedélyével.

Évi javadalmazása 1000 korona az unitárius egyházi hatóságtól.

Könyvtárnok: Pálfi Márton tanár

b) Régiség-gyűjtemény.

A XVIII. század végén keletkezett. Adományokkal Bölöni Farkas Sándor amerikai utazó, Brassai Sámuel és Benkő Mihály gyarapították.

Állománya 103 régiség, köztük 4 őskori és 21 antik tárgy; továbbá 4 középkori emlék, 4 kegyeleti tárgy és 69 gipszmásolat; ezeken kívül 1177 érem, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a Bölöni Farkas hagyatékából származó amerikai emlékek.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 500 kor. fordított gyarapítására a tanszerátalányból, miből 69 db gipszmásolat szereztett be. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

A gyűjtemény őre: dr. Kiss Ernő tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1890-ben keletkezett. Adományokkal dr. Nyiredy Géza gyarapította.

Állománya 1817 állat, ebből 40 emlős, 182 madár, 20 hüllő. 25 hal, 1500 rovar és 50 egyéb állat; továbbá egy növény- és egy ásványgyűjtemény, szekrényekben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 20 állat, 100 növény és 150 ásvány.

A gyűjtemény őre: dr. Nyiredy Géza tanár.

Simén Domokos, Az unitáriusok kolozsvári főiskolájának könyvtára. (Keresztény Magvető, XII. évf.) — A kolozsvári unitárius főiskolai könyvtárból eladásra szánt többes példányok jegyzéke. I. f. (Kolozsvár. 1886.)

KOLTA. (Vas vármegye.)

696. *A férfi-dalkör könyvtára.*

1894-ben alapította Hideg István.

Állománya 30 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán este 7-től 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj heti 2 fillér. 1902-ben 152 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 20 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Győry Lajos.

KOLTHA. (Komárom vármegye.)

697. *Községi népkönyvtár.*

1901-ben alapította a komárommegyei köznevelődési egyesület.

Állománya 286 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 460 kötet kölcsönzött ki belőle.

Könyvtárnok: Hajdu Ágoston tanító.

KOMÁROM. (Komárom vármegye.)

698. *A kaszinó könyvtára.*

1882-ben, közvetlenül az egyesület megalakulása után keletkezett.

Állománya 250 kötet, két szekrényben elhelyezve. külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és irott katalogusa van.

Használat és kikölcsönzés céljából mindennap déli 12 órától este 8-ig nyitva áll. 1902-ben 277 kötet kölcsönzött ki belőle.

Az 1902. évben 290 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Bathó Lajos.

699. A komáromvármegyei és városi múzeum-egyesület gyűjteményei.

Az 1887-ben keletkezett komárommegyei és városi történelmi és régészeti egyesület alapította. Ideiglenesen az ev. ref. kollégiumban, majd az igazságügyi palota II. emeletén volt elhelyezve, végül Komárom sz. k. város tanácsa a tulajdonát képező gróf Esterházy-pavillont engedte át a múzeum céljaira, hová az 1900 augusztus 1-én költözködött át. Az egyesület 1901 óta mint múzeum-egyesület folytatja működését. A gyűjtemények 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak. Az állam 1900-tól 1902-ig évenként 400 korona segélyben részesítette.

Az egyesület tagjainak száma 198.

Elnökök: Szombathelyi Győző ny. alispán; titkár: Weszelovszky János.

a) Könyvtár.

1887-ben keletkezett.

Állománya 300 kötet könyv, 30 térkép, 60 kézirat és 6 oklevél, egy szekrényben elhelyezve.

Czédula-katalógusa van.

1902. évi gyarapodása 60 kötet, 2 térkép, 2 kézirat és 1 oklevél.

Könyvtárnok: Bathó Lajos.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1887-ben keletkezett.

Állománya 2300 őskori, 180 antik tárgy, 140 fegyver, 240 középkori emlék, 600 kegyeleti tárgy és 2860 db érem, nyolcz szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség minden vasárnap délelőtt 8-tól 12-ig díjtalanul megtekintheti.

Az 1902. évben 600 korona fordítottott javadalmazására, és 180 dbbal gyarapodott.

A gyűjtemény őre: Weszelovszky János.

c) Néprajzi gyűjtemény.

1887-ben keletkezett.

Állománya 10 magyar s 20 a hazai nemzetiségekre vonatkozó ethnografiai tárgy, egy szekrényben elhelyezve.

A közönség a régiségtárral egyidejűleg megtekintheti.

1902. évi javadalmazása 60 korona, ebből 2 ethnografiai tárgy szereztetett be.

A *gyűjtemény őre*: Bathó Lajos.

A *komárom-városi és megyei történeti és régészeti egyesület évkönyvei. I—XIV. évf. (Komárom, 1889—1901.) A komárom-vármegyei és városi múzeum-egyesület 1901/2. évi értesítője. (Komárom, 1903.)*

700. Nyilvános népkönyvtár.

1870 körül alapították a községi tanítók s 1886 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 2491 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul naponként 2 fillér büntetéspénz fizetendő. Használati díj havonként 40 fillér. Az 1902. évben 2417 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 423 korona 60 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzat 220 korona személyi. 567 korona 72 fillér dologi kiadásokra.

Könyvtárnok: Vidák Ferencz tanító.

Vidák Ferencz, Komárom sz. kir. város nyilvános népkönyvtárának könyvjegyzéke. (Komárom, 1900.)

701. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Már 1649-ben megvolt, midőn a jezsuiták III. Ferdinánd adománya alapján a gimnáziumot megnyitották. A jezsuitarend eltörlésekor 1776-ban a Szent-Benedek-rend tagjai vették át az intézetet és a könyvtárt, 1786-ban azonban e rend is eltörlöttet, s midőn 1812-ben újra átvették a komáromi gimnáziumot, sem könyvtárt, sem gyűjteményeket nem találtak. (Részletebben lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Fejlesztéséhez Rimely Mihály pannonhalmi főapát 1851-ben, Vagács Czézár 1877-ben és Holler Engelbert 1881-ben járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 11.044 kötet, ezek között nyolcz magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják, ha a kivett könyvet sajátkezűleg jegyzik be a könyvtárban kitett használati naplóba. Kölcsön is ad a könyvtár könyveket ugyanazon feltétel alatt.

Évi javadalmazása 360 korona a tandíjából, mely összesen az 1902. évben 260 kötet szerzetetett be.

Könyvtárnok: Hajós Benő.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 1078 érem.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1851-ben keletkezett. Fejlesztéséhez 1854-ben a cs. kir. földtani intézet, 1855-ben Bielőhradszky jószágkormányzó, 1858-ban Ballay Valér, 1860-ban Takács Bernardin, Stelzig G. ezredes, 1868-ban Pius Titius és 1864-ben Sárkány Miklós apát járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 3718 állat, ezek között 48 emlős, 343 madár, 14 hüllő, 47 hal, 300 rovar és 2966 egyéb állat, továbbá 4346 növény, 1015 ásvány. 185 kőzet és 714 kövület. 8 db Brendel-féle növénymodell, 24 db Arnobi-féle gombautánzat, 40 db növényt. mikroszkopiai készítmény, a székház egy termében elhelyezve.

Leltára van.

Kívánatra egyesek felügyelet mellett megtekinthetik.

Évi javadalmazása 112 korona a tandíjából.

A gyűjtemény őre. Stengl N. János.

Német Vilmos, A komáromi kath. gimnázium története a Jézus társaság vezetése alatt. (Az 1893/94. évi értesítőben és különlenyomatban: Komárom, 1894.) — Német Vilmos. A komáromi kath. gimnázium története 1776-tól 1812-ig. (Az 1894/95. évi értesítőben és különlenyomatban: Komárom, 1895.) — Németh V., A komáromi kath. gimnázium története 1812-től. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

702. Vármegyei könyvtár.

Kulcsár István mintegy 4000 kötetből álló könyvtárával alapította meg, melyet 1827-ben Komárom megye közönségének ajánlott fel, mely ajánlatot a vármegye ugyanazon évi

október 9-ikén tartott közgyűlésen elfogadott. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

A könyvtár három részből áll. A Kulcsár-könyvtár állománya 3747 munka, a Ghyczy-könyvtaré 1763 munka, a vármegye többi könyvei pedig 1562 darabot tesznek ki. Mindezek a megyei levéltárban vannak elhelyezve.

Mindegyik csoportnak van leltára, a Ghyczy-féle könyvtárnak van ezenfelül szaklajstroma és czédula-katalogusa is; a megye által beszerzett újabb könyvekről pedig szerzeményi napló vezetetik.

Használatra csak a Ghyczy-könyvtár anyaga van a nyilvánosságnak átengedve. Kikölcsönzés czéljából minden pénteken díjtalanul nyitva áll. 1902-ben 648 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazására a megyei pénztárban könyvtári alap czímen kezelt 14,442 korona tőke kamatai fordítatnak.

Az 1902. évben 311 korona 50 fillér fordított könyvek beszerzésére s 100 korona könyvtárnoki tiszteletdíjra. 1902. évi gyarapodása 135 kötet.

Könyvtárnok: Miskegy Géza nyug. megyei főlevéltárnok.

Erdélyi Pál, A komárommegyei Kulcsár-könyvtár. (Magyar Könyvszemle, 1886. évf.) — Thaly István, Ghyczy Kálmán könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1888. évf.)

KÓTAJ. (Szabolcs vármegye.)

703. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. Állománya 185 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj hetenként 2 fillér. 1902-ben 123 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 10 korona.

Könyvtárnok: Radványi Sándor g. k. tanító.

KOVÁSZNA. (Háromszék vármegye.)

704. Az E. M. K. E. olvasó-egylet népkönyvtára.

1902-ben alapították az erdélyi magyar közművelődési egyesület és a múzeumok s könyvtárak országos tanácsa.

Állománya 465 kötet, az ipar- és hitelszövetkezet bérházában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azon túl naponként 2 fillér büntetés fizetendő. 1903-ban 559 olvasó 656 kötetet használt.

Könyvtárnok: Lengyel Gyula ref. énekvezér.

Bokor Lajos, A kovásznai olvasó-egylet könyveinek szerzők szerint csoportosított jegyzéke (Sepsi-Szent-György, 1902.)

KÖBÖLKÚT. (Bihar vármegye.)

705. Népkönyvtár.

1900 márczius 14-én alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. 1902 november 20-án a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa 2000 koronás könyvtárral egészítette ki.

A község elöljáróságának gondozása alatt áll.

Állománya 636 kötet, a község tanácstermében két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden délután 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul naponként 1 fillér büntetéspénz fizetendő. 1903-ban 1372 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 55 kor. 25 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Gellért Ignác tanító.

KÖKÖS. (Háromszék vármegye.)

706. Községi népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 160 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából novembertől áprilisig hetenként háromszor, áprilistól novemberig minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 247 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 50 korona fordítottott gyarapítására a kökösi gazdák szövetségének pénztárából.

Könyvtárnok: V a s k a B é l a unitárius lelkész.

KÖMLŐ. (Heves vármegye.)

707. A r. kath. népiskola könyvtára.

1884-ben alapította a hitközség s kezdettől fogva népkönyvtáruul szolgál.

Állománya 265 kötet és 206 füzet.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 6 nap. 1902-ben 165 kötet és 140 füzet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 20 korona fordítottott gyarapítására a község adományából.

Könyvtárnok: G u b a S á n d o r tanító.

KÖRMÖCZBÁNYA. (Bars vármegye.)

708. A kath. legényegyesület könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1381 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából ünnep- és vasárnapokon d. u. 3-tól 5 óráig nyitva áll. Használati díj hetenként 4 fillér. 1902-ben 335 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 8 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: K o v á c s i k J ó z s e f.

Bellaagh Aladár, A körmöczbányai kath. legényegyesület története. 1891—1901. (Körmöczbánya. 1902.)

709. A magyar egyesület könyvtára.

1880-ban, közvetlenül az egyesület megalakulása után keletkezett.

Állománya 1485 kötet, öt szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden csütörtökön d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul 6 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 3850 mű kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 450 korona 58 fillér fordítottatott gyarapítására, 1903. évi költségvetése 300 korona.

Könyvtárnok : Mohapel Antal.

Mohapel Antal, Könyvtári jelentés a körmőczbányai magyar egyesület könyvtárának állásáról az 1899. évben. (Körmőczbánya, 1901.) — Bellagh Aladár, A körmőczbányai magyar egyesület huszonkettedik évi működése. (Körmőczbánya, 1902.) — A körmőczbányai magyar egyesület évi jelentései.

— — —

710. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1889-ben keletkezett.

Állománya 8369 kötet, egy teremben 7 szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Egy tanár jótállása mellett bárki használhatja.

Évi javadalmazása 1200 korona a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól.

1902. évi gyarapodása 195 kötet.

Könyvtárnok : Tokay Nagy Kálmán.

b) Régiség-gyűjtemény.

1877-ben keletkezett, midőn Víz Ferencz tanár a tanulók gyűjtéseiből megalapította.

Állománya 467 db, köztük 6 őskori és 4 antik tárgy, 3 fegyver, 6 középkori emlék, 10 kegyeleti tárgy és 535 db érem, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre : Víz Ferencz tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett. Fodor Attila lepke- és bogár-gyűjteménnyel, Teschler György tanár különböző preparátumokkal gyarapították.

Állománya 981 állat, köztük 34 emlős, 121 madár, 28 hüllő, 26 hal, 524 rovar és 248 alsóbbrendű állat; továbbá nagyobb növény- és ásványgyűjtemény, két nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Érdeklődők a gyűjtemény óráján való jelentkezés után bármikor megtekinthetik.

Az 1902. évben 90 korona 25 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 56 állat és 38 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségeloirányzata 200 korona.

A gyűjtemény őre : Teschler György tanár.

Hlatky József és Schröder Károly, A körmöczbányai középiskola története a XVI. századtól a jelenkorig. (Az 1894/95. évi értesítőben és különnyomatban : Budapest, 1895.)

711. Népkönyvtár.

1902. november 29-én alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

Állománya 670 kötet, a magyar-egylet helyiségében két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa és leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden délután 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 4 hét. Használati díj évenként 1 korona. 1903 márczius 29-ig 1500 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok : Paxner János.

712. A polgári és iparos egyesület könyvtára.

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyal Kupez István nyug. k. bányamérnök gyarapította.

Állománya 741 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer esti 8-tól 9 óráig nyitva áll. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben 441 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 77 korona 38 fillér fordítottot gyarapítására.

Könyvtárnok : id. K l e m m B é l a igazgató.

713. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1649-ben, a kolostorral egyidejűleg keletkezett. 1678-ban már könyvtári katalogust szerkesztettek róla, mely 273 kötetről számol be.

Állománya 6086 kötet, köztük 3 db ősnymtatvány, két teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

A kolostor tagjai használják.

1902-ben 30 kor. 60 fillér fordítottot javadalmazására, ebből beszereztetett 12 kötet.

Könyvtárnok : M a h á c s e k B é l a.

Ballagi Aladár, Felvidéki könyvtárúváltatok. (Magyar Könyvszemle, 1879. évf.)

714. Városi múzeum.

a) Könyvtár.

Állománya mintegy 2514 kötet és füzet, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

b) Egyéb gyűjtemények.

Állományuk 2422 tárgy, köztük 1111 db érem, melyek a könyvtárral együtt a városi levéltár mellett vannak elhelyezve. A gyűjtemény a városi pénzverés emlékeiből, néprajzi és iparművészeti tárgyakkól, néhány képből s jelentékenyebb természetrajzi gyűjteményből áll.

Leltára van.

A közönség hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között polgármesteri engedéllyel megtekintheti.

A gyűjtemények őre : W a g n e r G. E d e levéltárnok.

KÖRÖSBÁNYA. (Hunyad vármegye.)

715. Az E. M. K. E. könyvtára.

1896-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 110 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Katalogusa van.

Használatra a körösbányai polgári olvasó-egyletnek van átengedve a kikölcsönzés céljából állandóan nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

KÖRÖSHEGY. (Somogy vármegye.)

716. Az olvasóköri könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Adományokkal Ágoston József és Széchényi Imre gróf gyarapították.

Állománya 668 kötet, hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 420 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

1903. évi költségvetése 140 korona hirdapokra. 60 korona könyvvásárlásra és kötésre.

KÖRÖSRÉV. (Bihar vármegye.)

717. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium a község hozzájárulásával.

Állománya 113 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap, azontul naponként 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 101 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 30 korona.

Könyvtárnok: O z s v á t h J e n ő.

KÖSZEG. (Vas vármegye.)

718. A kereskedelmi kör könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 480 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kölcsönzés czéljából hetenként egyszer d. e. 9-től 11 óráig nyitva áll. 1902-ben 60 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

719. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A jezsuiták alapították a XVII. században. A Szent-Benedek-rend megvette számára az Ágostonrendiek lékai könyvtárát, Cseörgheő Lőrincz 1166, Bély Fidél 141 kötettel gyarapították. ezenkívül elhalt kőszegi rendtagok könyveivel szaporodott.

Állománya 12,678 kötet, ezek között 1 őnyomatvány és 4 régi magyar nyomtatvány, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül ténitvény mellett más megbízható személyek is használhatják. 1902-ben 47 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 360 korona a pannonhalmi főapátságtól, mely öszegen 1902-ben 114 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Molnár Béla.

b) Természetrzaji gyűjtemény.

1886-ban keletkezett. Adományokkal Rómer Flóris, Pados János dr., Freh Alfonz és Fásil István gyarapították.

Állománya 12,617 állat, köztük 14 emlős, 136 madár, 10 hulló, 18 hal, 12,389 rovar és 50 alsóbbrendű állat; továbbá növény- és ásványgyűjtemény, három szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 120 korona. 1902. évi gyarapodása 7 állat, 50 növény és 5 ásvány.

A gyűjtemény őre: Vörös Balduin.

A kőszegi gimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — Molnár Béla, a kőszegi Szent-Benedek-rendi kath. gimnázium tanári könyvtára. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)

KÖSZVÉNYESREMETE. (Torda vármegye.)

720. Az E. M. K. E. könyvtára.

1900-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 152 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden délután 4 órától nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj 2 fillér hetenként. 1902-ben 12 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Imre Ferencz tanító.

KÖZÉPAJTA. (Háromszék vármegye.)

721. Községi népkönyvtár.

1903. márczius 24-én alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 172 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van,

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: Szabó Kálmán ig. tanító.

KÖZÉPPALOJTA. (Hont vármegye.)

722. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 150 kötet, az ág. ev. lelkészi lakban elhelyezve.

A község tót anyanyelvű lakosai közül csupán 10—15 család használja.

Könyvtárnok: Szabó Gyula ág. ev. lelkész.

KRASZNA. (Szilágy vármegye.)

723. Népkönyvtárak.

A Wesselényi-egylet népkönyvtára 1888-ban, az állami iskola népkönyvtára 1885-ben keletkezett.

Az előbbi állománya 110, az utóbbié 200 kötet, egy-egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton nyitva áll. Az 1902. évben 1200 kötet kölcsönöztetett ki belőlük.

Évi javadalmazása 100 korona.

A könyvtárnoki tisztet az állami iskola tanító-testülete látja el.

KROMPACH. (Szepes vármegye.)

724. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben keletkezett s ugyanazon év szeptember 1-je óta van forgalomban a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 150 kötet, a városházán elhelyezve.

1902-ben 25 egyén használta a község idegen anyanyelvű lakosai sorából.

Könyvtárnok : T ü r n e r K á r o l y aljegyző.

KUNÁGOTA. (Csanád vármegye.)

725. Az állami népiskola könyvtára.

1887-ben alapította Kun László ig. tanító s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 800 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 622 egyén 695 kötetet használt.

1902-ben 200 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 270 korona.

Könyvtárnok : K u n L á s z l ó ig. tanító.

KUNHEGYES. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

726. *Ev. ref. ismélő-iskolai könyvtár.*

1885-ben alapította Uray Gyula ev. ref. tanító.

Állománya 314 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 11 óráig nyitva áll. 1902-ben 360 egyénnek 348 kötet kölcsönöztetett ki.

Könyvtárnok: Mester Albert ev. ref. tanító.

727. *A polgári olvasóköz könyvtára.*

Az egyesület 1854-ben, könyvtára 1858-ban keletkezett.

Állománya 524 mű, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. 1903-ban 943 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

A kunhegyesi polgári olvasóköz könyvtárának névsora. (Mezőtur, 1901.)

KUNOSVÁGÁS. (Bars vármegye.)

728. *A F. M. K. E. ifjusági könyvtára.*

1897-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 145 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Balogh Kálmán állami isk. igazgató.

KUNSZENTMÁRTON. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

729. *A kaszinó könyvtára.*

1874-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 600 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden kedden és csütörtökön d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 250 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

730. Községi tanítói és népkönyvtár.

1890-ben alapította Dósa József plébános.

Állománya 160 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétköznapon d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben 26 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 15 korona 26 fillér fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok : Nagy János tanító.

731. A polgári olvasó-egylet könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 700 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és irott katalogusa van.

Használat és kikölcsönzés céljából mindennap állandóan nyitva áll.

Az 1902. évben 10 korona fordítottott gyarapítására.

KUNSZENTMIKLÓS. (Pest vármegye.)

732. Az ev. ref. algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XVIII. század első felében, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Az első (1764. évi) feljegyzés 76 kötetről szól. 1830-ban szeniczei Szalai István dabasi birtokos és mérnök 829 kötetnyi könyvtárával gyarapodott. Az 1851. évi leltározás alkalmával már 1376 kötetet számlált.

Állománya 5858 kötet, köztük 29 régi magyar nyomtatvány, 1230 füzet, 44 térkép és 14 kötet atlasz, egy teremben elhelyezve. 1886-ban választatott ki belőle a 835 kötetből és 64 térképből álló tanári szakkönyvtár. Ez utóbbi a tanári szobában van elhelyezve, a mely egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják.

Évi javadalmazása 416 korona a gimnázium saját alapjából és az ideiglenes államsegélyből. 1902. évi gyarapodása 44 kötet és 1 térkép.

Könyvtárnokok: Szikszay Gusztáv igazgató és Apostol Pál tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1870 körül keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Burián János ügyvéd, Bernáth István ev. ref. lelkész örökösei, Dömötör Bertalan ev. ref. lelkész, Iványos Gyula, Szász Dezső, Apostol János és a ráczkevei ev. ref. egyház gyarapították.

Állománya 163 régiség és 3247 érem. üvegszekrényekben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Batthyány Lajos gróf elöltöltő ötlövetű revolvere, továbbá Virágh Gedeon honvédelezredes rabláncza és az aradi várban használt vésőeszközei.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Szikszay Gusztáv igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1855-ben keletkezett. Fejlesztéséhez a m. kir. földtani intézet és Soltra Lajos ev. ref. lelkész özvegye járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 224 növény, 783 ásvány, 184 közet és 69 kövület, üvegszekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Kis Ödön tanár.

A kunszentmiklósi ev. ref. gimnázium rövid története.
(Az 1886/89. évi értesítőben.) — *Tanesszközök és könyvtárak.*
(Az 1894/95. évi értesítőben.)

733. A kaszinó könyvtára.

1863-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 835 kötet, egy teremben öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés czéljából minden hétfőn és csütörtökön d. u. 1 és 2 óra

között nyitva áll. Az 1902. esztendőben 518 kötet kölcsönöz-
tetett ki belőle.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: Skultéty János.

---

734. A polgári olvasó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1868-ban, könyvtára 1870-ben keletkezett.
Állománya 1580 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön
olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköl-
csönzés céljából hetenként egyszer d. u. 1-től 3 óráig nyitva
áll. 1902-ben 1410 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 63 korona fordítottatott gyarapítására, 1903.
évi költségelőirányzata 150 korona könyvekre s 216 korona
hirlapokra.

Könyvtárnok: Durmatt István.

KÜKÜLLŐSZÉPLAK. (Kis-Küküllő várm.)

735. Népkönyvtár.

Az E. M. K. E. alapította a múzeumok és könyvtárak
országos tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaképp a
könyvtár a tanács felügyelete alatt áll.

LAJTAPORDÁNY. (Sopron vármegye.)

736. A D. K. E. népkönyvtára.

A dunántúli közművelődési egyesület alapította.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 1-től 2 óráig
nyitva áll.

Könyvtárnok: Poda János.

LÉCFALVA. (Háromszék vármegye.)

737. *Iskolai könyvtár.*

1884-ben keletkezett s 1898 óta használtatik népkönyvtáruul.

Állománya 333 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kölcsönzés czéljából mindig nyitva áll. 1902-ben 438 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 21 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 35 korona.

Könyvtárnok : K o c s i s A n d r á s ig. tanító.

LÉKA. (Vas vármegye.)

738. *Népkönyvtár.*

1900 november 17-én alapította Schermann Ágoston körjegyző.

Állománya 114 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából mindennap d. e. 8-tól 11 óráig és d. u. 1-től 3-ig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 70 kötet kölcsönöztetett ki.

Könyvtárnok : P o p p L a j o s.

LELED. (Hont vármegye.)

739. *A F. M. K. E. népkönyvtára.*

1902-ben keletkezett.

Állománya 173 kötet, a róm. kath. népiskolában elhelyezve.

1902-ben 90 kötetet használtak.

Könyvtárnok : V é g h K á r o l y kántortanító.

LELESZ. (Zemplén vármegye.)

740. A jászóvári prémontrei kanonok-rend konventjének könyvtára.

1802-ben keletkezett, midőn a II. József császár alatt eltörölt rend újból visszaállított.

Állománya 5471 kötet és 980 füzet, egy teremben elhelyezve.

Az 1902. évben 179 korona fordított javadalmazására.

1902. évi gyarapodása 11 kötet és 22 füzet.

Könyvtárnok: dr. Kussinszky Arnold.

LENGYELTÓTI. (Somogy vármegye.)

741. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1878-ban, könyvtára 1900-ban keletkezett. Adományokkal Berzsényi Gerő és gróf Zichy Béla gyarapították.

Állománya 1800 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 8 óráig nyitva áll. Használati díj hetenkint 4 fillér. 1902-ben 500 kötet kölcsönöztetett ki.

Könyvtárnok: Berzsényi Gerő igazgató.

LETENYE. (Zala vármegye.)

742. A kaszinó könyvtára.

1900-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1617 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenkint kétszer nyitva áll. 1902-ben 1217 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. esztendőben 60 korona 59 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Vajda Manó.

LÉVA. (Bars vármegye.)

743. A kaszinó könyvtára.

1854-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2116 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és szombaton d. e. 11-től 12-ig s csütörtökön d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama két hét, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő.

Könyvtárnok: K i s s G y u l a.

Mácsai Lukács, A Felvidék társadalmi köréből 1835—85. (Léva, 1886.) — A lévai kaszinó könyvtárának jegyzéke. (Léva, 1898.)

744. A kegyes tanítórend házi könyvtára.

Alapját a községi társházból Lévára szállított mintegy 2000 kötet könyv képezi. (Fejlesztésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) A könyvtár nagyobb-részt elhalt rendtagok hagyatékából gyarapodik.

Állománya 7954 kötet, egy teremben elhelyezve. Különös érdekességei az 1829-ben Bajusz Imre piarista által ajándékozott török levelek.

Czédula-katalogusa van.

745. A kegyes tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1815-ben keletkezett, midőn az intézet herceg Esterházy Miklós, a Marczibányi-család, Bars és Hontmegyék, Léva város közönsége és egyes főpapok adományaiból megalakult.

Eleinte csupán adományokból gyarapodott. 1852-ben már 1257 kötetből állott. Adományokkal a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium és a tud. akadémia gyarapították.

Állománya 1665 mű 2087 kötetben, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 540 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1886/87 óta évi 560 korona fordítottatik gyarapítására a tandíjakból. 1902. évi gyarapodása 85 kötet és 5 térkép.

b) Régiség-gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 90 antik tárgy, 97 fegyver, 14 középkori emlék, 25 kegyeleti tárgy, 59 gipszmásolat és 3050 érem, a természetrajzi szertárban három szekrényben elhelyezve.

Csupán adományozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 25 régiség s 1264 érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: P ó z n a J ó z s e f tanár.

c) Természettajzi gyűjtemény.

1863-ban keletkezett.

Állománya 1212 állat, köztük 26 emlős, 40 madár, 19 hulló, 32 hal, 347 rovar és 748 alsóbbrendű állat; továbbá 2286 növény és 1763 ásvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Idegenek csupán az igazgató engedélyével tekinthetik meg.

Évi javadalmazása 200 korona a tandíjakból. 1902. évi gyarapodása 21 állat, 84 növény és 28 ásvány.

A gyűjtemény őre: V á n d o r J ó z s e f tanár.

Dr. Tóth György. A lévai kegyesrendi főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

746. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2700 kötet, ebből 650 db iskolai értesítő és 60 db térkép, egy szobában és folyosón elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az iskola növendékei és az intelligens közönség is használhatja. 1902-ben 230 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Évi javadalmazása 200 korona, melyet átalány fejében a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól kap. 1902. évi gyarapodása 111 kötet, ebből 50 db iskolai értesítő.

Könyvtárnok: K r i e k J e n ő tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1902-ben keletkezett.

Állománya 40 régiség és 320 érem, dobozokban elhelyezve.
Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Horváth A. János.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1880-ban keletkezett.

Állománya 3833 állat, ezek között 38 emlős, 71 madár, 32 hüllő, 18 hal, a helyi fauna rovargyűjteménye 2899 fajjal, az iskolai rovargyűjtemény 258 fajjal, 32 db rovarbiológiai készítmény, 58 darabból álló pókgyűjtemény, 250 darabból álló tojásgyűjtemény és 150 darabból álló csigaházgyűjtemény; továbbá 800 növény, 220 darabból álló maggyűjtemény, 55 darab növénykészítmény, 450 ásvány, 25 kőzet és 45 kővület, a könyvtárteremben, az intézet folyosóján s tantermeiben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 korona az intézet költségvetéséből.

A gyűjtemény őre: Kriek Jenő tanár.

LIBETBÁNYA. (Zólyom vármegye.)**747. A F. M. K. E. népkönyvtára.**

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület. a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 150 kötet, a libetbányai magyar kör helyiségében elhelyezve.

Könyvtárnok: Knyaroviczky Gyula titkár.

748. A magyar kör könyvtára.

1887-ben keletkezett.

Állománya 1700 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Knyaroviczky Gyula tanító.

LIPPA. (Temes vármegye.)

749. *Ifjusági- és népkönyvtár.*

1888-ban keletkezett.

Állománya 259 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. e. 10-től 11-ig és vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. Az 1902. évben 198 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 134 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Bezsán Miklós.

750. *A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.*a) *Könyvtár.*

1891-ben keletkezett.

Állománya 6212 kötet, ezek között 175 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a tanulók, sőt a művelt közönség is díjtalanul használhatja.

Évi javadalmazása a m. k. vallás- és közoktatásügyi miniszter-től évi 300 korona; a tanulók járulékaiból körülbelül 800 korona.

Az 1901/2. iskolai évben 164 munka 180 kötetben szereztette be.

Könyvtárnokok: Tisza Ferencz és dr. Braun Róbert tanárok.

b) *Régiség-gyűjtemény.*

1876-ban keletkezett.

Állománya 1015 érem, 52 kis fiókot magában foglaló érem-szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a helyi érem-leletek.

Szaklajstroma van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Csupán adományozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Eisenkolb Aurél tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1874-ben keletkezett. Több preparatumát Szukk Antal és Kovacsics János tanárok készítették.

Állománya 20 emlős, 45 madár, 20 hulló, 2 hal, 100 rovar és 46 egyéb állat; továbbá 250 növény, 360 ásvány, 28 kőzet és 8 kőület.

Leltára van.

A közönség bármikor megtekintheti.

A *gyűjtemény őre*: Kovacsics János tanár.

A *lippai felső kereskedelmi iskola könyvtára*. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)

LIPTÓSZENTMIKLÓS. (Liptó vármegye.)

751. A magyar társalgókör könyvtára.

1880-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Id. Szent-Iványi József 40 koronás adománnyal gyarapította.

Állománya 804 mű 1077 kötetben, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden kedden és vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hónap, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 124 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 47 korona 70 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Joneszku Jenő polg. isk. tanár.

A *liptószentmiklósi magyar társalgókör tulajdonát képező könyvek címjegyzéke*.

752. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította.

Az állami polgári iskolában van elhelyezve.

Könyvtárnok: Skonyár Gusztáv áll. polg. iskolai igazgató.

753. A polgári kaszinó könyvtára.

Állománya 600 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

A tagok részére kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll.
 Könyvtárnok: Lackó Miklós.

LŐCSE. (Szepes vármegye.)

754. Az ág. h. evang. egyház könyvtára.

1710-ben, Hain Miklós hagyatékából keletkezett. Kezdetben a lőcsei ev. h. egyház főgimnáziuma és liceuma birtokában volt, ezek megszüntetésével azonban 1868-ban a nagy templomban helyeztetett el. Nagyobb adományokkal Institoris, Osterlamm Theophil s Müller György tanárok, továbbá Kupetz Lykurg igazgató és Weszter Lajos törzsorvos járultak gyarapításához.

Állománya 13,595 kötet, köztük 2 ösnyomtatvány és 15 régi magyar nyomtatvány; továbbá 50 térkép, 200 kézirat és 65 oklevél, a nagytemplom karzatán, egyik páholyában és a levéltári teremben elhelyezve. A könyvtárnak értékesebb része az épülőfélben levő gyülekezeti nagy teremben fog elhelyeztetni.

Betűrendes lajstroma és cédula-katalogusa van.

Jelenleg az egyházfelügyelő, a lelkész és segédlelkész őri-zete alatt áll.

Ballagi Aladár, Felvidéki könyvtárbevérlatok. (Magyar Könyvszemle. 1879. évf.)

755. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1851-ben keletkezett, midőn az addigi könyveket és egyéb felszerelést a távozó prémontreiek, mint a rend tulajdonát, elvitték s a helyükbe jövő cseh tanároknak az államtól kapott évi átalányból új könyvtárt kellett alkotniok. Főleg német és cseh könyveket szereztek. Nagyobb adományokkal dr. Richnavszky Pál, Szabó Elemér, Halász László és dr. Fleischer Jenő járultak fejlesztéséhez.

Állománya 6594 kötet, egy zárt folyosón elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül térítvény ellenében más megbízható egyének is használhatják.

Évi javadalmazása 700—800 korona a tanulmányi alapból. 1902. évi gyarapodása 231 kötet.

Könyvtárnok: Tittel Lajos tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1877-ben keletkezett. Adományokkal Ranezay József gyarapította.

Allománya 41 régiség, köztük 34 őskori, 1 antik tárgy, 2 fegyver, 1 néprajzi tárgy és 3 gipszmásolat; továbbá 689 érem és 17 bankjegy, a természetrajzi múzeumban, igazgatói irodában és a könyvtárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 2 régiség és 93 érem.

- * *A gyűjtemény őre*: Ranezay József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1850-ben keletkezett.

Allománya 2737 állat, ezek között 546 emlős, 225 madár, 11 hüllő, 12 hal, 515 rovar és 42 egyéb állat; továbbá 1386 növény, 695 ásvány, 157 kőzet és 7 kővület, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a múzeum órének kalauzolása mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása a tanszerátalányból 200—300 korona, mely összesen az 1902. évben 3 állat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Nessler Alajos tanár.

Borsodi Miklós, A löcsei kir. kath. főgimnázium történetének vázlatja rövid bevezetéssel a városról. (Az 1867/68. és 1868/69. évi értesítőben.) — A tanári könyvtár alapléttára az 1884/85. tanév végén. (Az 1888/89. és 1889/90. évi értesítőben.) — U. annak II. része. (Az 1890/91. évi értesítőben.) — U. annak III. része. (1894/95. évi értesítőben.) — A természetrajzi gyűjtemény alapléttára az 1889/90. tanév végén. (Az 1892/93. évi értesítőben.) — A történelmi és földrajzi szerek alapléttára az 1888/90. tanév végén. (Az 1891/92. évi értesítőben.) — Dr. Horváth Akos, Kőkorszaki leletről a Szepességben. (Archaeologiai értesítő, XXIII. k.) — Halász László, A löcsei kir. kath. főgimnázium története. (Lőcse, 1896.)

756. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1885-ben, kevéssel az intézet alapítása után keletkezett.

Állománya 1508 kötet, egy szobában négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 400 korona, 1900—1903. évi gyarapodása 159 kötet.

Könyvtárnok: Szentistványi Dániel tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1881-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium és dr. Holub Emil járultak fejlesztéséhez.

Állománya 241 állat, ezek között 27 emlős, 37 madár, 8 hüllő, 8 hal, 121 rovar és 40 egyéb állat, továbbá 146 növény, 134 ásvány, 50 kőzet és 40 kővület, két szobában elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: Hadik Ida.

757. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett; alapját a volt lőcsei ág. evang. gimnázium könyvtárának egy része képezte. 1889-ben dr. Róth Samu főreáliskolai igazgató könyvtárának egy részével gyarapodott.

Állománya 5876 kötet, egy könyvtári szobában, a tanári szobában és a folyosón felállított szekrényekben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az 1902. évben 723 korona 24 fillér fordított javadalmazására, miből 188 kötet szereztetett be. 1903. évi költség-előirányzata 690 korona.

Könyvtárnok: Bauer József tanár.

b) Természetrajzi könyvtár.

1870-ben keletkezett.

Állománya 622 állat, ebből 39 emlős, 141 madár, 27 hüllő, 43 hal, 9 rovargyűjtemény és 370 egyéb állat, továbbá

103 növény, 861 ásvány, 155 kőzet és 155 kövület, a természetrajzi szertár 2 termében elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 345 korona 76 fillér fordítottatott javadalmazására, a mely összegben 4 állaton kívül természetrajzi taneszközök szereztettek be.

A gyűjtemény őre: Kordos Gusztáv tanár.

Dr. Demkó Kálmán, A löcsei egykori ág. ev. gimnázium és a jelenlegi m. kir. áll. főreáliskola története. (Lőcse, 1896.)

LOSONCZ. (Nógrád vármegye.)

758. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett, melyet négy osztálylyal 1590 körül alakított meg a ref. egyházközség s később (1796-tól) theológiával kapcsolatos főiskolává fejlesztett, mely a mult század harminczas éveiben jogi karral is bővült. A főiskola gazdag könyvtára azonban az 1849 aug. 8-iki veszedelem alkalmával porrá égett, s az elszegényedett intézet új könyvtárát a Losonczi vidékén lakott ref. családok ugyyszólván a magukéból rakták össze utána. 1869-ben, midőn az állam az iskolát az egyháztól átvette, már 5415 kötetből állott.

Állománya 16,650 kötet és füzet, köztük egy ösnyomtatvány, tizenhárom magyar nyelvű és tizenhárom idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 73 térkép, 50 kézirat és 2 oklevél, egy teremben elhelyezve.

A könyvtár érdekessége Joannes Brentio Catechismusa 1551-ből, mely a czimlapján olvasható bejegyzés szerint Kalvin Jánosé volt és tőle marginális jegyzeteket is tartalmaz.

Czédula-katalógusa van.

Évi javadalmazása 800 korona a tauszerátalányból, mely összegben az 1902. évben 237 kötet és füzet szereztetett be.

Könyvtárnok: dr. Illyefalvi Vitész Aladár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1869-ben keletkezett, midőn az állam az intézetet átvette. Állománya 452 db még rendezetlen érem stb.

A gyűjtemény őre: Gresits Miksa igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Az állattani gyűjtemény 1312 db; a növénytani gyűjtemény 772 db, az ásvány, kőzet és földtani gyűjtemény pedig 877 dbból áll. Mindezek egy nagy teremben vannak elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Malesevics Emil.

Concilia Emil, Losonczi könyvtárainak ismertetése. (Magyar Könyvszemle, 1885. évf.) — Ambrus Mór, Vázlatok a losonczi gimnázium háromszázados életéből. (Losonc, 1885.) — A losonczi gimnázium vázlatos története. (A 1894/95. évi értesítőben.)

759. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1869-ben keletkezett, midőn az állam az átvett protestáns algimnáziumok egyikét tanítóképzővé alakította át.

Állománya 1632 kötet és 33 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a tanulók, sőt a művelt közönség is használhatja. A kölcsönzés elismervény ellenében történik. Az 1902. évben 269 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 160 kor. a m. kir. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 20 kötet és 2 térkép.

Könyvtárnok: Nagy Iván tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1869-ben keletkezett.

Állománya 356 állat, 76 növény és 1318 ásvány, a fizikai szerekkel együtt két külön teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 170 kor. a m. kir. vallás- és közokt. minisztériumtól, mely összeg egy része azonban fizikai felszerelésekre fordítandó.

A gyűjtemény őre: Zorkóczy Ede tanár.

Concilia Emil, Losonczi könyvtárainak ismertetése. (Magyar Könyvszemle, 1885. évf.)

760. Városi közkönyvtár.

1851-ben keletkezett, midőn Kubinyi Ágost hivatkozással arra, hogy 1849 aug. 8-ikán az oroszok által okozott tüzvészben a ref. kollégium és az ág. ev. gimnázium jelentékeny értékű könyvtárai teljesen elpusztultak, országos felhívást bocsátott közzé oly czélból, hogy ezen veszteség pótlására könyveket adományozzanak. Ezen felhívás oly szép eredménnyel járt, hogy a könyvtár már 1853-ban több ezer kötettel bír s a használatnak átadott. 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, mely 1898-tól 1902-ig évi 600 kor., 1903-ban 400 kor. állami segélyben részesítette.

Állománya 21,416 kötet, a városháza földszinti két termében elhelyezve, 10 személyre berendezett külön olvasóteremmel. Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem, ünnep- és vasárnapok kivételével, naponta d. e. 9-től 12-ig nyitva van. Biztosítéku minden olvasó kivétel nélkül 10 koronát fizet. Az olvasódíj 1 óra 1 korona, negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 4 kor. 80 fillér, egész évre 9 kor. 1902-ben 8261 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 1350 korona fordítottat javadalmasására, mely összesen 357 kötet szervezetett be. A könyvtárnok fizetése évi 600 korona. 1903. évi költségvetése 750 korona.

Könyvtárnok: Draskóczy József.

A losonczi városi közkönyvtár szabályrendelete és könyveinek címjegyzéke. (Losoncz, 1883.) — Concília Emil, Losoncz könyvtárainak ismertetése. (Magyar Könyvszemle, 1895. évf.) — A losonczi városi közkönyvtár könyveinek pótló címjegyzéke 1884—95. (Losoncz, 1896.)

LOVASBERÉNY. (Fehér vármegye.)

761. Ev. ref. népkönyvtár.

1887-ben alapította Marton Sándor ev. ref. tanító. Állománya 316 kötet, egy szekrényben elhelyezve. Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 6-tól 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 300 kötet kölcsönzött ki belőle.

Az 1902. évben 50 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Nagy Mihály földmives.

762. Az Olvasókör könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.
 Állománya 347 kötet magyar és 358 kötet német munka.
 két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.
 Leltára és írott katalogusa van.
 A tagok részére kikölcsönzés czéljából minden héten egy-
 szer d. u. 5-től 7-ig nyitva áll.

Könyvtárnok : P a p p J á n o s tanító.

LOVRIN. (Torontál vármegye.)

763. Iskolai könyvtár.

1869-ben alapította a község s 1896 óta népkönyvtáruul is szolgál.

Állománya 800 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj évi 20 fillér.
 1902-ben 70 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok : S c h ü t z J ó z s e f tanító.

LUGOS. (Krassó-Szörény vármegye.)

764. A gör. kath. egyházmegye gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1850-ben, Áron Tivadar nagyprépost könyveiből keletkezett.
 Külön helyisége 1878 óta van.

Állománya mintegy 5000 kötet, köztük 1 db ósnyomtat-
 vány, továbbá 126 térkép, 8 db földgömb és 101 csomag
 kézirat.

Leltára van.

Javadalmazását a lugosi püspöktől kapja.

b) Egyéb gyűjtemények.

Állományuk 68 részmetszet, a könyvtárban elhelyezve, s több
 más múzeumi tárgy, a püspöki lak különböző helyiségeiben
 felállítva.

Leltáruk van.

*Archeologische-epigraphische Mittheilungen aus Österreich-
 Ungarn, VI. és VII. k.*

765. *A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.*

a) Könyvtár.

1837-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. A könyvtárra vonatkozó első jelentés az 1876/77. évi értesítőben jelent meg, midőn mindössze 452 kötetből állott. 1893-ban, mikor az állam az intézetet a vármegyétől átvette, már 2185 kötetre gyarapodott. 1902-ben Suttág Ferencz nyug. tanfelügyelő 142 kötetet gyarapította.

Állománya 8108 kötet, két szobában elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják egyik intézeti tanár szavatolása mellett.

Évi javadalmazása 600 kor. 1902. évi gyarapodása 506 kötet.

Könyvtárnok : N e m e s J á n o s tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1878-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal a szab. osztrák államvasut-társaság és Kiss Lajos tanár járultak fejlesztéséhez.

Állománya 445 állat, 1599 növény, 515 ásvány, 260 kőzet és 60 kövület, egy nagy teremben elhelyezve.

Alapleltára van.

Évi javadalmazása 300 korona.

Az állatgyűjtemény 1900 óta 50 db kitömött állattal, a növénygyűjtemény 72 szárított növényvel, a kövületek állománya 8 darabbal gyarapodott.

A gyűjtemény őre : K i s s L a j o s tanár.

Rettegi Károly, A lugosi állami főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — A lugosi állami főgimnáziumi könyvtárak. (Az 1899/900. évi értesítőben.)

MAGYARBÁNHEGYES. (Csanád vármegye.)

766. *Községi népkönyvtár.*

1878-ban alapította a község. 1899-ben újabb adományozott a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 310 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 250 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 30 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 20 korona.

Könyvtárnok : Pusztay Sándor.

MAGYARBIKAL. (Kolozs vármegye.)

767. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 333 kötet, az állami elemi iskolában elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán este nyitva áll. Az 1903. évben 371 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

MAGYARÓVÁR. (Mosony vármegye.)

768. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1739-ben, a rendház alapításával egyidejűleg keletkezett a házban elhunyt rendtagok hagyatékából gyarapodott.

Állománya 6951 kötet, ezek között 2 ösnyomtatvány; továbbá 2675 kézirat, 10 oklevél és 22 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A rendtagokon kívül mások is használhatják.

Évi javadalmazása 210 kor., Szálé János magyaróvári lakos alapítványának kamataiból.

Könyvtárnok : Suller János.

A kegyes-tanítórend magyaróvári könyvtárának katalogusa. (Magyar-Óvár, 1895.)

769. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XIX. század hatvanas éveiben keletkezett, midőn a társház könyvtárából a tanárok szükségleteinek megfelelő könyveket külön választották.

Állománya 4283 kötet, ezek között tiz idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 53 térkép, az igazgató előszobájában és irodájában hét nagy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czedula-katalogusa van.

Biztosíték mellett a közönség is használhatja.

Évi javadalmazása 353 korona a felvételi díjából. 1902. évi gyarapodása 142 kötet és 1 térkép.

Könyvtárnok: Czimmermann Pál tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1850-ben gyűjtés útján keletkezett és 1881-ben állítottatott össze. Nagyobb adományokkal Rhode Tivadar, dr. Fűredi Róbert, Ivánfi Ede, Cselkó I., dr. Németh A., Ujhelyi Imre és Rappensberger Vilmos járultak gyarapításához.

Állománya 1010 érem, a múzeumban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség alkalomadtán szabadon megtekintheti.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XIX. század hatvanas éveiben keletkezett. Nagyobb adományokkal Peck István, Ebenlöch Ferencz, a pozsonyi természettud. egyesület, Balás Árpád, dr. Sötér Ágost és Kőszeghi Frigyes járultak fejlesztéséhez.

Állománya 384 állat, továbbá 1479 növény, 1492 ásvány és 314 közet, üvegszekrényekben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

A közönség alkalomadtán szabadon megtekintheti.

Évi javadalmazása 400 korona a felvételi díjából, mely összegben az 1902. évben 21 állat és 24 növénypreparatum szereztetett be.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: Rappensberger Vilmos igazgató.

Rappensberger V., A kegyes-tanítórend vezetése alatt álló magyaróvári gimnázium története 1739—1894. Különlenyomat az 1893/94. évi értesítőből. (Győr, 1894.) — Rappensberger Vilmos. A kegyes-tanítórend vezetése alatt álló magyaróvári gimnázium könyv- és szertárainak leltára. Különlenyomat az 1894/95. évi értesítőből. (Győr, 1895.)

770. A m. kir. gazdasági akadémia gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1818-ban keletkezett, midőn az intézetet Albert Kázmér szász-tescheni herczeg megalapította.

Állománya 11,984 kötet, ezek között két őnyomtatvány; továbbá 78 térkép, négy egymásba nyíló szobában elhelyezve, a tanárok számára külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az intézeti tanárokon kívül a hallgatók is használhatják. Kikölcsönzés czéljából hetenként egy órán át nyitva áll. A kikölcsönzés tartama két hét. Tankönyvek több példányban lévén, azok egy-egy félévre is kiadatnak. 1902 ben 160 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása a költségvetés szerint 4000 korona és 200 kor. a könyvtárnok tiszteletdíja. 1902. évi gyarapodása 220 kötet és 3 térkép.

Könyvtárnok: Thallmayer Viktor tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

Az akadémiaival egyidejűleg keletkezett, különösen azonban 1884 óta gyarapodott és rendeztetett.

Állománya 10,500 állat, ezek között 48 emlős, 127 madár, 30 hüllő, 66 hal, 18,000 rovar, 239 egyéb állat és 500 tojás; továbbá 7000 növény, 5000 gomba, 50 gubacs, 2089 ásvány, 765 közet és 110 kövület, az állat-, növény- és ásványtani tanszékek gyűjteménytáraiban nyolcz teremben elhelyezve.

Szakleltárai vannak.

A közönség a szaktanárok engedélyével előzetes bejelentés mellett megtekintheti.

Új beszerzések és kiegészítések az állat-, növény- és ásványtani tanszékek 2000 koronát tevő javadalmazásából történnek a szükséghez képest. 1902-ben 1681 kor. fordított gyarapítására. ebből 2000 állat, 89 ásvány és 115 közet és kövület szereztetett be.

A gyűjtemény őrei: (állattan) Mezey Gyula. (növénytan) Linhart György és (ásványtan) dr. Nyiredy Jenő tanárok.

A b) alatti gyűjteményt 1902-ben 103 látogató tekintette meg.

Verzeichniss der Bücher bei der landwirtschaftlichen Bildungsanstalt in Ungarisch-Altenburg. Aufgenommen zu Ende

des Jahres 1848. (Magyar-Óvár, 1849.) — Katalog der Bibliothek der k. k. höheren landwirtschaftlichen Lehranstalt in Ungarisch-Altenburg. Aufgenommen am 31-ten Oktober 1859. (Magyar-Óvár, 1860.) — Hecke W., Die Landwirtschaft der Umgebung von Ungarisch-Altenburg und die landwirtschaftliche Lehranstalt daselbst. (Wien, 1861.) — Rodiczky E., A magyaróvári m. kir. gazdasági felsőbb tanintézet könyvtárának jegyzéke. (Magyar-Óvár, 1872.) — Die k. ung. höhere Landwirtschaft-Lehranstalt zu Ung.-Altenburg. (M.-Óvár, 1873.) — A magyar-óvári m. k. gazd. akadémia könyvtárának jegyzéke. (Magyar-Óvár, 1894.) — A magyar-óvári m. k. gazd. akadémia könyvtári jegyzékének kiegészítő jegyzéke. (Magyar-Óvár, 1896.)

771. A mosonymegyei történelmi és régészeti egylet múzeuma.

Az egyesület ideiglenesen 1882 szept. 2-ikán, véglegesen 1883 okt. 6-ikán alakult meg, s a vármegye tulajdonát képező múzeum létesítését tűzte ki egyik főfeladatává. A vármegye 1883 szept. 29-ikén elvállalta az egyesület védnökségét és az örökös alapító tagok sorába lépett. A gyűjtemények kezdetben Magyar-Óvár városa városházának nagy termében, majd a megyeház épületének különböző helyiségeiben voltak elhelyezve. Most az ujonnan épült megyei színház második emeletén két teremben nyertek elhelyezést. 1897-től kezdve az egyesület viszonyai kedvezőbbre fordultak, mert a vármegye évi 1000 koronát szavazott meg régészeti ásatásokra. A gyűjtemények 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az egyesület 1902-ben 8 tiszteletbeli, 8 örökös alapító, 7 alapító és 65 rendes tagot számlált. Törzsvagyona 2400 korona. 1902-ben 226 kor 90 fillért fordított gyűjteményeire. 1903. évi költségelőirányzata 1200 kor. ásatásokra, 1900 kor. beszerzésekre és szükségletekre.

Elnöke : dr. S ö t é r Á g o s t ügyvéd ; *alelnöke* : Ö s h e g y i J ó z s e f tiszti főügyész ; *titkár* : H e g y i M i k l ó s szolgabíró.

a) Könyvtár és levéltár.

Állománya 1902 végén 557 kötet könyv, 17 db térkép s 499 db okirat, két teremben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség is használhatja térítvény ellenében.
1902-ben 76 korona fordítottatott gyarapítására, miből 63 kötet és 29 oklevél szerveztetett be.
A könyvtárnoki állás nincs betöltve.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 1902 végén 5168 db régiség, 1848 db érem és 77 db régi bankjegy, két teremben elhelyezve. Az állam 1898-ban 1000 kor., 1899-től 1901-ig évenként 800 kor. segélylyel járult gyarapításához.

Kiválóbb nevezetességei a papréti római fibulák, a czugi, szentpéteri és németvölgyi népvándorlaskorabeli leletek.

Leltára van.

A közönség minden vasárnap d. e. 9-től 12 óráig megtekintheti.

A gyűjtemények őre: dr. Sötér Ágost.

A mosonymegyei történelmi és régészeti egyesület alapszabályai. (Budapest, 1885.) — A Mosonymegye védnöksége alatt álló mosonymegyei történelmi és régészeti egyesület elnöki jelentései. (Magyar-Óvár, 1886—1893.) — Dr. Sötér Ágost, A mosonymegyei történelmi és régészeti egyesület emlékkönyve 1882—1898. (Magyar-Óvár, 1898.)

772. A Széchényi-kör könyvtára.

1882-ben, közvetlenül az egyesület megalakulása után keletkezett.

Állománya 1030 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden pénteken és szombaton d. u. 1-től 2-ig nyitva áll. 1902-ben 600 egyén 1040 kötetet kölcsönzött ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Faltin Adolf.

A magyaróvári Széchényi-kör könyvtárának jegyzéke. (Magyar-Óvár, 1896. és 1901.)

MAGYARPÉCSKA. (Arad vármegye.)

773. Ifjusági és népkönyvtár.

1869-ben keletkezett.

Állománya 271 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap reggel 8-tól 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Felnőttek heti 10 fillér használati díjat fizetnek. 1902-ben 242 egyén 260 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 43 kor. 84 fillér fordítottatott javadalmazására. 1903. évi költségelőirányzata 76 korona.

Könyvtárnok : Kölln József állami isk. tanító.

MAGYARREMETE. (Bihar vármegye.)

774. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 155 kötet, hét szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 3-tól 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 100 egyén 127 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 25 korona fordítottatott javadalmazására a község pénztárából.

Könyvtárnok : Herman Mózes állami isk. tanító.

MAGYARSÁROS. (Kis-Küküllő vármegye.)

775. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 111 mű 115 kötetben, az unitárius egyház iskolatermében felállítva, külön olvasóhelyiséggel.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton nyitva áll. 1901 szeptembertől 1903 szeptemberig 134 kötetet használtak az olvasóteremben, kikölcsönzöttetett 236 kötet.

MAKLÁR. (Heves vármegye.)

776. Iskolai könyvtár.

1884-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 32 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 23 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 15 korona a község pénztárából.

Könyvtárnok : Sebők Lajos tanító.

MAKÓ. (Csanád vármegye.)

777. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1860-ban, könyvtára 1863-ban keletkezett. Adományokkal Tóth József megyei főjegyző gyarapította.

Állománya 2279 kötet, külön teremben hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenkint kétszer d. e. 11-től fél 1 óráig nyitva áll. 1902-ben 7020 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 200 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Martinek Béla.

Martinek Béla, A makói kaszinó könyvtárában levő könyvek címjegyzéke (Makó, 1903.)

778. A kath. kör könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Dessewffy Sándor püspök gyarapította.

Állománya 544 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 1671 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 123 korona fordított gyarapítására.

779. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1895 szept. 1-én, az intézettel egyidejűleg keletkezett. A megszünt polgári fiúiskola és a csanádmegyei történeti és régészeti társulat könyvtáraival gyarapodott.

Állománya 1945 kötet, köztük hat idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 43 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmozása a tanszer-átalányból és a rendkívüli utalványból 1000 korona. 1902. évi gyarapodása 208 kötet és 1 térkép.

Könyvtárnok: László Ignác tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománnyal a megszünt csanádmegyei történeti és régészeti társulat járult gyarapításához.

Állománya 63 őskori s 14 antik tárgy, 78 fegyver, 168 középkori emlék, 7 kegyeleti tárgy, 40 gipszmásolat és 3582 érem, egy teremben három szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége az 1849. évi kétforintos bankjegy kliséjének egy betétje.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodás 20 érem, 40 kép, 20 kézirat és 40 levél.

A gyűjtemény őre: A b a f f y Béla tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1895 szept. 1-én keletkezett. Fejlesztéséhez Török Imre főügyész, Lonovics Sándor földbirtokos és Halász Árpád tanár járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 68 emlős, 229 madár, 26 hüllő, 11 hal, 6500 rovar és 393 egyéb állat; továbbá 502 növény, 621 ásvány, 189 közet és 131 kövület, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 2200 állat és 20 közet.

A gyűjtemény őre: H a l á s z Á r p á d tanár.

780. Papháti k. tanyai népkönyvtár.

1898-ban keletkezett.

Állománya 110 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul napi 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 86 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Proska Gusztáv tanító.

MÁKÓ. (Kolozs vármegye.)**781. Az állami iskola ifjusági könyvtára.**

1874-ben keletkezett s 1902 december 1-je óta használatik népkönyvtárul.

Állománya 68 kötet, egy szekrényben elhelyezve,

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 56 egyén használta a könyvtárt.

1903. évi költségelőirányzata 60 korona.

Könyvtárnok: Ujfalvi István állami isk. igazgató.

MAKSA. (Háromszék vármegye.)**782. Nép- és ifjusági könyvtár.**

1875-ben keletkezett.

Állománya 210 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden második vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontúl heti 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 162 egyén 168 kötetet használt.

1903. évi költségelőirányzata 40 korona.

Könyvtárnok: Magyarai György állami isk. igazgató.

MÁLNAPATAKA. (Nógrád vármegye.)

783. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 85 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Petrivaldszky Károly állami isk. igazgató.

MÁRAMAROSSZIGET. (Máramaros várm.)

784. Az ev. ref. főiskola könyvtára.

Válszerűleg még a XVI. században, az intézettel egyidejűleg keletkezett. A főiskola fentartó hatósága 1901-ben a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte. Az állam ugyanez évben 1100 kor. segélyben részesítette s nyilvános olvasótermének berendezésére 4000 kor. rendkívüli segélyt vett fel az 1902. évi állami költségvetésbe, mely az 1903. év folyamán bocsátatván az előljáróság rendelkezésére, fele részben a butorozás, fele részben a könyvanyag czedulázása költségeire szolgál fedezetül.

Állománya 15,421 kötet, köztük 2 önyomtatvány, 186 magyar és 30 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, két nagy teremben és a tanári szobában elhelyezve.

Topografikus czedula-katalogusa van; szaklajstroma és betűrendes katalogusa most készül.

A jogakadémia és főgimnázium tanárain kívül a közönség is használhatja.

1902. évi gyarapodása 22 kötet és 3 térkép.

Könyvtárnok: Simon Géza.

A máramarosszigeti ref. tanoda történetének vázlata. (M.-Sziget, évn.) — A máramarosszigeti helv. hitv. lyceum történetének rövid vázlata. (Budapest, 1885.)

785. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Az egyesület 1841-ben alakult, de könyvtárral hosszu ideig nem bírt. 1851. decz. 14-ikén óhajként mondták ki a kaszinó-egyesület gyűlésén, hogy a kincstári hivatalnokok közt alakult »Magyar Olvasókör« olvadjon be a kaszinó-egyesületbe. Ez óhaj a múlt század 60-as éveinek végén teljesült s így e kör könyv-

tára vetette meg a kaszinó könyvtárának alapját. 1868-ban az ifjúsági kör könyvtárával gyarapodott.

Állománya 1800 kötet, egy teremben elhelyezve.

Van leltára és katalogusa.

Használók számára minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 7-ig kikölcsönzés céljából nyitva van.

Évi javadalmazása 240 kor.

Könyvtárnok: Bökényi Dániel és Dobay Sándor.

A máramarosszigeti kaszinó-egyesület könyvtárának katalogusa. (Máramarossziget, 1881.)

786. A kegyes-tanítórend r. kath. algimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapját 1824-ben Csereminszky Miklós, az Erdődy grófok nevelője vetette meg 110 kötetre menő ajándékával. Adományokkal Szighy Gábor, Fitos Antal és Békefy Károly gyarapították.

Állománya 2826 kötet és 17 térkép, egy szobában elhelyezve. Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül mások is használhatják elismervény ellenében. 1902-ben 116 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazását az intézet 800 koronányi tanszerátalányából nyeri. 1902. évi gyarapodása 54 kötet vétel.

Könyvtárnok: Preszeller Ferencz.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1850 körül keletkezett a Vermás Károly kabalapójánai prefektus által adományozott ásványgyűjteményből. Adományokkal Máramarossziget városa és Denk Adolf cs. k. biztos gyarapították.

Állománya 389 állat, köztük 6 emlős, 51 madár, 5 hulló, 100 rovar és 177 egyéb állat, továbbá növény- és ásványgyűjtemény, szekrényekben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Schmollinger Antal.

Popini Albert, A máramarosszigeti kegyes-tanítórendi gimnázium vázlatos története. (Máramarossziget, 1894.)

**787. A m. kir. állami felsőbb leányiskola
gyűjteményei.**

a) Könyvtár.

1877-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2036 kötet és 130 db történelmi és földrajzi térkép, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 kor. 1902. évi gyarapodása 24 kötet és 12 térkép.

Könyvtárnok : P f e n d e s a c k I r é n tanítónő.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1877-ben keletkezett.

Állománya 82 állat, 281 növény, 449 ásvány, 23 kőzet és 8 kövület, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre : M o k c s a y n é B ó n i s V i l m a tanítónő.

**788. A m. kir. állami tanítóképző-intézet
könyvtára.**

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2302 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják. 1902-ben 405 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 160 kor. a m. kir. vallás- és közokt. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 30 kötet.

Könyvtárnok : T a n f i I v á n tanár.

789. A máramarosvármegyei múzeum.

1873-ban, a máramarosvármegyei múzeum-egyesülettel egyesülettel egyidejűleg keletkeztek. Az egyesület közbejött különböző akadályok következtében hosszabb ideig szünetelt és csak az 1898. év folyamán kezdte meg újból működését. 1900-ban egyesült az orsz. magyar bányászati és kohászati egyesület máramarosvidéki osztályával. s 1902-ben állami felügyelet alá helyezte múzeumát.

A gyűjtemények egy egykori fürdő épület (Lónyay János-ut 40.) nagy termében vannak elhelyezve. 1902-ben 1421 kor. 10 fillér fordítottot gyarapításukra. Az 1903. évi költségelőirányzat: 400 kor. lakbérre, 480 kor. a segédőr fizetése, 600 kor. a gyűjtemények gyarapítására s 50 kor. vegyes kiadásokra.

Az egyesület elnöke: Várady Gábor; *alelnökök:* Szabó Sándor és Hetényi Kálmán; *titkár:* Kremnitzky Armand; *pénztárnok:* dr. Pap Tibor; *ellenőr:* Szilágyi József.

a) Könyvtár és levéltár.

1873-ban keletkezett.

Állománya 339 kötet, köztük 1 magyar, 11 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány és 14 idegen nyelvű régi külföldi nyomtatvány; továbbá 5 térkép, 7 metszet, 546 kézirat, 11 oklevél és 98 levél, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van. Szakemberek a választmány által meghatározott feltételek mellett mindig vehetnek kölcsön könyveket, a közönség számára minden héten egyszer nyitva áll.

1902. évi gyarapodása 163 kötet, 1 térkép, 3 metszet, 158 kézirat, 4 oklevél és 6 levél.

b) Régiségvár, iparművészeti és néprajzi gyűjtemény.

1901-ben keletkezett.

Állománya 12 őskori tárgy, 6 fegyver, 140 középkori emlék, 11 kegyeleti tárgy, 240 érem, 267 máramarosi pecsétnyomó és 13 db néprajzi tárgy; összesen 689 db, a többi gyűjteménnyel együtt egy közös nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Szakemberek számára mindig nyitva áll, a közönség hetenként egyszer megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 684 db, ebből 240 db érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1901-ben keletkezett.

Állománya 1902 végén 10 emlős, 65 madár, 1 hulló, 33 rovar, 82 növény, 632 ásvány, 64 közet és 22 kőület, összesen 909 db volt, egy közös nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Szakemberek számára mindig nyitva áll, a közönség hetenként egyszer megtekintheti.

1902-ben és 1903-ban évenként 400 kor. államségélyben

részesült, melyből 173 kitömött állat, 681 rovar és 549 növény praeparatum szereztetett be.

A *gyűjtemények őre*: Báthori József; *segédőr*: Koricska György.

790. A polgári kör könyvtára.

1862-ben, az egyesülettel egyedejüleg keletkezett. Adományokkal Priell Kornélia és Lator Sándor gyarapították.

Állománya 2100 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasó-helyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartalma egy hét, azontul 20 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 4500 kötet kölcsönöztett ki belőle.

Az 1902. évben 150 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Faigel Károly igazgató.

MÁRIAPÓCS. (Szabolcs vármegye.)

791. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára.

1758-ban keletkezett s a szerzetes atyák után maradt könyvekből gyarapodott.

Állománya 2060 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Csupán a rend tagjai használják.

1902. évi gyarapodása 60 kötet.

Könyvtárnok: Maxim Gy. Ágoston.

MARKAZ. (Heves vármegye.)

792. Népiskolai könyvtár.

Keletkezési éve ismeretlen s már régóta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 95 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 16 kötet kölcsönöztetett ki belőle. 1903. évi költségelirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: D I a b á c s B e r t a l a n kántortanító.

MAROSBOGÁT. (Torda vármegye.)

793. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1894-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület, 1895. január 1-én nyílt meg.

Állománya 188 kötet, az állami iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 128 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: S o ó s L á s z l ó állami isk. igazgató.

MAROSLUDAS. (Torda vármegye.)

794. Tanítói-, nép- és ifjusági könyvtár.

1894-ben keletkezett.

Állománya 935 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. azontul két hetenként 20 fillér büntetés fizetendő. Használati díj évi 4 korona. 1902-ben 540 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 108 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi gyarapodása 250 korona.

Könyvtárnokok: D e m é n y E n d r e és L é t a i A n t a l.

MAROSSZENTMIHÁLY. (Torda vármegye.)

795. Népkönyvtár.

1875-ben keletkezett s 1902. óta szolgál népkönyvtáruul.

Állománya 48 kötet, az állami iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden délután 5-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 38 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Dabóczy János állami isk. tanító.

MAROSUJVÁR. (Alsó-Fehér vármegye.)

796. Az olvasókör könyvtára.

1885-ben keletkezett.

Állománya 1200 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: dr. Bikfalvi Károly.

MAROSVÁSÁRHELY. (Maros-Torda várm.)

797. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A partikula 1718-ban, a sárospataki és gyulafehérvári kollégiumok egyesülésekor keletkezett. A partikulának 50 darab könyve volt. Sárospatakról Gyulafehérvárra s innen Marosvásárhelyre 38 db könyv került. Gyulafehérvárott Buzinkai Mihály, Pósaázi János, Kaposi Sámuel tanárok s ez utóbbinak felesége, Rozgóni Anna, továbbá Horti és Veszprémi István református püspökök gyarapították. (További történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 16,944 mű, 21,267 kötetben és 6673 füzetben, ezek között 9 ósnyomtatvány és 226 régi magyar nyomtatvány; továbbá 96 db kézirat és egy nagyobb oklevélgyűjtemény, három teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel. Kiválóbb nevezetességei: XV. századi latin biblia-kézirat, kéziratoss gyógyszertári műszótár 1500 körüli időből és a csiki székely krónika 1696. évi kézírata.

Szaklajstroma, betűrendes és helyi katalogusa van.

Használók számára állandóan nyitva áll. Idegenek egy rendes tanár jótállása mellett 15—30 napig használhatják. Ritkaságokat, műkincseket és kéziratokat csak az előljáróság engedélyével lehet használni.

Kölcson intézetek előljáróinak megkeresésére s a szállítás költségeinek megtérítése mellett adnak belőle, ritkaságok kikölcsönzéséhez azonban az előljáróság különös engedélye szükséges.

b) Régiséggyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya több ezüst emléktábla, ősi czimer, zászló, vaslemez-ing, kehely, kard, honvédpuska, pecsétnyomók, továbbá olajfestmények, ezek között egy mestermű, némelyek szerint Van Dycktól, rajzok és nyomatok, a könyvtár termeiben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemények őre: Koncz József.

Koncz József, A marosvásárhelyi ev. ref. kollégium ismeretése. — Koncz József, A marosvásárhelyi ev. ref. kollégium könyvtára. (Az 1876/77. évi értesítőben.) — Koncz József, A marosvásárhelyi helv. hitv. főtanodai könyvtár ismertetése. (Marosvásárhely, 1877.) — U. az. (Magyar Könyvszemle, 1879. évf.) — A marosvásárhelyi kollégium könyvtára többes példányainak jegyzéke. (Marosvásárhely, 1884.)

798. A gróf Teleki család könyvtára.

Gr. Teleki Sámuel kancellár († 1822.) alapította a XVIII. század végén. 1798-ban kelt alapító-levelével családi hitbizományyá tette azzal az intézkedéssel, hogy a család tartozik azt nyilvános használatra a közönség előtt megnyitni. A könyvtár a grófi család hitbizományi házában van elhelyezve s jelenlegi tulajdonosa gr. Teleki Samu.

Állománya mintegy 40,000 kötet s számos kézirat, egy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel. Kiválóbb nevezetességei: a Curtius műveit tartalmazó Korvin-kódex, Cornelius Tacitus: Annales XI. könyv és Historiarum V. k. 1—26. fejezet, egy XV. századi hártýára irt latin biblia, a Teleki-kódex név alatt ismert nyelvemlék, régi magyar nyomtatvány 1711-ig terjedőleg a XVI. századból 38, a XVII. századból 187 és a XVIII. századból 15, összesen 240 mű. Ezek között 18 egyetlen példány, továbbá számos önyomtatvány.

Rendes nyitási napjai nincsenek. Használata a család által alkalmazott könyvtárnok közvetítésével történik. Kölcsön nem adnak belőle.

Könyvtárnok: Nemes József.

Bibliothecae Samuelis S. R. I. Com. Teleki de Szék Pars Prima. (Bécs, 1796.) — Pars Secunda. (Bécs, 1800.) — Pars Tertia. (Bécs, 1811.) — Pars quarta (Bécs, 1819.) — Jakab E., A Teleki-könyvtár és a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond-társaság. (Figyelő, VI. k.) — Ifj. Bias István, Gróf Teleki Sámuel első könyvtárnoka és a könyvtár első osztályozása s rendezése Bécsben. (Magy. Könyvszemle, 1901.)

799. A kaszinó könyvtára.

1833-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1848-ban elpusztult s csak 1890-ben szervezetett újra. Gyarapításához br. Kemény Pál, Zeyk János s br. Bánffy János járultak adományokkal.

Állománya 684 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és irott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 9-ig van nyitva.

Az 1900. évben 463 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Lakatos Sámuel.

Alaprendszabások. (M.-Vásárhely, 1833.) — Alapszabályok. (M.-Vásárhely, 1853.) — A marosvásárhelyi casino alapszabályai. (M.-Vásárhely, 1894.) — Lakatos Sámuel, Ötven év a marosvásárhelyi kaszinó életéből. (Maros-Vásárhely, 1886.)

800. A róm. kath főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1708-ban keletkezett, midőn a jezsuiták az intézetet megnyitották. Nagyobb adományokkal Lázár Ádám ügyvéd, Füstös Károly és Bodó Ádám tanárok járultak gyarapításához. Kovács Ferenc plébános 1104 darabból álló könyvtárát hagyományozta az intézetnek.

Állománya 2997 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Biztosíték mellett a tanárokon kívül mások is használhatják.

Évi javadalmazása 600 korona a felszerelési átalányból, melyet az erdélyi r. k. státustól kap. 1902. évi gyarapodása 146 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési ideje ismeretlen. Nagyobb adománnyal Kovács Ferencz plébános gyarapította, ki 1899-ben régiség- és éremgyűjteményét az intézetnek hagyományozta.

A régiségek pontos meghatározása és szakszerű elhelyezése megfelelő helyiségek hiányában eddig még nem volt keresztülvihető. Állománya 1724 db, ebből 529 db régiség, a többi érem és bankjegy, ideiglenesen a tanári szobában, az igazgatói irodában és a tantermekben elhelyezve.

1902. évi gyarapodása 7 régiség s 105 érem és bankjegy.

Az a) és b) alatti gyűjtemények öre: Büchler Pál.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1708-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Dr. Erődi Béla főigazgató az állattárhoz, dr. Koch Antal egyetemi tanár az ásványtárhoz járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1789 állat, 1114 növény és 1556 ásvány, két teremben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség felügyelet alatt megtekintheti.

1901. és 1902. évi gyarapodása 10 állat.

A gyűjtemény öre: Szántó Endre.

A marosvásárhelyi r. k. gimnázium és nevelőház története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — A marosvásárhelyi r. k. főgimnázium könyvtára. (Az 1901. és 1902. évi értesítőben.)

MAROSVÉCS. (Torda vármegye.)

801. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1889-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 148 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj két hétre 2 fillér. 1902-ben 61 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Könyvtárnok: Tályai György.

MASKOVA. (Nógrád vármegye.)

802. Iskolai és népkönyvtár.

A nógrádmegyei nemzeti intézet alapította s 1891-ben nyílt meg.

Állománya 80 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap d. e. 11-től 12-ig s d. u. 4-től 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 8 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 2 kor. 60 fillér fordítottatott javadalmazására.

Könyvtárnok: Jankó Gyula tanító.

MÁTÉSZALKA. (Szatmár vármegye.)

803. A polgári kaszinó könyvtára.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Barna Béla.

MÁTRABALLA. (Heves vármegye.)

804. Iskolai és népkönyvtár.

1879-ben alapította a r. k. iskolaszék s 1884-ben nyílt meg.

Állománya 121 kötet és 204 füzet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap délután nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 6 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 5—10 korona a község pénztárából.

Könyvtárnok: Szabó József kántortanító.

MEDGYES. (Nagy-Küküllő vármegye.)

805. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A mai főgimnáziumi könyvtár a XVII. század első negyedében fennállott Schulbibliothek és az 1808-ban alapított Kollegialbibliothek egyesítéséből keletkezett 1817-ben.

Állománya 20,037 kötet, ezek között több ezer darab iskolai értesítő, 3 ösnyomtatvány, 1 magyar és 15 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, 3 térkép, 89 kézirat, 209 oklevél, négy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az intézet tanárain kívül a kerületi lelkészek és tanítók évi használati díj fejében használhatják, mások évi 4 kor. 80 fillér használati díjon kívül 12 kor. biztosítékot tartoznak letenni. A kikölcsönzés térítvény ellenében történik. 1902-ben 540 kötet könyv és 575 egyéb tárgy kölcsönözött ki belőle.

1902-ben 500 kor. fordítottott javadalmazására az egyház pénztárából és a használati díjából, miből 185 kötet szereztetett be. 1903. évi költségvetése 400 kor. könyvekre, 100 kor. könyvkötésre és 100 kor. a könyvtárnok tiszteletdíja.

Könyvtárnok: R ö m e r K á r o l y tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

A XIX. században keletkezett.

Állománya 87 régiség, köztük 15 fegyver, 2 gipszmásolat és 74 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: B i n d e r L a j o s tanár.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1843-ban keletkezett. A Verein für Siebenbürgische Landeskunde, Akner M., dr. Schenit Ferencz ásványgyűjteményekkel gyarapították.

Állománya 1757 állat, köztük 13 emlős, 47 madár, 22 hüllő, 7 hal, 1607 rovar és 62 egyéb állat, továbbá növény- és ásványgyűjtemény, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 100 korona.

A gyűjtemény őre a természetrাজ tanára.

Gräser András, Geschichtliche Nachrichten über das Mediascher Gymnasium. (Az 1851/52. évi értesítőben.) — *Rosenauer Mihály, Katalog der Lehrerbibliothek des evang. Gymnasiums A. B. in Mediasch. (Az 1891/92. és 1892/93. évi értesítőben.)* — *Schuller Ferencz, Geschichte der evang. Gymnasiums A. B. in Mediasch. (Az 1895/96. évi értesítőben.)*

806. A magyar kaszinó könyvtára.

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 850 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnokok: Kovács Árpád és Keresztes Jenő.

MENCSELY. (Veszprém vármegye.)**807. A D. K. E. vándorkönyvtára.**

1901 szeptemberben alapította a dunántúli közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 489 kötet, a községi előjáróságnál egy szekrényben elhelyezve.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 461 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Szöllősy Árpád jegyző.

MESZTEGNYŐ. (Somogy vármegye.)**808. A r. kath. kör könyvtára.**

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából havonként egyszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 193 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 10 kor. fordítottat javadalmazására.

Könyvtárnok: Magyar József.

MEZŐBÁND. (Torda vármegye.)

809. A Mezőbánd és vidéki olvasó-egylet
könyvtára.

1865-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1219 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj évenként 2 kor. 40 fillér. 1902-ben 462 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Bartha Lukács állami isk. igazgató.

810. Népkönyvtár.

1902 október 28-án alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa. 1902 november 29-én nyílt meg.

Állománya 374 mű egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn délután 2-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1903. évben 641 kötet kölcsönözött ki belőle.

Könyvtárnok: Visky Gyula ref. pap.

MEZŐBERGENYE. (Torda vármegye.)

811. Népkönyvtár.

1901 januárban alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 208 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Részben írott, részben nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 7-től 8-ig és szerdán d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 250 kötet kölcsönözött ki belőle.

Az 1902. évben 100 kor. 78 fillér fordítottatott javadalmazására.

Könyvtárnok: ifj. Kádár Márton tanító.

MEZŐSÁMSOND. (Torda vármegye.)

812. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1898-ban alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 145 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. 1902-ben 115 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Kali Albert állami isk. igazgató.

MEZŐTÁRKÁNY. (Heves vármegye.)

813. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 198 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama négy hét, azontul heti 20 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 2208 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 40 korona.

Könyvtárnok: Jászberényi Miklós.

MEZŐTUR. (Jász-Kun-Szolnok várm.)

814. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XIX-ik század elején keletkezett. Nagyobb könyvado-mánnyal 1880-ban bárándi Kiss Sándor járult gyarapításához

Állománya 7484 kötet, köztük 2 magyar és 6 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, 76 térkép és 15 kézirat, egy nagy teremben és a tanári szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma, czédula-katalogusa, törzskönyve és betűsoros katalogusa van.

A tanárokon és tanulókon kívül a város intelligens közön-sége is használhatja térítvény ellenében. 1902-ben 1700 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902. évi javadalmazása 2118 korona, mely összesen 720 kötet, 1 térkép és egy nagy könyvszekrény szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 1400 korona.

Könyvtárnok: Vékony Sándor tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1860-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal a »Tiszazugi régészeti társulat« járult gyarapításához, a mely több ízben küldött a vízszabályozási munkálatok alkalmával talált tárgyakat.

Állománya 283 régiség, ezek között 48 őskori és 70 középkori tárgy, 2 fegyver, 83 újabbkori emlék, 1 néprajzi és 79 kegyeleti tárgy; továbbá 1527 érem, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége egy teljesen ép, szépen csiszolt kőfejsze, mely 1898-ban a város határában találtatott.

Katalogusa most készül.

Míg a lajstromozás folyik, a közönség számára sem nyitattik meg.

Rendes évi javadalmazása nincs, a város határában talált tárgyak vételárát azonban mindig a főgimnázium pénztára fedezi. 1902. évi gyarapodása 2 db régiség és 38 db érem.

A gyűjtemény őre: Lányi Lajos tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1860-ban keletkezett.

Állománya 697 állat, ezek között 59 emlős, 230 madár 22 hulló, 26 hal, 338 rovar és 27 egyéb állat; továbbá 1366 növény, 1184 ásvány, 105 kőzet és 372 kővület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szakkatalogusa van.

A téli hónapok kivételével vasárnaponként a közönség díj nélkül megtekintheti.

Az 1902. évben 302 korona fordítottatott gyarapítására, mely összesen 28 állat, 8 ásvány és 20 kőzet szereztetett be. 1908. évi költségelőirányzata 150 korona.

A gyűjtemény őre: Szakács György tanár.

A c) alatti gyűjteményt 1902-ben körülbelül 100 látogató tekintette meg.

A mezőturi ev. ref. főgimnázium könyvtárának betűsoros jegyzéke. (Mező-Tur, 1900.)

815. A felsőrészi polgári olvasóköri könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 720 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kölcsönzés céljából hetenként háromszor nyitva áll. 1902-ben 2022 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 120 kor. fordított gyarapítására.

816. A hidszegi olvasótársulat könyvtára.

1877-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 900 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kölcsönzés céljából minden csütörtökön este 7-től 8-ig és vasárnap d. e. 11-től—12 óráig nyitva áll. 1902-ben 177 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 15 kor. fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 56 kor. 47 fillér.

817. A központi olvasó-egylet könyvtára.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 2354 kötet, tíz szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 1462 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 250 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnokok: Elekes Ferencz és Pantó János.

818. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1897-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 341 kötet, 31 térkép és 120 kép, a tanári szobákban e célra készült szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán a tanári testület tagjai használják. 1902-ben 60 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 300 korona, a vallás- és közokt. minisztériumtól s a tanulóktól szedett 2 koronás könyvtárdijakból. Ez

összesen az 1901. és 1902. évben 160 kötet és 8 térkép szereztetett be.

Könyvtárnok: Fehér Géza.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1897 szeptember havában keletkezett.

Állománya 105 állat, köztük 7 emlős, 78 madár, 2 hulló és 8 hal, továbbá 84 növény és 42 ásvány, a természettudományi előadási teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 24 kor.

A *gyűjtemény őrei*: Freyler Berta és Fehér Géza né.

819. Városi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. 1900 május 20-án nyílt meg. A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa 1902-ben 2000 koronás könyvtárral egészítette ki, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 674 kötet, a városi bazárépület egy földszinti szobájában öt szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából, a nyári nagy szünet kivételével, minden hétköznapon d. e. 8-tól 12-ig s d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 6319 egyén 9987 kötetet kölcsönzött ki. 1903. évi forgalma 14077 kötet.

Az 1902. évben 157 kor. 91 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata: 300 kor. a könyvtárnok fizetése s 500 korona könyvbeszerzésre.

Könyvtárfelügyelő: dr. Lukács Imre városi t. főorvos; *könyvtárnok*: Albusz Irma.

MEZŐVÁR. (Vas vármegye.)

820. Iskolai könyvtár.

1870 körül keletkezett s 1879 óta népkönyvtárral is szolgál.

Állománya 117 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

1902-ben 77 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Kolosvári Ferencz állami isk. tanító.

821. Községi népkönyvtár.

1902-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.
1902 december 29-én nyílt meg.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig
nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap.

Könyvtárnok: Kolosvári Ferencz állami isk. tanító.

MIKEFALVA. (Kis-Küküllő vármegye.)

822. Népkönyvtár.

Az E. M. K. E. alapította a múzeumok és könyvtárak
orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek folytán a tanács
felügyelete alatt áll.

MIKÓFALVA. (Heves vármegye.)

823. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 121 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll. A kikölcsönzés
tartama 15 nap. 1902-ben 70 egyén 94 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Kormos Béla kántortanító.

MINDSZENT. (Csongrád vármegye.)

824. A 48-as kör könyvtára.

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 422 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön
olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. 1902-ben
335 egyén 680 kötetet kölcsönzött ki.

MIRISZLÓ. (Alsó-Fehér vármegye.)

825. *Községi népkönyvtár.*

1901-ben alapította a m. k. földmivvelésügyi minisztérium. Állománya 112 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 51 egyén 83 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Kiss Elek állami isk. tanító.

MISKOLCZ. (Borsod vármegye.)

826. *Az ágost. hitv. ev. egyház nyilvános
közkönyvtára.*

1817-ben keletkezett. Árvai Teőreök Sándor megyei árvaszéki ülnök végrendelet nélkül halván el, testvére s örököse, Teőreök Vilma, 3141 kötetből álló értékes könyvtárát 1876-ban 12,000 koronás alapítvánnyal együtt az egyháznak adományozta azon kikötéssel, hogy nyilvános könyvtár legyen s hetenként kétszer a jelentkezők ingyen használhassák. Adományokkal Ambrózy János, Dunay Imre, Záborszky Sámuel, Draskóczy Sámuel, gróf Telekiné és Jóny Tivadar gyarapították. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) 1902-ben múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyeztetett, mely 1000 kor. gyarapítási segélyben részesítette. Az egyház ugyanez évben népkönyvtár felállítására is kapott a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa javadalmából 1000 koronát, de annak e célra való felhasználása ez év folyamán nem történt meg.

Állománya 1902-ben 7661 mű 10,767 kötetben, 2 kézirat, 3 db régi magyar nyomtatvány volt, az ág. ev. egyház tanács-termében elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Leltára, szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Használók számára minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. Kölcsön megfelelő biztosíték mellett adnak belőle. 1902-ben 745 egyén 1245 kötetet használt az olvasóteremben, kikölcsönzött 17 egyén 57 kötetet.

Évi javadalmazása 300 kor. a könyvtár javára letett Teőreök-

féle 6000 koronás alapítvány kamataiból. 1902. évi gyarapodása 78 mű 137 kötetben vásárlás útján és 43 kötet ajándék.

Könyvtárnok: Gebe Endre.

A miskolczi ág. hitv. ev. egyházközség nyilv. könyvtárának teljes jegyzéke 1901-ről. (Miskolcz, 1902.)

827. A borsodmegyei gazdasági egyesület könyvtára.

Az egyesület 1864-ben, könyvtára 1889-ben keletkezett. Állománya 472 kötet, egy irodai könyvszekrényben elhelyezve. Leltára és írott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából mindig nyitva áll.

Könyvtárnok: Vértessy Tivadar titkár.

828. A borsod-miskolczi közművelődési és múzeum-egyesület múzeuma.

Az 1899-ben megalakult borsod-miskolczi közművelődési és múzeum egyesület alapította meg. Adományaikkal a magyar nemzeti múzeum, a vallás- és m. k. közokt. minisztérium, Borsod vármegye, Miskolcz város és mások gyarapították. 1901-ben a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyeztetett, mely az első évben könyvtára gyarapítására 600 kor., régiségtára gyarapítására 400 kor. segélyben részesítette. 1902-ben 400 kor. régészeti és 500 kor. természetrajzi segélyt, 1903-ban 300 kor. régészeti, 300 kor. iparművészeti és 500 kor. természetrajzi államssegélyt kapott. A vármegye ezenfelül 1902-ben természetrajzi gyűjteménye létesítésére 2000 koronát, 1903-ban egy régiséggyűjtemény megvásárlására 2000 koronás segélyben részesítette. Gyűjteményei a város tulajdonát képező egykori református főgimnáziumi épületben nyerve elhelyezést, 1902. október havában adattak át a nyilvánosságnak.

Állománya régiségeket, ipar- és szépművészeti, néprajzi és természetrajzi tárgyakat foglal magában.

A múzeum őre: Molnár József.

Az egyesület elnökei: dr. Tarnay Gyula alispán és Soltész Nagy Kálmán országgyűlési képviselő.

A borsod-miskolczi közművelődési és múzeum-egyesület alapszabályzata. (Miskolcz, 1899.)

829. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XVI-ik század közepén, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Az 1706. évben a városba tört német és rác hadsereg nagyrészen elpusztította. 1749-ben ismét helyreállított. Alapítványt Palóczy Horváth Mária tett a fejlesztésére 1867-ben. Könyvadományokkal Bodnár Sámuel 1850-ben, Korponai Sámuel igazgató-tanár, Szücs György, Jóny Tivadar, Vendéghy Gábor és Tolcsvai Nagy Gedeon stb. járultak fejlesztéséhez.

Állománya 12,224 kötet, ezek között 5 önyomtatvány és 5 db idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy e célra épült nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézethez tartozó egyének is használhatják.

Évi javadalmazása 600 kor., mely összesen az 1902. évben 58 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: dr. J á r m y J ó z s e f tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1860 körül keletkezett.

Állománya 56 régiség és 600 érem, egy e célra épült teremben és egy zárt folyosón elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség vizsgálatok és ünnepélyek alkalmával megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 korona.

A gyűjtemény őre: M o l n á r J ó z s e f tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A gimnáziummal egyidőben keletkezett. Miskolcz város 9660 darabból álló rovargyűjteménnyel gyarapította.

Állománya 9998 állat, ebből 9660 rovar, továbbá 350 növény, 270 ásvány, 35 közet és 42 kövület, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség ünnepélyek és vizsgálatok alkalmával megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 kor.

A gyűjtemény őre: B u d a y J ó z s e f tanár.

Dr. Kovács Gábor. A miskolczi ev. ref. főgimnázium története I—II. (Miskolcz, 1885. és 1895.)

830. A kir. kath. gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1878-ban keletkezett, mely évben az árvis a régi könyvtárt egészen megsemmisítette. Adományokkal Samassa József egri érsek, Kruesz Krizosztom főpát, Ferenczy Imre és Begovcsevics Róbert kanonokok, Benedek Ferencz és Szvorényi József igazgatók, Luge László és Bartha Tamás stb. gyarapították.

Állománya 6099 kötet, ezek között egy idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy bérházban négy szobában elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. 1902-ben 40 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 518 kor. 70 fillér fordítottatott gyarapítására, mely összesen 87 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 500 korona.

b) Régiség-gyűjtemény.

1851-ben keletkezett.

Állománya 1245 érem, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre : Haan József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1851-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Pius Titius minorita, Jablonszky Flóris tanár, Baruch gyógyszerész s a vallás- és közokt. m. k. minisztérium járultak gyarapításához.

Állománya 174 állat, 285 növény és 650 ásvány, öt szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van. 1902-ben 98 kor. 50 fillér fordítottatott gyarapítására, ebből 5 db növénymodell szereztetett be.

A gyűjtemény őre : Xántus Gábor tanár.

Bajay Amand, A miskolczi kir. kath. gimnázium története. (Miskolcz, 1896.)

831. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1886-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara 2000 koronás alapítványt tett számára.

Állománya 966 kötet, egy teremben elhelyezve, mely egyszerűsrend olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklapstroma és czédula-katalógusa van.

A tanárokon kívül a város művelt közönsége is használhatja térítvény mellett. 1902-ben 112 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 494 kor. fordítottat gyarapítására, miből 41 kötet szerzeteteti be. 1903. évi költségelőirányzata 400 kor.

Könyvtárnok : Brósz Károly.

832. A mezőgazdák társas-egyletének könyvtára.

1897-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 450 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. 1902-ben 860 egyn 1130 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 80 kor. 90 fillér fordítottat gyarapítására.

833. A nemzeti kaszinó könyvtára.

1894-ben, a néh. Kun József által e célra hagyományozott 1000 kor. alap felhasználásával keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 5-től 7-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 100—300 kor.

Könyvtárnok : Szombati László.

A miskolczy nemzeti kaszinó könyvtárának katalógusa.
(Miskolcz, 1897.)

834. A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1872-ben keletkezett. Fejlesztéséhez özv. Szücs Sámuelné, Macskásy Sándor tanár, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület, Szabó Ferencz plébános, Tóth Pál igazgató s a vallás- és közokt. m. k. minisztérium járultak adományokkal.

Állománya 224 kötet és 18 térkép, az intézet tanácstermében álló könyvszekrényben elhelyezve, mely egyszersemind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója van.

Csupán az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 50 kor. 1902. évi gyarapodása 15 kötet.

Könyvtárnok : Torkos Etelka.

b) Természetrizai gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Ferenczy Lajos alapítványt tett fejlesztésére. Tárczay Kálmán orvos kagyló- és csigagyűjteménnyel, Hermann Ottó ásványgyűjteménnyel gyarapította.

Állománya 6606 állat, köztük 19 emlős, 104 madár, 10 hüllő, 7 hal és 85 egyéb állat, továbbá 13 doboz rovar, egy növény- és egy ásványgyűjtemény, az intézet természettudományi szertárában elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása 200 kor. az ev. ref. egyházkerület pénztárából.

A gyűjtemény őre : Szombathy Kálmán.

MÓCS. (Kolozs vármegye.)

835. Ifjusági és E. M. K. E. könyvtár.

Az ifjuságit 1886-ban alapította az állam, a másikat az erdélyi magyar közművelődési egyesület 1895-ben. Mindkettő alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Az ifjusági könyvtár állománya 210 kötet, az E. M. K. E. könyvtáré 200 kötet, egy-egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 150 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 58 korona 48 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költséglelőirányzata 69 kor. 50 fillér.

Könyvtárnok : Benczédi János állami isk. igazgató.

MODOR. (Pozsony vármegye.)

836. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1530 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Csupán az intézet tagjai használják.

Évi javadalmazása 160 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 23 kötet.

Könyvtárnok: Sztankovics János tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Állománya 354 állat, ebből 21 emlős, 75 madár, 17 hüllő, 7 hal, 219 rovar és 15 egyéb állat; továbbá 878 növény és 162 ásvány, a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 100 korona fordítottatott gyarapítására, miből 20 állat és 30 növény szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Bakos Kálmán tanár.

MOHA. (Fehér vármegye.)

837. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivélsügyi minisztérium.

Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Jákóy János ref. tanító.

MOHÁCS. (Baranya vármegye.)

838. Az iparosok olvasóköri könyvtára.

1869-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1229 kötet, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenkint kétszer d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. Használati díj havonként 20 fillér. 1902-ben 3790 mű kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 165 kor. 20 fillér fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Sebők András.

839. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Az egyesület 1864-ben, könyvtára 1865-ben keletkezett. Adományokkal Haas K., Wanke F., Német Lipót és Freytag F. gyarapították.

Állománya 1400 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és írott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap d. u. 5-től 8-ig használható. Kikölcsönzés céljából szerdán és szombaton d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 175 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnokok: Boda Károly és Kerekes János.

Emlékkönyv a mohácsi kaszinó negyedszázados fennállásának megünnepléséről. (Mohács, 1896.)

840. Népkönyvtár.

A muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította.

A könyvtár állománya, melyet 1903-ban vett át a községi előljáróság a mohácsi iparosok olvasó-körétől, a községi tornáépületben van elhelyezve, s jelenleg 338 művet tartalmaz 338 kötetben.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11 és 12 óra között nyitva áll. Az 1903. évben 186 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

841. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

A XVIII. század elején keletkezett.

Állománya 1604 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Caupán a rend tagjai használják.

Könyvtárnok: Letics Peregrinus zárdafőnök.

MONOR. (Pest vármegye.)
842. Az egyesült kaszinó és kör könyvtára.

Az egyesület 1863-ban, könyvtára 1870-ben keletkezett.

Állománya 2140 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölszönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 2-től 6 óráig nyitva áll.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnokok: Mikola László és Molnár Dénes.

MOÓR. (Fejér vármegye.)
843. A kapuczinus-rend kolostorának könyvtára.

1696-ban, a kolostorral egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5000 kötet, ezek között 3 db ósnyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betürendes katalogusa van.

Csak a rend tagjai használhatják.

Évi javadalmazása 20 korona a kolostor pénztárából. 1902. évi gyarapodása 2 kötet.

Könyvtárnok: Ponty Fülöp.

---

844. Nép-, iskolai és tanítói könyvtár.

1875-ben alapította a községi iskolai tantestület.

Állománya 765 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 2-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. Használati díj havi 20 fillér. 1902-ben 98 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

A könyvtárnak 400 korona alaptőkéje van a takarékpénztárban elhelyezve.

Könyvtárnok: Konetsny Gyula isk. igazgató.

845. A társaskör könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 988 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. Az 1901. évben 500 kor. fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: Reszler Jakab.

MUNKÁCS. (Bereg vármegye.)

846. A beregmegyei általános tanítóegyesület könyvtára.

1878-ban keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnokok: Balajthy István és Szocska József tanítók.

847. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapját kövesligeti Román Ferencz munkácsi ügyvéd vetette meg 1868-ban a maga könyvgyűjteményével, melyet a szekrényekkel együtt a munkácsi ugynevezett nagyobb tanodának hagyományozott. Könyvadományokkal Fankovich Sándor igazgató és Schultz Antal tanár gyarapították. Rendezése 1882-ben, 1885/6-ban és 1895/6-ban történt.

Állománya 4755 kötet, 126 térkép és 1000 kézirat, egy könyvtár-teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják igazgatói engedélyvel és elismervény mellett. 1902-ben 234 térítvényen 325 kötet kölcsönöztetett ki.

1902-ben évi gyarapodása 149 darab 1903. évi költség-előirányzata 311 kor. 40 fillér.

Könyvtárnok: Kauffmann Aurél tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 502 db érem, három szekrényben elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Igazgatói engedélyvel a közönség is megtekintheti.

A gyűjtemény őre: dr. Jankovics József Mihály.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1868-ban keletkezett.

Állománya 1505 állat, ezek közt 475 emlős, 65 madár, 20 hulló, 15 hal, 950 rovar és 250 egyéb állat; továbbá 1165 növény, 584 ásvány, 202 kőzet, és 68 kővület, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség igazgatói engedélyvel megtekintheti.

Az 1902. évben 165 kor. 40 fillér fordított gyarapítására, miből 32 darab növény minta szereztetett be. 1902. évi költség-előirányzata 200 korona.

A gyűjtemény őre: Vargha Ferencz tanár.

A munkácsi m. k. állami főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

MURASZOMBAT. (Vas vármegye.)

848. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1878-ban, könyvtára 1892-ben keletkezett.

Állománya 772 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 6

óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hónap, azontul napi 1 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 486 kötet kölcsönzött ki belőle.

Az 1902. évben 34 korona fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 120 korona.

Könyvtárnok: Schnell János.

849. Népkönyvtár.

1902 november 28-án alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán délután nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1903. július 16-ig 783 egyén 919 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Takács R. István állami isk. tanító.

850. A D. K. E. vándorkönyvtára.

1897-ben alapította a dunántúli közművelődési egyesület: a múzeumok és könyvtárak országos tanácsainak javadalmából is gyarapodott, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 304 kötet, az állami óvodában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 767 egyén 1048 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Takácsné Kamermayer Irma állami óvónő.

MUZSNA. (Udvarhely vármegye.)

851. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1894 márczius 23-án alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 109 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 9-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 214 egyén 343 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Szathmáry Lajos állami isk. tanító.

NÁDASD. (Borsod vármegye.)

852. A lemezhengergyári felügyelő és munkás személyzet olvasó-egyletének könyvtára.

Az egyesület 1893-ban, könyvtára 1894-ben keletkezett. Állománya 1087 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer este 6-tól 8 óráig nyitva áll. 1902-ben 1882 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 519 korona fordítottát gyarapítására.

1908. évi költségelőirányzata: 200 korona folyóiratokra, 200 korona könyvszekrényre s 300 korona könyvekre.

NÁDASD. (Vas vármegye.)

853. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 150 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 3-tól 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 600 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: M. Nagy Bálint ev. tanító.

NAGYÁG. (Hunyad vármegye.)

854. A könyvtáregylet könyvtára.

1890-ben alapították Golián Károly, Bodor Miklós. Z. Knöpfler Gyula és dr. Szmik Gyula.

Állománya 2024 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 9-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 4 hét, azontúl naponként 2 fillér büntetés fizetendő. Használati díj évenként 2 korona. 1902-ben 1322 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 86 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Bauer Károly.

855. Tanítói könyvtár.

1891-ben alapította az állami iskola tanítótestülete s 1903 márczius 15 óta használta népkönyvtárul.

Állománya 618 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Az 1902. évben 89 korona 40 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelirányzata 60 korona.

Könyvtárnok: Orsi György állami isk. tanító.

NAGYBÁNYA. (Szatmár vármegye.)

856. A kaszinó könyvtára.

1834-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Bremer János az ötvenes években 300 német szépirodalmi művel gyarapította.

Állománya 1500 mű 3000 kötetben, egy teremben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 3-ig van nyitva.

Használati díj kötetenként egy hétre 4 fillér, azontul 8 fillér büntetés fizetendő.

Könyvtárnok: Bilcz István.

A nagybányai kaszinó-egyesület könyvjegyzéke. (Nagybánya, 1892. — A nagybányai kaszinó-egyesület könyvjegyzéke. Rendezte Bencsik János gimn. tanár. (Nagybánya, 1896.)

857. A kath. legényegyesület könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Meszlényi Gyula, Dunsai János, Bónis István stb. gyarapították.

Állománya 481 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kölcsönzés céljából hetenként egyszer d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj hetenként 4 fillér. 1902-ben 602 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 25 korona fordítottatott gyarapítására.

858. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg a minoriták alapították, midőn 1774-ben az intézet vezetését az eltörölt jezsuita-rendtől átvették.

Állománya 4276 kötet, egy szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül más intelligens és megbízható egyének is használhatják az intézeti tanárok jóállása mellett. 1902-ben 898 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 600 korona a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 205 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1887-ben keletkezett.

Állománya 1285 db régiség, ebből 25 db gipszmásolat és 1050 db érem, két szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége néhány egyiptomi istenszobrocska.

Leltára van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902. évi gyarapodása 3 db régiség és 10 db érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: Bencsik János tanár.

c) Természettrajzi gyűjtemény.

1887-ben keletkezett. Adományokkal a m. k. földtani intézet és a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium gyarapították.

Állománya 2418 állat, 1364 növénytani darab, 1288 ásvány és 1126 vegyes apróság, összesen 6136 db. természettrajzi tárgy, két szobában elhelyezve.

Leltára van.

A közönség a tanítás idején kívül mindig megtekintheti.

Évi javadalmazása 250 korona. 1902. évi gyarapodása 129 darab természetrajzi tárgy.

A gyűjtemény őre: Halmai József tanár.

Dr. Morvay Győző, A közepoktatás története Nagy-Bányán (Nagybánya, 1896.)

859. A minorita-rendház könyvtára.

1687-ben alapítottott, midőn a rend Nagybányán megtelepedett. Nagybányán elhunyt rendtagok könyveivel gyarapodott. Állománya mintegy 2500 mű körülbelül 4000 kötetben, egy szobában elhelyezve.

1836-ig szaklajstroma és betürendes katalogusa volt. Jelenleg rendezés alatt áll.

Csak a rend tagjai használják térítvény ellenében.

Könyvtárnok: Dobróczky Alajos.

860. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította.

Állománya 335 kötet, előbb a nagybányai kaszinó kezelésében, 1908 június 25-én azonban a veresvizi m. k. bányahivatalnak adatott át.

A megnyitását követő két hóban 128 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

861. A polgári olvasókör könyvtára.

Az olvasókör fennállásának 25-ik évében 1884-ben rendezte be és nyitotta meg könyvtárát.

Állománya 1000 mű 2000 kötetben, egy teremben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából minden kedden és csütörtökön délután nyitva van. Használati díj kötetenként egy hétre 4 fillér. A tagokon kívül mások 4 kor. biztosítékot is tartoznak letenni.

Könyvtárnok: Székely Árpád tanító.

A nagybányai polgári olvasókör könyvtárának sorozata. (Nagybánya, 1883.) — U. annak két pótkjegyzéke. (U. ott. évn.)

862. Városi múzeum.

Az 1899. június 10-iki városi közgyűlési határozattal alapított meg, s kezelését a város a múzeum-egyesületre bízta, mely végleg 1899. aug. 31-ikén alakult meg. Gyűjteményei 1903-ban nyertek a város által rendelkezésre bocsátott, 3 szobából és egy folyosóból álló helyiségben elhelyezést, s rendezésük ez év őszének folyamán Semayer Vilibald nemzeti múzeumi őr vezetése alatt vette kezdetét. A könyvtár helyszűke miatt egyelőre korábbi helyiségében, a minorita-rendház egyik szobájában maradt.

A gyűjtemények 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az egyesület, melyet a város évenként 600 koronával támogat, 1902-ben 1024'80, 1903-ban 4809'85 koronát fordított a múzeum céljaira. Ez utóbbi összegből 505'61 kor. esett könyvekre, 106'82 kor. régiségekre, 984'78 kor. néprajzi gyűjtésre, 2932'94 kor. a berendezkedés költségeire, 219 kor. nyomtatványokra és 60'75 kor. irodai kiadásokra.

Az egyesület elnöke: dr. Schönherr Gyula nemz. múz. igazgató-őr, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének előadó titkára; *alelnökök:* Neubauer Ferencz m. kir. bányaiszámvevő és Lakatos Ottó főgimn. tanár; *h. titkár:* Gaál Lajos főgimn. tanár; *pénztárnok:* Moldován László takarékpénztári igazgató.

a) Könyvtár és oklevélgyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Alapját néhai Svaiczter Gábor kamaragróf könyvei és rajzai és néhai Szendy Antal több száz kötetre menő könyvtára vetették meg.

Állománya 1902 végén 2764 kötet, 8 térkép, 3 metszet, 47 kézirat és 48 oklevél volt. 1903-ban mintegy 130 kötettel és 400 db rajzzal, valamint a városi levéltárból letétképen átvett 54 db oklevéllel gyarapodott.

A többi gyűjteményekkel közös szerzeményi naplója és leltára van. Szakok szerinti lajstromozása még nem volt megkezdhető.

1900-ban 800 kor., 1901 óta évi 400 kor. államsegélyben részesült.

Könyvtárnok: Bencsik János főgimn. tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1899-ben ajándékokból keletkezett. Az egyesület 1900-ban kezdte meg a környékbeli őskori leletek és a nagybányai veretű

régi pénzek gipszmásolatokban való beszerzését. 1902-ben a m. kir. bányaispékségek letéteményével, 1903-ban a városi levéltárban őrzött régiségekkel, az ev. ref. egyház és a róm. kath. plébánia-templom letétben elhelyezett templomi régiségeivel, továbbá Szmik Antal budapesti mérnök több száz darabra menő régiség-gyűjteményével és a Mészlányi Gyula szatmári püspök által ajándékozott római régiségekkel; ez évben adta át letétképen a helybeli részvénytakarékpénztár is 1000 dbból álló régipénz-gyűjteményét.

Állománya 1902 végén 1278 db volt. 1903-iki gyarapodása mintegy 2000 drbra tehető.

1900-ban 200, 1901-ben és 1902-ben évi 400, 1903-ban 400 kor. államsegélyben részesült.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Alapját az a 6 db eredeti festményből és 29 műlapból álló sorozat vetette meg, a melyet az államtól 1903 végén letétbe kapott, s melyhez ajándék utján 1 eredeti festmény és Szmik Antal ajándékából egy 1100 dbból álló művészi plakát-gyűjtemény járult.

d) Néprajzi gyűjtemény.

Az 1901-ben Jankó János nemz. múzeumi igazgató-őr által megkezdett, s ennek halála után 1902-ben és 1903-ban Semayer Vilibald nemz. múzeumi őr által folytatott gyűjtés anyagából keletkezett, mihez Szmik Antal ajándékából 36 db képfestési minta és a városi iparos polgárok ajándékaiból a czéhrégiségek tekintélyes sorozata járult.

1901-ben és 1902-ben 500 kor., 1903-ban 400 kor. államsegélyben részesült.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

A Szmik Antal által 1903-ban ajándékozott, 191 dbból álló ásványgyűjteményből áll. Rendszeres fejlesztését az egyesület csak a múzeum megnyitása után szándékozik feladatai közé sorozni.

A b) e) alatti gyűjtemények őre: Myskovszky Ernő főgymn. tanár.

A város részéről a gyűjtemények őrzésére ki van küldve: Égely Mihály.

Schönherr Gyula, A nagybányai városi múzeum. — A nagybányai múzeum-egyesület értesítője az 1900. évről.

(Nagybánya, 1901.) — *A nagybányai múzeum-egyesület értesítője az 1901. évről.* (Nagybánya, 1902.) — *A nagybányai múzeum-egyesület értesítője az 1902. évről.* (Nagybánya 1903.)

NAGYBECSKEREK. (Torontál vármegye.)

863. *A délmagyarországi tanítóegylet fiókjának könyvtára.*

1876-ban keletkezett.

Állománya körülbelül 500 db tankönyv, térkép, szemléltetési kép és egyéb taneszköz, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Fröhlich Pál tanító.

864. *A kegyes-tanítórend házi könyvtára.*

Állománya 2620 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása változó.

Könyvtárnok: Balácsi József házfőnök.

865. *A községi főgimnázium gyűjteményei.*

a) Könyvtár.

1846-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománnyal Szabó Ferencz apátplébános járult gyarapításához.

Állománya 8430 kötet, egy szobában elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 600 korona a főgimnáziumi alapból, mely összesen az 1902. évben 137 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Zaka Gyula.

b) Régiség-gyűjtemény.

1858-ban keletkezett, midőn Simon Antal ujvidéki plébános néhány apróbb régiségből és 181 db római és ujjabbkori éremből álló gyűjteményét az intézetnek ajándékozta.

Állománya 133 db régiség, köztük 44 db őskori és 88 db antik tárgy, 1 fegyver, továbbá 499 db érem, egy teremben

elhelyezve. Kiválóbb érdekessége egy Zsigmond-korabeli szép arany.

Szaklajstroma van.

A közönség a gimnázium igazgatójánál történt bejelentés után a szaktanár vezetésével megtekintheti.

Évi javadalmazása 60 korona. 1902. évi gyarapodása 29 db érem.

A gyűjtemény őre: Herr Ödön.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1850-ben keletkezett. Adományokkal Kádár Ernő cs. kir. nyug. ezredes gyarapította.

Állománya 7510 állat, ebből 17 emlős, 402 madár, 22 hüllő, 18 hal, 6418 rovar és 633 egyéb állat, továbbá növény- és ásványgyűjtemény, a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a gimnázium igazgatójánál történt jelentkezés után a szaktanár vezetésével megtekintheti.

Évi javadalmazása 240 korona. 1902. évi gyarapodása 38 állat és 460 növény.

A gyűjtemény őre: Burget József.

Herr Ödön, A gimnázium története 1846—95. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

866. A m. k. áll. felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1896-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya körülbelül 800 kötet egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalógusa van.

Az intézet tanárai használják.

Könyvtárnok: Urhegyi János.

867. A torontálvármegyei gazdasági egyesület könyvtára.

1867-ben keletkezett.

Állománya 800 kötet, egy teremben elhelyezve.

Használók számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Veress Kelemen.

**868. A torontálmegyei magyar közművelődési
egylet könyvtára.**

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.
Állománya 1500 kötet, két szekrényben elhelyezve.
Leltára és katalogusa van.
Kikölcsönzés céljából minden d. e. 11-től 12 óráig nyitva
áll. 1902-ben 800 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.
Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: J e s z e n s z k y N á n d o r ev. lelkész.

NAGYBITTSE. (Trencsén vármegye.)

869. Az olvasókör könyvtára.

1875-ben keletkezett.
Állománya 800 kötet, egy teremben elhelyezve.
Leltára és katalogusa van.
Kikölcsönzés van egyleti tagok számára.
Évi javadalmazása változó.

Főkönyvtárnok: dr. P o k o r n y G y ő z ő; *alkönyv-
tárnok*: T r e s z k o n y L a j o s.

NAGYBOCSKÓ. (Máramaros vármegye.)

870. Az olvasókör könyvtára.

1874-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomá-
nyokkal dr. Munkácsy Pál, Kostenszki Béla és Hoffmann János
gyarapították.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön
olvasóteremmel.

Leltára és írott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköl-
csönzés céljából hetenként egyszer d. u. 6-tól 7-ig van nyitva.
Használati díj havonként egy korona. 1902-ben 284 kötet köl-
csönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok: K u r s i n s z k y J á n o s.

NAGYBOROSNYÓ. (Háromszék vármegye.)

871. Az olvasó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1881-ben, könyvtára 1871-ben keletkezett. A földmivelésügyi m. k. minisztérium 167 kötettel, az erdélyi magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak országos tanácsától kapott javadalomból 100 kötettel gyarapította melyek mint népkönyvtárak a tanács felügyelete alatt külön kezeltetnek.

Állománya 1475 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán, pénteken és szombaton d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A népkönyvtárak díj nélkül használhatók, az olvasó-egylet könyvtárának használati díja évi 6 korona. 1902-ben 713 egyén 1522 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 84 korona 60 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok : Butyka Vilmos.

NAGYBUTTYIN. (Arad vármegye.)

872. A kaszinó könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1000 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 325 egyén 548 kötetet kölcsönzött ki.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok : Tombos Antal.

NAGYCSEPCSÉNY. (Turócz vármegye.)

873. A F. M. K. E. könyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, a gazdakör helyiségében elhelyezve.

Könyvtárnok : ifj. Saskó Gyula gazdaköri titkár.

· NAGYDISZNÓD. (Szeben vármegye.)

874. Az ág. ev. felső népiskola tanítói és általános könyvtára.

1870-ben keletkezett.

Állománya 2500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10-ig nyitva van.

Évi javadalmazás átlag 120 korona melyet az olvasó közönségtől kap.

Könyvtárnok: Connert Ede tanító.

Katalog der Heltauer Schul- und Lesebibliothek. (Nagy-Szeben, 1890.)

NAGYENYED. (Alsó-Fehér vármegye.)

875. A Bethlen-kollégium gyűjteményei.

a) Könyvtár:

1622-ben keletkezett, midőn Bethlen Gábor fejedelem az országgyűlés határozatából Gyulafehérvárott az intézetet megalapította. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 34,518 darab, ezek közt 19 ősnymtatvány, 30 régi magyar nyomtatvány és 18 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 205 kézirat és 102 oklevél, három teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Kiválóbb nevezetessége Miskolczi Puah Pál Halotti prélikációjának (H. n., 1633) egyetlen példánya.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára hetenként 6 órán át van nyitva; az intézet tanárai számára az olvasóterem. mint dolgozószoba, minden alkalmas időben nyitva áll.

Kölcsön az intézet tanárai minden megszorítás nélkül, tanulók egyes tanárok ajánlatára, idegenek a kollégiumi előjáróság külön adott engedelmével kaphatnak belőle. Más helyekre csak kivételesen küldenek használatra könyveket a kollégiumi előjáróság engedélyével. Az 1902. évben használt (mintegy) 80 egyén (mintegy) 700 kötet könyvet; kikölcsönzöttetett térítvényre 43 egyénnek 299 kötet könyv.

1902. évi javadalmazása a kollégiumi alapok jövedelméből 3164 kor. volt. 1902. évi gyarapodása 802 kötet és 1 kézirat.

Az 1902. évben kiadatott: személyi czimen 300 korona, dologiakra 2864 korona.

Könyvtárnok: Váró Ferencz tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

P. Szathmáry Károly alapította 1862-ben. Nagyobb adományokkal Herepei Károly, gr. Vass Béla, br. Kemény G., br. Kemény Gyula, br. Zeyk J., Zeyk Dániel, Gábor és Kálmán, dr. Boér Jenő, br. Kemény Gy., Gáspár J., Török B. és Szemerjai Károly járultak fejlesztéséhez. A főiskola előjárósága 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte, melynek közbenjárására 1898-tól 1902-ig évenként 400 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 4200 régiség és 4220 érem, a kollégium földszinti részén egy nagy teremben elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei: zsugorítottan temetkezők tumulusai; 81 db rézkori tárgy, leginkább csákány és véső; az ispánlaki lelet egy része; a scytha korszaknak Enyeden és vidékén talált tárgyai; egy római bronz sisak, mithra-oszlop, 2 db tabula cerata; a gombási ősmagyar lelet tárgyai, az 1902-ik évi ásatások anyagából nagymennyiségű őskori festett edény és töredék Pókalfalváról.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a felügyelő tanár rendelkezésére álló időben bármikor megtekintheti. D. e. 11-től 12 óráig mindennap nyitva áll.

Évi javadalmazása a kollégium pénztárából 200 korona. 1902. évi gyarapodása 77 régiség és 56 érem.

A gyűjtemény őre: Bodrogi János tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1848/49-ben elpusztulván, 1852-ben újra megalapították. Adományokkal Buda Elek, Tisza L., Kubinyi F., Ebergényi Mózes és Kálmán, br. Kemény Gy.; gyűjtéssel: Demeter K. tanár, Fennichel S., Herepei K. és Elekes K. tanárok; preparátumokkal pedig Demeter K., Fennichel S., Elekes K. és dr. Szilády Zoltán tanár gyarapították.

Állománya az 1902. év végén: 15,115 állat, 6488 növény, 12,901 ásvány, kőzet, kőület, a kollégium első emeletén öt teremben elhelyezve, a mely termék egyike tanterem, a másik pedig dolgozószoba.

Szerzeményi naplója az egész gyűjteménynek van. Szak-lajstroma van az állatgyűjteménynek és a növény-gyűjteménynek. végül az ásvány-, kőzet- és kővület 3816 darabja lajstromozva van, 9008 darab azonban lajstromozatlan.

A közönség a felügyelő tanár jelenlétében bármikor megtekintheti, évenként többször van általános nyitás.

A természetrajzi gyűjteménynek a lefolyt évben 400 látogatója volt.

Évi javadalmazása a kollégium pénztárából 500 korona. 1902. évi gyarapodása 142 állat, 47 növény és 100 ásvány és kőzet.

A gyűjtemény őre: dr. Szilády Zoltán.

P. Szathmáry Károly, A gyulafehérvár-nagyenyedi Bethlen-főtanoda története. (Bécs, 1868.) — A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskola nagy könyvtárának többszörös példányai. (Nagy-Enyed, 1883.) — A nagyenyedi ev. ref. kollégium könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1884. évf.) — Az erdélyrészi ev. ref. tanári értekezlet jegyzőkönyve. (Nagy-Enyed, 1889.) — Váro Ferencz, A nagyenyedi kollégium. (Nagy-Enyed, 1889.) — A Bethlen-kollégium legújabb története. (Nagy-Enyed, 1896.)

876. Az iparos önképzőkör könyvtára.

1888-ban keletkezett.

Állománya 3000 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Gergelyi István.

877. A kaszinó könyvtára.

1832-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Az 1849. évi oláh pusztítás teljesen megsemmisítette. 1896 szept. 13-dikán beléje olvadt a megszűnt nagyenyedi polgári olvasó-egyesület könyvtára.

Állománya 2700 kötet, kilencz szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. A tagok részére kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 6-tól 8-ig nyitva áll. 1902-ben 800 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi beszerzési átalánya 200 korona.

Könyvtárnokok: Molnár Károly tanár és Barabás Károly magánzó.

A nagyenyedi kaszinó tagjai névsora betűrenddel s annak szabályai 1840-ben. (Nagy-Enyed, 1840.) — A nagyenyedi kaszinó tagjai névsora betűrenddel s annak szabályai 1856-ban. (Kolozsvár, 1856.) — A nagyenyedi kaszinó könyveinek jegyzéke 1891-ben. (Nagy-Enyed, 1891.) — A nagyenyedi kaszinó könyvtári jegyzéke. (Nagy-Enyed, 1897.) — A nagyenyedi kaszinó alapszabályai. (Nagy-Enyed, 1897.)

878. A minorita-rendház könyvtára.

1727-ben keletkezett.

Állománya 1800 kötet, egy terebben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Használók számára minden délelőtt 9-től 12 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: Deli Ödön.

NAGYERNYE. (Torda vármegye.)

879. A kath. olvasókör népkönyvtára.

1897-ben alapította Szabó György plébános.

Állománya 340 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton és vasárnap d. u. 5-től 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 80 egyén 140 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902-ben 20 kor. fordítottott gyarapítására, 1903. évi költségelőirányzata 24 korona.

Könyvtárnok: Szántó Dénes.

NAGYFALU. (Nógrád vármegye.)

880. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 178 kötet, a bíró házában elhelyezve.

Könyvtárnok: Pál Márton községi bíró.

NAGYIGMÁND. (Komárom vármegye.)

881. Községi népkönyvtár.

1895-ben alapította Sz. Kiss Károly, ev. ref. lelkész.

Állománya 898 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden kedden, csütörtökön és vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul heti 4 fillér büntetés fizetendő. Használati díj évi 1 korona. Az 1902. évben 1463 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 180 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: Mészáros Lajos, ev. ref. tanító.

NAGYILONDA. (Szolnok-Doboka megye.)

882. A magyar olvasó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1878-ban, könyvtára 1881-ben keletkezett. Adományokkal gróf Teleky György, Móricz Sándor stb. gyarapították.

Állománya 418 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minden szerdán d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 280 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 56 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnok: Némethy Gergely.

NAGYIVÁN. (Heves vármegye.)

883. Iskolai és népkönyvtár.

1885-ben alapította a község.

Állománya 222 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 2-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 185 egyén 430 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Énekes Endre tanító.

NAGYKÁLLÓ. (Szabolcs vármegye.)

884. *Ev. ref. nép- és ifjusági könyvtár.*

1882-ben alapította az ev. ref. egyház.

Állománya 372 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 124 egyén 191 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Szabó Antal tanító.

885. *A kaszinó könyvtára.*

1842-ben az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1849-ben betiltották, de 1856-ban újból megnyílt s 1861-ben már virágzó állapotban volt. 1863-ban a várossal együtt a könyvtár is elégett. 1876-ban a megyei tisztviselők távoztával hanyatlásnak indult.

Állománya 668 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 6-től 6 óráig nyitva áll. Csupán egyleti tagok használhatják. 1902-ben 324 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 306 kor. 48 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnok: Magoss József.

NAGYKANIZSA. (Zala vármegye.)

886. *A felső kereskedelmi iskola könyvtára.*

1891-ben keletkezett.

Állománya 1478 kötet, egy szobában elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Évi javadalmazása 200 kor. az iskolát fentartó nagykanizsai izr. hitközségtől. 1902. évi gyarapodása 130 kötet.

Könyvtárnok: Halász Jenő.

Villányi H., *A nagykanizsai izr. hitközség tanintézeteinek története.* (Nagy-Kanizsa. 1891.) — *A nagykanizsai polgári és felső kereskedelmi iskola tanári könyvtárának jegyzéke.* (Nagy-Kanizsa, 1900.)

887. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1836-ban keletkezett.

Állománya 3805 kötet, nyolcz szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 208 egyén használta a könyvtárt.

A nagykanizsai kaszinó könyvjegyzéke. (Nagy-Kanizsa, 1899.)

888. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1765-ben keletkezett.

Állománya 3000 kötet, 20 kézirat, több régi térkép és metszet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A ház tagjai számára mindig nyitva áll. A rend tagjainak más helyekre is küldenek használatra könyveket.

Könyvtárnok: Incze István. §

889. A községi kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1765-ben keletkezett, midőn gr. Batthyány Lajos nádor az intézetet megalapította. Nagyobb adománnyal Kottek Nándor gyarapította, ki 1870-től három éven keresztül évenként 300 kötetet ajándékozott az intézetnek.

Állománya 3138 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 280 kor. a város pénztárából.

Könyvtárnok: Nyilassy Károly tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1928 db régiség, a könyvtárszobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Kalcso Leó tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A gimnázium kegyura, Batthyány Fülöp herczeg. 1850-ben 300 db ásvánnyal vetette meg alapját, ettől kezdve a város gyarapította.

Állománya 2709 állat, 1193 növény és 637 ásvány, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a felügyelő tanár jelenlétében megtekintheti.

A *gyűjtemény őre*: Huber Imre tanár.

Pachinger Alajos, A nagykanizsai kath. gimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

890. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1690-ben keletkezett.

Állománya 4710 kötet, köztük 1 ősnymtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Könyvtárnok: Görög Incze házfőnök.

Halis István, A Ferenczrend kanizsai zárdája. (Nagykanizsa, 1899.)

NAGY-KÁROLY: (Szatmár vármegye.)

891. A kaszinó könyvtára.

1837-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 4915 kötet, külön teremben öt szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából naponként d. u. 1-től fél 3-ig van nyitva.

Könyvtárnok (200 kor. tiszteletdíjjal): Erdőhegyi Gyula.

A nagykárolyi kaszinó könyvtárának katalogusa. (Nagy-Károly. 1893., 1895., 1896., 1897., 1898. és 1899.)

892. A kegyes tanítórend házi könyvtára.

Alapját gróf Károlyi Sándor vetette meg 1727 december 24-iki adományával, midőn 39 művet ajándékozott 48 kötetben a rendháznak.

Állománya 8118 kötet, ezek között az apró nyomtatványok gazdag gyűjteménye és több régi magyar nyomtatvány; továbbá 3569 kézirat és több térkép, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Kikölcsönzéshez a házfőnök engedélye szükséges; e feltétel mellett más helyekre is küld a könyvtár használatra könyveket. Évi javadalmazása 100 kor.

Könyvtárnok: Vanke József.

893. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapját a kegyesrendiek algimnáziumának kézi könyvtára képezi. Ezt a főgimnázium teljes kiegészítése óta Nagy-Károly városa fejleszti és gyarapítja. A nagykárolyi régi kaszinó hírlapgyűjteményét oly feltétel alatt helyezte el benne, hogy e lapokat a főgimnáziumi igazgatóság tudtával és beleegyezésével bármelyik kaszinói tag használhatja.

Állománya 1354 mű 2650 kötet és 662 füzetben, köztük 8 régi hazai nyomtatvány, 3 térkép és 1 kézirat, továbbá 4895 iskolai értesítő, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül a régi kaszinó tagjai is használják. 1902-ben 527 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 400 kor. Nagy-Károly rendezett tanácsu várostól. 1902-ben 462 kor. 92 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 102 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Haunstädter József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1880 körül keletkezett. Adományokkal Vanke József, kegyes-tanítórendi tanár gyarapította.

Állománya 8123 érem, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma most készül.

1902. évi gyarapodása 236 db érem.

A gyűjtemény őre: Lőrincz Gábor tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XVIII. század ötvenes éveiben keletkezett. Nagyobb adományokkal Kocsis József tanár, dr. Jordán Ferenczné, gróf Károlyi Lajos, dr. Holub Emil, Fichtner Gyula és Nagy-Károly városa járultak fejlesztéséhez.

Allománya 5046 állat, ezek között 15 emlős. 82 madár, 2 hüllő, 6 hal, 69 rovar és 4871 egyéb állat; továbbá 133 növény, 543 ásvány és 130 kőzet, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a Holub küldötte madárgyűjtemény és a dr. Jordán Ferenczné adta kagylógyűjtemény.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 3 állat és 110 ásvány. 1903. évi költségeloirányzata 136 korona.

A gyűjtemény őre: Klacsó István tanár.

Rozmanits Timót, *A kiskaludi Madarász Ede-féle kagylógyűjtemény.* (Az 1888/89. és 1889/90. évi értesítőben.) — Holczinger Imre, *A nagykárolyi r. k. főgimnázium tanári könyvtárának lajstroma.* (Az 1899/900. évi értesítőben.) — Hám József, *A róm. kath. főgimnázium története.* (Az 1896/96. évi értesítőben.) — Hám József és Lőrincz Gábor, *A Vanke József-féle éremgyűjtemény az 1902. évi értesítőben.*

894. A r. kath. legényegylet könyvtára.

Az egyesület 1887-ben, könyvtára 1888-ban keletkezett. Adományokkal Tóth István, Palczér Ernő és Vanke József gyarapították.

Allománya 500 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. 1902-ben 317 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 99 kor. 40 fillér fordított gyarapítására.

895. Szatmár vármegye múzeuma.

Szatmár vármegye közönsége 1901-ben alkotott szabályrendeletével alapította és 1903-tól évi 3000 koronát szavazott meg fejlesztésére, melyből 1500 korona évenként a múzeumi alap létesítésére fordítandó. Gyűjteményei alapját a vármegye levéltárában őrzött régiségeken kívül a nagykárolyi Kőlcsey-egyesülettől átvett könyvtár vetette meg. 1903-ban a vármegyei vonatkozású irodalom összegyűjtésére 500 kor. államszegélyben részesült.

NAGYKIKINDA. (Torontál vármegye.)

896. A kaszinó könyvtára.

Állománya 500 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 1-től 2-ig nyitva van.

897. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1877-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2608 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

1902-ben 186 téritvényen 263 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 617 kor. fordítottatott gyarapítására a tanszerátalányból, mely összesen 135 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Keresztes Miklós.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1877-ben keletkezett.

Állománya 1152 állat, ezek között 20 emlős, 56 madár, 15 hüllő, két rovargyűjtemény; továbbá 2573 növény és 4480 ásvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Dr. Deseő Béla.

898. Szerb iskolai könyvtár.

1871-ben alapította a szerb iskolaszék. 1881 óta használatik népkönyvtárnak.

Állománya 2010 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj heti 2 fillér. 1902-ben 160 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 110 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 150 korona.

Könyvtárnok: Bandity Milos tanító.

NAGYKOSZLÁNY. (Bars vármegye.)

899: A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 150 kötet, a róm. kath. iskolában elhelyezve.

1903. május 25-től szeptember 1-ig 130 kötet kölcsönzött ki belőle.

Könyvtárnok: Lehoczky Márton tanító.

NAGYKÖRÖS. (Pest vármegye.)

900. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A könyvtárra vonatkozó első irott adat 1667-ből való, mely évben az egyház kimondja, hogy lelkészei és rektorai használatára a szükséges segédkönyveket megveszi, s ezek aztán a könyvtár tulajdonába mennek át. Első betűsoros katalógusa 1712-ből való, melyben 130 könyv, köztük 7 magyar van feljegyezve. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 19,126 kötet, köztük 80 db régi magyar nyomtatvány; továbbá 187 kézirat, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.

A tanárokon kívül a választmány tagjai és a lelkészek díjtalanul használhatják, ismert egyének pedig kellő biztosíték ellenében vehetnek belőle kölcsön könyveket.

Más helyekre csak ismert tudósoknak vagy hazai intézeteknek küldenek térítvény ellenében könyveket.

Az 1902. évben 795 kor. fordítottat gyarapítására, miből 82 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 50 kor. a könyvtárnoknak, 186 kor. átköltöztetésre, 876 kor. könyvekre.

b) Régiség-gyűjtemény.

A múlt század hatvanas éveiben keletkezett.

Állománya 50 régiség és 3209 érem, a filológiai gyűjteményben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár jelenlétében megtekintheti.

Csupán ajándékozás után szaporodik. 1902. évi gyarapodása 25 db érem.

Az a) és b) alatti *gyűjtemények öre*: Olasz József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1837-ben keletkezett. 1854-ben br. Radák Ádám 300 ásványt. 1863-ban Titius Pius minorita 188 állatot ajándékozott az intézetnek.

Állománya 598 állat, 1200 rovar, 230 alsóbbrendű állat, 1112 növény, 664 ásvány, 408 kőzet és 80 kővület, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma most készül.

A közönség a szaktanár jelenlétében megtekintheti.

Az 1902. évben 185 kor. fordított gyarapítására, miből 6 állat, 8 növény és 5 ásvány szereztetett be. 1903. évi költség-előirányzata 412 korona.

A *gyűjtemény öre*: dr. Mentovich Ferencz tanár.

Polgár Mihály, Egyházi Almanach. (Pest, 1836.) — Kalocsa László, Hasznos Mulatságok. (1839. évf. 101. l.) — Szilády Áron és Szilágyi Sándor, Okmánytár a hódoltság történetéhez. (Pest, 1863.) — H. Kiss Kálmán, A régi nagyköri reform. gimnázium. (Sárospataki Lapok. 1882. évf.) — Ádám Gerzson és dr. Joó Imre. A nagy-körösi ev. ref. gimnázium története. (Nagy-Körös, 1896.) — Galgóczy Károly, Nagy-Körös város monografiája. (Nagy-Körös, 1896.)

901. A kertészeti egylet könyvtára.

1884-ben keletkezett, midőn a feloszlott nagyköri egylet könyvtárából 390 kötetet ajándékozott a kertészeti egyletnek.

Állománya 500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhellyel.

Betűrendes katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából vasárnap d. e. 10-től 12-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Hajdu László.

902. A nagykörosi és dunamelléki ev. ref. tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1864-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal a magyar orvosok és természetvizsgálók egyesülete, a vallás- és közokt. m. k. minisztérium, a katonai földrajzi intézet, Sz. Varga Fanni, V. Faragó Ambrus egyházi főgondnok, özv. Dadai Oláh Károlyné és Ádám Gerzson királyi tanácsos járultak fejlesztéséhez.

Állománya 5941 kötet, egy nagy teremben elhelyezve. A 3505 darabot tevő egyéb tanszerek, jelesen könyvek, történelmi s földrajzi térképek, 1 czimeres nemeslevél, 2 oklevél, 4 olajfestmény, 10 aczélmetszet és egy szénrajz, az igazgatói irodában vannak elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják.

Évi javadalmazása 160 kor. a nagykörosi ev. ref. egyháztól és az intézeti növendékektől. 1902. évi gyarapodása 91 kötet.

Könyvtárnok: Losonczy László tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az 1870/71. iskolai évben keletkezett. Nagyobb adományokkal Kalocsa Balázs és Nagy-Körös város járultak gyarapításához.

Állománya 1095 régiség, ezek között 7 paleontologiai, 113 prehistorikus tárgy, 3 fegyver, 6 ipari emlék, 7 gipszminta, 915 érem és 50 bankjegy, az igazgatói irodában és egy szobában elhelyezve.

Kiválóbb nevezetessége egy egyenes pallos Tisza-Várkonyból, mely hasonló Szent-Istvánnak Prágában levő állítólagos pallosához.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán adományozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 11 db.

A gyűjtemény őre: Hegymegi Kiss Kálmán igazgató.

c) Természetrizai gyűjtemény.

A régiséggyűjteménnyel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3439 db, a tanári szobában egy szekrényben és egy ládában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.
Évi javadalmazása 30 kor. a nagykőrösi ev. ref. egyház adományából.

A gyűjtemény őre: dr. Dezső Gyula tanár.

Hegymegi Kiss Kálmán, A nagykőrösi és dunamelléki ev. ref. tanítóképző-intézet monographiája. (Nagy-Körös, 1896.)

903. A polgári kör könyvtára.

1844-ben keletkezett.

Állománya 1552 kötetet tartalmazó 652 db mű, egy terem-ben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Cséri László tanító.

Tóth József, A nagykőrösi polgári kör története. (Nagy-Körös, 1894.)

904. A városi kaszinó könyvtára.

1837-ben keletkezett.

Állománya 1600 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 1445 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Az 1902. évben 300 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Schneider Mátyás.

A nagykőrösi városi kaszinó története. (Nagy-Körös, 1887.)
— *A nagykőrösi városi kaszinó könyvtárában meglevő könyvek jegyzéke. (Nagy-Körös, 1899.)* — *A nagykőrösi városi kaszinó könyveinek jegyzéke 1903-ban.*

NAGYKUNMADARAS. (Szolnok vármegye.)

905. Ev. ref. egyházi népkönyvtár.

1894-ben alapította Kövendi Dénes ev. ref. lelkész.

Állománya 578 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap (novembertől márcziusig) d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj évi 60 fillér. 1902-ben 9420 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 207 kor. fordítottat javadalmazására. 1903. évi költségelőirányzata 141 kor. 88 fillér.

Könyvtárnok: Kövendi Dénes, ev. ref. lelkész.

NAGYKÜRÜ. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

906. Községi iskolai és népkönyvtár.

Az iskolai könyvtár 1874-ben, a népkönyvtár 1898-ban keletkezett.

Állományuk 667 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Irott és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton és vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 684 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 50 kor.

Könyvtárnok: Romzsa János igazgató tanító.

NAGYLÉTA. (Bihar vármegye.)

907. Az olvasó-egylet könyvtára.

1898-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Vilcsék József és Kovásznay Ákos gyarapították.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és irott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Barth Ede.

NAGYMIHÁLY. (Zemplén vármegye.)

908. A kaszinó- és olvasó-egylet könyvtára.

1869-ben keletkezett.

Állománya 1200 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Barnai Andor.

NAGYÖLVES. (Torda vármegye.)

909. Az E. M. K. E. könyvtára.

1894-ben keletkezett.

Állománya 94 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 40 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 8 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Simon Károly.

NAGYPERKÁTA. (Fejér vármegye.)

910. Katholikus könyvtár.

1903-ban alapította gr. Győry Teréz.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Könyvtárnok: Hochrein Lajos tanító.

911. Nép- és ifjusági könyvtár.

1879-ben, a nagyperkátai önszegélyző egylet hagyatékából keletkezett s 1880-ban nyílt meg.

Állománya 242 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 341 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 10 kor. 78 fillér fordított javadalmazására.

Könyvtárnok: Keller Károly főtanító.

NAGYPESTÉNY. (Hunyad vármegye.)

912. Az olvasókör népkönyvtára.

1900-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 7-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés

tartama 14 nap. Használati díj hetenként 2 fillér. 1902-ben 191 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 9 kor. 80 fillér fordítottatott gyarapítására.
Könyvtárnok: László Gyula, állami isk. tanító.

NAGYRÉDE. (Heves vármegye.)

913. Népkönyvtár.

1899 november 25-én alapította a m. k. földmivvelésügyi minisztérium.

Állománya 179 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétfőn d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 198 egyén 212 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Kucsera Alajos tanító.

914. A r. kath. iskola könyvtára.

1880-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 940 egyén 1020 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 36 kor. 70 fillér fordítottatott javadalmazására a község pénztárából. 1903. évi költségeloirányzata 24 korona.

Könyvtárnok: Horváth Laura tanítónő.

NAGYRŐCZE. (Gömör vármegye.)

915. A m. kir. áll. polgári és felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1890-ben keletkezett.

Állománya 730 kötet, szekrényekben elhelyezve.

Rendezés alatt áll.

Évi javadalmazása 300 kor. a tandíjából. 1902. évi gyarapodása 20 kötet.

Könyvtárnok: Wirker István.

b) Régiség-gyűjtemény.

1898-ban keletkezett. Nagyobb adománynyal Füredi J járult gyarapításához.

Állománya 1000 db érem és 53 db bankjegy, egy szekrényfiókban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 45 db érem.

A gyűjtemény őre: Dancsházy Gusztáv.

c) Természetrাজي gyűjtemény.

1876-ban keletkezett.

Állománya 7 emlős, 119 madár, 25 db csontváz és csont-rész, 249 db tojás, 10 db fészék, 22 db borzesz készítmény, 126 db csigaház és kagyló; 1813 ásvány, 25 kőzet és 2 kövület. egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 140 kor. a tandijakból.

A gyűjtemény őre: Szivák János.

Nagy-Rócze monographiája. (Az 1881/82. évi értesítőben.)

916. A társalgó- és olvasó-egylet könyvtára.

1861-ben keletkezett.

Állománya 1450 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Évi 6 korona díj mellett mindenki használhatja.

Könyvtárnok: W ir k e r I s t v á n.

NAGYSURÁNY. (Nyitra vármegye.)**917. A F. M. K. E. népkönyvtára.**

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll. 1903 február 15. óta van forgalomban.

Állománya 340 kötet, a községházán elhelyezve.

Megnyitása óta augusztus 31-ig 886 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Z ó r á d N á n d o r községi bíró.

NAGYSZALONTA. (Bihar vármegye.)

918. A kaszinó könyvtára.

1843-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett, 1872-ben azonban az ev. ref. egyház tulajdonába ment át. 1873-ban újból megalakult az egyesület s könyvtárát is újjászervezte. Ajándékokkal Kulcsár Imre, Csorvássy István stb. gyarapították.

Állománya 1284 mű 2039 kötetben, nyolcz szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden pénteken és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontúl heti 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 907 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 214 kor. fordítottatott gyarapítására.

1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

Könyvtárnok: Albert András tanító.

919. A kereskedők társaskörének könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Weiss Mór, Zsibrover Hermann és Erlich Mihály gyarapították.

Állománya 622 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 544 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1903. évben 100 kor. fordítottatott gyarapítására.

1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

920. A községi gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XVII. század végén, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Rajta Péter földbirtokos, Balog Imre törvénytészki elnök és az 1871-ben feloszlott polgári kaszinó egyesület gyarapították.

Állománya 2375 kötet, köztük 33 régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 600 kor. a gimnázium pénztárából. 1902. évi gyarapodása 70 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 1521 régiség, köztük 1510 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Jelenleg rendezés alatt áll.

c) Természettajzi gyűjtemény.

1876 körül keletkezett. Adományokkal Tisza Kálmán miniszterelnök és Mester Atilla körorvos gyarapították.

Állománya 829 állat, ebből 40 emlős, 193 madár, 6 hulló, 550 rovar és 40 egyéb állat, továbbá növény- és ásvány-gyűjtemény, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 800 kor. a gimnázium pénztárából. 1902. évi gyarapodása 2 állat és 80 növény.

A gyűjtemények őre: Király József.

Gere Ferencz és Katona Mihály, A nagyszalontai községi algimnázium 200 éves múltjából. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

921. Az olvasó-egylet könyvtára.

1875-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1800 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Albert András.

NAGYSZEBEN. (Szeben vármegye.)**922. Az ág. ev. tanítóképző-intézet gyűjteményei.****a) Könyvtár.**

1878-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1850 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szakkajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 400 kor. az intézeti alapból. 1091/1902. évi gyarapodása 190 kötet.

Könyvtárnoka az intézet egyik tanára.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1878-ban keletkezett.

Állománya 20 emlős és 71 madár, az intézet szertárában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A *gyűjtemény őre* az intézet egyik tanára.

923. A báró Bruckenthal-múzeum.

Báró Bruckenthal Sámuel, Erdély kormányzója († 1808.), a XVIII. század második felében nagy áldozatokkal létrehozott könyvtárát, régiség-gyűjteményét, képtárát és ásványgyűjteményét végrendeletileg nyilvános múzeummá tette és 36,000 frtnyi tőkével látta el. Az örökhagyó a múzeumot egyenes utódainak védnöksége alá helyezte azzal a kikötéssel, hogy ha ezek férfigon kihalnak, a tulajdonjog a nagyszebeni ev. egyház által fentartott gimnáziumra szálljon. Ez 1872-ben meg is történt. mikor a Bruckenthal-palota is a nagyszebeni ev. egyház tulajdonába ment át.

a) Könyvtár.

A Bruckenthal-könyvtárral egyesített ág. ev. gimnáziumi, az ösnyomtatványokban gazdag »Kapellen-Bibliothek«-ből keletkezett. Később a felosztott nagyszebeni jogakadémia könyvtára is hozzá csatoltatott.

Állománya 104,127 kötet, 576 db és 113 kötet metszet, továbbá 1076 kézirat 13 szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap d. e. 11-től 1-ig és d. u. 3-tól 5-ig, július és augusztusban csupán d. e. 11-től 1-ig használható. Kölcsön is adnak könyveket mindenkinek díjtalanul. 1902-ben 2295 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 6000 kor. az alapítványok kamataiból. 1902. évi gyarapodása 1136 kötet és 62 műlap.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1817-ben keletkezett. A gyűjtemény prehistorikus és római tárgyai főleg néhai Ackner Mihály hammersdorfi lelkész gyűjtéséből származnak. Különösen azokban a százföldi középs- és ujabbkori ötvösművek és iparművészeti tárgyak tekintetében bir jelentőséggel.

Állománya 3336 db régiség és 50,402 db érem, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség 80 fillér belépődíj lefizetése mellett minden nap megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 8 db régiség és 72 db érem.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1817-ben keletkezett.

Állománya 1127 eredeti festmény, köztük 113 hazai és 1014 külföldi, 117 képmásolat és 209 szobormű-másolat, 21 szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség májustól novemberig minden csütörtökön és vasárnap d. e. 11-től 1 óráig díjtalanul megtekintheti, máskor 80 fillér belépődíj mellett.

1902. évi gyarapodása 2 db kép és 62 rézmetszet.

d) Természetrাজi gyűjtemény.

1817-ben keletkezett.

Állománya 377 db ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az előbb említett gyűjteménnyel egyidejűleg tekinthető meg.

Mindhárom gyűjtemény közös évi javadalma az alapítványi kamatokból 10,000 kor.

A gyűjtemények őre: Csáki Mihály tanár; segédőr: Weiss Vilmos tanár; gyakornok: Veress Benedek.

Müller F., *Die Incunabeln der Hermannstädter Capellen-Bibliothek I—II. (H. és évn.)* — Reissenberger L., *Die siebenbürg. Münzen des freih. Samuel von Bruckenthal'schen Museums in Hermannstadt. (Ev. iskolai értesítő 1878/79. és 1879/80. évekről.)* — Dr. Tóth S., *Erdély első képtára. (Képzőművészeti Szemle, 1880. évf.)* — *Führer durch die Gemäldegalerie. (Nagyszeben, 1882.)* — *U. annak újabb kiadásai. (Nagyszeben, 1884., 1889. és 1893.)* — *Freiherr von Bruckenthal'sches Museum in Hermannstadt. (Nagyszeben, 1884.)* — *Frimmel Th., Kleine Galleriestudien. N. F., Lief. 1. (Bécs, 1894.)* — *Csáki Michael, Skizzen zu einem Führer durch das Baron Bruckenthal'sche Museum. (Nagyszeben, 1895.)* — *Katalog, der Bibliothek des Baron Bruckenthal'schen Museums in Hermannstadt. 1—3 füzet. (Nagyszeben, 1896—900.)* — *M. Csáki, Führer durch die Gemäldegalerie. (Nagyszeben, 1901.)* — *M. Csáki,*

Baron Bruckenthal'sche Gemäldegalerie. Eine Auslese von 40 Gemälden in Heliogravuren-Imitation. Herausgegeben im Auftrage des Kuratoriums. (Hermannstadt, 1903.)

924. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma.

A Nagyszebenben székelő erdélyi Kárpát-egyesület (Siebenbürgischer-Karpathen-Verein) alapította 1880-ban s 1895-ben nyílt meg a közönség előtt. 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll.

Az egyesület elnöke: dr. Lindner Gusztáv kir. tanácsos, nyug. egyetemi tanár, orsz. képviselő; *alelnökök:* R ö m e r Gy u l a felsőbb leányiskolai tanár és G u t t R ö b e r t takarékpénztári ellenőr; *titkár:* C a p e s i u s A l f r é d bankhivatalnok.

A múzeum alapját a Binder Frigyes-féle tengerentúli néprajzi gyűjtemény, valamint Sigerus Emil ajándékai vetették meg. Mai állománya mintegy 2200 db néprajzi tárgy, a természettudományi egyesület palotájának földszintjén három teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása körülbelül 4000 korona, mely összeget az egyesület közadakozás útján szerez be. Az állam 1900-tól 1902-ig évi 1000, 1903-ban 800 kor. segélyvel járul gyarapításához.

A gyűjtemény-őri állás jelenleg üresedésben van.

Jahrbuch des Siebenbürgischen Karpathenvereins I—XXIII. évf. (Nagyszeben, 1881—1903.)

925. Az erdélyi természettudományi egyesület múzeuma.

Az egyesület 1849-ben keletkezett s gyűjteményei alapját Bielz Mihály vetette meg természetrajzi gyűjtésével. A lassan, de tervszerűleg gyarapított gyűjteményeknek 1851-ben az ev. gimnázium adott helyet. 1858-ban az u. n. kék városháza termeibe. 1862-ben egy e célra bérelt házba költözött át. 1873-ban a gyűjtemények a báró Bruckenthal-palotában kaptak csekély bérért alkalmas helyiséget. 1894/95-ben építé fel az egyesület mai múzeumi palotáját, melyben a gyűjtemények végleges elhelyezést nyertek.

Az egyesület tagjainak száma 300.
Évi javadalmazása körülbelül 5000 korona.

Elnök: dr. Jickeli Károly Frigyes; *alelnök:* dr. Capesius József szemináriumi igazgató; *titkár:* dr. Czekelius Dániel; *múzeumi igazgató:* Kimakowicz Mór.

a) Könyvtár.

Az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1888-ban örökölte a Fusz Mihály 200 kötetnyi szakkönyvtárát. Nagyobb adományokkal még Sill Viktor és Riess Károly gyarapították.

Állománya 1600 munka és több ezerre menő folyóirat, egy teremben elhelyezve.

Könyvtárnok: Bredt János, gimnáziumi tanár.

b) Néprajzi gyűjtemény.

Az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1862-ben Binder Ferencz 20,000 forintra becsült középafrikai és szudáni gyűjteményét ajándékozta a múzeumnak. Nagyobb adományokkal gyarapították még: 1875-ben dr. Breckner Kina, Japán és Indiából, 1895-ben dr. Jickeli Abyssiniából, 1895/96-ban dr. Sachseuheim Braziliából, Kinából, Japánból stb., továbbá Meliska Uj-Zeelandból és Ausztráliából.

A gyűjtemény állománya nincs összeolvasva, sem osztályozva. A leltározást, összeolvasást és osztályozást, a mely hosszabb idei fáradságos munkával jár, most végzik.

A téli hónapok kivételével minden vasárnap és csütörtökön d. e. 10-től 1-ig díjtalanul megtekinthető.

A gyűjtemény őre: Michaelis Ferencz.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1858-ban megvették a Stetter-féle madár-gyűjteményt, 1858-ban a Bielsz-féle gyűjteményt, majd 1866-ban az Ackner Mihály gazdag ásvány- és őslény-gyűjteményét, mely utóbbihoz az erdélyi honismeretű egyesület (Verein für Siebenbürgische Landeskunde) és a szász nemzetiség egység is hozzájárult azon kikötéssel, hogy az egyesület az összes erdélyi szász evangélikus középiskoláknak juttat ásványgyűjteményeiből s könyveinek kettőspéldányaiból. Nagyobb adományokkal gyarapították: Lerchenfeld, dr. Kayser és Fusz Mihály, kik herbariumaikat az intézetnek hagyományozták; továbbá Untch, Binder, dr. Czekelius növénygyűjte-

ményeikkel; Binder (1862.), dr. Jickeli (1877.), dr. Binder János (1889.), Kimakowicz, Sachsenheim (1895.), Henrich (1895.), Birthler (1895.), dr. Czekelius (1896.) állatgyűjteményeikkel; Bielz Mihály, dr. Czekelius, Hauer J., dr. Hörnes, dr. Herbich és dr. Kraus H. ásvány- és őslénytani gyűjteményekkel.

E gyűjtemény a következő csoportokra oszlik: I. állattani rész: a) emlősök, b) madarak, c) csuszómászók és kétéltűek, d) halak, e) molluskák, f) crustaceák, g) arachnidák és myriopodák, h) hymenopterák, i) coleopterák, k) lepidopterák, l) dippterák, rhynchoták, neuropterák és orthopterák, m) férgek, n) echinodermaták és o) coelenteráták; II. növénytani rész; III. ásvány-földtani rész. Az egyesület az utóbbi időben egy őskori gyűjtemény alapítását is megkezdette.

Mindezek hét teremben vannak elhelyezve s állományuk még nincs számbavéve.

A közönség a téli hónapok kivételével minden vasárnap és csütörtökön d. e. 10-től 1-ig díjtalanul megtekintheti.

A gyűjtemény őrei: Kimakowicz Mór (állattár), Schullerus J. (növénytár) és Phleps Ottó (ásványtár).

Verhandlungen und Mittheilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt. I—II. Band. (Nagyszében, 1849—902.) — Der Siebenbürgische Verein für Naturwissenschaften zu Hermannstadt, nach seiner Entstehung, seiner Entwicklung und seinem Bestande. (Nagyszében, 1896.)

926. Az erdélyi szász gazdasági egyesület könyvtára.

Az egyesület 1845-ben, könyvtára 1867-ben keletkezett.

Állománya 1400 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából naponként d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 8-tól 5-ig nyitva áll. 1902-ben 300 egyén 500 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 876 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Herbert Péter gazd. vándortanító.

Alphabetischer Katalog der Büchersammlung des siebenbürgisch-sächsischen Landwirtschaftsvereins. (Nagyszében, 1890.) — Entstehung, Umgestaltung und Entwicklung des s. s. Landwirtschaftsvereins und dessen Wirksamkeit in den Jahren 1845—95. (Nagyszében, 1895.)

**927. A gör. kel. román főegyházmegye
szemináriumának gyűjteményei.**

a) Könyvtár.

1881-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Nicanor Frates és Hannia János járultak gyarapításához.

Állománya 2296 kötet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

A tanárokon kívül elismervény mellett az intézeti növendékek is használhatják.

Évi javadalmazása 300 kor. a növendékek által fizetett különféle díjakból. 1901. és 1902. évi gyarapodása 242 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 89 régiség és 51 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség az igazgatóság beleegyezésével megtekintheti. 1901. és 1902. évi gyarapodása 9 érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 1305 állat, 619 növény, 142 ásvány, 120 kőzet és 67 kövület, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség az igazgatóság engedélyével megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 kor. a növendékek által fizetett különféle díjakból.

1901. és 1902. évi gyarapodása 387 növény és 121 kőzet

A gyűjtemények őre: Vatasan Miklós.

928. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűen 1692-ben keletkezett, midőn a jessuiták az intézetet megalapították. Első leltára 1821-ből való. 1855-ben 700-nál több kötet államköltségen vétetett meg a Benigni-féle könyvtárból. Sok növénytani mű a Baumgartner-féle könyvtárból került mint ajándék a főgimnázium birtokába. A bécsi tudományos akadémia 1896-ig összes kiadványait ajándékkép küldte meg az intézetnek. Nagyobb adományokkal Hochmeister

M., Zathureczky K., Wächter Frigyesné, Szábel Alajos, Szabó F. plébános, Palczér Károly főgimn. tanár, a m. földtani intézet, m. tud. akadémia s a vallás- és közokt. m. k. minisztérium járultak gyarapításához.

Allománya 11,850 kötet, köztük 3 önyomtatvány; továbbá 15 kézirat, 10,000-nél több németországi iskolai értesítő, a magyarországi középiskolák értesítőinek csaknem teljes gyűjteménye és több térkép. három szobában elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül is használható.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van; szaklajstroma most készül.

A tanárokon kívül intézeti tanulók, sőt mások is használhatják egy intézeti tanár jótállása mellett.

Évi javadalmazása 1200 kor. az általánynál, mely összesen az 1902. évben 226 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Strauch Béla.

b) Régiség-gyűjtemény.

1850 táján keletkezett.

Allománya 1 középkori és 1 kegyeleti tárgy, 47 gipszmásolat és 1577 érem, a filológiai múzeumban négy szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei 4 dák érem és Barabás Miklós egy kréta-rajza az 1820-as évek végéről.

A közönség a szertárór jelenlétében mindig megtekintheti.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 257 kor. 1902. évi gyarapodása 7 gipszmásolat, 22 érem és 7 kép.

A gyűjtemény őre: dr. Székely István.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1854-ben keletkezett.

Allománya 3439 állat, 3906 növény és 1600 ásvány, tizennyolc szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: egy mammoth-lábszárcsont és a vidék faunáját s floráját feltüntető gyűjtemények.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szertárór jelenlétében mindig megtekintheti.

Évi javadalmazása 323 kor. 1902. évi gyarapodása 3 állat és 2 ásvány.

A gyűjtemény őre: E. Jakab Géza.

Sobola János, Kurze hist. Skizze des röm. kath. Gymnasiums in Hermannstadt. (Az 1854.55. évi értesítőben.) —

Veress Ignác, Adatok az intézet történetéhez. (Az 1877/78. és 1883/84. évi értesítőben.) — Dr. Boross Gábor, A nagyszebeni állami főgimnázium története. (Nagyszében, 1896.)

929. A Magyarország erdélyi részeiben levő ág. hitv. ev. országos egyház könyvtára.

Az u. n. szuperintendensi könyvtárból keletkezett, mely a szorosan vett konzisztoriumi részzel együtt a kerület régi vezetőinek könyveit tartalmazza. A modern könyvtár zömét Zimmermann József Andrásnak 1875-ben, továbbá Gebbel Ferencnek 1877-ben ajándékozott könyvtárai teszik, melyek önállóan kezeltek. Ujabbán Tentsch G. D. hagyatékából került oda néhány száz kötet.

Állománya 10,000 kötet, köztük néhány ösnyomatvány és kézirát, továbbá több oklevél és térkép, hat teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára minden szerdán d. e. 11-től 1 óráig nyitva áll. Kikölcsönzés van megbízható egyéneknek térítvény mellett.

Évi javadalmazása nincs meghatározva.

Könyvtárnokok: Fritsch Károly és dr. Orendt Frigyes.

Katalog der Bibliothek der evang. Landeskirche A. B. in Siebenbürgen. (Nagyszében, 1889.)

930. A magyar polgári kör könyvtára.

Az egyesület 1884-ben, könyvtára 1885-ben keletkezett s 1887-ig önállóan szerepelt. Adományokkal Boros Gábor, (időfalvi Géza tanárok és a Magyar Hirlap gyarapították.

Állománya 4026 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. Használati díj a kör tagjainak negyedévenként 60 fillér, kültagoknak 2 korona. 1902-ben 3718 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 193 kor. 90 fillér fordítottott gyarapítására. 1908. évi költségelőirányzata 408 korona.

Könyvtárnok: Dezső B. Antal.

Dezső B. Antal, A nagyszebeni magyar polgári kör könyvtárának jegyzéke. (Nagyszében, 1894.) — A nagyszebeni magyar olvasó-egylet évkönyve az 1886. évről. — A nagyszebeni magyar polgári kör vázlatos története. (Nagyszében, 1887.) — A nagyszebeni magyar polgári kör évi jelentései. (Nagyszében, 1893. és 1895.)

931. Népkönyvtár.

1902 októberben alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa. 1902 december 1-én nyílt meg.

Állománya 670 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. Az 1908. év első felében 175 egyén 418 kötetet kölcsönzött ki belőle.

Az 1902. évben 2000 korona fordított javadalmazására.

Könyvtárnok: Tiszovszky Dániel tanító.

932. A polgári és iparos-egylet könyvtára.

1840-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Neugeboren Albert.

933. A r. kath. tanító-egylet könyvtára.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 158 kötet és 240 füzet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából hetenként egyszer nyitva áll.

1902-ben 30 korona fordított gyarapítására.

934. A román irodalmi és közművelődési egyesület könyvtára.

1862-ben, közvetlenül az egyesület megalakulása után keletkezett. Adományaikkal a magyar tud. akadémia, a bécsi és bukaresti akadémiák, Baritiu, Mangiuca és Moga gyarapították.

Állománya 18,971 kötet, husz szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétköznapon d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll.

Az 1901. évben 600 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: T o g a n Miklós esperes.

Nicolau Togan, Catalogul bibliotecei Asociatiunii pentru literatura romana si cultura poporului roman. (Nagyszében, 1895.) — A román irod. és közművelődési egyeslet alapszabályai. (Nagyszében, 1897.)

935. A városi fegyvertár.

1872-ben keletkezett, midőn Nagy-Szeben városa a tulajdonát képező fegyvereket, zászlókat, védelmi eszközöket és egyéb hadtörténelmi emlékeket a városháza egyik tornyában szakszerűen rendezve felállította. A gyűjtemény azóta örök letéteményekkel is gyarapodott.

Állománya 981 db fegyver, 15 zászló és 44 egyéb tárgy, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma most készül.

A közönség számára hetenként kétszer díjtalanul nyitva áll.

A gyűjtemény őre: Albrich Jenő városi gazda.

Führer durch die Hermannstädter Rüstkammer. (Nagy-Szeben, évn.)

NAGYSZÉCSÉNY. (Nógrád vármegye.)

936. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

A XVII. század elején keletkezett.

Állománya 2875 kötet, köztük 25 ösnyomtatvány és 28 db régi magyar nyomtatvány; továbbá 65 kézirat és rajzolt, színezett nemzeti czimerek 1700—1708-ból, két teremben elhelyezve. Katalogusa most készül.

Könyvtárnok: B a c s i c h Metó d házfőnök.

NAGYSZOMBAT. (Pozsony vármegye.)

937. A kath. érseki főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az 1784 óta fennálló könyvtár 1878-ban lett jelentékenyebb. midőn Sipeky Ágost, Prileszky Antal és Ordódy Mór családi könyvtárai egyesítették az előbbi kis gyűjteménnyel. Simor János bibornok, hercegprímás, Somogyi Károly és Bubla Károly esztergomi kanonokok szintén sok becses munkát ajánlékoztak a könyvtárnak. Ujabban Palásthy Pál felsz. püspök, esztergomi kanonok halála után, annak kézikönyvtárából kapott több művet.

Állománya 22,433 kötet, ezek közt 15 latin nyelvű régi magyar nyomtatvány; továbbá 4 térkép és 41 kézirat, öt szobában elhelyezve, a mely szobák egyike egyszersmind olvasótermül szolgál.

Szakok szerinti cédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják egy intézeti tanár jótállása mellett.

Évi javadalmazása 800 kor. 1902. évi gyarapodása 260 kötet.

Könyvtárnok: Sinkó József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1886-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Tagányi Alajos tanár, Ebenhöch Ferencz győri kanonok és Füredi Arthur járultak gyarapításához.

Állománya 20 ujkori emlék, 20 kegyeleti tárgy és 1480 érem, a könyvtár nagy helyiségében három szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei római császári pénzek s Európa egyes államainak pénznemei.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség gyűjtemény örének engedelmével megtekintheti. Csupán ajándékozás útján szaporodik. 1902. évi gyarapodása 50 érem.

A gyűjtemény őre: dr. Lőrincz Gyula tanár.

c) Természettudományi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Nagyobb adományokkal Forstinger Rezső, Kanovich Nándor és Simor János járultak gyarapításához.

Állománya 987 állat, ezek közt 40 emlős, 102 madár, 25 hüllő, 60 hal, 590 rovar és 120 egyéb állat; továbbá 20,000 növény, 600 ásvány, 200 kőzet és 55 kővület, két szobában elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény örének engedelmével mindig megtekintheti.

Évi javadalmazása 120 korona.

A gyűjtemény őre: H u d y m a E m i l tanár.

A nagyszombati érseki főgimnázium könyvtára 1879-ben. (Nagy-Szombat, 1879.) — Melcsiczky L., A nagyszombati érseki főgimnázium könyvtárának czimjegyzéke. (Az 1886/87., 1887/88. és 1888/89. évi értesítőkbén.) — Horváth Zoltán, A nagyszombati kath. érseki főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőbén.)

938. A magyar közművelődési egyesület könyvtára.

A pozsonyi magyar közművelődési egyesület nagyszombati fiókjá alapítottatott 1886-ban. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 5126 kötet s 88 darabból álló zenemű-gyűjtemény, egy teremben 8 rendes nagy és 2 kisebb felső-szekrényben elhelyezve. A könyvtárhoz tartozott 29 db 1848/49. évi hírlapot, kiáltványt stb. Alszeghy János időközben további gyűjtésekkel gyarapította, s így a könyvtárnak 1902 szept. 19. óta egy külön e célra készített kettős szekrényben elhelyezett »történelmi emléktára« is van, egyelőre 204 db értékes tárggyal; ezek közt 1848/49-re vonatkozó hírlap, nyomtatvány, könyvomat, kézirat, arcz- és gunyképek, pénzek, fegyverek stb. 130 db. Előző korból legrégebbek eredeti (magyar nyelvű) s helyi vonatkozású kéziratok 1587., 1614., 1640. stb. évekből; legújabbkori emlékek közt igen becses *Aponyi Albert* gróf a m. közművelődési egyesület érdekében 1902 okt. 28-án kibocsátott »*Felhívás*«-ának eredeti kézírata.

Csédula-katalogusa van.

Kikölesönzés végett minden vasárnap d. e. 9-től 12 óráig nyitva van. A városban lakó tagokon kívül a nagyszombati fiók-egyesületnek a nagyszombati járás területén lakó tagjai is kaphatnak belőle kölcsön könyveket.

A könyvtárt 1902-ben 82-en használták: a forgalom vasárnaponként 245—370 kötet közt váltakozott.

Évi javadalmazása a szükséghez képest változik.

Könyvtárnok: Alszeghy János. egyuttal a fiók ügyvezető alelnöke; *segédkönyvtárnok: K o n s c h I g n á c z.*

Alszeghy János, Jelentés a pozsonyi magy. közm. egyesület nagyszombati fiókjának működéséről 1886—1888. (Nagy-Szombat, 1888.) — Jegyzék a pozsonyi m. közm. egyesület nagyszombati fiókjának könyvtáráról. I. közlemény. (Nagy-Szombat, 1889.) — II. közlemény 1341. számtól 3072. számig. (Nagy-Szombat, 1893.)

939. Az Orsolya-szüzek tanítóképző-intézetének gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1893-ban keletkezett. Adományokkal Wolfman József és Schlick István kanonokok gyarapították.

Állománya 2140 kötet, köztük 12 régi magyar nyomtatvány és 1 metszet, egy teremben elhelyezve, mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A növendékek részére kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton nyitva van. Használati díj évenként 1 korona vagy havi 20 fillér. 1902-ben 180 egyén 450 kötetet használt.

Évi javadalmazása átlag 250 korona a növendékektől beszedett évi díjakból. 1902. évi gyarapodása 26 kötet.

Könyvtárnokok: Mater Alfonza és Bundzel Sz. Anasztázia.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1893-ban keletkezett.

Állománya 142 állat, ebből 25 emlős, 64 madár, 19 hüllő, 9 hal, egy rovargyűjtemény és 25 egyéb állat, továbbá egy növény és ásványgyűjtemény, szekrényekben elhelyezve.

Leltára van.

1902. évi gyarapodása 3 állat és 15 ásvány.

A gyűjtemény őre: Scsaseny M. Xavéria.

940. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1633-ban keletkezett.

Állománya 5000 kötet. három szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Olsovsky Mansvet házfőnök.

NAGYTÁLYA. (Heves vármegye.)

941. A r. kath. iskola könyvtára.

1886-ban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 29 kötet és 12 füzet, egy szekrényben elhelyezve.
Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 25 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Evi javadalmazása 10 korona a község pénztárából.

Könyvtárnok: Kunfi Bertalan tanító.

NAGYTAPOLCSÁNY. (Nyitra vármegye.)

942. A F. M. K. E. ifjusági könyvtára.

1898-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 474 kötet, az állami elemi iskolában elhelyezve. 1902-ben 150 olvasó 230 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Zsoldos Károly igazgató.

943. A F. M. K. E. népkönyvtár.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 182 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben mintegy 200 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Zsoldos Károly, állami isk. igazgató.

NAGYTEREMIA. (Torontál vármegye.)

944. Tanitói, ifjusági és népkönyvtár.

1868-ban keletkezett.

Állománya 353 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap este 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 160 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 240 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 110 korona.

Könyvtárnok : Wenner Ferencz.

NAGYVÁRAD. (Bihar vármegye.)

945. A biharmegyei gazdasági egyesület könyvtára.

Állománya 960 kötet, az egylet hivatalos helyiségében szekrényben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok : Weingärtner Andor titkár.

946. A biharmegyei és nagyvárad i régészeti és történelmi egylet múzeuma.

Bihar vármegye közönsége 1871 november 17-ikén határozta el egy történelmi és régészeti társulat és azzal kapcsolatban régészeti múzeum létesítését, helyiséget ajánlva fel annak gyűjteményei számára. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Az új múzeumi épület 1896-ban épült fel közadakozásból, s a gyűjtemények 1896 tavaszán helyeztetek el benne. Az egyesület gyűjteményeit 1898 nyarán hozott határozatával a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte, melynek közbenjárására a törvényhozás az építkezés költségeinek fedezésére 1901-ben és 1902-ben évi 4000 korona rendkívüli segélyt szavazott meg.

Az egyesület tagjainak száma körülbelül 80.

Elnök : Beöthy László főispán; *alelnökök* : id. Galbory Sámuel és dr. Karácsonyi János; *titkár* : dr. Némethy Gyula.

a) Könyvtár és levéltár.

Az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1894-ben Juricskay Dezső, 1896-ban néhai ifj. Bölöni Sándor könyvgyűjteményei-

vel gyarapodott. Ide kerültek a Baranyi-, Fráter- és Bölöni-családok levéltárai is.

Állománya 1958 kötet, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

Könyvtárnok: M a k k a y J ó z s e f.

b) Régiségtár és képtár.

Alapját Romer Flóris kanonok gyűjtése vetette meg. Itt helyezte el 1896-ban Schlauch Lőrincz bibornok az 1886-ban elhunyt Ipolyi Arnold váradai püspök nagybecsű gyűjteményét, mely kép, szobor, gobelin, szőnyeg, majolika, ötvösmű, himzés stb. gyűjteményeket tartalmazott több mint 2000 darabban. Az állam 1896-ban 500 frttal. 1898-tól évenként 400 koronával segélyezte; 1902-ben 750, 1903-ban 250 kor. külön segélyt eszközölt ki számára iparművészeti tárgyak beszerzésére s ezenkívül a régi magyar ötvösművek galván másolataiból 9 dbbal gyarapította a gyűjteményeket és megkezdte az egyesület birokában levő régi képeknek államköltségen való helyreállítását.

A régiségtár s iparművészeti gyűjtemény és a képtár állománya több mint 12,000 tárgy, 11 teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

A közönség áprilistól novemberig minden vasár- és ünnepponon d. e. 10-től fél 1-ig és d. u. 3-tól 5 óráig 20 fillér belépődíj lefizetése mellett megtekintheti, kedden és csütörtökön d. u. 3-tól 5-ig pedig ingyen. A hét többi napjain 1 korona a belépődíj.

Múzeumi őrök: Középesy Gyula és dr. Némethy Gyula.

Ipolyi Arnold képgyűjteménye. (Esztergom, 1871.) — Radács Jenő, Képes kalauz Ipolyi Arnold gyűjteményéhez. (Budapest, évn.) — Hegyesi Márton, A biharmegyei rég. és történelmi egyesület évkönyve 1885/86.—1887/88. (Nagyvárad, 1888.) — Karácsonyi János, A biharvármegyei és nagyváradai rég. és történelmi egyesület jelentése az 1888—92. évekről. (Nagyvárad, 1893.) — Karácsonyi János. Emlékkönyv a biharvármegyei és nagyváradai rég. és történelmi egyesület múzeumépületének s a benne levő kettős gyűjteménynek megnyitó ünnepéről. (Nagyvárad, 1896.) — Kalauz a biharvármegyei és nagyváradai rég. és tört. egyesület múzeumához. (Nagyvárad, 1896.) — Karácsonyi János, A biharvármegyei és nagyváradai rég. és tört. egyesület 1896/97-iki évkönyve. (Nagyvárad, 1897.) — Dr. Némethy Gyula, A biharvármegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület 1901/1902. évkönyve. (Nagyvárad, 1902.)

947. A felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1888-ban keletkezett, midőn Propper N. János az iskolát mint magánintézetet megalapította.

Állománya 1508 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szakkatalogusa van.

Évi javadalmazása 400 korona a nagyvárad kereskedelmi csarnoktól.

b) Áruismereti gyűjtemény.

Propper N. János alapította.

Állománya 2185 darab részben a természet három országából, részben ipari termékek, egy teremben 20 szekrényben el helyezve.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemények őre: Kún Gyula.

Ferenczy Lajos, A nagyvárad keresk. tanintézet rövid története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

948. Az iparoskör könyvtára.

1891-ben keletkezett.

Állománya 1800 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Batári Gyula.

949. Az ipartestületi ifjúság önképző-egyletének könyvtára.

1880-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1219 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön este 8-tól 9-ig és vasárnap d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. Használati idő 7 nap. azon túl naponként 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 2077 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnokok: Diósy Mihály és Poretunek Mihály.

Tíz év a nagyvárad iparosifjak önképző és betegséggyógyegyletének történetéből. (N.-Várad.)

950. A kir. kath. jogakadémia könyvtára.

A nagyváradi latin szertart. egyházmegye kebelében felosztott szerzetesrendek, különösen a jezsuiták könyveiből keletkezett, melyekhez utóbb egyesek adományai járultak. 1850-től állandó javadalmazásban részesül. Ide kerültek Miller Jakab Nándor (1800.), Sujánszky József (1831.), Turcsányi Vincze (1876.) és Kudelka József (1899.) jogtanárok könyvtárai. A sajtótermékeknek a nagyváradi kir. ügyészségekhez beérkező kötelempéldányaival gyarapítottván, 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll.

Állománya 12,827 kötet, köztük 14 ősnymtatvány; továbbá 14 térkép és 2 kézirat, három szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül mások is használhatják, írásbeli elismervény, esetleg pénzbiztosíték ellenében. Joghallgatóknak hetenként egyszer, tanárok számára bármikor nyitva áll. Az 1902. évben 907 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 945 korona a tanulmányi alapból és 438 korona a joghallgatók beiratási díjaiból. 1902. évi gyarapodása 245 kötet és 2 térkép.

Könyvtárnok: dr. P e r s z A d o l f jogakadémiai tanár.

Bozóky A., A nagyváradi jogakadémiának vázlatos történelme alapítatásától az 1870/71. tanév végéig. (Nagyvárad, 1871.) — Bozóky A., A nagyváradi jogakadémiának vázlatos történelme az 1871/72.—1873/74. tanévekben. (Nagyvárad, 1875.) — Bozóky Alajos, A nagyváradi kir. jogakadémiai könyvtár (Magyar Könyvszemle, 1887. évf.) — Bozóky A., A nagyváradi kir. akadémia százados múltja. 1788—1888. (Budapest, 1889.)

951. A latin szertart. püspöki könyvtár.

Öt részből áll. Első a régi püspökségi könyvtár, mely a Szaniszló előtti püspökök szerzeményeiből keletkezett s 2950 művet foglal magában 6187 darabban. Második a Szaniszló-könyvtár, melyet Szaniszló Ferencz püspök, midőn a várad püspökségről lemondott, 1869-ben a püspöki könyvtárnak adományozott. Állománya 9823 kötet. Harmadik a Lipovniczky-könyvtár, mely a Lipovniczky István püspök († 1885 aug. 12.) hagyatékából maradt 1215 műből áll 1830 darabban. Negyedik Ipolyi Arnold püspök († 1886 decz. 2.) 8675 műből álló becses hagyatéka 7889 darabban, mely a többiektől elkülönítve, külön

teremben van elhelyezve. Ötödik rész a dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök féle könyvtár († 1902 július 10.), mely 1864 műből áll 2050 kötettel. Ezekon felül egész különálló csoport a teljes Migne-féle gyűjtemény.

Allománya 27,850 kötet, köztük 15 ősnymtatvány, négy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Kölcsön megbízható és ismerős egyének térítvény mellett kaphatnak belőle.

Könyvtárnok : még nincs kinevezve.

952. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1878-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Allománya 7327 kötet, ezek között hat régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az igazgató engedélyével mások is használhatják. 1902-ben mintegy 300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 800—900 korona a tanszerátalányból. Az 1902. évben 392 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok : Alvinczy Sándor tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1896-ban keletkezett. Adományokkal Madaras Elek és Homolya István tanárok gyarapították.

Allománya 502 régiség, köztük 2 őskori és 3 antik tárgy, 1 fegyver, 8 középkori emlék és 498 érem, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége egy rézkori osákány és egy bronzkori balta.

1902. évi gyarapodása 1 db régiség és 12 db érem.

A gyűjtemény őre : Homolya István tanár.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1878-ban keletkezett. Adományokkal Ribár István, Ujhegyi B. dr. Koch Antal, Madaras Elek stb. gyarapították.

Allománya 1081 állat, köztük 13 emlős, 87 madár, 26 hulló, 42 hal, 831 rovar és 82 egyéb állat; továbbá növény- és ásvány-gyűjtemény, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az érdeklődők bármikor megtekinthetik, ha a szertárórnél vagy az igazgatónál jelentkeznek.

1902-ben 54 korona 40 fillér fordítottatott gyarapítására a tanszerátalányból, miből 300 rovar szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 275 korona.

A gyűjtemény őre: dr. Tóth Mihály tanár.

Endrődi Sándor, A nagyváradai magy. kir. áll. főreálskola könyvtárának katalogusa (Nagyvárad, 1885.) — Bach Nándor, A nagyváradai m. k. áll. főreálskola története. 1873—95. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

953. A polgári kör könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5486 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minűennap, kedd és ünnepnapok kivételével, d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 925 kötet kölcsönöz-tetett ki belőle.

Az 1902. évben 300 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

Könyvtárnok: Lakos Lajos.

A nagyváradai polgári kör könyvtárának betűsoros jegyzéke.

954. A prémontreiek kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1850-ben keletkezett. Nagyobb része a nagyváradai akadémia könyvtárának a főgimnázium és a jogakadémia között 1856-, illetve 1858-ban történt megosztásából került az intézetbe. A XIX. század 80-as éveiiig csak ajándékozás útján gyarapodott, ettől kezdve azonban már évenként bizonyos összeg fordítottatott vásárlásra is. Nagyobb ajándékot Zádor Gyula táblai elnök juttatott a könyvtárnak.

Állománya 2859 mű 5610 kötetben és egy kéziratgyűjtemény, egy teremben elhelyezve. Különös érdekessége a Zádor Gyula kir. ítélőtáblai elnök örökősei által 1894-ben ajándékozott kéziratgyűjtemény, mely a XIX. század első felében élt

írók és költők levelezéseit és kézíratait foglalja magában. Ezek egy részét, Vörösmarty Mihály leveleit, az intézet 1900-ban a költő fiának ajándékozta.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 1200 korona, mit a beiratási díjakból kap. 1902. évi gyarapodása 467 kötet.

Könyvtárnok: dr. Kolosváry Béla tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 2489 érem, a gimnázium épületében elhelyezve. 1902. évi gyarapodása 21 érem.

A gyűjtemény őre: dr. Tóth-Szabó Pál tanár.

c) Természetrizsi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Állománya 8820 állat, 3816 növény és 2030 ásvány, három teremben és tanteremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár vezetése mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 250 korona a jászóvári prépostság pénztárából. 1902. évi gyarapodása 20 állat, 28 növény és 2 ásvány.

A gyűjtemény őre: Körtész Miksa tanár.

Cseplő Péter, *A nagyvárad r. kath. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)* — Kolosváry Béla, *A jászóvári prémontrei kanonokrend nagyvárad r. főgimnáziumának tulajdonát képező tanári könyvtár jegyzéke. (Nagyvárad, 1897.)*

955. A Szigligeti-társaság könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának ellenőrzése alatt áll, melynek javaslatára 1900 óta évi 600 korona állami segélyben részesült.

Állománya 500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

Az egyesület tagjai használják.

Az egyesület elnöke: Rádl Ödön ügyvéd; *főtitkár*: dr. Adorján Ármin.

A Szigligeti-társaság évkönyvei. — Láng J., *A Szigligeti-társaság első 10 éve.*

956. Ujvárosi népkönyvtár.

1902-ben alapította a Szigligeti-társaság. 1903-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa egy 1000 koronás teljesen felszerelt népkönyvtárral gyarapította.

Állománya 1657 kötet, az ör-utczai városi iskola épületében három szekrényben elhelyezve.

Leltára, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden kedden és pénteken d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 1 hónap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. 1903. április 15-től június 20-ig 654 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 460 korona fordítottatott gyarapítására.

1903. évi költségelőirányzata: 200 korona könyvtárnoki tiszteletdíj, 20 korona a szolga fizetése és 500 korona folyó kiadásokra.

Könyvtárnok: Bodnár János községi isk. tanító.

957. Váraljai népkönyvtár.

1897-ben alapította a Szigligeti-társaság.

Állománya 1348 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétfőn és csütörtökön d. u. 6 órától nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 1 hónap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. 1903. április 15-től június végéig 876 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 360 korona fordítottatott gyarapítására.

1903. évi költségelőirányzata: 200 korona könyvtárnoki tiszteletdíj, 20 korona a szolga fizetése és 420 korona folyó kiadásokra.

Könyvtárnok: Mártonffy Zoltán községi iskolai tanító.

NAGYZERIND. (Arad vármegye.)

958. Iskolai könyvtár.

1874-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtárrul is szolgál.

Állománya 71 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

A kikölcsönzés tartama 10 nap.

NAGYZSÁM. (Temes vármegye.)

959. Az olvasó-egylet könyvtára.

1869-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Henny Sebestyén, Pap Géza stb. gyarapították.

Állománya 454 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 268 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 60 korona fordított gyarapítására.

NAPKOR. (Szabolcs vármegye.)

960. Nép- és ifjusági könyvtár.

A m. kir. földmivelésügyi minisztérium és dr. Szabó Ferencz alapították.

Állománya 276 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 6 nap. 1902-ben 186 egyén 212 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: D ö m ö t ö r F e r e n c z községi isk. tanító.

NASZÓD. (Besztercze-Naszód vármegye.)

961. Az alapítványi főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1868-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Dr. Szilasi Gergely. volt egyetemi tanár, egész könyvtárát az intézetnek ajándékozta. Adományával még Papp László kir. táblai bíró gyarapította.

Állománya 4487 kötet. két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják térítvény kiállításával.

Évi javadalmazása 450 korona a naszódvidéki központi iskolai alapból, mely összesen az 1902. évben 60 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Pecurariu János; *segédkönyvtárnok*: Pletosu Gergely.

b) Régiség-gyűjtemény.

1863-ban keletkezett.

Állománya 13 középkori tárgy, 4 fegyver, 10 újabbkori emlék, 1 gipszmásolat és 665 érem, egy szobában elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti.

A gyűjtemény őre: Pecurariu János tanár.

c) Természetrizsi gyűjtemény.

1863-ban keletkezett.

Állománya 659 állat, ezek között 14 emlős, 46 madár, 17 hüllő, 17 hal, 226 rovar és 339 egyéb állat; továbbá 5328 növény, 1419 ásvány, 111 kőzet és 217 kővület, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Évi javadalmazása 180 korona az általányból, mely összesen az 1902. évben 26 db szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Prodan Gyula tanár.

962. A magyar társalkodó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1886-ban, könyvtára 1888-ban keletkezett.

Állománya 560 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama két hét. azontúl naponként 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 540 kötet kölcsönzött ki belőle.

1903-ban évi költségelőirányzata 150 korona.

NEMESBORI. (Hont vármegye.)

963. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület. Az országos tanács által rendelkezésére bocsátott javadalomból ennek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 323 kötet, a magyar olvasókör helyiségében elhelyezve.

1903-ban 220 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Veress János, ref. tanító.

NEMESMAGASI. (Vas vármegye.)

964. Népkönyvtár.

1864-ben alapította az ág. ev. ifjuság s 1871 óta használta népkönyvtárnak.

Állománya 420 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben 600 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 32 korona fordítottott javadalmazására. 1903. évi költségelőirányzata 43 korona 12 fillér.

Könyvtárnok: Pap Ferencz ág. ev. tanító.

NEMESVID. (Somogy vármegye.)

965. Róm. kath. népkönyvtár.

1884-ben, Sebestyén Pál plébános hagyatékából keletkezett.

Állománya 286 kötet, a plébánián elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 1108 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Wimmer Károly káplán.

NÉMETBOGSÁN. (Krassó-Szörény vármegye.)

966. A kaszinó-egylet könyvtára.

1869-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Péterffy László, Putnik Béla és a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége gyarapították. 1902 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának felügyelete alatt áll, mely évi 600 kor. segélyben részesítette.

Állománya 1679 kötet, négy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 1435 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 140 korona.

Könyvtárnok: Mihályfi József állami isk. igazgató.

Statuten des Casino-Vereines in Deutsch-Bogsán. (Temesvár, 1869.) — A németbogsáni kaszinó-egylet könyvtárának könyvjegyzéke. (Budapest, 1877.) — Statuten des Casino-Vereines in Deutsch-Bogsán. (Resicza, 1881.) — A németbogsáni kaszinó könyvtárának jegyzéke. (Német-Bogsán, 1898.) — Ondra Georg, Geschichte der N.-Bogsaner Casino-Bibliothek. (Krassó-Szörényer Post, 1897/98. évf.)

967. A közkönyvtár- és múzeum-egyesület népkönyvtára.

Az egyesülettel egyidejűleg keletkezett, melynek alapszabályai 1902-ben terjesztettek fel jóváhagyás végett a belügy-minisztériumhoz.

Állománya 576 mű 615 kötetben.

1903-ban 521 kötetet használtak belőle.

NÉMETFALVA. (Zólyom vármegye.)

968. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 178 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnok: Fodor Kornél, körjegyző.

NÉMETÚJVÁR. (Vas vármegye.)

969. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1648-ban alapította gróf Batthyány Ádám.

Állománya 5000 kötet, köztük 50 ösnyomtatvány s 2 régi magyar nyomtatvány, 1 térkép és 34 kézirat, két szobában elhelyezve.

Kiválóbb nevezetességei a XVI. századi németújvári könyvsajtó termékei, köztük Clusius Károly Stirpium Nomenclator Pannonicus című 1583. évi munkája, a legrégebb magyarországi irott misekönyv, I. Mátyás korabeli breviarium Janus Pannonius verseivel és egy 1470. évi magyar nyelvemlék.

Katalogusa van.

A rendház tagjai használják. Kölcson csupán tartományfőnöki engedéllyel adnak belőle könyveket.

Könyvtárnok: M a i t z J á c z i n t zárdafőnök.

Fejérvataky László, A németújvári Ferencz-rendi zárdai könyvtára. (Különlenyomat a Magyar Könyvszemléből: Budapest, 1883.)

NIKINCZE. (Szerém vármegye.)

970. Az ev. ref. egyház népkönyvtára.

1902-ben alapította a dunántúli közművelődési egyesület. Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 460 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: H e g e d ü s F e r e n c z ev. ref. lelkész.

NYÁRÁDSZEREDA. (Torda vármegye.)

971. Állami iskolai könyvtár.

1898-ban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 130 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. 1902-ben 95 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 80 kor. 60 fillér fordítottott gyarapítására. 1908. évi költségelőirányzata 70—80 korona.

Könyvtárnok: Balogh Péter állami műfaragó-tanító.

NYÉN. (Háromszék vármegye.)

972. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület. 1902. július 11-én nyílt meg.

Állománya 112 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 1-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap, azontul heti 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 210 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Huber Viktor állami isk. tanító.

NYIRBÁTOR. (Szabolcs vármegye.)

973. A kaszinó-egylet könyvtára.

1860-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomány-nyal Mandel Ede gyarapította.

Állománya 950 magyar, 300 német és francia könyv, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer, d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 1012 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 60 kor. fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 180 korona.

Könyvtárnok: Nánássy Gyula tanító.

974. Községi népkönyvtár.

1900 január 15-én alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium,

Állománya 407 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 944 egység használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 210 korona fordítottatt javadalmazására.

Könyvtárnok : E g r y B á l i n t községi végrehajtó.

975. A minorita-rendház könyvtára.

1718-ban keletkezett. Tamás Marczell hagyatékából 300 kötettel gyarapodott.

Állománya 2600 kötet, egy teremben elhelyezve, a mely egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Csak a rendház tagjai használják. 1902-ben 74 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok : K o n k o l y i B a r n a.

NYIREGYHÁZA. (Szabolcs vármegye.)

976. Az ág. ev. tanító kör könyvtára.

1874-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Stoffmann Lajos, Pazár István, Zverner Gy. stb. gyarapították.

Állománya 520 kötet, egy teremben két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 216 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 62 kor. fordítottatt gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 65 korona.

Könyvtárnok : K u b a c s k a I s t v á n.

977. Az áll. segélyezett ág. evang. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1861-ben keletkezett, midőn Nyiregyháza városa 200,000 koronás alapítványával új életre keltette a megszünt ág. evang. aligimnáziumot. Nagyobb adománnyal Szabó Ferencz plébános járult gyarapításához.

Állománya 3765 kötet, köztük egy őnyomtatvány és egy régi magyar nyomtatvány; továbbá 45 térkép, 10 kézirat és 5 oklevél, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják tudományos czélból térítvény mellett. 1902. évben 180 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 1550 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 220 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Moravszky Ferencz tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1861-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal lovag Teitelbaum Henrik járult gyarapításához. Különösen 1883-ban gyarapodott, mikor a városi vágóhid alapfalainak lerakása közben nagy számú urna került felszínre. Ugyanez ismétlődött 1892-ben a vármegyeház ujjáépítésekor. 1902-ben Benczur Zauzsanna gyarapította Benczur János és Miklósrá vonatkozó emléktárgyakkal.

Állománya 608 régiség, köztük 75 őskori tárgy, 12 kegyeleti tárgy és 521 érem, részben az igazgatói levéltárban, részben a szabolcsmegyei múzeumban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség mindig megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 8 régiség és 6 érem.

A *gyűjtemény öre* az igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1887-ben keletkezett. Kovách Gerő járásbíró ásványgyűjteményét, dr. Holub Emil afrikai gyűjteményének egy részét ajándékozta az intézetnek.

Állománya 4798 állat, ebből 50 emlős, 204 madár, 20 hulló, 5 hal. 2212 rovar és 2307 egyéb állat; továbbá 3072 növény, 1696 ásvány és 157 kőzet, a természetrajzi múzeumban és egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség kívánatra megtekintheti.

A *gyűjtemény öre*: Szlaboczký Imre tanár.

978. Az iparos ifjuság önképző-egyletének könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 686 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer nyitva áll.

Az 1902. évben 9 korona 57 fillér fordított gyarapítására,

1903. évi költségelőirányzata 50 korona.

Könyvtárnok: Borók János.

979. A kaszinó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1842-ben, könyvtára 1849-ben keletkezett.

Állománya 3800 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. Használati díj egy évre 4 korona.

Az 1902. évben 380 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Hoffmann Ferencz.

Dr. Vietórisz József, A nyiregyházi kaszinó története. (Nyiregyháza, 1896.) — A nyiregyházi kaszinó könyvtárának jegyzéke. (Nyiregyháza, 1896.)

980. A kereskedő ifjak egyletének könyvtára.

1887-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománynyal a nyiregyházi takarékpénztár gyarapította.

Állománya 700 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer, este 8-tól 9 óráig nyitva áll. 1902-ben 520 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 50 korona.

Könyvtárnokok: Borbély Béla és Heimovits Mór.

A nyiregyházi kereskedő ifjak egyletének könyvtári jegyzéke. (Nyiregyháza.)

981. A polgári olvasó-egylet könyvtára.

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2343 kötet, egy teremben 4 szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 1446 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 300 korona. 1902-ben 222 kor. 18 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Stoffan Lajos.

A nyiregyházi polgári olvasóegylet könyvtárának jegyzéke. (Nyiregyháza, 1895.)

982. Szabolcsmegyei múzeum.

Az 1867-ben br. Vécsey József főispán kezdeményezésére alakult szabolcsmegyei régészeti egylet alapította Nagy-Kállón. Br. Vécsey távozása után az egylet hanyatlásnak indult, majd végleg fel is oszlott. A gyűjtemény értékesebb része az 1876. évi budapesti régészeti kongresszuson ki volt állítva, utána éveken át a magyar nemzeti múzeumban maradt, majd a nagykállói reáliskolában nyert elhelyezést. 1892-ben Szabolcs megye Nyiregyházán díszes székházat építtetvén, áthozatatt a gyűjteményt és a dr. Jósa András által ajándékozott gazdag régiséggyűjteménnyel egyesítve, megalkotta a megyei régészeti múzeumot. Azóta a gyűjtemény rohamosan gyarapodott azon hallstadti, La Tène-, népvándorlás-, honfoglalás- és Árpád-kori leletekből, melyeket Jósa András ásatásai hoztak napfényre.

A gyűjtemény a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, melynek közbenjárására 1898-ban 800, 1900-ban 600, 1901-ben 400 kor. állami segélyben részesült.

Állománya több ezer darab régiség, melyek a megyei székházban vannak elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség számára minden vasárnap d. e. 10-től 12-ig van nyitva; de más napokon is megtekinthető.

A gyűjtemény őre: dr. Jósa András megyei főorvos.

Rómer Flóris. A geszterédi ásatások és a szabolcsmegyei múzeum. (Arch. Értesítő. I. k.) — Értesítés a múzeumról.

(U. ott. V. k.) — *Hampel József, A szabolcsmegyei múzeum, rövid utasításul vidéki múzeumok berendezésére. (Pest, 1881.)* — *Dr. Jósa András, A szabolcsvármegyei múzeum ős- és középkori tárgyainak ismertetése. (Nyiregyháza, 1899.)*

983. Törvényhatósági közkönyvtár.

1898-ban keletkezett. 1900 óta a szabolcsvármegyei sajtótermékeknek a debreczeni kir. ügyészséghez beérkező köteles példányaival gyarapodik.

A vármegye közgyűlési határozattal a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte.

Állománya körülbelül 500 kötet, egy teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója van; ezédula-katalogusa most készül. Egyelőre csak a vármegye központi tisztviselői használják.

NYITRA. (Nyitra vármegye.)

984. Az egyházmegyei könyvtár.

Néh. Roskoványi Ágoston nyitrai püspök a nagyobb papnövélde számára új palotát emeltetvén, a régi épület keleti szárnyát 1879-ben 100.000 koronát meghaladó költséggel könyvtári helyiséggé alakította át. A könyvtár az alapító 30.000 kötetnyi könyvtárából, néhai Vurum József és Palugyay Imre püspökök, valamint a székesegyház régi könyvgyűjteményeiből áll. Roskoványi alapítványt is tett a könyvtár javára, melynek évi kamatja 1000 korona. A könyvtár 1885 novemberben nyílt meg. Adományokkal Scsaszny József plébános, Gyurikovits Mátyás és Zemánik Endre kanonok, végül Bende Imre püspök gyarapították.

Állománya 52.566 kötet, köztük 62 őnyomtatvány s 50 régi magyar nyomtatvány; továbbá 4 térkép s 610 kézirat. egy nagy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel. Kiválóbb nevezetességei: egy Veronában 1480-ban nyomtatott misekönyv hártypéldánya Bornemisza Pál kéziratával; Ács Mihály. Zengedező mennyei kar cz. művének (Lőcse, 1706.) egyetlen ismert példánya; továbbá Ács Mihály Arany Lántz-a. (Lőcse, 1706.)

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az olvasóterem, vasárnap és ünnepnapok kivételével, minden d. e. 10-től 12-ig nyitva van. A helybeli papság, növendékpapok,

tanárok s irodalommal foglalkozók használják. A helybeliek térítvény mellett kölcsön is kaphatnak belőle könyveket egy havi határidőre. 1902-ben 581 kötet kölcsönözött ki.

1902-ben 1728 korona 21 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 296 kötet szereztetett be.

Könyvtárigazgató: V a g n e r J ó z s e f, cz. prépost, kano-
nok; **könyvtárnok:** dr. T ó t h J á n o s theol. tanár.

Dezső Adolf, Adatok a nyitrai egyházmegyei könyvtárról (Magyar Könyvszemle, 1884. évf.) — Vagner József, A nyitrai egyházmegyei könyvtár kéziratai s régi nyomtatványai. (Nyitra, 1886.)

985. A F. M. K. E. ifjusági könyvtára.

1899-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 780 kötet, a Szántó-féle polgári iskolában elhelyezve.

1902-ben 288 olvasó 780 kötetet használt belőle.

1903. évi gyarapodása 120 kötet.

Könyvtárnokok: S á f á r K o r n é l i a tanítónő és K e-
m é n y S á n d o r tanár.

986. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1897-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület. Gyarapítási költségei az orsz. tanács javadalmából fedeztetnek, minek befolyásaként a tanács ellenőrzése alatt áll.

Állománya 1216 kötet, a közművelődési egyesület köz-
ponti irodájában elhelyezve.

1903. évi gyarapodása 179 kötet.

Könyvtárnok: C l a i r V i l m o s főtitkár.

A Felvidéki Magyar Közm. Egyesület évkönyve 1897/98-ról. (Nyitra, 1898.) — U. az 1898/99-ről. (Nyitra, 1899.) — U. az 1899/900-ról. (Nyitra, 1900.) — U. az 1900/901-ről. (Budapest, 1901.) — U. az 1901/902-ről. (Budapest, 1902.)

987. A gazdasági egyesület könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Allománya 820 kötet, két szekrényben elhelyezve. Leltára és katalogusa van.

Kölcsönzés céljából naponként a hivatalos órák alatt nyitva áll. 1902-ben 40 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

988. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1701-ben keletkezett, midőn a piaristák Nyitrán megtelepedtek. A XVIII. század első felének végén már tekintélyes könyvgyűjteményük volt. A rendi növendékek kolozsvári intézete számára, midőn az 1897-ben megalakult, több száz kötet theologiai munkát engedett át. Miután a gimnáziumban a tanárok részére új könyvtár keletkezett, a házi könyvtár gyarapítása abbanmaradt.

Allománya 11.886 kötet, köztük 20 régi magyar nyomtatvány; továbbá 128 kézirat; többnyire régibb theologiai iskolai előadások diktátumai, jelenleg rendezés alatt.

Betűrendes katalogusa van.

A rendtagokon kívül mások is használhatják térítvény ellenében. Az 1902. évben 58 kor. fordított gyarapítására, miből 14 kötet szereztetett be.

1903. évi költségelőirányzata 60 korona.

Könyvtárnok: Horvát Sándor házfőnök.

989. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az intézet 1701. évi megalapításától kezdve 1776-ig a kegyesrend házi könyvtárát használták a tanárok. A ratio educationis óta az iskolai pénzből vásároltattak a könyvek. Nagyobb lendületet 1867 óta vett a könyvtár az által, hogy a tanszerátalányból évenként egy bizonyos összeg a könyvtár gyarapítására fordított. 1886-ig a kegyesrendi kollégiumban volt elhelyezve, akkor a gimnázium épületének egy kisebb szobájába helyeztetett át. Jelenleg van ugyan helyisége a gimnáziumban, de szekrények hiányában nem rendezhető.

Allománya 5248 kötet. két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül térítvény mellett mások is használhatják. 1902-ben 232 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 512 korona fordított gyarapítására, miből 59 kötet és 22 füzet szereztetett be. 1903. évi költség-előirányzata 500 korona.

Könyvtárnok : Pécsi Ottmár tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Gond Ignác, Jeszenszky Alajos, br. Weisz Pál, dr. Nagy József, Cserebó Lajos és gr. Nyáry Simon járultak gyarapításához.

Állománya 6397 régiség, a gimnáziumi épület újjalakítása miatt ládákbán elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre : Cserhelyi Sándor tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1867-ben keletkezett. Dr. Nagy József, volt megyei főorvos, több száz madarat ajándékozott az intézetnek, melyeknek nagy része azonban kiselejtetett. Megvételét továbbá a Lang-féle nagy csigagyűjtemény.

Állománya 1040 állat, köztük 40 emlős, 212 madár, 43 hulló. 44 hal, 756 rovar és 60 egyéb állat; továbbá 1308 növény, 1407 ásvány, 2000 kőzet, végül 1800 fajból álló csigagyűjtemény, az intézet két nagyobb termében elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 327 korona fordított gyarapítására a tanszerátalányból, mely összesen 13 állat, 11 növény és 20 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 250 kor.

A gyűjtemény őre : Roch Gyula tanár.

Csösz Imre, A kegyes-tanítőrend nyitrai gimnáziumának tört. vázlata. (Nyitra, 1876.) — Horvát Sándor, Okmánytár a paristák Szent-Lászlóról címzett nyitrai kollégiumának történetéhez. (1894/95. és 1895/96. évi értesítőknben.)

990. Nyitravármegye múzeuma.

A vármegye alapította 40,000 koronás alapítvánnyal, melyből 30,000 koronát a gimnázium átépítésére fordított, hogy abban a gyűjtemények elhelyezhetők legyenek, 10,000 koronát

pedig a múzeum berendezésére tartott fenn. A vármegyei szabályrendelet, mely 1902 elején hagyatott jóvá, a múzeum ügyeinek vezetését a vármegyei múzeumi választmányra, a gyűjtemények gondozását a helybeli kegyesrendi főgimnázium igazgatójára és szaktanáraira bízta.

A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége a megszünt turócszentmártoni Maticza gyűjteményeit állami letétként a múzeumnak ajánlotta fel, mely annak elfogadása kifolyásaként a főfelügyelőség hatáskörébe vétetett fel, de a gyűjtemények végleges átadása csak a vármegye gondozására bízott gyűjtemény-anyag rendezése után fog megtörténni. A rendezés költségeire az orsz. főfelügyelőség 1908-ban a könyvtári segélyek rovatából 1000 kor. államsegélyt eszközölt ki, melynek felhasználása iránt azonban ez év folyamán nem történtek intézkedés.

A múzeumi választmány elnöke: Gróf Batthyány Vilmos kanonok.

A múzeum igazgatója: Horvát Sándor.

991. A nyitrai megyei szabadelvű pártkör és kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1875-ben, könyvtára 1892-ben keletkezett. Adományokkal Szulyovszky Dezső, Gáspár Lajos és ifj. Krajszik Ferencz gyarapították.

Állománya mintegy 700 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és írott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés végett hetenként kétszer d. u. 2-től 3-ig nyitva áll. Használati díj kötetenként egy hétre 4 fillér. azontul 10 fillér.

992. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára.

Állománya 5000 kötet, köztük 51 db régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az intézet előjárói, tanárai és növendékei használják.

A könyvtárnoki teendőket a tanulmányi felügyelő látja el.

993. A róm. kath. felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1895-ben keletkezett.

Állománya 3046 kötet, 54 térkép és 13 régi kézirat, két teremben elhelyezve, melyek egyike egyszersmind olvasótermmül szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Leginkább adományozás útján szaporodik, 1902. évi gyarapodása 426 kötet, 21 térkép és 8 régi kézirat.

Könyvtárnok: V á g ó M. Julia testvér.

b) Régiség-gyűjtemény.

1895-ben keletkezett.

Állománya 420 db érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1895-ben keletkezett.

Állománya 1249 állat, ezek között 49 emlős (9 kitömött, 40 szemléltető kép), 45 madár (30 kitömött, 15 szemléltető kép), 12 hüllő (7 db borszeszben, 5 szemléltető kép), 4 két-éltű (3 borszeszben, 1 csontváz), 17 hal (1 félcsontváz, 1 kitömött és 15 szemléltető kép), 62 izeltlábú, 27 féreg, túskeború és 1033 db kagyló, csiga; továbbá 213 növény: 36 természetes növény, 152 növény-utánzat, 25 kép; ásvány 455, kőzet 85, kővület 40, ezek között dolomit 20 változatban és a műtrágya 18 változatban.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 100 korona a tandíjból. 1902. évi gyarapodása kitömött állatokból 8 emlős, 14 madár, 2 hal, 7 izeltlábú. Azután 370 ásvány, 35 kőzet, 10 kővület.

A gyűjtemény őre: T e c h l á r E. M a r g i t testvér.

NYITRAIVÁNKA. (Nyitra vármegye.)

994. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület az országos tanács által rendelkezésére bocsátott javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 323 kötet, a római katolikus iskolában elhelyezve.

1902-ben 27 egyén 81 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Kútvaszer János tanító.

ÓBARS. (Bars vármegye.)

995. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület az orsz. tanács javadalmából, minnek kifolyásaként a tanács ellenőrzése alatt áll.

Állománya 218 kötet, a róm. kath. népiskolában elhelyezve. 1908 májustól szeptemberig 86 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Pironka István főtanító.

ÓBECSE. (Bács-Bodrog vármegye.)

996. A magyar népkör könyvtára.

Az egyesület 1868-ban, könyvtára 1870-ben keletkezett. Adományokkal özv. Gortva Lázárné, Szegheő Géza, Csupor Gyula stb. gyarapították.

Állománya 1083 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 3204 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 647 kor. 18 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 590 korona.

ÓBESSENYŐ. (Torontál vármegye.)

997. Iskolai könyvtár.

1880-ban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 763 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. 1902-ben 40 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Az 1902. évben 115 kor. 94 fillér fordítottott javadalmasására. 1903. évi költségelirányzata 200 korona.

Könyvtárnok: NÉCSOV JÓZSEF.

ÓDOMBOVÁR. (Tolna vármegye.)

998. A D. K. E. népkönyvtára.

A dunántúli magyar közművelődési egyesület alapította és az országos tanácstól kapott segélyből gyarapítja, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 468 kötet, a községi ipartestület kezelésében. Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll.

ODVOS. (Arad vármegye.)

999. Ifjusági könyvtár.

1903 januárban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 147 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 2-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj kétfetenként 10 fillér.

Könyvtárnok: GERINCZY KÁROLY állami isk. tanító.

OFFENBÁNYA. (Torda vármegye.)

1000. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1898 október 14-én alapította az erdélyi magyar közmüvelődési egyesület.

Állománya 119 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott és írott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 147 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: ERŐSS ANTAL állami isk. tanító.

OFFSZENICZA. (Torontál vármegye.)

1001. *Ifjusági könyvtár.*

1875-ben keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtáruul is szolgál.

Állománya 241 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 120 egyén 186 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 12 kor. fordítottott javadalmazásra. 1903. évi költségelőirányzata 24 kor. 40 fillér.

Könyvtárnok: Reiter Lőrincz községi isk. tanító.

ÓKANIZSA. (Bács-Bodrog vármegye.)

1002. *A gazdakör könyvtára.*

1872-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1700 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 1406 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 192 kor. 36 fillér fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok: Szabados Lukács titkár.

ÓKÉCSKE. (Pest vármegye.)

1003. *Iskolai könyvtár.*

1902. január 1-én alapította Faragó László tanító. 1902. szeptemberben nyílt meg.

Állománya 85 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden d. e. 8-tól 11-ig és d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. Használati díj naponként 1 fillér. 1902-ben 639 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 40 korona fordítottott javadalmazására.

Könyvtárnok: Faragó László ev. ref. tanító.

OKLÁND. (Udvarhely vármegye.)

1004. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1899-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 96 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából októbertől márcziusig minden szerdán és szombaton d. u. 6-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap, azontul heti 4 fillér büntetés fizetendő. Használati díj évenként 40 fillér. 1902-ben 74 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Bedő József állami isk. tanító.

OKOLICSNÓ. (Liptó vármegye.)

1005. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1698-ban keletkezett.

Állománya 1996 kötet, köztük 6 ösnyomtatvány, 4 magyar s 52 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, 1 térkép és 36 kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betűrendes katalogusa van.

A rendház tagjai használják. 1902. évi gyarapodása 44 kötet.

Könyvtárnok: Lincsovszky Mátyas zárdafőnök.

OLÁHTOPLICZA. (Maros-Torda vármegye.)

1006. Ifjusági könyvtár.

1900-ban alapította Gart Tivadar állami isk. tanító s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 83 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön d. e. 11-től 12-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Használati díj heti 2 fillér. 1902-ben 26 egyén 34 kötetet használt belőle.

Az 1902. évben 6 kor. 80 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Gart Tivadar.

ÓMORAVICZA. (Bács-Bodrog vármegye.)

1007. Az olvasókör könyvtára.

1868-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 350 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 175 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Schulhof Lipót tanító.

1008. A polgári kör könyvtára.

1874-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 600 kötet, három szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Leltára és irott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 2-től 5-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Török Bálint.

ÓPAULIS. (Arad vármegye.)

1009. Nép- és ifjusági könyvtár.

1896-ban keletkezett.

Állománya 680 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj havonként 40 fillér. 1902-ben 1017 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 144 korona 60 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Hoffmann Emil igazgató tanító.

ORAVICZA. (Krassó-Szörény vármegye.)

1010. Az Arany-kör könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. vallás- és közoktatásügyi minisztérium gyarapította. 1902 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. taná-

csának felügyelete alatt áll, mely ez évben 500 kor. segélyben részesítette.

Állománya 584 kötet, az óvoda egyik termében egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként háromszor, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 11-től d. u. 2 óráig nyitva áll. Használati díj havi 40 fillér. 1902-ben 863 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 650 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Exner Aranka óvónő.

Az oraviczai Arany-kör története 1882—1896.

ORLÁT. (Szeben vármegye.)

1011. Népkönyvtár.

1901-ben alapította az Associatiunea Transsilvania.

Állománya 81 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából mindennap d. e. 11-től 12-ig és d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 156 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Giurgiu János.

OROSHÁZA. (Békés vármegye.)

1012. Az iparos ifjak önképző-egyletének könyvtára.

1877-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 601 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig és csütörtökön este 7-től 8-ig nyitva áll. 1902-ben 2432 egyén 3000 kötetet használt.

Az 1902. évben 160 kor. fordított gyarapítására.

1013. A kaszinó könyvtára.

1857-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1949 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. 1902-ben 2366 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 205 kor. 55 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnok : F a b r i c z y P á l tanító.

Az orosházi kaszinó összes könyveinek jegyzéke. (Gyula, 1899.)

1014. A kereskedő ifjak egyletének könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 470 mű 685 kötetben, egy teremben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Az egyesület tagjai használják.

1903. évi költségelőirányzata 250 korona.

Könyvtárnokok : R ó t h F r i g y e s és B ü c h l e r H e n r i k.

1015. A polgári olvasóköri könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Vang Szilárd közjegyző, Székács József szuperintendens stb. gyarapították.

Állománya 1264 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. 1902-ben 513 egyén 1380 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 212 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok : S z a b ó A n t a l.

ORSOVA. (Krassó-Szörény vármegye.)

1016. *A kereskedő ifjuság egyletének könyvtára.*

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 950 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll.

1902-ben 100 korona fordítottatott gyarapítására.

ÓSÓVÉ. (Bács-Bodrog vármegye.)

1017. *Népkönyvtár.*

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 140 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: K e h e l I s t v á n segédjegyző.

OTTLAKA. (Arad vármegye.)

1018. *Róm. kath. iskolai könyvtár.*

1900-ban alapította dr. Kramp János főesperes a kezdettől fogva népkönyvtárnak is használják.

Állománya 63 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasár- és ünnepnapon d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 40 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: B a r t o n L a j o s tanító.

ÓVÁR. (Bars vármegye.)

1019. *A F. M. K. E. népkönyvtára.*

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület. A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának felügyelete alatt áll.

Állománya 218 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Könyvtárnok: S z i l v á s I s t v á n közbirtokos.

ÓZD. (Borsod vármegye.)

1020. A gyári felügyelő- és munkásszemélyzet olvasó-egyletének könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1336 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 4500 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 67 kor. 80 fillér fordított gyarapítására.

1021. A tiszti kaszinó könyvtára.

1881-ben keletkezett.

Állománya körülbelül 1000 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Mader Emil.

ÖRDÖGKERESZTUR. (Kolozs vármegye.)

1022. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának támogatásával tartatik fenn.

PÁKÉ. (Háromszék vármegye.)

1023. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1900 február 4-ikén alapította az erdélyi magyar köznevelődési egyesület s 1901 január 1-én nyit meg.

Állománya 115 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj évi 40 fillér. 1902-ben 200 egyén 385 kötetet kölcsönzött ki.

1903. évi költségeloirányzata 100 korona.

Könyvtárnokok: Sándor József és Mircse Ferencz.

PALOTAILVA. (Torda vármegye.)

1024. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1889-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület az orsz. tanács útján kapott államsegélyből.

Állománya 118 kötet, az állami iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 105 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: K a k a s i A n d r á s.

PANC SOVA. (Torontál vármegye.)

1025. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1895-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 358 kötet, egy szobában 1 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A tanárokon kívül a tanulók is használják, külön tanári könyvtár nincs. A kikölcsönzés tartama 2 hét. 1902-ben 571 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 380 kor. a tanulók által fizetett könyvtárdíjakból. 1903. évi gyarapodása 65 kötet.

Könyvtárnok: Z i l a h i G y ö r g y tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

E gyűjtemény a polgári iskoláé, de a felső kereskedelmi iskola is használja.

Állománya 51 állat, ebből 20 madár, 25 hüllő, 3 hal és 3 egyéb állat; három rovargyűjtemény, 178 ásvány és 104 kőzet, egy szobában 3 szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: C s i s z á r L á s z l ó állami polg. iskolai tanár.

1026. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1852-ben keletkezett. Kezdetben mint cs. kir. határőrvideki alreáliskola könyvtára kisszámú német nyelvű művekből állott, s ugyanilyen irányban fejlesztetett tovább 20 éven keresztül. Az intézet 1872-ben a magyar kormány által átvétetvén s fokozatosan állami főgimnáziummá alakítatván, azóta nagyobb mérvben gyarapodott.

Állománya 5078 kötet és 2157 füzet, két teremben 16 szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A könyvtárt kizárólag a tanártestület tagjai használják.

A 1902. évben a tanártestület 14 tagja használt az olvasóteremben kitett szótárakon, lexikonokon és 24 folyóiraton kívül 340 db könyvet.

Évi javadalmazása 800 korona a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 81 kötet és 61 füzet. 1903. évi költségelőirányzata 728 korona.

Könyvtárnok : Péterfi Lajos tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1898-ban keletkezett. Nagyobb adománynyal Weifert Ignác pancsovai polgár járult gyarapításához.

Állománya 5 őskori s 9 középkori tárgy, 3 fegyver, 4 gipszmásolat és 491 érem, a tanári könyvtár helyiségében elhelyezve.

Kiválóbb nevezetessége két római siremlék Kosztolacz (Szerbia) környékéről, a régi Viminaciumból.

A gyűjtemény most lévén keletkezőben, rendszeresen lajstromozva még nincs.

A gyűjtemény őre : Tordai György igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1852-ben keletkezett. Weifert Ignác 360 dbból álló ásványgyűjteménnyel ajándékozta meg az intézetet.

Állománya 1582 állat, köztük 30 emlős, 151 madár, 112 hüllő, 28 hal, 506 rovar és 755 egyéb állat; továbbá 3673 növény, 2815 ásvány, 120 kőzet és 59 kővület, szekrényekben elhelyezve.

Szakleltára van.

Az 1902. évben 177 kor. fordítottat gyarapítására, miből 2 állat és 2 csontváz szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 198 korona.

A gyűjtemény őre : Bezeghy Miklós tanár.

A pancsovai m. k. áll. főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — A pancsovai áll. főgimnáziumi tanári és ifjusági könyvtár. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)

1027. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította. A Gromon Dezső egyesület gondozása alatt áll.

Könyvtárnok: Molnár József áll. isk. igazgató.

PANNONHALMA. (Győr vármegye.)

1028. A Szent-Benedek-rend központi gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Midőn Szent István a pannonhalmi apátságot alapította, a enczések mindjárt könyvtárt is szerveztek ott. Szent László rendet 1098-ban birtokaiban megerősítve, már 78 kódexről ól, mint a rend könyvkészletéről. (További történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 137,957 kötet, köztük 157 ősnymtatvány, 152 magyar nyelvű s 179 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány: továbbá 20,151 füzet és számos kézirat, egy csarnokteremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára délelőtt 8-tól 12-ig és délután 3-tól 5 óráig nyitva van. Intézeti tagok kölcsönvétele a nyilvántartó könyvbe jegyeztetik, külső tagok térítvény ellenében kapnak belőle könyveket.

Évi javadalmazása 10,000 korona a főapátsági pénztárból. 1902. évi gyarapodása 1113 kötet és 339 füzet.

Főkönyvtárnok: dr. Récsey Viktor; *segédtitizt*: Ternyei János.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya a következő: a Pannonhalma tövében létezett Pannonia és Sabaria római városok területén talált római feliratos kövek, bronz ékszerek, fibulák, karpereczek, római vasszeruzamok, sirleletek és egy római hypocaustum maradványai: a régi román és gót templom faragott kőrészelei:

Zrinyi Ilona vetélője, Tököly Ferencz hadi korsója, Rákóczy tarsiya, I. Ferdinánd ezüst tányérjai, Lenkey tábornok feyverzete, Deák Ferencz levélnyomatója, Czuczor zsebórája stb.; feyver- és sarkantyugyűjtemény; 1450 dbból álló pecsétgyűjtemény. Az éremgyűjtemény 12,733 db éremből áll, ehhez járul a Kuncze Leó-féle szent-érem-gyűjtemény, mely 9000 darabot számlál s hazánkban egyedüli a maga nemében.

Leltára van.

A közönség a gyűjtemény örének engedelmevel megtekintheti.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Alapját dr. Kovács Tamás főapát vetette meg, midőn 1833-ban Pozsonyban a gr. Viczay-féle képtárt árverésen megvette. Nagyobb részét a németalföldi és felsőolaszországi mesteriskola jeleseinek festményeiből van összeválogatva.

Állománya 143 db olajfestmény és 1104 db metszet.

Leltára van.

A közönség a gyűjtemény örének engedelmevel megtekintheti.

A b) és c) alatti gyűjtemények öre: dr. Récsey Viktor.

Verzeichniss der Oelgemälde der Graf Viczay'schen Verlassenschaft zu Pressburg in Ungarn im Verlaufe des Jahres 1833. (Pozsony, 1833.) — Dr. Czindár Mór, Monasteriologidja I. kötetének elején Bibliotheca czim alatt. (1858.) — Kuncze Leó, A pannonhalmi könyvtár. Győr megye monografiája. (Győr, 1874.) — Kuncze Leó, Weih-Münzen-Sammlung, die in der Bibliothek des Benediktiner Erzstiftes Martinsberg am 27. August 1876 zur Schau ausgestellt war. (Győr, 1876.) — Kuncze Leó, A pannonhalmi Szent-Benedek-rend könyvtárainak története és jelen állapota. (Magyar Könyvszemle. 1878. évf.) — Kuncze Leó, Systematik der Weihmünzen. (Győr, 1885.) — Ráth György, A pannonhalmi Szt.-Benedek-rend nyomtatott imakönyvei. (Budapest, 1894.) — Dr. Récsey Viktor, A pannonhalmi főapátság könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1895. évf.) — Exemplaria duplicata bibliothecae centralis O. S. B. de S. Monte Pannoniae, quorum indicem conscripsit Carolus Horváth, revidit Victor Récsey. (Veszprém, 1896.) — Horváth K. és Récsey Viktor, A pannonhalmi Szent-Benedek-rend közp. könyvtárában levő munkák összegezése. — Dr. Récsey Viktor, A magyar Szent-Benedek-rend központi főkönyvtára Pannonhalmán, Győr és Pannonhalma nevezetességei. (Buda-

pest, 1897.) — *Catalogus librorum omnium conventus S. Martini de S. Monte Pannoniae anno 1658. Edidit et praefatione illustravit Dr. Victor Récsy. (Budapest, 1902.) — Exemplaria duplicata bibliothecae centralis O. S. B. etc. Supplementa nova. (Budapest, 1902.)*

PAP. (Szabolcs vármegye.)

1029. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmívelésügyi minisztérium s 1900. január 28-án nyílt meg.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 4-től 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 116 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben Ilosvay Ágostonné 45 kötetnyi ajándékával gyarapodott. 1903. évi költségelőirányzata 40 korona a község pénztárából.

Könyvtárnok: Seres Gáspár ev. ref. tanító.

PÁPA. (Veszprém vármegye.)

1030. Az ev. ref. főiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XVI. században, az intézettel egyidejűleg keletkezett, első írott adatunk azonban csak 1637-ből maradt fenn. Fejlesztéséhez a XVII. század végén Veresmarty Mihály, 1796-ban Chernel Sámuel, 1813-ban Torkos Jakab szuperintendens, 1810-ben gr. Teleki József, később Kazay Gábor, Pázmándy Sámuel, Deáky Gedeon, Tóth Ferencz szuperintendens, 1891-ben Kerkápoly Károly és 1895-ben Szilágyi József járultak nagyobb adományokkal. Az egyházkerület 1903-ban állami segélyért folyamodván, ennek alapján a könyvtár a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyeztetett.

Állománya 25.352 kötet, köztük 9 ösnyomtatvány, 120 magyar nyelvű s 55 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 33 térkép, 2221 metszet stb., 240 kézirat és 209

oklevél, egy előszobában, két teremben s egy hosszú jól felhasználható folyosón elhelyezve. A könyvtári termék egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Szakkajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasótermet a tanárokon kívül a város minden intelligens lakosa használhatja s e czélból naponként d. u. 2 és 4 óra között nyitva áll. Vidéki lelkészek és tanítók egyszerű megkeresésre kaphatnak kölcsön könyveket, mások csupán püspöki engedéllyel. A kikölcsönzés határideje tanároknál s tanulóknál nincs megszorítva, mások számára azonban 6 hétben van megállapítva.

Évi javadalmazása 2400 kor. 1902. évi gyarapodása 801 kötet és 3 kézirat.

Könyvtárnok: Borsos István; *könyvtári segédek*: Székely István és Pongrácz József papnövédek.

b) Régiség-gyűjtemény.

1863-ban keletkezett, a mely évben s később 1867-ben Sárközy József 418 db régiséget s 3832 darabból álló éremgyűjteményt ajándékozott az intézetnek. Pap Gábor püspök 1889-ben értékes magyar éremgyűjteményt, Galamb István több mint 900 érmet s mintegy 100 db régiséget adományoztak.

Allománya 852 db régiség, köztük 233 óskori, 303 antik tárgy és 316 újabbkori emlék, továbbá egy nagy éremgyűjtemény, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: egy egyiptomi mumia szép festett koporsójával együtt, több római bronz szobrocska s szép antik fibulák.

Szakkajstroma van.

A közönség a gyűjtemény örének vagy a gimnázium igazgatójának kíséretében megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 kor., melyet a filológiai gyűjteménnyel közösen kap. 1902. évi gyarapodása 30 db régiség.

A gyűjtemény őre: Borsos István.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1863 körül keletkezett. Nagyobb adományokkal Sárközy József, Titius Pius, hodosi Karácsonyi Lázár, a m. földtani társulat, Kubinyi Ferencz, dr. Darányi Ignác, Jókai Mór, Váli E., dr. Barcai L., Farkas D., Mokos Gyula és Vágó János járultak fejlesztéséhez.

Allománya 1588 állat, ezek között 92 emlős, 456 madár, 20 hulló, 45 hal, 1275 rovar és 720 egyéb állat; továbbá 3000

növény, 1156 ásvány, 528 kőzet és 372 kővület, egy teremben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

A közönség csak kivételes alkalmakkor tekintheti meg.

Évi javadalmazása 400 kor. a fentartó dunántúli ev. ref. egyházkerülettől. 1902. évi gyarapodása 16 állat.

A gyűjtemény őre: Barcsi József.

Kiss Ernő, A dunántúli ev. ref. egyházkerület pápai főiskolájának története 1531—1895. (Pápa, 1896.) — Borsos István, Régiségek a pápai ref. főiskola gyűjteményében. (Arch. Értesítő, 19. köt.) — Borsos István, A pápai ref. főiskola régiségtáráról. (U. ott, 18. köt.) — Borsos István, A pápai ev. ref. főiskola régiségtárának és történet-philologiai muzeumának katalogusa. (Pápa, 1899.) — Borsos István, A pápai ev. ref. főiskola könyvtárának katalogusa és rövid története. (Pápa, 1901.) — Barcsi József, A természetrajzi múzeum katalogusa. (Az 1900. évi értesítőben.) — Borsos István, Czimjegyzék a pápai ev. ref. főiskola könyvtárának többszörös példányairól. (Pápa, 1901.)

1031. A Jókai-kör könyvtára.

1898-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 208 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Csupán az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: dr. Hirsch Vilmos ügyvéd.

A pápai Jókai-kör évkönyve. (Pápa, 1896.)

1032. A kaszinó könyvtára.

1834-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3015 kötet, két teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Tagok számára kikölcsönzés céljából mindennap d. u. 1-től 2 óráig nyitva van.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: Borsos István.

1033. A katolikus kör könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Ocsovszky Kázmér, Bottka Jenő és Wachsmann János gyarapították.

Állománya 670 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 4 hét, azontul heti 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 9740 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

A pápai kath. kör. 1902. évi évkönyve.

1034. A kereskedelmi ifjúság önképző-körének könyvtára.

1883-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Kohn Mihály és Flenczer Pál gyarapították.

Állománya 650 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 220 kötetet használtak, kikölcsönzötetett 118 kötet.

Az 1902. évben 50 korona fordítottatott gyarapítására.

1035. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1896-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Szováthy Lajos, Soós Antal, Hannig Gyula, Tóth Pál stb. gyarapították.

Állománya 1398 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használják. A kikölcsönzés tartama négy hét. 1902-ben 1410 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Évi javadalmazása 700 korona. 1901/902. évi gyarapodása 256 kötet.

Könyvtárnok: Kraft József tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1900-ban keletkezett. Nagyobb adománynyal Schmidtmejer Károly, Soós Antal, Kardhordó László és Juhász Imre tanárok gyarapították.

Állománya 268 állat, ebből 19 emlős, 57 madár, 13 hulló, 6 hal, 163 rovar és 10 egyéb állat, továbbá 250 növény és 364 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 119 korona fordítottott gyarapítására. miből 19 állat szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 50—80 korona.

A gyűjtemény őre : J u h á s z I m r e tanár.

1036. A polgári kör könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 800 munka 1400 kötetben, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsonzés czéljából minden kedden és szombaton d. u. 5-től 6-ig van nyitva.

Könyvtárnok : A l m e r s d o r f e r L a j o s.

A pápai polgári kör tagjainak és könyvtárának jegyzéke. (Pápa, 1901.)

1037. A Szent-Benedek-rend gimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg már a XVII. században megvolt, midőn az intézetben még a pálosok tanítottak. Kezdetben csak az elhalt pálosok s később a benczések után fenmaradt könyvekből gyarapodott. A mult század ötvenes éveitől kezdve a rend évenként tetemes összeget fordít gyarapítására.

Állománya 8826 kötet. 59 térkép és 10 kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 119 kötet kölcsönözött ki belőle.

Évi javadalmazása 360 kor. a pannonhalmi főapátság pénztárából. 1902. évi gyarapodása 92 kötet.

Könyvtárnok : réthei P r i k k e l M a r i á n tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Allománya 17 őskori tárgy, 3 ujabbkori emlék és 1884 érem, a tanári szobában egy szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a helybeli gombkötő-czéhnek ládája oklevelekkel és jegyzőkönyvekkel.

1902. évi gyarapodása 7 érem, egy ezüst billikom, Lehel kürtjének gipszből való másolata.

Költségelőirányzat részén nincs, csupán ajándékokból szaporodik.

A gyűjtemény őre: Serédi Dénes tanár.

c) Természetrizsi gyűjtemény.

1850-ben keletkezett, midőn Rimely Mihály főpát 261 ásvánnyal megalapította.

Allománya 1750 állat, köztük 50 emlős, 198 madár, 19 hüllő, 10 hal, 750 rovar és 770 egyéb állat; továbbá 391 tojás, 999 növény, 383 ásvány, 140 kőzet és 180 kővület, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség egyes esetekben a gyűjtemény őrének kalauzusa mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 120 korona a pannonhalmi főapátság pénztárából. 1902. évi gyarapodása 25 állat, 61 növény és 32 ásvány.

A gyűjtemény őre: dr. Horváth Czézár tanár.

Bakonyvári Ildefontz, A pápai kath. gimnázium története. (Az 1895/96. és 1897/98. évi értesítőben.) — Serédi Dénes, A pannonhalmi Sz. Benedek-rend tulajdonát képező pápai házi és tanári könyvtár jegyzéke. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)

1038. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

Mikor Esterházy Ferencz gróf és hitbuzgó neje Tökölyi Katalin a rendet 1660-ban Pápán megtelepítették, néhány kötetnyi könyvvel is megajándékozták őket, s ez volt a jelenleg fennálló könyvtár első alapja.

Allománya 2000 kötet, köztük 5 őnyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Csak a zárda tagjai használják.

Könyvtárnok: Somogyi Cyprián házfőnök.

PAPOLCZ. (Háromszék vármegye.)

1039. Iskolai könyvtár.

1875-ben alapították Szász János, Sándor Áron és néhai Barabás Sámuel községi tanítók. 1900 december 8-án Veres Károly ref. lelkész olvasókört alakítván, a könyvtár nagyobb részét felhasználta e célra. Most csupán az ifjusági és tanítói könyvek maradtak benne.

Állománya 92 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés* céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 30 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 52 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 53 korona.

Könyvtárnok: Szász János igazg. tanító.

1040. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította 1902-ben. Állománya 330 mű, egy szekrényben elhelyezve. Kikölcsönzés céljából minden d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. 1902. decembertől 1903. augusztusig 725 egyén 877 kötetet kölcsönzött ki belőle.

Könyvtárnok: Sándor Áron tanító.

PÁVA. (Háromszék vármegye.)

1041. Protestáns egyházi népkönyvtár.

1900-ban alapította Sándor József orsz. képviselő.

Állománya 10 kötet.

Könyvtárnok: Szász Mihály ref. lelkész.

PÉCS. (Baranya vármegye.)

1042. A ciszterci-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A liceum könyvtárával 1853-ig közös volt, akkor azonban a rendház könyvtárába csupán az alsó négy osztály tárgyaihoz és a természetrajz tanításához szükséges új tankönyvek kerültek.

Ezekhez járultak a zirczi apátnak adományai. 1872-től kezdve maga a tanintézet szerezte be az egyes tudomány-szakokra vonatkozó műveket. (A nevezetesebb adományozók felsorolását lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Legújabbán Bánffay Simon kir. közjegyző gyarapította nagyobb adománynyal.

Állománya 4986 kötet és 528 füzet, ezek között egy régi magyar nyomtatvány, két teremben szakok szerint elhelyezve. Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják elismervény mellett.

1902. évi javadalmazása 529 kor. 62 fillér a zirczi apátság pénztárából. 1902. évi gyarapodása 1418 kötet.

Könyvtárnok : L é g á r H u g ó tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1867-ben keletkezett. Nagyobb adománynyal Supka Jeromos zirczi apát járult gyarapításához.

Állománya 106 régiség, ezek között 16 ósaki és 37 középkori tárgy, továbbá 209 érem és 3050 régi pénz, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége egy római kályhadisz.

Szerzeményi naplója van.

A közönség előzetes bejelentés mellett megtekintheti.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 1 régiség.

A gyűjtemény őre : N e m e s T i v a d a r tanár.

c) Természetrizai gyűjtemény.

Az 1850/51. iskolai évben keletkezett. Nagyobb adományokkal Hartmann Antal, Horváth Agoston tanár, Májer Móríc, Xanthus János, Hegyessy Antal, dr. Kaufmann Ernő és a m. kir. földtani intézet járultak fejlesztéséhez.

Állománya 6008 állat, ezek között 228 emlős, 254 hulló és 4658 rovar; továbbá 868 növény, 7172 ásvány és 2735 kőzet, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van. A gyűjtemény rendezés alatt áll.

A közönség előzetes bejelentés mellett megtekintheti.

Évi javadalmazás 300 korona a zirczi apátság pénztárából.

A gyűjtemény őre : M a r o s i A r n o l d tanár.

A pécsi ciszterci főgimnázium könyvtárának katalogusa.
(Az 1893/94. évi értesítőben.) — L é g á r H u g ó, *A pécsi r. kath. főgimnázium könyvtárának gyarapodása.* (Az 1900/901. évi

értesítőben.) — A pécsi r. k. főgimnáziumi könyvtárak. (Az 1899/1900. évi értesítőben.) — A ciszterczi rend pécsi főgimnáziumának története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1043. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

1881-ben keletkezett.

Állománya 2967 kötet és 138 térkép, két teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel idegenek nem használhatják. Kölcsön ismert egyének térítvény mellett kaphatnak belőle. 1902-ben 82 kötet kölcsönöztetett ki a könyvtárból.

Betűrendes katalogusa van.

A könyvtár jelenleg rendezés alatt áll s ennek befejeztéig az olvasótermet idegenek nem használhatják. Kölcsön ismert egyének térítvény mellett kaphatnak belőle. 1902-ben 82 kötet kölcsönöztetett ki a könyvtárból.

Az 1902. évben 536 kor. 28 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 70 munka szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 254 kötet és 9 térkép. 1903. évi költségelőirányzata 700 korona.

Könyvtárnok: a kamara titkára.

1044. A m. k. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az 1871/72-ik tanévben keletkezett, midőn az intézet községi alreáliskolából állami főreáliskolává lett. Schapringer Zsigmond 74 kötetet, Moreau Mátyás esperes 33 értékes művet adományozott az intézetnek. Nagyobb adományokkal Náray Gyula megyei számvevő, dr. Mendl Lajos orvos, Szabó Ferencz plébános, Dischka Győző igazgató, a vallás- és közokt. m. k. minisztérium, az orsz. földtani intézet, Bánffay Simon kir. tanácsos, a magy. tud. akadémia és Nendtwich Andor, Pécs sz. kir. város helyettes polgármestere, járultak fejlesztéséhez.

Állománya 4162 kötet, egy nagy teremben elhelyezve, mely egyszersmind olvasótermül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. A kikölcsönzés a kölcsönzési naplóba való sajtátkezü bejegyzéssel történik. 1902-ben 30 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 800 korona a vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 122 kötet.

Könyvtárnok: dr. Szegedy Rezső tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett. Czvetkovics Gyula 1437 db, a Nendtvich-család 510 db, Weber Antal 180 db, Holub Emil 65 db, Viertl Adalbert 2807 db, Gögh Gyula 655 db, Széchényi Ferencz gróf 6 db és Péter János 441 db természetrajzi tárggyal járultak gyarapításához.

Allománya 6610 állat, ebből 54 emlős, 21 testrészt, 162 madár, részei 72, hüllő 33, részei 4, kétéltű 25, részei 2, halak 50, részei 6, rovar 5459 és 726 egyéb alsóbbrendű állat; továbbá 711 növény, 1638 ásvány, 522 kőzet és 209 kővület, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség előzetes bejelentés mellett megtekintheti.

1902. évi javadalmazása 212 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 15 állat és 24 szemléltető kép.

A gyűjtemény őre: Péter János tanár.

Kosztka György, A pécsi állami főreáliskola tanári könyvtárának címjegyzéke. (Az 1893/94. évi értesítőben.) — Requinyi Géza, A pécsi állami főreáliskola története 1857—1894. (Pécs, 1895.)

1045. A nemzeti kaszinó könyvtára.

a) Kaszinói könyvtár.

Az egyesület az 1830-as években, könyvtára 1850-ben keletkezett. Dömötör Zeigmond törvényszéki bíró hagyatékából 1126 kötettel gyarapodott.

Allománya 2064 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 6274 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 800 korona.

b) Kölcsönkönyvtár.

Allománya 1500 kötet, egy külön teremben elhelyezve.

Leltára van.

Könyvtárnok: Zalai Mihály.

A pécsi nemzeti kaszinó kölcsönkönyvtárának jegyzéke. (Pécs, 1897.) — Kosztka György, A pécsi nemzeti kaszinó tudományos és Dömötör-féle könyvtárának címjegyzéke. (Pécs, 1899.)

1046. A polgári kaszinó könyvtára.

1877-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1100 kötet, 2 szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 3 hét, azontul heti 20 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 160 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 400 kor. fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

1047. A Porges-féle felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1875-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez Kondor Béla 300 kötet könyvvel járult.

Állománya 2600 kötet, a tantermekben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

A tanárokon kívül az ifjuság is használhatja három korona könyvtári díj lefizetése mellett.

Évi javadalmazását a könyvtárdíjakból nyeri.

Könyvtárnok : Kondor Béla.

1048. A püspöki jogliczeum könyvtára.

1833-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett, midőn az alapító, báró Szepesy Ignác pécsi püspök, a tanszékekhez szükséges könyvek beszerzéséről is gondoskodott.

Állománya 6000 kötet, két szobában elhelyezve.

A könyvtár az 1901. év folyamán került rendezés alá, a mely célra 500 korona vétetett fel a költségvetésbe.

A tanárokon kívül a joghallgatók is használhatják lezke-könyvük átadása mellett.

1901-ig évi javadalmazása 400 korona volt az intézeti alapból, ettől kezdve azonban 800 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok : dr. Angyal Pál tanár.

1049. A püspöki gyűjtemények.

a) Könyvtár.

Alapját a Klimó pécsi püspök által hagyományozott könyvtár vetette meg a múlt század elején. Báró Szepessy Ignác püspök (1828—38.) a könyvtárat számos művel gyarapította, s 80.000 frt költséggel külön épületet emelt számára, melyben 1857-ben nyert elhelyezést.

Állománya mintegy 50.000 kötet, köztük néhány ösnyomatvány, továbbá több régi kézirat, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára van.

b) Régiség-gyűjtemény.

Újabban a pécsi püspöki székesegyházból a restaurálás alkalmával eltávolított kőrégiségek is ott nyertek elhelyezést. Állománya számos régiség és érem, két teremben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemények őre: dr. Szilvek Lajos.

1050. A püspöki tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg 1831-ben keletkezett, midőn Szepesy Ignác pécsi püspök az 1828-ban megszűnt kir. tanítóképzőt új életre ébresztette. Fejlesztéséhez Szepesy I., Scitovszky János és Girk György pécsi püspökök járultak nagyobb adományokkal. 1887. decz. 26-án Döbrössy Alajos igazgató 1516 kötetnyi könyvtárát ajándékozta az intézetnek.

Állománya 1766 kötet, ezek között több magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá számos térkép, néhány kézirat és oklevél, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A tanárokon kívül az igazgató engedélyével mások is használhatják jótállás mellett, ha a kölcsönvett könyvekről elismervényt adnak.

Évi javadalmazása 200 korona az intézeti alapból.

b) Régiség-gyűjtemény.

Most van keletkezében. Döbrössy Alajos igazgató érmeikkel, a pécsi székesegyház-építő bizottság gipszmásolatokkal járultak gyarapításához.

Állománya kevés régiség, 7 gipszmásolat és 20 érem, a könyvtárhelyiségben egy szekrényben elhelyezve.

A kik az intézetet látogatják, ezt is megszokták tekinteni. Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: Döbrössy Alajos igazgató.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg, a múlt század negyvenes éveiben keletkezett.

Állománya 267 állat, ezek között 1 emlős, 5 madár, 30 hüllő, 1 hal, 200 rovar és 30 egyéb állat; továbbá 300 növény, 200 ásvány, köztük kőzetek és kővületek, a múzeumban elhelyezve. A szaporulat, a tényleges állománnyal együtt időnként a tanácskozmányi jegyzőkönyvekbe iktattatik.

A közönség az igazgató engedélyével megtekintheti.

Évi javadalmazása a szükséglet szerint változik és rendszeresen az intézeti alapból fedeztetik.

A gyűjtemény őre: a szaktanár.

Döbrössy Alajos, A pécsi püspöki tanítóképző-intézet történelme. (Pécs, 1896.) — A pécsi püspöki tanítóképző-intézeti könyvtár. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)

1051. A r. kath. tanítónőképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1894-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománnyal Hanny (Gábor pápai prelátus gyarapította.

Állománya 794 kötet, 20 térkép és 1 oklevél, egy nagy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

A tanárokon kívül a főnöknő engedélyével mások is használhatják térítvény ellenében. 1902-ben 400 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 300 korona az intézeti alapból. 1902. évi gyarapodása 20 kötet.

Könyvtárnok: Raab S. Mária tanítónő.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 85 érem, egy szekrényben elhelyezve.

1902. évi gyarapodása 12 érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1894-ben keletkezett. Adományokkal Fosztl. Károly kanonok, Schmidegg grófné, Dolleschall József, dr. Zimmer Julián és a m. k. földtani intézet gyarapították.

Állománya 428 állat, ezek között 10 emlős, 60 madár, 7 hüllő, 1 hal, 300 rovar és 45 egyéb állat; továbbá 500 növény, 158 ásvány, 114 kőzet és 110 kővület, egy teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a főnöknő engedélyével megnékintheti.

Az 1902. évben 340 korona fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 28 állat, 3 növény és 68 ásvány. 1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

A gyűjtemény őre: Lippay M. Terézia tanítónő.

1052. Városi múzeum.

Az 1898. évi őszi városi közgyűlésen határozatilag kimondott, hogy a város múzeumot alapít és a Farkas-Raskó-féle 4000 koronás alapítványt e célra fordítja. 1899-ben a város Juhász László helybeli ügyvéddel az utóbbi tulajdonát képező gazdag régiség-gyűjtemény megszerzése érdekében tárgyalásokat kezdett, melyek arra az eredményre vezettek, hogy az államkincstár Juhász László gyűjteményét 8000 koronáért megvette és állami letétképen a városi múzeumnak átadta. Ugy a Juhász-féle gyűjtemény, mint a többi múzeumi tárgy a város által 2000 korona évi bér fizetése mellett kibérelt Maléter-féle bérházban van elhelyezve.

A tárgyak megfelelő elrendezése ez idő szerint folyamatban van s a városi múzeum a legközelebbi időben hozzáférhetővé válik a közönség részére is. A múzeum 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, mely Wosinszky Mór orsz. felügyelőt bízta meg a múzeum berendezési munkálatainak vezetésével.

A pécs-baranyamagyei múzeum-egyesület 1901 október 21-én alakult meg.

Elnöke: báró Fejérváry Imre főispán; *alelnökök:* Majorossy Imre polgármester és Koszits Kamill alispán.

a) Könyvtár.

1900-ban keletkezett. Alapját a város birtokában levő könyveken kívül Bartosságh Imréné adománya képezte. 1900 óta a sajtótermékeknek a pécsi kir. ügyészséghez beérkező

köteles példányaival gyarapodik. 1903-ban 600 kor. segélyben részesült, mely összeg a butorzási költségek fedezésére használtatott fel.

Állománya mintegy 160 kötet.

Leltára van.

b) Régiségvár és iparművészeti gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Schvarcz Károly régi festőmintákat, Hartl Ferencz, Irányi István és Novák Sándor régi báböntő-mintákat adományoztak a múzeumnak. 1901-ben 800 kor.. 1902-ben 2000 kor. állami segélyben részesült, mely utóbbi összeg a Juhász-féle régiséggyűjtemény vételárának törlesztésére fordítottatott. E gyűjtemény 1903 elején adatván át véglegesen. vetette meg a régiségvár tulajdonképeni alapját. Zsolnay Miklós a világhírű pécsi Zsolnay-gyár majolikaiból mintegy 20.000 kor. értékű sorozatot engedett át a múzeumnak, mely külön szobában fog felállittatni. Az 1903-ban kapott 600 kor. állami segély az osztály berendezési költségeinek fedezésére fordítottatott.

Állománya 1902-ben a Juhász-féle letétemény több ezerre menő anyagán kívül, mintegy 20 őskori tárgy, körülbelül 70 újabbkori emlék és 80 érem volt. Kiválóbb nevezetességei a régi magyar képfestő és báböntőminták a XVIII. századból. Szerzeményi naplója van.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

A Sándorfy József által adományozott két darab képből s metszetekből keletkezett 1900-ban. Időközben a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur által letétképen átengedett több értékes festményvel, s 1903-ban ugyancsak állami letétképen 1 bronzszoborral és 25 műlappal gyarapodott.

Szerzeményi naplója van.

d) Természetráji gyűjtemény.

1900-ban keletkezett. Adományokkal Selényi Antal és Szmik Antal járultak gyarapításához. Az államtól 1903-ban egy 110 darabból álló madárgyűjteményt kapott letétbe. Az 1903-iki 400 kor. államsegély a berendezés költségeinek fedezésére fordítottatott.

Állománya 1902-ben 20 ásvány, 10 közet és 15 kővület volt. Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemények öre: Marosi Arnold gimn. tanár.

Szabályrendelet Pécs sz. k. város múzeumának szervezése tárgyában. (Pécs, 1900.)

PÉCSVÁRAD. (Baranya vármegye.)

1053. Az iparos olvasóköri könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 528 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 85 egyén 181 kötetet kölcsönzött ki.

PELSŐCZ. (Gömör és Kis-Hont vármegye.)

1054. Az ev. ref. egyház iskolai és népkönyvtára.

Az iskolai könyvtár régibb keletű, a népkönyvtár azonban 1849-ben adományokból keletkezett.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer nyitva áll. Az egyháztagok díjtanul használják, idegenek két korona évi használati díjat fizetnek.

Évi javadalmazása átlag 80 korona az ev. ref. egyháztól és a népkönyvtári alap jövedelmeiből.

Könyvtárnok: Csizi Béla tanító.

PÉNZESKUT. (Veszprém vármegye.)

1055. Az ifjusági egyesület népkönyvtára.

1903-ban alapította a dunántúli közművelődési egyesület.

Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap nyitva áll. Az 1903. év első felében 296 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Opolly Mihály tanító.

PERJÁMOS. (Torontál vármegye.)

1056. Róm. kath. iskolai könyvtár.

1889-ben alapítottat s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgált.

Állománya 448 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902/8. tanévben 1110 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 29 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Jung János tanító.

PERLAK. (Zala vármegye.)

1057. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa.

Állománya 330 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 670 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Zala József jegyző.

PERLÁSZ. (Torontál vármegye.)

1058. Népiskolai könyvtár.

1896-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 180 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. e. 9-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 187 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 136 korona fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségvetése 108 korona.

Könyvtárnok: Galiszter Zsófia tanítónő.

PÉSZAK. (Torontál vármegye.)

1059. Községi iskolai könyvtár.

1901-ben keletkezett s 1902 óta használtatik népkönyvtáru.
Állománya 78 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 10-től 12-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 5 nap. 1902-ben 120 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Nikola Mihály tanító.

PÉTERI. (Zólyom vármegye.)

1060. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 175 kötet, a körjegyzői hivatalban elhelyezve.
Az 1902. évben 51 egyén 66 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Kindermay Béla körjegyző.

PETROZSÉNY. (Hunyad vármegye.)

1061. Az áll. segélyezett községi algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1898-ban keletkezett, midőn az intézet államsegélyt kapott.

Állománya 280 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Évi javadalmazása 400 korona, mely összesen az 1902. évben 76 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Marer József tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. A m. földtani intézet 120 db kötetet ajándékozott az intézetnek. Adományokkal gyarapították még a resiczai uradalmi igazgatóság, a nagybányai bányaigazgatóság és Basili Ernő.

Állománya 138 állat, ebből 6 emlős, 14 madár, 6 hüllő, 4 hal, 100 rovar és 3 egyéb állat, továbbá 500 növény s 271 ásvány és kőzet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 300 korona. 1902. évi gyarapodása 56 állat, 500 db növény és 15 db ásvány.

A gyűjtemény őre: Saupert Alfréd tanár.

1062. A bányatiszti kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1896-ban, könyvtára 1898-ban keletkezett.

Állománya 500 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 12-től 1 óráig nyitva áll. Használati díj kötetenként 2 fillér. 1902-ben 240 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 250 korona.

1063. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1870-ben, könyvtára 1887-ben keletkezett.

Állománya 454 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és írott katalogusa van.

Használók számára mindennap állandóan nyitva áll. 1902-ben 448 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 200 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Nagy Miklós.

1064. Népkönyvtár.

1902-ben alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa s ugyanazon év november 16-án nyit meg.

Állománya 350 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az első fél-évben 107 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Nagy Miklós községi bíró.

PISKITELEP. (Hunyad vármegye.)

1065. Állami iskolai könyvtár.

1875-ben keletkezett s 1876 óta népkönyvtárul is szolgál. Állománya 456 kötet, három szekrényben elhelyezve. Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és szombaton d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 4 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben 188 egyén 246 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 86 korona fordított gyarapítására. Az országos tanács 380 kötetből álló könyvtárral gyarapította.

Könyvtárnok: Szathmári Elek állami isk. igazgató.

PODOLIN. (Szepes vármegye.)

1066. A kegyes-tanítórend kath. algimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XIX. század elején keletkezett.

Állománya 1628 köt., egy teremben szakok szerint elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használhatják.

Az 1902. évben 278 korona fordított gyarapítására a tanszerátalányból, miből 30 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

Könyvtárnok: Porkoláb József tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

A XIX. század elején keletkezett.

Állománya 123 állat, ezek között 8 emlős, 38 madár, 6 hüllő, 68 rovar és 3 egyéb állat; továbbá 134 növény, 190 ásvány és 131 kőzet, egy teremben csoportok szerint elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjteményt bármikor megtekintheti.

Az 1902. évben 434 korona fordított gyarapítására, miből 9 állat szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata.

A gyűjtemény őre: Janky Sándor tanár.

POGRÁNY. (Nyitra vármegye.)

1067. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa javadalmából, ennek kifolyásaképp a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 369 kötet, a hitelszövetkezet helyiségében elhelyezve.

Az 1902. évben 420 olvasó 1260 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Bihar y Gyula körjegyző.

POPRÁD. (Szepes vármegye.)

1068. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeuma.

A magyarországi Kárpát-egyesület már 1876-ban megindította a gyűjtést egy Kárpát-múzeum létesítésére. Az 1881. évi közgyűlés Tátrafüreden elhatározta, hogy a múzeumot Poprádon állítja fel. Gyarapítására Husz Dávid poprádi polgár végrendeletileg 400 koronát hagyott. Ehhez járultak még Okolicsányi K., Budapest székes-főváros, Albrecht főherceg, Frank E., Kempelen I., Kulmann János, Loisch Ede, a szepesi hitelbank, Hazay L., gr. Migazzy V., Bexheft M., Czibur B. és dr. Münich Aurél adományai. A Kárpát-egyesület 1886-ban külön épületet emelt gyűjteményei elhelyezésére. Az állam 1897-ben a múzeum kibővítésére 2000 koronát adományozott. Az egyesület gyűjteményeit 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének hatásköre alá helyezte, mely 1908-ban a múzeumi építkezés költségeire 3 évi részletben újabb 15.000 kor. rendkívüli segílyt eszközölt ki.

Az egyesület tagjainak száma 80. Évi bevételei 924 koronát. kiadásai pedig 546 koronát tesznek ki.

Az egyesület múzeumi bizottságának elnöke: W ü n s c h e n d o r f e r K á r o l y ág. ev. lelkész.

a) Könyvtár.

Állománya 5700 kötet, ezek között 376 régi magyar nyomtatvány; továbbá az Ordódy István-féle 1668 kötetből álló könyvtár, egy szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Csupán az egyesületi tagok használhatják. A kikölcsönzés térítvény ellenében történik.

Javadalmazását az alapvagyon kamataiból kapja, a mely körülbelül 700 koronát tesz ki évenként. Az Ordódy-féle könyvtárnak 600 koronányi külön alapítványa van s ennek kamataiból gyarapittatik. 1902. évi gyarapodása 217 kötet.

Könyvtárnokok: Klementisz (Géza és Löwy Mór.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 280 őskori s 50 középkori tárgy, 10 fegyver, 40 ujabbkori emlék, 100 kegyeleti tárgy, egy teremben elhelyezve. 1000 db érem helyszűke miatt nincsen még elhelyezve. Czédula-katalogusa van.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti. A nyári évad alatt naponként nyitva áll.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Állománya 25 eredeti hazai festmény, 4 eredeti szobormű és 570 fénykép stb., a régiséggyűjteménnyel együtt elhelyezve.

d) Néprajzi gyűjtemény.

Állománya 850 magyar néprajzi tárgy, a régiség- és szépművészeti gyűjteménnyel együtt elhelyezve.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Állománya 40 emlős, 768 madár, 85 hal, 180 db pókfaj, 3000 bogár és lepke, 500 madártojás s 40 db csontváz; továbbá 4000 növény és gomba, 150 db fanem és 2200 db ásvány, a múzeumi épületben három szobában elhelyezve. Az állam 1901-től évenként 400 kor. segélyben részesítette.

Czédula-katalogusa van.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti. A nyári évad alatt naponként nyitva áll.

A b), c), d) és e) alatti gyűjtemények öre: Danhauser Rezső.

Dénes F., A magyarországi Kárpát-egyesület alapítása, fejlődése és működése. (Lőcse, 1883.)

POROSZLÓ. (Heves vármegye.)

1069. *Ev. ref. iskolai könyvtár.*

1891-ben alapította Kerekes József ref. lelkész s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 394 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsezés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsezés tartama 7 nap. 1902-ben 641 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 28 kor. 48 fillér fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 22 korona.

Könyvtárnok: Csont József igazgató-tanító.

POZSONY. (Pozsony vármegye.)

1070. *Az ág. ev. egyházközség liceumának gyűjteményei.*

a) Könyvtár.

1720-ban keletkezett, midőn az egyházközség Marth Mátyás liceumi rektor javaslatára megvette Gleichgros György ev. lelkész könyvtárát. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.) Adományokkal gyarapították Peschkó Mihály (1757-ben), a Jeszenák család (1799-ben), Institoris-Mossóczy Mihály (1801-ben), Trencsenszky Ferenc (1811-ben) és Simkó Dániel (1867-ben).

Állománya 42,000 kötet, ezek között 26 ösnyomtatvány, 65 magyar nyelvű és 93 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 2000 kézirat, 48 oklevél, 101 db XVII. századi eredeti magyar levél és 13 db emlékkönyv. A könyvtár általános része két terebben, theologiai része és a levéltár másik két terebben vannak elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: 51 db gróf Erdődy Gáborhoz irt XVII. századi levél; Buda város törvénykönyve 1244-től 1421-ig, a Jus germanicum című XVI. századi kódex és egy emlékkönyv az 1569—1580. évekből.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják a tanárok vagy egyháztagok jótállása mellett. Használók számára, a téli hónapok és a nyári nagy szünet kivételével, minden héten 2 órá

át nyitva áll. Más helyekre csak a pozsonyi ág. ev. egyház konventjének esetről-esetre adott engedélyével küldenek könyveket. 1902-ben 580 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása az államségélyből 700 kor., a tanulók járulékából 800 kor. 1902. évi gyarapodása 140 kötet.

Könyvtárnokok: M á r t o n J e n ő tanár (a liceumi könyvtár általános részében), S t r o m p L á s z l ó akad. tanár (a liceumi könyvtár theologiai részében) és S c h r ö d l J ó z s e f tanár (a kéziratár rendezője).

b) Régiség-gyűjtemény.

1867-ben keletkezett, midőn dr. Schimkó Dániel hires numizmatikus 13,255 érmet és 1000 db régiséget ajándékozott az intézetnek, 300 db régiséget adott még Kubiny Ferencz és 1591 db római érmet Scultáty József cs. és k. huszárcapitány.

Állománya 1390 régiség, köztük 191 őskori és 817 középkori tárgy, 9 fegyver. 241 ipari emlék, 8 néprajzi tárgy, 124 gipszmásolat és 18,500 érem, a liceumi épület három termében elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: 450 db különféle egyiptomi régiség, 4 ezüst serleg a XVII. századból, egy ostyátartó 1685-ből, 2 syrakusai decadrachma, egy Otho dupondius stb.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Szeptember 1-jétől április 1-jéig minden hétfőn d. u. 2-től 4-ig a közönség számára nyitva áll.

Évi javadalmazása 460 kor. az államségélyből. 1902. évi gyarapodása 75 érem.

A gyűjtemény őre: Győrik Márton tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XIX. század elején keletkezett. 1858-ban a Zeichmeister-család egy becses ásványgyűjteménnyel, 1887-ben Habermayer Rudolf ásványgyűjteménnyel, végül 1854-től 1891-ig Bothár Dániel általa gyűjtött növényekkel s egyéb tárgyakkal gyarapították.

Állománya 1759 állat, ezek között 51 emlős, 231 madár. 29 hulló, 25 hal, 984 rovar és 429 egyéb állat; továbbá 2599 növény, 2953 ásvány, 272 kőzet és 181 kövület, egy tereben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a múzeumi ór vagy a pedellus kalauzolása mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 450 kor. részint az államségélyből,

részint a tanulók járulékaiból. 1902. évi gyarapodása 2 papírmásé-készítmény, 7 állatsontváz és 9 anatómiai készítmény.

A gyűjtemény őre: Szé p R e z s ő tanár.

A pozsonyi ág. h. ev. lyceum könyvtárának könyvjegyzéke (Pozsony, 1870—73.) — Harmath K., A pozsonyi ev. lyceumi könyvtár régi nyomtatványainak és kézirat-gyűjteményének ismertetése. (Az 1877—79. évi értesítőben és külön: Pozsony, 1879.) — Györík Márton, A pozsonyi ág. h. ev. lyceum érem-és régiséggyűjteményének katalógusa. (Pozsony, 1885 és 1895.) — Markusovszky Sámuel. A pozsonyi ág. h. ev. lyceum története. (Pozsony, 1896.)

1071. A felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1885-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett és tulnyomó részben vétel útján szaporodott.

Állománya 2594 kötet és 2087 füzet. egy teremben elhelyezve, külön olvasó-teremmel.

Szerzeményi naplója és czédula-katalógusa van.

Csupán az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 700 korona, mely összesen az 1902. évben 110 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: K ü r s c h á k E n d r e.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 136 db jelenleg forgalomban levő különféle arany, ezüst, nikkell, bronz és réz érem.

Leltára van.

c) Áruismereti gyűjtemény.

Állománya 2000 db áruminta.

Leltára van.

Legnagyobb része ajándék s ajándékozás útján gyarapodik most is.

A pozsonyi felső kereskedelmi iskola könyvtárának katalógusa. (Pozsony, 1896.)

1072. A kaszinó könyvtára.

1837-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. A hetvenes években újja szerveztetett.

Állománya mintegy 3300 kötet, egy teremben elhelyezve. A kaszinó tagjai használják.

Könyvtárnok: dr. Losonczy Lajos.

1073. A katonai tudományos- és kaszinó-egylet könyvtára.

1874-ben keletkezett.

Állománya 6281 kötet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsozés céljából hetenként háromszor d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll.

Évi javadalmazása 2000 kor. 1902-ben 1991 kor 88 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Dévay.

1074. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

1868-ban keletkezett.

Állománya 4450 kötet, 4184 füzet és 627 térkép, egy teremben elhelyezve, mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára mindennap d. e. 8-tól 12-ig nyitva áll. Kölcsön térítvény mellett adnak belőle.

Évi javadalmazása 700 kor. a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarától.

Könyvtárfőnök: dr. Wolff Gergely kamarai titkár;
könyvtárnok: Kautz Vilmos kam. tisztviselő.

1075. A kir. jogakadémia könyvtára.

1850-ben keletkezett, miután a régi akadémia újja szervezésével az eddigi könyvtár nehány hungarikum kivételével a

főgimnázium tulajdonában maradt. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 16,000 kötet, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára mindennap 2—3 órán keresztül nyitva áll. Kölcsön joghallgatók az index visszatartása, idegenek pénz-biztosíték letevése mellett kapnak belőle.

Évi javadalmazása 1000 kor., melyet a tanulmányi alapból kap, azonkívül az először beiratkozó hallgatók fejenként 6 koronát fizetnek, a mi évenként mintegy 600 koronát tesz ki.

Ortvay Tivadar, Száz év története egy hazai főiskola történetéből. (Pozsony, 1884.)

1076. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A »régi könyvtár« a jezsuita, illetőleg a Pázmány Péter által 1628-ban alapított főgimnáziumban keletkezett s két részből áll, t. i. a hajdani jezsuita kollégium könyvtárából (1025 mű 2933 kötetben) és a Nagy-Szombatból Pozsonyba áthelyezett egyetemi könyvtárnak egy részéből (5424 mű 6077 kötetben).

Állománya összesen 9010 kötet, ezek között kilencz ösnyomtatvány és 76 régi magyar nyomtatvány, három teremben elhelyezve.

Ez a könyvtár 1848 óta nem gyarapodik. 1850-ben ugyanis külön modern jellegű könyvtár alapított a tanárok számára, s az évi gyarapodás mindig ennek javára történik.

A tanári könyvtár állománya 5584 kötet, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa és szaklajstroma van mindkettőnek.

Mindkét könyvtárt használhatják a tanárokon kívül mások is. Kölcsön ismert egyének térítvény mellett, intézetek pedig hivatalos megkeresésre kapnak belőle könyveket.

Évi javadalmazása 500—700 kor. a tanulmányi alapból. 1902. évi gyarapodása 87 kötet.

Könyvtárnok: V a r g h a I v á n tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal Spitzer Mór járult gyarapításához, a ki ugyszólván megalapítója a gyűjteménynek. Adományokat tettek ezenkívül még Somsich János gróf és Kaderle Emil jószágigazgató is. Évenkinti ado-

mányokkal szaporítják a gyűjteményt Steiger Albert báró és diószegi Kuffner Károly nagybirtokos, valamint a tanulók is.

Állománya 407 régiség, ezek között 298 őskori és 109 középkori tárgy; továbbá 3600 érem, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség előzetes bejelentés mellett megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 13 régiség és 416 érem.

A *gyűjtemény őrei*: Polikeit Károly igazgató (a régiséggyűjteményben) és dr. Szende Gyula tanár (az éremgyűjteményben).

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 6025 állat, ezek között 157 emlős, 536 madár, 92 hulló, 147 hal, 3428 rovar és 1667 egyéb állat; továbbá 3635 növény, 950 ásvány. 568 kőzet és 490 kővület, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség előzetes bejelentés mellett mindig megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 kor. a tanulmányi alapból, mely összesen az 1902. évben 8 állat szereztett be.

A *gyűjtemény őre*: Flaszik Ágost tanár.

Wolff A., Kurzgefasste Geschichte des k. k. Gymnasiums in Pressburg vom Jahre 1626—1850. (Az 1850/51. évi értesítőben.) — Pírchala Imre, A pozsonyi kir. kath. gimnázium története 1850—61. (Az 1888/89. évi értesítőben.) — Schönwitzky Bertalan, A pozsonyi kir. kath. főgimnázium története. (Pozsony, 1896.) — Polikeit Károly, A pozsonyi kir. kath. főgimnázium régiséggyűjteménye. (Az 1900/1. évi értesítőben.)

1077. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1884-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. vallás- és közokt. minisztérium gyarapította.

Állománya 2323 kötet, az intézet tanári szobájában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Az intézet tanárai használják.

Az 1902. évben 681 kor. fordítottott gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 461 kötet.

Könyvtárnok: Schwarz Gabriella tanítónő.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1888-ban keletkezett.

Állománya 604 db természetrাজi tárgy, a természetrাজi szertárban elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 100 kor. a m. k. vallás- és közokt. minisztériumtól.

A gyűjtemény őre: Ghyezy József igazgató.

1078. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1851-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 8568 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasószobával.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára naponként d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig van nyitva. Ismert egyéneknek kölcsön is ad a könyvtár könyveket.

Évi javadalmazása 850 kor. a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 135 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Knüppel Gyula tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

Az 1850/51. iskolai évben keletkezett.

Állománya 980 állat, ezek között 66 emlős, 229 madár, 49 hüllő, 78 hal, 272 rovar és 292 egyéb állat; továbbá 488 növény, 561 ásvány, 299 kőzet és 903 kővület, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség csak alkalmilag tekintheti meg.

Évi javadalmazása 120 kor. a tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre: Bittera Károly tanár.

Bozóky Endre. A pozsonyi főreáliskola története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — Dr. Bozóky Endre, A pozsonyi áll. főreáliskola története 1850—1893. és Antolík Károly,

Az intézet jelenlegi állapota. (Pozsony, 1895.) — Knüppel Gyula, A pozsonyi m. k. áll. főreáliskola tanári könyvtárának czimjegyzéke. (Pozsony, 1897.)

1079. A m. k. állami tanítónőképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1871-ben keletkezett, midőn az intézet felállított.

Állománya 4166 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják, de csak a számukra kiválasztott könyveket. A kölcsön vett könyvek átvételét aláírással kell a használóknak elismerniök.

Évi javadalmazása 200 kor., melyet a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól kap. 1902. évi gyarapodása 138 kötet.

Könyvtárnok: Bobok Carola.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 262 állat, ebből 24 emlős, 55 madár. 17 hulló. 36 hal, 21 doboz rovar és 130 egyéb állat; továbbá 520 növény és 300 ásvány s kőzet, a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Leltára van.

Az 1902. évben 66 kor. 66 fillér fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodás 46 állat.

A gyűjtemény őre: Herczegh Camilla.

1080. Az orvos- és természettudományi egyesület gyűjteményei.

1856-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkeztek. Részben a városházán, részben a gróf Pálffy János-fele bérház első emeletén vannak ideiglenesen elhelyezve. A pozsonyi takarékpénztár 1898 óta évi 100 koronával járul a gyűjtemények gyarapításához. Az egyesület múzeumát és könyvtárát 1898. nov. 17-ikén a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte.

Az egyesület rendes tagjainak száma 180. Évi javadalmazása körülbelül 2000 korona.

Elnök: dr. Kanka Károly k. tan.; **másodelnök:** dr. Ortvyay Tivadar jogak. tanár; **titkárok:** dr. Fischer Jakab orvos és Schwicker Alfréd tanár.

a) Könyvtár.

Állománya 1902-ben mintegy 10,000 kötet volt, a gróf Pálffy-féle bérházban, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van. Jelenleg rendezés alatt áll.

Egész éven át a délutáni órákban használható. Kikölcsezés céljából az egyesület tagjai részére vasárnap d. e. 10-től 12-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Liebleitner János nyug. iskolai igazgató.

b) Néprajzi és természetrajzi gyűjtemények.

Állományuk együtt 1902-ben 14,718 db néprajzi és természetrajzi tárgy volt, a városháza szárnyépületében, három teremben elhelyezve. Az állam az egyesületet 1901-től kezdve a természetrajzi gyűjtemény gyarapítása céljából évenként 500 kor. segélyben részesítette.

A természetrajzi gyűjtemény 1902-iki állománya 18,409 db, ebből 62 emlős, 321 madár, 31 hüllő, 56 hal, 4252 rovar és 1024 egyéb állat, 3187 növény, 1592 ásvány, 1261 kőzet. 710 kövület és 896 db egyéb tárgy.

Leltára, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A közönség a nyári hónapokban (május 1-től szeptember végéig) vasárnap délelőtt 9-től 1 óráig megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 3 állat, 3 növény és 36 ásvány.

Az 1902. évi látogatók száma 4625.

A gyűjtemények őre: Feigler Ferencz ipariskolai igazgató.

Verhandlungen des Vereins für Naturkunde zu Pressburg I—IX. évf. (Pozsony, 1856—66.) Új folyam, 1—2. füzet. (Pozsony, 1871—74.) — A harmadik füzettől kezdve: A pozsonyi természettudományi és orvosi egyesület közleményei. Új folyam, 3—7. füzet (Pozsony, 1880—91.) — A nyolczadik füzettől kezdve: A pozsonyi orvos-természettudományi egyesület közleményei. Új folyam, 8—14. füzet. (Pozsony, 1894—1902.) — A pozsonyi orvos- és természettudományi egyesület alapszabályai. (Pozsony, 1892.) — A pozsonyi orvos-természettudományi egyesület könyvtárának jegyzéke. (A közlemények IX. füzetében.)

1081. A pozsonyi prépostság könyvtára.

Keletkezési éve ismeretlen. 1889-től kezdve néhai Rónay Jácint pozsonyi prépost 1278 kötettel, néhai Dankó József pozsonyi prépost 1288 kötettel gyarapították.

Állománya mintegy 10,000 kötet és füzet, két teremben elhelyezve.

A könyvtár a pozsonyi prépost felügyelete alatt áll.

1082. A pozsonyi társas káptalan könyvtára.

A XIII—XIV. században keletkezett.

Állománya 3332 kötet, köztük 15 őnyomatvány; továbbá 245 kódex, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: antifonálék, misekönyvek, pontifikálék; a bolognai egyetem XIV. századi statutumai; anabaptista könyvek és iratok stb.

Szaklajstroma van.

A könyvtárt kezelő kanonok felügyelete alatt mindennap d. e. 10-től 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig használható.

Könyvtárnok: Gaibl Sándor kanonok.

Knauz Nándor, A pozsonyi káptalan kéziratai. (Magyar Sion, 1865. évf. és külön: Esztergom, 1870.) — Ipolyi A., A pozsonyi káptalan XIV. századi könyvtára. (Uj M. Múzeum, VI. kötet.)

1083. Schulpe György munkáskönyvtára.

Törökkanizsai Schulpe György 1894-ben Pozsonyban munkás lakástelepet létesített, melyen külön épületben elhelyezve könyvtárt is rendezett be a telep lakosai számára. A könyvtár-teremben szemléltető előadásokat s télen át magyar tanfolyamot tartanak. A könyvtárban minden ingyen áll a munkások rendelkezésére, valamint a tanfolyamok is ingyenesek.

Állománya 2200 kötet, egy teremben elhelyezve, 50 székelyre berendezett olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Használók számára minden vasárnap nyitva áll.

Könyvtárnok: Chrasta Ignác.

1084. A Szent-Ferencz-rend tartományi könyvtára.

A XIV. században keletkezett a kolostorral egyidejűleg. Jelenleg rendezés alatt áll.

Állománya 12,000 kötet, köztük 10 ösnyomtatvány és mintegy 100 kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Kikölcsönzés nincs.

Könyvtárnok: Horváth József.

Csonotosi János, *A pozsonyi szt. ferencziek tartományi könyvtárának kódexei.* (Magyar könyvszemle, 1898. évf.) — Maszárík Viktor, *A Szent-Ferencz-rendü tartomány pozsonyi zárdájának története.* (Pozsony, 1897.)

1085. A Szent-István-olvasókör könyvtára.

1864-ben keletkezett.

Állománya 3000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12-ig és d. u. 3-tól 4-ig nyitva áll. Használati díj havi 10 fillér. 1902-ben 105 egyén 300 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 350 kor. fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnokok: Krausze Irma és Bruck Jozéfa.

Catalog aus der Bibliothek der St. Stephans Sodalität in Pressburg. (Pozsony 1901.)

1086. A Szent-Orsolya-rendi apácák r. kath. tanítónőképzőjének gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1893-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a vallás- és közokt. m. k. minisztérium, a földmívelési minisztérium, a főegyházmegyei főtanfelügyelőség, a m. kir. állományomda, a Szent-István társulat, Lempel Róbert s Stampfl Károly, csász. és kir. udvari könyvkereskedők, dr. Ortway Tivadar apát, dr. Fésüs György jogakadémiai igazgató és P. Pintér Ráfael járultak gyarapításához.

Állománya 2085 kötet, ezek között 20 régi magyar nyomtatvány; továbbá 12 térkép, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a növendékek is használhatják felügyelet mellett.

Évi javadalmazása 100 kor. 1902. évi gyarapodása 187 kötet.

Könyvtárnok: Irtzing Ignácia tanítónő.

b) Régiség-gyűjtemény.

1893-ban keletkezett, midőn a zárda átadta az intézetnek több századon át szerzett gyűjteményeit. Nagyobb adománnyal P. Pintér Ráfael gyarapította a gyűjteményt.

Állománya 609 régiség és 105 érem, az egyik könyvtárteremben két szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei 40 db keretbe foglalt régi kézimunka és két képgyűjtemény. Csupán ajándékozás útján gyarapodik. Így az 1902. évben 109 régiséggel és 5 éremmel.

A gyűjtemény őre: Kollányi Gabriella tanítónő.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1893-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal az Orsolyarendiek zárdája, Rygl Gizella, Schiffer Ferencz, Börzsey Ádám és a földművelésügyi magy. kir. minisztérium járultak gyarapításához.

Állománya 193 állat, ezek között 18 emlős, 37 madár, 16 hüllő, 12 hal, 40 rovar és 80 egyéb állat; továbbá 220 növény, 300 ásvány, 10 kőzet és 10 kövület, a fizikai teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 7 állat, 20 növény és 60 ásvány.

A gyűjtemény őre: Irtzing Ignácia tanítónő.

1087. A Toldy-kör könyvtára.

1874-ben, a körrel egyidejűleg keletkezett. 1889-ben megkapta a Rónay Jácint nagyprépost hagyatékának nagy részét. Adományokkal Lanfranconi Enea, Kismártony E., Orosz László, dr. Thaly Kálmán és Udvardy Ferencz gyarapították. A kör 1900-ban könyvtárát állami felügyelet alá helyezte, melyet 1901 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa közvetlenül gyakorol felette. A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelő-sége javadalmából 1900-ban 1000 korona, az orsz. tanács java-

dalmából 1901 óta évenként szintén 1000 korona állami segélyben részesült.

Állománya 4200 kötet és 480 füzet, két teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel. Különös nevezetességei Toldy Ferencznek több kézírata és domborművü arcsképe.

Leltára, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem hetenként háromszor este 6-tól 8 óráig van nyitva. A kikölcsönzés sajátkezü aláírás ellenében történik. 1902-ben az olvasóteremben 2800 művet használtak, kikölcsönzöttetett 2853 mű 3529 kötetben.

Évi javadalmazása 400 korona az egyesület pénztárából s 1000 kor. az államszegélyből. 1902-ben 600 korona fordítottatott könyvekre, 200 kor. folyóiratokra, 200 korona könyvkötésre és 280 korona a nyomtatott katalogus költségeire.

Az egyesület elnöke: dr. Thaly Kálmán orsz. képviselő; *könyvtárnokok:* Göllner Károly tanár. Lázár Kálmán árvaszéki ülnök és dr. Domanovszky Sándor tanár.

A pozsonyi Toldy-kör évkönyve. (Pozsony, 1879.) — A pozsonyi Toldi-kör könyvtárának czimjegyzéke. (Pozsony, 1892.) — Pótlójegyzék. (Pozsony, 1898.) — Dr. Shönvitczky B., Emléklapok. (Pozsony, 1896.)

1088. Városi közkönyvtár.

Alapját a mult század hatvanas éveiben a »Nemzeti Kör« vetette meg. E kör feloszlása után 1889-ben Simonyi Iván, a »Haladó Kör« elnöke, Pozsony város támogatásával új életre ébresztette a könyvtárt. Egy ideig az egyesület kezelte, 1900-ban pedig a városnak adta át, mely a kormány támogatásával városi közkönyvtárrá fejlesztette s a nyilvános használatnak átadta. Ideiglenesen a pénzügyminisztérium tulajdonát tevő régi országház földszintjén három helyiségben van elhelyezve. Mihelyt állandó helyisége lesz, az orvos- és természettudományi egyesület s esetleg más egyesületek könyvtárával egyesítve, nagy központi nyilvános könyvtárrá fog fejlesztetni. 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, melynek közbenjárására 1900-ban 2000, 1901-ben 2500 kor., 1902-ben 2000 korona gyarapítási segélyben részesült. 1900-tól kezdve a sajtótermékeknek a pozsonyi kir. ügyvézséghez beérkező köteles példányaival is gyarapodik. A könyvtár berendezési költségeire az állam 40.000 kor. rendkívüli segélyt

engedélyezett, mely 1901-től kezdve évi 4000 koronás részletekben vétetett fel az állami költségvetésbe.

Nagyobb adományokkal a »Haladó Kör«, Lányi Gyula ügyvéd, Simonyi Iván lapszerkesztő, Gaibl Sándor kanonok, dr. Tauscher Béla közegészségügyi tanácsos s a városi levéltár járultak fejlesztéséhez.

Állománya a folyóiratokkal együtt 8500 kötet, két szobában és egy raktárban elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van; szaklajstroma most készül.

Használók számára naponként d. e. 11-től fél 1-ig és d. u. 4-től 7-ig van nyitva. Használhatja minden felnőtt egyén, sőt biztosíték letévése mellett 2 hétre kölcsön is kaphat belőle könyveket. 1902-ben az olvasóteremben 2607 egyén 3086 kötetet használt, kikölcsönözöttetett 82 kötet.

1902-ben 1500 kor. fordítottatott javadalmazására a város pénztárából, 2000 korona az államegélyből. 1902. évi gyarapodása 1188, az 1903-iki gyarapodás 1782 kötet volt.

Könyvtárnok: K u m l i k E m i l cz. min. segédtitkár.

A pozsonyi nyilvános könyvtár jegyzéke. (Pozsony, 1898.)

1089. Városi múzeum.

A pozsonyvárosi szépitő-egyesület alapította 1868 július 1-én és örök tulajdonul a városnak ajánlotta fel, mely az igazgatást az egyesületre bizta. A pozsonyi lövész-egylet a régi fegyveres polgárság fegyvereit, zászlóit és diszedényeit, Heiler Károly cz. püspök értékes egyházi régiségeket ajándékoztak. Ide kerültek a pozsonyi czéhek régiségei is.

A gyűjtemények a városháza régi kápolnájában és két más XVI—XVII. századi szobájában helyeztettek el, melyeket a pozsonyi I. takarékpénztár 1872-ben 14,000 koronányi költséggel átalakítottatott.

A város a gyűjteményeket 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte. A gyűjteményekre 1902-ben összesen 1185 kor. 90 fillér fordítottatott. 1903. évi költségelőirányzata 1500 kor. iparművészeti tárgyakra, 500 kor. régi épületek felvételeire, festményeire stb.

a) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

Állománya 62 db czéh-emléktárgy, 3271 db egyéb régiség és pedig 264 őskori, 539 középkori tárgy, 190 fegyver. 2323 ujkori emlék és 17 kegyeleti tárgy, továbbá 1088 érem :

összesen 4421 db. Az állam a városnak a régiségtár gyarapítására 1898-ban és 1899-ben évenként 600, 1900-ban és 1901-ben évenként 500 kor., 1903-ban 400 kor., iparművészeti gyűjtemény létesítésére 1900-ban és 1901-ben évenként 1000 korona segélyt engedélyezett s ezenkívül a régi magyar ötvösművek galvánmásolataiból 8 dbot engedett át állami letétképen a múzeumnak. Kiválóbb nevezetessége a pozsonyi Corporis Christi-társulatnak a XIII. század végéről származó fogadalmi tárgya.

Évi javadalmazása 1902-ben: 600 kor. a várostól és a szépitő-egyesülettől. 1902. évi gyarapodása 1517 db, ebből 498 db érem.

b) Szépművészeti gyűjtemény.

Állománya 86 eredeti kép és 955 reprodukció, 88 szobormű. Kiválóbb nevezetességei Donner R. műhelyéből való 4 ólomszobor és Menerschmidt Ferencz 5 műve. Az állam 1903-ban 1200 koronát engedélyezett két szobormű megszerzésére, mely összegnek első fele ez év folyamán utalványoztatott, a másik fele az 1904-iki állami javadalmat terheli.

1902. évi gyarapodása 993 db.

c) Néprajzi gyűjtemény.

Állománya 64 tárgy, köztük egy teljes japáni vértzet.

Az a)–c) alatti gyűjtemények 3 teremben vannak elhelyezve, mind a három gyűjteménynek szerzeményi naplója és szakok szerint rendezett cédula-katalogusa van.

Mind a három gyűjteményt a közönség az egész éven át megtekintheti, és pedig: vásár- és ünnepnap, továbbá csütörtök d. e. 9-től 12-ig díjtalanul; kedden d. e. 9-től 12-ig 20 fillér belépő díj mellett; rendkívüli időben a belépő díj 1 korona.

A gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 8843 volt.

d) Természettudományi gyűjtemény.

A pozsonyi orvos- és természettudományi egyesület tulajdonát képezi. (Lásd ugyanott.)

A gyűjtemények őrei: Helmár Ágost tanár és Teszory Ferencz.

Rómer Flóris. *A pozsonyi városi múzeum.* (Arch. Értesítő, IV. k.) — Könyöki József. *A pozsonyi régiségtár rövid ismertetése.* (Pozsony, 1877.)

POZSONYSZENTGYÖRGY. (Pozsony várm.)

1090. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1685-ben keletkezett.

Állománya 5228 kötet, köztük 3 őnyomtatvány és 48 régi hazai nyomtatvány, egy szobában elhelyezve.

Helyezimtára van.

A rendház tagjai használják.

Könyvtárnok: F ü r e d i I g n á c z házfőnök.

1091. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának könyvtára.

1850 körül keletkezett.

Állománya mintegy 1044 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma most készül.

Az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 200 korona.

PRIVIGYE. (Nyitra vármegye.)

1092. A F. M. K. E. közkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott segélyből, s ennek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 604 kötet, a kath. legényegyesület helyiségében elhelyezve.

Az 1903. évben 601 olvasó használta a könyvtárt.

1903. évi gyarapodása 69 kötet.

Könyvtárnok: A n d r i s z M i h á l y czipész.

1093. A kegyes-tanítórend kath. algimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűen 1666-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3589 kötet, a rendház egyik szobájában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül mások is használhatják, ha a tanári testület egyik tagja jót áll értük. A kikölcsönzés elismervény adása mellett történik. 1902-ben a könyvtárban 96 kötetet használtak, kikölcsönzötetett 17 kötet.

Évi javadalmazása 352 kor., a tanulmányi alapból, mely összesen az 1902. évben 92 kötet és 1 térkép szereztetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Nagyobb adománynyal Draho-tuszky Ferencz kanonok járult fejlesztéséhez.

Állománya 1 fegyver és 884 érem, a tanári könyvtár helyiségében elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség egy tanár vezetése mellett megtekintheti.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: Margorin István tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Valószínűleg 1870-ben keletkezett.

Állománya 128 állat, ebből 29 emlős, 43 madár, 20 hüllő, 16 hal, 5 doboz rovar és 10 egyéb állat; továbbá 824 növény és 1102 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség valamelyik tanár vezetése mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 150 korona a tanulmányi alapból, mely összesen az 1902. évben 12 állat és 200 növény szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

A gyűjtemény őre: Puder József tanár.

Kádek István, Tanintézetünk történelmének vázlata 1666-tól napjainkig. (Az 1880/81. évi értesítőben.)

PRUSZKA. (Trencsén vármegye.)

1094. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1636-ban keletkezett.

Állománya mintegy 2500 kötet, ezek között 2 db ősnymtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A zárda tagjainak használatára mindig nyitva áll.
Könyvtárnok: Daránszky Marcell házfőnök.

PÜSKI. (Moson vármegye.)

1095. *Kath. népkönyvtár.*

1885-ben alapította Jekkel János nyug. áldozár.
 Állománya 610 kötet, a kath. plébánián 1 szekrényben
 elhelyezve.

Lajstroma van.

Kikölcsönzés céljából mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Jekkel János nyug. áldozár.

PÜSPÖKLADÁNY. (Hajdu vármegye.)

1096. *Az ev. ref. egyház népkönyvtára.*

1902 december 10-én alapította Kiss Ferencz, ev. ref.
 lelkész.

Állománya 210 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 2-től
 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 1 hónap. Az első
 félévben 328 egyén 380 kötetet kölcsönzött ki.

1902-ben 322 korona 40 fillér fordítottatott gyarapítá-
 sára. Évi javadalmazása 50 korona az egyháztól, 100 korona
 az alapító lelkésztől.

Könyvtárnokok: Kiss Ferencz lelkész, Szabó
 Elek és Katona Máté tanítók.

PUSZTAKALÁN. (Hunyad vármegye.)

1097. *Az állami iskola népkönyvtára.*

1894-ben keletkezett s 1896-ban nyílt meg.

Állománya 329 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és szerdán d. e.
 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 2 hét, azon-

től naponként 2 fillér büntetés fizetendő. Használati díj heti 10 fillér. 1902-ben 264 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 60 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Druhora Gábor igazgató-tanító.

RADVÁNY. (Zólyom vármegye.)

1098. Az olvasó-egylet könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Scossa Dezső tanfelügyelő, Barancsek János és Steinhübel János tanítók gyarapították.

Állománya 532 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer este 7-től 9 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 181 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 361 kötet.

Évi javadalmazása 50 korona.

RAHÓ. (Máramaros vármegye.)

1099. Az olvasókör könyvtára.

1872-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Urányi Imre orsz. képviselő és Dévay József főszolgabíró gyarapították.

Állománya 452 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem minden d. u. 5-től este 10-ig használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer este 6-tól 7 óráig nyitva áll.

Évi javadalmazása 200 korona.

RÁKOSPALOTA. (Pest vármegye.)

1100. A Wágner-féle nyilv. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1892-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal dr. Szabó Alajos, Kamermayer K. Bertalan stb. gyarapították.

Állománya 1202 kötet, egy szobában elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Leltára és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják. Az olvasóterem naponként d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 480 kötetet használtak.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 12 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1892-ben keletkezett.

Állománya 865 db régiség és 99 érem, két szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az a) és b) alatti gyűjtemények öre: dr. Dercsényi Móricz.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1892-ben keletkezett.

Állománya 1198 állat, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 80 korona fordított gyarapítására, miből 4 állat szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 180 korona.

A gyűjtemény öre: Hangonyi Pál.

RÉCSE. (Szeben vármegye.)

1101. Népkönyvtár.

1890-ben alapította az ág. ev. egyházközség.

Állománya 58 kötet, részben a tanítónál, részben a lelkesnél elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindig nyitva áll.

Könyvtárnok: Winterfeld Károly.

REMETESZEG. (Torda vármegye.)

1102. Az állami iskola könyvtára.

1896-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 129 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 30 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Osváth Albert tanító.

RESICZABÁNYA. (Krassó-Szörény várm.)

1103. A kaszinó könyvtára.

1870-ben keletkezett.

Állománya 1598 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára, írott és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer este 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 2460 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 300 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnokok: Marosi Ármin polgári iskolai tanár és Kern Guidó társ. tisztviselő.

RÉTFALU. (Sopron vármegye.)

1104. Állami iskolai könyvtár.

1900-ban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul szolgál.

Állománya 132 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából mindennap állandóan nyitva áll. 1902-ben 153 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Földes János igazgató-tanító.

1105. Népkönyvtár.

1902 december 9-én alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa.

Állománya 380 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétköznapon nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1903-ban 207 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Földes János igazgató-tanító.

RÉTY. (Háromszék vármegye.)

1106. Népkönyvtár.

Három részből áll. Az ifjusági könyvtárt az erdélyrészi magyar kultúregylet alapította, a népkönyvtárt a m. kir. földmivelésügyi minisztérium ajándékozta s a harmadik a rétyi olvasóegylet könyvtára. 1903 január 1-én nyílt meg.

Állománya 448 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 1-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 2 fillér büntetés fizetendő.

Könyvtárnok: Barabás Antal körjegyző.

RIMASZOMBAT. (Gömör és Kis-Hont várm.)

. 1107. Az egyesült protestáns főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A rimaszombati ev. ref. és az oszgyáni ág. ev. algimnáziumoknak 1858-ban történt egyesülése folytán a két intézet könyvtárai is egyesítették. Ez időtől kezdve, főleg az állam-

mal kötött szerződés után 1884-től kezdve a tulnyomó számu theologiai gyűjtemények a tudományok különböző köréből általános érdekű művekkel egészítették ki. Ujabb időben Szabó Ferencz plébános, Nyáry Jenő báró és a rimaszombati takarékpénztár gyarapították jelentékeny könyvadományokkal.

Állománya 4950 kötet, ezek között több önyomatvány és régi magyar nyomtatvány; továbbá néhány kézirat és térkép, két teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: A Sz. Dávid prófétának ékes Rhythmusu Soltáriveral és a Soltárokból szerzetett dicséretekkel s egyéb stb. énekekkel meg bővített teljea könyv (Lócse, 1694.) és Senczi Molnár Albert szoltáriai. (Lócse, 1694.)

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják a könyvtárnok engedelmével és bizalmából.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 300 kötet.

Könyvtárnok: dr. Veres Samu.

b) Régiség-gyűjtemény.

1853-ban keletkezett.

Állománya 88 régiség, ezek között 45 őskori s 8 középkori tárgy, 7 fegyver, 25 ujabbkori emlék s 8 néprajzi tárgy; továbbá mintegy 2000 érem, a természetrajzi múzeumban két szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei két bronz kard és 1 bronz csákány.

Szaklajstroma van.

A közönség e gyűjtemény örenek kalauzolása mellett megtekintheti. 1902. évi gyarapodása 7 db régiség és 55 db érem.

A gyűjtemény öre: Loysch Ödön.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1858-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Fábry János, a rimamurányi vasműegylet, Andrássy Manó gróf, Ruffiny Aladár, Ferenczy István, Gömörly János és Dobsina városa járultak gyarapításához.

Állománya 1001 állat, köztük 48 emlős, 221 madár, 32 hulló, 25 hal, 500 rovar és 180 egyéb állat; továbbá 2185 növény és 2162 ásvány, egy nagy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a szaktanárnál tett előzetes bejelentés mellett megtekintheti.

Az 1902. évben 180 korona fordítottatott gyarapítására miből 1 szekrény, 5 állat, 148 ásvány, közet stb. szerzetetett qe. 1908. évi költségelőirányzata 500 korona.

A gyűjtemény őre: Horváth Zoltán.

A b) és c) alatti gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 20 volt.

Bodor István, A rimaszombati főgimnázium története. (Rimaszombat, 1899.) — Horváth Zoltán, Természettudományi múzeumunkról. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)

1108. A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület könyvtára.

1856-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománynyal a m. kir. földművelésügyi minisztérium járult gyarapításához.

Állománya 580 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. 1902-ben 80 egyén 200 kötetet használt.

Könyvtárnok: Lakner László egyes. titkár.

1109. A gömör-vármegyei múzeum és könyvtár.

1882 évi szeptember 4-ikén a gömörmegyei művészeti és régészeti kiállításon megindult mozgalom eredményeként 1888-ban múzeum - egyesület alakult, mely egy vármegyei múzeum felállítását tűzte ki feladatául s e célra a kiállítás anyagából 247 ajándéktárgyat szerzett meg. Ez ajándéktárgyak az egyik kiállítási teremben helyeztettek el, s ide jutott a gömörmegyei tanítótestület tulajdonát képező tan-szermúzeum is, mint a megyei múzeum tanügyi osztálya. A rövid idő alatt 1341 darabra szaporodott gyűjtemény 1885-ben a községi iskola tanszertári helyiségébe, majd az evang. iskola egy bérelt szobájába, végül a múzeum-egyesület felozlásával a megyei székház egyik szobájába volt kénytelen átköltöz-ködni. 1901 végéig a múzeumi tárgyak már 1716 darabot tet-tek ki, 1902 május 1-től az Erzsébet-terén bérelt öt szobából álló helyiségben vannak elhelyezve.

Az 1902. évben 651 korona fordítottatott költséködési, be-
rendezkedési, bérleti költségekre.

A múzeum-egyesület újjászervezése most folyik.

a) Könyvtár és levéltár.

1882-ben keletkezett. Adományokkal br. Nyáry Jenő, Bernolák Nándor, Lukács Géza, a rimaszombati ipartestület és kaszinó, Szilávy Lajos, Szabó Elemér, Fábry János stb. gyarapították.

Állománya 1455 kötet, 54 térkép, 292 kézirat, 10 oklevél és 22 levél, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A könyvtár és levéltár rendezése folyamatban van.

1902. évi gyarapodása 1148 kötet és 44 térkép.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1882-ben keletkezett. Adományokkal br. Nyáry Jenő, Diószeghy Zsigmond, Terray István, Kern Adolf, Pongrácz Imre és Huber Béla gyarapították.

Állománya 908 db, köztük 62 őskori és 86 középkori tárgy, 21 fegyver, 884 ujabbkori ipari emlék, 87 kegyeleti tárgy és 815 érem, három szobában elhelyezve. Külön szekrényben van a Terray István letétben elhelyezett gyűjteménye, mely 101 kő-, csont- és agyageszközből, 48 bronzkori, 48 ujabbkori és 10 különféle tárgyból, továbbá 10 db fegyverből áll. Kiválóbb nevezetességei a megyebeli emlékek, Tompa Mihály kéziratai és a Ferenczy-féle rézmeteszetek.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség kívánatra megtekintheti.

Az 1902. évben 251 korona fordítottatott gyarapítására a vármegyei pénztárból és pénzüintézetek adományából. 1902. évi gyarapodása 455 db, ebből 264 db érem.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Állománya 12 db eredeti festmény, köztük 7 hazai és 5 külföldi, továbbá 15 másolat, 56 kézirat, 52 metazet, 1 eredeti szobormű és 10 gipszmásolat, az iparművészeti osztályban elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a Ferenczy-féle Pannonia-szobor, Izsó Miklós 4 Petőfi-szobra, 5 hollandi festmény és Sándy Gy. két festménye.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség az iparművészeti osztályllyal együtt megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 4 db.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1885-ben keletkezett az országos kiállítástól kapott néprajzi tárgyakból.

Állománya 18 magyar, 28 a hazai nemzetiségekre vonatkozó ethnografiai tárgy, külön szobában elhelyezve. Kiválóbb érdekessége a rimaszombati népviselet.

Szerzeményi naplója és szaklapstroma van.

A közönség kívánatra megtekintheti.

1901 július és augusztus havában 630 látogató tekintette meg a gyűjteményeket.

Múzeumi igazgató: Fábry János.

Kiállítási kalauz. (Rimaszombat, 1882.) — A gömörmegyei múzeumegyesület alapszabályai. (Rimaszombat, 1883.) — Gömör-Kishont Vármegyei Közlöny, 1902. 30. és 52. sz. 1903. 9. sz.

1110. A polgári olvasókör könyvtára.

1846-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal gr. Andrásy Dénes, Baksay István, Dapay József stb. gyarapították.

Állománya 1861 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából naponként d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 5804 egyén 10,404 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 150 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

Könyvtárnok: Kovács István háznagy.

RINYAUJLAK. (Somogy vármegye.)

1111. Ev. ref. iskolai könyvtár.

1868-ban alapította Bokor Sándor tanító s 1886 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 291 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton délelőtt, továbbá kedden, csütörtökön és vasárnap este 7-től 10 óráig nyitva

áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 261 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 4 korona 80 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Arany Bálint tanító.

RÓZSASZENTMÁRTON. (Heves vármegye.)

1112. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 177 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 254 egység használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Blánár Imre tanító.

ROZSNYÓ. (Gömör és Kis-Hont vármegye.)

1113. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Adományok útján keletkezett a XVIII. század végén.

Állománya 2080 kötet, két teremben elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 kor. 1902. évi gyarapodása 65 köt.

b) Régiség-gyűjtemény.

Valószínűleg 1852-ben keletkezett. Adományokkal Nehrer Gyula és Irányi József gyarapították.

Állománya 2116 régiség, ebből 21 őskori és antik tárgy, 4 fegyver és 1691 érem, egy üvegfedelű szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

1902. évi gyarapodása 18 érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: dr. Hazslinszky Rezső tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1852-ben keletkezett. Szontagh Boldizsár 1879-ben, Maders-

pach L. 1881-ben, dr. Pösch Dezső 1890-ben és Husz János 1891-ben ásványgyűjteményekkel gyarapították.

Allománya 1346 állat, 726 növény, 2160 ásvány, 180 közet és 14 kövület, két tereben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 5 állat, 50 növény és 81 ásvány.

A gyűjtemény őre: G ö t z I s t v á n tanár.

A rozsenyói ág. hitv. ev. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.) — A rozsenyói ág. h. ev. főgimnáziumi könyvtárak. (Az 1899/900. évi értesítőben.)

1114. A polgári társalgási egyesület könyvtára.

Az egyesület 1844-ben, könyvtára 1854-ben keletkezett.

Allománya 700 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és írott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 6-tól 7-ig van nyitva. Használati díj kötetenként egy hétre 2 fillér, azontul minden hétre 4 fillér.

Igazgató: J á r o s s y E n d r e.

1115. A prémontreiek kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1857-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Hollók Imre rozsenyó-székesegyházi nagyprépost 1871-ben csaknem 1000 kötetnyi jogi és történelmi könyvtárral, Szabó István kazári plébános 1891-ben 817 kötetből álló könyvtárral gyarapították.

Allománya 4678 kötet, ezek között 534 magyar nyelvű és 225 idegen nyelvű régi magyar nyomtatvány; továbbá 80 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.

A tanárokon kívül a tanuló ifjúság és magánosok is használhatják írásbeli elismervény mellett. 1902-ben 980 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Évi javadalmazása 600 korona a tanulmányi alapból, mely összege az 1902. évben 87 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: M ö l l e r A r i s z t i d tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium rendeletére a magy. n. múzeumnak küldetett be rendezés végett.

A gyűjtemény őre: Szepesi Géza igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1657-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyokkal gróf Andrássy Dénes gyarapította.

Állománya 1146 állat, 1420 növény és 1544 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 256 korona 50 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 85 darab szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Mosolygó Adorján tanár.

Nátafalussy Kornél, Adalékok a rozsnyci közélet tanakának keletkezésének történetéhez. (Az 1875/76. évi értesítőben és külön: Rozsnyci, 1876.) — Dr. Tóth Lőrincz, A rozsnyci kath. főgimnázium kül- és beltörténete. (Az 1888/89. évi értesítőben.) — A Szabó István-féle könyvtár címjegyzéke. (Az 1892/93. évi értesítőben.)

1116. A püspöki könyvtár.

1776-ban, a püspökséggel egyidejűleg keletkezett. Ide kerültek az elhalt rozsnyci püspökök: br. Andrássy Antal († 1799.), Szányi Ferencz († 1810.), gr. Eszterházy László († 1824.), Kollarcsik István († 1869.) és Schopper György († 1895.) hagyatékai. Schopper György a könyvtár számára megfelelő épületet emeltetett.

Állománya mintegy 10,000 kötet, köztük néhány ösnyomatvány és számos régi hazai nyomtatvány; továbbá több száz, nagyjából XVIII. századi oklevél, egy nagy teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Az érdeklődők szabadon használhatják. A kikölcsönzés püspöki engedéllyel történik.

Könyvtárnok: Pájer János.

1117. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

Keletkezési ideje ismeretlen. Adományokkal dr. Schopper György püspök, Divald Gusztáv plébános és Lubrich Ágost egyetemi tanár gyarapították.

Állománya 5640 kötet és 1923 füzet, köztük 9 magyar és 11 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és betürendes katalogusa van.

A papnövendékek, tanárok és intézeti előljárók használják. 1902-ben 170 kötetet használtak.

Az 1902. évben 93 korona fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 153 kötet és 24 füzet.

Könyvtárnok: dr. F á b i á n A n t a l theol. tanár.

1118. A társalgási egylet könyvtára.

Az egyesület 1831-ben, könyvtára 1903-ban keletkezett. Gróf Andrássy Dénes 4000 koronás adománynyal gyarapította.

Állománya 3000 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Levéltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer nyitva áll. Használati díj évi 2 korona.

Az 1903. évben 3500 korona fordított gyarapítására.

A rozsnyói társalgási egylet gróf Andrássy Dénes könyvtára.

SAÁP. (Bihar vármegye.)

1119. Egyesült népkönyvtár és olvasóköri.

1874-ben alapították Czövek Ferencz, Kántor István és Bujdosó József.

Állománya 400 kötet, 2 szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 369 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 12 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelirányzata 60 korona.

Könyvtárnok: Ónody József.

SALGÓTARJÁN. (Nógrád vármegye.)

1120. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 176 kötet, a palaczkgyári iskolában elhelyezve. Az 1902. évben 142 egyén 1083 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Hyross Péter tanító.

1121. A felügyelő és munkás személyzet olvasóegyletének könyvtára.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1870 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer este 7-től 9 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama négy hét, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. Az 1902. évben 800 kötet kölcsönöztetett ki. 1903. évi költségelirányzata 700 korona.

1122. A kaszinó-egyesület könyvtára.

1876-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Gerber Frigyes és dr. Kovács József gyarapították.

Állománya 1952 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. e. 11-től 12-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama két hét, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben az olvasóteremben 42 egyén 96 kötetet használt, 63 egyén 872 kötetet kölcsönzött ki.

Használati díj két héten túl kötetenként 2 fillér.

Az 1901. évben 287 kor., az 1902. évben 360 kor. fordítottatott gyarapításra.

Könyvtárnok: Koháry János ig. tanító.

A salgótarjáni kaszinó-egyesület könyveinek jegyzéke.

SÁMSONHÁZA. (Nógrád vármegye.)

1123. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közműv. egyesület. Állománya 173 kötet, az iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Plachy János tanító.

SÁNDORHÁZA. (Torontál vármegye.)

1124. A községi iskola könyvtára.

1875-ben keletkezett s alapítása óta népkönyvtáruul szolgál. Állománya 111 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj heti 5 fillér. 1902-ben 85 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Fuchs Miklós.

SÁRBOGÁRD. (Fejér vármegye.)

1125. Az ifjusági olvasókör könyvtára.

1875-ben keletkezett.

Állománya 1014 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és szerdán d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 21 nap. Használati díj negyedévenként 80 fillér. 1902-ben 750 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 30 korona.

Könyvtárnok: Berger Vilmos ig. tanító.

1126. A ref. egyház könyvtára.

1850-ben keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtáru
szolgál.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. e. 11-től 12
óraig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben
100 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok : Haraszthy Károly ref. tanító.

SÁROMBERKE. (Torda vármegye.)

1127. Ifjusági és népkönyvtár.

1894-ben alapította Makkai Kálmán ev. ref. tanító.

Állománya 360 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés czéljából a népkönyvtár minden d. e. 11-től
2 óráig nyitva áll, az ifjusági könyvtárból a tanulók hetenként
egyszer kapnak kölcsön könyveket. A kikölcsönzés tartama
14 nap. Használati díj a népkönyvtárban heti 1 fillér. 1902-ben
a népkönyvtárból 285 kötet, az ifjusági könyvtárból 560 kötet
kölcsönzötetett ki.

Az 1902. évben 60 kor. 74 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok : Makkai Kálmán ev. ref. tanító.

SÁROSPATAK. (Zemplén vármegye.)

1128. Az ev. ref. főiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg 1531-ben, a főiskolával egyidejűleg keletke-
zett. A könyvtár első reánk maradt jegyzéke 1623-ból való.
A Rákóczyak bőkezű gondoskodása a XVII. század legelső
magyarországi könyvtárává tette. Diszes épülete 1806-tól
1834-ig épült. 1808-ban megvették a Kazinczy Ferencz könyv-
tárát 2000 váltó forinton s ide került gróf Teleki József
könyvtárának egy része is.

Állománya 53,385 kötet, ezek között 20 ősnymtatvány,
416 régi magyar nyomtatvány, és pedig 25 db egyetlen példány,

216 nem magyar nyelvű régi hazai nyomtatvány; továbbá 4 középkori s 700 újabbkori kézirat, 1200 metszet, ezek között több a Kazinczy Ferencz könyvtárából, három teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és csezdula-katalogusa van.

Használók számára, a nagy szünidő kivételével, szükség szerint nyitva áll, sőt kölcsön is ad a könyvtár könyveket. Ritka vagy egyetlen példányok kiadása a tanári kar tudtával és beleegyezésével történik. 1902-ben 1418 kötet könyv s 1130 db egyéb tárgy kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 2000 kor. 1902. évi gyarapodása 385 kötet.

Főkönyvtárnok: dr. Horváth Cyrill; *alkönyvtárnok*: Kubay Bertalan.

b) Régiség-gyűjtemény és esztetikai múzeum.

A régiség-gyűjtemény 1871-ben választatott ki a többi gyűjteményekből és azóta külön kezeltetik. Az esztetikai múzeumot 1871-ben alapította Felméri Lajos. Nagyobb adományokkal a báró Vay-család gyarapította.

Állománya 809 régiség, ebből 107 középkori tárgy, 206 fegyver, 298 művészeti, 73 ipari emlék, 20 kegyeleti tárgy és 105 gipszmásolat, négy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei egy XVI. századi a honfoglalást ábrázoló festmény, a Lorántffy-féle urasztali terítő, a szépsii lakatos-czéh táblája stb.

Szerzeményi naplója és leltára van.

A közönség számára minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll, de a gyűjtemény őrének felügyelete alatt mások is megtekinthető.

Az 1902. évben 87 korona 82 fillér fordított gyarapítására, miből 8 db régiség szereztetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Székely György tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1773-ban keletkezett. Adományokkal Komjáthy Ábrahám gr. Bethlen Imre és dr. Szabó József gyarapították.

Állománya 2359 állat, ebből 39 emlős, 172 madár, 38 hüllő, 60 hal, 786 izeltlábú, 1124 egyéb állat és 145 állattani preparatum; továbbá 3050 növény s 1356 ásvány és kőzet, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség díjtalanul megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 21 állat.

A gyűjtemény őre: Buza János tanár.

Szombathi János, *A sárospataki ref. kollegiumnak rövid története.* (Sárospatak, 1809.) — Csontos János, *A sárospataki ref. kollegium könyvtárának kéziratai.* (Magyar Könyvszemle, 1881. évf.) — Szinnyi Gerzson, *A sárospataki főiskolai könyvtár története.* (Sárospatak, 1884.) — *A sárospataki ev. ref. főiskolai könyvtár többszörös példányai.* (Sárospatak, 1886.) — Szinnyi Gerzson, *A sárospataki ref. főiskola története.* (Az 1895/96. évi értesítőben.)

1129. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1871-ben keletkezett, midőn az Erdélyi-féle 925 kötetnyi könyvtár 800 koronán az intézet részére megvételre került.

Állománya 4509 kötet és 2 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és betűrendes katalógusa van.

Az intézet tanárai, növendékei és az intézet azon régebbi növendékei használhatják, kik a környéken vannak tanítói állomáson.

Az 1902. évben 400 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 72 kötet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 135 kötet.

Könyvtárnok: Hodossy Béla tanár.

b) Természettudományi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett. A vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztériumtól egy rovar-, egy növény- és egy ásványgyűjteményt kapott.

Állománya 4 emlős, 30 madár, 2 hüllő, 4 hal, 500 rovar és 10 alsóbbrendű állat; továbbá 600 növény, 160 ásvány, 6 kőzet és 80 kövület, egy szekrényben a két ládában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Kivételes esetekben a közönség is megtekintheti. 1902-ben 69 egyén tekintette meg.

1902. évi gyarapodása 4 állat.

A gyűjtemény őre: Hodinka Ágoston tanár.

1130. A polgári kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1892-ben, könyvtára 1897-ben keletkezett.

Állománya 480 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 1-től 2-ig nyitva áll.

Évi javadalmarzása 100 korona.

Könyvtárnok: M a u k s G y ö r g y.

Jelentés a sárospataki polgári kaszinó 1902. évi működéséről. (Sárospatak, 1903.)

SÁRVÁR. (Vas vármegye.)**1131. Ev. gyülekezeti könyvtár.**

1887-ben alapították Hofenacker Károly és Rácز Mátvás. Alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 212 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 2 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: H e r c z e g h K á r o l y tanító.

SÁTORALJAUJHELY. (Zemplén vármegye.)**1132. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.**

1742-ben keletkezett s a rendtagok hagyatékából gyarapodott.

Állománya 4302 kötet, egy teremben elhelyezve.

Czédula-katalógusa van.

Csak a rendtagok használhatják.

Könyvtárnok: T ó t h P á l nyug. tanár.

1133. A kegyes-tanítórend katolikus főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1727-ben keletkezett, midőn Pikóczy Eleonóra az intézetet Tokajban megalapította. 1789-ben II. József rendeletére az

intézettel együtt S.-A.-Ujhelybe helyeztetett át.

Állománya 8000 kötet és 1000 füzet, köztük 196 magyar nyelvű és 80 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, két szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 600 kor. a tanszerátalányból.

Könyvtárnok: H a d a d y G é z a tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 636 db régiség és érem, a természetrajzi szertárban egy szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei a bodrogközi ásatások alkalmával felszínre került edények, házi eszközök, sarkantyúk stb.

Csupán adományokból gyarapodik.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. A kegyes-tanítórend egy régibb gyűjteménynyel, dr. Chyzer Kornél az Adriai-tenger halfaunájából s Magyarország pókfaunájából értékes spiritusz-preparátumokkal gyarapították.

Állománya 1087 állat, köztük 90 emlős, 165 madár, 25 hüllő, 76 hal és 430 rovar; továbbá 447 növény s 1146 dbból álló ásvány-, kőzet- és kővület-gyűjtemény, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár jelenlétében megtekintheti.

• Évi javadalmazása 400 kor. a tanszerátalányból.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: H u b e r I m r e tanár.

A sátoraljujhelyi róm. kath. főgimnázium története. (Az 1893/94. évi értesítőben.)

1134. A városi kaszinó könyvtára.

Állománya 700 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: N o v á k G y u l a adótiszt.

SEGESVÁR. (Nagy-Küküllő vármegye.)

1135. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára.

1684-ben keletkezett.

Állománya 9100 kötet, ezek között 3 önyomatvány és 120 db kézirat, 2 teremben elhelyezve, 8 személyre berendezett olvasóhelyiséggel.

Kiválóbb nevezetességei: egy 1506 évi missale és Houterus János »Reformatio ecclesiae Coronensis et totius Barcensis provinciae« (Brassó, 1548.) című munkája.

Czédula-katalogusa van.

Évj javadalmazása 500 kor. a könyvtáralapból.

Könyvtárnok: dr. Jacobi Gyula.

Dr. Richard Schuller, Geschichte des Schässburger Gymnasiums. Segesvár, 1895.

1136. A magyar kaszinó könyvtára.

1883-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyal Szabó Ferencz plébános gyarapította.

Állománya 1336 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés czéljából minden kedden és pénteken d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll. Használati díj évenként 20 fillér. 1902-ben 711 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 169 korona fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Szieghart Elek tanító.

A segesvári magyar kaszinó alapszabályai. (Segesvár, 1894.) — A segesvári magyar kaszinó könyveinek és folyóiratainak névsora. (Segesvár, 1896.)

1137. A magyar polgári kör könyvtára.

1899-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal az E. M. K. E., a Franklin-társulat, Lampel R., Singer és Wolfner gyarapították.

Állománya 160 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 7-től 9-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Horváth Mózes.

1138. Városi múzeum.

1896-ban, Magyarország ezeréves fennállásának emlékére, a városi képviselőtestület elhatározta, hogy múzeumot alapít, s ez elhatározását 1896-ban megújította.

A múzeum a város legerősebb, Rats- vagy Stunden-Thurnnak nevezett tornyában van hat teremben elhelyezve. E teremek egyike mint régi konyha, másika mint Kraus segesvári híres történetirő szobája van berendezve, a harmadikban egyházi régiségek, a negyedikben fegyverek vannak elhelyezve, az ötödikben nevezetesebb segesvári férfiak emlékei, a hatodikban pedig az ipar s a czéhügyre vonatkozó tárgyak őriztetnek. Az elhelyezett tárgyak nagyjából a segesvári ág. ev. egyház, illetőleg gimnázium tulajdonát képezik.

Állománya mintegy 709 darab régi fegyver, butor, egyházi régiség, házi eszköz stb.

A múzeum őre: dr. Bacon József városi főorvos.

SELLENBERK. (Szeben vármegye.)

1139. Népkönyvtár.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 51 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A kikölcsönzés ideje nincs megállapítva. 1902-ben 13 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Kiertscher János Péter tanító.

SELLYE. (Baranya vármegye.)

1140. A baranyasellyei kaszinó könyvtára.

1869-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.
Állománya 722 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsonzés céljából minden szerdán, szombaton és vasárnap d. u. 2-től 6-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Weigl Antal.

A baranyasellyei kaszinó könyvtárának katalógusa. (1898.)

SELMECZBÁNYA. (Hont vármegye.)

1141. Az ág. hitv. ev. liczeumi főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1812-ben keletkezett, midőn Geist János dobronczyi lelkész (250 kötet) és Dorkovics János zólyomi lelkész könyvtáraikat az intézetnek hagyományozták. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 11,068 kötet, ezek között 10 ősnymtatvány, három magyar és egy idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány: továbbá 6 kézirat, három teremben elhelyezve, melyek egyike olvasótermül is szolgál.

Leltára, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.

Elismervény ellenében a város bármely polgára használhatja. 1902-ben a könyvtárban 147 kötetet használtak, kikölcsonöztetett 144 kötet.

Az 1902. évben 500 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 161 kötet szerzettetett be. 1903. évi költségelöirányzata 200 kor. a könyvtárör tiszteletdíja, 800 kor. dologi kiadásokra.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1845-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Kachelmann V. kohó-felügyelő, Balázs P. mérnök, Baligha sebész, Neubehler erdész,

Titius Pius minorita, Paulinyi S., Ambrózy János, a bányászati stb. akadémia s a vallás- és közokt. m. k. minisztérium járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 11,590 állat, 7351 növény, 2780 ásvány, 297 közet és 365 kövület, négy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége: a vallás- és közokt. m. k. minisztériumnak 5919/1895 számú megbízásából összeállított s a millennaris kiállításon bemutatott felvidéki középiskolai természetrajzi mintagyűjtemény.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 350 korona s 160 kor. a gyűjtemények őrének tiszteletdíja. 1902. évi gyarapodása 301 állat, 65 növény és 127 ásvány.

A gyűjtemények őre: Vitális István tanár.

Breznyik János. A selmeczbányai ág. h. ev. egyház és lyceum története. I. (Selmeczbánya. 1883.) — II. és III. k. (Selmeczbánya, 1889.) — Hlavatssek András és Király Ernő. A selmeczbányai ág. h. ev. lyceum története 1889—1896. (Selmeczbánya, 1896.) — Vitális István, Jelentés a nm. vallás- stb. miniszter ur megbízásából összeállított hegyvidéki localis természetrajzi mintagyűjteményről. (Az 1896/97. évi értesítőben.)

1142. A kaszinó-egylet könyvtára.

1861-ben keletkezett, mint az 1840-ben megalakult »Magyar olvasóegyesület« könyvtára. 1900-ban a tagok Händel Vilmos egyesületi elnök indítványára a kaszinónak engedték át könyvtárukat.

Állománya 2800 kötet, hét szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Suhajda Lajos tanár.

A selmeczi magyar olvasótársulat könyvtárának névjegyzéke. (Selmeczbánya, 1882., 1885. és 1891.)

1143. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

Állománya 6804 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Csak a rendház tagjai használják.

1144. A kir. kath. nagygyimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1772-ben keletkezett, midőn a piaristák az intézetet a jezsuitáktól átvették.

Állománya 4300 kötet tudományos munka és 7690 iskolai értesítő, egy folyosón elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 1200 kor. a tanulmányi alapból. 1901. és 1902. évi gyarapodása 300 kötet.

Könyvtárnok: Vojtás Mátyás tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 404 érem, a természetrajzi múzeumban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Kampós József tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 4977 állat, 10,820 növény és 1167 ásvány, egy teremben és a folyosón elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: Medveczky János tanár.

Szártoricz Ferencz, A selmeczbányai kir. kath. gimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

1145. A m. kir. bányászati és erdészeti akadémia gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Keletkezése egyidejű az akadémia keletkezésével. A bécsi udvari kamara 1765 október 8-ikán kelt rendeletével leltári tárgyak és könyvek beszerzésére 1200 koronát engedélyezett, mely összegben Podu tanár 169 kötet különféle könyvet szerzett be. Ezen könyvek és az udvari kamara 1741 február 26-ikán kelt rendeletével átküldött 42 kötet képezték az akadémiai könyvtár alapját. 1774-ben a Peithner Tádé tanár és bányatanácsos magánkönyvtára 8000 koronán megvásároltatott számára.

Állománya 23,279 kötet, és 737 füzet négy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma és czédula katalogusa van.

Használók számára naponként reggel 9 órától 12-ig, d. u. 3-tól 6 óráig van nyitva. Kölcsön vehetnek könyveket: az akadémiai tanárok és tanársegédek, az ösztöndíjas hallgatók, az állami hivatalnokok és a polgárok elismervény mellett, a nem ösztöndíjas hallgatók pedig készpénz-biztosíték letévése ellenében. Más helyekre is küld a könyvtár használatra könyveket előlegesen beküldött biztosék mellett.

Évi javadalmazása 6000 korona a pénzügyminisztériumtól.

Könyvtárnok: Pauer János tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1842-ben keletkezett.

Állománya 132 emlős, 643 madár, 3000 rovar és 20,000 növény, a megfelelő termekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár vezetése mellett megtekintheti.

A gyűjtemény őre: Vadas Jenő főerdőtanácsos, tanár.

Vadas Jenő, A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője.

1146. A magyar olvasó-egyesület könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Az egyesületi tagok részére mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Platzer Ferencz.

(*A selmeczbányai magyar olvasó-egyesület könyvtárának katalogusa.* (Selmeczbánya, 1882., 1885. és 1891.)

1147. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította. A városházán van elhelyezve és a tanács gondozása alatt áll.

1148. Városi múzeum.

1900-ban, a Goldbrunner Sándor 1000 koronás alapítványa felhasználásával alapították. A múzeum a város tulajdonát képező u. n. óvárban, és pedig a kápolnában, a sekrestyében és az u. n. páncezlszobában van felállítva; legujabban két fülkét rendeztek még be, s a régi börtönök és a kinzókamra is megtekinthető. A könyvtár ideiglenesen a városházán, a levéltárral kapcsolatosan van elhelyezve.

A gyűjtemények 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Állományát a város tulajdonát képező oklevelek, könyvek, fegyverek, érmek és egyéb régiségek teszik. A Schmor-féle szakszerűen rendezett gazdag éremgyűjtemény is itt van elhelyezve. Terve van véve egy külön bányászati osztály felállítása is s e célból már számos régi bányászati tárgyat gyűjtöttek össze.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter a selmeczbányai sajtótermékeknek sajtóügyi kötelempéldányait 1900-ban a városi könyvtár gyarapítására rendelte fordítani.

A könyvtár fejlesztésére az állam ezenkívül 1900-ban 500 kor., 1901-ben 600 kor., a régiségtár gyarapítására 1901-ben 400, 1902-ben 500, 1903-ban 300 koronát engedélyezett.

Szerzeményi naplója és leltára van.

A régiségtár minden vásár- és ünnepnapon d. e. 9-től 12 óráig nyitva áll és ez időben a közönség ingyen látogathatja. 1 korona lefizetése mellett bármely napon d. e. 9 és 12, vagy d. u. 3 és 5 óra között megtekinthető. A könyvtár még nincs átadva a közhasználatnak.

1902. évi javadalmazása a város pénztárából 860 korona.

Múzeumi őr: Richter Ede vár. levéltárnok.

Richter Ede, Selmecz-Bélabánya sz. k. bányaváros múzeumának katalogusa. (Selmeczbánya, 1900.)

SEMPTE. (Nyitra vármegye.)

1149. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, az elemi iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Szüts János főtanító.

SEPSIBODOK. (Háromszék vármegye.)

1150. Az olvasó-egylet könyvtára.

1875-ben alapították Zajzon Farkas és Farkas Károly.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 80 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 60 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Erdős Sándor.

SEPSISZENTGYÖRGY.

1151. Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1867-ben keletkezett, midőn Ferenczi János dálnoki ref. pap s a kézdi egyházmegye esperese 1100 kötetből álló könyvtárát az iskolának ajándékozta. Az utolsó adományozó Nagy Sándor hidvégi ev. ref. lelkesz, a ki 1900-ban 105 művet ajánlékozott az intézetnek. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 16,000 kötet, ezek között 1 önyomtatvány és 49 régi magyar nyomtatvány; továbbá 200 kézirat és 2 oklevél, egy nagy és két kisebb teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára hetenként szerdán délután 2-től 5 óráig s szükség esetén máskor is nyitva van. Kikölcsönzés a kollégium kötelekein kívüli egyének részére csak az előljáróság engedélyével van. A könyvtár más helyre is küld használatra könyveket az előljáróság engedélyével térítvény mellett.

Évi javadalmazása 500 kor. az államsegélyből s 100 kor. a Magyarósi-alap kamataiból.

Könyvtárnok: Péter Mózes tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 261 érem a történelmi-philologiai szertárban elhelyezve.

c/ Természetrajzi-gyűjtemény.

Az 1887/88. iakolai évben keletkezett.

Állománya 1377 állat, 1679 növény, 366 ásvány, 83 kőzet és 151 kövület, két teremben s a tanteremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény őrének felügyelete alatt bármely időben megtekintheti.

Évi javadalmazása 100 kor.

A gyűjtemény őre: dr. László Ferencz tanár.

Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium Magyarórosi-könyvtára. (Az 1881/82. és 1890/91. évi értesítőben.) — Az erdélyrészi ev. ref. kollégiumok tanárainak 1896-ban S.-Sz.-Györgyön tartott rendes értekezleti jegyzőkönyve. (Sepsi-Szent-György, 1897.)

1152. A m. kir. állami tanítóképző könyvtára.

1892-ben keletkezett, midőn az intézet mint óvónőképző-intézet felállítottatott.

Állománya 422 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az intézet tanárai és növendékei használják. 1902-ben 240 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 200 korona. 1902. évi gyarapodása 39 kötet.

Könyvtárnok: Gludomácza Emma.

1153. Székely nemzeti múzeum.

Özv. Cserey Jánosné, szül. Zathureczky Emilia vetette meg alapját, ki Imecsfalván (Háromszék vm.) 1875-ben a családjánál azon időben nevelői minőségben tartozkodó Vasady Gyula segítségével megkezdte a székelység multjára vonatkozó emlékek gyűjtését. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.

Az összes gyűjtemények Háromszék-, Csik- és Udvarhely vármegyék közönségének tulajdonát képezik s a székely Mikó-kollégium két termében vannak elhelyezve. Az 1890-ben kelt szerződés értelmében a múzeum gyűjteményeinek gondozását és kezelését a székely Mikó-kollégium előljáróságára bízta.

A gyűjtemények gyarapodása elodázhatatlanná tette önálló múzeum-épület emelését, s a múzeumi építkezési alaptól az e

célra alkalmas telek az 1908. év folyamán 22.000 koronáért meg is vásároltatott. A múzeum gyarapítására és fentartására (személyi és dologi kiadások együtt) 1902-ben saját alapjaiból 947 kor. Háromszék vármegye évi rendes hozzájárulásából 1200 kor. az államségélyből 2000 kor., összesen 4147 kor. fordítottatott.

A múzeum igazgatásáról az igazgató-választmány gondoskodik. Elnöke *ifj. Gödi Ferencz* polgármester. Tagjainak száma a két múzeummal együtt 10. A közvetlen felügyeletet a három székely vármegye főispánjaiból, alispánjaiból és r. t. városainak polgármestereiből álló felügyelőbizottság gyakorolja. Elnöki tisztje *hatolykai Potsa József* v. b. t. t., Háromszék vm. főispánja halála óta üresedésben van. A legfőbb ellenőrzést a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősege gyakorolja.

a) Könyvtár és levéltár.

1875-ben keletkezett. Fejlesztéséhez a nagyajtai Cserey család, kovásznai Balási Lajos, dr. Czigler Károly, özvegye: br Gallois Ceczelia, a hatolykai Potsa-, csikszentmártoni Szabó- és alsócsernátoni Damokos-család járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1902-ben 11,349 kötet, köztük 3 őnyomtatvány, 62 magyar nyelvű, 71 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 225 térkép, 52 metszet, 320 kézirat, 14.846 oklevél és levél volt, két teremben elhelyezve, melyek egyike egyszersmind olvasó-helyiségül is szolgál. Kiválóbb nevezetességei az Apor-kódex név alatt ismert XV. századi nyelvemlék, továbbá a Vasady-kódex és a Csereyné-kódex, mindkettő a XVII. századból. 1900 óta évenként 600 kor. államségélyben részesül.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Az olvasóterem ünnepek kivételével mindennap használható. A múzeumi örök ellenőrzése mellett mindenki használhatja. Kellő biztosíték mellett bárki kaphat belőle kölcsön könyveket. 1902-ben az olvasóteremben 112 egyén 165 kötetet és 15 egyéb tárgyat használt, 29 térítvényen 42 kötet és 5 egyéb tárgy kölcsönöztetett ki.

Az unikumok és eredeti oklevelek csak a könyvtár olvasóhelyiségében használhatók, kölcsön pedig valamely könyvtár vagy múzeum igazgatóságának felelőssége mellett adhatók ki. 1902. évi gyarapodása 1357 kötet, 108 térkép, 197 kézirat, oklevél és levél; 1903-ban 949 db nyomtatványnyal, 11 térképpel, 941 oklevéllel és kézírral gyarapodott.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1875-ben keletkezett. Gyarapításához a már említett családok járultak nagyobb adományokkal. Az állam 1896-ban 400

kor., 1900-tól 1902-ig évenként 600 kor., 1903-ban 400 kor. évi segélyben részesítette.

Állománya 1902 végén 9735 db., és pedig 2020 óskori, 3154 antik és középkori tárgy, 346 fegyver, 892 ujkori emlék, 68 kegyeleti tárgy, 3255 érem volt, egy nagy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége az aldobolyi Sassanida-kori vas kard és Bem tábornok katonai érdemjele.

Szerzeményi naplója van.

A nyári hónapokban naponként d. e. 9-től 12-ig nyitva áll, télen azonban zárva van.

Az 1902. évi államsegélyből 280 db szereztetett be. 1902. évben összesen 679 dbbal, 1903-ban 325 dbbal gyarapodott.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1875-ben keletkezett. Adományokkal Bálint Benedek és neje gyarapították.

Állománya 45 hazai s 18 külföldi eredeti festmény, 25 kézirajz, 54 metszet, fénykép stb. s 2 gipszmásolat, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei 6 db. Barabás Miklós által festett eredeti arckép.

Szerzeményi naplója van.

A régiségtárral egyidőben tekinthető meg.

1902. évi gyarapodása 1 db.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal özv. Cserey Jánosné, Zathureczky Emilia járult gyarapításhoz. 1902-ben 500 kor. állami segélyben részesült, s 1903-ban az állami javadalomból László Ferencz múzeumi ör kezéhez a néprajzi gyűjtés céljaira 500 kor. folyósított.

Állománya 1860 székely, 456 szász s 7 külföldi etnografiai tárgy, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei régi magyar női diszruhák, misemondó ruhák, (köztük Báthory Endre bibornok kazulája) és perzsa szőnyegek.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A többi gyűjteményekkel egyidőben tekinthető meg.

Az 1902. évi államsegélyből, miből 81 db szereztetett be. 1902-ben 467, 1903-ban 204 darabbal gyarapodott.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1875-ben keletkezett. Vargyasi Daniel György s rétyi Antos János ajándékoztak a múzeumnak mastodon-, mammut- s barlangi medvecsontokat. 1902-ben és 1903-ban évi 400 kor. évi államsegélyben részesült.

Állománya 1902 végén 3842 db, ebből 6 emlős, 234 madár és tojás, 3 hulló, 1 hal, 1641 rovar, 710 egyéb állat, 291 növény, 402 ásvány, 580 kőzet és 24 kövület volt, egy teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója van.

A többi gyűjteménnyel együtt tekinthető meg.

Az 1902-iki államsegélyből 30 db szereztett be. 1902. évi összes gyarapodása 1254 állat, 163 növény és 17 ásvány; 1903-ban 640 növényt és 25 ásvánnyal gyarapodott.

A gyűjtemények őrei: László Ferencz dr. és Zayzon Ferencz főgimnáziumi tanárok.

Az összes gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 764 volt.

A székely nemzeti múzeum értesítője. I. r. (Sepsiszentgyörgy, 1890.) Szerk. Nagy Géza. Ebben: Nagy Géza, A múzeum története. 1—30 l.; Benke István, A sz. n. múzeum állandó csarnoka. 31—39. l.; Nagy Géza, A székely nemzeti múzeum ismertetése. 40—128. l. — A székely nemzeti múzeum értesítője. II. r. (Sepsiszentgyörgy, 1891.) Szerk. Nagy Géza. Ebben: Révay Lajos, Római consularis érmek (Ilyefalvi lelet). 1—8. l.; Huszka József, Magyar díszítési motívumok a székelyföldön. 33—74. l. — A székely nemzeti múzeum értesítője. III. r. (Sepsiszentgyörgy, 1902.) Szerk. ifj. Gödri Ferencz és dr. László Ferencz. Ebben: Péter Mózes, A székely nemzeti múzeum rövid története 1890—1900. 1—8. l.; dr. László Ferencz Jelentés a székely nemzeti múzeum 1901. évi állapotáról. 9—31. l. (A székely nemzeti múzeum egy éve címen megjelent a Székely Nemzet cz. lap 1902. évi 20., 21., 22., 23. és 24. számában is); Balázs Márton, A háromszék-vmegyei husvétii írott tojásokról és népszokásokról. 32—77. l. — Domján István, A székely nemzeti múzeumról. Erdélyi Múzeum. XV. (1898.) évf. 285—288. l. — Domján István, A székely nemzeti múzeum egy éve (Jelentés az 1898. évről.) Erdélyi Múzeum, XVI. (1899.) évf. 176—177. l. — Domján István, A székely nemzeti múzeum egy éve (Jelentés az 1899. évről.) Erdélyi Múzeum. XVII. (1900.) évf. 171—172 l. — Dr. Jankó János, Vidéki néprajzi múzeumok. A magyar nemzeti múzeum néprajzi osztályának értesítője. III. (1902.) évf. 93—95. l. — Dr. László Ferencz és Zayzon Ferencz, A székely nemzeti múzeum egy éve (Jelentés az 1902. évről.) A Székely Nemzet cz. lap 1903. 3., 4., 5. számában. Ugyanez »Jelentés a székely nemzeti múzeum 1902. évi állapotáról« címen különnyomatban és a Csiki Lapok 1903. januáriusi számaiban. — Kozma Ferencz, A székelyföld (Budapest. 1879.) cz. művében a múzeum leírása a 445—450. lapon. — Nagy Géza, A székely nemzeti múzeum őskori gyűjteménye. Archaeol. Ért.

II. k. (1882.) I. r. 28—32. l. — Nagy Géza, *Ismertetés a Nemere cz. lap. 1882. évf. 65., 67., 69., 70., 71. és 72. sz. — Nagy Géza, Érdekes régiség. Székely Nemzet, 1885. évf. 104. sz. — Nagy Géza, Bölöni bronzlelet. Székely Nemzet, 1885. évf. 116. sz. — Nagy Géza, Besenyei őskori karikapénzek. Székely Nemzet, 1885. évf. 117. l. — Archaeol. Értesítő 1880. évf. 2. f. 79. l. 1886. évf. 3. sz. 234—238. l. — Volf György, Régi magyar codexek. (Nyelvemléktár. VIII. k. Bpest, 1879.) Az Apor-codex ismertetése. XXXIV—XXXIX. és 157—251. l. — Archaeol. Közlemények. XIII. k. 2. f. 33—34. l. — Domján István, A székely nemzeti múzeum és a rikánbéli 1848—49. honvédegylet. Székely Nemzet, 1890. 2. sz. — p., székely nemzeti múzeum. Székely Nemzet, 1890. 85. sz. — A brassói magyar dalárda a sz. n. múzeumért. Székely Nemzet, 1890. évf. 88., 94. sz. — s., A múzeumról. Székely Nemzet, 1890. évf. 175. sz. — p., A sz. n. múzeumért. Székely Nemzet, 1890. évf. 188. sz. — b. i., Múzeum-estély. Székely Nemzet, 1890. évf. 190. sz. — A székely n. múzeumért. Székely Nemzet, 1891. évf. 55. sz. — Hangverseny a sz. n. múzeum javára. Székely Nemzet, 1891. évf. 63. sz. — A székely nemzeti múzeum. Székely Nemzet, 1891. évf. 69., 74. sz. — A sz. n. múzeum költözik. Székely Nemzet, 1891. évf. 104. sz. — A székely nemzeti múzeum (Kimutatás). Székely Nemzet, 1891. évf. 116., 119., 120., 121. sz. — Domján István, Bem reliquiák. Székely Nemzet, 1891. évf. 131. sz. — Várkonyi Endre, Az 1848—49-iki honvédvilág emlékei a sz. n. múzeumban. Székely Nemzet, 1892. évf. 1. sz. — Joós Imre, A székely nemzeti múzeum csarnoka. Székely Nemzet, 1892. évf. 85. sz. — Vidéki múzeumok. Székely Nemzet, 1892. évf. 120. sz. — d. i., Bem apó botja. Székely Nemzet, 1892. 124. sz. — d., A sz. n. múzeum csarnoka. Székely Nemzet, 1892. évf. 142. sz. — A székely nemzeti múzeumból. Székely Nemzet, 1893. évf. 143., 144. sz. — Dr. László Ferencz, Székely nemzeti múzeum (Kimutatás). Székely Nemzet. 1902. évf. 75., 76., 166., 167., 1903. évf. 4. sz.*

SEPSISZENTIVÁN. (Háromszék vármegye.)

1154. Győrffy-olvasóegylet és kölcsönkönyvtár.

1895 június 19-én alapította Győrffy Lajos.

Állománya 429 kötet, hét szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u.

2-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 150 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

A könyvkötést az egyesület tagjai maguk végzik. 1903. évi költségelőirányzata 50 korona.

Könyvtárnok: Silló Gergely tanító.

SEPSISZENTKIRÁLY. (Háromszék várm.)

1155. Az állami iskola könyvtára.

1900-ban alapította Gyöngyösi István tanító s kezdettől fogva népkönyvtáruul is szolgál.

Állománya 68 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 23 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 20 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Gyöngyösi István tanító.

SIKLÓS. (Baranya vármegye.)

1156. Az ellenzéki kör könyvtára.

1872-ben keletkezett.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából minden vasárnap nyitva van.

Évi javadalmazását a tagok járulékaiból kapja.

1157. Az iparos ifjak önképző-egyletének könyvtára.

1892-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 286 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható.

Évi javadalmazása 100 korona.

1158. Az iparos olvasóköri könyvtára.

Az egyesület 1884-ben, könyvtára 1885-ben keletkezett. Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama két hét, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 6000 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 150 kor. fordítottatott gyarapítására.

1159. A társasköri könyvtára.

1886-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 840 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. 1902-ben 273 kötet kikölcsönözött ki belőle.

Az 1902. évben 365 kor. 59 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Neupauer János.

A siklói társasköri könyvtárának leltára. (Siklós, 1893.) —

A siklói társasköri könyvtárának jegyzéke. (Siklós, 1895.)

SIMONTORNYA. (Tolna vármegye.)

1160. A kaszinó könyvtára.

1901-ben, az egyesülettel egyidejűleg, a régi simontornyai kaszinó könyvtárából keletkezett.

Állománya 330 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Irott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 6-ól 8-ig nyitva áll. Használati díj kötetenként 6 fillér. A kikölcsönzés tartama egy hónap, azontul heti 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 198 kötet kölcsönözött ki belőle.

Könyvtárnok: Gottlieb Béla.

SIMONYI (Vas vármegye.)

1161. Népkönyvtár.

1870-ben alapította Hetyéssy István ev. lelkész.

Állománya 218 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 10 fillér büntetéspénz fizetendő. Használati díj évi 2 korona. 1902-ben 147 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 8 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelirányzata 17 korona.

Könyvtárnok: Ludván János ev. tanító.

SIROK. (Heves vármegye.)

1162. Népkönyvtár.

1902-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 172 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 500 egyén 650 kötetet kölcsönözött ki.

Könyvtárnoka mindig az időszerinti kath. segédlelkész.

SÓLYOMKŐ. (Bihar vármegye.)

1163. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa útján kapott állami segélyből alapítottatott.

SONKOLYOS. (Bihar vármegye.)

1164. Községi népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium s 1902 január 23-án nyílt meg.

Állománya 98 kötet, egy szekrényben elhelyezve.
Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 388 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: G a á l L a j o s állami isk. tanító.

SOPONYA. (Fehér vármegye.)

1165. Népkönyvtár.

Horváth Károly ref. tanító alapította.

Állománya 75 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából télen állandóan nyitva áll, nyáron nem veszik igénybe. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Könyvtárnok: B o r s o s E n d r e ref. tanító.

SOPORNYA. (Nyitra vármegye.)

1166. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, a községházán elhelyezve.

Az 1902. évben 30 egyén 59 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: M i s s k a J ó z s e f kántortanító.

SOPRON. (Sopron vármegye.)

1167. Az ág. h. ev. egyházkerület liceumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

A XVI. század első felében, a liceummal egyidejűleg keletkezett. 1858-ig a liceummal együtt a soproni ev. gyülekezet tulajdona volt. 1858-ban a dunántuli ág. ev. egyházkerület vette át az intézetet s vele a könyvtárt is, de erre a soproni ev. gyülekezet fentartotta tulajdonjogát. Egyik tetemes részét a

Glosius Dániel magánkönyvtára teszi, melynek mintegy 200 koronát jövedelmező alapítványa is van. A könyvtár e része külön kezeletik.

Állománya 18,033 kötet, ezek között 42 ősnymtatvány és 35 régi magyar nyomtatvány; ezenkívül 43 kézirat, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Evangeliumok és epistolák (Keresztúr, 1614.) és Comenius, Linguae latinae vestibulum. (Bártfa, 1698.)

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. A tanárok számára mindennap, a liceumi ifjuság számára pedig hetenként egyszer van nyitva. A kikölcsönzés térítvény vagy jótállás mellett történik. Kéziratok és ritkaságok nem adának ki.

Évi javadalmazása 1800 korona, miből 500 korona személyi, 1300 korona dologi kiadás. 1902. évi gyarapodása 132 kötet.

Könyvtárnok: Bancsó Antal theol. tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Rendezés alatt áll, ezért adatai nem közölhetők.

c) Természetrzaji gyűjtemény.

A főgimnáziummal egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Torkos Sámuel, Mayne J., Lenck Samu és Gecsányi Gusztáv járultak gyarapításához.

Állománya 14,147 állat, ezek között 94 emlős, 286 madár, 33 hulló, 26 hal, 3069 rovar és 10,639 egyéb állat; továbbá 3162 növény, 968 ásvány, 519 kőzet és 960 kövület.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár előzetes értesítésével megtekintheti.

Az 1902. évben 271 kor. fordítottatott gyarapítására a főgimnázium pénztárából, miből 37 állat és 28 ásvány szereztett be. 1903. évi költségelőirányzata 225 korona.

A gyűjtemény őre: Gecsányi Gusztáv tanár.

Müllner M., A soproni ev. főtanoda története és Geschichte des ev. Gymnasiums zu Oedenburg. (Sopron, 1857.) — Müllner Mátyas, Adatok a soproni ev. lyceumi könyvtár történetéhez. (Magyar Könyvszemle, 1880. évf.) — A soproni ág. h. ev. lyceum könyvtárának jegyzéke. I—II. (Sopron, 1896.)

1168. Az ág. hitv. ev. tanítóképző gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1858-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Gruber József, Dorffleitner Sándor és Simunyák Antal járultak gyarapításához. Állománya 4975 kötet és 110 térkép, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézeti tanulók is használhatják.

Évi javadalmazása 420 korona, mely összesen az 1902. évben 216 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: P a p p J ó z s e f tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1858-ban keletkezett.

(A közelebbi adatok hiányzanak.)

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1858-ban keletkezett.

Állománya 8 emlős, 84 madár, 8 doboz rovar, 2000 növény, 1200 ásvány, 125 kőzet és 160 kövület, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 32 korona az egyházkerületi pénztárból.

A gyűjtemény őre: S i m k ó E n d r e tanár.

1169. Az irodalmi és művészeti kör könyvtára.

1876-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Frankenburg Adolf, Paur Iván és gr. Széchényi Béla gyarapították.

Állománya mintegy 4000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: V o j t k ó P á l főtitkár.

1170. A kaszinó-egyesület könyvtára.

Valószínűleg 1844-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a gróf Eszterházy család gyarapította.

Állománya 8523 kötet, egy teremben 9 szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 526 olvasó használta a könyvtárt, kikölcsönzöttetett 28038 kötet.

Évi javadalmazása 2000 korona. 1902-ben évi gyarapodása 263 kötet.

Könyvtárnok: Thiering Károly.

A soproni kaszinó-egylet könyvtárának jegyzéke. (Sopron, 1892.) — A soproni kaszinó könyvtára 1899—1900. évi szaporulata. (Sopron, 1900.) — 1900—901. évi szaporulat. (Sopron, 1901.)

1171. A kath. olvasóegyesület könyvtára.

1866-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2700 kötet, hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából mindennap délután 4-től 5-ig van nyitva.

Könyvtárnok: Aistleitner Antal ny. tanító.

(A soproni kath. olvasóegyesület könyvtárának jegyzéke. (Sopron, 1899.)

1172. A kerületi kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

1850-ben, a kamarával egyidejűleg keletkezett.

Állománya 4350 kötet és 50 térkép, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés van kereskedőknek, iparosoknak és a közgazdaság iránt érdeklődő egyéneknek.

Évi javadalmazása 300 korona, a soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarától.

1173. A Lähne-féle nyilv. főgimnázium könyvtára.

1853-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2500 kötet, melyek egy teremben vannak elhelyezve.

Szaklajstroma van.
Az intézet tanárai használják.

1174. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1868-ban, a megszünt evang. és kath. alreáliskolák 169 kötetnyi könyvtáraiból keletkezett. Adományokkal a vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztérium, a m. k. földtani intézet és dr. Zvallner Ignác gyarapították.

Állománya 5887 kötet, két szobában s egy fülkében elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Az 1902. évben 1163 kor. fordítottatott gyarapítására a tanszerátalányból, miből 306 kötet szereztetett be. 1908. évi költségelőirányzata 912 korona.

Könyvtárnok: dr. Stodolni Gyula.

b) Régiség-gyűjtemény.

1876-ban keletkezett.

Állománya 1665 régiség, ezek között 7 őskori és 141 középkori tárgy s 5 fegyver, továbbá 1512 érem, két szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége Szapolyai György 1526 aug. 19-ikén a mohácsi táborból kelt levele.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a múzeumi ör jelenlétében megtekintheti.

Évi javadalmazása 20 korona a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 2 régiség és 80 érem.

A gyűjtemény őre: Bella Lajos.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Wallner Ignác, Carstanjen lovag, a bécsi geológiai intézet, a budapesti m. k. földtani intézet és a soproni városi tanács járultak gyarapításához.

Állománya 3050 állat, ebből 86 emlős, 279 madár, 21 hullló 35 hal, 2379 rovar és 250 egyéb állat; továbbá 307 növény, 1020 ásvány és kőzet s 1800 kőület, öt szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szertárór vagy az igazgató jelenlétében megtekintheti.

1902-ben 51 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 7 virág-minta és 12 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

A gyűjtemény őre: G á b o r Á r o n.

Dr. Kárpáti Károly, A soproni m. kir. állami főreáliskola története. (Sopron, 1896.)

1175. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1884-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1293 kötet és 361 füzet, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 168 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 760 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 85 kötet és 27 füzet.

Könyvtárnok: dr. B e r é n y i P á l tanár.

b) Vegytani és áruismereti szertár.

Állománya 1151 db tanítási eszköz és 221-féle szer.

Leltára van.

Fogyására, esetleg új beszerzésekre évenként 300—400 koronát költ a vallás- és közokt. m. k. minisztériumi tárcza.

A gyűjtemény őre: M é s z á r o s S á n d o r tanár.

1176. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1871-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1785 kötet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és leltára van.

Csupán a tanári testület tagjai használják.

Az 1902. évben 466 kor. 60 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 136 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

Könyvtárnok: R i e s z J ó z s e f tanár.

b) Természettajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 800 állat, növény, ásvány és kőzet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és leltára van.

Az 1902. évben 58 kor. fordítottatott gyarapítására a tan-szerátalányból, miből 2 állat és 20 kőzet szereztetett be.

A gyűjtemények őre: Szli mák Lajos tanár.

1177. Népkönyvtár.

1870-ben alapította a soproni szabadkőmives páholy.

Állománya 4641 kötet, egy teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 7011 kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 200 kor. fordítottatott javadalmazására. 1903. évi költségelőirányzata 86 kor. 45 fillér.

Könyvtárnok: Thiering Károly nyug. tanár.

1178. A nyomdászok körének könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adomá-nyokkal Breiner E. fia és Sándorffy Antalné gyarapították.

Állománya 305 kötet magyar és 300 kötet német könyv, hét szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétezer este 8-tól 9 óráig nyitva áll. Az 1903. évben 900 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 50 korona fordítottatott gyarapítására.

1179. Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város múzeuma.

A városi múzeum az 1881-ben feloszlott soproni történelmi és művészeti egyesület gyűjteményéből keletkezett, a vármegyeyeit Paur Iván alapította 1886-ban. Amaz főleg az 1887-ben kezdett purgstalli ásatások hallstadtkori tárgyaival és 1888 óta rendszeresen gyűjtött római tárgyakkal, a megyei múzeum kivált

neolithkori, bronzkori és la Tène-kori tárgyakkal gyarapodott. A két gyűjtemény 1897-ben mindkét tulajdonos jogainak épségbentartásával egyesült s most a városháza II. emeletén öt teremben van elhelyezve.

Kezelésével a vármegye és a város az 1886-ban megalakult sopronvármegyei régészeti társulatot bizta meg, mely 1896-ban újjalakult s »Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város régészeti társulata« nevet vett fel. E társulatnak 1902-ben 14 alapító és 109 rendes tagja volt. Az 1902. évben 400 koronát fordított ásatásokra és vételekre.

A gyűjtemény a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll, melynek közbenjárására az egyesület 1898-ban 600, 1900-tól évenként 400 kor. állami segélyben részesült. 1903-ban ezenkívül Kugler Alajos múzeum főre néprajzi gyűjtésre 200 koronát kapott az államtól.

A társulat elnöke: dr. K u n c z Á d o l f csornai prépost-prelátus; *alelnökök:* a megye alispánja és a város polgármestere; *főtitkár:* Bella Lajos.

a) Régiségtár.

A gyűjtemény állománya mintegy 5000 db régiség, három teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma most készül.

A közönség számára 1901. decz. 29-ikén nyílt meg s ettől fogva minden vasárnap d. e. 10—12-ig megtekinthető.

Kézíkönyvtárát 1886-ban ajándékozta Paur Iván; néhány száz kötetből áll.

b) Néprajzi gyűjtemény.

All egy teljesen berendezett ágfalvi német, egy szarvkői horvát s egy kapuvári magyar parádés parasztszobából és két szekrénybeu bábsütő- és egyéb sütemény-minták, vasmacskák, nyársforgatók, mángorló deszkák, kerepek stb. Mindez 2 teremben van elhelyezve.

Múzeumi főőr: Kugler Alajos városi levéltárnok.

Rómer Flóris, Három nap hazánk északnyugati határán. (Archaeologiai Értesítő, I. k.) — Szabályrendelet Sopron sz. kir. város régiségi múzeuma számára. (Sopron, 1890.) — Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város régészeti társulata alapszabályai. (Sopron, 1898.) — Bella Lajos, Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város régészeti társulatának 1898. évi jelentése. (Sopron, 1899.)

1180. A sopronvidéki r. kath. néptanító-egylet könyvtára.

Az egyesület 1883-ban, könyvtára 1885-ben keletkezett. Adományokkal dr. Zalka János püspök, Hövenyes Antal és Hahn József tanítók gyarapították.

Állománya 361 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Az 1902. esztendőben 30 korona fordított gyarapítására.

1181. A Szent-Benedek-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapját a rend 1802. évi visszaállítása után a pannonhalmi könyvtárból küldött művek képezték. 1888-ban Paur Iván könyvtárával gyarapodott, de ennek értékesebb része később Pannonhalmára került. 1902-ben Payer Mihály plébános ajándéka járult hozzá.

Állománya mintegy 7500 kötet. ezek között 3 régi magyar nyomtatvány, három szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül tényleg ellenében a közönség is használhatja. 1902-ben 25 kötetet használtak a könyvtárban s 18 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 700 korona a pannonhalmi főapátság pénztárából. 1902. évi gyarapodása 64 kötet.

Könyvtárnok: dr. H e t y e i M o d e s z t.

b) Régiség-gyűjtemény.

1840 körül keletkezett. Herz József kanonok ókori éremgyűjteménnyel járult gyarapításához.

Állománya 250 régiség, ezek között 20 őskori és 87 középkori tárgy, 18 fegyver, 115 ujabbkori emlék, 4 néprajzi és 2 kegyeleti tárgy. 9 gipszmásolat: továbbá 4120 érem, egy teremben öt üvegszekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a Herz-féle 2500 darabból álló római éremgyűjtemény.

Az 1902. évben 10 kor. fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 5 db régiség és 120 db érem.

A gyűjtemény őre: D a r v a s O r b á n.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1850 körül csak az ásványgyűjtemény volt meg. Fejlesztése körül kivált Fászl István tanár szerzett érdemeket.

Állománya 4478 állat, ezek között 55 emlős, 992 madár, 72 hulló, 26 hal, 3136 rovar és 192 egyéb állat; továbbá 4 nagy növénygyűjtemény, 645 ásvány, 146 kőzet és 425 kővüle, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a múzeumi ör engedélyével megtekintheti.

Évi javadalmazása 300 korona a pannonhalmi főapátság pénztárából, mely összesen az 1902. évben 14 állat, 8 növény-minta és 20 ásvány szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 85 állat, 120 növény és 35 ásvány.

1902-ben 62 esetben tekintették meg a gyűjteményt.

A gyűjtemény őre: dr. Török Veremund.

- Fászl István, Oedenburg's Lepidopteren. (Az 1856. évi értesítőben.)* — *Fászl István, Adatok Sopron légyfaunájához. (Az 1877/78. évi értesítőben.)* — *Fászl István, Sopron madarai. (Az 1882/83. évi értesítőben.)*

1182. A Szent-Orsolyarendiek népkönyvtára.

1880-ban keletkezett. Vályi Mihály árvaházi igazgató könyvtárával gyarapodott.

Állománya 2508 kötet, hat szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 9-től 11 óráig és szerdán d. u. 3-tól 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 8689 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 250 korona 55 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Heidelberger Paula.

SOPRONIVÁN. (Sopron vármegye.)

1183. A csepregi espereskerületi néptanító-egylet könyvtára.

1850-ben, a csepregi espereskerületi kántortanítók önkéntes adományából keletkezett.

Állománya 340 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. e. 8-tól 12

óráig nyitva áll. 1902-ben 37 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 10 korona.

Könyvtárnok: Holczflisz Ferencz.

STEFULTÓ. (Hont vármegye.)

1184. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 172 kötet, az elemi iskolában elhelyezve.

Az 1902. évben 104 egyén 509 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Lukmann Károly tanító.

SÜMEG (Zala vármegye).

1185. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1841-ben Kisfaludy Sándor kezdeményezésére keletkezett. A könyvtár keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 634 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem minden d. u. 5-től 10 óráig használható.

Kikölcsönzés céljából minden pénteken d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 152 egyén 886 kötetet kölcsönzött ki.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Janisch Alajos.

1186. A m. kir. állami redliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1864-ben keletkezett. Állandó javadalmazásban az 1876/77. évtől részesül.

Állománya 6840 kötet, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is díjtalanul használhatják. Könyv-kölcsönzés céljából mindennap nyitva van.

Évi javadalmazása 400 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 286 kötet.

Könyvtárnok : Czunya Sándor.

b) Régiség-gyűjtemény.

1875-ben keletkezett.

Állománya 47 oklevél, 5 pecsét és 336 érem, a történelmi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szertárőr vezetése mellett megtekintheti.

c) Természetrাজji gyűjtemény.

1878-ban keletkezett.

Állománya 220 állat, 9 növény, 519 ásvány és 186 kövület, a földrajzi és történelmi gyűjteménynyel közös teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szertárőr vezetése mellett megtekintheti.

A szükséghez képest a tanszerátalányból bizonyos összeg fordittatik beszerzésre. 1902-ben beszerzés nem volt.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: Wiesinger Károly.

Ádám Iván, A sümegi reáliskola 25 éves történetének vázlata. (Szombathely, 1883.) — Földi János, A sümegi reáliskola könyvtárának czimjegyzéke I. és II. (Az 1880/81. és 1881/82. évi értesítőkből.) — Dr. Kellemen Károly, A sümegi áll. seg. községi reáliskola története 1857—95. (Sümeg, 1896.)

1187. A polgári önképzőkör könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1700 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. Használati díj heti 4 fillér. 1902-ben 2500 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 80 kor. fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok : Horváth József.

SZABADKA. (Bács-Bodrog vármegye.)

1188. Az általános ipartestület könyvtára.

Az egyesület 1886-ban, könyvtára 1890-ben keletkezett. Állománya 511 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 9-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 405 egyén használta a könyvtárt.

1189. A közkönyvtár és múzeum-egylet gyűjteményei.

Az 1890-ben Iványi István gimnáziumi tanár kezdeményezésére megalakult szabadkai közkönyvtár-egylet vetette meg a gyűjtemények alapját. Ez egyesület 1896 óta mint szabadkai közkönyvtár és múzeum-egylet folytatja működését. Gyűjteményei az 1899 március 4-iki közgyűlési határozat alapján a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak. A könyvtár és múzeum az 1890. év óta a régi törvényszéki épület 5 szobájában van elhelyezve.

Az egyesületnek 1902-ben 181 tagja volt.

Évi javadalmazása 2300 koronát tesz ki.

Elnök: Farkas Zsigmond; *alelnök:* id. Frankl István.

a) Könyvtár.

1890-ben keletkezett. 1894. decz. 9-ikén nyílt meg a városi közönség számára. A könyvtár birtokába jutottak 1897-ben az Iványi István tanár és 1898-ban a Jámbor Pál ny. gimnáziumi igazgató könyvtárai. 1899-ben és 1900-ban 600, 1902-ben 800, 1908-ban 600 kor. államsegélyben részesült.

Állománya 1902 végén 3541 mű, köztük 1 ösnyomtatvány, továbbá 10 térkép és 2 oklevél volt. két szobában elhelyezve, külön olvasó-teremmel.

Szerzeményinaplója, szaklapstroma és czédula-katalogusa van. Használók számára hetenként kétszer, u. m. szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig van nyitva. Kölcsön csak az egyesület tagjai kaphatnak könyveket évi 6 kor. tagdíj lefizetése mellett. 1902-ben 2512 munkát használtak belőle.

1902. évi gyarapodása 251 kötet és 2 oklevél.

b) Régiségtár.

1896-ban keletkezett, midőn a közkönyvtár-egyesület városi múzeum alapítását is fölvette feladatai közé s ennek megfelelően új szervezetet nyert. 1898-tól évenként 400, 1902-ben 500, 1903-ban 400 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 1902 végén 125 óskori, 114 középkori tárgy, 20 fegyver, 15 újabbkori emléék; 8 kegyeleti tárgy és mintegy 2000 érem volt, a múzeum-teremben három szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei kétágu vas nyilhegy a középkor elejéről, római urnák és népvándorláskori takács csonteszközei.

Szerzeményi naplója van, szaklajstroma most készül.

A közönség vasárnap délelőtt 9-től 11 óráig ingyen megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 387 régiség, ebből 177 érem.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

Most van keletkezében. Adománynyal a Vörösmarty-szoborbizottság járult fejlesztéséhez.

Állománya 1902 végén 1 eredeti festmény, 20 metszet, 1 eredeti szobormű és 4 gipszmásolat volt.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 22 db.

d) Természetrajzi gyűjtemény.

1898-ban keletkezett. Gohl Ödön nemzeti múzeumi ör 95 db kövülettel járult gyarapításához. A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége 1902-ben állami letétként 1200 darabból álló lepke-gyűjteménnyel gyarapította. Az állam ezenfelül 1901-ben 500, 1902-ben 400, 1903-ban 500 korona segélyben részesítette.

Állománya 1902 végén 6 emlős, 116 madár, 3 hulló, 1458 rovar és 20 egyéb állat; továbbá 194 ásvány és 95 kövület volt, a múzeumi helyiségben három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van, szaklajstroma most készül.

A közönség vasárnaponként délelőtt 9-től 11 óráig ingyen megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 1293 állat és 99 ásvány.

A gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 1274 volt.

A gyűjtemények őre: Bibó-Bige György.

Iványi István, A szabadkai közkönyvtár-egyesület alapszabályai. (Szabadka, 1892.) — Farkas Zsigmond, A szabadkai közkönyvtár-egyesület évkönyve. (Szabadka, 1895.) — A szabadkai közkönyvtár-egyesület könyveinek jegyzéke. (Szabadka, 1895.)

— *A szabadkai közkönyvtár- és múzeum-egyesület könyveinek és gyűjteményeinek jegyzéke. (Szabadka, 1897.)* — *Bibó-Bige György, A szabadkai közkönyvtár- és múzeum-egylet könyvtárának és múzeumának jegyzéke. (Szabadka, 1901.)* — *Bibó-Bige György, A szabadkai közkönyvtár- és múzeum-egyesület évkönyve 1901. évről. (Szabadka, 1902.)*

1190. A községi főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Keletkezése a XIX. század elejére esik, midőn a városi tanács a gimnázium számára néhány drágább segédkönyvet vásárolt. Tulajdonképeni értelemben vett iskolai könyvtárt csak 1846-ban kezdtek létesíteni. A könyveket 1870/71-től kezdve 3 csoportban 3 tanár kezelte, 1881/82-ben e 3 csoport ismét egyesítettett. Az 1882/83. tanévben a feloszlott iparos-kaszinótól 500 kötetet kapott. Rendezése 1890-ben fejeztetett be. Az 1899/900. tanévben a főgimnázium új palotájában nyervén elhelyezést, újabb rendezés alá került, mely java részben már be is van fejezve. Zomborcsevi Vincze orvos 1898-ban 1975 kötetből álló értékes könyvtárát a tanári könyvtárnak ajándékozta, melynek az intézet 1900 december 13-ikán jutott birtokába. E könyvtár a tanári könyvtár állományába nem olvasztatott be. 1903. márczius havában dr. Mánich Péter ügyvéd könyvtárát örökölte, mely körülbelül 650 kötetből áll. Ez a könyvtár jelenleg rendezés alatt áll s 650 kötete az alábbi kimutatásba nincs beszámítva.

Állománya 8824 kötet és 241 füzet, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 300 és 900 korona közt változik; a javadalmazás a városi házi pénztárat terheli.

Könyvtárnok: Toncs Gusztáv tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1880-ban keletkezett.

Állománya 51 őskori és 6 középkori tárgy, 7 fegyver, 34 újabbkori emlék, 6 néprajzi és 7 kegyeleti tárgy, továbbá 86 érem, a tanári szoba egyik szekrényében elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Grohmann Vilmos tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve nem állapítható meg.

Állománya 487 db állat, 583 növény, 787 ásvány, 29 kőzet és 50 kövület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: M a m u z s i c h B e n e d e k tanár.

Iványi István, Szabadka története. — Iványi István, Vidékünk őskora és a szabadkai régiségek. (Az 1882/83. évi értesítőben.) — Iványi István, A szabadkai községi főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1191. A m. k. állami tanítóképző-intézet könyvtára.

1871-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1047 kötet, 3642 füzet és 1 oklevél, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül az intézet növendékei is használhatják.

Évi javadalmazása 500 kor. a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 121 kötet.

Könyvtárnok: L á n g M á r i a segédtanítónő.

1192. A nemzeti kaszinó könyvtára.

Az 1841-ben megalakult kaszinó könyvtárának alapját valószínűleg az 1841. előtt fennállott »Baráti kör« csekély könyvtára képezte.

Állománya 4000 kötet, kilencz szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából naponként délelőtt 11-től 12-ig nyitva van.

Könyvtárnok: dr. B r e n n e r J ó z s e f.

Iványi István, A szabadkai nemzeti kaszinó könyvtárának katalogusa. (Szabadka, 1886.) — Dr. Brenner József, A szabadkai nemz. kaszinó könyvtárának katalogusa. (Szabadka, 1890 és 1895.)

1193. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1765 után, a többi kolostor könyvtáraiban több példányban meglevő munkák egy részének összegyűjtése utján keletkezett. 1850-ben báró Rédl Imre 186 db. könyvet ajándékozott a könyvtárnak.

Állománya 2708 kötet, köztük 8 db. régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Kulunchich Jesse zárdafőnök.

SZAKADÁT. (Szeben vármegye.)

1194. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1892-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 108 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 6-tól 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 84 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Szarka Jozefin állami isk. tanítónő.

SZAKOLCZA. (Nyitra vármegye.)

1195. A Gvadányi-kör könyvtára.

1889-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 847 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és írott katalogusa van.

Az olvasóterem minden délután 1-től 8 óráig használható.

Kikölcsönzés céljából minden délután 5-től 7-ig nyitva áll. Használati díj egy hétre 4 fillér. 1902-ben 198 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 40 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Miták Arthúr.

1196. A kir. kath. algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1858-ban keletkezett, midőn a Szent-Ferencz-rendiek gimnáziuma világi tanárok vezetése alatt újból megnyílt. 1864-ben a Szent-Ferencz-rendi zárda 44 régi könyvet adott át a gimnáziumnak, melyek 1848 előtt a gimnázium tulajdonát képezték.

Állománya 7726 kötet és 148 térkép, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma és betűrendes katalogusa van.

A tanárokon kívül jótállás mellett mások is használhatják. 1902-ben 155 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 400 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 66 kötet és 10 térkép szerzetetett be.

Könyvtárnok: Franzen Alajos tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1858-ban keletkezett.

Állománya 726 állat, ezek között 31 emlős, 98 madár, 20 hulló, 11 hal, 100 rovar és 466 egyéb állat; továbbá 970 növény, 675 ásvány és 41 kőzet, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a múzeum-őr vezetése mellett megtekintheti.

Az 1902. évben 150 korona fordítottatott javadalmazására, miből 82 db állattani, 42 db növénytani falitábla, 20 db növény minta és 84 db növénytani preparatum szerzetetett be. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

A gyűjtemény őrei: Neuberger István és Ádám Jenő tanárok.

A szakolczai kir. kath. algimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1197. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa s 1902 november 13-án nyílt meg.

Állománya 670 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 10-től 12-ig és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés

tartama 14 nap. Használati díj évi 1 korona. Az első félévben 669 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: K r o p á c s y I s t v á n állami isk. igazgató.

1198. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1467-ben, a kolostorral egyidejűleg keletkezett. Zaruba Mátyás városi tanácsos bőkezűsége folytán ujjaalakított.

Állománya 5811 kötet, köztük több ősnymtatvány és 10 kézirat, két teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei 1476. és 1478. évi velencei nyomtatványok.

Szaklajstroma van.

A tartományi főnök engedélyével használható. 1902-ben 25 kötetet használtak belőle s 3 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 116 korona 40 fillér fordítottatott javadalmazására, miből 34 kötetet szereztek be. Ajándékképen 63 kötettel gyarapodott.

Könyvtárnok: P r i k a s z k y M a n s u e t házfőnök.

Majláth Béla. A szakolczai Ferencz-rendi könyvtár XVII. századi történetéhez. (Magyar Könyvszemle, 1882. évf.)

SZAMOSUJVÁR. (Szolnok-Doboka várm.)

1199. A gör. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1869-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 270 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 85 korona a képesítő vizsgálatok alkalmával befolyt díjakból. 1902. évi gyarapodása 12 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

A közelmúltban keletkezett. Állománya 80 db régi pénz. 1902. évi gyarapodása 11 db érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: D e m i a n J ó z s e f.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1881-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Szabó János megyés püspök járult gyarapításához.

Állománya 220 rovar, 450 növény és 167 ásvány, egy szekrényben elhelyezve.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 17 ásvány.

A gyűjtemény őre: Suci u László.

1200. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1897-ben keletkezett, midőn az eddig virágzó örm. kath. gimnáziumot az állam átvette. A megszünt gimnázium könyvtára képezte az új főgimnáziumi könyvtár alapját.

Állománya 8560 kötet, ezek között 8 régi magyar nyomtatvány, egy szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják egyik intézeti tanár kezessége mellett, sőt kölcsön is ad a könyvtár könyveket térítvény ellenében.

Évi javadalmazása 6—800 korona a rendes tanszerátalányból.

Könyvtárnok: Temesváry János tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1894-ben keletkezett. Fejlesztéséhez a volt örm. kath. gimnázium. Szamosujvár városa és Ornstein József őrnagy járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 42 őskori s 63 középkori tárgy, 39 gipszmásolat és 17 érem, két szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: Minerva bronzszobra a Szamosujvár melletti római táborból, egy római eredetű abéczés téglá és két feliratos ara votiva.

Szerzeményi naplója van.

A közönség az igazgató vagy a szertárőr vezetése mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 4—500 korona a rendes tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre: Balázsy Czirill tanár.

c) Természetrizai gyűjtemény.

1894-ben keletkezett. Fejlesztéséhez a volt örm. kath. gimnázium, Ornstein József örnagy és Kovrig Simon orvos járultak nagyobb adományokkal és dr. Mártonfi Lajos gyűjtésével.

Állománya 366 db, két szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a Hyaena spelaea koponya.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a gyűjtemény őrének engedelmével megtekintheti.

Évi javadalmazása 200—300 korona a rendes tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre: Mártonfi Lajos igazgató.

1201. Az örmény kath. egyház könyvtára.

1725-ben keletkezett. Elhalt plébánosok könyveiből gyarapodott. Nagyobb adománnyal Lukácsi Kristóf főesperes gyarapította.

Állománya 2500 kötet, köztük 2 db őnyomtatvány, továbbá 48 örmény nyelvű kézirat, az örmény templom sekrestyéje fölötti kóruson elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei számos értékes örmény egyházi munka és kézirat.

Czédula-katalogusa van.

Csaknem kizárólag az örmény kath. lelkészek használják.

Rendes évi javadalmazása nincs.

Könyvtárkezelő: Bárány Lukács t. kanonok, örmény kath. esperes-plébános.

1202. A Szent-Ferencz-rend kolostorának
könyvtára.

1760-ban keletkezett.

Állománya mintegy 1452 kötet, köztük 4 őnyomtatvány és néhány régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Használók számára szükség szerint nyitva van.

1902. évi gyarapodása 17 kötet.

Könyvtárnok: Salamon Béla zárdafőnök.

1203. A társalkodó-egylet könyvtára.

Az 1860-ban keletkezett «Társalkodó-egylet» és az 1891-ben megalakult »Szamosujvári kör« 1897-ben egyesültek s könyvtáraikat is egyesítették.

Állománya 1800 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

A tagok évi 2 kor. díjért használhatják.

Könyvtárnok: Mihelics Károly tanár.

A szamosujvári kör könyvtárának katalogusa. (Szamosujvár, 1893. és 1896.) — A szamosujvári társalkodó egylet könyvtárának czimjegyzéke. (Szamosujvár, 1900.)

SZAPÁRYFALVA. (Krassó vármegye.)

1204. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szerdán és szombaton d. u. 6-tól 8 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 150 egyén 400 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Knizsovánszky Ádám állami isk. tanító.

SZARVAS. (Békés vármegye.)

1205. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1820-ban keletkezett, midőn a br. Wenckheim család több könyvét az intézetnek ajándékozta. Utóbb a vidéki ev. papok és tanárok, különösen Kuczián György esperes és Makula Gábor szarvasi pap theologiai művekből álló könyvtáraikat hagyományozták az intézetnek. Szervezése körül Vajda Péter, Ballagi Móricz, Greguss Ákos és Domanovszky Endre szereztek érdemeket. 1890—92-ben Benka Gyula igazgató és Mocsónyi József könyvtárnok rendezték először.

Állománya 21,541 kötet, ezek között nagyon sok régi magyar nyomtatvány és néhány oklevél öt terebben elhelyezve, külön olvasóteremmel. Kiválóbb nevezetessége a Concordantiae maiores sacrae bibliae 1526-ból.

Betűrendes naplója, szaklapjstroma és csédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül a tanulók s ritkábban a város és vidék közönsége is használhatja. A tanárok az olvasóteremben elhelyezett könyveket bármikor használhatják, egyébként kutatók számára hetenként 2 órán át nyitva áll. A kikölcsönzés úgy történik, hogy az iskolával összeköttetésben állók nevük aláírásával ismerik el a kikölcsönzést, idegenek pedig kellő biztosítékot tartoznak letenni.

Évi javadalmazása 800 korona. 1902. évi gyarapodása 138 kötet.

Könyvtárnok: Liska János tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1850-ben keletkezett. Fejlesztése körül kiváló érdemeket szerzett Haberern Jonathán igazgató.

Gyarapítása főleg a csatornázás és kutatás alkalmával talált tárgyakból történik.

A gyűjtemény még nincs rendezve.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A 1842/43. tanévben Vajda Péter tanár kezdeményezésére keletkezett, ki tojásgyűjteményét az intézetnek adományozta. Domanovszky Endre ásványgyűjteményt, Titius Pius tenger melléki tárgyakat s Koren István tanár növénygyűjteményt ajándékoztak számára.

Állománya 2755 állat, ezek között 22 emlős, 81 madár, 28 hüllő, 80 hal, 750 rovar, s 1260 egyéb állat, 428 madártojás, 150 csontvázrész és több anatómiai tábla, továbbá 2460 növény és 25 kötet herbarium (Koren István tanártól) 4512 fajjal, 1156 ásvány, 271 kőzet és 268 kővélet, két terebben elhelyezve.

Leltára van.

Az 1902. évben 71 korona fordítottatott gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 234 állat és 352 növény.

A gyűjtemény őre: Plenczner Lajos tanár.

Benka Gyula. A szarvasi főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1206. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította. A szarvasi iparos ifjak önképző köre helyiségében van elhelyezve s az elnökség gondozása alatt áll.

1207. A népkör könyvtára.

Az egyesület 1846-ban, könyvtára 1861-ben keletkezett.

Állománya 880 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll.

1902. évi javadalmazása 20 korona.

SZÁSZBRÉTE. (Szolnok-Doboka vármegye.)

1208. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította, a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa útján kapott állami segítyből. A m. k. földmivelésügyi minisztérium 173 kötetből álló népkönyvtárral gyarapította.

Állománya 305 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap nyitva áll. 1908-ban 675 kötetet használtak belőle.

SZÁSZRÉGEN. (Maros-Torda vármegye.)

1209. Az ág. ev. algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1845-ban keletkezett. 1861-ben Schuller Dániel és Klein György ev. lelkészek hagyatékából 392 kötettel gyarapodott.

Állománya 7421 kötet, köztük 13 ósnyomtatvány, 1934 füzet és 14,025 darab iskolai értesítő hazai és külföldi intézetektől, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják évi 4 korona használati díj fizetése mellett. Használók számára a könyvtár

minden vasárnap d. e. 9-től 11-ig nyitva van. 1902-ben 678 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1902-ben 232 korona fordítottat gyarapítására, miből 140 kötet szerzetett be. 1902. évi összes gyarapodása 140 kötet, 34 füzet és 848 iskolai értesítő. 1908. évi költségelőirányzata 800 korona.

Könyvtárnok: Salzer János tanár.

b) Természetrizji gyűjtemény.

1857-ben keletkezett, midőn az intézet 12 forinton egy kisebb ásványgyűjteményt szerzett meg. Az 1867/68. tanévben az erdélyrészi ág. ev. egyház konzisztoriuma az intézetnek 496 db ásványt ajándékozott.

Állománya 634 állat, ebből 69 emlős, 82 madár, 18 hüllő, 6 hal, 280 rovar és 229 egyéb állat; továbbá 260 növény, 424 ásvány, 100 közet és 577 kővület, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség az intézet igazgatójánál tett jelentés után megtekintheti.

1902. gyarapodása 222 állat és 20 ásvány.

A gyűjtemény őre: dr. Kinn Gusztáv tanár.

Heinrich Schuster. Das S. Regener Gymnasium (Az 1889/90. évi értesítőben. — Wilhelm Hellwig, Geschichte, Beschreibung und Einweihungsfeier des neuen Gimnasialgebüudes der ev. Kirchengemeinde A. B. in Sz.-Régen. (Az 1893/94. évi értesítőben.) — Heinrich Schuster, Geschichte des S.-Regen Gymnasiums. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1210. A polgár- és iparegylet könyvtára.

1874-ben, az egyesület megalakulásával egyidejűleg keletkezett. Később 1200 kötetből álló könyvtárral gyarapodott.

Állománya 1400 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és irott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 6-ig nyitva áll. Az 1902. évben 10 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Regius József.

SZÁSZSEBES. (Szeben vármegye.)

1211. Az ág. ev. algimnázium könyvtára.

1850-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya körülbelül 10,000 kötet, két teremben elhelyezve.
Szaklajstroma van.

Az intézet tanárai használják.

Baumann F., *Geschichte des ev. Gymnasium A. B. in Mühlbach.* (N.-Szeben, 1896.)

1212. Az ág. ev. egyházkerület könyvtára.

1857-ben keletkezett.

Állománya 400 kötet egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 kor. a kerület lelkészei és tanítói által fizetett díjakból.

1213. A magyar kaszinó könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 670 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden hétfőn d. u. 6-tól 7-ig nyitva áll. 1902-ben 324 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 182 korona fordított gyarapítására.
1903. évi költségelőirányzata 50 korona.

Könyvtárnok: Weinhold Károly igazgató tanító.

SZÁSZVÁROS. (Hunyad vármegye.)

1214. Az áll. segélyezett ev. ref. Kún-kollégium könyvtára.

Valószínűleg Károli Sebestyén volt katolikus pap vetette meg alapját a reformáció kezdetén, s úgy látszik, hogy I. Rákóczy György, Nádudvari Péter és Szigethi Gyula István könyveiből is került oda néhány darab. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 10,800 kötet, köztük 2 őnyomtatvány, 45

magyar nyelvű és 10 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 46 térkép, 50 kézirat s 1 db oklevél, egy nagy és egy kisebb teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége Pázmány Péter Imádságos könyve harmadik kiadásának egyetlen ismert példánya. (Pozsony, 1625.)

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Kikölcsönzés van az intézethez nem tartozó ismert egyének részére is.

Évi javadalmazása 400—1000 kor. a tanszerátalányból.

Könyvtárnok: Vit us Lajos.

A Kún-kollégium története. (Szászváros, 1896.)

1215. Az iparos- és munkáskör könyvtára.

1890-ben keletkezett.

Állománya 157 mű 239 kötetben, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 3-tól 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 12 nap. 1902-ben 59 egyén 78 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 120 korona 82 fillér fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Ben ke Ede.

1216. A magyar olvasó-egylet könyvtára.

1866-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1902-ben özv. Fekete Ferenczné Szigethi Borbála 100 koronás adománnyal gyarapította.

Állománya 980 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 1200 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 106 koronát fordítottak gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnok: Fer enczi Miklós.

SZATMÁR. (Szatmár vármegye.)

1217. Az ev. ref. felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az 1890/91. tanévben keletkezett. Nagyobb adományokkal Vozáry Gyula tanár, Szabó János plébános, Játkó Mihály, a m. kir. kereskedelmi minisztérium, a Franklin-társulat és a Lampel Róbert cég járultak gyarapításához.

Állománya 842 kötet és egy térkép, három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

Évi javadalmazása 150 korona. 1902. évi gyarapodása 860 kötet.

Könyvtárnok : Poszvék Irén tanítónő.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1862-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománnyal Szokol Pál bányatanácsos gyarapította.

Állománya 50 állat, 300 növény, 350 ásvány, 20 közet és 20 kövület, három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre : Mudrisné Nagy Teréz tanítónő.

1218. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg a XVIII. század második felében keletkezett. Főleg régi vallásos iratokból, görög és római klasszikusok régi kiadásából stb. áll. E könyvtár rendezése és selejtezése már évek óta folyik. 1886-ban szervezetett a tanári szakkönyvtár, a mely szakmunkák és folyóiratokkal évről-évre gyarapíttatik.

Állománya 7139 kötet, egy nagy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Az 1902. évben 609 kor. 90 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 83 kötet szereztetett be.

1903. évi költségelőirányzata 760 korona.

Könyvtárnok : Szabados Ede tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen.

Állománya 292 régiség, ezek között 7 középkori tárgy, 23 fegyver, 66 újabbkori emlék, 8 kegyeleti tárgy és 188 vegyes régiség; továbbá 3116 érme, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége Kölcsey Ferencz diszes kardkötője.

Szerzeményi naplója van.

Csupán adományozás útján gyarapodik. Így az 1902. évben 2 régiséggel és 166 éremmel.

A gyűjtemény őre: dr. Mészáros Ferencz tanár.

c) Természettajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Nagyobb adománnyal dr. Fekete Sámuel főorvos járult gyarapításához, a ki ásványgyűjteményét ajándékozta az intézetnek. Gyarapította még Kis Andor állatorvostan-hallgató.

Állománya 2519 állat és állati rész, 688 növény és 1527 ásvány, három teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti.

Évi javadalmazása 200 kor., mely összesen az 1902. évben 12 állati rész, 15 növény és 85 ásvány szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Majthényi András tanár.

Kovács István, *A szatmári ev. ref. iskola története. (Debreczen, 1890.)* — *A szatmárnémeti ev. ref. főgimnázium tanári kézi könyvtárának jegyzéke. (Szatmár, 1900.)*

1219. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1847-ben keletkezett. 1874-ben a tankönyvekkel együtt 3140 darabszámra emelkedett. 1890-ben teljesen új berendezést nyert, felosztván 12 szakra. Ugyancsak 1890-ben különválasztattak a tankönyvek s a tanári könyvtárban csak önálló szakmunkák maradtak. Ugyanekkor hozatott be a cédula-katalogus is.

Állománya 5310 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül térítvény mellett mások is használhatják.

Évi javadalmazása 600 kor. a tanszerátalányból.

Könyvtárnok: dr. Kurtz Sándor tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1847-ben keletkezett.

Állománya 3000 állat, 1382 növény, 767 ásvány és 106 közet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 500 kor. a tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre: dr. Schöber Emil.

A szatmári kir. kath. főgimnázium története. (Szatmár, 1896.)

1220. A kir. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1847-ben keletkezett, midőn a nagykárolyi mesterképző Szatmárra helyeztetett át. Nagyobb adományokkal a püspök és a káptalan tagjai járultak gyarapításához.

Állománya 610 kötet, két szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása mintegy 50 korona a beiratási díjakból.

b) Régiség-gyűjtemény.

1900-ban keletkezett. Dr. Steinberger Ferencz 18 régi ezüst pénzt s 267 réz és bronz érmet adományozott az intézetnek, melyek egy dobozban vannak elhelyezve.

A gyűjtemény a tanszerek öréneke felügyeletére van bízva.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1847-ben keletkezett.

Állománya 36 állat, 250 növény, 42 ásvány, 25 közet és 3 kövület, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A gyűjtemény gyarapítására az intézet fentartására szánt pénzből csekélyebb összegek fordítatnak évenként.

A gyűjtemény őre: Holczmann Béla tanár.

1221. A Kölcsey-kör múzeumának gyűjteményei.

Az 1891. évben keletkezett Kölcsey-kör alapította. Az összes gyűjtemények a Wallon Lajos-féle bérházban nyertek

elhelyezést; az ev. ref. főiskolában leendő megfelelőbb elhelyezésük iránt az egyesület ez év folyamán tette meg a lépéseket. A gyűjtemények még nincsenek átadva a közhasználatnak. 1900 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az egyesület irodalmi, társadalmi és múzeumi szakosztálya oszlik s 1902-ben 28 alapító és 210 rendes tagot számlált. Ez évi kiadásai 556 koronát tettek ki. 1903. évi költségelőirányzata 1446 kor. volt.

Elnöke: Kölcsei Kende Zsigmond ca. és kir. kamarás; *ügyvezető alelnök:* dr. Fechtel János; *titkár:* dr. Fodor Gyula.

a) Könyvtár.

1891-ben, a körrel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Kiss Gedeon és br. Vécsey József járultak gyarapításához. Az állam 1900-ban 300, 1901-től évi 400 kor. segélyben részesítette.

Állománya 1902-ben 356 kötet, 3 kézirat és 3 oklevél, 1 levél volt, egy szobában két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

Az 1902. évben 460 kor. fordított gyarapítására, miből 1 szekrényen kívül 31 kötet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 90 kötet, 1 kézirat és 1 levél.

b) Régiségtár.

1891-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Szatmár sz. kir. város. Kiss Gedeon, br. Vécsey József és Török János járultak adományokkal.

Állománya 1902-ben 65 őskori tárgy, 26 fegyver, 20 újabbkori emlék, 15 kegyeleti tárgy és 978 érem volt, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 5 db régiség és 65 érem.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1891-ben keletkezett.

Állománya 1902-ben 88 metszet és 3 gipszmásolat volt, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi javadalmazása 10 kor. volt, mely összesen 15 db metszet szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 7 db metszet.

d) Természetrাজi gyűjtemény.

1891-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal br. Vécsey József és Török János járultak gyarapításához.

Állománya 1902-ben 4 emlős, 16 hulló, 279 ásvány, 14 közet és 15 kövület volt, két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 16 db.

A gyűjtemények őre: Bakcsy Gergely.

A szatmári Kölcsey-kör alapszabályai. (Szatmár, 1892.) —

Dr. Fechtel János, A szatmári Kölcsey-kör évkönyve 1895—98. (Szatmár, 1899.) — Dr. Fechtel János, Műlennium Szatmár sz. kir. városában (896—1896).

1222. A püspöki és egyházmegyei könyvtár.

1804-ben a szatmári püspökök és kanonokok hagyatékából keletkezett. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok szatmári püspök korában megvette az 1874-ben elhalt Török János hírlapíró könyvtárát s azt az egyházmegyének adományozta.

Állománya 23,100 kötet, köztük 45 db önyomtatvány és 99 db régi magyar nyomtatvány; továbbá 50 térkép és 50 kézirat, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

A Török-könyvtárnak rendszeres, az egyházmegyeinek czedula-katalogusa van.

Az olvasóterem csütörtökön és szombaton mindenki számára nyitva áll. Kikölcsönzés nincs. 1902-ben 200 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben ajándékozás útján 300 kötettel gyarapodott.

Könyvtárnok: Báthory Endre.

Fraknói Vilmos, Schlauch Lőrincz szatmári püspöknek Török János által gyűjtött könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1877 évf.) — A szatmári egyházmegye Török János-féle könyvtárának névjegyzéke. (Szatmár, 1900.)

1223. A szatmármegyei gazdasági egyesület könyvtára.

Az egyesület 1860-ban, könyvtára 1898-ban keletkezett. Adományokkal a földmivelésügyi m. k. minisztérium állandóan gyarapítja.

Állománya 406 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és írott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából állandóan nyitva áll.

Könyvtárnok: Poszvék Nándor egyl. titkár.

A szatmármegyei gazdasági egyesület évkönyve I., II. és III. évf. (Szatmár, 1900., 1901. és 1902.)

1224. A szatmármegyei Széchényi-társulat központi könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1615 kötet, egy teremben elhelyezve.

A központi könyvtárból csupán az egyes községekben szervezett népkönyvtárak számára adnak kölcsön könyveket.

Évi javadalmazása 1000 korona.

Könyvtárnok: Hatvani Péter.

A szatmármegyei Széchényi társulat értesítője 1882—87. (Szatmár, 1888.) — U. az, 1888—1896. (Szatmár, 1897.)

1225. A társaskör könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3371 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 7644 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 144 kor. 74 fillér fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségvetése 300 korona.

Könyvtárnok: Hatvani Péter.

A szatmárnémeti társaskör könyvtárának jegyzéke. — A szatmárnémeti társaskör könyvtárának pótjegyzéke.

SZEBELLÉB. (Hont vármegye.)

1226. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből; a könyvtár ennek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 229 kötet, a községházán elhelyezve.
1908-ban 150 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Laczkó Géza körjegyző.

SZÉCSÁNY. (Torontál vármegye.)

1227. A községi népiskola ifjusági és népkönyvtára.

1878-ban keletkezett.

Állománya 850 kötet, egy teremben elhelyezve.

Betűrendes katalógusa van.

Évi javadalmazása körülbelül 100 kor. a községi iskolaszéktől.

Könyvtárnok: Michels Sándor tanító.

SZÉCSENFALVA. (Torontál vármegye.)

1228. Ifjusági könyvtár.

1872-ben keletkezett, s kezdettől fogva népkönyvtáruul szolgál.

Állománya 41 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 94 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1908. évi költségelőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Steibl Ferencz tanító.

SZEGED. (Csongrád vármegye.)

1229. Az alsóvárosi népkör könyvtára.

1875-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 962 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. Használati idő egy hét, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 1104 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Főkönyvtárintéző: Kovács István; *könyvtárnokok*: Berta János, Vajdas József és Hajós János.

1230. Az alsóvárosi társalgó-egyesület könyvtára.

1875-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Kovács Jozefin, Csávolszky Jozefa, Zombori Tamásné és Börcsök Lajos gyarapították.

Állománya 1600 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem minden d. u. 2 órától késő estig használható. Kikölcsönzés céljából minden kedden és pénteken esti 6-tól 8 óráig nyitva áll. Használati idő 1 hét, azontul napi 4 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 800 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 400 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelírányzata 600 korona.

Könyvtárnokok: Kecskés István és Dobó József.

1231. A csongrádvármegyei tanító-egyesület könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 648 kötet, a belvárosi nő-iskola rajztermében elhelyezve.

Leltára van.

Használók számára minden csütörtökön d. e. 11-től 12-ig nyitva áll. 1902-ben 60 kötetet használtak a könyvtárban s 75 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 34 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelírányzata 40 korona.

Könyvtárnok: Raffner Dezső.

Nemcskay István és Szász Gyula, A csongrádvármegyei tanító-egyesület. (Szeged, 1903.)

1232. A felsővárosi függetlenségi népkör könyvtára.

1874-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Benke István 1883-ban 100 kötetel gyarapította.

Állománya 570 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 2982 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 196 korona fordítottot gyarapítására.

1233. Az ipartestület könyvtára.

1885-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett a megcsünt polgári iparos- és gazdasági kör könyvtárából.

Állománya 914 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Az olvasótermet az ipartestület tagjai használhatják s ugyanazok kölcsön is kaphatnak könyveket. 1902-ben 2441 kötet kölcsönöztetett ki.

Használók számára kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön este 6-tól 8-ig van nyitva. Használati díj két héten tul kötetenként minden napra 4 fillér.

Évi javadalmazása 250 korona. 1902. évi gyarapodása 51 kötet.

Könyvtárnok: Lippay János.

A szegedi ipartestület könyvtárjegyzéke. (Szeged, 1898.)

1234. A kegyes-tanítórend városi főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1. *A házi könyvtár* 1720-ban, a társház alapítása évében keletkezett. 1726-ban történik róla először említés, midőn a városi tanács 26 forintot adott a társház könyvtárára. Fejlesztéséhez nagyobb adománynyal Józsay János járult 1798-ban, a ki 609 kötetből álló könyvtárát a rendháznak ajándékozta. Azóta főleg elhunyt tanárok könyvtáraival gyarapodott.

Állománya 5784 mű 12,331 kötetben, ezek között 19 ősnymtatvány, 22 magyar és 33 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 12 kötet theologiai kézirat, négy teremben elhelyezve.

2. *A tanári könyvtár* az 1852/53. évre terjed vissza, a midőn 200 művet számlált. Nagyobb adományokkal Csajághy Sándor megyés püspök, 1858-ban Remellay Gusztáv, 1859-ben

Purgataller József, 1870-ben Kümmer János főigazgató, 1871-ben Löw Lipót főrabbi és legújabbban Gyárfás István járultak gyarapításához.

Állománya 3169 mű, 4466 kötetben és 2068 füzetben, továbbá 183 térkép, két teremben (könyvtár és földrajzi szertár) elhelyezve.

Mindkettőnek szerzeményi naplója, leltára és szakkatalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják térítvény mellett a házfőnök, illetőleg az igazgató engedélyével.

A házi könyvtár évi javadalmasága 260 korona, a tanári könyvtaré 648 korona a tanszerátalányból. Az 1902. évi gyarapodása házi könyvtárban 71 mű, 90 kötet és 27 füzet; a tanári könyvtárban 97 mű, 119 kötet és 428 füzet.

Könyvtárnokok: dr. Jászai Rezső és dr. Bartha György tanárok.

b) Régiség-gyűjtemény.

1. A házi éremgyűjtemény 1814-ben keletkezett, midőn Grosser János numizmatikai gyűjteményét (1207 db.) a társ háznak adományozta. Utóbb Gál János, Csabó József, Illyés Ágoston és Ugróczy Antal tanárok gyarapították. Első rendezése 1820-ban történt. 1842-ben Nachtigall Jakab tanár gyarapította 160 éremmel. A gyűjteményt 1890-ben Firtinger Jakab rendezte. Leltára ugyanezen évben készült.

Állománya 3324 érem, a társ ház levéltárában levő szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a házfőnök engedélyével megtekintheti.

Főkép a rendtagok hagyatékából gyarapodik.

A *gyűjtemény őre:* dr. Bartha György tanár.

2. A gimnáziumi éremgyűjtemény a XIX. század elejéről való Nagy Ferencz szegedi városi tanácsos, Grosser János, Csabó József, Illyés Ágoston, Ugróczy Ferencz tanárok adományából. Első rendezője Bálinth Antal tanár volt 1830-ban. Későbbi időkben összezavarodott az egész gyűjtemény s így is maradt 1903-ig, a midőn azt dr. Jászai Rezső tanár egészen újra rendezte s szakkatalogussal ellátta.

Ujabbán buzíasi Eisenstädter Oszkár 6 emlékérem és 71 vegyes éremből álló adományával gyarapította. Gyarapodását a gimnáziumi ifjuság is jelentékenyen előmozdítja.

Állománya 1819 érem és 78 papírpénz.

Szerzeményi naplója és szakkatalogusa van.

A főgimnázium igazgatósági irodájában levő szekrényben van elhelyezve. A szaktanárok a történelem és földrajz oktatásánál mint pedagógiai segédeszközt használják. A közönség az igazgató engedélyével megtekintheti.

A gyűjtemények őre: dr. Jászai Rezső tanár.

e) Természettudományi gyűjtemény.

1850-ben keletkezett.

Állománya 502 állat, ezek közt 25 emlős, 123 madár, 14 hal, 51 rovar, 152 egyéb állat; továbbá 2428 növény, 598 ásvány, 408 kőzet és 146 kővület, a természettudományi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapstoma van.

A közönség a gyűjtemény őrének vezetése alatt megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 131 állat és 143 ásvány.

A gyűjtemény őre: Flóderer Imre tanár.

Pap János: *A piaristák Szegeden. (Szeged, 1886.) — A kegyes-tanítórendiek szegedi főgimnáziumának könyvtárai. (Az 1899/1900. évi értesítőben.) — Baksay József, Philológiai múzeumunk ismertetése. (Az 1899/1900. évi értesítőben.)*

1235. A kereskedő ifjak társulatának könyvtára.

Állománya 2500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnokok: Csányi Ármin és Klein Gerő.

1236. A kereskedők és magánhivatalnokok egyesületének könyvtára.

1881-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a szeged-osongrádi takarékpénztár, Lukács L. és Várnay L. gyarapították.

Állománya 940 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 8 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 1000 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 600 kötet.

1237. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1872-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1896 kötet, két szobában elhelyezve, melyek egyike egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 700 korona. 1902. évi gyarapodása 184 kötet.

Könyvtárnok : Barkóczy Gusztáv tanár.

b) Természetrzaji gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.

Állománya 25 állat, ezek között 5 emlős, 18 madár, 2 hal, továbbá 12 növény, 118 ásvány, 72 kőzet és 69 kövület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre : Furbás Nándor tanár.

1238. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1897-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. vallás- és közokt. minisztérium, a földmivvelésügyi és pénzügyi m. k. minisztérium, a földrajzi társaság és Szeged sz. k. város gyarapították.

Állománya 417 kötet, a tanári szobában egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 100 kötetet használtak a könyvtárban s mintegy 200 kötetet kölcsönöztek ki.

Az 1902. évben 754 kor. 44 fillér fordítottott gyarapítására, miből 105 kötet szerzetett be.

Könyvtárnok : dr. Vajda Gyula tanár.

b) Természetrzaji gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Adományokkal a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium gyarapította.

Állománya 8 emlős. 79 madár, 3 hulló, 74 alsóbbrendű

állat és 9 csontváz, továbbá 126 ásvány, a természetrajzi szer-
tárban elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: Pellichné Szendrői Ilona.

1239. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1851-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1878-ban már 635 darabból állott. 1884-ben rendezte Matskássy József tanár. Nagyobb adományokkal a vallás- és közokt. magy. kir. minisztérium, Szabó Ferencz plébános és a m. kir. földtani intézet járultak gyarapításához.

Állománya 7716 kötet és füzet, egy teremben elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások csak igazgatói engedéllyel használhatják. Kikölcsönzés esetén a kölcsönvevő sajátkezűleg tartozik nevét a kikölcsönzési naplóba bejegyezni. 1902-ben 182 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 604 kor. 21 fillér fordított gyarapítására, miből 115 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 800 korona.

Könyvtárnok: Kiss Lajos tanár.

b) Természettajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.

Állománya 442 állat, ebből 28 emlős, 136 madár, 15 hulló, 26 hal, 1 rovargyűjtemény és 237 egyéb állat, továbbá 1 növénygyűjtemény, 292 ásvány, 87 kőzet és 96 kővület, a szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség bejelentés és felügyelet mellett megtekintheti.

Az 1902. évben 470 korona fordított gyarapítására, miből 1 állat, 1 növényprés és 1 növénygyűjtemény szereztetett be. 1903. évi költségvetése 400 korona.

A gyűjtemény őre: Szabó Imre tanár.

Homor István, A szegedi m. k. áll. főreáliskola története. 1854—1894. (Szeged, 1895.)

1240. A minorita rendház könyvtára.

1740 körül keletkezett.

Állománya 4080 kötet, több kézirat, térképek s néhány aczélmetszet, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel. Betűrendes katalógusa van.

A rendtagok számára mindig, idegenek számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Kiss Gyula.

1241. Somogyi-könyvtár és városi múzeum

Somogyi Károly esztergomi apátkanonok 42,000 kötetből álló könyvtárát 1880 április 26-ikán kelt levelében Szeged város közönségének adományul felajánlotta, mely ajánlatát a közgyűlés ugyanazon hó 30-ikán elfogadta. E törzsállomány a régi városi közkönyvtár egy részének bekebelezése, egyesek és intézetek adományai, de első sorban a város által adott évi 4000 kor. felhasználása által fokozatosan fejlődött. Ünnepeles megnyitása 1883 október 16-án történt. Korábban az ítéletáblának átengedett épületben volt elhelyezve. 1896-ban a város a millennium alkalmából fényes palotát emelt a könyvtár és az azzal kapcsolatosan szervezett városi múzeum elhelyezésére, mely 1897 november 3-ikán adatott át rendeltetésének. A városnak a Somogyi-könyvtár és városi múzeum kezelése tárgyában alkotott szabályrendeletét a m. k. belügyminisztérium 1886 december 20-ikán hagyta jóvá. A gyűjtemények az 1898 december 15-iki közgyűlési határozat alapján a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az összes gyűjtemények fölött a felügyeletet a könyvtár-s múzeumi bizottság gyakorolja, melyet a város közönsége 3—3 évre egy tanácsos elnöklete alatt 12 törvényhatósági tagból alakít.

a) Könyvtár.

A Somogyi-féle alapítvány törzsanyagának rendszeres gyarapításán kívül a városi és ujabban az állami javadalomból általános tudományos és ismeretterjesztő irányban fejlesztetik. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter 1900 márczius 20-iki határozatával a sajtótermékeknek a szegedi kir. ügyészséghez érkező köteles példányait a könyvtár gyarapítására rendelte fordítani. Az államtól ezenkívül 1901-ben 1000, 1902-ben 1200, 1903-ban 1500 kór. gyarapítási segélyben részesült.

Állománya 1902-ben 29,691 mű volt, 61,784 kötetben, ezek között 81 önyomtatvány és 114 régi magyar nyomtatvány, hét

teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel. Az egész állományból 43,700 kötet esik a Somogyi-féle törzsadományra, 17,034 kötet pedig egyéb szerzeményekre.

A Somogyi-adománynak átadási lajstroma, a további szerzeményeknek pedig szerzeményi naplójuk van. A könyvtár egész állományáról szaklajstrom és czédula-katalogus készült.

Használhatja minden 16 éven felüli tisztességesen öltözött egyén. Tanulók szépirodalmi műveket tanáraik kijelölése szerint használhatnak. Az olvasóterem minden köznapon d. e. 10-től d. u. 1 óráig és d. u. 4-től 7 óráig, szerdán és szombaton d. u. 3-tól 7 óráig nyitva van. Kikölcsönzés az alapítványi oklevél értelmében nincs megengedve.

Évi javadalmazása az államsegélyen kívül 4000 kor. (beszerzésre és kötésre). 1902. évi gyarapodása 506 mű, 1059 kötetben.

b/ Érem- és régiségtár.

Alapját azon különféle leletek képezik, melyek 1879-ben az öthalmi, szilléri és sövényházi földmunkálatok, továbbá a vár lebontása s a rakodópart építése alkalmával felszínre kerültek, melyeket megörzés végett az 1883/84. évben a Somogyi-könyvtárban helyeztek el. Ehhez járult több kisebb adomány s a városi levéltárban őrzött emlékek áthelyezése. Gyarapodott a gyűjtemény a czéhek ereklyéi által is, de különösen a város által megvásárolt Lászy, Reizner és Abelles-féle érem- és régiséggyűjtemények bekebelezése után nyert jelentőséget. Az államtól 1899-ben 1200 korona, 1900-ban 600, 1901-ben 800, 1902-ben 600, 1903-ban 500 korona, iparművészeti czélokra 1902-ben külön 1000 kor. segélyt kapott. Az államtól ezenkívül a régi magyar ötvösművek galvanmásolataiból 1903-ban 28 darabot kapott letétben.

A régiségtár állománya: 606 kőeszköz és köemlék, 72 csonteszköz, 440 bronz- és réztárgy, 367 arany és ezüst, 311 vas, 1490 agyag és üveg, 12 fa és bőr, 158 vegyes anyagu tárgy. Az éremtár állománya 7486 érem, 226 bankjegy és pecsétnyomó. Az érmek közül 1962 ókori, 3787 magyar, 1735 idegen, két külön teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességek: a sövényházi, öthalmi, röszei, percsinai, rábéi, törökkanizsai, borjasi, baksi, domaszéki, bojárhalmi, királyhalmi, csorvai, majdányi, tömörkényi, horgosi, ujszentiváni, pusztaszéri, orosz-lamosi, gyalai stb. leletek.

Szerzeményi naplója és leltára van.

A hat éven alóli gyermekek kizárásával vasár- és ünnepnapokon d. e. 10-től 12-ig mindenki látogathatja.

1902. évi gyarapodása 138 db régiség és 94 db érem.

c/ Szépművészeti gyűjtemény.

1897-ben keletkezett, midőn a város közönsége azon alkalmából, hogy a király 1879. évi szegedi látogatását 50,000 koronán megfestetni rendelte, továbbá Munkácsy M. Honfoglalás című színvázlatát 46,000 koronán megvásárolta, egy szépművészeti múzeum szervezését is elhatározta. A vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztérium Margitay és Roskovics 1—1 festményével ajándékozta meg, az országos képtárból pedig letétképen 14 db festményt kapott. 1903-ban az állami beszerzésekből 3 bronz-plaketta, 3 festmény és 1 vörös krétarajz nyertek itt letétképen elhelyezést. Adományokkal Munkácsyné, a szegedi képzőművészeti egyesület, a szeged-csongrádi takarékpénztár, gr. Tisza Lajos, gr. Batthyány Ferenczné, Ivánkovits János, Back Bernát és Fadrusz János gyarapították.

Állománya 1902 végén 12 szobormű, 108 festmény, 16 iparművészeti tárgy volt, egy nagy és három kisebb teremben elhelyezve.

Lajstroma van. A szépművészeti gyűjtemény iparművészeti osztálya most van fejlesztés alatt; gyarapításához 1902-iki 1000 koronás segélyből beszerzett 6 db modern műtárgyon kívül az állam az orsz. iparművészeti társulat 1902-iki karácsonyi kiállításán 930 koronáért megvásárolt 4 db műtárggyal is hozzájárult.

A hat éven alóli gyermekek kizárásával mindenki látogathatja vasár- és ünnepnapokon d. e. 10-től 12-ig.

Évi javadalmazása 9200 kor. a városi pénztárból.

d) Természetrzaji gyűjtemény.

1896-ban keletkezett, midőn a város közönsége a Praznovszky-féle bogár-, lepke-, tojás-, kagyló-, csiga- és ásványgyűjteményeket 2000 forintot megvette. A következő évben a dr. Mihelyes-féle bogárgyűjtemény 100 forintot, 1898-ban a Vellay-féle rovargyűjtemény 500 forintot megvétetett, végül az 1884. évben dr. Feichtinger esztergomi orvos által a városnak adományozott növénygyűjteménynek a szervezett természetrajzi osztályba való áthelyezése is elhatározott. Adományokkal még Zsótér László s a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége gyarapították. 1901 óta évi 500 korona állami segélyben részesült.

Állománya 1802 végén 1 emlős, 155 madár, 1500 madártojás, 3 hüllő, 5000 kagyló és csiga, mintegy 9000 db lepke, mintegy 16,000 db bogár, továbbá körülbelül 4200 növény, mintegy 3000 ásvány s 300 db kőzet és kővület volt, egy nagyobb s egy kisebb helyiségben elhelyezve.

A gyűjtemény rendezés alatt áll s lajstromai csak részben készültek el.

Az igazgatói állás üresedésben van.

A gyűjtemények őre: Tömörkényi István.

Somogyi Károly esztergomi kanonok könyvtáradományá. (Magyar Könyvszemle, 1880. évf.) — Ruszti B. J. A szegedi Somogyi-könyvtár. (U. ott, 1885. évf.) — Reizner J., Jelentés a szegedi Somogyi-könyvtár 1891/92. évi állapotáról. (U. ott, 1892/3. évf.) — Reizner J., A szegedi Somogyi-könyvtár 1892/3. évi állapota. (U. ott, 1894. évf.) — A szegedi Somogyi-könyvtár állapota 1893/4., 1894/5., 1895/6., 1897/8., 1898/9., 1899/1900. és 1900/1901-ben (U. ott, 1895., 1896., 1897., 1898., 1899., 1900. és 1901. évf.) — Jelentések a múzeum állapotáról; Archeologiai Értesítő, 1879., 1881., 1891., 1892., 1895., 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., és 1903. évf.

1242. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1468-ban keletkezett.

Állománya 4341 kötet, köztük 33 db ösnyomtatvány és 36 db régi magyar nyomtatvány, továbbá 300 kézirat, 17 db térkép, 11 db arckép, 1 czimer, 7 emlékérem és néhány darab régi pénz, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a »Vita Sanctorum« című 1454. évi kézirat, mely a magyar szentek legendáit is tartalmazza.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Könyvtárnok: Bar mos György házfőnök.

1243. A tisztviselők otthonának könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Faragó Gyula vasuti felügyelő és Stelczel Frigyes vasuti főfelügyelő gyarapították.

Állománya 1113 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Lejtára és katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és pénteken esti 6-tól 7 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 5792 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 500 korona.

SZEGSZÁRD. (Tolna vármegye.)

1244. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1896-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 866 kötet, két szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják egyik intézeti tanár jótállása mellett s elismervény kiállításával mellett.

Évi javadalmazása 600 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1901/2. évben 200 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok : László Géza tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1896-ban keletkezett.

Állománya 553 db állattani, 382 növénytani és 392 ásvány- és közettani tárgy, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 korona a tanszerátalányból.

A gyűjtemény őre : dr. Kubacska András.

1245. A tolnavármegyei múzeum.

Alapját Tolna vármegyének 1895 márczius 29-ikén tartott közgyűlésén vetették meg, midőn Wosinsky Mór esperes-plébános bejelentette, hogy gróf Apponyi Sándor v. b. t. t. és ő maga gyűjteményeiket millennáris alapítvány gyanánt a vármegyének egy múzeum létesítése czéljából felajánlják. A vármegye a múzeum első felszerelésére 6000 koronát szavazott meg. A tárgyakat ideiglenesen a főgimnázium akkor még fel nem használt hét termében helyezték el s 1899 június 4-én a termeket ünnepélyesen nyitották meg a közönség számára, a hol 1901 augusztusig voltak a tárgyak elhelyezve. — A múzeum megnyitása után mozgalom indult meg, hogy különálló múzeum-épület emeltessék; az épület építési költségeinek fedezésére a belügyminiszter 60,000 kor. a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter 40,000 korona államsegélyt adott; mely utóbb 56,000 koronára emeltetett fel, s melyből 1903-ban a 4-ik 11,000 koronás részlet vált esedékké. Ehhez járult a vármegyei

magyarosítási és kultur-alapjainak időközi kamata 16,663'60 kor., a múzeum-egyesület alapító tagsági díjaiból 8000 korona. a tanulmányi alapok részéről 1200 korona, a megszűnt szegzárdi kereskedelmi kaszió 8000 korona vagyona; összesen 149,863'60 korona.

A szükséges pénzösszeg egybegyűlvén, 1900. év szeptember havában megkezdődött az építkezés, 1901 augusztus 1-ére be lett fejezve s ez év őszéig a főgimnáziumban elhelyezett tárgyak is átszállítva és 10 teremben elrendezve lettek. Az épület 1902 nyarán ünnepélyesen felavattatott s ez alkalommal megjelent a vármegyei múzeum-egyesület évkönyve, melyben a múzeum katalógusa is befoglaltatik. — A múzeum 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségének ellenőrzése alatt áll. 1902-ben 2000 korona fordított az összes gyűjtemények gyarapítására.

A vármegye a múzeum felett a felügyeletet múzeumi bizottság útján gyakorolja. *Ennek elnöke*: W o s i n s k y M ó r apát-plébános, múzeumi és könyvtári orsz. felügyelő.

1898-ban a múzeummal kapcsolatosan alakult meg a tolnavármegyei múzeum-egyesület, melynek feladata a múzeum iránt a társadalom áldozatkészségének ébrentartása. Az egyesületnek 44 alapító és 215 rendes tagja van. *Elnök*: gr. S z é c h é n y i S á n d o r v. b. t. t., megyei főispán; *alelnökök*: D ó r y P á l megyei alispán és W o s i n s k y M ó r; *titkár*: S z é k e l y F e r e n c z v m. főlevéltárnok.

Múzeum-igazgató: W o s i n s k y M ó r.

a) Könyvtár.

1895-ben keletkezett. Adományokkal gr. Apponyi Sándor és br. Jeszenszky László, majd Forster István járultak fejlesztéséhez. 1901-től évenként 500 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 1390 kötet, a múzeum-épület disztermében felállított szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalógusa van.

Az 1902-iki államsegélyből 67 kötet szereztetett be, s 264 korona könyvkötésre fordított. Az 1903-iki segélyből 360 kor. esett vásárlásra, 140 korona kötésre.

b) Régiségvár és iparművészeti gyűjtemény.

A múzeummal egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez gróf Apponyi Sándor és Wosinsky Mór járultak nagyobb adományokkal. 1898-ban 600, 1899-ben 1000, 1900-ban 400, 1902-ben

500, 1908-ban 800 kor. állami segélyben, ezenkívül 1908-ban iparművészeti beszerzésekre 200 kor. külön segélyben részesült.

Állománya 1902 végén 17,769 őskori, 2045 középkori, 1073 ujkori tárgy, 224 kegyeleti tárgy és 7871 db érem, két teremben elhelyezve, melyek közül öt terem régészeti osztály, egy terem ipari és egy terem iparművészeti osztály.

Kiválóbb nevezetességei: a lengyeli telep neolith-korbelt lakosainak lakását, házi, konyhai, temetkezési és más foglalkozásbeli eszközeit feltűntető tárgyak, bronzkori mészbetétes edények, kelta-kori fegyverek és edények, etruszk cisták, római kori mértföld-kövek, fibulák, áldozati szobrocskák s egyéb kultusz tárgyak, végül egy szobát betöltő magyar stíli női kézimunkák.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A közönség vasárnap délután és szerdán délelőtt ingyen megtekintheti, egyesületi tagok részére a jelzett napokon kívül kedden délután is nyitva van. Egyéb napokon 50 fillér belépődíj lefizetése mellett mindenki megtekintheti.

Az 1902-iki régészeti segélyből és a néprajzi segély egy részéből ásatások és vétel útján 1420 dbbal gyarapodott. Az 1903-iki segélyből Regölegön végzett ásatások és vásárlások 372 dbbal gyarapították. Az iparművészeti segélyből a magyar szoba stilszerű könyvszekrényeinek költségei fedeztetek. A gyűjteményben 1903-ban a régi magyar ötvösművek galvánmásolataiból 10 db nyert állami letétképen elhelyezést.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

A múzeummal egyidejűleg keletkezett. Az orsz. iparművészeti múzeum bronzszobrokat, az országos képtár festményeket helyeztet el benne örök letéteménykép; továbbá a vármegyei történelmi arcképcsarnok csoportjában a vármegye jelesebb férfiainak arcképeit az illető életben levő családtagok adományozták. 1903-ban állami letétképen 2 cr. festménnyel és 22 mülappal gyarapodott.

Állománya 20 eredeti hazai festmény és 6 eredeti szobormű, a múzeumi díszteremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A többi gyűjteménnyel egyidőben megtekinthető.

d) Néprajzi gyűjtemény.

A múzeum alapításakor keletkezett. Az állam 1900-ban 400, 1901-ben 600 koronával segélyezte. 1902-ben Bátky Zsigmond nemz. múzeumi segédőr a múzeum javára eszközzendő néprajzi gyűjtésre 500 kor. segélyt kapott.

Állománya 1416 magyar etnografiai tárgy s 112 ausztráliai etnografiai tárgy, két teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a vármegyei népviseletet feltüntető bábok, a sárköziek fehér főkötőhímzései és a faragott pásztorkésztségek.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A többi gyűjteménnyel egyidőben tekinthető meg.

Az 1902-iki államsegélyből 211 kor. fordítottat 72 db néprajzi tárgy, fonograf-hengerek, fényképzési tárgyak beszerzésére.

e/ Természetrajzi gyűjtemény.

1895-ben keletkezett. Egyesek kisebb adományaitól eltekintve, az egész gyűjtemény a magyar nemzeti múzeum örök letéteménye.

Állománya 5686 darab, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A többi gyűjteménnyel egyidőben tekinthető meg.

1902. évi gyarapodása 30 darab.

Az összes gyűjtemények látogatóinak száma 1902-ben 2416 volt.

A gyűjtemények őre: Haugh Béla tanár; *a múzeum titkára*: Kovács Aladár vármegyei levéltárnok.

A tolnamegyei múzeum-egyesület alapszabályai. (Szegzárd. 1898.)

SZÉKELY. (Szabolcs vármegye.)

1246. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 130 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontúl heti 1 korona büntetés fizetendő. 1902-ben 94 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 6 korona fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 10 korona.

Könyvtárnok: Pethő Zsigmond.

SZÉKELYHID. (Bihar vármegye.)

1247. A kaszinó könyvtára.

1852-ben keletkezett.

Állománya 1200 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasó-helyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: id. Garán Dániel ügyvéd.

1248. A polgári olvasóegylet könyvtára.

1879-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 800 kötet egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van,

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. u. 2-től 4-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Fülöp József.

SZÉKELYKERESZTÚR. (Udvarhely várm.)

1249. Ifjusági népkönyvtár.

1902-ben alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa s 1902 november 14-én nyílt meg.

Állománya 380 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 3-tól 11 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1903-ban 700 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Jakabházy Gábor körjegyző.

1250. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett, midőn a vallás- és közokt. m. k. minisztérium létesítésére nagyobb öszszegyet utalványozott.

Állománya 1865 kötet és 1941 füzet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanári könyvtárt a tanárokon kívül az intézeti tanulók is használhatják.

Az 1902. évben 761 korona fordítottatott gyarapítására, miből 49 kötet és 29 füzet szereztetett be. 1903. évi költség-előirányzata 160 korona.

Könyvtárnok : S á n d o r D o m o k o s tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1884-ben keletkezett.

Állománya 17 őskori, 16 középkori tárgy s 93 érem, a természetrajzi gyűjtemény egyik szekrényében elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény a természetrajzi szertár őrének felügyelete alatt áll.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Állománya 911 állat, ezek között 7 emlős, 47 madár, 2 hüllő, 35 hal, 1200 rovar és 40 egyéb állat; továbbá 800 növény, 248 ásvány, kőzet és kővület, két szobában elhelyezve

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjteményt kívánatra megtekintheti.

Évi javadalmazása 70 korona, a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 380 állat.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre : B a r a b á s E n d r e tanár.

1251. Az unitárius gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1798-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Jó ideig csak ajándékozás útján gyarapodott. 1877-ben vétel útján megszerezte a Jakab Elek 2872 darabot tevő könyvtárát, melyet az előbbi tulajdonos 1894-ig még 2186 darabbal gyarapított. (Részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 18,751 kötet, ezek között 326 régi magyar nyomtatvány s több unikum; továbbá számos térkép, kézirat,

főleg családi oklevél, két teremben elhelyezve, a melyek egy-szermind olvasóhelyiségül is szolgálnak.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják, sőt kölcsön is ad a könyvtár könyveket. Kivételt a keletkezében levő Laborfalvi Berde Mózes-könyvtár tesz, melyből csak a könyv értékének letevése mellett lehet kikölcsönözni. Más helyekre az egyházi képviselő-tanács engedélye mellett küldenek használatra könyveket.

Évi javadalmazása 503 korona a gimnázium pénztárából és a Berde Mózes-féle 2000 koronás könyvtári alapítvány kamataiból. 1902. évi gyarapodása 1055 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1868-ban keletkezett, midőn nagykedei Fekete Sámuel 82 darab arany és ezüst érmet ajándékozott az intézetnek. Ferenczi Áron unitárius lelkész 1886-ban 57 éremmel, ujfalvi Kovács Lajos törv. bír. 1894-ben 20 éremmel, továbbá Szabó Jenő tanuló 59 és Ajtai Gyula 26 éremmel gyarapították a gyűjteményt.

Állománya 347 db, legnagyobb részt érem. A gyűjtemény a gimnáziumi könyvtár egyik szekrényében van elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: egy szerpentin kőfejsze és egy pán-czéling töredéke.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség ellenőrzés mellett esetről-esetre megtekintheti. Mindeddig csupán ajándékozás útján gyarapodott.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: P a p M ó z e s tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1866-ban keletkezett. 1880-ban dr. Haller Béla gróf 350 darabból álló növénygyűjteményt ajándékozott az intézetnek. 1881-ben pedig 46 darab borszeszbe helyezett tengeri állatot szerzett a gyűjtemény számára. Betegh Lajos 1902-ben 132 darab tengeri állatot, dr. Ferenczi Géza 53 darab kitömött madarat ajándékozott, dr. Szolga Ferencz 106 db ásványt és közetet, 9 db kövületet, 200 db szárított növényt és ifj. Sándor János 210 db szárított növényt ajándékozott. Vásároltatott kitömött emlősállat s hulló 24 darab.

Állománya 290 állat, 940 növény. 442 ásvány és közet s 192 kövület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár felügyelete és vezetése mellett megtekintheti.

A *gyűjtemény őre*: dr. Szolga Ferencz tanár.

Sándor János, A könyvtár története. (Keresztény Magvető, 1877. évf.) — Sándor János, A székelykereszturi unitárius gimnázium története. (Székely-Keresztúr, 1:96.) — Dr. Szolga Ferencz, Természettrajzi szertár. (Az 1901—902. évi értesítőben.)

SZÉKELYUDVARHELY. (Udvarhely várm.)

1252. Az ev. ref. kollégium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Bethlen János kancellár alapította 1670-ben, Apafy Mihály fejedelem 18 darabbal gyarapította. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 19.156 kötet, ezek között 6 ősnymtatvány és 152 régi magyar nyomtatvány, továbbá néhány térkép és 201 kézirat, öt teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára hetenként kétszer 2 órán át nyitva van. A tanárokon kívül az V—VIII. osztálybeli tanulók, továbbá az előljáróság engedélyével s térítvény, esetleg biztosíték letévése mellett idegenek is használhatják.

Évi javadalmazása 1200 korona, részint a kollégiumi alapból, részint a Kis József-féle alapítványból. 1902. évi gyarapodása 200 kötet.

Könyvtárnok: Kovács Dániel tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1848 után keletkezett. Zaturcsai Zathureczky Károly főhadnagy 1862-ben 28 darab lajstromozott érmet ajándékozott az intézetnek, melyet 1882-ig évenként gyarapított; nagykedei Fekete Sámuel 1868-ban 198 római, 82 görög és bizanczi s 126 magyar és erdélyi lajstromozott éremmel járult a gyűjtemény gyarapításához.

Állománya 80 darab régiség és 1490 érem, egy szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a Fekete Sámuel-féle éremgyűjtemény Árpád-kori denárjai s az erdélyi fejedelmek érmei; a Nyikó mellől gyűjtött kóbalták; a Budváról gyűj-

tött dák cserepek s néhány bronz eszköz; végül a Dániel család ezüst czimere.

Csak a Zathureczky- és Fekete-féle gyűjtemények vannak lajstromozva.

Mindeddig csupán ajándékozás és gyűjtés által gyarapodott. 1902. évi gyarapodása 1 régiség és 10 érem.

A gyűjtemény őre: Soly mossy Endre tanár.

c) Természetrzaji gyűjtemény.

1848 után keletkezett. Rendszeres gyűjteményé 1880-ban lett. Az erdélyi múzeum-egylet 75 ásvánnyal, dr. Fejérvári Lajosné 60 embertani táblával, Gönczi Lajos tanár 1200 száritott növénynyel s a m. kir. földtani intézet 170 kőzettel gyarapították.

Állománya 1280 állat, 1674 növény és 1103 ásvány, két szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei Udvarhelymegye flórája és faunája.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár vezetése mellett mindig megtekintheti.

Évi javadalmazása 400 korona, mely összesen az 1902. évben 1 állat szereztetett be, a többi vegytani eszközökre fordítottatott.

A gyűjtemény őre: Gönczi Lajos tanár.

Kis Ferencz, A székelyudvarhelyi ev. ref. kollégium történelme. (Sz.-Udvarhely, 1873.) — Gönczi Lajos, A székelyudvarhelyi ev. ref. kollégium multja és jelene. (Sz.-Udvarhely, 1895.) — Dr. Gyulai F., A székelyudvarhelyi ev. ref. gimnázium könyvtára. (Magyar Könyvszemle, 1895. évf.)

1253. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1893-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 208 kötet.

Czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 100 korona a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól.

Könyvtárnok: Weinberger Fanni.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

Állománya 70 állattani és 40 növénytani falitábla, 155 db ásvány, 50 db kőzet, 55 kristályminta, néhány csontváz és anatómiai minta.

A gyűjtemény őre: V a r g h a I d a.

1254. A m. kir. állami főredliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1872-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5126 kötet és 808 füzet, köztük 7 régi magyar nyomtatvány, öt teremben elhelyezve, a melyek egyike egyszerű olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cserdula-katalogusa van.

A tanárokon kívül kivételes esetekben elismervény mellett mások is használhatják. 1902-ben 380 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 1101 korona fordított gyarapítására, miből 180 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 921 korona.

Évi javadalmazása 900 korona, a tanszerátalányból, mely összesen az 1900. évben 474 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: B a r a b á s J e n ő tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1903-ban keletkezett.

Állománya mintegy 109 érem, egy dobozban elhelyezve.

A gyűjtemény őre: Az intézet igazgatója.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Adományokkal a m. k. földtani intézet és Molnár Károly gyarapították.

Állománya 1365 állat, ezek között 96 emlős, 129 madár, 39 hüllő, 27 hal, 955 rovar és 119 egyéb állat, továbbá 1585 növény, 617 ásvány, 528 kőzet és 122 kővület, a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 81 korona fordított gyarapítására, miből 1 állat és 15 ásvány szereztetett be. 1903. évi költség-előirányzata 250 korona.

A gyűjtemény őre: Molnár Károly tanár.

Dr. Vajda Emil, A székelyudvarhelyi m. k. áll. főreáliskola története. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1255. A r. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Keletkezésének nyomai 1801-ig vezethetők vissza. Rendszeresen 1851 óta gyarapittatik. Rieger Gottfried volt igazgató 464 kötetnyi könyvtárát ajándékozta az intézetnek, mely adomány külön kezeltetik.

Állománya 3417 kötet, ezek között 1 régi magyar kézirat, továbbá 12 térkép, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége: Nyujtódi Ferencznek testvére Nyujtódi Judith apáca számára irt imakönyve, magyar nyelvemlék 1526-ból.

Szerzeményi naplója és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják felsőbb hatósági engedéllyel s térítvény mellett. 1902-ben 145 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 430 korona fordítottott gyarapítására. miből 44 kötetet szereztek be. 1903. évi költségelőirányzata 660 korona.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Dr. Bakonyi József, kórházi igazgató Kolozsvárott, mintegy 800 darabból álló becses hazai éremgyűjteményét, mely szakszerűen van lajstromozva, ajándékozta az intézetnek.

Állománya mintegy 810 régiség és érem, a könyvtár helyiségében fiókokban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség kivételes esetekben megtekintheti.

1900. évi gyarapodása 3 db régiség és 5 db érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: Embery Árpád.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1883-ban keletkezett. (gyarapításához a m. kir. földtani intézet és a selmeczi bányagazgatóság járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1603 állat, ebből 16 emlős, 148 madár, 20 hulló, 29 hal, 978 rovar és 412 egyéb állat; továbbá 1293 növény és 1030 ásvány, hét nagy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van; szaklajstroma most készül. A rovarok katalógusa az 1889/90. évi értesítőben jelent meg.

A közönség a gyűjteményt, melynek sok állattani nevezetessége van, bármikor megtekintheti.

Az 1902. évben 492 korona fordítottatott gyarapítására, miből 35 állat, 30 növény és 30 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

A gyűjtemény őre: Tamás Albert.

Daróczi János, A székelyudvarhelyi r. k. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

SZÉKESFEHÉRVÁR. (Fejér vármegye.)

1256. A ciszterczi-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1724-ben keletkezett, midőn a Jézus-társaság az intézetet megalapította. A jezsuiták eltörlése után a könyvtár értéke-
sebb műveit a királyi biztos Pestre vitette, másik részét pedig eladatta. A könyvtár ezután a pálosok birtokába jutott, kiknek rövid ideig tartó szereplése után 1813-ban a cisztercziták tulajdona lőn.

Allománya 10,784 kötet, két teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és czédula-katalógusa van.

Az 1902. évben 941 korona fordítottatott gyarapítására.

1902. évi gyarapodása 73 kötet.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1814-ben keletkezett.

Allománya 2362 állat, 3955 növény és 1022 ásvány. egy nagy teremben elhelyezve, külön dolgozószobával.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmozása 200 korona a zircei apátság közpénztárából.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 450 kötet könyv és 473 db egyéb tárgy kölcsönöztetett ki belőle.

A gyűjtemények őre: Chinorányi Ede tanár.

A székesfehérvári főgimnáziumi könyvtárak. (Az 1899/900. évi értesítőben.)

1257. A fejérmegyei gazdasági egyesület könyvtára.

Az egyesület 1863-ban, könyvtára 1899-ben keletkezett. Adománnyal a m. kir. földmivelésügyi minisztérium gyarapította.

Állománya 250 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és írott katalógusa van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából mindennap d. u. 3-tól 5-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Schier Lajos egyes. titkár.

1258. A fejérvármegyei tanítótestület könyvtára.

1874-ben az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 900 kötet, egy terrmben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Velinszky Ferencz.

Velinszky Ferencz, A fejérmegyei tanítótestület könyvtárának leltári jegyzéke. (Székesfehérvár, 1901.)

1259. A fejérvármegyei és Székesfejérvár városi történelmi és régészeti egyesület jegyzékgyűjteménye.

A történelmi és régészeti egyesület első közgyűlését 1873 október 27-én tartotta, alapszabályai pedig 1874-ben nyertek megerősítést. 1878 november 6-án kiállítást rendezett a vármegyeházán, részvett az 1879. és 1896. évi budapesti országos, valamint az 1900. évi párisi világkiállításokon. Az 1892. évben történelmi kiállítást és ásatást rendezett.

Az egyesület tagjainak száma 205.

Alelnök: Károly János cz. püspök, nagyprépost;
titkár: Gebauer Miklós vármegyei főlevéltárnok; *pénztárnok*: Pápay Nándor kereskedelmi bankigazgató.

A régiséggyűjtemény 1879-ben keletkezett. Adományokkal Pauer János püspök, gróf Zichy János, dr. König Mór kanonok és Gersits Ferencz gyarapították.

Állománya ideiglenesen a papnevelő intézet két helyiségében van raktárszerűen elhelyezve.

Érdeklődők bármikor megtekinthetik.

A gyűjtemény őre: dr. Hattyufi Dezső áraszéki elnök.

A Fejér vármegyei és Székesfehérvár városi történeti és régészeti egyesület évkönyvei. (Székesfehérvár, 1885. és 1892.)

1260. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1854-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. 1888-tól midőn az intézet államivá lett, nagyobb arányokban fejlődött. Állománya 4095 kötet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 800 korona, mely összesen az 1902. évben 91 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Téri József tanár.

b) Természetrizsi gyűjtemény.

1855-ben keletkezett. Rendszeresen 1863 óta fejlesztetik. Állománya 895 állat, ebből 30 emlős, 151 madár, 8 hulló, 9 hal, 340 rovar és 357 egyéb állat; továbbá 217 növény, 838 ásvány, 116 kőzet és 90 kövület, két teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény őrének felügyelete alatt megtekintheti.

Az 1902. évben 141 korona fordítottatott gyarapítására a tanszerátalányból, mely összesen 7 állat és 8 növény szereztetett be. 1903. évi költségeloirányzata 300 korona.

A gyűjtemény őre: Örvény Iván tanár.

Borostyán Sándor, A székesfehérvári reáliskola története. 1854—1894. (Az 1894/95. évi értesítőben.)

1261. Püspöki könyvtár.

Az 1777 óta elhalt püspökök után maradt könyvek vannak benne összegyűjtve.

Állománya 10,000 kötet, köztük 250 ősnymtatvány, két teremben elhelyezve.

1262. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

A kolostorral egyidős, de a török háborúk alatt csaknem teljesen elpusztult, s 1720-ban alakult meg újból.

Állománya mintegy 2200 kötet, köztük 6 ősnymotatvány és több régi magyar nyomtatvány, két teremben elhelyezve.

Katalogusa most készül.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

Csupán adományozás útján gyarapodik.

Könyvtárnok: K u d e l k a G e l l é r t.

1263. Városi közkönyvtár.

1894-ben keletkezett. Néhai Nemsits Gyula városi pénzügyi tanácsos hagyatékából 183 kötetel gyarapodott.

Állománya 724 kötet, a főjegyzői hivatalban elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Betűrendes katalogusa van.

A könyvtárt mindenki használhatja. 1902-ben 68 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902. évi gyarapodása 183 kötet. 1903. évi költségelő-irányzata 200 korona a városi házipénztárból.

Könyvtárnok: T ó t h I s t v á n főjegyző.

1264. A Vörösmarty-kör könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Az 1859-ben megalakult első székesfehérvári kaszinó könyvtára a Vörösmarty-kör birtokába ment át.

Állománya 1045 kötet, négy szekrényben, külön teremben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. 1902-ben 341 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: V é r t e s s J ó z s e f tanár.

A székesfehérvári Vörösmarty-kör könyvtárának betűsoros jegyzéke. (Székesfehérvár, 1897., 1898. és 1901.)

SZEND. (Komárom vármegye.)

1265. *Katholikus népkönyvtár.*

1891-ben alapította gróf Esterházy Miklós Móricz.

Állománya 202 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 320 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 42 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Lakosy Kálmán plébános.

SZENICZ. (Nyitra vármegye.)

1266. *A magyar társaskör könyvtára.*

Állománya 1200 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Dvorzacek János tanár.

1267. *Népkönyvtár.*

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította 1901-ben.

Állománya 330 kötet, a plébánián elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll. 1902 novembertől 1903 októberig 702 olvasó 909 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Balázsy József plébános.

SZENTANTALFA. (Zala vármegye.)

1268. *Az olvasókör könyvtára.*

Az egyesület 1876-ban, könyvtára 1878-ban keletkezett.

Állománya 400 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköl-

csönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 280 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 110 korona fordítottatott gyarapítására.

SZENTDOMONKOS. (Heves vármegye.)

1269. Népkönyvtár.

1897-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium Állománya 128 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton és vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 48 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok: V á g á s y J á n o s tanító.

SZENTES. (Csongrád vármegye.)

1270. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeuma.

A társulat 1897-ben alakult meg Csallány Gábor indítványára s gyűjteményei ezzel egyidejűleg keletkeztek. A gyűjtemények a város tulajdonát képező épületben bérelt, két szobából álló helyiségben vannak elhelyezve és 1898-tól kezdve a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

A társulat tagjainak száma 1902-ben 159, évi javadalmazása 2696 kor. volt. *Elnöke*: Fekete Márton kir. tanácsos; *a tört. szakosztály elnöke*: Balogh János; *a régészeti szakosztály elnöke*: Balázsovits Norbert; *titkár*: dr. Berecz Sándor tanár.

a) Könyvtár és levéltár.

1897-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Bartha János nyug. albiró és özv. Gaál Sándorné járultak gyarapításához.

Állománya 1902 végén 2137 kötet, köztük 2 régi magyar nyomtatvány volt, továbbá 477 térkép, 36 kézirat és 223 oklevél, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A társulati tagok, esetleg nem tagok is vasár- és ünnepnap délután szabadon használhatják.

1902-ben 300 kötettel gyarapodott.

Könyvtárnok: Molecz Béla tanár.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Az állam 1898 óta évenként 600 koronával segélyezte.

Állománya 1902-ben 313 őskori s 6178 antik és régibb középkorbeli tárgy, 31 fegyver, 1235 újabbkori emlék, 26 kegyeleti tárgy és 7918 érem volt, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója s részben katalógusa is van.

A közönség vasár- és ünnepnapokon délután ingyen megtekintheti.

Az 1902-iki államsegélylyel Szentes határán eszközölt ásatásokból 750 db, vétel útján 70 db régiséggel és 146 éremmel gyarapodott.

A gyűjtemény őre: Csallány Gábor.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1897-ben keletkezett.

Állománya 1902-ben 7 eredeti hazai s 2 külföldi festmény volt, továbbá 111 metszet, fénykép stb., a könyvtári szobában elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: néhai Zoó János rajztanárnak kufsteini fogságában a rabkosztot ábrázoló festménye 1849-ből, továbbá Felsőbükki Nagy Pál 1824. évi olajfestményü képe.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Molecz Béla tanár.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1897-ben keletkezett.

Állománya 1902-ben 47 magyar s 1 a hazai nemzetiségekre vonatkozó etnografiai tárgy volt, a régiségtárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Nagyobb adománynyal Csallány Gábor járult gyarapításához.

Állománya 1902-ben 2 emlős, 5 madár, 1 hal, 382 rovar, 556

ásvány és kőzet s 27 kövület volt, a régiségtárban elhelyezve. 1906-ban 688 dbbal gyarapodott.

Szerzeményi naplója van.

A d) és e) *alatti gyűjtemények őre*: Csallány Gábor.

A csongrádmezei tört. és rég. társulat évkönyve. (Szentes, 1899.) — Molecz B., *A csongrádmezei tört. és rég. társulat könyvtára.* (Szentes, 1899.) — *Archaeologiai Értesítő,* 1897.) 1899. és 1900. évf.

1271. A kaszinó könyvtára.

1860-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3974 kötet, nyolcz szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköltés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll. 1902-ben 1970 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 158 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 480 korona.

Könyvtárnok: Kovács Lajos.

1272. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1871-ben keletkezett, midőn az intézet mint négyosztályú városi polgári iskola megnyílt. Nagyobb adománnyal Kis Pál szentesi ref. lelkész örökösei járultak gyarapításához, kik 1896-ban 500 kötetet ajándékoztak az intézetnek.

Állománya 6059 kötet, ezek között 14 régi magyar nyomtatvány, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapstroma van.

1902-ben 790 korona fordítottatott gyarapítására a tan-szerátalányból, miből 238 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 700 korona.

Könyvtárnok: Molecz Béla.

b) Régiség-gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 490 régiség, ezek között 16 őskori és 182 közép-

kori tárgy, 15 fegyver, 82 néprajzi tárgy és 7 gipszmásolat, továbbá 1444 érem, a tanári könyvtár helyiségében két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 86 db érem.

A gyűjtemény őre : dr. Berecz Sándor.

c/ Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 2027 állat, ezek között 19 emlős, 68 madár, 19 hüllő, 15 hal, 1880 rovar és 576 egyéb állat, továbbá 333 növény, 557 ásvány, 219 kőzet és 44 kővület, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Az 1902. évben 197 korona fordítottott gyarapítására a tanszerátalányból, miből 9 növény és 20 ásvány szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

A gyűjtemény őre : Derzsi Kovács Ferencz.

1273. A polgári olvasókör könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyokkal Balázsovics Norbert gimnáziumi igazgató gyarapította. Állománya 1183 kötet, egy teremben elhelyezve.

Leltára és katalógusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden kedden és pénteken d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. 1902-ben 540 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 20 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnok : Tergenyei Ferencz tanító.

Papp László, A szentesi polgári olvasókör története. (Szentes, 1893.)

SZENTGERICZE. (Maros-Torda vármegye.)

1274. Népkönyvtár.

1880-ban alapították Ürmösi Kálmán és Pethő Mózes.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap és csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 70 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

1903. évi költségeloirányzata 80 korona.

Könyvtárnok: M a j a y G á b o r állami isk. igazgató.

SZENTGOTTHÁRD. (Vas vármegye.)

1275. A cisztercita-rendház könyvtára.

A XVIII. század második felében keletkezett.

Állománya 5862 kötet, két teremben elhelyezve.

Betűrendes katalogusa van.

Csak a rend tagjai használják.

Az 1902. évben 43 korona 68 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: dr. B a r t h a T a m á s.

1276. A m. kir. állami gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1893-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a vallás- és közokt. m. kir. minisztérium s dr. Németh Antal főigazgató járultak a gyarapításához.

Állománya 703 kötet, köztük 6 ősnymtatvány és 6 régi magyar nyomtatvány, a tanári szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 200 korona a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 48 kötet.

Könyvtárnok: T a n c o M i k l ó s tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1893-ban keletkezett.

Állománya 2 régiség, 485 érem és 20 db papírpénz, a rajzteremben egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség kivételesen a gyűjtemény őrének felügyelete mellett megtökintheti.

1902. évi gyarapodása 39 érem.

A *gyűjtemény őre*: C s e l e y J ó z s e f tanár.

c/ Természetrajzi gyűjtemény.

1893-ban keletkezett.

Állománya 165 állat, köztük 13 emlős, 49 madár, 3 hüllő és 100 rovar; továbbá 98 ásvány, 2 kőzet és 1 kövület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény örékek felügyelete mellett megtekintheti.

Évi javadalmazása 400 korona a tanszerátalányból. 1902 évi gyarapodása 10 állat és 98 ásvány.

A *gyűjtemény őre*: Róna Jenő tanár.

SZENTPÉTER. (Nógrád vármegye.)

1277. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903 márczius 1-én alapította a felvidéki magyar köznevelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából mindennap tanítás után és vasárnap d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 20 fillér büntetés fizetendő.

Könyvtárnok: Simonidesz Pál tanító.

SZENTPÉTER. (Liptó vármegye.)

1278. Ev. iskolai könyvtár.

1886-ben keletkezett s 1890 óta használatik népkönyvtáru.

Állománya 120 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Az 1902. évben 60 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok: Dérer Frigyes tanító.

SZEPESBÉLA. (Szepes vármegye.)

1279. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak országos tanácsától kapott állami segélyből, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 150 kötet, a népkönyvtáregylet helyiségében elhelyezve.

Könyvtárnok: Neupauer Mihály.

SZEPESHELY. (Szepes vármegye.)

1280. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

Alapját a volt jezsuita-kollégium hagyatéka képezi.

Állománya 4254 kötet és 2 kézirat, két teremben elhelyezve.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. 1902-ben 13 kötet kölcsönzött ki belőle.

Az 1902. évben 106 kor. fordítottat gyarapítására, miből 54 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: dr. Stuckner János tanulm. felügyelő.

SZEPESOLASZI. (Szepes vármegye.)

1281. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903 január 15-én alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből; a könyvtár ennek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 346 kötet, a mezőgazdasági körben egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden délután 5-től 8 óráig nyitva áll. Az 1903. évben 228 kötet kölcsönzött ki belőle.

Könyvtárnok: Benne Lajos tanító.

Leltár a F. M. K. E. által Szepesolasziban létesített népkönyvtár könyvgyűjteményéről.

1282. A mezőgazdasági kör könyvtára.

1871-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 421 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden délután 5-től 8 óráig nyitva áll. Használati díj heti 6 fillér.

1902-ben 297 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

SZEPESVÁRALJA. (Szepes vármegye.)

1283. A kaszinó könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Csáky Kálmán gróf Jókai összes műveivel ajándékozta meg.

Állománya 1500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. e. 9-től 12 óráig nyitva áll. Használati díj évi 2 korona.

Könyvtárnok: Feuermann Márk tanító.

SZÉPLAK. (Küküllő megye.)

1284. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította.

Állománya 102 mű 113 kötetben.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton nyitva áll. Az 1903. év első felében 98 kötetet használtak belőle.

SZERBKERESZTUR. (Torontál vármegye.)

1285. Szerb iskolai könyvtár.

1880-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtáruul szolgál.

Állománya 260 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűrendes lajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és szombaton d. u.

4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 153 egyén 208 kötetet kölcsönzött ki.

Évi javadalmazása 5 korona.

Könyvtárnok: Mouty Simon.

SZERBNAGYSZENTMIKLÓS. (Torontál vm.)

1286. Az új kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1883-ban, könyvtára 1888-ban keletkezett.

Állománya 391 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóhelyiség mindennap állandóan használható.

Kikölcsönzés céljából minden délután 5-től 7 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: dr. Kassovier Henrik.

SZIGETVÁR. (Somogy vármegye.)

1287. Az olvasó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1867-ben, könyvtára 1882-ben keletkezett.

Állománya 556 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 270 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Eckert Aladár.

SZILÁGYCSEH. (Szilágy vármegye.)

1288. Az E. M. K. E. ifjusági könyvtára.

1892-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 192 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűsoros lajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig

nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 88 egyén 106 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Sarkadi Sándor.

SZILÁGYNAGYFALU. (Szilágy vármegye.)

1289. Ifjusági és népkönyvtár.

1876-ban keletkezett.

Állománya 209 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton és vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 15 nap. 1902-ben 540 kötet kölcsönzötetett ki belőle.

Az 1902. évben 63 kor. 90 fillér fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 40 korona.

Könyvtárnok: Szabó Lajos állami isk. tanító.

SZILÁGYSOMLYÓ. (Szilágy vármegye.)

1290. Az állami iskola népkönyvtára.

1885-ben keletkezett.

Állománya 107 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj heti 10 fillér. 1902-ben 80 egyén használta a könyvtárt.

Évi javadalmazása 30 korona.

Könyvtárnok: Csoma Mária állami isk. tanítónő.

1291. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1832-ben, könyvtára 1861-ben keletkezett.

Állománya 3702 kötet, kilencz szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként négyszer esti 6-tól 7 óráig nyitva áll. Használati díj havi 40 fillér. 1902-ben 3200 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Ágotha Antal.

Ágotha Antal, A szilágysomlyói kaszinó-egylet könyveinek jegyzéke. (Szilágy-Somlyó, 1900.)

**1292. A m. kir. állami felső leányiskola
gyűjteményei.**

a) Könyvtár.

1899-ben keletkezett.

Állománya 146 kötet, az irodában levő könyvszekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és katalógusa van.

Az 1902. évben 118 kór. 60 fillér fordítottatott javadalmasására, miből 39 kötet szereztetett be.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1898-ban keletkezett.

Állománya 2 hüllő, 1 db emberi csontváz, egy-egy szét-szedhető fül, szem és mellkas, 78 ásvány és 6 kőzet.

A gyűjtemények őre: Csőke Teréz tanítónő.

1293. A minorita rendház könyvtára.

Állománya 467 kötet, egy szobában elhelyezve.

Leltára van.

Könyvtárnok: Mahalcsik M. házfőnök.

**1294. A minoriták r. kath. püspöki algimnáziumá-
nak gyűjteményei.**

a) Könyvtár.

1829-ben keletkezett, midőn az intézet a kath. papság adományából megalakult. Rendszeresen 1890 óta fejlesztetik. mióta Schlauch Lőrincz bibornok nagyváradi püspök tartja fenn az intézetet.

Állománya 1437 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalógusa van.

A tanárokou kívül mások is használhatják biztosíték letétele mellett.

Évi javadalmazása 600 kor. a nagyvárad i róm. kath. püspökségtől. 1902. évi gyarapodása 48 kötet.

Könyvtárnok: Schmal Rezső tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 322 érem, a gimnáziumi levéltár szekrényében elhelyezve.

1902. évi gyarapodása 14 érem.

A gyűjtemény őre: Mahalcsik B. igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1829-ben keletkezett.

Állománya 58 állat, egy rovargyűjtemény, 277 növény és 485 ásvány, két szobában s a tanteremben levő két szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség az évről vizsgálatok alkalmával szokta megtekinteni.

Évi javadalmazása 200 korona a nagyvárad i r. k. püspökségtől. 1902. évi gyarapodása 20 állat.

A gyűjtemény őre: Fetzler János Ferencz tanár.

1295. A polgári olvasókör könyvtára.

1891-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Szilágy-Somlyó város gyarapította.

Állománya 426 kött, négy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden délután 4-től 5 óráig nyitva áll. Használati díj naponként 2 fillér. 1902-ben 500 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: Báthory Géza.

SZILL. (Sopron vármegye.)

1296. A róm. kath. olvasókör könyvtára.

1884-ben, az olvasókörrel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Csigi Vincze plébános gyarapította.

Állománya 240 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem minden vasárnap, szerdán és pénteken az esti órákban használható. Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap este nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hét, azontul heti 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 188 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 45 kor. fordítottat gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 40 korona.

SZINYÉRVÁRALJA. (Szatmár vármegye.)

1297. A róm. kath. legényegylet könyvtára.

1891-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Meszlényi Gyula püspök és Frank József kanonok gyarapították.

Állománya 228 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából állandóan nyitva áll. 1902-ben 52 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

SZÖLLŐSGYÖRÖK. (Somogy vármegye.)

1298. Az olvasókör könyvtára.

1872-ben keletkezett.

Állománya 1700 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Használók számára minden délután nyitva van. Használat díj minden kikölcsönzött könyv után 4 fillér.

Könyvtárnok: R á t k a y L a j o s.

A szöllősgyöröki olvasókör könyveinek lajstroma. (Székesfehérvár, 1877.)

SZOLNOK. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

1299. Jász-Kun-Szolnok vármegye gazdasági egyesületének könyvtára.

Az egyesület 1857-ben, könyvtára 1865-ben keletkezett.

Állománya 753 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és írott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsonzés céljából mindennap d. u. 2-től 4-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Tamásy István egyes. s.-titkár.

Egyesületi évkönyv. (1857—1883.) — Gazdasági évtesítő. (Szolnok, 1884—1900.)

1300. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1877-ben keletkezett, midőn az intézet nagygyimnáziummá lett. Rendszeresen 1887 óta fejlődik, mióta az állam az intézetet a Szt.-Ferencz-rendiektől átvette.

Állománya 3330 kötet és 172 térkép, egy teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 900 kor. a tanszerátalányból, mely összesen az 1903. évben 120 kötet és 1 térkép szereztetett be.

Könyvtárnok: Wollek Géza.

b) Régiség-gyűjtemény.

1877-ben keletkezett.

Állománya 14 őskori s 44 középkori tárgy, 2 gipszmásolat s 1174 érem, az ifjusági könyvtár helyiségében egy üveg-szekrényben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: egy őskori csont nyakláncz és egy bronz tükörlap-töredék.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: Németh Illés.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1877-ben keletkezett.

Állománya 4324 állat, 258 növény, 681 ásvány, 74 kőzet és 131 kövület, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Évi javadalmazása 100 kor. a tanszerátalányból, mely összegben az 1908. évben 14 állat szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Koválik József.

Karkecz Alajos, Szolnok város közoktatásának és plébániájának története. (Szolnok, 1885.) — Iványi Éde. A szolnoki m. k. állami főgimnázium története. 1831—1896. (Szolnok, 1896.)

1301. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1754-ben keletkezett. Az 1783/84. évben felosztott kassai és nagyváradai kolostorok könyvtáraival gyarapodott.

Állománya 3328 kötet, köztük 1 db ösnyomtatvány és 9 db régi magyar nyomtatvány, 1 térkép, 2 kézirat és 1 földgömb, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma most készül.

Csak a rend tagjai használják.

1902. évi gyarapodása 30 kötet.

Könyvtárnok: Hermann Tádé.

1302. A szolnoki ipartestület és iparos ifjusági önképző-egyesületek könyvtára.

1877-ben keletkezett. Adományokkal a felosztott népkör, Kreutzer Balázs elnök, a m. k. kereskedelmi minisztérium és a debreczeni iparkamara gyarapították.

Állománya 1743 kötet, hat szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4 óráig és csütörtökön esti 7-től 8-ig nyitva áll. Az 1902. évben 2500 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902-ben 98 korona fordított gyarapítására.

1303. A vasuti altiszti olvasóköri könyvtára.

1895-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 653 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és szombaton d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. 1902-ben 480 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 72 korona 80 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnokok: Stadler Albert és Simon Ferencz.

SZOMBATHELY. (Vas vármegye.)

1304. Az áll. segélyezett községi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Az intézet könyvtára a polg. iskola könyvtárával közös volt és lajtsroma közösen vezetett egészen 1901. évi június 30-ig. Ekkor a közös könyvtár a két intézet között szétosztott, miután a kereskedelmi iskola a polgáritól teljesen különvált. A polgári iskola 1886-ban létesült, a közös könyvtár tehát ekkor keletkezett. Azonban a keresk. iskola első osztálya az 1890. évben megnyitván, ezótától már a könyvtár szaporításánál a kereskedelmi szakirány is figyelembe vétetett; a keresk. iskola most már különálló könyvtárának keletkezési ideje tehát az 1890. év.

Állománya 473 kötet, egy szobában elhelyezve.

Leltárkönyve és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül más megbízható személyek is használhatják elismervény ellenében.

Évi javadalmazása a minisztériumtól költségvetésileg engedélyezett 200 korona. 1902. évi gyarapodása 36 kötet.

Könyvtárnok: V a r g h a L a j o s tanár.

b) Áruismereti gyűjtemény.

Állománya 400 darab.

1305. A kereskedelmi kör könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 230 kötet, egy szokrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer esti 8-tól 10 óráig nyitva áll.

Az 1902. évben 158 korona 55 fillér fordítottatott gyarapítására.

1306. A prémontrei kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűleg az intézettel egyidejűleg a XVIII. század végén keletkezett. 1863/64-ben mintegy 2000 művet tartalmazott 3750 kötetben. 1881/82-ben vétel útján az Obermayer-féle teljesen modern könyvtárral gyarapodott, mely 2070 művet tartalmazott 8451 kötetben. Rendezve és lajstromozva három ízben volt: 1871/72-ben, 1881/82-ben és 1894/95-ben.

Állománya 7002 mű 13.223 kötetben és 2748 füzetben; 49 régi térkép és 64 db kézirat. Ezek között 1 ösnyomtatvány és 10 latin nyelvű régi hazai nyomtatvány, egy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel. A könyvtár különös nevezetességei 12 db Peutinger-féle tábla.

A tanárokon kívül mások is használhatják térítvény mellett. Évi javadalmazása 700 korona. 1902. évi gyarapodása 140 kötet, 193 füzet és 1 db kézirat.

Könyvtárnok: dr. Dallos József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.

Állománya 1901 érem, a vasvármegyei kultur-egyesület régiségtárában elhelyezve.

A közönség a gyűjteményt megtekintheti.

Csupán ajándékozás útján szaporodik. Így az 1902. évben 31 éremmel.

A gyűjtemény őre: Kárpáti Kelemen tanár.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

Az intézettel egyidejűleg keletkezett. Rendszeresen 1870 óta fejlesztetik.

Állománya 59 emlős, 169 madár, 30 hüllő, 48 hal, 900 rovar s 124 egyéb állat, továbbá 5851 növény, 800 ásvány s 395 közet, egy teremben elhelyezve.

Évi javadalmazása 300 korona, 1902. évi gyarapodása 6 állat.

A gyűjtemény őre: Csiga-házi Ernő tanár.

Rómer Flóris, Három nap hazánk északnyugati határán. V. Szombathely. (Arch. Értesítő, I. k.) — Lipp Vilmos, A szombathelyi főgimnázium régiséggyűjteménye. (U. ott, II. k.) A szombathelyi kir. kat. főgimnázium története. (Az 1889/90., 1890/91. és 1892/93. évi értesítőkbén.) — A szombathelyi kir. kath. főgimnázium tanári könyvtárának czimjegyzéke. (Az 1895/96. és 1896/97. évi értesítőkbén.) — A szombathelyi kir. kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteményének leltára. (Az 1897/98. évi értesítőben.)

1307. Püspöki könyvtár.

1777-ben, a szombathelyi püspökséggel egyidejűleg keletkezett s egyes püspökök hagyatékából gyarapodott.

Állománya 12.980 kötet és füzet, köztük 4 db régi magyar nyomtatvány, továbbá 20 db metszet, a püspöki palota öt termében elhelyezve.

Szaklajstroma és betürendes katalogusa van.

Csak a püspök engedélyével használható.

1308. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

1790-ben keletkezett. Adományokkal Szily és Herzán püspökök, továbbá Lipovics kanonok gyarapították.

Állománya 11.211 kötet, ezek között 61 őnyomtatvány és 14 középkori kézirat, egy szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa és szaklajstroma most készül.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. 1902-ben 85 kötetet használtak belőle.

1902. évi gyarapodása 11 kötet.

Fejérpataky L., Középkori kéziratok a szombathelyi papnevelde könyvtárában. (Magyar Könyvszemle, 1894. évf.)

1309. A vas megyei gazdasági egyesület könyvtára.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. földmivelésügyi minisztérium gyarapította.

Állománya 900 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A tagok részére kikölcsönzés czéljából bármikor nyitva áll.

Az 1902. évben 200 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok : R ö s z l e r K á r o l y egyes. titkár.

A vas megyei gazdasági egyesület monografiája. (Szombathely, 1896.)

1310. A vasvármegyei kultur-egyesület múzeuma.

Az egyesület 1899 októberben alakult meg. 1900 februárban birtokába vette a 28 évi fennállás után megszüntetett vasvármegyei régészeti egyesület régiséggyűjtőjét. 1900 októberben megkapta a városi közkönyvtár összes könyveit. Nép- és természetrajzi gyűjteménye, továbbá képtára most van alakulóban. Önálló múzeumi épület emelésének költségeire az állam 1901-ben 40.000 kor. rendkívüli segínyt engedélyezett az egyesületnek, mely évi 5000 koronás részletekben van az állami költségvetésbe felvéve.

A gyűjtemények közül a régiséggyűjtő a püspöki palotában, a könyvtár a Kossuth-Lajos utca 1. sz. alatt bérelt helyiségekben, a néprajzi gyűjtemény Vas vármegye székháza egyik termében van elhelyezve. A gyűjtemények 1900-tól a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak.

Az egyesület tagjainak száma 701. Évi kiadásai 3525 koronát tesznek ki.

Elnöke: gr. Batthyány Lajos; *alelnökök:* Bezéredí István alispán és Brenner Tóbiás polgármester, *könyvtárigazgató:* Jánošy Gábor; *múzeumi igazgató:* Kárpáti Kelemen titkár.

a) Könyvtár.

1880-ban keletkezett. Alapját a feloszlott kaszinó könyvtára képezte, melyhez a szombathelyi ifjusági kör könyvtára járult. 1899-ben és 1900-ban évenként 1000 kor., 1902-ben 800. 1903-ban 800 kor. állami segélyben részesült. 1900 óta a vasvármegyei sajtótermékeknek a győri kir. ügyészséghez beérkező kötelező példányaival gyarapodik, miből az 1902. év végeig 10863 db jött be.

Állománya az 1902. év végén 6315 kötet, 1831 térkép és 37 kézirat, 4 helyiségből álló bérházban (Kossuth L.-u. 1. sz.) elhelyezve. 1903-ban 3205 kötettel és füzettel gyarapodott.

Szerzeményi naplója, szaklapstroma és nyomtatott katalógusa van.

Az egyesület összes tagjai ingyen használhatják, 2 korona biztosíték letétele után pedig bárki igénybe veheti. Használók számára július és augusztus hónapok kivételével minden csütörtökön és vasárnapon d. e. 11-től 12 óráig nyitva van.

Könyvtárnok: Horváth János tanító.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. A szombathelyi püspökség s Ritnicz Lajos volt káptalani nagyprépost a birtokukban levő sabariai régiségekkel, továbbá Nagy Sándor földbirtokos 2000 koronás alapítvánnyal járultak fejlesztéséhez. Az állam 1900-tól 1902-ig évenként 800, 1903-ban 500 koronával segélyezte.

Állománya az 1902. év végén 1727 óskori s 2572 antik és régibb középkori tárgy, 97 fegyver, 1216 újabbkori emlék, 23 kegyeleti tárgy és 5095 érem, a püspöki palota földszinti folyosóján, udvarán és egy nagy termében elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: római feliratos kövek, római-kori szobrok és domborművek, őskeresztény sarkophag, a velemi-szentvidi gazdag bronzlelet, egy súlyos aranycsatt a régibb középkorból stb.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a tavaszi és nyári hónapokban minden vasár- és ünnepnapon szabadon megtekintheti.

1901. és 1902. évi gyarapodása 1006 db régiség és 283 érem. 1903-ban a velemszentvidi ásatásokból közel 200 dbbal gyarapodott.

c) Néprajzi gyűjtemény.

1900-ban keletkezett.

Állománya 532 vasmegyei etnografiai tárgy, a vármegye házában elhelyezve. 1901-ben és 1902-ben évi 400, 1903-ban 500 kor. államsegélyben részesült.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

1903-iki gyarapodása az államsegélyből eszközölt vásárlásokból 337 db.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: Kárpáti Kelemen tanár.

Balogh Gy. jelentése a szombathelyi múzeum ügyéről. (Arch. Értesítő, IV. k.) — A vasmegyei régészeti egyeslet évi jelentése I—XIII. évfolyam (Szombathely, 1873—1895.) — Lipp Vilmos, Renaissancekori tárgyak a vasmegyei régiségtárból. (Arch. Értesítő, 1883. évf.) — A vasmegyei régészeti egyeslet évkönyre I—XXIV. évf. (Szombathely, 1873—1897.) — A szombathelyi közkönyvtár műveinek címtára 1880—1895. (Szombathely, 1895.) — Szombathely városi közkönyvtár. 1899, 900. évi szaporulat. (Szombathely, 1901.) — A vasvármegyei kultur-egyesület könyvtárának címjegyzéke, 1903. (Szombathely, 1903.)

SZOMOLNOK. (Szepes vármegye.)

1311. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 291 kötet, a községházán elhelyezve.

Az 1902. évben 134 olvasó 496 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: O r a f t s i k J á n o s tanító.

SZOMOR. (Komárom vármegye.)

1312. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelési minisztérium.

Állománya 101 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. e. 11-től 12-ig és d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 50 egyén 62 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: F r é e s z J á n o s tanító.

SZŐREGH. (Torontál vármegye.)

1313. Iskolai könyvtár.

1880-ban keletkezett s 1900 óta szolgál népkönyvtáru.

Állománya 432 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Betűsoros katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 108 egyén 174 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: B á l i n t h Ö d ö n igazgató-tanító.

SZTANISICS. (Bács-Bodrog vármegye.)

1314. A polgári olvasó-egylet könyvtára.

1873-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 4500 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként háromszor d. u. 3-tól 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hónap, azontul 10 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben az olvasóteremben 182 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 279 kötet.

1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnok : Brand Antal tanító.

SZTÁRA. (Somogy vármegye.)

1315. A D. K. E. népkönyvtára.

1902 április 19-én állította fel a dunántuli közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 20 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 159 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok : Mayer Ignác tanító.

SZTROPKÓ. (Zemplén vármegye.)

1316. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1774-ben keletkezett.

Állománya 995 kötet, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Megbízható egyének térítvény ellenében kölcsön is kaphatnak belőle könyveket.

Könyvtárnok : Jablonszky Kornél házfőnök.

SZUCSÁK. (Kolozs vármegye.)

1317. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa útján kapott állami segélyből.

Állománya 102 mű 110 kötetben.
 Kikölcsönzés céljából minden hétfőn nyitva áll.
 Az 1908. év első felében 87 olvasó használta a könyvtárt.

SZÜCSI (Heves vármegye.)

1318. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. kereskedelemügyi minisztérium.
 Állománya 124 kötet, egy szekrényben elhelyezve.
 Nyomatott katalógusa van.
 Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10 óráig
 nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul 1 korona
 büntetés fizetendő. 1902-ben 205 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Krupicz er Margit.

SZURDOKPÜSPÖKI. (Heves vármegye.)

1319. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földművelésügyi minisztérium.
 Állománya 120 kötet, egy szekrényben elhelyezve.
 Lajstroma van.
 Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u.
 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.
 1902-ben 200 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 20 korona fordított g y ar ap it á s á ra.

Könyvtárnok: Hegedüs Jenő tanító.

TAB. (Somogy vármegye.)

1320. A D. K. E. népkönyvtára.

A dunántuli közművelődési egyesület alapította az orsz.
 tanácstól kapott javadalomból.

A község házában van elhelyezve és az előljá r ó s á g g o n d o -
 z á s a a l a t t á l l .

1321. A kaszinó köngvtára.

1878-ban keletkezett.

Állománya 2000 kötet, egy teremben elhelyezve.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Szabó Albin.

TABAJD. (Fehér vármegye.)**1322. Iskolai és népkönyvtár.**

1871-ben alapította a népoktatási kör.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából mindennap állandóan nyitva áll.

A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 120 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 1 kor. 8 fillér fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Varga Lajos ref. tanító.

TAHITÓTFALU. (Pest vármegye.)**1323. Népkönyvtár.**

1902 november 1-én alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa.

Állománya 331 kötet, a polgári olvasókör helyiségében elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 8-tól 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 307 egyén 319 kötetet kölcsönzött ki belőle.

1903. évi költségelőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Fülöp Béla az olvasókör titkára.

TALLÓS. (Pozsony vármegye.)**1324. Községi népkönyvtár.**

1897-ben alapította a gazdakör.

Állománya 378 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Irott és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán, szombaton és vasárnap d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. 1902-ben 1364 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 32 kor. 18 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Krisztinus Lajos.

TARNASZENTMIKLÓS. (Heves vármegye.)

1325. Róm. kath. népkönyvtár.

1898 április 23-án alapította a róm. kath. iskolaszék.

Állománya 178 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasár- és ünnepponon d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1902. évben 135 egyén 160 kötetet használt.

1903. évi költségeloirányzata 40 korona.

Könyvtárnok: Dutkay Dezső tanító.

TARNAZSADÁNY. (Heves vármegye.)

1326. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 150 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 229 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Fodor István kántortanító.

1327. Iskolai és népkönyvtár.

1888-ban keletkezett.

Állománya 183 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Irott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 4 óráig

nyitva áll. A kölcsönzés tartama 7 nap. 1902-ben 114 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 10 kor. fordítottot gyarapítására.

Könyvtárnok: Fodor István kántortanító.

TARNÓCZ. (Nyitra vármegye.)

1328. *Népkönyvtár.*

A F. M. K. E. alapította 1908-ban az országos tanácstól kapott állami segély felhasználásával, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 218 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnok: Patkós Balázs körjegyző.

TATA. (Komárom vármegye.)

1329. *A kegyes-tanítórend házi könyvtára.*

1770 körül keletkezett.

Állománya 8000 kötet, ezek között 2 ösnyomtatvány, több régi magyar nyomtatvány és 9 térkép, két teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Használók számára a szükséghez képest nyitva van. 1902-ben 27 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona a tárház pénztárából.

Könyvtárnok: Pintér Elek.

1330. *A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának gyűjteményei.*

a) Könyvtár.

1865-ben keletkezett.

Állománya 2397 kötet és 40 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használják.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 48 kötet.

Könyvtárnok: Schüssler Albert.

b/ Régiség-gyűjtemény.

1900-ban keletkezett.

Állománya 16 római régiség és 132 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

c/ Természetrajzi gyűjtemény.

1860 körül keletkezett. Ujváry József ügyvéd ásványgyűjteménnyel gyarapította.

Állománya 16 emlős, 10 madár, 10 hüllő és 1 hal; 300 növény, 500 ásvány, 85 kőzet és 23 kőület, egy szobában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: Pintér Elek.

1331. A tatai és tóvárosi kath. legényegylet könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Cser Vendel, Háber József, Mészáros István, Henel Gyula, Major László és Mohl Adolf gyarapították.

Állománya 320 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. Használati díj heti 2 fillér. 1902-ben 407 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 12 korona 64 fillér fordítottatott gyarapítására.

1332. A tatai és tóvárosi polgári olvasókör könyvtára.

1872-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 944 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 1-től 3-ig nyitva áll. Használati díj egy hétre 2 fillér.

Könyvtárnokok: Mészáros János és Mezei József.

A tatai és tóvárosi polgári olvasókör könyvtári jegyzéke. (Tata, 1903.)

TATABÁNYA. (Komárom vármegye.)

1333. A D. K. E. vándorkönyvtára.

1900-ban alapította a dunántúli közművelődési egyesület. Állománya 398 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton este 8-tól 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 319 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Hajnal Nándor.

TÉCSÓ. (Máramaros vármegye.)

1334. Az olvasóköri könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 227 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 29 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 116 kötet.

1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Kisfaludy Ferencz.

TEMESVÁR. (Temes vármegye.)

1335. A délmagyarországi természettudományi társulat múzeuma.

A társulat 1874-ben középiskolai tanárok, orvosok és természetvizsgálók nyilvános felolvasásainak kifolyásaként keletkezett. Kezdetben könyvek gyűjtésére fektette a főszűlt; 1877-ben indítványozta dr. Kuhn Lajos társ. titkár egy természetrajzi múzeum létesítését, nyilvános előadási terem építésével kapcsolatban. A gyűjtemények kezdetben a reáliskolában állítottak fel. 1888-ban a Temes vármegye tulajdonát képező múzeumi palotában, a történelmi és régészeti társulat gyűjteményeivel együtt, három teremben helyeztettek el. A gyűjteményekre 1902-ben 1700 korona for-

dittatott. 1908. évi költségelőirányzata 260 kor. ásványgyűjteményre, 200 kor. rovargyűjteményre és 106 kor. növénygyűjteményre. A társulat 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte gyűjteményeit.

A társulatnak 243 tagja van. 1902. évi bevételei 2700 koronát tesznek ki, kiadásainak összege pedig 2200 kor. 1903. évi költségvetése: 1920 kor. bevétel és 1780 kor. kiadás.

A társulat elnöke: dr. Molnár Viktor temesmegyei főispán; *alelnökök:* dr. Breuer Ármin tiszti főorvos és dr. Laky Mátyás főreáliskolai igazgató; *főtitkár:* Tókécs Lajos főgimnáziumi tanár; *titkár:* dr. Privorszky Alajos főreáliskolai tanár.

a) Könyvtár.

1874-ben keletkezett. 1900-ban dr. Bécsi Gedeon volt temesvári kórházi főorvos 450 kötetnyi könyvtárával gyarapodott. Dr. Reiner 200 koronával, dr. Pollák Ede és dr. Tauffer Jenő főorvosok 100—100 koronával gyarapították.

Állománya 1902 végén 2338 kötet, 18 térkép és 1 metszet volt, két teremben elhelyezve.

Lajstromozása folyamatban van.

A társulat tagjain kívül térítvény mellett mások is kaphatnak belőle könyveket egy havi használatra. 1902-ben 94 kötetet kasználtak a könyvtárban s 120 térítvényen 136 kötet kölcsönöztetett ki.

1902. évi javadalmazása 36 kor. 1902. évi gyarapodása 67 kötet.

Az 1903. év folyamán az egész könyvanyag addig is, míg az állam, a vármegye és a város egyesült áldozatából emelendő nagy múzeum-palotában lesz a többi temesvári tudományos gyűjteményekkel egyesíthető, letétképen a városi könyvtárnak adatott át.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1877-ben keletkezett. Ide kerültek 1877-ben Merkl Ede rovargyűjteménye, 1878-ban Vuchetich Ferencz délmagyarországi herbariuma, 1879-ben az osztrák-magyar államvasutak délvidéki uradalmáiban található fanemek teljes gyűjteménye. 1881-ben került a múzeumba a murányi masztodon lelet, melyet 1886-ban a magy. kir. földtani intézetnek engedvén át, ezért cserébe 346 darabból álló paleontológiai gyűjtemény birtokába jutott. Holub Emil, kinek afrikai utjához a társulat anyagi segélyvel járult. 1888-ban nagybecsű nép- és természetrajzi gyűjteményt ajándékozott a múzeumnak. Végül 1897-ben ifj.

Elter János 200 dbból álló ásványgyűjteménnyel járult gyarapításához. 1902-től évenként 500 kor. állami segélyben részesült. 1903-ban még egy szobát kapván a múzeumi palotában, gyűjteményei újból rendezve állítottak fel.

Állománya 1902-ben 18 emlős, 179 madár, 30 hüllő, mintegy 100 faj rovar 3000 darabbal, 80 faj lepke, 60 faj madártojás, 2 emberi koponya, 9 db ősláti maradvány, 57 borszesz preparatum, 970 db csiga, 1270 kővület, 200 db ásvány, 3500 db növény és 149 fajta fa, összesen 7924 db volt.

Leltára most készül.

A közönség minden délelőtt 8-tól 1 óráig, és pedig hét-köznapokon 60 fillér, vásár- és ünnepnapokon 20 fillér belépődíj lefizetése mellett megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 970 kővület. Az 1903-iki állami segélyből egy 24 darabból álló vaskői és dognácskai gyűjtemény és egy 2000 dbból álló délmagyarországi tojásgyűjtemény szereztetett be.

A *gyűjtemények őre*: Tőkés Lajos főitkár; egyéb alkalmazottak: Aradi Viktor műegyetemi hallgató és egy szolgálja.

1902-ben 621 látogató tekintette meg a gyűjteményt.

Természettudományi évkönyv I—II. évf. (Temesvár, 1875—76.) — Természettudományi Füzetek I—XXIV. évf. (Temesvár, 1877—1903.) — A délmagyarországi természettudományi társulat módosított alapszabályai. (Temesvár, 1889.) — Ries Ferencz, A délmagyarországi természettudományi társulat története. (Temesvár, 1899.) — Tőkés Lajos, A délmagyarországi természettudományi társulat palaeontologiai új gyűjteményének ismertetése és lajstroma. (Temesvár, 1902.)

1336. A délmagyarországi történelmi és régészeti múzeumtársulat gyűjteményei.

Az 1872-ben id. Ormós Zsigmond temesmegyei főispán kezdeményezésére megalakult délmagyarországi történelmi és régészeti társulat alapította. 1876-ig a csanádi püspök palotájában volt elhelyezve, akkor került a Wellauer-féle épületbe, melyet 1880-ban már egészen elfoglalt. Új palotáját 1888-ban emeltette Temes vármegye s ennek berendezése után 1891-ben újból megnyitott a közönség számára. Az összes gyűjtemények 1898 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt állanak. A történelmi és régészeti társulat 1885-ben egyesült az 1882-ben keletkezett délmagyarországi múzeum-egyesülettel, és ezóta délmagyarországi törté-

nelmi és régészeti múzeum-társulat nevet visel. A társulat 1902-ben megindította a mozgalmat, hogy gyűjteményei és a Temesvárt létező többi tudományos gyűjtemények számára egy nagy múzeum-palota emeltessék; a város alkalmas telken kívül 100.000 koronát, a vármegye ugyanily összeget ajánlott fel erre a célra, a 400 000 koronára tervezett építkezési költségekhez az államtól várva a további hozzájárulást. A mozgalom élén a helyi hatóságok és kulturális intézmények képviselőiből kiküldött bizottság áll.

Az egyesület tagjainak száma 1902 végén 204 volt.

1902. évi költségvetése: 4360 kor. bevétel és 4030 kor. kiadás az államsegélyen kívül.

Elnök: dr. Molnár Viktor főispán; *igazgató:* Kabdebo Gergely alispán; *tilkások:* dr. Berkeszi István és Cseh Lajos tanárok.

a) Könyvtár.

1872-ben keletkezett. Főleg a rokon társulatok és a hazai tudományos intézetek, valamint egyesek ajándékkönyveiből létesült és jelenleg is leginkább ily módon gyarapodik. Idősb Ormós Zsigmond főispán 1895-ben mintegy 300 kötetnyi könyvtárát hagyományozta a társulatnak. Adományával gyarapította még Kovács Ákos temesvári főmérnök.

Állománya 1902 végén 4202 darab könyv, 65 térkép és 1661 kézirat volt, egy teremben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója s részben nyomtatott, részben írott szaklajstroma van.

Használók számára vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll, a mikor bárki használhatja a könyvtár olvasótermét. Kikölcsönzés van a tagok számára, idegenek pedig kötetenként 2 korona biztosítékot s 20 fillér használati díjat tartoznak fizetni.

1902. évi gyarapodása 82 kötet és 90 füzet.

1903-ban letétkéjén a városi könyvtárnak adatott át.

b) Régiségtár és iparművészeti gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Alapját a környékbeli ásatásokból származó őskori leletek vetették meg. Nagyobb adományokkal id. Ormós Zsigmond főispán járult gyarapításához. 1898-ban és 1899-ben évenként 600, 1900-ban 1000, 1901-ben 600, 1902-ben régészeti czélokra 600 s iparművészeti beszerzésekre 1500 kor., 1903-ban régészeti czélokra 500 kor. állami segélyben részesült. 1903-ban a társulat az államtól nyerendő segély terhére

11.000 koronáért megvásárolta Pongrácz Imre 6017 dbból álló régiséggyűjteményét.

Állománya 1902-ben 3528 db régiség és 10,477 érem volt, két teremben, s egy kisebb szobában elhelyezve. Szakkönyvtára 600 kötetet számlál.

Szerzeményi naplója és leltára van.

A közönség vasárnap d. e. 10-től 12 óráig 20 fillér, hétköznapokon pedig 60 fillér belépődíj lefizetése mellett megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 361 db régiség és 321 érem. Az 1903-iki államségélyvel eszközölt dobóváci ásatásokból 71 dbbal, a borjasi ásatásokból több száz dbbal és vásárlás útján 488 dbbal gyarapodott. Az iparművészeti segélyből 530 korona fordítottatott XVII—XVIII. századi műtárgyak beszerzésére. Az állam ezenkívül a régi magyar ötvösművek galvánmásokból 35 dbot engedett át a múzeumnak letétképen.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Id. Ormós Zsigmond főispán 1889-ben 200 darabból álló képtárát ajándékozta a társulatnak. Adományával még az orsz. képtár gyarapította.

Állománya 324 db festmény és 7 kézirat, egy teremben s egy kisebb szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig megtekintheti.

1902. évi gyarapodása 9 db.

A b) és c) alatti gyűjtemények őre: dr. Berkeszi István főtitkár.

c) Néprajzi gyűjtemény.

1902-ben 24 darab néprajzi tárgyból állott. Az állam 1903-ban 500 koronát engedélyezvén néprajzi gyűjtésre a társulatnak, az a feladatot a Délvidéki Kárpátgyűlésnek engedte át, mely az államségélyből beszerzendő anyagot mint a társulat tulajdonát gondozza addig, míg az összes muzeumi gyűjtemények az állam, a vármegye és a város közös áldozatából emelendő muzeumi palotában nyerhetnek elhelyezést. Az egyesület e megbízás alapján átvevén a muzeum-társulat néprajzi tárgyait, a létesítendő néprajzi gyűjtemény felállítására a várostól kapott helyiséget. Az 1903-iki államségély felhasználása még nem történt meg.

Történelmi és régészeti értesítő I—X. évf. (Temesvár,

1875—1884.) — *Uj folyam I—XVI. évf. (Temesvár, 1885—1900.)* — Patzner István, *Emlékkönyv a délmagyarországi történelmi és régészeti múzeum-társulat épületének és gyűjteményeinek ünnepélyes megnyitása alkalmából, (Temesvár, 1891.)* — *A délmagyarországi tört. és rég. múzeum-társulat könyv- és levéltárának jegyzéke. (Temesvár, 1894.)* — *Kalauz a délmagyarországi történelmi és rég. múzeum-társulat képtárában. (Temesvár, 1896.)* — *A délmagyarországi történelmi és régészeti múzeum-társulat alapszabályai. (Temesvár, 1897.)*

1337. A gör. kel. szerb egyházmegyei könyvtár.

A temesvári gör. kel. szerb püspökök alapították. Legújabb időben az egyházmegyei közigazgatási bizottság gyarapítja az egyházmegyei alpból.

Állománya 1450 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára a hivatalos órák alatt nyitva áll.

Könyvtárnok: Andrics Milán egyházmegyei jegyző.

1338. A katonai tudományos és kaszinó-egylet könyvtára.

1870-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 3900 kötet, egy teremben elhelyezve külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából télen mindennap, nyáron hetenként háromszor d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: Springer Angelo ny. kapitány.

1339. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1750-ben keletkezett, midőn a kegyesrendiek szent-annai társháza megalakult. 1788-ban Temesvárra helyeztetett át.

Állománya 7220 kötet, egy teremben elhelyezve; külön olvasóhelyiséggel.

Betűrendes katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Kikölcsönzés van térítvény mellett.

1340. A kegyes-lanitórend kath. főgimnáziumának könyvtára.

1851-ben keletkezett.

Állománya 5102 kötet, ezek között 400-nál több tudományos folyóirat, 3 régi magyar nyomtatvány és 16 térkép, egy teremben és a folyosón elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

Az intézet tanárain kívül mások is használhatják, 1902-ben 173 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 600 korona. 1902. évi gyarapodása 113 kötet.

Könyvtárnok: Friedreich Endre.

Pfeiffer Antal, *A kegyes-tanítórendiek temesvári társházának és a főgimnáziumnak története.* (Temesvár, 1896.)

1341. A kereskedelmi egyesület könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 1293 kötet, egy teremben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és csütörtökön esti 6-tól 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 300 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. esztendőben 50 korona fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnokok: Kurtág Soma és Révai Károly titkár.

1342. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára.

1850-ben keletkezett.

Állománya 3600 kötet, 48 térkép, mintegy 400 db bank és egyéb vállalati üzletjelentés, alapszabályok, mérlegek, egy teremben és két irodában elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója és betürendes katalogusa van.

Használók számára naponként d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 6-ig nyitva van.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 96 kötet.

A könyvtárnoki teendőket a kamarai segédtitkár látja el.

1343. A m. k. állami felső-lednyiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1885-ben keletkezett.

Állománya 1286 kötet és 4 térkép, egy szobában elhelyezve.
Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 405 kor. 43 fillér fordítottat gyarapítására,
miből 48 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata
719 korona.

Könyvtárnok: Már Ottmár; *szaklap-kezelő*: Mauritz
M a t i l d.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

Állománya 563 állat, ezek között 18 emlős, 26 madár, 13
hüllő, 6 hal, 483 rovar és 17 egyéb állat, egy szobában el-
helyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A gyűjtemény őre: dr. M a r e k A n t a l.

1344. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1897-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb
adományokkal Nátafalussy Kornél főigazgató, Szabó Ferencz
apát-plébános, Burián Pál táblabíró, dr. Telbisz Imre köz-
jegyző és dr. Schönvitzky Bertalan járultak gyarapításához.

Állománya 2365 kötet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a tanulók is használhatják. 1902-ben
160 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 1900 korona. 1902. évi gyarapodása
280 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1897-ben keletkezett.

Állománya 220 darab régiség és érem, az igazgatói irodá-
ban egy kisebb szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

1902. évi gyarapodása 30 db érem.

Az a) és b) alatti gyűjtemények őre: dr. K o v á c s G y u l a.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1897-ben keletkezett. Nagyobb adománnyal dr. Lendl Adolf járult gyarapításához.

Állománya 605 állat, ebből 150 emlős, 150 madár, 80 hüllő, 25 hal, 150 rovar és 50 egyéb állat; továbbá egy növénygyűjtemény, 549 ásvány, 180 kőzet és 20 kővület, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 2800 korona fordított gyarapítására, miből 160 állat, 65 növény és 140 ásvány szereztetett be.

1903. évi költségelőirányzata 400 korona.

A gyűjtemény őre: Kartner Ferencz.

1345. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal a vallás- és közokt. m. kir. minisztérium s a magyar tud. akadémia járultak gyarapításához.

Állománya 7692 kötet és 98 térkép, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül elismervény ellenében mások is használhatják. 1902-ben 280 kötetet használtak benne s 40 kötet kölcsönöztetett ki.

Évi javadalmazása 900 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 270 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Privorszky Alajos tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Állománya 832 állat, ezek között 85 emlős, 159 madár, 50 hüllő, 36 hal, 71 rovar és 431 egyéb állat, továbbá 1140 növény és 1835 ásvány, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a gyűjtemény őrének jelenlétében megtekintheti.

Az 1902. évben 100 korona fordított gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 1 ásványgyűjtemény. 1903. évi költségelőirányzata 250 korona.

A gyűjtemény őre: Themák Ede tanár.

Dr. Berkeze István, A temesvári m. kir. áll. főreáliskola története. (Temesvár, 1896.)

1346. A siketnémák áll. segélyezett intézetének gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1886-ban keletkezett.

Adományokkal a vallás- és közokt. m. kir. minisztérium és Schäffer Károly igazgató járultak gyarapításához.

Állománya 458 kötet, 6 térkép s oklevél, a tanári szobában elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Szerzeményi naplója és katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják az igazgató beleegyezésével. 1902-ben 49 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 65 korona, a városi házipénztárból. 1902. évi gyarapodása 17 kötet.

b) Régiség-gyűjtemény.

1866-ban keletkezett.

Állománya 125 érem, a tanszermúzeumban három szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség mindig megtekintheti.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1866-ban keletkezett.

Állománya 15 állat, köztük 9 emlős, 1 hüllő, 2 hal, s több rovar; továbbá 150 növényutánzat s 200 ásvány, a tanszermúzeumban s az egyes tantermekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója s szaklajstroma van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemények őre : Hobler Rezső tanár.

1347. Temesvár-erzsébetvárosi népkönyvtár.

Temesvár sz. kir. város tanácsa alapította 1902. november 1-én a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa által az 1902-iki javadalomból adományozott 1000 koronás könyvtár felhasználásával. 1903-ban 1000 kor. államegélyt kapott.

Állománya 1169 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és csütörtökön d. u. 4-től 6 óráig s vasárnap d. u. 2-től 5-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj fejében csupán a jobb módúak fizetnek évi 2 koronát. A téli hónapokban körülbelül 450 egyén havonként átlag 1380 kötetet használt.

1908. évi költségelőirányzata: 200 korona a könyvtárkezelő tiszteletdíja, 100 korona a szolgáló bére, 367 korona berendezésre, 240 korona lakbér, 100 korona fűtés és világítás, 400 korona a könyvtár gyarapítására.

Könyvtárfelügyelő: Bellai József városi könyvtárnok; *könyvtárkezelő*: Wittenberger József iskolaigazgató.

1348. A temesvár-gyárvárosi nép- és ifjusági könyvtár.

1861-ben alapította a tantestület s 1880 óta használtatik népkönyvtárul.

Állománya 1200 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 720 egyén 850 kötetet kölcsönzött ki.

Évi javadalmazása 80 korona a város pénztárából.

Könyvtárnok: Tussel Gáspár.

1349. Temesvár-gyárvárosi népkönyvtár.

Temesvár sz. kir. város és a temesvári nemzeti szövetség alapították a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa által az 1901-iki javadalomból adományozott 1000 koronás népkönyvtár felhasználásával 1902 november 1-én. 1908-ban 1000 kor. államségélyben részesült.

Állománya 1402 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából szerdán és szombaton délután, vasárnap pedig egész nap nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Használati díj fejében csupán a jobb módúak fizetnek évi 2 koronát. A téli hónapokban körülbelül 560 egyén havonként átlag 1550 kötetet vett kölcsön.

1903. évi költségelőirányzata 1527 korona, ebből 367 kor. berendezésre, 200 korona a könyvtárkezelő tiszteletdíja, 100 korona a szolgáló évi bére, 360 korona lakbér, 100 korona fűtés és világítás, 400 korona beszerzésekre.

Könyvtárfelügyelő: Bellai József városi könyvtárnok; *könyvtárkezelő*: Mező Daniél tanító.

1350. A temesvár-gyárvárosi társaskör könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adománynyal Kratochwill Henrik városi főszámvevő gyarapította.

Állománya 1399 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és pénteken d. u. 3-tól 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 7560 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 614 korona 80 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Szavnik Gyula.

A temesvár-gyárvárosi magyar társaskör könyvtárának czimjegyzéke. (Temesvár.) — A temesvár-gyárvárosi magyar társaskör könyvtárának első pótczimjegyzéke.

1351. A temesvár-józsefvárosi polgári olvasó-egylet népkönyvtára.

1878-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. kir. földmivelésügyi, továbbá a vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztériumok, valamint Temesvár városa gyarapították. 1901 óta a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának felügyelete alatt áll, melytől évenként 1000 korona segílyt kap. 1908-ban a gyarapítási segílyen kívül rendezésre külön 200 kor. államsegélyt kapott.

Állománya 6258 kötet, két teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden délután 3-tól 7 óráig nyitva áll. Egyleti tagok havi 60 fillér használati díjat fizetnek, munkások díj nélkül használhatják. 1902-ben 80 munkás használta a könyvtárt. Kikölcsönöztetett 24.747 kötet.

Az 1902. évben 1146 korona 18 fillér fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnokok: Pánczél Lajos és Halászi Endre.

A temesvár-józsefvárosi olvasóegylet könyvtárának könyvjegyzéke. — Ugyanannak pótgjegyzéke az 1902. évben beszerzett könyvekről. — Emléklapok az egylet 25 éves fennállása alkalmából.

1352. A temesvár-józsefvárosi róm. kath. tanítónő-képző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1895-ben keletkezett. Adományokkal a vallás- és közokt. m. kir. minisztérium, Szabó Ferencz plébános, a Szent-István-társulat, Kókai L. könyvkereskedő, a Lempel-czég, az Atheneum és Wittenberger Antal kanonok járultak gyarapításához.

Állománya 750 kötet, köztük 10 régi magyar nyomtatvány és 25 térkép, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 120 korona a beiratási díjakból s 80 korona a ház főnöknőjének ajándékából. 1902. évi gyarapítása 98 kötet.

Könyvtárnok: Mária Stefánia.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 80 érem, melyek az 1900. év folyamán ajándékoztattak az intézetnek.

A gyűjtemény őre: Mária Electa.

c) Természettrajzi gyűjtemény.

1881-ben keletkezett.

Állománya 245 állat, ebből 57 emlős, 92 madár, 18 hulló, 15 hal, 50 rovar és 13 egyéb állat; továbbá 76 növény, 130 ásvány, 21 közet és 3 kövület, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A gyűjtemény őre: Mária Benigna.

1353. A temesvár-józsefvárosi társaskör könyvtára.

1886-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 753 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szombaton esti 7-től 8 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 480 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 640 kötet.

Az egyesület tagjai számára mindennap nyitva áll.

Könyvtárnok: Gombos I.

1354. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1899-ben keletkezett. Temesvár város 3000 koronás adománynyal gyarapította.

Állománya 520 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 65 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 600 korona Temesvár szab. kir. városától. 1902. évi gyarapodása 250 kötet.

Könyvtárnok: Orth Miklós.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Temesvár város 1000 koronás adománynyal gyarapította.

A gyűjtemény beszerzése és felállítása most van folyamatban.

A gyűjtemény őre: Haupt Mihály.

1355. Városi könyvtár.

1895-ben keletkezett, midőn dr. Telbiz Károly polgármester előterjesztésére a városi tanács elhatározta, hogy összegyűjti a különféle hivatalos kiadványokat és a hivatalokban meglévő könyveket, s ily módon közös használatra egy városi könyvtárt alapít. Az első gyűjtést nyomban helyi érdekű törvényi munkákkal gyarapították, s egy nagyobb közkönyvtár alapítására gondolva, évi 400 koronát szavaztak meg gyarapítására. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter 1900-ban a sajtótermékeknek a temesvári kir. ügyészséghez beérkező köteles példányait a könyvtár gyarapítására rendelte fordítani.

Ez évtől a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alatt áll. 1908-ban a délmagyarországi természet-tudományi társulat és a délmagyarországi történelmi és régészeti társulat és egyéb helyi kulturintézetek könyvtárai letétképen a városi könyvtár anyagával egyesítették, s a város ez év június havában kelt határozatával kimondta, hogy a könyvtárnak tudományos közkönyvtárrá fejlesztésével a nyilvánosság számára meg fogja nyitni. A könyvtár ebből kifolyólag a városházán birt eddigi helyiséget a belvárosi községi iskolaépületben nyert 4 szobából álló helyiséggel cserélte fel. A könyvanyag 1903-ban a letétből átvett könyvtárak anyagán kívül Baróti Lajos 3340 kötetnyi és Berkessi István 200 kötetnyi könyvtárával gyarapodott, melyeket a város részben az államtól nyerendő segély terhére, 4000 koronáért vásárolt meg, 1901-ben 600 kor. állami segélyben részesült.

Állománya 1902-ben 4156 kötet volt, köztük 5 ösnyomtatvány, 5 régi magyar nyomtatvány; továbbá 82 térkép és 19 kézirat, 1903-ban a letétemények és vásárlások útján köteteinek száma majdnem 20.000-re emelkedett. Rendezése most van folyamatban.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Első sorban a városi tisztviselők használják, de mások is kaphatnak belőle kölcsön könyveket. 1902-ben 128 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 226 kor. fordított gyarapítására, miből 61 kötet és 10 térkép szereztetett be. 1902. évi összes gyarapodása 398 kötet, 10 térkép és 1 kézirat.

Könyvtárnok: Bellai József városi közgyám, *könyvtári segéd*: Lamparter István tanító.

TENGŐD. (Tolna vármegye.)

1356. A D. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a dunántúli közművelődési egyesület. Állománya 173 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem minden délelőtt 9-től 12 óráig használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. e. 7-től 12 óráig nyitva áll. Az első félévben 280 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

TESZÉR. (Hont vármegye.)

1357. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület az orsz. tanácstól kapott állami javadalomból, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 323 kötet, az ág. ev. iskolában elhelyezve.

1902-ben 291 kötetet használtak belőle. 1903. évi forgalma 1291 kötet.

Könyvtárnok: Macsucha János tanító.

TIHANY. (Zala vármegye.)

1358. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend tihanyi apátságának könyvtára.

Miután az 1787-ig, vagyis a rend feloszlatásáig szerzett gyűjteményekből semmi sem került vissza, a mai könyvtár tulajdonképen 1802-től számítja keletkezését. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 11,640 kötet, köztük 2 ósnyomtatvány és 21 db régi magyar nyomtatvány; továbbá 43 kötet kézirat és térkép, egy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: a tihanyi kódex 1531-től és Pisky István tihanyi várkapitány számadás-könyve (1585—89.).

Czédula-katalogusa van.

Kikölcsönzés nincs. Használók számára az apát, illetőleg a székházi perjel engedélyével szükség szerint nyitva áll.

Évi javadalmazása 300 korona a pannonhalmi Szent-Benedek-rend központi pénztárából. 1902. évi gyarapodása 118 kötet.

Könyvtárnok: dr. Wurdics Ignác.

Van egy kisebb régiséggyűjteménye is, a könyvtárteremben egy szekrényben elhelyezve.

Horváth Bálint, A balatonfüredi savanyviz és a Balaton környéke. (Magyar-Óvár, 1848.) — Jalsovics Aladár, A balatonfüredi gyógyhely és kirándulási helyei. (Budapest, 1878.) — A tihanyi apátság története. (Pécs, 1889.) — Récsi Viktor, A tihanyi apátság nyomtatványai és ritkább művei. (Magyar Állam, 1890.)

TISZAFÜRED. (Heves vármegye.)

1259. A múzeum- és könyvtáregylet gyűjteményei.

Az egyletet 1877-ben alapította Tariczky Endre plébános. Előbb csak régészeti egyesület volt, 1896-ban lett múzeum- és könyvtáregyletté. Gyűjteményei néhány évig ideiglenesen a ref. iskola egyik termében voltak elhelyezve. 1894-ben Tiszafüred képviselőtestülete az új városházában két szobát engedett át s 300 korona évi segélyt szavazott meg a társulatnak. A társulat gyűjteményeit 1898-ban a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte; könyvtára 1902-ben, mint népies jellegű gyűjtemény, kivétellett az országos főfelügyelőség hatásköréből s az országos tanács közvetlen felügyelete alá helyeztetett.

Az egyesület tagjainak száma 110.

Összes kiadásai az 1902. évben 1601 koronát tettek ki, melyből 585 korona a múzeum gyarapítására s 1016 korona könyvek beszerzésére fordítottatott.

Elnök: Tariczky Endre; *alelnök:* Csánky Benjamin; *titkár:* Mílesz Béla.

a) Könyvtár.

A múzeummal egyidejűleg keletkezett. 1896-ban a tiszafüredi törzskaszinó 1800 kötetből álló könyvtárával, 1897-ben pedig a tiszafüredi polgári kaszinó 610 kötetből álló könyvtárával gyarapodott. A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének javaslatára 1899-ben 400, 1900-ban 600 korona állami segélyben részesült. 1901-től 700—700 koronát a nemtudományos jellegű gyűjtemények javadalmáól kapottt segélyt és pedig 1902-ben 600, 1902-től évi 700 koronát s azóta a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa gyakorolja felette a felügyeletet.

Állománya 1902-ben 3910 kötet és 176 térkép stb. volt, továbbá mintegy 200 dbból álló képgyűjtemény régi mesterek rézmetszetű képeiből, karczaiból, kórajzaiból, egy szobában elhelyezve külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója és betűrendes katalogusa van; szaklajstroma most készül.

Csupán az egylet tagjai használják. Télen vasárnap és csütörtökön, nyáron vasárnap délután 4-től 7-ig nyitva áll. Kikölcsönzés van évi 2 korona tagsági díj lefizetése mellett. Becsesebb könyvek és oklevelek csak a könyvtári helyiségben használhatók.

1902. évi javadalmazása 150 korona a városi segélyből s 190 korona olvasási díjakból; gyarapodása 256 kötet, 1 térkép s 8 kézirat.

b) Régiségtár és iparművészeti múzeum.

1877-ben keletkezett, midőn Tariczky Endre plébános régészeti gyűjteményét az egyesületnek felajánlotta. 1896-ban 200 kor., 1898-ban 1200 kor., 1899 óta évenként 400 kor. állami segélyben részesült.

Allománya 1902-ben 2100 őskori, 1107 antik és középkori tárgy, 85 fegyver, 921 újabbkori emlék, 50 kegyeleti tárgy és 2504 érem volt, egy nagy teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: kőkorszaki kő-, csont- és agancseszközök, agyagedények; bronz-, réz- és vaseszközök a környékbeli őskori telepokről; nevezetesen az ősemelős állatok maradványainak gyűjteménye, melyek a Tisza folyammedréből és partszakadékaiból kerültek ki.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A helybeliek számára vasárnap délután van nyitva. Idegenek egyébkor is megtekinthetik az egyesületi titkár vagy a városi főjegyző vezetése mellett.

Évi javadalmazása 600 korona az állami segélyből. 1902-ben 394 régiséggel és 60 éremmel, 1903-ban 923 régiséggel és 109 éremmel gyarapodott.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1880-ban keletkezett. Rösler Richárd mérnök 300-nál több darabból álló ásvány- és kőzetgyűjteménnyel gyarapította.

Allománya 1902-ben 5 emlős, 16 madár, 3 hulló, 1 hal és 35 rovar, továbbá 50 növény. 436 ásvány és kőzet s 15 kőület volt a régiségtár és a könyvtár helyiségeiben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a régiségtárral egyidőben tekintheti meg.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902. évi gyarapodása 16 db ásvány.

A gyűjtemények őre: Mílesz Béla.

A tiszafüredi múzeum- és könyvtáregylet (közkönyvtár) könyveinek jegyzéke. (Tiszafüred. 1897.) — A tiszafüredi múzeum- és könyvtáregylet működése az 1898. és 1899. években. (Eger, 1899. és 1900.) — Archeologiai Értesítő, 1899. évf. 1. f. — Mílesz Béla, A tiszafüredi múzeum- és könyvtár az 1900. évben. (Eger, 1901.) — Mílesz Béla, A tiszafüredi múzeum és közkönyvtár az 1901. évben. (Eger, 1902.) — U. az. A tiszafüredi múzeum- és könyvtár az 1902. évben. (Eger, 1903.)

*füredi múzeum és könyvtár az 1901-ik évben. (Eger, 1903.)
A tiszafüredi múzeumról Mílesz Béla. (Archaeologiai Értesítő,
1902. évf. 4-ik füzet.) — A tiszafüredi múzeum- és könyvtár-
egylet (közkönyvtár) könyveinek jegyzéke. Összeállította Mílesz
Béla. (Tiszafüred, 1903.)*

TISZAIGAR. (Heves vármegye.)

1360. Népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.
Állománya 193 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombatn d. u. 2-től 5 óráig
nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 160 egyén
190 kötetet használt belőle.

Az 1902. évben 31 kor. fordítottatt gyarapítására. 1903.
évi költségelőirányzata 20 korona.

Könyvtárnok: Kovács József.

TISZAPOLGÁR. (Szabolcs vármegye.)

1361. Józsefházai iskolai népkönyvtár.

1878-ban alapította a tanító.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából mindennap nyitva áll.

1902-ben 40 egyén használta a könyvtárt.

TISZASZENTMÁRTON. (Szabolcs vármegye.)

1362. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 125 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 12-től 2 óráig
nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 280 egyén
használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Szabó Pál ev. ref. tanító.

TÓKETEREBES. (Zemplén vármegye.)

1363. Ifjúsági könyvtár.

1875-ben alapította az állami iskola tantestülete s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 256 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 4 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 137 egyén 193 kötetet kölcsönzött ki.

Az 1902. évben 95 korona 50 fillér fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Dr á v e c z k y Z o l t á n állami isk. tanító.

TOPILLA. (Arad vármegye.)

1364. Iskolai és népkönyvtár.

1887-ben alapította gróf Károlyi Tibor.

Állománya 40 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. u. 3-tól 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 6 nap. 1902-ben 124 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: V é r t e s K á r o l y tanító.

TORDA. (Torda vármegye.)

1365. Az Erzsébet jótékony nőegylet könyvtára.

1844-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. 1882-ben Puhl Ignáczné 2106 koronával, 1899-ben Mohay Károlyné 600 koronával gyarapították.

Állománya 3588 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden délelőtt 9-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 2437 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 200 korona fordítottott gyarapítására.

1366. A kaszinó-egylet könyvtára.

1831-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 1600 kötet, öt szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóhelyiség mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer esti 5-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasótermet 166 egyén használta, kikölcsönzöttetett 240 kötet.

Az 1902. évben 305 korona 60 fillér fordított gyarapítására, 1908. évi költségelőirányzata 250 korona.

Könyvtárnok: Lőrinczy Dénes.

1367. Az unitárius gimnázium könyvtára.

A XVI. század végén keletkezett.

Állománya 3500 kötet könyv és 150 db. kézirat, egy teremben elhelyezve.

Szaklapstoma van.

Évi javadalmazása 160 kor.

Könyvtárnok: Varga Dénes.

TORDATÚR. (Torda vármegye.)**1368. Az E. M. K. E. népkönyvtára.**

1897-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület s 1898 január 6-án nyílt meg.

Állománya 97 kötet, az állami iskolában egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 97 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Könyvtárnok: Kovács Sámuel állami isk. igazgató.

1369. Iskolai könyvtár.

1892-ben alapította az állami iskola gondnoksága s 1903-tól fogva népkönyvtárul is használják.

Állománya 82 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll.

Évi javadalmazása 30 korona.

Könyvtárnok: Kovács Sámuel.

TORNALLYA. (Gömör vármegye.)

1370. A gömöri ev. ref. egyházmegye könyvtára.

Néh. Tornallyay Károly földbirtokos alapította saját könyvtárának adományozásával. Ugyanó ajándékozta könyvtári helyiségül a tornallyai templom kerítésében levő családi sirbolt földfeletti építményét. Adományokkal Szilassy F., Szeremley Cs. Ábrahám, Kajári István, Berzsi M., Somodi János, Batta Bálint, Szabó J. és Tompa Mihály gyarapították.

Állománya 2400 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. A gömöri ev. ref. lelkészek és tanítók használják. 1902-ben 70 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazását 3889 kor. tőkéjének kamataiból kapja.

Könyvtárnok: Nagy Pál ev. ref. lelkész, gömöri esperes.

TORNÓCZ. (Nyitra vármegye.)

1371. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 218 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnok: Patkós Balázs körjegyző.

TOROCZKÓSZENTGYÖRGY. (Torda várm.)

1372. Ifjusági könyvtár.

1898-ban keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 138 kötet, egy szekrényben elhelyezve az állami iskolában.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap, 1902-ben 148 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 43 kor. 49 f. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségeloirányzata 60 korona.

Könyvtárnok : Csizy Viktor állami iskolai tanító.

TÖRÖKSZENTMIKLÓS. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

1373. Az első földmivelői kör könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejüleg keletkezett.

Állománya 432 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. 1902-ben 425 egyén 432 kötetet használt benne.

1902. évi javadalmazása 100 korona.

1374. Az iparos kör könyvtára.

1868-ban keletkezett mint a törökszentmiklósi polgári kör könyvtára s 1896-ban ment át az ujonnan megalakult iparos kör tulajdonába.

Állománya 744 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható.

1902-ben 90 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok : K e c s k é s M i k l ó s.

1375. A kaszinó könyvtára.

1842-ben, az egyesülettel egyidejüleg keletkezett. Adománnyal a törökszentmiklósi takarékpénztár járult gyarapításához.

Állománya 2100 kötet, hét szekrényben elhelyezve.

Leltára és nyomtatott katalogus van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és pénteken d. u. 4-től 6-ig nyitva áll.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok: Furcsik Gyula.

1376. A kereskedelmi kör könyvtára.

1883-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 600 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 200 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 600 kötet.

Évi javadalmazása 100—200 korona.

Könyvtárnok: Kovács Ignác titkár.

TORONTÁLSZÉCSÁNY. (Torontál vármegye.)

1377. Ifjusági könyvtár.

Keletkezése óta népkönyvtáru is szolgál.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és szombaton d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 160 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 86 kor. fordítottatott gyarapítására.

1903. évi költségelőirányzata 273 korona.

Könyvtárnok: Takó Antal.

TORONTÁLVÁSÁRHELY. (Torontál vármegye.)

1378. Népiskolai könyvtár.

1882-ben ajándékozta a feloszlott polgári kör s alapítása óta népkönyvtáru szolgál.

Állománya 243 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap,

azonnal napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 586 egyén 897 kötetet kölcsönzött ki.

Könyvtárnok: Szeredai József községi isk. igazgató.

TÓTPELSŐCZ. (Zólyom vármegye.)

1279. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 221 kötet, a községházán elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton nyitva áll. 1903-ban 150 olvasó használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Szalvátay Elek jegyző.

TÓTVÁZSONY. (Veszprém vármegye.)

1380. A gazdakör népkönyvtára.

1902-ben adományozta a dunántúli közművelődési egyesület. Állománya egy szekrényben van elhelyezve.

Katalogusa van.

Az olvasóhelyiség mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 2-től 5 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 172 kötetet használtak, kikölcsönzötetett 101 kötet.

A könyvtárt dr. Óváry Ferencz tartja fenn.

TRENCSEN. (Trencsén vármegye.)

1381. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület, a muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből; a könyvtár ennek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 218 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Kikölsönzés cseljából minden vasárnap d. u. 2 és 5 óra között nyitva áll. Főleg az iparostanonczok használják.

Könyvtárnok: Bocsek György ipariskolai igazgató.

1382. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1645-ben, a jezsuiták Trencsénbe településével egyidejűleg keletkezett. 1778-ban a kegyes-tanítórend vette át a házat s vele együtt a könyvtárt is. Az 1788. évi rendelet értelmében Kovacsics Márton egyet. másodkönyvtárnok a könyvtárt átvizsgálta és abból mintegy 1903 kötetet az egyetemi könyvtárba vitetett át.

Állománya 6462 kötet és 1645 füzet, ezek között 40 kézirat. két terebben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Az 1902. évben 108 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 100 korona. 1902. évi gyarapodása 10 kötet.

Könyvtárnok: Sróff Gábor.

1383. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1645-ben keletkezett, midőn a jezsuiták Trencsénben letelepedtek. 1776-ban a kegyes-tanítórendiek vették át a jezsuiták örökségét, de a könyvtár egy részét (737 művet) 1777-ben a budai egyetemi könyvtárba vitték, a többi részint a jezsuiták vitték el, részint a piaristák házi könyvtárába került; a jelenlegi könyvtárba pedig, néhány jelentéktelen kötetet kivéve, mi sem jutott. Legrégibb leltára 1876-ból való.

Állománya 7784 kötet, ezek között 2 régi magyar nyomtatvány s 1 kézirat, egy terebben elhelyezve.

Szaklapstroma és czédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 400 korona a tanulmányi alapból. 1901. évi szaporodása 35 kötet.

Könyvtárnok: Löfler József.

b) Régiség-gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Első leltára 1876-ból való.

Állománya 21 régiség és 665 érem, két szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 100 korona.

A gyűjtemény őre: Janovszky László.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. Első leltára 1876-ból való.

Állománya 967 állat, ezek között 59 emlős, 54 madár, 16 hüllő, 7 hal, 753 rovar és 73 egyéb állat; továbbá 273 növény, 228 ásvány, 22 kőzet és 38 kövület, végül 32 darab fali tábla, a természetrajzi szertárban elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 korona. 1901. évi szaporodása 32 darab.

A gyűjtemény őre: dr. Némethy Károly.

Vlahovics Emil, A trencsényi kir. kath. főgimnázium története. 1649—1895. (Trencsén, 1895.)

1384. A m. k. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1877-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. A Kutsera-féle gyűjteménnyel és Szabó Ferencz plébános adományával gyarapodott.

Állománya 827 kötet, egy szobában elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 380 kötet kölcsönözttetett ki belőle.

Évi javadalmazása 400 korona a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 140 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Travnik Zsigmond tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1877-ben keletkezett.

Állománya 1245 állat, ebből 16 emlős, 17 madár, 17 hüllő, 14 hal, 1100 rovar és 81 egyéb állat; továbbá 150 növény és 60 ásvány. egy teremben üvegszekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Évi javadalmazása 100 korona a tanszerátalányból.

A *gyűjtemény őre*: Somosi Vilmos tanár.

1385. A trencsénvármegyei általános tanítótestület könyvtára.

1899-ben, közvetlenül az egyesület megalakulása után keletkezett.

Állománya 1069 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Leltára és irott katalógusa van.

A tagok részére kölcsönzés céljából minden hét csütörtöki napján nyitva van. 1902-ben 396 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902 évben 100 korona fordítottat gyarapítására.

Könyvtárnok: Tekula János.

1386. A trencsén-városi tanoncz-otthon könyvtára.

1903-ban keletkezett. Adományokkal a felvidéki magyar közművelődési egyesület, Lampel R. és Gansel Lipót gyarapították.

Állománya 236 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben 158 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Bocsek György.

TRSZTENA. (Árva vármegye.)

1387. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, a község irodájában elhelyezve.

1902-ben 34 olvasó 62 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Pányik István községi jegyző.

1388. A kir. kath. gimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1869-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5140 kötet, két szobában elhelyezve.

Leltára van.

A könyvtár a város közönsége előtt is nyitva áll s kikölcsönöznek belőle könyveket. 1902-ben 167 kötetet használtak a könyvtárból.

Évi javadalmazása 500 kor. a tanulmányi alapból. 1902. évi gyarapodása 172 kötet.

Könyvtárnok: Jendrassák József tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 1248 db érem, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A gyűjtemény őre: Kovalik János tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1869-ben keletkezett.

Állománya 650 állat, ebből 28 emlős, 144 madár, 8 hulló. 13 hal, 200 rovar és 257 egyéb állat, két szobában elhelyezve.

Leltára van.

Az érdeklődők bármikor megtekinthetik.

A gyűjtemény őre: Márton Nándor tanár.

TURCSEK. (Turóc vármegye.)

1389. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 235 kötet, a magyar olvasó- és társaskör helyiségében elhelyezve.

1903 első felében 134 olvasó használta a könyvtárt.

Könyvtárnokok: Hottoska István igazgató tanító és Répási Imre állomási elöljáró.

TURDOSSIN. (Árva vármegye.)

1390. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 186 kötet, a városházán elhelyezve.

Az 1902. évben 48 olvasó 94 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Konfal József tanító.

TURKEVE. (Jász-Kun-Szolnok vármegye.)

1391. Az első kaszinó-egylet könyvtára.

1846-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2150 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

A tagok számára kikölcsönzés céljából hetenként kétszer nyitva áll.

Évi javadalmazása 320 korona.

Könyvtárnok: Kohári József; *segédkönyvtárnok:* Széki Péter.

TURÓCZSZENTMÁRTON.

1392. A F. M. K. E. közkönyvtára.

1897-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület. Gyarapításának költségei a múzeumok és könyvtárak országos tanácsától kapott állami javadalomból fedeztetnek, minek következtében a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 568 kötet, a m. k. állami felső kereskedelmi iskolában elhelyezve.

1902-ben 62 olvasó 375 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Benczik Géza polgári iskolai tanár.

1993. A múzeumi tót társaság gyűjteményei.

A társaság 1898-ban keletkezett és 1895-ben nyerte a belügyminisztériumtól megerősítést. Gyűjteményei a »Dom« közbirtokosságának etnografiai, régészeti és könyvtári gyűjteményeiből s a »Zivena« nőegylet etnografiai gyűjteményéből olvadtak össze s a tót közbirtokosság »Dom« nevű épületének első emeletén nyolcz szobában vannak elhelyezve. A társaság múzeumát 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte.

A társaság elnöke: Kmet András berencsfalvi plébános; titkár: Sokolik András; pénztárnok: Halasa András.

a) Könyvtár és levéltár.

1898-ban keletkezett. Letétkép őrzi a Chalupka-féle 980 kötetnyi könyvtárt, mely a turócszentmártoni ev. egyház tulajdona, a »Dom« közbirtokosságának 3700 kötetnyi könyvtárát és a Kréméry-féle 362 kötetnyi családi könyvtárt. Adományokkal Kričko Pál, Kohut József, Chrástek Mihály, Medvecký Károly, Rizner Lajos, dr. Simko Milos, Simko Samu, Braduan János és Tomala Gusztáv járultak gyarapításához. 1898—1901-ig évi 600 kor. állami segélyben részesült, mely a könyvtár rendezésére fordítottatott.

Állománya 1902 végén mintegy 40,000 kötet, 300 térkép, 2200 kézirat és 600 oklevél volt, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklapjstroma és czédula-katalogusa van.

A könyvtár helyiségeit mindenki szabadon használhatja. Használók számára nyári időben mindennap a délutáni órákban, téli időben szükség szerint van nyitva. Kölcsön csak kivételesen adnak belőle.

Az 1902. évben 91 kor. 37 fillér fordítottatott javadalmazására a tagok évi dijaiból. 1902. évi gyarapodása 787 kötet és 331 oklevél.

Könyvtárnok: Sokolik András titkár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1898-ban keletkezett. Fejlesztéséhez Kmet András, Loch Szaniszló, Sándorffy Nándor, Pavar Gyula, Uram Behor, Bula Bódog, Nečasalek Károly, Szák János, Radlinsky Ignác és Osadský Máttyás járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1902 végén 3247 régiség és érem volt, két szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma közös a többi gyűjteménnyel.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti.

Az 1902. évben 204 kor. 36 fillér fordított gyarapítására a tagdíjakból. 1902. évi gyarapodása 588 darab.

A gyűjtemény őre : dr. Petrikovics János alelnök.

c) Szépművészeti gyűjtemény.

1893-ban keletkezett. Fejlesztéséhez Kmet András, Lehotzky M. Károly, Bula Bódog és Dedek Károly járultak nagyobb adománnyal.

Állománya 1902 végén 189 eredeti festmény volt, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma közös a többi gyűjteménnyel.

A közönség a régiségtárral egyidőben tekintheti meg.

1902. évi gyarapodása 14 db.

A gyűjtemény őre : Sokolik András.

d) Néprajzi gyűjtemény.

1893-ban keletkezett. Adományokkal Kmet András, Bula Bódog, Medvecký K. A., Lichner Károly és Mudroch Pál gyarapították.

Állománya két szobában van elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma közös a többi gyűjteménnyel.

A többivel egyidőben tekinthető meg.

Az 1902. évben 300 kor. 70 fillér fordított gyarapítására a tagsági díjakból. 1902. évi gyarapodása 285 db.

A gyűjtemény őre : Halaša András.

e) Természetrajzi gyűjtemény.

1893-ban keletkezett. Fejlesztéséhez Kmet András, Kričko Pál, Matzenauer Ottó, dr. Zechenter Gusztáv és dr. Petrikovich János járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1902 végén mintegy 5000 db volt, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma közös a többi gyűjteménnyel.

A közönség a többivel együtt tekintheti meg.

Az 1902. évben 7 kor. 20 fillér fordított gyarapítására.

A gyűjtemény őre : dr. Petrikovich János.

A gyűjteményeket 1902-ben 349 látogató tekintette meg.

A múzeum tót társaság alapszabályai. (Turócz-Szt.-Márton, 1895.) — Sbornik Museálnej slov. spoločnosti 1—8. évf., (Turócz-Szt.-Márton, 1896—1903.) — Časopis Museálnej slovenskej spoločnosti. I—VI. évf. (Turócz-Szt.-Márton, 1898—1903.) — Dr. Petrikovics J., Katalóg numismatickej sbierky, darovanej Museálnej slovenskej spoločnosti Ferdinandom Sándor-fim. (T.-Sz.-Márton, 1899.)

1394. A turóczi magyar olvasó- és társaskör könyvtára.

Állománya mintegy 1000 kötet, egy teremben elhelyezve. Katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délután nyitva áll.

Könyvtárnok: R a k s á n y i J ó z s e f árvaszéki ülnök.

UDVARD. (Komárom vármegye.)

1395. Népkönyvtár.

1900-ban alapította a komáromvármegyei közművelődési egyesület.

Állománya 155 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap nyitva áll. Az 1902. évben 132 egyén használta.

Könyvtárnok: M ó c s y J ó z s e f segédjegyző.

UJBÁNYA. (Bars vármegye.)

1396. A kaszinó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1841-ben, könyvtára 1870-ben keletkezett.

Állománya 529 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalógusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként háromszor d. u. 2-től 3 óráig

nyitva áll. Használati díj havi 20 fillér. 1902-ben 599 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 60 kor. fordítottatott gyarapítására.

1397. Népkönyvtár.

1903-ban alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa s ugyanazon év márczius 28-án nyílt meg.

Állománya 337 kötet, a kaszinó helyiségében egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1903. év első felében 172 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: H i k k e F e r e n c z.

UJEGYHÁZA. (Szeben vármegye.)

1398. Népkönyvtár.

1889-ben alapították Joan Manhu és mások.

Állománya 325 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 75 egyén használta a könyvtárt.

Az 1902. évben 6 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: B o n e a V a l e r i u.

UJHELY. (Torontál vármegye.)

1399. Iskolai könyvtár.

1878-ban keletkezett s alapítása óta népkönyvtárul is szolgál.

Állománya 117 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. Az 1902. évben 117 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

UJKÉCSKE. (Pest vármegye.)

1400. Az olvasókör könyvtára.

Az egyesület 1868-ban, könyvtára 1870-ben keletkezett.

Állománya 300 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és irott katalogusa van.

A tagok részére kikölcsönzés céljából minden héten kétszer d. u. 4-től 6-ig nyitva áll.

Könyvtárnok : Sz i r m á k I m r e.

UJLŐRINCZFALVA. (Heves vármegye.)

1401. Róm. kath. iskolai és népkönyvtár.

1885-ben keletkezett.

Állománya 624 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

1902-ben 168 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 10 korona.

Könyvtárnok : E r d ő s s y G y u l a kántortanító.

UJSZENTANNA. (Arad vármegye.)

1402. A polgári olvasókör könyvtára.

1883-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 400 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 170 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

Könyvtárnok : W é g e r B é l a.

UJVERBÁSZ. (Bács-Bodrog vármegye.)

1403. Az áll. segélyezett községi algimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1837-ben, Godra Mihály igazgatósága idejében keletkezett. 1849-ben javarésze elpusztult. 1871-ben az intézettel együtt, melyet addig a bács-szerémi esperesség tartott fenn, a község tulajdonába ment át.

Állománya 1285 kötet és 15 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. 1902-ben 109 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 400 kor. a tanszerátalányból, mely összegben az 1902. évben 50 kötet szereztetett be.

b) Régiség-gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 956 érem, egy szekrényben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanuló ifjuság hozzátartozói megtekinthetik.

Csupán ajándékozás útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 10 db érem.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1871-ben keletkezett.

Állománya 8 emlős, 2 madár, 1 hulló, 141 rovar, 200 növény s 169 ásvány, szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanuló ifjuság hozzátartozói megtekinthetik.

A gyűjtemények őre: Szevera János tanár.

1404. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1842-ben, könyvtára 1850-ben keletkezett.

Állománya 1438 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható.

Kölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 1-től 2-ig nyitva áll. 1902-ben 1888 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 271 kor. fordítottatott gyarapítására. 1903. évi költségleírányszata 80 kor.

Könyvtárnok: Blum Salamon igazgató.

Az ujverbázi kassinó könyvtárának jegyzéke.

UJVIDÉK. (Bács-Bodrog vármegye.)

1405. A gör. kel. szerb főgimnázium könyvtára.

Midőn Ujvidék városa 1849-ben leégett, a gimnáziumi könyvtár is elpusztult és 1852-ben létesült újra, midőn a gimnázium ismét megkezdte működését.

Állománya 5800 kötet, három teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára mindennap d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig van nyitva.

Évi javadalmazása átlag 1200 kor. a tanulók adományai-ból s az ujvidéki szerb egyházközségtől.

1406. A kir. kath. magyar főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1878-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Az 1875/76. isk. évben a magyar nemzeti múzeum többes példányaiból kapott 87 kötetet. Az 1877/78. évben a vallás- és közokt. m. k. minisztérium Toldy Ferencz könyvtarából 161 kötetet és 287 füzet folyóiratot juttatott az intézetnek. Szabó Ferencz plébános 51 kötetet ajándékozott, Balla Pál ügyvéd pedig 200 koronás alapítványt tett részére.

Állománya 3213 kötet, ezek között 3 régi magyar nyomtatvány, 3 kézirat és 10 atlasz, továbbá 3411 darab iskolai értesítő, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül térítvény mellett más megbízható egyének is használhatják egyik intézeti tanár jótállása mellett. 1902-ben 159 kötetet használtak belőle s 28 kötet kölcsönöz-tett ki.

Az 1902. évben 958 kor. fordítottatott gyarapítására, miből

838 kötet szerzetetett be. 1908. évi költségelőirányzata 478 kor. 80 fillér.

Könyvtárnok : Bozszenik Béla tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

Az éremgyűjtemény alapját az 1880/81. tanévben Schull Pál vetette meg 100 darabbal. A régiség-gyűjtemény az 1890/91. tanévben keletkezett.

Állománya 436 régiség, 31 gipszmásolat és 573 érem, három szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség az igazgatóság engedélyével tekintheti meg.

Az 1902. évben 135 kor. 77 fillér fordítottott gyarapítására, miből 1 kép és 2 munka szerzetetett be. 1908. évi költségelőirányzata 156 korona.

A gyűjtemény őre : Moser József tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1874-ben keletkezett. Fejlesztéséhez Zorkóczy L. tanár, Ambrózy Béla főmérnök, Balla Pál ügyvéd, Belohorszky K. tanító, Beude Imre apátplébános, Bruck Ferencz igazgató, Gunde Henrik tanár és Hirsch T. járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 1060 állat, ebből 30 emlős, 95 madár, 15 hüllő. 32 hal, 200 rovar és 688 egyéb állat; továbbá 1301 növény és 1141 ásvány, két szobában elhelyezve.

Leltára s részben szaklajstroma van.

A közönség az igazgatóság engedélyével tekintheti meg.

Az 1902. évben 74 kor. 10 fillér fordítottott gyarapítására, miből 8 állat szerzetetett be. 1908. évi költségelőirányzata 275 korona.

A gyűjtemény őre : Gunde Henrik tanár.

Városvy Tivadar, Az újvidéki kir. kath. főgimnázium története. (Az 1894/95. és 1898/99. évi értesítőben.)

1407. A szerb felsőbb leányiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1874-ben keletkezett. Nagyobb adományokkal dr. Natosevity György főtanfelügyelő gyarapította.

Állománya 7831 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és csédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják. 1902-ben 174 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 100 korona a szerb hitközségtől. 1902. évi gyarapodása 82 kötet.

Könyvtárnok: Gyorgyevity Mita.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1874-ben keletkezett.

Állománya egy rovar-, növény- és ásványgyűjtemény, egy teremben elhelyezve.

A gyűjtemény őre: Szándity Angela.

UNGVÁR. (Ung vármegye.)

1408. A gör. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1863-ban vetette meg az alapját Lichvártsik Mihály igazgató, ki az intézet számára 90 kötetet vásárolt. Ezután részint ajándékozás, részint vétel útján szaporodott. (Lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 1800 kötet és 5 kötet kézirat, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel. Kiválóbb nevezetességei: egy ó-azláv nyelven írt hatalmas Triod (gör. szertartásu kath. egyházi énekes könyv) a XV. századból, egy görög nyelven nyomtatott Euchologion (egyh. szerkönyv) a XVII—XVIII. századból és négy kötet egyházi könyvnek kézíratos másolata a XIX. század elejéről.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása a szükséghez mérten változik.

Könyvtárnok: Melle s Gyula tanár.

b) Természetrাজi gyűjtemény.

1863-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Kaminszky József igazgató gyarapította.

Állománya mintegy 300 állat, ebből 10 emlős, 5 madár, 8 hüllő, 10 hal és 200 rovar; továbbá 300 növény és 180 ásvány, a szertárban elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 40 állat, 16 növény és 24 ásvány.

1409. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Alapját az 1664-ben létesített jezsuita-kollégium házi könyvtára képezte, mely 1775-ben, a kollégium feloszlásakor a munkácsi püspök tulajdonába ment át, egy része azonban az intézet könyvtárában maradt. 1805-ben a kassai főigazgatóság-tól 108 művet vett át. 1859. évi állománya 883 kötet volt.

Állománya 6060 kötet, egy nagy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül kivételesen mások is használhatják térítvény mellett.

Évi javadalmazása 800 kor. a tanulmányi alapból, mely összegben az 1902. évben 141 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: K o v a l ó c z y R e z s ő.

b) Régiség-gyűjtemény.

1872-ben keletkezett.

Állománya 107 régiség, ebből 50 őskori s 32 középkori tárgy, 11 fegyver, 10 néprajzi tárgy; továbbá 2917 érem, a történelmi múzeumban elhelyezve. Kiválóbb nevezetessége a salamoni lelet: kard, pengyel, sarkantyú s szijdarabok, melyeken a varrás még látszik.

Szerzeményi naplója van, szaklajstroma most készül.

Csupán ajándékok útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 80 érem.

A gyűjtemény őre: Z á n k G e r g e l y.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1850 körül keletkezett. Fejlesztéséhez Varga J. plébános, a magyar nemzeti múzeum, a földtani intézet, Rybár István, Sajó K., Hazelszky M., Bacsinszky Ödön s a bécsi állat- és növénytanai társulat járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 2035 állat, ebből 29 emlős, 100 madár, 64 hüllő, 31 hal, 1110 rovar és 617 egyéb állat. 84 csontváz stb.; továbbá 2998 növény, 1774 ásvány, kőzet és kőület, három teremben elhelyezve.

Leltára van.

A közönség bármikor szabadon megtekintheti.

Az 1902. évben 419 kor. fordítottat gyarapítására, miből 8 állat és 8 növény szerzesetett be.

A gyűjtemény őre: Pogány Gyula.

Barna Mihály, Az ungvári kir. kath. főgimnázium története 1613—1882. (Az 1882/83. és 1883/84. évi értesítőben.) — Dáni Ede, Az ungvári kir. kath. főgimnázium története 1882—1895. (Az 1895. évi értesítőben.) — Dr. Fibiger Sándor, Az ungvári kir. kath. főgimnázium rövid története. — Az ungvári kir. kath. főgimnázium szertárai. (Az 1896/97. évi értesítőben.)

1410. A m. kir. állami reáliskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1897-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 722 kötet, ideiglenesen a tanári szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és cédula-katalogusa van.

Évi javadalmazása 400 kor. a tanszerátalányból, mely összesen az 1902. évben 197 kötet szerzesetett be.

Könyvtárnok: Kárpáti Ferencz tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1897-ben keletkezett.

Állománya 45 érem, egyelőre az igazgatói irodában elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Ajándékozás útján gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Dortsák Gyula igazgató.

c) Természetrাজi gyűjtemény.

1897-ben keletkezett.

Állománya 47 nagyobb állat, ezek közt 7 emlős, 19 madár, 5 hüllő, 2 kétlábú, 6 hal és 8 egyéb állat; azonkívül 2 fészék, 7 állatrész, 109 csiga és kagyló, 5 fiók rovar, 3 könyv, 4 db eszköz; továbbá 4 papirosnövény, 58 termés és farész, 4 kötet szárított növény, 128 fatábla, 5 eszköz, 1 könyv; végre 150

ásvány és 25 közet, 5 mikrosk. készítmény, 6 drótjegecsháló, 6 eszköz, 6 falikép, az igazgatói iroda előszobájában elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazását a tanszerátalányból kapja.

A gyűjtemény őre: Schehak Rezső tanár.

1411. A munkácsi gör. kath. püspökség könyvtára.

1767-ben Olaszky Emánuel munkácsi püspök alapította. Midőn Bacsinszky András munkácsi püspök 1775-ben székhelyét Ungvárra tette át, a Jézus-társaságbeli atyák könyvtárával gyarapodott. Nagyobb adományokkal Bacsinszky András, Popovics Bazil és Pankovics István munkácsi püspökök gyarapították még.

Állománya 10143 kötet, köztük 41 őnyomtatvány és 90 kézirat, három teremben elhelyezve. Az oklevelek, térképek és egyéb régiségek a püspöki levéltárban őriztetnek.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. Nagyobb-részt csak az egyházmegyei papok használják. Kikölcsönzés van térítvény mellett, az egyházmegye határain túl azonban csak püspöki engedéllyel. 1902-ben 65 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 106 korona fordítottatott gyarapítására. 1902. évi gyarapodása 203 kötet.

Könyvtárfelügyelő: Papp Antal irodaigazgató; *könyvtárőr*: Suba Ernő püsp. levéltáros.

1412. Népkönyvtár.

1902-ben alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa s 1903 januárban nyílt meg.

Állománya 670 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12-ig és d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1903-ban 1606 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Takács László állami isk. igazgató.

1413. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

1778-ban keletkezett.

Állománya 4025 kötet, köztük 5 őnyomtatvány, továbbá

32 kézirat, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel. Kiválóbb nevezetessége több ó-azláv nyelven írott és nyomtatott ritka mű.

Szaklapjstroma van.

Használják számára szükség szerint nyitva áll. Kikölcsonzés van a szemináriumon kívül álló egyének részére is, a tanulmányi felügyelő engedélyével, térítvény mellett.

Évi javadalmazása 100 korona.

1414. A társaskör könyvtára.

1842-ben keletkezett.

Állománya 1400 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az egyesület tagjai használják.

Könyvtárnok: Mocsáry Béla.

UZDISZENTPÉTER. (Kolozs vármegye.)

1415. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa útján nyert állami segélyből alapított.

ÜRMÉNY. (Nyitra vármegye.)

1416. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből, minek folytán a könyvtár a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 224 kötet, a községházán elhelyezve.

Kikölcsonzés céljából minden szerdán és szombaton nyitva áll. 1908 első felében 372 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Keleszy János községi pénztárnok.

VÁCZ. (Esztergom vármegye.)

1417. Az egyesült kaszinókör könyvtára.

A váci kaszinó és a polgári kör 1880. évi július hó 1-én történt egyesülésekor keletkezett.

Állományai 2400 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Betűrendes katalogusa van.

Használók számára kikölcsönzés czéljából minden héten 5 órán át nyitva van.

Évi javadalmazása 200 kor.

Könyvtárnok: Mivkovich Antal.

1418. Az első általános ipartársulat könyvtára.

1832-ben keletkezett.

Állománya 350 kötet, egy teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Betűrendes katalogusa van.

Használók számára kikölcsönzés czéljából minden délelőtt, vásár- és ünnepnapokon d. u. 2-től 5-ig is nyitva áll.

Évi javadalmazása 100 kor.

Könyvtárnok: K ö k é n y F e r e n c z.

1419. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.

1714-ben, a kegyes-tanítórendi gimnázium alapításával egyidejűleg keletkezett. 1780/90 körül Koppy Károly kegyes-tanítórendi pap értékes könyvtárával gyarapodott.

Állománya 16,080 kötet, ezek között 14 őnyomatvány, 18 régi magyar nyomtatvány, 28 Magyarországon megjelent idegen nyelvű és 32 külföldön megjelent idegen nyelvű s magyar szerzőktől való 1711 előtti nyomtatvány, továbbá 28 darab XVII. századi török levél, két teremben elhelyezve.

Czédula-katalogusa van.

Csupán rendfőnöki engedéllyel használható. 1902-ben 47 kötetet használtak belőle.

1902. évi gyarapodása 80 kötet.

Könyvtárnok: R a n d v e g M i h á l y.

1420. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1850 körül keletkezett.

Állománya 2149 kötet, ezek között 80 idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 90 térkép, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 450 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 540 korona fordítottatott gyarapítására, miből 90 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Martin Péter.

b) Régiség-gyűjtemény.

A XVIII. század közepe táján keletkezett.

Állománya 58 régiség, ebből 10 fegyver, 40 ujabbkori emlék, 8 kegyeleti tárgy; továbbá 2338 érem, egy szobában elhelyezve.

Adományozások útján gyarapodik. 1902. évi gyarapodása 453 db érem.

A gyűjtemény őre: a történelem tanára.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

A XVIII. század közepe táján keletkezett. Bendik Ferencz igazgató 1837-ben 140 darabból álló állatgyűjteménnyel ajándékozta meg.

Állománya 48 emlős, 187 madár, 52 hüllő, 18 hal, 680 rovar és 400 egyéb állat, továbbá 3550 növény, 3115 ásvány. 52 közet és 60 kövület, egy szobában és a gimnázium folyosóján szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

Az 1902. évben 280 korona fordítottatott gyarapítására a tanszerátalányból, miből 145 állat, 100 növény és 15 ásvány szereztetett be.

A gyűjtemény őre: a természetrájz tanára.

Halmi László, A váci kegyes-tanítórendi kath. főgimnázium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.) — A gyűjtemények és szertárak álladéka. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

1421. A püspöki és egyházmegyei könyvtár.

Állománya 30,000 kötet, köztük 25 önyomtatvány és számos régi magyar nyomtatvány, továbbá 30 db bulla és 10 db régi térkép, két teremben és három szobában elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Czédula-katalogusa van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll.

A kikölcsönzés térítvény ellenében történik. 1902-ben 500 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 300 korona. 1902. évi gyarapodása 500 kötet.

Könyvtárnok: dr. Schwarz Gusztáv.

1422. A siketnémák kir. orsz. intézetének gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1802 körül, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományyal a rozsnyói ág. ev. főesperesség gyarapította, midőn 1902-ben Cházár András könyvtárát, mely 1816-tól kezelése alatt állott, az intézet jubileuma alkalmából az intézetnek ajándékozta. E könyvtár, mely ugy kéziratokban, mint régi magyar nyomtatványokban nagyon gazdag, 6—7000 kötetet tesz ki, jelenleg rendezés alatt áll.

Állománya 3004 kötet, egy teremben elhelyezve, a mely egyszersmind olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma van.

A tanárokon kívül a siketnémák vidéki intézeteinek tanárai is használhatják.

Használók számára forrásmunkák tanulmányozása végett hetenként kétszer d. u. 2-től 7-ig nyitva van.

Az 1902. évben 300 korona fordítottat gyarapítására, miből 39 kötet szereztetett be.

Könyvtárnok: Gácsér József tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

1894-ben keletkezett. A magyar nemzeti múzeum 90 madarat s 40 kagylót ajándékozott az intézetnek.

Állománya 309 állat, ebből 12 emlős, 135 madár, 8 hüllő, 12 hal, 96 rovar s 46 egyéb állat, 12 db csontváz és 32 daraból álló tojásgyűjtemény; továbbá 95 növény, 233 ásvány és 9 közet, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Az 1902. évben 40 korona fordítottott javadalmazására az intézet házipénztárából, miből 2 állat szerzettetett be.

A gyűjtemény őre: V á l e k J á n o s tanár.

A siket-némák váczai k. orsz. intézetének 1895/96. évi értesítője. — 1902. évi emlékkönyv.

1423. A váczai múzeum.

Az 1896. decz. 27-ikén keletkezett váczai múzeum-egyesület alapította. Fentartásához az egyesületen kívül Vác várososa és a váczai ipartestület is hozzájárul. A gyűjtemények Bauer Mihály tanár s múzeumi igazgató házában bérelt helyiségben (Tabán-utca 22.) voltak elhelyezve, most azonban ládába becsomagolva a városházán őriztetnek; önálló épületben leendő végleges elhelyezésük érdekében most indult meg a mozgalom. Az egyesület 1898. nov. 12-ikén hozott határozatával gyűjteményeit a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyezte.

Az egyesületnek 63 tagja van.

Elnöke: Cs á v o l s z k y J ó z s e f cz. püspök, kanonok;
múzeumi igazgató: Bauer Mihály.

a) Könyvtár.

1897-ben keletkezett. Fejlesztéséhez dr. Morlin Zsigmond járult nagyobb adománnyal, ki az atyja hagyatékából rá szállott 1000 kötetnyi könyvtárt az egyesületnek ajándékozta. Adományokkal gyarapította még Wirtler Lajos nagyprépost.

A könyvtár 1902-iki állománya 1100 kötet, főleg iparművészeti és technológiai munka, melyek a művelt közönségen kívül első sorban az iparosoknak állanak tanulmányozás céljából rendelkezésükre.

b) Egyéb gyűjtemények.

Állományuk 1902-ben mintegy 10,000 db tárgy volt, melyek iparművészeti, régészet-történelmi, természetrajzi és tanügyi csoportokra volnának osztandók. Az állam az egyesületet a régiséggyűjtemény gyarapítása céljából 1901-ben 300 korona segélyben részesítette.

Leltározásuk már meg is indult, de az egyesület szorult helyzete miatt nem volt folytatható.

A gyűjtemények őri: Csikvolecz Sándor és Halla László.

A váci múzeum-egyesület alapszabályai. (Vácz. 1897.)

VADÁSZ. (Arad vármegye.)

1424. Ev. ref. iskolai könyvtár.

1879-ben alapította a felosztott olvasókör s alapítása óta népkönyvtárul szolgál.

Állománya 200 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából, minden szerdán és szombaton d. u. 2-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama különböző. 1902-ben 113 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Hajdú József tanító.

1425. Népkönyvtár.

1902. márczius 10-én alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 185 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 1010 egyén 1994 kötetet kölcsönözött ki.

Könyvtárnok: Hajdú József ev. ref. tanító.

VÁGSELLYE. (Nyitra vármegye.)

1426. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődés egyesület.

Állománya 173 kötet, a községi jegyzői hivatalban elhelyezve.

Az 1902-ben 110 olvasó 156 kötetet használt.

Könyvtárnok: Zeller Zoltán jegyző.

VÁGSZERED.

1427. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította.
A Vágazeredi Kör gondozása alatt áll.

Könyvtárnok: Rakovszky Dániel el. isk. igazgató.

VÁGUJHELY. (Nyitra vármegye.)

1428. Az áll. segélyezett izr. alreáliskola
gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1862-ben, az iskola alapításával egyidejűleg keletkezett.

Állománya 764 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapjastroma van.

Az intézet tanárain kívül testvérintézetek tanítói is használják. 1902-ben 150 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 250 korona fordított gyarapítására, miből 119 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelirányzata 150 korona.

Könyvtárnok: dr. Erdődi Ármin.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya 22 db érem, az igazgatói irodában egy szekrényben elhelyezve.

A gyűjtemény őre: az igazgató.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1862-ben keletkezett.

Állománya 1445 állat, ezek között 57 emlős, 59 madár, 87 hüllő, 27 hal, 1250 rovar és 20 egyéb állat, továbbá 181 növény, 252 ásvány, 104 kőzet és 100 kőület, egy teremben elhelyezve.

Leltára van.

Az 1902. évben 117 korona fordított gyarapítására a hitközségi pénztárból, miből 15 állat, 24 növény és 2 ásvány szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Altmann Jakob.

1429. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület. A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből, minek folytán a tanács felügyelete alatt áll. Állománya 150 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnok: Halácsy Ferencz községi jegyző.

VAISZLÓ. (Baranya vármegye.)

1430. Az olvasó-egylet könyvtára.

1882-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Állománya 583 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden kedden és csütörtökön d. u. 1-től 3 óráig nyitva áll. 1902-ben az olvasóteremben 80 kötetet használtak, kikölcsönzöttetett 1818 kötet.

Az 1902. évben 184 koronát fordítottak gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

VAJDAHUNYAD. (Hunyad vármegye.)

1431. Ifjusági és népkönyvtár.

1880-ban keletkezett.

Állománya 617 kötet, az állami iskolában négy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és pénteken d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap. Használati díj heti 10 fillér. 1902-ben 230 kötet kikölcsönzöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 160 korona fordítottak gyarapítására.

Könyvtárnok: Szondi Nándor.

VAJDASZENTIVÁNY. (Torda vármegye.)

1432. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

1898 márczius 15-én alapította az erdélyi magyar köz-
művelődési egyesület.

Állománya 100 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10
óráig nyitva áll. A kölcsönzés tartama 14 nap, azontul napi
2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 85 kötetet kölcsönöztek
ki belőle.

Könyvtárnok: Felméri Sándor állami isk. tanító.

VAJK. (Nyitra vármegye.)

1433. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési
egyesület.

Állománya 173 kötet, a községházán elhelyezve.

Könyvtárnokok: Machata Pál biró és Zelinka
János molnár mester.

VÁMOSGYÖRK. (Heves vármegye.)

1434. Iskolai és népkönyvtár.

1880-ban keletkezett.

Állománya 173 kötet és 233 füzet, egy szekrényben el-
helyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából minden szerdán d. e. 10-től 12
óráig nyitva áll. Az 1902. évben 121 kötetet kölcsönöztek
ki belőle.

Évi javadalmazása 10 korona a község pénztárából.

Könyvtárnok: Matiz János tanító.

VANYARCZ. (Nógrád vármegye.)

1435. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 100 kötet, a Tátrai-féle házban elhelyezve.

Az 1902. évben 99 olvasó 306 kötetet használt.

Könyvtárnok: Tátrai János kántortanító.

VARANNÓ. (Zemplén vármegye.)

1436. A kaszinó és olvasó-egylet könyvtára.

Az egyesület 1854-ben, könyvtára 1890-ben keletkezett. Adományokkal a varannói takarékpénztár, Szógyény Imre és Czibur András gyarapították.

Állománya 799 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 8 óráig nyitva áll. Használati díj heti 10 fillér. Az 1902. évben 630 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 270 korona fordítottott gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 100 korona.

Könyvtárnok: Horgonyi József.

VARGYAS. (Udvarhely vármegye.)

1437. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa útján kapott állami segélyből. A m. kir. földművelésügyi minisztérium 157 kötettel gyarapította.

Állománya 271 kötet, az ifjusági önképző- és olvasóköri helyiségében elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából minden kedden és szombaton nyitva áll.

VÁROSHODÁSZ. (Vas vármegye.)

1438. Iskolai könyvtár.

1890-ben alapította Lubersbeck Teofil ev. tanító a kezdetől fogva népkönyvtáru is szolgál.

Állománya 52 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 360 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Evi javadalmazása 3—6 korona között váltakozik.

Könyvtárnok: Lubersbeck Teofil, ev. tanító.

1439. Népkönyvtár.

A m. kir. földmivelésügyi minisztérium alapította.

Állománya 93 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Könyvtárnok: Lubersbeck Teofil ev. tanító.

VÁROSLÓD.

1440. Népkönyvtár.

1902-ben alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa. Adományyal a dunántuli közművelődési egyesület gyarapította.

Állománya 543 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. Az 1903. évben 1700 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Gácsér Lőrincz körjegyző.

VÁRPALOTA. (Veszprém vármegye.)

1441. Az iparos olvasóköri könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 544 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 4-től 7 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama egy hónap, azontúl napi 2 fillér büntetéspénz fizetendő. 1902-ben az olvasótermet 20 egyén használta, kikölcsönzöttetett 3120 kötet.

Az 1902. évben 47 korona fordítottatott gyarapítására.

VASVÁR. (Vas vármegye.)

1442. Az ifjusági kör könyvtára.

1888-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 600 kötet, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés czéljából hetenként kétszer d. u. 2-től nyitva áll. 1902-ben 540 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 100 korona.

1443. Községi népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Állománya 204 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. Az 1902. évben 3052 kötet kölcsönzöttetett ki.

Évi javadalmazása 20 korona.

Könyvtárnok: Barabás István igazgató-tanító.

VEDRESÁBRÁNY. (Bihar vármegye.)

1444. Községi népkönyvtár.

1891-ben alapította a község. 1901-ben a m. kir. földmivelésügyi minisztérium adományával gyarapodott.

Állománya 198 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 332 kötet kölcsönzöttetett ki belőle.

Az 1902. évben 8 korona 40 fillér fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Nagy József állami isk. tanító.

VEGVÁR. (Temes vármegye.)

1445. Az olvasó-egylet könyvtára.

1871-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 525 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden csütörtökön és vasárnap nyitva áll. 1902-ben 2643 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Az 1902. évben 85 korona fordított gyarapítására.

VELENCZE. (Fehér vármegye.)

1446. A vértessaljai ev. ref. egyházmegye könyvtára.

1864-ben keletkezett.

Állománya 8798 kötet, a lelkészlakban elhelyezve.

A papságon kívül mások is használhatják.

Évi javadalmazása 160 korona.

Könyvtárnok: Decsy Károly.

VERBÓ. (Nyitra vármegye.)

1447. A felvidéki magyar közművelődési egyesület népkönyvtára.

1900-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 189 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2-től 3 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap. 1902-ben 265 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Káplly Lajos állami isk. igazgató.

VERESPATAK. (Alsó-Fehér vármegye.)

1448. Az E. M. K. E. könyvtára.

1889-ben alapította az erdélyi magyar közművelődési egyesület.

Állománya 92 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden d. e. 8-tól 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap. 1902-ben 20 egyén 30 kötetet kölcsönzött ki belőle.

Könyvtárnok: Siménfalvi Boldizsár állami isk. tanító.

VERSECZ. (Temes vármegye.)

1449. A kaszinó könyvtára.

1896-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 779 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden hétfőn este 6-tól 7-ig és csütörtökön d. u. 1-től 2 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 4 hét, azontul naponként 1 fillér birság fizetendő. 1902-ben 437 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 500 korona fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: J a n e l l J ó z s e f tanár.

A verseczi kaszinó könyvtárának jegyzéke. (Versecz, 1898.)
— *A verseczi kaszinó könyvtárának II. jegyzéke. (Versecz, 1902.)*

1450. A m. k. állami főrealiskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1852-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Buday József hagyatékából számos könyvvel gyarapodott.

Állománya 1995 kötet, két teremben elhelyezve, melyek egyike olvasóhelyiségül is szolgál.

Szaklajstroma és czédulakatalogusa van.

A tanárokon kívül jótállás mellett mások is használhatják. 1902-ben 95 kötetet használtak belőle.

Az 1902. évben 686 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 79 kötet szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 520 kor. beszerzésre, 365 kor. kötésre.

Könyvtárnok: Takács Gyula.

b) Régiség-gyűjtemény.

1894-ben keletkezett.

Allománya 1210 db érem, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára van.

Csupán adományokból gyarapodik.

A gyűjtemény őre: Dékány Lajos.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1852-ben keletkezett.

Allománya 2007 állat, ebből 90 emlős, 185 madár, 88 hüllő, 38 hal, 925 rovar és 681 egyéb állat, szekrényekben elhelyezve.

Leltára van.

Az 1902. évben 140 kor. fordítottatott gyarapítására, miből 5 emlős, 10 madár és 1 hüllő szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 168 korona.

A gyűjtemény őre: Havas Tivadar.

1451. Városi nyilvános könyvtár.

(A községi tanintézetek könyvtára.)

Br. Eötvös József minisztersége alatt keletkezett. 1888. január 15-ikén nyílt meg a közönség számára. 1894-ben a verseczi felosztott községi alreáliskola 2010 kötetnyi könyvtárával gyarapodott.

Allománya 1902-ben 12.103 kötet volt, két teremben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Szaklajstroma van.

Használók számára minden vasárnap és csütörtökön d. u. 2-től 4 óráig nyitva van.

Kölcsönzés van pénzbiztosíték és kötetenként 6 fillér olvasási díj lefizetése mellett. 1902-ben 2239 kötet kölcsönözött ki belőle.

Évi javadalmazása 800 kor. a beszedett könyvtárdíjakból. 1902. évi gyarapodása 283 kötet, miből 180 kötet ajándék.

Könyvtárnok: Milleker Bódog tanító.

Versecz sz. k. város községi német iskolái népkönyvtárának jegyzéke. (Versecz, 1888.) — Milleker Bódog, Versecz t. j. f. város községi iskolái nép-, paedagogiai szak- és ifjusági könyvtárának jegyzéke. (Versecz, 1890.) — Milleker Bódog, Versecz t. j. f. város községi tanintézetei könyvtárának jegyzéke. I. rész. Népkönyvtár. I. (Versecz, 1897.)

1452. Városi múzeum.

A törvényhatósági képviselő-testület 1894 január 9-ikén hozott határozatával alapított a Versecz városára vonatkozó régiségek gyűjtésére és megőrzésére. A közönség számára 1897. január 8-ikán nyílt meg. Gyűjteményei a községi fiiskola épületében nyertek elhelyezést és a felügyeletet a város a községi iskolaszék útján gyakorolja. 1898-ban a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyeztetett.

Múzeumi igazgató: dr. Seemayer Károly iskola-
széki elnök.

Négy osztályból áll:

a) Érem-gyűjtemény, melynek állománya 1903. végén 6143 darab,

b) Régiség-gyűjtemény 8385 darabbal.

c) Irat-, kép- és tervrajzgyűjtemény 1123 darabbal.

d) Versecki nyomtatványok gyűjteménye 2649 darabbal.

Osszes állománya tehát 16421 db, két teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója van.

A közönség vasárnaponként d. e. 10-től 12 óráig ingyen megtekintheti.

Az 1902. évi gyarapodás 1110 darab volt, és pedig 284 érem, 524 régiség, 159 irat, kép és tervrajz, végül 143 kisebb versecki nyomtatvány. 1903-ban 395 db éremmel és 1031 db régiséggel, a versecki vonatkozású iratok, rajzok, képek és nyomtatványok gyűjteménye 263 dbbal szaporodott.

Évi javadalmozása a várostól 1000 korona. Az államtól 1898-tól 1902-ig évenként 600 korona segélyben részesült. 1902-ben múzeumi czélokra fordított 1220 korona 75 fillér a városi és 511 korona 56 fillér állami szubvenzióiból.

A múzeum látogatóinak száma 1902-ben 1007 volt.

A gyűjtemények őre: Milleker Bódog.

Versecz város múzeumának alapszabálysata (Versecz, 1894.) — Milleker B., Vattinai leletek a versecki múzeumban (Arch. Értesítő, U. F., XIV., Arch. Közlemények, U. F., XX., Arch. Ért., U. F., XIX. és XXII.) — Milleker B.,

Dél-Magyarország régiségletei a honfoglalás előtti időkből, (Temesvár, I., 1897., II. 1898.) — Mülleker B., A versecezi múzeum gyarapodásáról (Arch. Ért., U. F., 1895—1902. évf.)

VESZPRÉM. (Veszprém vármegye.)

1453. Az alsóváros-jeruzsálemhegyi Petőfi-kör könyvtára.

Az egyesület 1895-ben, könyvtára 1897-ben keletkezett. Állománya 221 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 4-ig nyitva áll.

1454. Az iparos ifjak önképző-körének könyvtára.

1875-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 800 kötet, két szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden hétfőn és pénteken este 7-től 9 óráig nyitva áll. Használati díj havi 30 fillér. 1902-ben az olvasóteremben 441 kötetet használtak, kikölcsönöztetett 600 kötet.

Az 1902. évben 50 korona fordított gyarapítására.

1455. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1857/58. tanévben keletkezett.

Állománya 3703 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és azédula-katalogusa van.

Az 1902. évben 375 korona fordított gyarapítására, miből 57 kötetet szereztek be. 1903. évi költségelőirányzata 300 korona.

Könyvtárnok: Brach József tanár.

b) Természetrajzi gyűjtemény.

Keletkezési éve ismeretlen. A magyar földtani intézet közetgyűjteményével, dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár, dr. Hollós

László, Halaváts Gyula és Laczkó Dezső tanár kövületgyűjteményével gyarapították.

Állománya 1047 állat, ebből 135 emlős, 120 madár, 27 hüllő, 81 hal, 177 rovar és 507 egyéb állat; továbbá 1778 növény, 724 ásvány, 309 kőzet és 799 kövület, egy nagy teremben elhelyezve, külön dolgozószobával. Kiválóbb nevezetessége egy gazdag palaeontologiai gyűjtemény a Bakony hegységből. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 300 kor. 1901/902. évi gyarapodása 39 állat és 318 ásvány.

A gyűjtemény őre: Laczkó Dezső tanár.

Tölcsey Ferencz, A kegyes-tanítórendiek vezetése alatt álló veszprémi róm. kath. főgimnázium története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — A veszprémi r. k. főgimnázium tanári könyvtárának jegyzéke. (Az 1898/99. és 1899/1900. évi értesítőben.)

1456. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1895-ben keletkezett.

Állománya 515 kötet és 1 térkép, egy szobában elhelyezve. Szerzeményi naplója, szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül mások is használhatják elismervény mellett. 1902-ben 60 kötetet használtak belőle s 19 kötet kölcsönöztetett ki.

Az 1902. évben 258 kor. 46 fillér fordítottatott gyarapítására, miből 36 kötet szereztetett be. 1903. évi költségeloirányzata 300 kor. könyvekre s 410 korona könyvszokrényre.

Könyvtárnok: Vaszary Béla tanár.

1457. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.

1745-ben keletkezett. Adományokkal Snuophagen György plébános, Tallián Lázár cz. püspök, Talabér János plébános és dr. Fejérváry József gyarapították.

Állománya körülbelül 3500 kötet, két teremben elhelyezve. Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

Használók számára szükség szerint nyitva áll. 1902-ben körülbelül 120 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 110 kor., a könyvtár céljaira tett

alapítvány kamataiból. 1902. évi gyarapodása 96 kötet és 8 térkép.

Kisebb éremgyűjteménye is van, az egyik könyvtárteremben elhelyezve.

1458. A róm. kath. kör könyvtára.

1895-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adománnyokkal br. Hornig Károly, Kemenes Ferencz, Devics József, Vogronics Antal, Tallián Lázár, Rada István, Palotay Ferencz, Keller János és Molnár Kálmán kegyesrendi tanárok, Teller Vincze stb. gyarapították.

Állománya 372 mű 527 kötetben, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 5-től 7-ig nyitva áll. 1902-ben 387 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 15 kor. fordítottatott gyarapítására.

Könyvtárnok: Szanyi István tanító.

A veszprémi róm. kath. kör értesítője.

1459. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.

1776-ban, a kolostorral egyidejűleg keletkezett. 1786-ban az eltörölt budai kolostor könyvtára csatoltatott hozzá. 1854-ben Tamaskó Antal elemi iskolai tanító saját 800 kötetből álló könyvtárával gyarapította.

Állománya 3000 kötet, két teremben elhelyezve.

Katalogusa van.

A kolostor tagjai részére szükség szerint nyitva áll.

1902. évi gyarapodása 300 kötet.

Könyvtárnok: Meszes Polikárp házfőnök.

1460. Vármegyei múzeum.

Veszprém vármegye közönsége alapította 1902 december 2-án hozott 392. számú közgyűlési határozatával. 1903 márczius 10-én alkotta meg a vármegye közgyűlése a tulajdonát képező múzeumra vonatkozó szabályrendeletét. A gyűjtemények elhelyezésére a vármegyeház II. emeletén 12 terem bocsátta-

tott rendelkezésre. A berendezés Wosinszky Mór orsz. felügyelő vezetése alatt 1903. év tavaszán vette kezdetét. Az országos főfelügyelőség a berendezés költségeire 1903-ban 800 kor. könyvtári és 800 kor. régiségtári segílyt eszközölt ki; báró Hornig Károly veszprémi püspök 2000 koronával járult a berendezés költségeinek fedezéséhez. E költségek 1903-ban 7805 koronát tevén ki, a hiányzó összeg az egyesület alapítványai-ból és a vármegye javadalmaiból nyert fedezetet.

A múzeum öt osztályra oszlik, u. m. könyvtárra, régiség-tárra, szépművészeti, néprajzi és természetrajzi osztályokra. A könyvtár alapját b. Hornig püspök adománya vetette meg, a régiségtárét az állam által 1130 koronáért megvásárolt Mihály János-féle régiséggyűjtemény, melynek darabszáma megüti a 2500-at, a szépművészeti gyűjteményét az állami letétbe kapott 9 db olajfestmény és 28 műlap. A gyűjtemények rendezése most van folyamatban. A rendezés munkájában a múzeum igazgatóján és az egyesület tükarán kívül még Rhé Gyula államasuti tisztviselő vett részt.

1903. évi költségelőirányzata 4600 korona.

Múzeumi igazgató: L a c z k ó D e z s ő kegyesrendi tanár.

A múzeummal kapcsolatos Veszprémvármegyei múzeum-egyesület 1902 december 1-én alakult meg s alapszabályait 1903 április 1-én hagyta jóvá a m. k. belügyminisztérium.

Tagjainak száma 23 alapító és 127 rendes tag.

Elnök: Kolossváry József alispán; *alelnökök:* Koller Sándor vármegyei főjegyző és dr. Jánosi Ágoston cz. püspök; *tükár:* K. Paur Ödön; *pénztárnok:* id. Hets Ferencz.

Paur Ödön, Jelentés a veszprémvármegyei múzeumegyesület állapotáról. (Veszprém, 1903.)

VIHNYEPERESZÉNY. (Bars vármegye.)

1461. A F. M. K. E. ifjusági könyvtára.

1903-ban alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 85 kötet, az állami iskolában elhelyezve.

Könyvtárnok: Tóth Lajos állami iskolai igazgató.

VINGA. (Temes vármegye.)

1462. A társaskör könyvtára.

Az egyesület 1870-ben, könyvtára 1876-ban keletkezett.

Állománya 526 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden d. u. 5-től 7 óráig nyitva áll. 1902-ben 300 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Évi javadalmazása 200 korona.

Könyvtárnok: Pokorny Péter tanító.

VISK. (Máramaros vármegye.)

1463. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította 1901. évi javadalmából, 1903 márczius havában nyílt meg.

Állománya 330 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 4-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. Használati díj heti 20 fillér, büntetéspénz heti 1 korona.

Könyvtárnok: Pál Mihály albiró.

VISONTA. (Heves vármegye.)

1464. A róm. kath. iskola népkönyvtára.

1886-ban alapította a róm. kath. iskolaszék.

Állománya 110 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából szükség szerint nyitva áll.

1902-ben 70 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Ribinka József tanító.

VIZAKNA. (Alsó-Fehér vármegye.)

1465. Állami iskolai köngvtár.

1885-ben keletkezett s kezdettől fogva népkönyvtáruul is szolgál.

Állománya 150 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 9-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 7 nap.

1902-ben 100 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Szilágyi István.

VIZVÁR. (Somogy vármegye.)

1466. Vándorkönyvtár.

1902 július 31-én adta át a somogymegyei közművelődési egyesület.

Állománya 173 kötet, a községi irodában egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából hetenként egyszer d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. 1902 december végéig 217 egyén használta.

VÖRÖSMART. (Baranya vármegye.)

1467. Az olvasóköri könyvtára.

1877-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Adományokkal Thury Dénes gyógyszerész, Apostol Dezső és Hentaller Lajos orsz. képviselő gyarapították.

Állománya három szekrényben van elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. nyitva áll. 1902-ben 800 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 140 kor. fordítottatott gyarapítására.

ZÁGON. (Háromszék vármegye.)

1468. Népkönyvtár.

1902 december 21-én alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa.

Állománya 330 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából szerdán d. u. 1-től 2 óráig, férfiak-

nak vasárnap d. u. 2-től 3-ig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap, azontul heti 10 fillér büntetés fizetendő. 1903. első felében 640 kötetet használtak belőle.

Könyvtárnok: Kiss Lajos állami isk. tanító.

ZAGYVASZENTJAKAB. (Heves vármegye.)

1469. Községi népkönyvtár.

1899-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. Állománya 120 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

1902-ben 502 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: Németh Ferencz tanító.

ZAJKÁNY. (Hunyad vármegye.)

1470. Állami iskolai könyvtár.

1881-ben alapította Páska Károly tanító s alapítása óta népkönyvtáru szolgál.

Állománya 72 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából mindennap d. u. 5-től 6 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 10 nap. 1902-ben 20 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Könyvtárnok: Páska Károly tanító.

ZALAAPÁTI. (Zala vármegye.)

1471. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend zalavári apátságának könyvtára.

1715-ben keletkezett, midőn az apátság a göttweigieknek adományoztatott, kik időnként másodpéldányaikkal járultak a könyvtár gyarapításához. 1878-ban az apátság függetlenítettett, 1886-ban pedig Pannonhalmával egyesítettett, s most a központi könyvtár utján gyarapittatik.

Állománya 5045 kötet, köztük 2 ösnyomtatvány és 2 kézirat, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és betűrendes katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából szükség szerint nyitva áll.

Évi javadalmazása, melyet a főpátságtól kap, a szükséghez képest változó.

Könyvtárnok: D a n k a P l a c z i d hitoktató és okl. tanár.

Van egy kisebb éremgyűjteménye is, mely az egyik könyvtárteremben őriztetik.

ZALAEGRSZEG. (Zala vármegye.)

1472. A gazdasági egyesület könyvtára.

1861-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal a m. k. földmivvelésügyi minisztérium gyarapította.

Állománya 228 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Használók számára mindig nyitva áll.

Évi javadalmazása 100 korona.

1473. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára.

1874-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 657 kötet, három szekrényben elhelyezve.

Évi javadalmazása 400 korona. 1902. évi gyarapodása 48 kötet.

Könyvtárnok: U d v a r d y I g n á c z igazgató.

1474. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1895-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 2520 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma és czédula-katalogusa van.

Csupán az intézet tanárai használják. 1902-ben 161 kötetet használtak belőle.

Évi javadalmazása 1200 kötet a tanszerátalányból. 1902. évi gyarapodása 152 kötet.

Könyvtárnok: Erdős Tivadar tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1899-ben keletkezett. Nagyobb adománynyal Füredi Róbert éremgyűjtő és Kiss Károly salamoni ispán járult gyarapításához.

Állománya 25 régiség, köztük 5 fegyver, 15 ujabbkori emlék és 5 gipszmásolat; továbbá 308 érem, egy teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a múzeumi őr kalauzolása mellett megtekintheti.

1902-ben 76 kor. 40 fillér fordított gyarapítására, miből 5 db gipszmásolat szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 66 korona.

A gyűjtemény őre: Kern Antal tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1895-ben keletkezett. A m. földtani intézet 122 darabból álló kőzetgyűjteménnyel ajándékozta meg.

Állománya 268 állat, ebből 61 emlős, 65 madár, 15 hüllő, 23 hal, 38 rovar és 8 rovargyűjtemény, 16 egyéb állat; továbbá 194 növény, 492 ásvány, kőzet és kővület, végül 42 eszköz, két teremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

A közönség a múzeumi őr kalauzolásával megtekintheti.

Az 1902. évben 349 kor. 56 fillér fordított gyarapítására, miből 1 mikrotom, 2 kézi görcső, 5 növényminta, 20 dbból álló dolomitsorozat és 2 ásványtani eszköz szereztetett be. 1903. évi költségelőirányzata 500 korona.

A gyűjtemény őre: dr. Kovács Gyula tanár.

Tuczy János, A zalaegerszei m. k. áll. főgimnázium története. (Az 1897/98. évi értesítőben.)

ZALAMIHÁLYFA. (Zala vármegye.)

1475. Népkönyvtár.

1901-ben alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. Állománya 148 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 450 olvasó használta a könyvtárt. Az 1902. évben 15 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok: Sélley Károly.

ZALATNA. (Alsó-Fehér vármegye.)

1476. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította. Az állami elemi iskolában van elhelyezve.

Könyvtárnok: Stitz Pál el. isk. igazgató.

ZARÁNK. (Heves vármegye.)

1477. Népkönyvtár.

1898-ban alapította a m. k. földmivelésügyi minisztérium. Állománya 159 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 1-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap. 1902-ben 148 kötet kölcsönöztetett ki belőle.

Könyvtárnok: Lövey Mihály kántortanító.

ZENTA. (Bács-Bodrog vármegye.)

1478. A gazdakör könyvtára.

1885-ben, az egyesület megalakulása után keletkezett.

Állománya 1572 kötet, négy szekrényben elhelyezve, külön olvasóteremmel.

Nyomatott katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden vasárnap d. e. fél 11-től 12 óráig nyitva van. Használati díj fejében a belépő tagok egyszer s mindenkorra 2 koronát fizetnek. A kikölcsönzés tartama 3 hét, azontul minden napra 1—1 fillér birság fizetendő.

Az 1902. évben 200 kor. fordított gyarapítására.

Könyvtárnok : Kovács Géza.

A zentai gazdakör könyveinek jegyzéke. — Pótfüzet a zentai gazdakör könyveinek jegyzékéhez.

1479. A kereskedő-*ifjak egyletének könyvtára.*

1898-ban, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Kovács Pál orsz. képviselő 100 koronával járult gyarapításához.

Állománya 380 mű, egy szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Katalogusa van.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap este nyitva áll.

Az 1902. évben 105 korona fordított gyarapítására.

Könyvtárnok : I. ö y Béla.

1480. A községi főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1878-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Nagyobb adományokkal Majoros István, a Karácsonyi testvérek, Sinkay János ügyvéd és dr. Deák Lukács járultak gyarapításához.

Állománya 7000 kötet. Az intézet rohamos fejlődése miatt nincs alkalmas helyisége s az egész könyvtár szét van szórva. A tanárokon kívül mások is használhatják saját aláírásukkal ellátott elismervény ellenében.

Évi javadalmazása 500 korona az intézeti átalányból. 1902. évi gyarapodása 180 kötet.

Könyvtárnok : dr. Fülöp Adorján.

b) Régiség-gyűjtemény.

Rendezés és szakszerű kezelés hiányában az intézet nem adhatott róla kimutatást.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1876-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 521 állat, ezek között 32 emlős, 164 madár, 17 hüllő, 18 hal és 300 rovar; továbbá 200 növény, 343 ásvány, 272 kőzet és 119 kővület, egy teremben és a folyosón levő szekrényekben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklapjstroma van.

A közönség bármikor megtekintheti.

Évi javadalmazása 300 kor. az iskolai átalányból, mely összegen az 1902. évben 10 állat, 50 növény és 15 ásvány szereztetett be.

A gyűjtemény őre: Mohácsi Pál.

Szics Lajos, A zenta-városi közs. gimnázium alapításának és 19 évi fennállásának története. (Az 1894/96. évi értesítőben.)

1481. A népkör könyvtára.

1867-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 658 kötet, két szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 30 nap, azontul napi 2 fillér büntetés fizetendő. 1902-ben 980 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 50 kor. fordított gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 200 korona.

Könyvtárnok: dr. Halmos Béla tanár.

Harsányi János, A zentai népkör könyvtárjegyzéke. (Zenta, 1893.) — Dr. Halmos Béla, A zentai népkör könyvtárjegyzéke. (Zenta, 1903.)

ZETELAKA. (Udvarhely vármegye.)

1482. Iskolai és népkönyvtár.

A zetelakai lelkészek alapították 1880 körül. Kezdetben iskolai könyvtár volt csupán. Később megvásárolták a Gyürky Ödön-féle gyűjteményt és népkönyvtárrá lett.

Állománya mintegy 410 munka, a plébánián elhelyezve.

Kikölcsönzés céljából mindig nyitva áll.

Csupán adományozás útján gyarapodik.

Könyvtárnok: Sebestyén Mózes lelkész.

ZILAH. (Szilágy vármegye.)

1483. Állami iskolai népkönyvtár.

1869-ben alapította az ev. ref. egyház.

Állománya 271 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és szaklajstroma van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 14 nap.

Az 1902. évben 40 korona fordítottot gyarapítására. 1903. évi költségelőirányzata 50 korona.

Könyvtárnok: Juhos Béla tanító.

1484. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

Valószínűen a XVII. század első felében, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal dr. Salamon József tanár, Szikszay Lajos alispán és br. Wesselényi Ferencz főgondnok gyarapították. (Fejlődésének részletes történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 6527 mű 11,173 kötetben, ezek között 1 ősnymtatvány, 56 magyar nyelvű és több idegen nyelvű régi hazai nyomtatvány, továbbá 89 tudományos folyóirat és hirlap, mintegy 3000 darab apró nyomtatvány stb., számos térkép, kézirat és oklevél, egy nagy teremben elhelyezve, a mely egyszermind olvasóhelyiségül is szolgál.

A könyvtár különös nevezetességei 56 darab régi magyar nyomtatvány és Comenius Amos János, Janua linguae latinae reseratae aurea című műve gyulafehérvári, valószínűen 1647-ből való kiadásának egyetlen példánya.

Szerzeményi naplója, szaklajstroma, czédula- és helyrajzi katalogusa van.

A tanárokon kívül a VII—VIII. osztálybeli tanulók s a könyvtárnok felelősségére a főgimnáziummal szorosabb viszonyban állók használják. A tanulók számára hetenként egyszer nyitva áll. A kikölcsönzéséért a tanulók évi 2 korona díjat fizetnek, idegenek pedig biztosítékot tartoznak letenni.

Évi javadalmazása átlag 800 kor., könyvtárnoki s levéltárnoki tiszteletdíj 200 korona. 1902. évi gyarapodása 62 mű 92 kötetben s 41 folyóirat.

Könyvtárnok: Kerekes Ernő.

b) Régiség-gyűjtemény.

1878-ban keletkezett. Nagyobb adományokkal Mezey Albert kuriai bíró, Biró Ferencz ügyvéd s Kiss Lajos járultak gyarapításához.

Állománya 16 régiség, köztük 15 középkori tárgy s 1 újabbkori emlék; továbbá 1754 érem, az iskola építése miatt ládákban elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1902. évi gyarapodása 2 régiség és 275 érem.

A gyűjtemény őre: Dobai Sándor.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1860 körül keletkezett. Baczó Gábor tanár 1201 darabból álló Kolozsvárt és Szilágy megyében gyűjtött növénygyűjteményt, Parádi Kálmán csiga- és kagylógyűjteményt ajándékozta az intézetnek.

Állománya 885 állat, ezek között 38 emlős, 122 madár, 12 hüllő, 20 hal, 543 rovar és 150 egyéb állat, továbbá 1448 növény, 650 ásvány s 87 kőzet, az iskolai építkezések miatt egy ideiglenes szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

1901/2. tanévi kiadása 50 kor., miből 5 db madár szereztetett be.

A gyűjtemény őre: dr. Benkő Gábor.

Kincs Gyula, A zilahi ev. ref. collegium könyvtárának régi magyar nyomtatványai. (Az 1893/94. évi értesítőben.) — Kincs Gyula, A zilahi collegiumi könyvtár története. (Az 1894/95. évi értesítőben.) — Somogyi Jenő, A zilahi ev. ref. kollégium története. (Az 1895/96. évi értesítőben.)

1485. A kaszinó könyvtára.

Az egyesület 1850-ben, könyvtára 1865-ben keletkezett.

Állománya 1500 kötet. öt szekrényben elhelyezve. külön olvasóteremmel.

Leltára és nyomtatott katalógusa van.

A tagok részére kikülsőnzés céljából hetenként kétszer d. u. 5-től 6-ig nyitva áll.

A zilahi kaszinó könyvtárának czimjegyzéke. (Zilah, 1896.) — Pótfüzet a zilahi kaszinó könyvtárának czimjegyzékéhez. (Zilah, 1900.)

1486. A szilágymegyei tanítótestület könyvtára.

1874-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett. Br. Wesselényi Miklós 200 koronás adományával gyarapította.

Állománya 1370 kötet, öt szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés czéljából hetenként egyszer d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll. 1902-ben 248 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

Az 1902. évben 80 kor. fordítottot gyarapítására.

A szilágymegyei általános tanítótestület 25 éves fennállásának története. (1898.)

ZIRCZ. (Veszprém vármegye.)**1487. A cziszterczy apátság könyvtára.**

1710-ben keletkezett. (Történetét lásd a Magyar Minerva első évfolyamában.)

Állománya 51,000 kötet, köztük 60 önyomtatvány s 219 régi magyar nyomtatvány és magyarországi vonatkozású könyv, továbbá 510 kézirat és körülbelől 5000 térképlap, három teremben elhelyezve. Kiválóbb nevezetességei: 1 földgömb, 1 éggömb és 1 tellurium 1640 tájáról.

Czédula-katalogusa most készül.

A rendtagokon kívül mások csak kivételesen használhatják.

Évi javadalmazása 4000 kor.

Könyvtárnok: Szabó Ottó r.

ZNIÓVÁRALJA. (Turócz vármegye.)**1488. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.****a) Könyvtár.**

1870-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Szabó Ferenc plébános 67 kötetrel járult gyarapításához.

Állománya 1604 kötet, egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A tanárokon kívül csupán a növendékek használhatják kivételes esetekben a szaktanár engedélyével.

Évi javadalmazása 160 kor. a vallás- és közokt. m. k. minisztériumtól. 1902. évi gyarapodása 42 kötet.

Könyvtárnok: Szarka Lajos tanár.

b) Természettrajzi gyűjtemény.

1870-ben keletkezett.

Állománya 530 állat, ezek között 21 emlős, 126 madár, 12 hüllő, 5 hal, 250 rovar és 120 egyéb állat, továbbá 300 növény és 250 ásvány, egy szobában elhelyezve.

Szerzeményi naplója és szaklajstroma van.

A közönség a szaktanár felügyelete alatt bármikor megtekintheti.

A gyűjtemény őre: Dittert Ferencz tanár.

A znióváraljai áll. tanítóképző-intézet 25 éves története.
(Az 1895/96. évi értesítőben.)

ZÓLYOM. (Zólyom vármegye.)

1489. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1902-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott állami segélyből, minek kifolyásaként a tanács felügyelete alatt áll.

Állománya 339 kötet, az iparos ifjak önképző köre helyiségében elhelyezve.

Az 1902. évben 882 olvasó 1127 kötetet használt belőle. 1902. évi gyarapodása 16 kötet.

Könyvtárnok: D á v i d J á n o s.

1490. Népkönyvtár.

1902 december 21-én alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa.

Állománya 673 kötet, az iparos ifjak önképző körében két szekrényben elhelyezve.

Nyomatott katalógusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap d. u. 2-től 5-ig és csütörtökön este 7-től 10 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 8 nap, azontul heti 2 fillér büntetés fizetendő. 1903-ban

1808 kötet kölcsönöztetett ki belőle. Az 1908. évben 80 korona fordítottott gyarapítására.

Könyvtárnokok: Szmolárcsek János, Király István, Dávid János és Schlesinger Lajos.

ZÓLYOMLIPCSE. (Zólyom vármegye.)

1491. A F. M. K. E. népkönyvtára.

1901-ben alapította a felvidéki magyar közművelődési egyesület.

Állománya 130 kötet, a társaskör helyiségében elhelyezve. Az 1902. évben 102 olvasó 264 kötetet használt belőle.

Könyvtárnok: Makoviczky József tanító.

ZOMBOR. (Bács-Bodrog vármegye.)

1492. A bács-bodrogvármegyei történelmi társulat múzeuma.

A társulat 1883-ban Csirfusz Ferencz kezdeményezésére alakult meg, s 1884-ben alapította a vármegye történelmi és régészeti emlékeinek összegyűjtésére múzeumát, melynek gyűjteményei a vármegyeházán vannak elhelyezve. A múzeum 1898-ban a múzeumok s könyvtárak orsz. főfelügyelőségének ellenőrzése alá helyeztetett. 1903-ban a múzeum helyiségei egy szobával bővülvén, a gyűjtemények újból rendeztettek.

A társulat tagjainak száma 1902-ben 41 alapító és 240 pártoló tag volt.

Évi javadalmazása 3648 koronát tett ki.

A társulat elnöke: Kozma László; *alelnök:* Latinnovits Géza országgy. képviselő; *titkár:* Trencsényi Károly.

a) Könyvtár.

Állománya az 1902. év végén 480 kötet könyv és 211 db térkép volt, egy teremben elhelyezve.

Leltára és czédula-katalogusa van.

b) Régiség-gyűjtemény.

Állománya mintegy 2211 db régiség, 1109 db érem és 59 db bankjegy, egy teremben elhelyezve. Az állam 1898 óta évenként 600, 1903-ban 500 koronával segélyezte.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a vármegyei hivatalos órák alatt megtekintheti.
Évi javadalmazása mintegy 400 kor. az egyesületi tagsági díjakból.

c) Néprajzi gyűjtemény.

Az 1903. évi régészeti államszegély egy részéből eszközölt gyűjtés anyaga vetette meg alapját, mely a bácsi sokács-viselet jellemző példányait foglalja magában.

Állománya 68 db.

A gyűjtemények őre: Roediger Lajos.

A bács-bodrogmegyei történelmi társulat alapszabályai. (Zombor, 1884.) — A bács-bodrogvármegyei történelmi társulat évkönyve. I. — XIX. évf. (Zombor, 1885—1903.)

1493. A m. kir. áll. főgimnázium gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1872-ben, az intézettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 5385 kötet és 40 térkép, egy szobában elhelyezve.

Leltára és ozédula-katalogusa van.

A tanárokon kívül, egyik intézeti tanár jótállása mellett, mások is használhatják.

Évi javadalmazását a tanszerátalányból nyeri. 1902. évi gyarapodása 228 kötet

Könyvtárnok: Csetri Károly tanár.

b) Régiség-gyűjtemény.

1892-ben keletkezett.

Állománya 1420 db régiség és 2 érem, a tanári szoba egyik szekrényében elhelyezve.

A közönség a felügyelő tanár közvetítésével megtekintheti. Jelenleg rendezés alatt áll.

A gyűjtemény őre: Buday Gerő tanár.

c) Természetrajzi gyűjtemény.

1872-ben keletkezett. Fejlesztéséhez a bécsi földtani intézet és dr. Koch Antal járultak nagyobb adományokkal.

Állománya 748 állat, ebből 29 emlős, 178 madár, 20 hüllő, 50 hal, 273 rovar és 198 egyéb állat; továbbá 3087 növény, 537 ásvány, 50 kőzet és 875 kővület. egy teremben elhelyezve.

Szerzeményi naplója van.

A közönség a szaktanár felügyelete alatt kivételesen megtekintheti.

Évi javadalmazását a tanszerátalányból kapja.

1908. évi költségelőirányzata 55 korona.

Az 1902. évben 25 látogató tekintette meg a gyűjteményt.

A *gyűjtemény őre*: Uhlmann Miklós tanár.

1494. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.

a) Könyvtár.

1888-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Adományokkal Zombor városa és a zombori takarékpénztár járultak gyarapításához.

Állománya 1173 kötet, a tanári tanácskozóteremben elhelyezve.

Szaklajstroma van.

Évi javadalmazása 400 kor. a várostól. 1902. évi gyarapodása 38 kötet.

Könyvtárnok: Trencsény Károly tanár.

b) Természettani, vegytani és áruismereti gyűjtemény.

1888-ban, az intézettel egyidejűleg keletkezett. Fejlesztéséhez nagyobb adományokkal Zombor városa és a zombori takarékpénztár járultak.

A természettani szertár állománya 1902-ben 308 db, a kísérletező tanteremben elhelyezve.

A vegytani szertár állománya 1902-ben 401 db, a vegytani szertárban elhelyezve.

Az áruismereti szertár állománya 1902-ben 1431 db, az áruismereti szertár helyiségében elhelyezve.

Mindhárom szertárnak alapleltára van.

Mindhárom szertárnak összes évi javadalmazása 800 kor., melyből 600 koronát Zombor városától, 200 koronát pedig a zombori takarékpénztártól kap.

Mindhárom szertár őre: Krump Vilmos tanár.

1495. A városi könyvtár.

Bieliczky Károly nyug. megyei irodatiszt 1857-ben társulatot alakított a bécsi »Verein zur Verbreitung von Druck-

schriften für Volksbildung» egyesület kiadványainak terjesztésére. 1858-ban az egyesület már a mai szervezetet nyerte. jöllehet sok időn át kizárólag német művek vásárlására fektette a súlyt. 1858 végén 129 rendes és 25 havi fizetéses tagja volt. 1859-ben vásároltak először magyar nyelvű műveket.

Az egyesület elnöke: id. Mihályi János; **jegyző:** Megyesi Ferencz; **pénztárnok:** Csávosi Sándor.

A könyvtár 1857-ben keletkezett. Dr. Gertinger Pál mintegy 800 kötettel gyarapította, a zombori magyar olvasókör pedig egész könyvtárát az egyesületnek ajándékozta.

Állománya 1902-ben 30,735 kötet volt. a városháza földszintjén három szobában elhelyezve.

Czédula-katalogusa és számsoros jegyzéke most készül.

Csupán az egyesületi tagok használhatják évi 6 korona tagdíj lefizetése mellett. Kiköcsönzés céljából, vásár- és ünnepnapokon kívül, mindennap délután 2-től 4 óráig nyitva áll. 1902-ben 39,700 kötetet kölcsönöztek ki belőle.

1902. évi javadalmasága 1819 korona 77 fillér a tagsági díjakból s 400 korona Zombor sz. k. város segélyéből. miből 878 korona 58 fillér fordítottatott vásárlásra, 118 korona 34 fillér könyvkötésre, 800 korona a könyvtári kiadónak és 192 korona a szolgának. 1902. évi gyarapodása 173 kötet. 1903. évi költség-előirányzata 600 korona vásárlásra, 120 korona könyvkötésre, 600 korona a könyvtári kiadónak és 192 korona a szolgának.

Igazgató: dr. Falcione Nándor takarékpénztári igazgató; **könyvtárnok:** Roediger Lajos; **könyvtári kiadó:** özv. Tépitcs Rezsóné.

A Zombor városi könyvtáregylet alapszabályai. (Zombor, 1882.) — A zombori városi könyvtár összes magyar munkáinak jegyzéke. (Zombor, 1889.) — A Zombor sz. kir. városi könyvtáregylet könyveinek jegyzéke. (Zombor, 1899.) — A Zombor sz. kir. városi könyvtáregylet könyvtárkezelési szabályai. (Zombor, 1901.)

ZSIBÓ. (Szilágy vármegye.)

1496. A kaszinó könyvtára.

1884-ben, az egyesülettel egyidejűleg keletkezett.

Állománya 661 kötet, három szekrényben elhelyezve, külön olvasóhelyiséggel.

Az olvasóterem mindennap állandóan használható. Kiköl-

csönzés czéljából hetenként kétszer esti 6-tól 7 óráig nyitva áll. Az 1902. évben 905 kötet kölcsönöztetett ki belőle.
Évi javadalmazása 100 korona.

ZSOLNA. (Trencsén vármegye.)

1497. Népkönyvtár.

1902. november 19-én alapította a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

Állománya 380 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés czéljából minden szombaton d. u. 4-től 5 óráig nyitva áll. A kikölcsönzés tartama 28 nap. Használati díj évi 1 korona. Az 1902. évben 39 egyén használta a könyvtárt.

Könyvtárnok: K r a p á c s y M ó r ipartestületi jegyző.

FÜGGELEK.

ABRUDBÁNYA. (Alsó-Fehér vármegye.)

1498. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította 1903-ban.
Állománya 381 kötet. Az abrudbányai áll. fiu- és leányiskolában van elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és szombaton nyitva áll.

Könyvtárnok: Pongrácz Mihály tanító.

ALSÓRÁKOS. (Kis-Küküllő vármegye.)

1499. Az E. M. K. E. népkönyvtára.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott segélyből s ebből kifolyólag a tanács ellenőrzése alatt áll.

Állománya 125 kötet, a községi tanteremben elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szombaton d. u. 2-től 4-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Katona Márton tanító.

BALÁZSFALVA. (Alsó-Fehér vármegye.)*1500. Népkönyvtár.*

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította 1902-ben.
Állománya 380 kötet. Legujabban a balázsfalvi iparoskör
helyiségében állítottatott föl.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap nyitva áll.

Könyvtárnok: Lukács József iparoskörü elnök.

BALMAZUJVÁROS. (Hajdu vármegye.)*1501. Népkönyvtár.*

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa alapította 1903-ban.
Állománya a községi előjáróságnál van elhelyezve.

Katalogusa van.

Könyvtárnok: Szilágyi Sándor törvénybíró.

BÁRTFA. (Sáros vármegye.)*1502. Népkönyvtár.*

Az eperjesi Széchényi-kör alapította a múzeumok és könyv-
tárak orsz. tanácsától kapott segélyből s ebből kifolyólag a
tanács ellenőrzése alatt áll.

Állománya az állami gimnázium I. oszt. tantermében van
elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából helybelieknek vasárnap d. e. 11-től
12-ig, vidékieknek szerdán d. e. 11-től 12-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Furia Károly tanító.

BÉKÉSCSABA. (Békés vármegye.)*1503. Népkönyvtár.*

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította
1908-ban.

Állománya 679 kötet, a község háza tanácstermében el-
helyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11-től 12-ig nyitva áll.

Könyvtárnok: Christián György.

BERZEVICZE. (Sáros vármegye.)

1504. Az állami iskola és ifjusági egyesület könyvtára.

1902 november 2-án keletkezett.

Állománya 144 kötet, egy szekrényben elhelyezve.

Leltára és katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 8-tól 10 óráig nyitva áll.

Az 1903. évben 241 korona fordítottatott javadalmazására, miből 200 koronát a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának közvetítésével kapott.

Könyvtárnok: Chityil Pál igazgató.

HAJDUDOROG. (Hajdu vármegye.)

1505. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította 1903-ban.

Állománya 770 kötet, az új városházán elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden vasárnap d. e. 11 órakor nyitva áll.

Könyvtárnok: Szepessy Sándor elemi isk. igazgató.

KAPOSVÁR. (Somogy vármegye.)

1506. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította 1903-ban.

Állománya 676 kötet, az állami iskola egyik tantermében elhelyezve.

Katalogusa van.

Kölcsönzés céljából minden szerdán és vasárnap d. e. 10-től 12 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: Csukly Gyula tanító.

PISKITELEP. (Hunyad vármegye.)

1507. Népkönyvtár.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa alapította 1908-ban.

Állománya 385 kötet, az állami iskola tanácstermében elhelyezve.

Katalogusa van.

Kikölcsönzés céljából minden vasárnap délben 1-től 2 óráig nyitva áll.

Könyvtárnok: Asztalovszky Lajos tanító.

POMÁZ. (Pest vármegye.)

1508. Vándorkönyvtár.

Az országos magyar iskolaegyesület alapította a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsától kapott segélyből s ebből kifelől a tanács ellenőrzése alatt áll.

VÁCZ. (Pest vármegye.)

1509. Vándorkönyvtár.

Az országos magyar iskolaegyesület alapította a múzeumok és a könyvtárak orsz. tanácsától kapott segélyből s ebből kifelől a tanács ellenőrzése alatt áll.

Kiegészítések és helyreigazítások.

A D. K. E. alsógallai vándorkönyvtáránál (6. lap 19. szám), a csérnyei polgári olvasókör népkönyvtáránál (183. l. 304. sz.), továbbá az E. M. K. E. abosfalvi (2. l. 5. sz.), bedei (34. l. 81. sz.), berekeresztúri (47. l. 101. sz.), nyéni (515. l. 972. sz.) és verespataki (756. l. 1448. l.) népkönyvtárainál, végül a F. M. K. E., alsóközéskényi (7. l. 22. sz.) alsókubini (9. l. 24. sz.), alsópalojtai (10. l. 26. sz.), bakabányai (24. l. 59. sz.), bánkeszii (29. l. 69. sz.), báti (31. l. 74. sz.), breznóbányai (71. l. 147. sz.), érsekújvári (228. l. 392. sz.), málnapataki (426. l. 783. sz.), nyitrai (521. l. 985. sz.), vihnyepereszényi (762. l. 1461. sz.) és tornóczi (722. l. 1371. sz.) népkönyvtárainál kimaradt, hogy a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa által alapítottak, a gödöllőbesnyői népkönyvtár egyesületi (260. l. 456. sz.), az alsószentkirálypusztai népiszkolai (330. l. 600. sz.), a felsőcsödörpusztai népiszkolai (332. l. 604. sz.), a helvetiatelepi népiszkolai (334. l. 610. sz.) és a késmárki népkönyvtárak pedig utóbb részesültek az orsz. tanács támogatásában s ebből kifolyólag annak ellenőrzése alatt állanak.

A D. K. E. alsógallai (6. l. 18. sz.) és tatabányai (701. l. 1333. sz.) népkönyvtárai azonosak.

A 183. lapon Cservenka mellől elmaradt Bács-Bodrog vármegye.

A 211. lapon Dobronak mellől elmaradt Zala vármegye.

A 212. lapon Dunaföldvár mellől elmaradt Tolna vármegye.

A 313. lapon Kanyánka (Szepes vármegye) helyett Kanyánka (Nyitra vármegye) olvasandó.

A 478. lapon Nagykoszlány helyett Nagykoszmály olvasandó.

A F. M. K. E. tarnóczi népkönyvtára (699. l. 1328. sz.) törlendő.

A 380. lapon a 691. sz. m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei-helyett állami tanítónőképző-intézet gyűjteményei olvasandó.

A 411. lapon a 757. sz. b) pontjában természetrajzi könyvtár helyett természetrajzi gyűjtemény olvasandó.

Az 500. lapon a 939. sz. Orsolya-szüzek tanítóképző-intézetének gyűjteményei helyett Orsolyaszüzek tanítónőképző-intézetének gyűjteményei olvasandó.

A GYŰJTEMÉNYEK JEGYZÉKE HELYEK SZERINT.

Aba.	Lap	Alsóbesnyő.	Lap
1. Az olvasókör könyvtára ...	1	17. Népkönyvtár	6
Abony.		Alsódetrethem.	
2. A kaszinó könyvtára	—	18. Az E. M. K. E. népkönyv-	—
3. A katolikus olvasó-egylet	—	tára	
könyvtára		Alsógalla.	
4. A polgári kör könyvtára ...	2	19. A D. K. E. vándorkönyv-	—
Abosfalva.		tára	
5. Az E. M. K. E. népkönyv-	—	Alsójára.	
tára		20. Ifjúsági és népkönyvtár.....	—
Ada.		21. Az olvasó-egylet könyvtára	7
6. Magyar népkönyvtár	—	Alsókőröskény.	
7. A magyar polgári kereske-		22. A F. M. K. E. ifjúsági könyv-	—
delmi olvasó-egylet könyv-	3	tára	
tára		Alsókubin.	
Adács.		23. Az arvavármegyei Csaplo-	—
8. Iskola-könyvtár	—	vits-könyvtár	
Adásztevel.		24. A F. M. K. E. népkönyv-	9
9. Az olvasókör könyvtára ...	—	tára	
Agárd.		25. A m. k. állami felső keres-	—
10. Népkönyvtár	4	kedelmi iskola gyűjtemé-	
Agostyán.		nyei	
11. Községi népkönyvtár	—	Alsópalojta.	
Ajak.		26. A F. M. K. E. népkönyvtára	10
12. Községi népkönyvtár	—	Alsószeli.	
Aknasugatag.		27. Népkönyvtár	—
13. Az olvasó-egylet könyvtára	—	Alvincz.	
Alberti.		28. Ifjúsági és népkönyvtár.....	—
14. Iskolai könyvtár	5	29. A Szent-Ferencz-rend kolos-	11
Alberti-Irsa.		torának könyvtára	
15. Népkönyvtár	—	Ambróziafalva.	
Aldebrő.		30. Népiskolai könyvtár	—
16. Róm. kath. iskolai könyvtár	—	Andocs.	
		31. A Szent-Ferencz-rend kolos-	—
		torának könyvtára	

Apátfalva.	Lap	Baja.	Lap
32. Községi népkönyvtár	11	53. A cisztercezi-rendi kath. főgimnázium gyűjteményei...	22
Apátmarót.		54. A kaszinó könyvtára	23
33. A F. M. K. E. népkönyvtára	12	55. A keresk. kaszinó könyvtára	—
Aposz.		56. A kereskedő ifjak egyletének könyvtára	—
34. Népiskolai könyvtár	—	57. A m. k. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.....	24
Arad.		58. A róm. kath. legényegylet könyvtára	—
35. Az aradi kereskedők körének könyvtára	—	Bakabánya.	
36. Az aradvidéki tanító-egylet könyvtára	13	59. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
37. A gör. kel. román szeminarium könyvtára	—	Bakonybél.	
38. A kir. főgimnázium gyűjteményei	—	60. A pannonhalmi Sz.-Benedek-rend apátságának könyvtára	25
39. A Kölcsey-egyesület gyűjteményei	15	Balassagyarmat.	
40. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	16	61. A nógrádmegyei kaszinó-egyesület könyvtára	—
41. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei	17	62. Nógrád vármegye múzeuma	—
42. A minorita rendház könyvtára	—	Balatongyörök.	
43. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	18	63. Népkönyvtár	26
Aranyosmarót.		Balázshalva.	
44. Bars vármegye múzeuma	—	64. Az E. M. K. E. vidéke körének könyvtára	27
Aranyosmegyes.		65. A görög kath. főgimnázium gyűjteményei	—
45. Ifjúsági egyesületi könyvtár	19	66. A gyulafehérvári és fogarasi görög kath. érsekség könyvtára	28
Aranyosrákos.		Balmazújváros.	
46. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	67. A polgári olvasókör könyvtára	—
Árkos.		Bánffyhyunád.	
47. Olvasóegylet és népkönyvtár	—	68. Az E. M. K. E. népkönyvtára	29
Aszód.		Bánkeszi.	
48. Az ág. h. ev. gimnázium gyűjteményei.....	20	69. Az F. M. K. E. népkönyvtára	—
Átány.		Baranyasallye.	
49. Népkönyvtár	21	70. Az olvasókör könyvtára	—
Atkár.		71. Községi népkönyvtár	30
50. Iskolai népkönyvtár	—	Bártfa.	
Bácsbresztovác.		72. A kaszinó könyvtára	—
51. Az első bácsbresztováci kaszinó könyvtára	—	73. A m. k. állami gimnázium gyűjteményei	—
Bágyon.			
52. Ifjúsági és népkönyvtár.....	—		

Bát.	Lap	Békésszentandrás.	Lap
74. A F. M. K. E. népkönyvtára	31	95. Az olvasó-egylet könyvtára	43
Bátmonostor.		Belényes.	
75. A róm. kath. iskola népkönyvtára	32	96. A gör. kath. főgimnázium gyűjteményei	44
Bátor.		97. Népkönyvtár	45
76. Népkönyvtár	—	Boodra.	
Bátorkassai.		98. A népkönyvtár-egyesület könyvtára	—
77. A polgári olvasókör könyvtára	—	Beregazás.	
Battonya.		99. A beregvármegyei magyar közművelődési egyesület könyvtára	—
78. A kaszinó-egyesület könyvtára	38	100. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei	46
79. A polgári olvasó-egyesület könyvtára	—	Berekasztur.	
Becskő.		101. Az E. M. K. E. népkönyvtára	47
80. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—	Berettyószentmárton.	
Bede.		102. Községi népkönyvtár	—
81. Az E. M. K. E. népkönyvtára	34	Berettyóújfalú.	
Bégasszentgyörgy.		103. A kaszinó könyvtára	—
82. Községi iskolai könyvtár	—	Besnyő.	
Béka.		104. A kapuczinusok kolostorának könyvtára	48
83. Az ev. ref főgimnázium gyűjteményei	—	Beszterce.	
84. A kaszinó könyvtára	35	105. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei	—
85. A polgári kör könyvtára	—	106. A besztercei kör könyvtára	49
Békésosaba.		Besztercebánya.	
86. Az ág. hitv. ev. Rudolf-főgimnázium gyűjteményei	—	107. Az ág. ev. alginázium gyűjteményei	50
87. A békésvármegyei gazdasági egyesület könyvtára	37	108. A kaszinó-egyesület könyvtára	51
88. Az iparos ifjak művelődési egyletének könyvtára	—	109. A kath. legényegyesület könyvtára	—
89. Az iparos olvasókör könyvtára	—	110. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei	—
90. A kaszinó-egylet könyvtára	38	111. A m. k. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei	53
91. A kereskedő ifjak egyesületének könyvtára	—	112. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára	—
92. A múzeum-egyesület gyűjteményei	—	113. A székesegyházi káptalan könyvtára	54
Békésgyula.		114. Városi múzeum	—
93. A békésvármegyei közművelődési egyesület múzeuma	41	Betlen.	
94. A kereskedők és kereskedő ifjak társulatának könyvtára	43	115. Az olvasó- és társalgó-egylet könyvtára	56

Bicske.	Lap	Brassó.	Lap
116. Községi népkönyvtár	56	136. Az ág. ev. főgimnázium és azzal összekötött tanintézetek gyűjteményei	64
117. Az olvasókör könyvtára ...	57	137. A brassói kereskedelmi és iparkamara könyvtára	65
Bihardiószeg.		138. Az E. M. K. E. könyvtára	66
118. Községi népkönyvtár	—	139. A gör. kel. román főgimnázium és alreálisokla gyűjteményei	—
119. A kaszinó könyvtára	—	140. A magyar kaszinó könyvtára	67
120. A 48-as népkör könyvtára	58	141. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	—
Bikal.		142. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	68
121. A D. K. E. népkönyvtára	—	143. Népkönyvtár	69
Billéd.		144. A r. k. főgimnázium gyűjteményei	—
122. A polgári kör könyvtára	—	145. A városi levéltárkönyvtára	70
Biri.		Brekinszka.	
123. Községi népkönyvtár	59	146. Brekinszka és vidéke népkönyvtára	—
Bisztricska.		Bresznóbánya.	
124. Ág. ev. iskolai könyvtár	—	147. A F. M. K. E. közkönyvtára	71
Bödola.		148. A kaszinó-egylet könyvtára	—
125. Népkönyvtár	—	Budapest.	
Boldogasszony.		<i>(Nyilvános gyűjtemények.)</i>	
126. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	60	149. A budapesti könyvtár-egyesület gyűjteményei	72
Bölna.		150. Budapest székes-főváros múzeuma	74
127. Az unit. iskola könyvtára	—	151. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára	75
Boncsihida.		152. A kir. magyar természettudományi társulat könyvtára	76
128. Ifjúsági és népkönyvtár ...	—	153. A királyi orvosegyesület könyvtára	77
Bonyhád.		154. A m. kir. földtani intézet gyűjteményei	—
129. Az áll. segélyezett ág. hitv. ev. algimnázium gyűjteményei	61	155. A m. kir. József-műegyetem gyűjteményei	78
130. A polgári kaszinó könyvtára	62	156. Magyar királyi kereskedelmi múzeum	80
Borbátvis.		157. A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilván. könyvtára	81
131. Áll. iskolai ifjúsági könyvtár	—	158. M. kir. mezőgazdasági múzeum	82
Borgóbensterese.		159. A m. k. orsz. meteorológiai és földmágnassági intézet gyűjteményei	83
132. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—		
Borosjenő.			
133. A kaszinó-egyesület könyvtára	63		
Borossebes.			
134. Ev. ref. népiskolai könyvtár	—		
Brád.			
135. A görög kel. gimnázium gyűjteményei	—		

Budapest. (Folytatás.) Lap

160. M. kir. technológiai iparmúzeum	84
161. A magyar kir. tudományegyetem könyvtára	85
162. Magyar nemzeti múzeum	88
163. A magyar tudományos akadémia könyvtára	108
164. Országos képtár és történelmi képcsarnok	106
165. Orsz. magyar iparművészeti múzeum	107

(Hatóségi könyvtárak.)

166. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvénytörvények könyvtára	109
167. Budapest székes-főváros könyvtára	—
168. A budapesti ügyvédi kamara könyvtára	110
169. A kegyesrendiek társházának könyvtárai	—
170. A kir. főigyezség könyvtára	111
171. A m. kir. állami nyomda könyvtára	—
172. A m. kir. állami számvevőszék könyvtára	112
173. A m. kir. belügyminisztérium könyvtára	113
174. A m. kir. földmívelésügyi minisztérium könyvtára	—
175. A m. kir. honvédelmi minisztérium könyvtára	—
176. A m. kir. igazságügyminisztérium könyvtára	—
177. A m. kir. ítéletábla könyvtára	114
178. A m. kir. kereskedelmi minisztérium könyvtára	—
179. A m. kir. kincstári jogügyigazgatóság könyvtára	115
180. A m. kir. közigazgatási bíróság könyvtára	—
181. A m. k. kuria könyvtára	—
182. A m. kir. miniszterelnökség könyvtára	116
183. A m. kir. orsz. levéltár könyvtára	—
184. A m. kir. pénzügyminisztérium könyvtára	117
185. A m. kir. posta- és távirdeigazgatóság könyvtára	—
186. A m. kir. szabadalmi hivatal könyvtára	118
187. A magyar kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium könyvtára	—

Budapest. (Folytatás) Lap

188. A magyar országgyűlés képviselőházának könyvtára	119
189. A műemlékek orsz. bizottságának könyvtára	—
190. A nemzeti színház könyvtára	120
191. Az országos közegészségi tanács könyvtára	—
192. Az orsz. m. kir. kémiai intézet könyvtára	—
193. A Szent-Ferenc-rend kólostorának gyűjteményei	121
194. A szerviták társházának könyvtára	—

(Iskolai gyűjtemények.)

195. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei	122
196. A báró Eötvös József-kollegium könyvtára	123
197. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—
198. Az ev. ref. theol. akadémia Ráday-könyvtára	125
199. A felsőbb szülő- és borgezdasági tanfolyam könyvtára	—
200. Az izr. siketnémák orsz. intézetének könyvtára	—
201. A IV. ker. kegyesrendi főgimnázium gyűjteményei	126
202. A keleti kereskedelmi akadémia könyvtára	—
203. A képezhető hűlyék és gyöngeelméjűek orsz. m. kir. nevelő- és tanintézetének könyvtára	127
204. A kereskedelmi akadémia Wahrmann-könyvtára	—
205. A II. ker. kir. egyetemi kath. főgimnázium gyűjteményei	128
206. A központi papnevelő-intézet könyvtára	129
207. Az I. ker. közs. felsőbb leányiskola gyűjteményei	—
208. A II. ker. közs. felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	130
209. A VI. ker. községi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	—
210. A IV. ker. községi főreáliskola gyűjteményei	131
211. A VIII. ker. községi főreáliskola gyűjteményei	132
212. A III. ker. községi női ipariskola gyűjteményei	133

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
213. Dr. László Mihály nyilv. főgimnáziumának gyűjteményei.....	133	238. Az országos rabbiképző-intézet könyvtára.....	157
214. A m. kir. állami Erzsébet-nőiskola könyvtára.....	134	239. Országos tanszermúzeum és pedagógiai könyvtár ..	—
215. A VI. ker. m. k. áll. felsőbb leányiskola gyűjteményei	—	240. A Rösner-tanintézet könyvtára.....	158
216. Az I. ker. m. k. állami főgimnázium gyűjteményei	135	241. A siketnémák Budapest székes-főváros hozzájárulásával fentartott m. kir. áll. intézetének gyűjteményei	159
217. Az V. ker. m. k. állami főgimnázium könyvtára ...	136	242. A székes-fővárosi IX. ker. felső kereskedelmi iskola könyvtára.....	—
218. A VII. ker. m. k. állami főgimnázium gyűjteményei	—	243. A székes fővárosi iparrajziskola könyvtára.....	160
219. A II. ker. m. k. állami főreáliskola gyűjteményei ...	137	244. A vakok budapesti kir. országos intézetének gyűjteményei.....	—
220. Az V. ker. m. k. állami főreáliskola gyűjteményei	138	245. A vasuti tisztképző-tanfolyam könyvtára.....	161
221. A VI. ker. m. k. állami főreáliskola gyűjteményei	—	<i>(Egyesületi könyvtárak.)</i>	
222. A II. ker. m. k. állami tanítónőképző-intézet gyűjteményei.....	139	246. A Budapest asztalos szak- és segéd munkások szak-egyletének könyvtára.....	—
223. A m. k. állatorvosi főiskola könyvtára.....	140	247. A budapesti fodrászsegédek önképzőkörének könyvtára	162
224. A m. k. honvéd Ludovika-akadémia könyvtára.....	—	248. A budapesti III. ker. föld- és szőlőművesek egyesületének könyvtára.....	—
225. A m. kir. József-műegyetemhez tartozó szakkönyvtárak.....	141	249. A budapesti reformátusok első közművelődési stb. egyeletének könyvtára.....	—
226. A m. kir. kertészeti tanintézet könyvtára.....	143	250. A budapesti szobrászok szak-egyletének könyvtára.....	163
227. A m. kir. női festőiskola könyvtára.....	—	251. A budapesti tanítótestület könyvtára.....	—
228. A m. kir. posta- és távirde-tanfolyam szakkönyvtára.....	—	252. A budapesti varteli kaszinó-egylet könyvtára.....	—
229. A m. k. tanárképző-intézeti gyakorló-főgimnázium gyűjteményei.....	144	253. A fényképészek körének könyvtára.....	—
230. A m. kir. tud. egyetemhez tartozó gyűjtemények.....	145	254. A függetlenségi és 48-as polgárok körének könyvtára.....	164
231. A magyarországi központi Fröbel-nőegyesület állam. segélyezett óvó- és tanítónőképző-intézetének gyűjteményei.....	153	255. A házépítő tisztviselők egyesületének könyvtára.....	—
232. A nemzeti zenede könyvtára.....	154	256. Az iparos-íjfék országos egyesületének könyvtára.....	—
233. Az orsz. izraelita tanítóképző-intézet könyvtára.....	—	257. A kereskedelmi alkalunazottak országos egyesületének könyvtára.....	165
234. Az orsz. m. k. mintarajziskola és rajztanárképző-intézet könyvtára.....	155	258. A kereskedő-íjfék társulatának könyvtára.....	—
235. Az országos m. k. zeneakadémia könyvtára.....	—	259. A M. Á. V. altisztai kör könyvtára.....	—
236. Az orsz. nőképző-egyesület leánygimnáziumának gyűjteményei.....	156	260. A magyar földrajzi társaság könyvtára.....	166
237. Az orsz. óvónőképző gyűjteményei.....	—	261. A magy. közgazdasági társaság könyvtára.....	—

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
262. A magyar mérnök- és építész-egylet könyvtára	167	(<i>Népkönyvtárak.</i>)	
263. A magyar néprajzi társaság könyvtára	—	268. Budapest I. ker. tabáni nép- és iskolai könyvtár	176
264. A magyarországi építőmunkások orsz. szakegyletének könyvtára	—	289. Budapest III. ker. ujlaki iskolai és népkönyvtár ...	177
265. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyletének könyvtára	168	290. Budapest VI. ker. erdőtelki iskola népkönyvtára	—
266. A magyarországi vas- és fémmunkások közp. szövetsége bádogos szakosztályának könyvtára	—	291. A VIII. ker. munkás-otthon népkönyvtára	178
267. A magyar országos méhézségi egyesület könyvtára	169	292. Budapest IX. ker. soroksári-uti nép- és iskolai könyvtár	—
268. A magy. tisztviselők orsz. egyesületének könyvtára	—	293. A X. ker. nép- és iskolai könyvtár	179
269. A magyar turista-egyesület könyvtára	170	Buj.	
270. A nemzeti kaszinó könyvtára	—	294. Ev. ref. iskolai könyvtár	—
271. Az önkéntes mentőegyesület könyvtára	—	295. Községi népkönyvtár	—
272. Az országos erdőszeti egyesület könyvtára	171	Bükkszentersébet.	
273. Az országos iparegyesület könyvtára	—	296. Népkönyvtár	180
274. Az országos kaszinó könyvtára	—	Chinorán.	
275. Az országos magyar gazdasági egyesület könyvtára	172	297. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
276. Az országos magyar kertészeti egyesület könyvtára	—	Csákvány.	
277. Az országos szabadelvű pártkör könyvtára	—	298. Iskolai könyvtár	—
278. Az országos színészegyesület könyvtára	173	Csáktornya.	
279. A park-klub könyvtára ...	—	299. A m. k. állami iskola tanítói, ifjúsági és népkönyvtára	181
280. A Petőfi-társaság könyvtára	—	300. A m. k. állami tanítóképző gyűjteményei	—
281. A VII. ker. polg. kaszinó könyvtára	—	Csány.	
282. A X. ker. rákosi közművelődési és Jótékony egyesület könyvtára	174	301. Népkönyvtár	182
283. A Szent-Imre-kör könyvtára	—	Csehbrezó.	
284. A Szent-István-társulat könyvtára	175	302. Iskolai ifjúsági és népkönyvtár	—
285. A terézvárosi kaszinó könyvtára	—	Csernekhegy.	
286. A terézvárosi polgári kör könyvtára	—	303. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára	—
287. A »Törökvesz» dal- és önképző-egylet könyvtára ...	176	Csernye.	
		304. A polgári olvasókör népkönyvtára	183
		Cservenka.	
		305. A kaszinó-egylet könyvtára	—
		Csetnek.	
		306. A társalgási-egylet könyvtára	—

Csiksomlyó.	Lap	Csibakháza.	Lap
307. A rórn. kath. főgimnázium gyűjteményei	183	328. A népkönyvtár-egyesület könyvtára	193
308. A rórn. kath. tanítóképző-intézet könyvtára	185	Dálnok.	
309. A Szent-Ferenc-rend kolostorának könyvtára	—	329. A népkönyvtár- és olvasóegylet könyvtára	194
Csikszentgyörgy.		Deák.	
310. Népkönyvtár	186	330. Az ev. ref. egyházi olvasókör könyvtára	—
Csikszentmárton.		Debrecen.	
311. Községi népkönyvtár	—	331. A Csokonai-kör könyvtára	—
Csikszentmárton-Csekefalva.		332. Az ev. ref. felsőbb leányiskola gyűjteményei	195
312. Iskolai és népkönyvtár	—	333. Az ev. ref. főiskola könyvtára	196
Csikszesreda.		334. A felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	197
313. A kaszinó könyvtára	187	335. A hajdúvármegyei tanítók Gönczy-egyesületének könyvtára	198
Csiktsanád.		336. A jogász- és tisztviselő-kör könyvtára	—
314. R. k. iskolai ifjusági és népkönyvtár	—	337. A kegyesrendi r. kath. főgimnázium gyűjteményei	199
Csókfalva.		338. A kegyesrendiek társházának könyvtára	—
315. Az olvasó-egylet népkönyvtára	—	339. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	—
Csokonya.		340. A m. kir. gazdasági tanintézet könyvtára	200
316. A polgári olvasókör könyvtára	188	341. A polgári kör könyvtára	201
Csongrád.		342. A Svetitsa-intézet gyűjteményei	—
317. A kaszinó könyvtára	—	343. A zenede könyvtára	—
Csorna.		Dés.	
318. Az izr. olvasókör könyvtára	—	344. A kaszinó könyvtára	202
319. A katolikus kör könyvtára	189	345. A m. kir. állami gimnázium gyűjteményei	—
320. Népkönyvtár	—	346. A szolnok-dobokamegyei irodalmi, tört. és etnográfiai társulat muzeuma	203
321. A prémontrei kanonokrend prépostságának könyvtára	—	Demjén.	
Csurgó.		347. Iskolai könyvtár	205
322. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	190	Derecske.	
323. Ev. ref. ifjusági és népkönyvtár	191	348. A kaszinó könyvtára	—
324. A m. k. állami tanítóképző gyűjteményei	192	349. A keresztény iparos olvasóegylet könyvtára	—
Czabaj.		350. A polgári olvasókör könyvtára	206
325. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	Derzs.	
Czegléd.		351. Népkönyvtár	—
326. A kaszinó-egylet könyvtára	—		
327. A m. kir. állami gimnázium gyűjteményei	193		

Deb.	Lap	Eger. (Folytatás.)	Lap
252. A római kath. iskola népkönyvtára	206	374. Az ó-egri kaszinó könyvtára	219
Déva.		375. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—
353. Az E. M. K. E. népkönyvtára	207	Egerboca.	
354. A hunyadmegyei tört. és rég. társulat múzeuma ..	—	376. Népkönyvtár	—
355. A m. k. áll. főreáliskola gyűjteményei	209	Egerszalók.	
356. A m. kir. állami tanítóképző gyűjteményei	—	377. Népkönyvtár	220
357. A nemzeti kaszinó könyvtára	210	378. R. k. iskolai könyvtár	—
Déaványa.		Elek.	
358. Az ipartestületi olvasókör könyvtára	—	379. Iskolai és népkönyvtár ..	—
Devecser.		Eperjes.	
359. A kaszinó könyvtára	—	380. Az ág. hitv. ev. egyházkerületi kollegium gyűjteményei	221
Dobronak.		381. A görög kath. püspökség könyvtára	223
360. Községi népkönyvtár	211	382. A kereskedők és kereskedőifjak egyletének könyvtára ..	—
Dobsina.		383. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei	—
361. Nép- és ifjusági könyvtár ..	—	384. A m. kir. állami tanítóképző gyűjteményei	225
362. Az olvasóegyesület könyvtára	—	385. A sárosmegyei gazdasági egyesület könyvtára	—
Dorogháza.		386. A Széchényi-kör könyvtára ..	—
363. Iskolai könyvtár	212	387. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	226
Dunaörlődvár.		388. A társadalmi egylet könyvtára	227
364. A polg. olvasókör könyvtára ..	—	389. A tiszai ág. ev. egyházkerület tanítóképzőjének gyűjteményei	—
365. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	213	Ercsi.	
Dunaszereghely.		390. A polgári kör könyvtára	228
366. A kaszinó könyvtára	—	Erk.	
Ecséd.		391. Községi népkönyvtár	—
367. Iskolai és népkönyvtár	—	Érszékujvár.	
Eger.		392. A F. M. K. E. közkönyvtára	—
368. A ciszterczi rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	214	393. A községi kath. főgimnázium gyűjteményei	229
369. Az érs. jogliceum könyvtára	215	394. R. kath. iskolai könyvtár ..	—
370. Az érseki liceum gyűjteményei	—	Érszékbetváros.	
371. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára	217	395. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	230
372. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei ..	—	Esküllő.	
373. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	218	396. Állami iskolai könyvtár ..	231

Esztergom.	Lap	Felsőbánya.	Lap
397. Az áll. segélyezett községi realiskola gyűjteményei ..	231	418. Népkönyvtár	246
398. Az érseki kisdödvönő- képző-intézet gyűjt.	232	Felsőőr.	—
399. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára	—	419. Népkönyvtár	—
400. Az érseki tanítóképző-inté- zet gyűjteményei	233	Felsőlövő.	—
401. Az esztergom-szentgyörgy- mezei katolikus olvasó- kör könyvtára	234	420. Az ág. ev. tanítóképző-inté- zet és főgimnázium könyv- tára	247
402. Az esztergom-vidéki régé- szeti és történelmi társul- lat múzeuma	—	Felsőrakonca.	—
403. A főgyházmezei könyv- tár és múzeum	236	421. A F. M. K. E. népkönyv- tára	—
404. A pannonhalmi Sz. Benedek- rend főgimnáziumának gyűjteményei	237	Felsősófalva.	—
405. Símor János bíboros her- ceggprimás-féle érseki gyűjtemények	238	422. Népkönyvtár	—
406. A Szent-Ferencz-rend ko- lostorának könyvtára	239	Felsőszőlők.	—
Étfalvasoltán.	—	423. Népkönyvtár	248
407. Népkönyvtár	240	Felstárkány.	—
Éttyek.	—	424. Róm. kath. iskolai könyv- tár	—
408. Az olvasókör könyvtára ..	—	Felstéray.	—
Fakert.	—	425. A F. M. K. E. népkönyv- tára	—
409. A r. kath. iskola könyvtára	—	Felsővisó.	—
Farkasd.	—	426. Népkönyvtár	249
410. Népiskolai könyvtár	241	Fenyőfalva.	—
Fehértemplom.	—	427. Az ág. ev. népiskola könyv- tára	—
411. A m. kir. állami főgimná- zium könyvtára	—	Fiume.	—
412. A magyar társaskör könyv- tára	—	428. A m. kir. áll. felső keres- kedelmi iskola gyűjtemé- nyei	—
413. A munkás olvasó- és ön- képző-egyesület könyvtára	242	429. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjteményei	250
Feldebrő.	—	430. A m. k. állami főgimná- zium gyűjteményei	251
414. Népiskolai könyvtár	—	431. A m. kir. tengerészeti aka- démia könyvtára	252
Felka.	—	432. Városi könyvtár és mű- zeum	—
415. Tatra-múzeum	—	Fogaras.	—
Felnémét.	—	433. A könyvtári olvasó-egylet könyvtára	253
416. Községi népkönyvtár	245	434. A m. kir. áll. felső keres- kedelmi iskola könyvtára	—
Felsőbaka.	—	435. A Szent-Ferencz-rend ko- lostorának könyvtára	254
417. A F. M. K. E. népkönyv- tára	246	Földes.	—
		436. Ev. ref. iskolai népkönyv- tár	—
		437. Az olvasókör könyvtára ..	—

Folkusfalu.	Lap	Gödöllő.	Lap
438. A F. M. K. E. népkönyvtára	254	456. A gödöllő-besznyői népkönyvtár-egyesület népkönyvtára	260
Franzfeld.		Gölnicebánya.	
439. Ifjúsági könyvtár	255	457. A F. M. K. E. közkönyvtára	261
440. Az olvasó-egylet könyvtára	—	Görgényfüvesur.	
Fugyivásárhely,		458. Népkönyvtár	—
441. Népkönyvtár	—	Grabác.	
Fülek.		459. Iskolai könyvtár.....	—
442. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.....	256	Gulács.	
Galgócs.		460. Népkönyvtár.....	262
443. A kaszinó könyvtára	—	Guta.	
444. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—	461. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Gálszécs.		Gyalu.	
445. A polg. olvasókör könyvtára	257	462. A kaszinó - olvasó - egylet könyvtára	—
Garamkelecsény,		Gyergyóditró.	
446. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	463. Népkönyvtár	263
Garamszentkereszt.		Gyergyószentmiklós.	
447. A besztercebányai püspökség könyvtára	—	464. A gyergyói római kath. tanító-egyesület könyvtára	—
Gárdony.		465. A kaszinó könyvtára	—
448. Iskolai könyvtár.....	358	466. A r. kath. székely földműves ifjúsági egyesület könyvtára	264
Gáttája.		Gyergyótekerőpatak.	
449. Az olvasó-egylet könyvtára	—	467. Népkönyvtár.....	—
Gáva.		Gyetva.	
450. Az ev. ref. iskola népkönyvtára	—	468. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Gégény.		Gyoma.	
451. Községi népkönyvtár	259	469. A békésvármegyei közművelődési egyesület népkönyvtára	—
Gerendkeresztúr.		470. Az iparos-tanoncziskola ifjúsági népkönyvtára	265
452. Népkönyvtár	—	471. A központi kaszinó könyvtára	—
Gernyeszeg.		Gyöngyös.	
453. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	472. A hevesmegyei gazdasági egyesület könyvtára.....	266
Glogovác.		473. A katolikus legényegylet könyvtára	—
454. Iskolai népkönyvtár	260		
Gödemesterháza.			
455. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—		

Gyöngyös. (Folytatás.)	Lap	Gyűlvész.	Lap
474. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	266	499. Iskolai könyvtár	281
475. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	267	Hajduböszörmény.	
Gyöngyösapata.		500. Az ev. ref. gimnázium könyvtára	—
476. Községi népkönyvtár	—	501. A polgári kaszinó könyvtára	282
Gyöngyöspüspöki.		Hajdunás.	
477. Népkönyvtár	—	502. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—
Gyöngyös.		503. Az ev. ref. tanítók könyvtára	283
478. Az ev. ref. algimnázium gyűjteményei	268	504. A kaszinó könyvtára	—
479. A kaszinó-egylet könyvtára	—	Hajdusoboszló.	
Győr.		505. Az ev. ref. egyház Tury-könyvtára	284
480. Az ének- és zeneegylet könyvtára	269	506. Az ev. ref. tanító-testület olvasó-egyletének könyvtára	—
481. A győrvidéki tanító-egylet könyvtára	—	507. A kaszinó-egylet könyvtára	—
482. Az iparos önképző- és betegsegélyző-egylet könyvtára	—	Halmos.	
483. A karmeliták rendházának könyvtára	270	508. Községi népkönyvtár	—
484. A kereskedelmi ifjak egyletének könyvtára	—	Harsantos.	
485. A kir. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei	—	509. Ifjúsági és népkönyvtár	285
486. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	271	Haasnos.	
487. A m. k. állami tanítóképző-intézet gyűjt.	272	510. Községi népkönyvtár	—
488. A m. kir. államvasút altiszti körének könyvtára	—	Hatvan.	
489. Népkönyvtár	273	511. A katolikus kör népkönyvtára	—
490. Az olvasó-egylet könyvtára	—	512. Népkönyvtár	286
491. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára	—	Havadtő.	
492. A Szent-Benedek-rend főgimnáziumának gyűjteményei	274	513. Népkönyvtár	—
493. Városi közkönyvtár	276	Hercencsvölgy.	
Györgyfalva.		514. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
494. Iskolai könyvtár	—	Hétháza.	
Györök.		515. Népkönyvtár	287
495. A rom. kath. iskola ifjúsági könyvtára	277	Hevesaranyos.	
Gyulafehérvár.		516. Népkönyvtár	—
496. Az alsófehérmegyei tört. rég. és természettudományi egylet múzeuma	—	Hevesugra.	
497. Az erdélyi egyházmegye Beththyány-könyvtára és gyűjteményei	278	517. Népkönyvtár	—
498. A rom. kath. főgimnázium gyűjteményei	280	Hidalmás.	
		518. Állami iskolai ifjúsági és tanítói könyvtár	288
		Hidvég.	
		519. Községi népkönyvtár	—

Módmesző-Vásárhely.	Lap	Igló. (Folytatás.)	Lap
520. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	288	539. A kaszinó-egyesület könyvtára	288
521. Az ev. ref. tanítótestület könyvtára	290	540. A m. kir. all. tanítóképző-intézet gyűjteményei	—
522. Az iparosifjak önképző-egyletének könyvtára	291	541. Az olvasókör könyvtára	299
523. A m. k. állami övönöképző gyűjteményei	—	542. A szepeesi tanító-egyesület könyvtára	—
Hódos.		Ilava.	
524. Egyesített ág. ev. iskolai és népkönyvtár	—	543. A magyar társaskör könyvtára	300
Hodrusbánya.		Ilyetalva.	
525. A F. M. K. E. népkönyvtára	292	544. Ifjúsági és népkönyvtár ...	—
Holicsmány.		Imreg.	
526. Az ág. ev. iskola népkönyvtára	—	545. A minorita kolostor könyvtára	—
Homokaszentgyörgy.		Ipolyság.	
527. Népiskolai könyvtár	—	546. A honti kaszinó könyvtára	301
Homolicz.		547. Honti múzeum	—
528. Ifjúsági és népkönyvtár ...	293	Istvánölggy.	
Homonna.		548. Ifjúsági könyvtár	302
529. A kaszinó-egyesület könyvtára	—	Iványl.	
530. A m. k. állami felső kereskedelmi iskola gyűjt.	—	549. Községi népkönyvtár	303
Homoródszentpál.		Jánosfalva.	
531. Népkönyvtár	294	550. Községi népkönyvtár	—
Hosszuperearteg.		Jánosháza.	
532. Népkönyvtár	—	551. A társaskör könyvtára	—
Husrt.		Jarkovác.	
533. A kaszinó könyvtára	295	552. Iskolai könyvtár	304
Ibrány.		Jászapáti.	
534. Ev. ref. népkönyvtár	—	553. Ifjúsági könyvtár	—
Igal.		554. A kaszinó-egyesület könyvtára	—
535. Az olvasókör könyvtára ...	—	Jászberény.	
Igashalva.		555. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei	305
536. Népkönyvtár	296	556. Városi jász múzeum	306
Igló.		557. Városi népkönyvtár	—
537. Az államilag segélyezett ágostai ev. főgimnázium gyűjteményei	—	558. A városi tanítótestület könyvtára	307
538. Az iparos- és kereskedőifjak önképző egyesületének könyvtára	298	Jászkisér.	
		559. A kaszinó-egyesület könyvtára	—
		560. A negyvennyolczas olvasókör könyvtára	—
		Jászladány.	
		561. Népiskolai könyvtár	308

Jászó.	Lap	Kassa.	Lap
562. A jászóvári premontrei ka- nonokrend központi gyűj- teményei	308	579. A kassai helyőrség katonai tudományos és kaszinó- egyletének könyvtára	317
Jolsva.		580. A kassai kereskedők köre- nek könyvtára	318
563. A kaszinó könyvtára	309	581. Kassai múzeum	—
Józseffalva.		582. A katolikus legényegye- sület könyvtára	321
564. Iskolai és népkönyvtár.....	—	583. A Kazinczy-kör könyvtára	322
Kaba.		584. A kir. kath. tanítóképző gyűjteményei	—
565. Az olvasó-egyesület könyv- tára	310	585. A m. kir. állami felső ke- reskedelmi iskola könyv- tára	—
Kálnok.		586. A m. kir. állami főreál- iskola gyűjteményei	323
566. Községi és ifjúsági könyv- tár	—	587. A m. kir. gazdasági tan- intézet gyűjteményei	—
Kalocsa.		588. A m. kir. jogakadémia könyvtára	324
567. Az érseki nagyobb pap- nevelő-intézet könyvtára	—	589. A magyarországi könyv- nyomdászok és betűöntők szakegylete kassai fiókjá- nak könyvtára	325
568. A főszékesegyházi könyv- tár	311	590. Népkönyvtár	—
569. A Jézus-társaság érseki főgimnáziumának gyűjte- ményei	—	591. A polgári társaskör könyv- tára	326
570. A kalocsai kereskedőifjak önképző-egyletének könyv- tára	312	592. A premontrei kath. főgim- názium gyűjteményei	—
Kanyánka.		593. Püspöki könyvtár	327
571. A F. M. K. E. népkönyv- tára	313	594. A püspöki papnevelő-inté- zet könyvtára	—
Kanyár.		595. A rom. kath. tanítóképző gyűjteményei	328
572. Községi népkönyvtár	—	596. A társalgási egylet könyv- tára	—
Kaposvár.		Kebele.	
573. A m. kir. állami főgimnázium és Somogy vármegye egyesített könyvtára és a főgimnázium gyűjteményei	—	597. A D. K. E. népkönyvtára	—
574. A nemzeti kaszinó könyv- tára	315	Kecskemét.	
Karácsond.		598. Az ágasegyháza -pusztai népiskola ifjúsági és nép- könyvtára	329
575. Népiskolai könyvtár.....	—	599. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjte- ményei	—
Karánsebes.		600. Az első-szentkirály-pusztai népiskola ifjúsági és nép- könyvtára	330
576. A gör. kel. egyházmegyei papnevelő-intézet könyv- tára	316	601. A ballószög-pusztai nép- iskola ifjúsági és nép- könyvtára	—
Karatnavolái.		602. A borbás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	—
577. Községi iskolai könyvtár	—	603. Az ev. ref. főiskola és jog- akadémia könyvtára	331
Karczag.		604. A felső-alpár-pusztai nép- iskola ifjúsági és nép- könyvtára	332
578. Az ev. ref. gimnázium gyűjteményei	—		

Kecskemét. (Folytatás.)	Lap
605. A felső-csődör-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	332
606. A felső-pusztaszer-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	333
607. A gátér-pusztai népiskola ifj. és népkönyvtára	—
608. A gazdasági egyesület könyvtára	—
609. A halasz-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	—
610. A helvetia-telepi népiskola ifjúsági és népkönyvtára	334
611. Az iparegyesület könyvtára	—
612. A kaszinó-egyesület könyvtára	—
613. A Katona József-körkönyvtára	335
614. A katona telep-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	—
615. A kegyesrendi kath. főgimnázium gyűjteményei	—
616. A kegyes-tanítórend hazi könyvtára	336
617. A kereskedőifjak egyesületének könyvtára	—
618. A kereskedő-kaszinókönyvtára	—
619. A kistfai-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	337
620. A lakitelek-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	—
621. A m. kir. Állami főreáliskola gyűjteményei	—
622. A monostor-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	338
623. A szárkás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	339
624. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—
625. A talfája-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	—
626. Az urrét-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára	—
627. A városföld-pusztai népiskola ifj. és népkönyvtára	340
628. Városi könyvtár és múzeum	—
Kék.	
629. Községi népkönyvtár	341
Kecses.	
630. A kath. olvasóköri könyvtára	—

Kandilóna.	Lap
631. Az E. M. K. E. népkönyvtára	342
Kereszténység.	
632. Népkönyvtár	—
Késmárk.	
633. Az ág. h. ev. kerületi líceum gyűjteményei	—
634. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	343
635. Népkönyvtár	344
Keszthely.	
636. Balatoni múzeum	—
637. A gróf Festetich család hitbizományi könyvtára	345
638. A m. kir. gazdasági tanintézet gyűjteményei	347
639. A premontrai kanonokrend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—
Kevermes.	
640. Az állami el. iskola ifjúsági könyvtára	348
Kézdivásárhely.	
641. A kaszinókönyvtára	349
642. A kereskedőifjak társulatának könyvtára	—
643. A minorita-rend r. kath. főgimnáziumnak gyűjteményei	—
Kibéd.	
644. Az E. M. K. E. ifjúsági könyvtára	350
Kide.	
645. Ifjúsági és népkönyvtár	—
Kisdasnód.	
646. Tanítói könyvtár	351
Kisgaram.	
647. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Kisjécsa.	
648. Iskolai népkönyvtár	—
Kisjenő.	
649. A kisjenő-erdőhegyi kaszinókönyvtára	352
Kiskér.	
650. Népkönyvtár	—

Kisköre.	Lap	Kisombor.	Lap
651. Népiszkolai könyvtár	352	675. A gazdasági olvasókör könyvtára	364
Kiskőrös.		Kolozs.	
652. Az olvasó-egylet könyvtára	353	676. Ifjúsági könyvtár	—
Kisköszeg.		Kolozsvár.	
653. A D. K. E. népkönyvtára	—	677. Az erdélyi gazdasági egyesület könyvtára	365
Kiskoszmály.		678. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma	—
654. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	679. Az erdélyi múzeum-egylet gyűjteményei	366
Kiskünderozsma.		680. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	373
655. Tanítói, nép- és ifjúsági könyvtár	—	681. Az ev. ref. teológiai intézet könyvtára	374
Kiskunfélegyháza.		682. A Ferencz József tudományegyetem gyűjteményei	375
656. A kaszinó könyvtára	354	683. A gazdasági tanintézet könyvtára	377
657. A m. kir. állami tanítóképző gyűjteményei	—	684. Az iparosegylet könyvtára	—
658. A városi r. kath. főgimnázium gyűjteményei	355	685. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	378
Kiskunhalas.		686. A kereskedelmi akadémia könyvtára	379
659. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	356	687. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára	—
660. A gazdakör könyvtára	358	688. A m. kir. áll. felsőbb leányiskola könyvtára	—
661. Ifjúsági könyvtár	—	689. A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola könyvtára	381
662. A kaszinó könyvtára	—	690. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára	—
663. Községi könyvtár	359	691. A m. kir. állami tanítóné-képző-intézet gyűjteményei	—
Kismarton.		692. Népkönyvtár	381
664. A kaszinó-egylet könyvtára	—	693. A siketnémák állam. segélyezett orsz. intézetének gyűjteményei	—
665. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—	694. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	382
Kisösz.		695. Az unitárius főiskola gyűjteményei	—
666. Iskolai könyvtár	360	Kolta.	
Kisomlyó.		696. A férfi-dalkör könyvtára	384
667. Községi népkönyvtár	—	Kolta.	
668. Az olvasóegylet könyvtára	—	697. Községi népkönyvtár	—
Kispest.		Komárom.	
669. A kegyes tanítórend házi könyvtára	361	698. A kaszinó könyvtára	—
670. A kegyes-tanítórend algináziumának gyűjteményei	—	699. A komáromvármegyei és városi múzeum-egyesület gyűjteményei	385
Kisujzállás.			
671. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	362		
672. Az ipartestület könyvtára	363		
673. A kaszinó-egylet könyvtára	—		
674. A társaskör könyvtára	364		

Komárom. (Folytatás.)	Lap
700. Nyilvános népkönyvtár.....	386
701. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának gyűjteményei	—
702. Vármegyei könyvtár.....	387
Kóta.	
703. Községi népkönyvtár	388
Kovácsna.	
704. Az E. M. K. E. olvasóegylet népkönyvtára	389
Köbölkút.	
705. Népkönyvtár	—
Kökös.	
706. Községi népkönyvtár	—
Kömlő.	
707. A r. kath. népiskola könyvtára	390
Körmöcsabánya.	
708. A kath. legényegyesület könyvtára	—
709. A magyar egyesület könyvtára	391
710. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	—
711. Népkönyvtár	392
712. A polgári és iparos egyesület könyvtára	—
713. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	393
714. Városi múzeum	—
Kőrösbánya.	
715. Az E. M. K. E. könyvtára	394
Kőröshegy.	
716. Az olvasókör könyvtára	—
Kőrösrév.	
717. Népkönyvtár	—
Köszeg.	
718. A kereskedelmi kör könyvtára	395
719. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának gyűjteményei	—
Köszvényesremete.	
720. Az E. M. K. E. könyvtára	396
Középalja.	
721. Községi népkönyvtár	—

Középpalota.	Lap
722. A F. M. K. E. népkönyvtára	398
Krasna.	
723. Népkönyvtárak	397
Krompach.	
724. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Kúnágota.	
725. Az állami népiskola könyvtára	—
Kánhegyes.	
726. Evang. ref. ismétlő-iskolai könyvtár	398
727. A polgári olvasókör könyvtára	—
Kunosvágása.	
728. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára	—
Kúnsezentmárton.	
729. A kaszinó könyvtára	—
730. Községi tanítói és népkönyvtár	399
731. A polgári olvasó-egylet könyvtára	—
Kúnsezentmiklós.	
732. Az ev. ref. algimnázium gyűjteményei	—
733. A kaszinó könyvtára	400
734. A polgári olvasó-egylet könyvtára	401
Küküllőszéplak.	
735. Népkönyvtár	—
Lajtapordány.	
736. A D. K. E. népkönyvtára	—
Lécsfalva.	
737. Iskolai könyvtár	402
Lóka.	
738. Népkönyvtár	—
Lelőd.	
739. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Leless.	
740. A jászóvári prémontrei kanonok-rend konventjének könyvtára	403

Lengyel-tóti.	Lap	Lugos.	Lap
741. A kaszinó könyvtára	408	764. A gör. kath. egyházmege gyűjteményei	415
Letenye.		765. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	416
742. A kaszinó könyvtára	—	Magyarbánhegyes.	
Lóva.		768. Községi népkönyvtár	—
743. A kaszinó könyvtára	404	Magyarbikal.	
744. A kegyes tanítórend házi könyvtára	—	767. Az E. M. K. E. népkönyvtára	417
745. A kegyes tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—	Magyaróvár.	
746. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei	405	768. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	—
Libetbánya.		769. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának gyűjteményei	—
747. A F. M. K. E. népkönyvtára	406	770. A m. kir. gazdasági akadémia gyűjteményei	419
748. A magyar kör könyvtára...	—	771. A mosonmegyei történelmi és régészeti egylet múzeuma	420
Lippa.		772. A Széchenyi-kör könyvtára	421
749. Ifjúsági-és népkönyvtár...	407	Magyarpécaka.	
750. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	—	773. Ifjúsági és népkönyvtár ...	422
Liptószentmiklós.		Magyarremete.	
751. A magyar társalgókör könyvtára	408	774. Népkönyvtár	—
752. Népkönyvtár	—	Magyarsáros.	
753. A polgári kaszinó könyvtára	409	775. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
Lőcse.		Maklár.	
754. Az ág. h. evang. egyház könyvtára	—	776. Iskolai könyvtár	423
755. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei	—	Makó.	
756. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei	411	777. A kaszinó könyvtára	—
757. A m. kir. állami főrealiskola gyűjteményei	—	778. A kath. kör könyvtára	—
Losoncz.		779. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	424
758. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	412	780. Papháti k. tanyai népkönyvtár	425
759. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei	413	Makó.	
760. Városi könyvtár	414	781. Az állami iskola ifjúsági könyvtára	—
Lovasberény.		Maksa.	
761. Ev. ref. népkönyvtár	—	782. Nép- és ifjúsági könyvtár	—
762. Az olvasókör könyvtára ...	415	Málnapatak.	
Lovrin.		783. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára	426
763. Iskolai könyvtár	—		

Máramarosziget.	Lap	Medgyes.	Lap
784. Az ev. ref. főiskola könyvtára	426	805. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei	436
785. A kaszinó-egyesület könyvtára	—	806. A magyar kaszinó könyvtára	438
786. A kegyes-tanítórendr. kath. algimnáziumának gyűjteményei	427	Meneshely.	
787. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei	428	807. A D. K. E. vándorkönyvtára	—
788. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára	—	Mesztegnő.	
789. A máramarosvármegyei muzeum	—	808. A r. kath. kör könyvtára	—
790. A polgári kör könyvtára	430	Mezőbánd.	
Máriapóca.		809. A Mezőbánd és vidéki olvasó-egylet könyvtára	439
791. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára	—	810. Népkönyvtár	—
Markaz.		Mezőbergenye.	
792. Népiskolai könyvtár	—	811. Népkönyvtár	—
Marosbogát.		Mezősámsod.	
793. Az E. M. K. E. népkönyvtára	431	812. Az E. M. K. E. népkönyvtára	440
Marosludas.		Mezőtárkány.	
794. Tanítói, nép- és ifjusági könyvtár	—	813. Községi népkönyvtár	—
Marosszentmihály.		Mezőtúr.	
795. Népkönyvtár	432	814. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—
Marosujvár.		815. A felsőrészi polgári olvasókör könyvtára	442
796. Az olvasókkör könyvtára	—	816. A hidszegi olvasótársulat könyvtára	—
Maros-Vásárhely.		817. A központi olvasó-egylet könyvtára	—
797. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—	818. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei	—
798. A gróf Teleki család könyvtára	433	819. Városi népkönyvtár	443
799. A kaszinó könyvtára	434	Mezővár.	
800. A róm. kath. főgimnázium gyűjteményei	—	820. Iskolai könyvtár	—
Marosvécs.		821. Községi népkönyvtár	444
801. Az E. M. K. E. népkönyvtára	435	Mikfalva.	
Maskova.		822. Népkönyvtár	—
802. Iskolai és népkönyvtár	436	Mikófalva,	
Mátészalka.		823. Népkönyvtár	—
803. A polgári kaszinó könyvtára	—	Mindszent.	
Mátraballa.		824. A 48-as kör könyvtára	—
804. Iskolai és népkönyvtár	—	Miriszló.	
		825. Községi népkönyvtár	445

Miskolc.	Lap	Murassombat.	Lap
826. Az ágost. hitv. ev. egyház nyilvános közkönyvtára ...	445	848. A kaszinó könyvtára	455
827. A borsodmegyei gazdasági egyesület könyvtára	446	849. Népkönyvtár	456
828. A borsod-miskolczi közmívelődési és múzeum-egyesület múzeuma	—	850. A D. K. E. vandorkönyvtára	—
829. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	447	Musna.	
830. A kir. kath. gimnázium gyűjteményei	448	851. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
831. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára	—	Nádasd.	
832. A mezőgazdák társas-egyletének könyvtára	449	852. A lemezhanggyári felügyelő és munkás-személyzet olvasó-egyletének könyvtára	457
833. A nemzeti kaszinó könyvtára	—	853. Népkönyvtár	—
834. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának gyűjteményei	—	Nagyág.	
Mocs.		854. A könyvtáregylet könyvtára	—
835. Ifjúsági és E. M. K. E. könyvtár	450	855. Tanítói könyvtár	458
Modor.		Nagybánya.	
836. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei	451	856. A kaszinó könyvtára	—
Moha.		857. A kath. legényegyesület könyvtára	—
837. Népkönyvtár	—	858. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	459
Mohács.		859. A minorita-rendház könyvtára	460
838. Az iparosok olvasókörének könyvtára	452	860. Népkönyvtár	—
839. A kaszinó-egyesület könyvtára	—	861. A polgári olvasókör könyvtára	—
840. Népkönyvtár	—	862. Városi múzeum	461
841. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	453	Nagybecskerek.	
Monor.		863. A délnyugati magyarországi tanítóegylet fiókjának könyvtára	463
842. Az egyesült kaszinó és kör könyvtára	—	864. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	—
Mór.		865. A községi főgimnázium gyűjteményei	—
843. A kapuczinus-rend kolostorának könyvtára	—	866. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára	464
844. Nép-, iskolai- és tanítói könyvtár	—	867. A torontálvármegyei gazdasági egyesület könyvtára	—
845. A társaskör könyvtára	454	868. A torontálvármegyei magyar közmívelődési egyesület könyvtára	465
Munkács.		Nagybittsa.	
846. A beregmegyei általános tanító-egyesület könyvtára	—	869. Az olvasókör könyvtára	—
847. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	—	Nagybocskó.	
		870. Az olvasókör könyvtára	—
		Nagyborosnyó.	
		871. Az olvasó-egylet könyvtára	466

Nagybattyin.	Lap	Nagy-Károly. (Folytatás.)	Lap
872. A kaszinó könyvtára	488	884. A r. kath. legényegylet könyvtára	478
Nagycesepésny.		885. Szatmár vármegye műzeuma	—
873. A F. M. K. E. könyvtára...	—	Nagykikinda.	
Nagydisznód.		883. A kaszinó könyvtára.....	477
874. Az ág. ev. felső népiskola tanítói és általános könyvtára	467	887. A m. kir. Allami főgimnázium gyűjteményei	—
Nagyenyed.		888. Szerb iskolai könyvtár.....	—
875. A Bethlen-kollégium gyűjteményei	—	Nagykosszály.	
876. Az iparos önképzőkör könyvtára	469	889. A F. M. K. E. népkönyvtára	478
877. A kaszinó könyvtára.....	—	Nagykőrös.	
878. A minorita-rend könyvtára	470	900. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—
Nagyernye.		901. A kertészeti egyesület könyvtára	479
879. A kath. olvasókör népkönyvtára	—	902. A nagykőrösi és dunameléki ev. ref. tanítóképzőintézet gyűjteményei	480
Nagyfalu.		903. A polgári kör könyvtára...	481
880. A F. M. K. E. népkönyvtár	—	904. A városi kaszinó könyvtára	—
Nagyigmánd.		Nagykunmadaras.	
881. Községi népkönyvtár	471	905. Ev. ref. egyházi népkönyvtár.....	—
Nagyilonda.		Nagykürd.	
882. A magyar olvasó-egylet könyvtára	—	906. Községi iskolai népkönyvtár	482
Nagyiván.		Nagyléta.	
883. Iskolai és népkönyvtár	—	907. Az olvasó-egylet könyvtára	—
Nagykálló.		Nagyimihály.	
884. Ev. ref. nép- és ifjúsági könyvtár	472	908. A kaszinó- és olvasó-egylet könyvtára	—
885. A kaszinó könyvtára	—	Nagyöves.	
Nagykanizsa.		909. Az E. M. K. E. könyvtára	483
886. A felső kereskedelmi iskola könyvtára	—	Nagyperkáta.	
887. A kaszinó könyvtára.....	473	910. Katholikus könyvtár.....	—
888. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	—	911. Nép- és ifjúsági könyvtár	—
889. A községi kath. főgimnázium gyűjteményei	—	Nagypestyén.	
890. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	474	912. Az olvasókör népkönyvtára	—
Nagy-Károly.		Nagyréde.	
891. A kaszinó könyvtára	—	913. Népkönyvtár.....	484
892. A kegyes tanítórend házi könyvtára	—	914. A r. kath. iskola könyvtára	—
893. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.....	475		

Nagyrőcze.	Lap	Nagyszombat. (Folytatás.)	Lap
915. A m. kir. állami polgári és felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	484	939. Az Orsolya-szűzek tanítónő-képző-intézetének gyűjteményei	500
916. A társalgó- és olvasó-egylet könyvtára	485	940. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—
Nagysurány.		Nagytálya.	
917. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	941. A r. kath. iskola könyvtára	501
Nagyszalonta.		Nagytapolcsány.	
918. A kaszinó könyvtára	486	942. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára	—
919. A kereskedők társaskörének könyvtára	—	943. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
920. A köznevelési gimnázium gyűjteményei	—	Nagyteremia.	
921. Az olvasó-egylet könyvtára	487	944. Tanítói, ifjúsági és népkönyvtár	—
Nagyszombat.		Nagyvárad.	
922. Az ág. ev. tanítóképző-intézet gyűjteményei	—	945. A biharmegyei gazdasági egyesület könyvtára	502
923. A báró Bruckenthal-múzeum	488	946. A biharmegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egyesület múzeuma	—
924. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma	—	947. A felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	504
925. Az erdélyi természettudományi egyesület múzeuma	—	948. Az iparoskör könyvtára	—
926. Az erdélyi szász gazdasági egyesület könyvtára	492	949. Az ipartestületi ifjúság önképző-egyletének könyvtára	—
927. A gör. kel. román főegyházmegye szemináriumának gyűjteményei	493	950. A kir. kath. Jogakadémia könyvtára	505
928. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	—	951. A latin szertart. püspöki könyvtár	—
929. A Magyarország erdélyi részeiben levő ág. hitv. ev. országos egyház könyvtára	495	952. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	506
930. A magyar polgári kör könyvtára	496	953. A polgári kör könyvtára	507
931. Népkönyvtár	496	954. A prémontreiek kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—
932. A polgári és iparos-egylet könyvtára	—	955. A Szigligeti-társas. könyvtára	508
933. A r. kath. tanító-egylet könyvtára	—	956. Ujvárosi népkönyvtár	509
934. A román irodalmi és közművelődési egyesület könyvtára	—	957. Váraljai népkönyvtár	—
935. A városi fegyvertár	497	Nagyszerind.	
Nagyszécsény.		958. Iskolai könyvtár	—
936. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—	Nagyszám.	
Nagyszombat.		959. Az olvasó-egylet könyvtára	510
937. A kath. főgimnázium gyűjteményei	498	Napkor.	
938. A magyar közművelődési egyesület könyvtára	499	960. Nép- és ifjúsági könyvtár	—

Naaszód.	Lap	Nyiregyháza. (Folytatás.)	Lap
961. Az alapítványi főgimnázium gyűjteményei	510	981. A polgári olvasó-egylet könyvtára	519
962. A magyar társalkodó-egylet könyvtára	511	982. Szabolcsmezei múzeum...	—
Nemesbórl.		983. Törvényhatósági közkönyvtár	920
963. A F. M. K. E. népkönyvtára	512	Nyitra.	
Nemesmagasl.		964. Az egyházmegyei könyvtár	—
964. Népkönyvtár	—	985. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára	521
Nemesvid.		986. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
965. Róm. kath. népkönyvtár...	—	987. A gazdasági egyesület könyvtára	522
Németbogsán.		988. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	—
966. A kaszinó-egylet könyvtára	513	988. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—
967. A közkönyvtár-és múzeum-egyesület népkönyvtára	—	990. Nyitravármegye múzeuma	523
Németfalva.		991. A nyitrai megyei szabadelvű partkör és kaszinó könyvtára	524
968. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	992. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára...	—
Németújvár.		993. A róm. kath. felsőbb leányiskola gyűjteményei	525
969. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	514	Nyitraivánka.	
Nikincze.		994. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
970. Az ev. ref. egyház népkönyvtára	—	Óbára.	
Nyarádszereda.		995. A F. M. K. E. népkönyvtára	526
971. Állami iskolai könyvtár	—	Óbecse.	
Nyén.		996. A magyar népkör könyvtára	—
972. Az E. M. K. E. népkönyvtára	515	Óbessenyő.	
Nyírbátor.		997. Iskolai könyvtár	—
973. A kaszinó-egylet könyvtára	—	Ódombóvár.	
974. Községi népkönyvtár	—	998. A D. K. E. népkönyvtára	527
975. A minorita-rendház könyvtára	516	Ódvos.	
Nyiregyháza.		999. Ifjúsági könyvtár	—
976. Az ág. ev. tanítókör könyvtára	—	Óffenbánya.	
977. Az áll. segélyezett ág. ev. főgimnázium gyűjteményei	—	1000. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
978. Az iparos ifjúság önképző-egyletének könyvtára	518	Ófiszencsa.	
979. A kaszinó-egylet könyvtára	—	1001. Ifjúsági könyvtár	528
980. A kereskedőifjak egyletének könyvtára	—	Ókanizsa.	
		1002. A gazdakör könyvtára...	—

Ókésce.	Lap	Páká.	Lap
1003. Iskolai könyvtár	528	1023. Az E. M. K. E. népkönyvtára.....	534
Óklánd.		Palotallva.	
10 4. Az E. M. K. E. népkönyvtára.....	529	1024. Az E. M. K. E. népkönyvtára.....	585
Okolcsnó.		Pancsova.	
1005. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.....	—	1025. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	—
Oláhtoplica.		1026. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei.....	536
1006. Ifjúsági könyvtár.....	—	1027. Népkönyvtár	537
Ómoravicsa.		Pannonhalma.	
1007. Az olvasókör könyvtára	530	1028. A Szent-Benedek-rend központi gyűjteményei.....	—
1008. A polgári kör könyvtára	—	Pap.	
Ópanlis.		1029. Községi népkönyvtár	539
1009. Nép- és ifjúsági könyvtár	—	Pápa.	
Oravicsa.		1030. Az ev. ref. főiskola gyűjteményei	—
1010. Az Arany-kör könyvtára	—	1031. A Jókai-kör könyvtára ..	541
Orlát.		1032. A kaszinó könyvtára	—
1011. Népkönyvtár	531	1033. A katolikus kör könyvtára.....	542
Oroszása.		1034. A kereskedelmi ifjúság önképző-körének könyvtára	—
1012. Az iparos ifjak önképző-egyletének könyvtára	—	1035. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei	—
1013. A kaszinó könyvtára	532	1036. A polgári kör könyvtára	—
1014. A kereskedő ifjak egyletének könyvtára	—	1037. A Szent-Benedek-rend gimnáziumának gyűjteményei	543
1015. A polgári olvasókörkönyvtára.....	—	1038. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	544
Orsova.		Papolec.	
1016. A kereskedő ifjúság egyletének könyvtára.....	533	1039. Iskolai könyvtár	545
Ósódv.		1040. Népkönyvtár	—
1017. Népkönyvtár	—	Páva.	
Otlaka.		1041. Protestáns egyházi népkönyvtár	—
1018. Róm. kath. iskolai könyvtár	—	Pécs.	
Óvár.		1042. A cisztercozi-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—
1019. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	—	1043. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára	547
Ózd.		1044. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.....	—
1020. A gyári felügyelő és munkásszemélyzet olvasó-egyletének könyvtára	534	1045. A nemzeti kaszinó könyvtára.....	548
1021. A tiszti kaszinó könyvtára.....	—		
Órdögkeresztur.			
1022. Az E. M. K. E. népkönyvtára.....	—		

Pécs. (Folytatás.)	Lap	Pográny.	Lap
1046. A polgári kaszinó könyvtára.....	549	1087. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	559
1047. A Porges-féle felső kereskedelmi iskola könyvtára.....	—	Poprád.	
1048. A püspöki jogliczeum könyvtára.....	—	1068. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeuma.....	—
1049. A püspöki gyűjtemények	550	Poroszló.	
1050. A püspöki tanítóképző-intézet gyűjteményei.....	—	1060. Ev. ref. iskolai könyvtár	561
1051. A r. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei.....	551	Poszony.	
1052. Városi múzeum.....	552	1070. Az ág. ev. egyházközség liczeumának gyűjteményei.....	—
Pécsvárad.		1071. A felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.....	563
1053. Az iparos olvasókör könyvtára.....	554	1072. A kaszinó könyvtára.....	564
Pelsőz.		1073. A katonai tudományos-és kaszinó egyesület könyvtára.....	—
1054. Az ev. ref. egyház iskolai és népkönyvtára.....	—	1074. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára.....	—
Pénzeskut.		1075. A kir. jogakadémia könyvtára.....	—
1055. Az ifjúsági egyesület népkönyvtára.....	—	1076. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei.....	565
Perjámos.		1077. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.....	566
1056. Róm. kath. iskolai könyvtár.....	555	1078. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.....	567
Perlak.		1079. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.....	568
1057. Népkönyvtár.....	—	1080. Az orvos-és természettudományi egyesület gyűjteményei.....	—
Perlasz.		1081. A pozsonyi prépostság könyvtára.....	570
1058. Népiskolai könyvtár.....	—	1082. A pozsonyi társas kaptalan könyvtára.....	—
Pészak.		1083. Schulpe György munkáskönyvtára.....	—
1059. Községi iskolai könyvtár	556	1084. A Szent-Ferencz-rend tartományi könyvtára.....	571
Péteri.		1085. A Szent-István-olvasókör könyvtára.....	—
1060. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	—	1086. A Szent-Orsolya-rendi apáczák r. kath. tanítóképzőjének gyűjteményei.....	—
Péterszánya.		1087. A Toldy-kör könyvtára.....	572
1061. Az áll. segélyezett községi algimnázium gyűjteményei.....	—	1088. Városi közkönyvtár.....	573
1062. A bányatiszti kaszinó könyvtára.....	557	1089. Városi múzeum.....	574
1063. A kaszinó könyvtára.....	—	Poszony-szentgyörgy.	
1064. Népkönyvtár.....	—	1090. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.....	576
Piskitelep.		1091. A kegyes-tanítórend kath. algimnáziumának könyvtára.....	—
1065. Állami iskolai könyvtár.....	558		
Podolin.			
1066. A kegy.-tanítórend kath. algimnáziumának gyűjteményei.....	—		

Privigye.	Lap	Rinyaszlak.	Lap
1092. A F. M. K. E. közkönyvtára.....	576	1111. Ev. ref. iskolai könyvtár.....	566
1093. A kegyes-tanítórend kath. algműziumának gyűjteményei.....	—	Róssaszentmárton.	
Pruska.		1112. Népkönyvtár.....	567
1094. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.....	577	Rosanyó.	
Püski.		1113. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei.....	—
1095. Kath. népkönyvtár.....	578	1114. A polgári társalgási egyesület könyvtára.....	568
Püspökladány.		1115. A prémontrelek kath. főgimnáziumának gyűjteményei.....	—
1096. Az ev. ref. egyház népkönyvtára.....	—	1116. A püspöki könyvtár.....	569
Pusztakalán.		1117. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.....	569
1097. Az állami iskola népkönyvtára.....	—	1118. A társalgási egyesület könyvtára.....	—
Radvány.		Sáp.	
1098. Az olvasó-egyesület könyvtára.....	579	1119. Egyesült népkönyvtár és olvasókör.....	—
Rahó.		Salgótarján.	
1099. Az olvasókör könyvtára.....	—	1120. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	591
Rákospalota.		1121. A felügyelő és munkás-személyzet olvasó-egyesületének könyvtára.....	—
1100. A Wagner-féle nyilv. főgimnázium gyűjteményei.....	580	1122. A kaszinó-egyesület könyvtára.....	—
Réce.		Sámsönháza.	
1101. Népkönyvtár.....	—	1123. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	592
Remeteszeg.		Sándorháza.	
1102. Az állami iskola könyvtára.....	581	1124. A községi iskola könyvtára.....	—
Resiczabánya.		Sárbogárd.	
1103. A kaszinó könyvtára.....	—	1125. Az ifjusági olvasókör könyvtára.....	—
Rétfalu.		1126. A ref. egyház könyvtára.....	593
1104. Állami iskolai könyvtár.....	—	Sáromberke.	
1105. Népkönyvtár.....	582	1127. Ifjusági és népkönyvtár.....	—
Réty.		Sárospatak.	
1106. Népkönyvtár.....	—	1128. Az ev. ref. főiskola gyűjteményei.....	—
Rimaszombat.		1129. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.....	595
1107. Az egyesült protestáns főgimnázium gyűjteményei.....	—	1130. A polgári kaszinó könyvtára.....	596
1108. A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület könyvtára.....	584	Sárvár.	
1109. A gömörvármegyei múzeum és könyvtár.....	—	1131. Ev. gyülekezeti könyvtár.....	—
1110. A polgári olvasókör könyvtára.....	586		

Sátoraljaújhely.	Lap	Szepeiszentiván.	Lap
1132. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.....	596	1154. Győrffy-olvasóegylet és kölcsönkönyvtár	610
1133. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—	Szepeiszentkirály.	
1134. A városi kaszinó könyvtára.....	597	1155. Az állami iskola könyvtára.....	611
Segesvár.		Siklós.	
1135. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára.....	598	1156. Az ellenzéki kör könyvtára.....	—
1136. A magyar kaszinó könyvtára	—	1157. Az iparos ifjak önképzőegyletének könyvtára.....	—
1137. A magyar polgári kör könyvtára.....	—	1158. Az iparosolvasókör könyvtára.....	612
1138. Városi múzeum	599	1159. A társaskör könyvtára ..	—
Sellenberk.		Simontornya.	
1139. Népkönyvtár	—	1160. A kaszinó könyvtára	—
Sellye.		Simonyi.	
1140. A baranyasellyei kaszinó könyvtára.....	600	1161. Népkönyvtár	613
Selmecsbánya.		Sírek.	
1141. Az ág. hitv. ev. liceumi főgimnázium gyűjteményei.....	—	1162. Népkönyvtár	—
1142. A kaszinó-egylet könyvtára.....	601	Sólyomkő.	
1143. A kegyes-tanítórend házi könyvtára.....	—	1163. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
1144. A kir. kath. nagygimnázium gyűjteményei	602	Sonkolyos.	
1145. A m. kir. bányászati és erdészeti akadémia gyűjteményei	—	1164. Községi népkönyvtár	—
1146. A magyar olvasó-egyesület könyvtára	603	Soponya.	
1147. Népkönyvtár	—	1165. Népkönyvtár	614
1148. Városi múzeum	604	Soponya.	
Sempye.		1166. A F. M. K. E. népkönyvtára ..	—
1149. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	—	Sopron.	
Sepsibodok.		1167. Az ág. h. ev. egyházkerület liceumának gyűjteményei	—
1150. Az olvasó-egylet könyvtára.....	605	1168. Az ág. hitv. ev. tanítóképző gyűjteményei	618
Sepsiszentgyörgy.		1169. Az irodalmi és művészeti kör könyvtára	—
1151. Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium gyűjteményei	—	1170. A kaszinó-egyesület könyvtára	—
1152. A m. kir. állami tanítóképző könyvtára	608	1171. A kath. olvasó-egyesület könyvtára.....	617
1153. Székely nemzeti múzeumi ..	—	1172. A kerületi kereskedelmi és iparkamara könyvtára ..	—
		1173. A Lähne-féle nyilv. főgimnázium könyvtára	—
		1174. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	618
		1175. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	619

Sopron. (Folytatás.)	Lap	Szamosújvár.	Lap
1176. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei	819	1199. A göi. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei	632
1177. Népkönyvtár	620	1200. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	633
1178. A nyomdászok körének könyvtára	—	1201. Az őrmény kath. egyház könyvtára	634
1179. Sopronvármegye és Sopron sz. kir. város múzeuma	—	1202. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	—
1180. A sopronvidéki r. kath. néptanító-egylet könyvtára	622	1203. A társalkodó-egylet könyvtára	635
1181. A Szent-Benedek-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	—	Szapáryfalva.	
1182. A Szent-Orsolyarendiek népkönyvtára	623	1204. Népkönyvtár	—
Soproniván.		Szarvas.	
1183. A csepregi eszpereskerületi néptanító-egylet könyvtára	—	1205. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei	—
Steffaltó.		1206. Népkönyvtár	637
1184. A F. M. K. E. népkönyvtára	624	1207. A népkör könyvtára	—
Sümeg.		Szászbréte.	
1185. A kaszinó könyvtára	—	1208. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
1186. A m. kir. állami reáliskola gyűjteményei	—	Szászrégen.	
1187. A polgári önképző-kör könyvtára	625	1209. Az ág. ev. alginmázium gyűjteményei	—
Szabadka.		1210. A polgár- és ipar-egylet könyvtára	638
1188. Az általános ipartestület könyvtára	623	Szászsebes.	
1189. A közkönyvtár és múzeum-egylet gyűjteményei	—	1211. Az ág. ev. alginmázium könyvtára	639
1190. A községi főgimnázium gyűjteményei	628	1212. Az ág. ev. egyházkerület könyvtára	—
1191. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára	629	1213. A magyar kaszinó könyvtára	—
1192. A nemzeti kaszinó könyvtára	—	Szászváros.	
1193. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	630	1214. Az all. segélyezett ev. ref. Kdn-kollégium könyvtára	—
Szakadát.		1215. Az iparos- és munkáskör könyvtára	64
1194. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	1216. A magyar olvasó-egylet könyvtára	—
Szakolcsa.		Szatmár.	
1195. A Gvadányi-kör könyvtára	—	1217. Az ev. ref. felsőbb leányiskola gyűjteményei	641
1196. A kir. kath. alginmázium gyűjteményei	631	1218. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—
1197. Népkönyvtár	—	1219. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei	—
1198. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	632	1220. A kir. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei	643
		1221. A Kőlcsey-kör múzeumának gyűjteményei	—

Szatmár. (Folytatás.)	Lap	Székely.	Lap
1222. A püspöki és egyházmegyei könyvtár.....	645	1246. Községi népkönyvtár.....	661
1223. A szatmármegyei gazdasági egyesület könyvtára.....	—	Székelyhid.	
1224. A szatmármegyei Széchényi-társulat központi könyvtára.....	646	1247. A kaszinó könyvtára.....	662
1225. A társaskör könyvtára ..	—	1248. A polgári olvasóegylet könyvtára.....	—
Szebelléb.		Székelykeresztúr.	
1226. A F. M. K. F. népkönyvtára.....	—	1249. Ifjúsági népkönyvtár.....	—
Szécsány.		1250. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei.....	—
1227. A községi népiskola ifjúsági és népkönyvtára.....	647	1251. Az unitárius gimnázium gyűjteményei.....	663
Szécsenfalva.		Székelyudvarhely.	
1228. Ifjúsági könyvtár.....	—	1252. Az ev. ref. kollegium gyűjteményei.....	665
Szeged.		1253. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjteményei.....	666
1229. Az alsóvárosi népkör könyvtára.....	—	1254. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.....	667
1230. Az alsóvárosi társalgóegyesület könyvtára.....	648	1255. A r. kath. főgimnázium gyűjteményei.....	668
1231. A csongrádvarmegyei tanítóegyesület könyvtára.....	—	Székeshérvár.	
1232. A felsővárosi függetlenségi népkör könyvtára ..	—	1256. A ciszterczi-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei.....	669
1233. Az ipartestület könyvtára.....	649	1257. A fejérmegyei gazdasági egyesület könyvtára.....	670
1234. A kegyes-tanítórend városi főgimnáziumának gyűjteményei.....	—	1258. A fejérvármegyei tanítótestület könyvtára.....	—
1235. A kereskedő ifjak társulatának könyvtára.....	651	1259. A fejérvármegyei és Székeshérvár városi történeti és régészeti egylet régiséggyűjteménye.....	—
1236. A kereskedők és magánhivatalnokok egyesületének könyvtára.....	—	1260. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.....	671
1237. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei.....	652	1261. Püspöki könyvtár.....	—
1238. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei.....	—	1262. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.....	672
1239. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei.....	653	1263. Városi közkönyvtár.....	—
1240. A minorita-rendház könyvtára.....	654	1264. A Vörösmarty-kör könyvtára.....	—
1241. Somogyi-könyvtár és városi múzeum.....	—	Szend.	
1242. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.....	657	1265. Katholikus népkönyvtár.....	673
1243. A tisztviselők otthonának könyvtára.....	—	Szenicz.	
Szegszárd.		1266. A magyar társaskör könyvtára.....	—
1244. A m. k. állami főgimnázium gyűjteményei.....	658	1267. Népkönyvtár.....	—
1245. A tolnavármegyei múzeum.....	—	Szentantalfa.	
		1268. Az olvasókör könyvtára.....	—
		Szentdomonkos.	
		1269. Népkönyvtár.....	674

Szentes.	Lap	Szilágysomlyó.	Lap
1270. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeuma	674	1290. Az állami iskola népkönyvtára	683
1271. A kaszinó könyvtára	676	1291. A kaszinó könyvtára	—
1272. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	—	1292. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjteményei	684
1273. A polgári olvasókör könyvtára	677	1293. A minorita rendház könyvtára	—
Szentgerice.		1294. A minoriták róm. kath. püspöki algimnáziumának gyűjteményei	—
1274. Népkönyvtár	—	1295. A polgári olvasókör könyvtára	685
Szentgotthárd.		Szill.	
1275. A ciszterczita-rendház könyvtára	678	1296. A róm. kath. olvasókör könyvtára	—
1276. A m. kir. állami gimnázium gyűjteményei	—	Szinyérváralja.	
Szentspéter.		1297. A róm. kath. legényegylet könyvtára	686
1277. A F. M. K. E. népkönyvtára	679	Szőllősgyőrök.	
1278. Ev. iskolai könyvtár	—	1298. Az olvasókör könyvtára	—
Szepesbéla.		Szolnok.	
1279. A F. M. K. E. népkönyvtára	680	1299. Jász-Kun-Szolnok vármegye gazdasági egyesületének könyvtára	687
Szepeshely.		1300. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	—
1280. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára	—	1301. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára	688
Szepesolaszi.		1302. A szolnoki ipartestület és iparos ifjusági önképző-egyesületnek könyvtára	—
1281. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	1303. A vasuti altiszti olvasókör könyvtára	—
1282. A mezőgazdasági kör könyvtára	681	Szombathely.	
Szepesváralja.		1304. Az áll. segélyezett közéleti felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	689
1283. A kaszinó könyvtára	—	1305. A kereskedelmi kör könyvtára	—
Széplak.		1306. A prémontrei kir. kath. főgimnázium gyűjt.	690
1284. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	1307. Püspöki könyvtár	691
Szerbkeresztúr.		1308. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára	—
1285. Szerb iskolai könyvtár	—	1309. A vas megyei gazdasági egyesület könyvtára	—
Szerbnağyszentmiklós.		1310. A vasvármegyei kulturális egyesület múzeuma	692
1286. Az új kaszinó könyvtára	682	Szomolnok.	
Szigetvár.		1311. A F. M. K. E. népkönyvtára	694
1287. Az olvasó-egylet könyvtára	—		
Szilágycseh.			
1288. Az E. M. K. E. ifjusági könyvtára	—		
Szilágynagyfalu.			
1289. Ifjusági és népkönyvtár	683		

Szomor.	Lap	Técső.	Lap
1312. Népkönyvtár	694	1334. Az olvasókör könyvtára	701
Szőreg.		Temesvár.	
1313. Iskolai könyvtár	—	1335. A délmagyarországi természettudományi társulat műzeuma	—
Sztanisics.		1336. A délmagyarországi történelmi és régészeti múzeumtársulat gyűjt.	703
1314. A polgári olvasó-egylet könyvtára	—	1337. A gör. kel. szerb egyházmegyei könyvtár	706
Sztára.		1338. A katonai tudományos és kaszinó-egylet könyvtára	—
1315. A D. K. E. népkönyvtára	695	1339. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	—
Sztrapkó.		1340. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára	707
1316. A Szent-Ferencz-rend klostorának könyvtára.....	—	1341. A kereskedelmi egyesület könyvtára	—
Szucsák.		1342. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára	—
1317. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	1343. A m. k. állami felső leányiskola gyűjteményei	708
Szűcsi.		1344. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei	—
1318. Népkönyvtár	696	1345. A m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei	709
Szurdokpüspöki.		1346. A siketnémák áll. segélyezett intézetének gyűjteményei	710
1319. Községi népkönyvtár	—	1347. Temesvár - erzsébetvárosi népkönyvtár	—
Tab.		1348. A temesvár - gyárvárosi nép- és ifjusági könyvtár	711
1320. A D. K. E. népkönyvtára	—	1349. Temesvár-gyárvárosi népkönyvtár	—
1321. A kaszinó könyvtára	697	1350. A temesvár-gyárvárosi társaskör könyvtára	712
Tabajd.		1351. A temesvár-józsefvárosi polgári olvasó-egylet népkönyvtára	—
1322. Iskolai és népkönyvtár ...	—	1352. A temesvár-józsefvárosi tanítóképző-int. gyűjteményei	713
Tahitótfalu.		1353. A temesvár-józsefvárosi társaskör könyvtára	—
1323. Népkönyvtár	—	1354. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjt.	714
Tallós.		1355. Városi könyvtár	—
1324. Községi népkönyvtár	—	Tengőd.	
Tarnaszentmiklós.		1356. A D. K. E. népkönyvtára	715
1325. Róm. kath. népkönyvtár	698	Teszér.	
Tarnassodány.		1357. A F. M. K. E. népkönyvtára	716
1326. Népkönyvtár	—		
1327. Iskolai és népkönyvtár...	—		
Tata.			
1329. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	699		
1330. A kegyes-tanítórend kath. gimnázium gyűjteményei	—		
1331. A tatai és tóvárosi kath. legényegylet könyvtára..	700		
1332. A tatai és tóvárosi polgári olvasókör könyvtára	—		
Tatabánya.			
1333. A D. K. E. vándorkönyvtára	701		

Tihany.	Lap	Torontálvásárhely.	Lap
1358. A pannonhalmi Sz.-Benedek-rend tihanyi apátságának könyvtára	716	1378. Népiiskolai könyvtár	724
Tiszafüred.		Tótpelédcs.	
1359. A múzeum- és könyvtár-egylet gyűjteményei	717	1379. A F. M. K. E. népkönyvtára	725
Tiszaigar.		Tótvászy.	
1360. Népkönyvtár	719	1380. A gazdakör népkönyvtára	—
Tiszapolgár.		Trencsén.	
1361. Józsefházai iskolai népkönyvtár	—	1381. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Tiszaszentmárton.		1382. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	724
1362. Népkönyvtár	—	1383. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei	—
Töketerebes.		1384. A m. k. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei	727
1363. Ifjúsági könyvtár	720	1385. A trencsén vármegyeyel ált. tanítótestület könyvtára	728
Topilla.		1386. A trencsén-városi tanonczotthon könyvtára	—
1364. Iskolai és népkönyvtár	—	Trastena.	
Torda.		1387. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
1365. Az Erzsébet jótékony nőegylet könyvtára	—	1388. A kir. kath. gimnázium gyűjteményei	729
1366. A kaszinó-egylet könyvtára	721	Turcsák.	
1367. Az unitárius gimnázium könyvtára	—	1389. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
Tordatúr.		Turdossán.	
1368. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	1390. A F. M. K. E. népkönyvtára	730
1369. Iskolai könyvtár	—	Turkeve.	
Tornallya.		1391. Az első kaszinó-egylet könyvtára	—
1370. A gömöri ev. ref. egyházmegye könyvtára	722	Turócszentmárton.	
Tornócz.		1392. A F. M. K. E. közkönyvtára	—
1371. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	1393. A múzeumi tót társaság gyűjteményei	731
Torockósszentgyörgy.		1394. A turóczi magyar olvasó-és társaskör könyvtára	733
1372. Ifjúsági könyvtár	—	Udvard.	
Törökzentmiklós.		1395. Népkönyvtár	—
1373. Az első földmívelői kör könyvtára	723	Ujbánya.	
1374. Az iparoskör könyvtára	—	1396. A kaszinó-egylet könyvtára	—
1375. A kaszinó könyvtára	—	1397. Népkönyvtár	734
1376. A kereskedelmi kör könyvtára	724	Ujgyháza.	
Torontálzacsány.		1398. Népkönyvtár	—
1377. Ifjúsági könyvtár	—		

Ujhely.	Lap	Vács. (Folytatás.)	Lap
1369. Iskolai könyvtár	734	1421. A püspöki és egyházmegyei könyvtár	746
Ujkécske.		1422. A siketnémák kir. orsz. intézetének gyűjteményei	—
1400. Az olvasókörkönyvtára...	735	1423. A váci múzeum	747
Ujlőrincfalva.		Vadász.	
1401. Róm. kath. iskolai és népkönyvtár	—	1424. Ev. ref. iskolai könyvtár	748
Ujszentanna.		1425. Népkönyvtár	—
1402. A polgári olvasókör könyvtára	—	Vágsellye.	
Ujverbász.		1426. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
1403. Az áll. segélyezett községi al gimnázium gyűjteményei	736	Vágszered.	
1404. A kaszinó könyvtára	—	1427. Népkönyvtár	749
Ujvidék.		Vágújhely.	
1405. A gör. kel. szerb főgimnázium könyvtára	—	1428. Az áll. segélyezett isr. alreáliskola gyűjteményei	—
1406. A kir. kath. magyar főgimnázium gyűjteményei	737	1429. A F. M. K. E. népkönyvtára	750
1407. A szerb felsőbb leányiskola gyűjteményei	738	Vaiszló.	
Ungvár.		1430. Az olvasó-egylet könyvtára	—
1408. A gör. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei	739	Vajdahunyád.	
1409. A kir. kath. főgimnázium gyűjteményei	740	1431. Ifjúsági és népkönyvtár	—
1410. A m. kir. állami reáliskola gyűjteményei	741	Vajdaszentivány.	
1411. A munkácsi gör. kath. püspökség könyvtára	742	1432. Az E. M. K. E. népkönyvtára	751
1412. Népkönyvtár	—	Vajk.	
1413. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára	—	1433. A F. M. K. E. népkönyvtára	—
1414. A társaskör könyvtára	743	Vámosgyörk.	
Uzdisszentpéter.		1434. Iskolai és népkönyvtár ...	—
1415. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—	Vanyoros.	
Ürmény.		1435. A F. M. K. E. népkönyvtára	752
1416. A F. M. K. E. népkönyvtára	—	Varannó.	
Vács.		1436. A kaszinó- és olvasó-egylet könyvtára	—
1417. Az egyesült kaszinókör könyvtára	744	Vargyas.	
1418. Az első általános ipartársulat könyvtára	—	1437. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
1419. A kegyes-tanítórend házi könyvtára	—	Városhodás.	
1420. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	745	1438. Iskolai könyvtár	753
		1439. Népkönyvtár	—
		Városlőd.	
		1440. Népkönyvtár	—

Váralpota.	Lap	Visk.	Lap
1441. Az iparos olvasókör könyvtára.....	759	1463. Népkönyvtár	763
Vasvár.		Visonta.	
1442. Az ifjúsági kör könyvtára	754	1464. A róm. kath. iskola népkönyvtára.....	--
1443. Községi népkönyvtár	--	Viszákna.	
Vedresábrány.		1465. Állami iskolai könyvtár	--
1444. Községi népkönyvtár	--	Virvár.	
Végvár.		1466. Vándorkönyvtár	764
1445. Az olvasó-egylet könyvtára.....	755	Vörösmart.	
Velenze.		1467. Az olvasókör könyvtára...	--
1446. A vértessalljai ev. ref. egyházmegye könyvtára	--	Zágon.	
Verbó.		1468. Népkönyvtár	--
1447. A F. M. K. E. népkönyvtára.....	--	Zagyvaszentjakab.	
Verespatak.		1469. Községi népkönyvtár	765
1448. Az E. M. K. E. könyvtára	756	Zajkány.	
Verscez.		1470. Állami iskolai könyvtár...	--
1449. A kaszinó könyvtára	--	Zalaapáti.	
1450. A m. kir. Állami főreáliskola gyűjteményei	--	1471. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend zalavári apátságának könyvtára	--
1451. Városi nyilvancs könyvtár	757	Zala-Egerszeg.	
1452. Városi múzeum	758	1472. A gazdasági egyesület könyvtára.....	766
Veszprém.		1473. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára.....	--
1453. Az alsóváros-jeruzsálem-hegyi Petőfi-kör könyvtára.....	759	1474. A m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei....	--
1454. Az iparos ifjak önképző-körének könyvtára	--	Zalamihálya.	
1455. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei	--	1475. Népkönyvtár	767
1456. A m. kir. Állami felső kereskedelmi iskola könyvtára.....	760	Zalatna.	
1457. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára.....	--	1476. Népkönyvtár	768
1458. A róm. kath. kör könyvtára.....	761	Zaránk.	
1459. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára.....	--	1477. Népkönyvtár	--
1460. Vármegyei múzeum	--	Zenta.	
Vihnyeperessény.		1478. A gazdakör könyvtára ...	--
1481. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára.....	762	1479. A kereskedő-ifjak egyletének könyvtára	769
Vinga.		1480. A községi főgimnázium gyűjteményei	--
1462. A társaskör könyvtára ...	763	1481. A népkör könyvtára	770
		Zetelaka.	
		1482. Iskolai és népkönyvtár ...	--

Zilah.	Lap	Zsolna.	Lap
1483. Állami iskolai népkönyvtár	771	1497. Népkönyvtár	779
1484. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei	—	Abrudbánya.	
1485. A kaszinó könyvtára	772	1498. Népkönyvtár	780
1486. A szilágymegyei tanítótestület könyvtára	773	Alsórákos.	
Zircs.		1499. Az E. M. K. E. népkönyvtára	—
1487. A ciszterczi apátság könyvtára	—	Balászfalva.	
Znióváralfa.		1500. Népkönyvtár	781
1488. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei	—	Balmazújváros.	
Zólyom.		1501. Népkönyvtár	—
1489. A F. M. K. E. népkönyvtára	774	Bártfa.	
1490. Népkönyvtár	—	1502. Népkönyvtár	—
Zólyomlőpese.		Békéscsaba.	
1491. A F. M. K. E. népkönyvtára	775	1503. Népkönyvtár	—
Zombor.		Berzevölcsé.	
1492. A bács-bodrogvármegyei történelmi társulat múzeuma	—	1504. Az állami iskola ifjúsági egyesület könyvtára	782
1493. A m. kir. áll. főgimnázium gyűjteményei	776	Hajdudorog.	
1494. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei	777	1505. Népkönyvtár	—
1495. A városi könyvtár	—	Kaposvár.	
Zsibó.		1506. Népkönyvtár	—
1496. A kaszinó könyvtára	778	Piskitelep.	
		1507. Népkönyvtár	783
		Pomás.	
		1508. Vándorkönyvtár	—
		Vács.	
		1509. Vándorkönyvtár	—

II.

SZAKOK SZERINT.

A) Könyvtárak.		Lap
Aba.	Lap	
1. Az olvasókör könyvtára (1)*)	1	
Abony.		
2. A kaszinó könyvtára (2)	—	
3. A katolikus olvasó-egylet könyvtára (3).....	—	
4. A polgári kör könyvt. (4)	—	
Abonyfala.		
5. Az E. M. K. E. népkönyvtára (5).....	2	
Ada.		
6. Magyar népkönyvtár (6)	...	
7. A magyar polgári kereskedelmi olvasó-egylet könyvtára (7).....	3	
Adács.		
8. Iskola-könyvtár (8)	—	
Adásztevel.		
9. Az olvasókör könyvt. (9)	—	
Agárd.		
10. Népkönyvtár (10)	4	
Agostyán.		
11. Községi népkönyvt. (11)	—	
Ajak.		
12. Községi népkönyvt.(12)	—	
Akaszragtag.		
13. Az olvasó-egylet könyvtára (13)	—	
Alberti.		Lap
14. Iskola könyvtár (14)...		5
Albertiirsa.		
15. Népkönyvtár (15)		—
Aldebrő.		
16. Róm. kath. isk. könyvtár (16)		—
Alsóbesnyő.		
17. Népkönyvtár (17)		6
Alsódetrehem.		
18. Az E. M. K. E. népkönyvtára (18).....		—
Alsógalla.		
19. A D. K. E. vándorkönyvtára (19)		—
Alsójára.		
20. Ifjúsági és népkönyvtár (20)		—
21. Az olvasó-egylet könyvtára (21)		7
Alsókőrösköny.		
22. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (22).....		—
Alsókubin.		
23. Az árvavármegyei Csaplovits könyvtár (23).....		—
24. A F. M. K. E. népkönyvtára (24)		9
25. A m. k. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (25)		—

*) A zárójelbe írt számok a gyűjtemények sorszámát jelzik.

Alsópalojta.	Lap	Aranyosrákos.	Lap
26. A F. M. K. E. népkönyvtára (26)	10	46. Az E. M. K. E. népkönyvtára (46)	19
Alsószeli.		Árkos.	
27. Népkönyvtár (27)	—	47. Olvasóegylet és népkönyvtár (47)	—
Álvincz.		Assód.	
28. Ifjusági és népkönyvtár (28)	—	48. Az ág. h. ev. gimnázium könyvtára (48)	90
29. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (29)	11	Átány.	
Ambrózihalva.		49. Népkönyvtár (49)	21
30. Népiskolai könyvt. (30)	—	Átkár.	
Andocs.		50. Iskolai népkönyvtár (50)	—
31. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (31)	—	Bácsborsostevész.	
Apátfalva.		51. Az első bácsborsostevézi kaszinó könyvtára (61)	—
32. Községi népkönyvt. (32)	—	Bágyon.	
Apátmarót.		52. Ifj. és népkönyvtár (52)	—
33. A F. M. K. E. népkönyvtára (33)	12	Baja.	
Apéz.		53. A cziszterci-rendi kath. főgimnázium könyvtára (53)	22
34. Népiskolai könyvt. (34)	—	54. A kaszinó könyvt. (54)	23
Arad.		55. A kereskedelmi kaszinó könyvtára (55)	—
35. Az aradi kereskedők körének könyvtára (35)	—	56. A kereskedő ifjak egyletének könyvtára (56)	—
36. Az aradvidéki tanítóegylet könyvtára (36)	13	57. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (57)	24
37. A gör. kel. román szemlénárium könyvtára (37)	—	58. A róm. kath. legőnyegylet könyvtára (58)	—
38. A kir. főgimn. könyvtára (38)	—	Bakabánya.	
39. A Kölcsey-egyesület könyvtára (39)	15	59. A F. M. K. E. népkönyvtára (59)	—
40. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (40)	16	Bakonybél.	
41. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (41)	17	60. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend apátságának könyvtára (60)	25
42. A minorita rendház könyvtára (42)	—	Balassagyarmat.	
43. A városi felső kereskedelmi iskola könyvt. (43)	18	61. A nógrádvármegyei kaszinó-egyesület könyvtára (61)	—
Aranyosmarót.		62. Nógrádvármegyei muzeumának könyvt. (62)	—
44. Bars vármegye múzeumának könyvtára (44)	—	Balatongyörök.	
Aranyosmedgyes.		63. Népkönyvtár (63)	26
45. Ifj. egyesületi könyvtár (45)	19		

(Könyvtárak.)

	Lap	Bede.	Lap
Balászfalva.			
64. Az E. M. K. E. vidéki körének könyvtára (64)	27	81. Az E. M. K. E. nép-könyvtára (81).....	34
65. A görög kath. főgimnázium könyvtára (65)...	—	Bégassentgyörgy.	
66. A gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érsekség könyvtára (66).....	28	82. Községi iskolai könyvtár (82).....	—
Balmazújváros.		Békás.	
67. A polgári olvasókör könyvtára (67).....	—	83. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (83).....	—
Bánffyhunyad.		84. A kaszinó könyvt. (84)	35
68. Az E. M. K. E. nép-könyvtára (68).....	29	85. A polgári kör könyvtára (85).....	—
Bánkeesi.		Békásesaba.	
69. A F. M. K. E. nép-könyvtára (69).....	—	86. Az ág. hitv. ev. Rudolf-főgimnázium könyvtára (86).....	—
Baranyasellye.		87. A békésvármegyei gazdasági egyesület könyvtára (87).....	37
70. Az olvasókör könyvtára (70).....	—	88. Az iparos-ifjak művelődési egyesületének könyvtára (88).....	—
Barátos.		89. Az iparos olvasókör könyvtára (89).....	—
71. Községi népkönyvt. (71)	30	90. A kaszinó-egylet könyvtára (90).....	38
Bártia.		91. A kereskedő ifjak egyesületének könyvt. (91)...	—
72. A kaszinó könyvt. (72)	—	92. A múzeum-egyesület könyvtára (92).....	—
73. A m. k. állami gimnázium könyvtára (73)...	—	Békésgyula.	
Bát.		93. A békésvármegyei köz-művelődési egyesület múzeumának könyvtára (93).....	41
74. A F. M. K. E. nép-könyvtára (74).....	31	94. A kereskedők és kereskedő ifjak társulatának könyvtára (94).....	43
Bátmonostor.		Békésszentandrás.	
75. A rómi. kath. iskola népkönyvtára (75).....	32	95. Az olvasó-egylet könyvtára (95).....	—
Bátor.		Belényes.	
76. Népkönyvtár (76).....	—	96. A gör. kath. főgimnázium könyvtára (96) ..	44
Bátorkessi.		97. Népkönyvtár (97).....	43
77. A polg. olvasókör könyvtára (77).....	—	Beodra.	
Battonya.		98. A népkönyvtár-egyesület könyvtára (98).....	—
78. A kaszinó-egyesület könyvtára (78).....	33	Beregassz.	
79. A polgári olvasó-egyesület könyvtára (79).....	—	99. A beregvármegyei magyar közművelődési egyesület könyvtára (99)	—
Beczkó.		100. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (100)	46
80. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (80).....	—		

(Könyvtárak.)

Berekeresztár.	Lap	Bírl.	Lap
101. Az E. M. K. E. népkönyvtára (101).....	47	123. Közs. népkönyvtár (123)	59
Berettyóssentmárton.		Biastricska.	
102. Közs. népkönyvtár (102)	—	124. Ág. ev. iskolai könyvtár (124)	—
Berettyóújfalú.		Bodola.	
103. A kaszinó könyvt. (103)	—	125. Népkönyvtár (125)	—
Beányó.		Boldogasszony.	
104. A kapuczinusok kolostorának könyvtára (104) ..	48	126. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (126)	60
Beszterese.		Bájlón.	
105. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára (105).....	—	127. Az unitárius isk. könyvtára (127)	—
106. A besztercei kör könyvtára (106)	49	Bencshida.	
Beszterecsbánya.		128. Ifjúsági és népkönyvtár (128)	—
107. Az ág. ev. alginmázium könyvtára (107).....	50	Bonyhád.	
108. A kaszinó-egyesület könyvtára (108).....	51	129. Az áll. segélyezett ág. hitv. ev. alginmázium könyvtára (129).....	61
109. A kath. legényegyesület könyvtára (109).....	—	130. A polgári kaszinó könyvtára (130)	62
110. A kir. kath. főgimnázium könyvtára (110) ..	—	Borbátság.	
111. A m. k. állami felsőbb leányisk. könyvt. (111)	53	131. Állami iskolai ifjúsági könyvtár (131).....	—
112. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (112)	—	Borgóbeszterese.	
113. A székesegyházi káptalan könyvtára (113).....	54	132. Az E. M. K. E. népkönyvtára (132).....	—
114. A városi muzeum könyvtára (114)	—	Borosjenő.	
Betlen.		133. A kaszinó-egyesület könyvtára (133).....	63
115. Az olvasó és társalgóegylet könyvtára (115)	56	Borossebes.	
Bicske.		134. Ev. ref. népisk. könyvtár (134)	—
116. Közs. népkönyvtár (116)	—	Brád.	
117. Az olvasókör könyvtára (117)	57	135. A görög kel. gimnázium könyvtára (135).....	—
Bihardíóság.		Brassó.	
118. Közs. népkönyvtár (118)	—	136. Az ág. ev. főgimnázium és azzal összekötött tanintézetek könyvtára (136)	64
119. A kaszinó könyvt. (119)	—	137. A brassói kereskedelmi és iparkamara könyvtára (137)	65
120. A 48-as népkör könyvtára (120)	58	138. Az E. M. K. E. könyvtára (138)	66
Bikal.			
121. A D. K. E. népkönyvtára (121)	—		
Biléd.			
122. A polgári kör könyvtára (122)	—		

(Könyvtárak.)

Brassó. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
139. A gör. kel. román főgimnázium és alreáliskola könyvtára (139).....	66	162. A magyar tudományos akadémia könyvt. (163)	103
140. A magy. kaszinó könyvtára (140).....	67	163. Az orsz. magyar iparművészeti múzeum könyvtára (165).....	107
141. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (141).....	—	164. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék könyvtára (166)...	109
142. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (142)...	68	165. Budapest székes-főváros könyvtára (167).....	—
143. Népkönyvtár (143)....	69	166. A budapesti ügyvédi kamara könyvtára (168)	110
144. A r. k. főgimnázium könyvtára (144).....	—	167. A kegyesrendiek társaságának könyvtára (169)	—
145. A városi levéltár könyvtára (145).....	70	168. A k. főügyészség könyvtára (170).....	111
Brekinszka.		169. A m. kir. állami nyomda könyvtára (171).....	—
146. Brekinszka és vidéke népkönyvtára (146)....	—	170. A m. kir. állami számvevőszék könyvt. (172)	112
Brezsóbánya.		171. A m. kir. belügyminisztérium könyvtára (173)	113
147. A F. M. K. E. közkönyvtára (147).....	71	172. A magy. kir. földmivélelőügyi minisztérium könyvtára (174).....	—
148. A kaszinó-egylet könyvtára (148).....	—	173. A m. kir. honvédelmi minisztérium könyvtára (175).....	—
Budapest.		174. A m. kir. igazságügyminisztérium könyvt. (176)	—
149. A budapesti könyvtár-egyesület könyvtára (149).....	72	175. A magyar kir. ítélőtábla könyvtára (177).....	114
150. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (151)	75	176. A m. kir. kereskedelmi minisztérium könyvtára (178).....	—
151. A kir. magyar természettudományi társulat könyvtára (152).....	76	177. A m. kir. kincstári jogügyigazgatóság könyvtára (179).....	115
152. A kir. orvosegyesület könyvtára (153).....	77	178. A m. kir. közigazgatási bíróság könyvt. (180)...	—
153. A m. kir. földtani intézet könyvtára (154).....	—	179. A m. kir. kuria könyvtára (181).....	—
154. A m. kir. József-műgye. tem könyvtára (155)...	78	180. A m. kir. miniszterelnökség könyvtára (182)...	116
155. A magyar királyi kereskedelmi múzeum könyvtára (156).....	80	181. A m. kir. orsz. levéltár könyvtára (183).....	—
156. A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára (157)....	81	182. A m. k. pénzügyminisztérium könyvt. (184)...	117
157. A m. kir. mezőgazdasági múzeum könyvt. (158)	82	183. A m. kir. posta- és távir. igazgatóság könyvtára (185).....	—
158. A m. k. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet könyvtára (159)	83	184. A m. kir. szabadalmi hivatal könyvtára (186)...	118
159. A m. kir. technológiai iparmúzeum könyvtára..... (160)	84	185. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium könyvtára (187)...	—
160. A magy. kir. tudományegyletem könyvt. (161)...	85	186. A magyar országgyűlés képviselőházának könyvtára (188).....	119
161. A magyar nemzeti múzeum könyvtára (162) ..	88		

(Könyvtárak.)

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
187. A műemlékek orsz. bizottságának könyvtára (189)	119	211. Dr. László Mihály nyilv. főgimnáziumának könyvtára (213)	133
188. A nemz. színház könyvtára (190)	120	212. A m. kir. áll. Erzsébet-nőiskola könyvt. (214) ..	134
189. Az országos közegészségi tanács könyvt. (191)	—	213. A VI. ker. m. k. állami felsőbb leányiskola könyvtára (215)	—
190. Az orsz. m. kir. kémiai intézet könyvtára (192)	—	214. Az I. ker. m. k. állami főgimnázium könyvtára (216)	135
191. A Szent-Ferencz-önd kolostorának könyvtára (193)	121	215. Az V. ker. m. k. állami főgimnázium könyvtára (217)	136
192. A szerviták társházának könyvtára (194)	—	216. A VII. ker. m. k. állami főgimnázium könyvtára (218)	—
193. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára (195)	122	217. A II. ker. m. k. áll. főreálisk. könyvt. (219) ..	137
194. A báró Eötvös József-kollégium könyvt. (196)	123	218. Az V. ker. m. k. áll. főreáliskola könyvt. (220)	138
195. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (197)	—	219. A VI. ker. m. k. áll. főreáliskola könyvt. (221)	—
196. Az ev. ref. theol. akad. Ráday-könyvtára (198)	125	220. A II. ker. m. k. állami tanítónőképző intézet könyvtára (222)	139
197. A felsőbb szülő- és gazdasági tanf. könyvtára (199)	—	221. A m. k. állatorvosi főiskola könyvtára (223) ..	140
198. Az Izr. siketnémák orsz. int. könyvtára (200) ..	—	222. A m. k. honvéd Ludovika-akadémia könyvtára (224)	—
199. A IV. ker. kegyesrendi főgimnázium könyvtára (201)	126	223. A m. kir. József-műegye temhez tartozó szak-könyvtárak (225)	141
200. A keleti kereskedelmi akad. könyvtára (202) ..	—	224. A m. kir. kertészeti tanintézet könyvtára (226)	143
201. A képezhető hűlyék és gyöngéméjűek orsz. m. kir. nevelő- és tanintézetének könyvtára (203) ..	127	225. A m. kir. női festőiskola könyvtára (227)	—
202. A kereskedelmi akadémia Wahrmann-könyvtára (204)	—	226. A m. kir. posta- és táviráda-tanfolyam szak-könyvtára (228)	—
203. A II. ker. kir. egyetemi katolikus főgimnázium könyvtára (205)	128	227. A m. k. tanárképző-intézet gyakorló főgimnázium könyvtára (229) ..	144
204. A központi papnevelő-intézet könyvtára (206)	129	228. A m. k. tud. egyetemhez tartozó szakkönyvtárak (230)	145
205. Az I. ker. közs. felsőbb leányisk. könyvt. (207)	—	229. A magyarországi közp. Fröbel-nőgyeület államilag segélyezett óvó- és tanítónőképző-intézetének könyvtára (231) ..	153
206. A II. ker. közs. felső kereskedelmi isk. könyvtára (208)	130	230. A nemzeti zenede könyvtára (232)	154
207. A VI. ker. községi felső kereskedelmi isk. könyvtára (209)	—	231. Az orsz. izraelita tanítóképző-intézet könyvtára (233)	—
208. A IV. ker. közs. főreáliskola könyvtára (210)	131		
209. A VIII. ker. községi főreáliskola könyvt. (211)	132		
210. A III. ker. községi női ipariskola könyvt. (212)	133		

(Könyvtárak.)

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
232. Az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző-intézet könyvtára (234)	155	253. A házépítő tisztviselők egyesületének könyvtára (255)	164
233. Az országos m. k. zenekadémia könyvt. (235) ..	—	254. Az iparosifjak országos egyesületének könyvtára (256)	—
234. Az orsz. nőképző-egyesület leánygimnáziumának könyvtára (236) ...	156	255. A kereskedelmi alkalmasszottak országos egyesületének könyvtára (257) ..	165
235. Az orsz. övönképző könyvtára (237)	—	256. A kecskedő-ifjak társulatának könyvtára (258) ..	—
236. Az országos rabbiképző-intézet könyvtára (238) ..	157	257. A M. A. V. altiszti kör könyvtára (259)	—
237. Országos pedagógiai könyvtár (239)	—	258. A magyar földrajzi társaság könyvtára (260) ..	166
238. A Róser-tanintézet könyvtára (240)	158	259. A magyar közgazdasági társaság könyvt. (261) ..	—
239. A síkteinémák Budapest székesfőváros hozzájárulásával fenntartott m. kir. állami intézetének könyvtára (241)	159	260. A magyar mérnök- és építész-egylet könyvtára (262)	167
240. A székesfővárosi IX. ker. felső kereskedelmi iskola könyvt. (242)	—	261. A magyar néprajzi társaság könyvtára (263) ..	—
241. A székesfővárosi iparrajziskola könyvt. (243) ..	160	262. A magyarországi építőmunkások orsz. szakegyesületének könyvtára (264) ..	—
242. A vakok budapesti kir. országos intézetének könyvtára (244)	—	263. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyesületének könyvtára (265)	168
243. A vasúti tisztképző tanfolyam könyvt. (245) ..	161	264. A magyarországi vas- és fémmunkások központi szakosztályának könyvtára (266)	—
244. A budapesti asztalos szak- és segéd munkások szakegyesületének könyvtára (246)	—	265. A magyar országos méhészeti egyesület könyvtára (267)	169
245. A budapesti fodrász-segéd- és önképzőkörének könyvtára (247)	162	266. A magyar tisztviselők országos egyesületének könyvtára (268)	—
246. A budapesti III. ker. föld- és szőlőművelés egyesületének könyvtára (248)	—	267. A magyar turista-egyesület könyvtára (269) ..	170
247. A budapesti reformátusok első közművelődési stb. egyletének könyvtára (249)	—	268. A nemzeti kaszinó könyvtára (270)	—
248. A budapesti szobrászok szakegyesületének könyvtára (250)	163	269. Az önkéntes mentőegyesület könyvtára (271) ..	—
249. A budapesti tanító-tesztület könyvtára (251) ..	—	270. Az országos erdőészeti egyesület könyvt. (272) ..	171
250. A budapesti várbeli kaszinóegylet könyvt. (252) ..	—	271. Az országos iparegyesület könyvtára (273)	—
251. A fényképezők körének könyvtára (253)	—	272. Az országos kaszinó könyvtára (171)	—
252. A függetlenségi és 48-as polgárok körének könyvtára (254)	164	273. Az orsz. magyar gazdasági egyesület könyvtára (275)	173
		274. Az országos magy. kertészeti egyesület könyvtára (276)	—
		275. Az országos szabadelvű pártkör könyvt. (277) ..	—

(Könyvtárak.)

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Csány.	Lap
276. Az országos színészegyesület könyvtára (278) ..	173	299. Népliskolai könyvt. (301)	182
277. A park-klub könyvtára (279) ..	—	Csehbrezó.	
278. A Petőfi-társaság könyvtára (280) ..	—	300. Iskolai ifjúsági és népkönyvtár (302) ..	—
279. A VII. ker. polgári kaszinó könyvtára (281) ..	—	Csernekhegy.	
280. A X. ker. rákosi közművelődési és jótékony egyesület könyvt. (282)	174	301. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvt. (303)	—
281. A Szent-Imre-kör könyvtára (283) ..	—	Csernye.	
282. A Szent-István-társulat könyvtára (284) ..	175	302. A polgári olvasókör népkönyvtára (304) ..	183
283. A terézvárosi kaszinó könyvtára (285) ..	—	Cservenka.	
284. A terézvárosi polgári kör könyvtára (286) ..	—	303. A kaszinó-egylet könyvtára (305) ..	—
285. A »Törökös« dal- és önképző-egylet könyvtára (287) ..	176	Csetnek.	
286. Budapest I. ker. tabáni nép- és iskolai könyvtár (288) ..	—	304. A társalgási egylet könyvtára (306) ..	—
287. Budapest III. ker. újlaki iskolai és népkönyvtár (289) ..	177	Csikomlyó.	
288. Budapest VI. ker. erdőtelki iskola népkönyvtára (290) ..	—	305. A római kath. főgimnázium könyvtára (307) ..	—
289. A VIII. ker. munkásotthon népkönyvt. (291)	178	306. A r. kath. tanítóképző-intézet könyvtára (308)	185
290. Budapest IX. k. soroksári uti nép- és iskolai könyvtár (292) ..	—	307. A Szent-Ferenc-rend kolostorának könyvtára (309) ..	—
291. A X. ker. nép- és iskolai könyvtár (293) ..	179	Csikszentgyörgy.	
Buj.		308. Népkönyvtár (310)	186
292. Ev. ref. iskolai könyvtár (294) ..	—	Csikszentmárton.	
293. Közs. népkönyvtár (295)	—	309. Közs. népkönyvtár (311)	—
Bükkszentkereszt.		Csikszentmárton—Csekefalva.	
294. Népkönyvtár (296)	180	310. Iskolai és népkönyvtár (312) ..	—
Chinorán.		Csikszerecs.	
295. A F. M. K. E. népkönyvtár (297) ..	—	311. A kaszinó könyvt. (313)	187
Csákány.		Csiktusnád.	
296. Iskolai könyvtár (298)	—	312. R. k. iskolai ifjúsági és népkönyvtár (314) ..	—
Csáktornya.		Csókfalva.	
297. A m. k. állami iskola tanítói, ifjúsági és népkönyvtára (299) ..	181	313. Az olvasó-egylet népkönyvtára (315) ..	—
298. A m. k. állami tanítóképző könyvtára (300)	—	Csokonya.	
		314. A polgári olvasókör könyvtára (316) ..	188
		Csongrád.	
		315. A kaszinó könyvt. (317)	—

(Könyvtárak.)

Csorna.	Lap	Debreczen. (Folytatás.)	Lap
316. Az Izraelita olvasókör könyvtára (318)	188	336. A kegyesrendiek társaházának könyvtára (338) ..	199
317. A katolikus kör könyvtára (319)	189	337. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (339) ..	—
318. Népkönyvtár (320)	—	338. A m. kir. gazdasági tanintézet könyvtára (340) ..	200
319. A prémontrei kanonokrend prépostságának könyvtára (321)	—	339. A polgári kör könyvtára (341)	201
Csurgó.		340. A Svetitsa-intézet könyvtára (342)	—
320. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium könyvtára (322)	190	341. A zenede könyvt. (343) ..	—
321. Ev. ref. ifjúsági és népkönyvtár (323)	191	Dés.	
322. A m. k. állami tanítóképző könyvtára (324) ..	192	342. A kaszinó könyvt. (344) ..	202
Csabaj.		343. A m. kir. állami gimnázium könyvtára (345) ..	—
323. A F. M. K. E. népkönyvtára (325)	—	344. A szolnok-dobokanegyei irodalmi, történelmi és etnográfiai társulat múzeumának könyvtára (346)	203
Csegléd.		Demjén.	
324. A kaszinó-egylet könyvtára (326)	—	345. Iskola könyvtár (347) ..	205
325. A m. kir. állami gimnázium könyvtára (327) ..	193	Derecska.	
Csibakháza.		346. A kaszinó könyvtára (348)	—
326. A népkönyvtár-egyesület könyvtára (328)	—	347. A keresztesy iparos olvasó-egylet könyvtára (349)	—
Dálnok.		348. A polgári olvasókör könyvtára (350)	206
327. A népkönyvtár- és olvasó-egylet könyvtára (329)	194	Derss.	
Deáki.		349. Népkönyvtár (351)	—
328. Az ev. ref. egyházi olvasókör könyvt. (330) ..	—	Detk.	
Debreczen.		350. A róm. kath. iskola népkönyvtára (352)	—
329. A (szoknai-kör) könyvtára (331)	—	Déva.	
330. Az ev. ref. felsőbb leányiskola könyvtára (332) ..	195	351. Az E. M. K. E. népkönyvtára (353)	207
331. Az ev. ref. főiskola könyvtára (333)	196	352. A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának könyvtára (354)	—
332. A felső kereskedelmi iskola könyvtára (334) ..	197	353. A m. k. állami főreáliskola könyvtára (355) ..	209
333. A hajdúvármegyei tanítók Gönczy-egyesületének könyvtára (335) ..	198	354. A m. kir. állami tanítóképző könyvtára (356) ..	—
334. A jogász- és tisztviselőkör könyvtára (336)	—	355. A nemzeti kaszinó könyvtára (357)	210
335. A kegyesrendi r. kath. főgimnázium könyvtára (337)	199	Désványa.	
		356. Az ipartestületi olvasókör könyvtára (358)	—

(Könyvtárak.)

Devecser.	Lap	Elek.	Lap
357. A kaszinó könyvtára (359)	210	377. Iskolai és népkönyvtár (379)	220
Debronek.		Eperjes.	
358. Községi népkönyvtár (360)	211	378. Az ág. hitv. egyházkerületi kollégium könyvtára (380)	221
Dobszina.		379. A gör. kath. püspökség könyvtára (381)	223
359. Nép- és ifjusági könyvtár (361)	—	380. A kereskedők és kereskedő-iffjak egyletének könyvtára (382)	—
360. Az olvasóegyesület könyvtára (362)	—	381. A kir. kath. főgimnázium könyvtára (383) ..	—
Derogháza.		382. A m. kir. állami tanítóképző könyvtára (384) ..	225
361. Iskolai könyvtár (363) ..	212	383. A sárosvármegyei gazdasági egyesület könyvtára (385)	—
Dunaújlánd.		384. A Szóchenyi-kör könyvtára (386)	—
362. A polgári olvasókör könyvtára (364)	—	385. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (387)	226
363. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (365)	213	386. A társadalmi egyesület könyvtára (388)	227
Dunasserdahely.		387. A tiszai ág. ev. egyházkerület tanítóképzőjének könyvtára (389) ...	—
364. A kaszinó könyvt. (366) ..	—	Ercsi.	
Ecséd.		388. A polgári kör könyvtára (290)	228
365. Iskolai és népkönyvtár (367)	—	Erk.	
Eger.		389. Községi népkönyvtár (391)	—
366. A cisztercezi rend kath. főgimnáziumának könyvtára (368)	214	Érsékujvár.	
367. Az érseki jogliceum könyvtára (369)	215	390. A F. M. K. E. köz. könyvtára (392)	—
368. Az érseki liceum könyvtára (370)	—	391. A községi kath. főgimnázium könyvtára (393) ..	229
369. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára (371) ..	217	392. R. kath. iskolai könyvtár (394)	—
370. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (372)	—	Erzsébetváros.	
371. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (373) ..	218	393. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (395) ..	230
372. Az ó-egri kaszinó könyvtára (374)	219	Esküllő.	
373. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (375)	—	394. Állami iskolai könyvtár (396)	231
Egerbocs.		Eastergom.	
374. Népkönyvtár (376)	—	395. Az áll. segélyezett községi reáliskola könyvtára (397)	—
Egerszalók.			
375. Népkönyvtár (377)	220		
376. R. k. iskolai könyvtár (378)	—		

(Könyvtárak.)

Esztergom. (Folytatás.)	Lap	Felsőbaka.	Lap
396. Az érseki kisdévodónó- képző-intézet könyvtára (398)	232	415. A F. M. K. E. nép- könyvtára (417).....	246
397. Az érseki papnevelő-in- tézet könyvtára (399) ..	—	Felsőbánya.	
398. Az érseki tanítóképző- intézet könyvtára (400)	233	416. Népkönyvtár (418)	—
399. Az esztergom-ész-gyógy- mezei katolikus olvasó- kör könyvtára (401).....	234	Felsőőr.	
400. Az esztergom-vidéki rég- észeti és történelmi társulat múzeumának könyvtára (402).....	—	417. Népkönyvtár (419)	—
401. A főgyűházmegyei könyvtár (403).....	236	Felsőlövő.	
402. A pannonhalmi Szent- Benedek-rend főgimná- ziumának könyvt. (404)	337	418. Az ág. ev. tanítóképző- intézet és főgimnázium könyvtára (420).....	247
403. Símor János bíboros her- ceggprimás-féle könyv- tár (405).....	338	Felsőrakonca.	
404. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (406).....	339	419. A F. M. K. E. nép- könyvtára (421).....	—
Étfalvasóltán.		Felsőszőlva.	
405. Népkönyvtár (407)	340	420. Népkönyvtár (422)	—
Éttyek.		Felsőszőlők.	
406. Az olvasókör könyvtára (408)	—	421. Népkönyvtár (423)	348
Fakert.		Felsőtárkány.	
407. A r. kath. iskola könyv- tára (409)	—	422. Róm. kath. iskolai könyvtár (424).....	—
Farkasd.		Felsőterény.	
408. Népiskolai könyvt. (410)		423. A F. M. K. E. nép- könyvtára (425).....	—
Fehértemplom.		Felsővisó.	
409. A m. kir. állami főgim- názium könyvtára (411)	241	424. Népkönyvtár (426)	249
410. A magyar társaskör könyvtára (412).....	—	Fenyőfalva.	
411. A munkás olvasó- és ön- képző-egyesület könyv- tára (413)	242	425. Az ág. ev. népiskola könyvtára (427).....	—
Feldebrő.		Fiume.	
412. Népiskolai könyvt. (414)	—	426. A m. kir. áll. felső keres- kedelmi iskola könyv- tára (428)	—
Felka.		427. A m. kir. állami felső leányiskola könyvtára (429)	250
413. A Táttra-múzeum könyv- tára (415)	—	428. A m. k. állami főgimná- zium könyvtára (430) ..	251
Felnémet.		429. A m. kir. tengerészeti akadémia könyvt. (431)	252
414. Községi könyvtár (416)	245	430. Városi könyvtár (432) ..	—
		Fogarasz.	
		431. A könyvtári olvasó-egy- let könyvtára (433)	253
		432. A m. k. áll. felső kereske- delmi iskola könyvtára (434)	—
		433. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (435)	254

(Könyvtárak.)

Földes.	Lap	Glogovác.	Lap
434. Ev. ref. isk. népkönyvtár (436)	254	452. Iskolai népkönyvt. (454) 260	
435. Az olvasóköri könyvtára (437)	—	Gödömerháza.	
Folkusfalva.		453. Az E. M. K. E. népkönyvtára (455)	—
436. A F. M. K. E. népkönyvtára (438)	—	Gödöllő.	
Franzfeld.		454. A gödöllő-besnyői népkönyvtár-egyesület népkönyvtára (456)	—
437. Ifjúsági könyvtár (439) 255		Gölniczbánya.	
438. Az olvasóegylet könyvtára (440)	—	455. A F. M. K. E. közkönyvtára (457)	261
Fugyivásárhely.]		Görgényfűvesgöd.	
439. Népkönyvtár (441)	—	456. Népkönyvtár (458)	—
Fülek.		Grabács.	
440. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (442)	256	457. Iskolai könyvtár (459) ..	—
Galgócs.		Gulács.	
441. A kaszinó könyvt. (443) —		458. Népkönyvtár (460)	262
442. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (444)	—	Guta.	
Gálszécs.		459. A F. M. K. E. népkönyvtára (461)	—
443. A polgári olvasóköri könyvtára (445)	257	Gyalu.	
Garamkelecsény.		460. A kaszinó-olvasó-egylet könyvtára (462)	—
444. A F. M. K. E. népkönyvtára (446)	—	Gyergyóditró.	
Garamszentkereszt.		461. Népkönyvtár (463)	263
445. A besztercebányai püspökség könyvtára (447) —		Gyergyószentmiklós.	
Gárdony.		462. A gyergyói r. kath. tanító-egyesület könyvtára (464)	—
446. Iskolai könyvtár (448) ..	258	463. A kaszinó könyvt. (465) —	
Gáttája.		464. A r. kath. székely földműves ifjúsági egyesület könyvtára (466)	264
447. Az olvasóegylet könyvtára (449)	—	Gyergyótekerőpaták.	
Gáva.		465. Népkönyvtár (467)	—
448. Az ev. ref. iskola népkönyvtára (450)	—	Gyetva.	
Gégény.		466. A F. M. K. E. népkönyvtára (468)	—
449. Közs. népkönyvtár (451) 259		Gyoma.	
Gerendkeresztúr.		467. A békésvármegyeyi közmívelődési egyesület népkönyvtára (469)	—
450. Népkönyvtár (452)	—	468. Az iparos tanoncziiskola ifjúsági népkönyvtára (470)	265
Gernyeszeg.		469. A központi kaszinó könyvtára (471)	—
451. Az E. M. K. E. népkönyvtára (453)	—		

(Könyvtárak.)

Gyöngyös.	Lap	Győrök.	Lap
470. A hevesmegyei gazdasági egyesület könyvtára (472)	266	493. A róm. kath. iskola ifjusági könyvtára (495)...	277
471. A kath. legényegylet könyvtára (473).....	—	Gyalafehérvár.	
472. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (474)	—	494. Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természetudományi egylet múzeumának könyvtára (496)	—
473. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (475)	267	495. Az erdélyi egyházmegye Batthyány-könyvtára (497)	279
Gyöngyöspata.		496. A róm. kath. főgimnázium könyvtára (498)..	280
474. Községi népkönyvtár (476)	—	Győrlevás.	
Gyöngyöspápóki.		497. Iskolai könyvtár (499)..	281
475. Népkönyvtár (477)	—	Hajdabosszormény.	
Győnk.		498. Az ev. ref. gimnázium könyvtára (500).....	—
476. Az ev. ref. algimnázium könyvtára (478).....	268	499. A polgári kaszinó könyvtára (501).....	282
477. A kaszinó-egylet könyvtára (479)	—	Hajdunánás.	
Győr.		500. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (502).....	283
478. Az ének- és zeneegylet könyvtára (480).....	269	501. Az ev. ref. tanítók könyvtára (503).....	—
479. A győri déki tanítóegyesület könyvt. (481)	—	502. A kaszinó könyvt. (504)	—
480. Az iparos önképző- és betegsegélyző-egylet könyvtára (482).....	—	Hajdusoboszló.	
481. A karmeliták rendházának könyvtára (483) ...	270	503. Az ev. ref. egyház Tury-könyvtára (505).....	284
482. A kereskedelmi ifjak egyletének könyvt. (484)	—	504. Az ev. ref. tanító-testület olvasó-egyletének könyvtára (508).....	—
483. A kir. kath. tanítóképző-intézet könyvtára (485)	—	505. A kaszinó-egyesület könyvtára (507).....	—
484. A m. kir. áll. főreáliskola könyvtára (486).....	271	Halmos.	
485. A m. k. állami tanítónőképző-intézet könyvtára (487)	272	506. Községi népkönyvtár (508)	—
486. A m. kir. államvasut al-tiszti körének könyvtára (488)	—	Harasztos.	
487. Népkönyvtár (489)	273	507. Ifjusági és népkönyvtár (509)	285
488. Az olvasó-egylet könyvtára (490)	—	Hasznos.	
489. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára (491)	—	508. Községi népkönyvtár (510)	—
490. A Szent-Benedek-rend főgimnáziumának könyvtára (492)	274	Hatvan.	
491. Városi közkönyvt. (493) 276	276	509. A katolikus kör népkönyvtára (511).....	—
Györgyfalva.		510. Népkönyvtár (512)	286
492. Iskolai könyvtár (494)..	—	Havadtó.	
		511. Népkönyvtár (513)	—

(Könyvtárak.)

Herenyevölgy.	Lap	Hosszopereasteg.	Lap
512. A F. M. K. E. nép- könyvtára (514).....	286	530. Népkönyvtár (532)	294
Héthárs.		Huszt.	
513. Népkönyvtár (515)	287	531. A kaszinó könyvtára (533)	295
Hevesaranyos.		Ibrány.	
514. Népkönyvtár (516)	—	532. Ev.r. népkönyvtár (534) —	
Hevesgra.		Igal.	
515. Népkönyvtár (517)	—	533. Az olvasókör könyvtára (535)	—
Hidalmás.		Igasfalva.	
516. Állami iskolai ifjusági és tanítói könyvt. (518)	288	534. Népkönyvtár (536)	296
Hidvég.		Igló.	
517. Közs. népkönyvtár (519) —		535. Az államilag segélyezett ágotai ev. főgimnázium könyvtára (537)	—
Hódmezővásárhely.		536. Az iparos- és kereskedő- ifjak önképző-egyesüle- tének könyvtára (538)...	297
518. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (520).....	—	537. A kaszinó egyesület könyvtára (539).....	—
519. Az ev. ref. tanító-testü- let könyvtára (521)	290	538. A m. kir. áll. tanító- képző-intézet könyvtára (540)	—
520. Az iparosifjak önképző- egyletének könyvtára (522)	291	539. Az olvasókör könyvtára (541)	299
521. A m. k. állami óvónő- képző könyvtára (523) —		540. A szepesi tanító-egyesü- let könyvtára (542) —	
Hodos.		Illava.	
522. Egyesített ág. ev. iskolai és népkönyvtár (524) ..	—	541. A magyar társaskör könyvtára (543).....	300
Hodrusbánya.		Ilyefalva.	
523. A F. M. K. E. nép- könyvtára (525).....	292	542. Ifjusági és népkönyv- tár (544)	—
Holesmány.		Imreg.	
524. Az ág. ev. iskola nép- könyvtára (526).....	—	543. A minorita kolostor könyvtára (545).....	—
Homokszentgyörgy.		Ipolyság.	
525. Népiszkolai könyvt. (527) —		544. A honti kaszinó könyv- tára (546)	301
Homolics.		545. A honti műzeum könyv- tára (547)	—
526. Ifjusági és népkönyvtár (528)	293	Istvánvölgy.	
Homonna.		546. Ifjusági könyvtár (548) 302	
527. A kaszinó-egyesület könyvtára (529).....	—	Iványl.	
528. A m. k. állami felső ke- reskedelmi iskola könyv- tára (530)	—	547. Közs. népkönyvtár (549) 303	
Homorodszentpál.		Jánosfalva.	
529. Népkönyvtár (531)	294	548. Közs. népkönyvtár (550) —	

(Könyvtárak.)

	Lap	Könyvtárak.	Lap
Jánosbáza.		Kanyánka.	
549. A társaskör könyvtára (551)	303	568. A F. M. K. E. népkönyvtára (571)	313
Jarkovács.		Kanyár.	
550. Iskolai könyvtár (552) ..	304	569. Községi népkönyvtár (572)	—
Jászapáti.		Kaposvár.	
551. Ifjúsági könyvtár (553) ..	—	570. A m. kir. állami főgimnázium és Somogy vármegye egyesített könyvtára (573)	—
552. A kaszinó-egyesület könyvtára (554)	—	571. A nemzeti kaszinó könyvtára (574)	315
Jászberény.		Karácsond.	
553. A m. k. állami főgimnázium könyvtára (555) ..	305	572. Népiskolai könyvtár (575)	—
554. Városi népkönyvt. (557) ..	306	Karásnébcs.	
555. A városi tanítótestület könyvtára (558)	307	573. A gör. kel. egyházmegyei papnevelő-intézet könyvtára (576)	316
Jászkisér.		Karatnavolái.	
556. A kaszinó-egyesület könyvtára (559)	—	574. Községi iskolai könyvtár (577)	—
557. A negyvennyolczas olvasókör könyvtára (560) ..	—	Karaszeg.	
Jászladány.		575. Az ev. ref. gimnázium könyvtára (578)	—
558. Népiskolai könyvt. (561) ..	308	Kassa.	
Jászó.		576. A kassai helyőrség katonai tudományos és kaszinó-egyesületének könyvtára (579)	317
559. A jászóvári premonstrei kanonok-rend közp. könyvtára (562)	—	577. A kassai kereskedők körének könyvtára (580) ..	318
Jolva.		578. A kassai múzeum könyvtára (581)	—
560. A kaszinó könyvt. (563) ..	309	579. A kath. likus legényegyesület könyvt. (582) ..	321
Józseffalva.		580. A Kaszinczy-kör könyvtára (583)	322
561. Iskolai és népkönyvtár (564)	—	581. A k. r. kath. tanítóképző könyvtára (584)	—
Kaba.		582. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (585)	—
562. Az olvaó-egyesület könyvtára (565)	310	583. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (586) ..	320
Kálnok.		584. A m. kir. gazdasági tanítótestület könyvtára (587) ..	—
563. Közs. és ifjúsági könyvtár (566)	—	585. A m. kir. jogakadémia könyvtára	324
Kalocsa.		586. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegylete kassai főokmányok könyvtára (589) ..	—
564. Az érseki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára (567)	—		
565. A főzékesegyházi könyvtár (568)	311		
566. A Jézus-társaság érseki főgimnáziumának könyvtára (569)	—		
567. A kalocsai kereskedőifjak önképző-egyletének könyvtára (570) ..	312		

Kassa. (Folytatás.)	Lap
587. Népkönyvtár (590)	325
588. A polgári társaskör könyvtára (591).....	326
589. A premontrei kath. főgimnázium könyvtára (592)	—
590. Püspöki könyvtár (593)	327
591. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (594)	—
592. A római kath. tanítónő-képző könyvtára (595) ..	328
593. A tarsalgási egyeslet könyvtára (596).....	—
Kebele.	
594. A D. K. E. népkönyvtára (597)	—
Kecskemét.	
595. Az ágasegyháza-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (598).....	329
596. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium könyvtára (599).....	—
597. Az alsó-szentkirály-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvt. (600)	330
598. A balozsög-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (601).....	—
599. A borbás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (602).....	—
600. Az ev. ref. főiskola és jogakadémia könyvtára (603)	331
601. A felső-alpár-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (604).....	332
602. A felső-csödör-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (605).....	—
603. A felső-pusztaszer-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (606).....	333
604. A gátér-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (607).....	—
605. A gazdasági egyesület könyvtára (608).....	—
606. A halez-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (609).....	—
607. A helvetia-telepi népiskola ifjúsági és népkönyvtára (610).....	334
608. Az iparegyesület könyvtára (611)	—

Kecskemét. (Folytatás.)	Lap
609. A kaszinó-egyesület könyvtára (612).....	334
610. A Katona József-kör könyvtára (613).....	335
611. A katona-telep-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (614).....	—
612. A kegyesrendi kath. főgimnázium könyvtára (615)	—
613. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (616)...	336
614. A kereskedő ifjak egyesületének könyvt. (617)	—
615. A kereskedő-kaszinó könyvtára (618).....	—
616. A kistái-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (619).....	337
617. A lakitelek-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (620).....	—
618. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (621)	—
619. A monostor-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (622).....	338
620. A szarkás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (623).....	339
621. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (624)	—
622. A talfája-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (625).....	—
623. Az urrét-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (626).....	—
624. A városföld-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (627).....	340
625. Városi könyvtár (628) ..	—
Kék.	
626. Községi népkönyvtár (629)	341
Kemese.	
627. A katolikus olvasóköri könyvtára (630).....	—
Kendilóna.	
628. Az E. M. K. E. népkönyvtára (631).....	342
Keresztényiságot.	
629. Népkönyvtár (632)	—

(Könyvtárak.)

Kősmárk.	Lap	Kiskőrös.	Lap
630. Az ág. h. ev. kerületi Museum könyvtára (633)	342	649. Az olvasó-egylet könyv- tára (652)	353
631. A m. kdr. állami felső ke- reskedelmi iskola könyv- tára (634)	343	Kiskőszeg.	
632. Népkönyvtár (635)	344	650. A. D. K. E. népkönyv- tára (653)	—
Keszthely.		Kiskoszmály.	
633. A balatoni múzeum könyvtára (636)	—	651. A F. M. K. E. nép- könyvtára (654)	—
634. A gróf Festetics-család hitbizományi könyvtára (637)	346	Kiskundorossma.	
635. A m. kir. gazdasági tan- intézet könyvtára (638)	347	652. Tanítói, nép- és ifjusági könyvtár (655)	—
636. A prémontrai kanonok- rend katolikus főgim- náziumának könyvtára (639)	—	Kiskútfőlegyháza.	
Kevermes.		653. A kaszinó könyvt. (656)	354
637. Az állami elemi iskola ifjusági könyvtára (640)	348	654. A m. kir. állami tanító- képző könyvtára (657)	—
Kézdivásárhely.		655. A városi r. kath. főcím- názium könyvtára (658)	355
638. A kaszinó könyvt. (641)	349	Kiskunhalas.	
639. A kereskedő ifjak társu- latának könyvtára (642)	—	656. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (659)	356
640. A minorita-rend római kath. főgimnáziumának könyvtára (643)	—	657. A gazdakör könyvtára (660)	358
Kibéd.		658. Ifjusági könyvtár (661)	—
641. Az E. M. K. E. ifjusági könyvtára (644)	350	659. A kaszinó könyvt. (662)	—
Kide.		660. Községi könyvtár (663)	359
642. Ifjusági és népkönyv- tár (645)	—	Kismarton.	
Kisdassnád.		661. A kaszinó-egylet könyv- tára (664)	—
643. Tanítói könyvtár (646)	351	662. A Szent-Ferencz rend kolostorának könyvtára (665)	—
Kisgaram.		Kisósz.	
644. A F. M. K. E. nép- könyvtára (647)	—	663. Iskolai könyvtár (666)	360
Kisjécta.		Kissomlyó.	
645. Iskolai népkönyvt. (648)	—	664. Községi népkönyvtár (667)	—
Kisjenő.		665. Az olvasó-egylet könyv- tára (668)	—
646. A Kisjenő-erdőhegyi ka- szinó könyvtára (649)	352	Kisszeben.	
Kiskér.		666. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (669)	361
647. Népkönyvtár (650)	—	667. A kegyes-tanítórend kath. alginimáziumának könyvtára (670)	—
Kisköre.		Kisujszállás.	
648. Népiskolai könyvt. (651)	—	668. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium könyv- tára (671)	363

Kisujassállás. (Folytatás.)	Lap	Költ.	Lap.
669. Az ipartestület könyvtára (672)	363	693. A férfi-dalkör könyvtára (696)	384
670. A kaszinó-egylet könyvtára (673)	—	694. Községi népkönyvtár (697)	—
671. A társaskör könyvtára (674)	364	Komárom.	
Kissombor.		695. A kaszinó könyvt. (69 ⁹) ..	—
672. A gazdasági olvasókör könyvtára (675)	—	696. A komáromvármegyei és városi múzeum-egyesület könyvtára (699) ..	385
Kolozs.		697. Nyilvános népkönyvtár (700)	386
673. Ifjúsági könyvtár (676) ..	—	698. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának könyvtára (701)	—
Kolozsvár.		699. Vármegyei könyvtár (702)	387
674. Az erdélyi gazdasági egyesület könyvt. (677) ..	365	Kóta.	
675. Az erdélyi Kárpát-egyesület könyvtára (678) ..	—	700. Községi népkönyvtár (703)	388
676. Az erdélyi múzeum-egylet könyvtára (679)	366	Kovácsna.	
677. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (680)	373	701. Az E. M. K. E. olvasó-egylet népkönyvt. (704) ..	389
678. Az ev. ref. theologiai intézet könyvtára (681) ..	374	Köbölkút.	
679. A Ferencz József-tudomány-egyetem könyvtára (682)	375	702. Népkönyvtár (705)	—
680. A gazdasági tanintézet könyvtára (683)	377	Kökös.	
681. Az iparos egylet könyvtára (684)	378	703. Községi népkönyvtár (706)	—
682. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (685)	—	Kömlő.	
683. A kereskedelmi akadémiá könyvtára (686) ..	379	704. A római kath. népköla könyvtára (707)	390
684. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (687) ..	—	Körmösabánya.	
685. A m. kir. áll felsőbb leányiskola könyvtára (688)	—	705. A kath. legényegyesület könyvtára (708)	—
686. A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola könyvtára (689)	380	706. A magyar egyesület könyvtára (709)	391
687. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (690)	—	707. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (710) ..	392
688. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (691)	—	708. Népkönyvtár (711)	392
689. Népkönyvtár (692)	381	709. A polgári és iparos egyesület könyvtára (712) ..	—
690. A siketnémák államilag segélyezett orsz. intézetének könyvtára (693) ..	—	710. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (713)	393
691. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (694)	382	711. A városi múzeum könyvtára (714)	—
692. Az unitárius főiskola könyvtára (695)	—	Körösbánya.	
		712. Az E. M. K. E. könyvtára (715)	394
		Köröshegy.	
		713. Az olvasókör könyvtára (716)	—

(Könyvtárak)

Körösrév.	Lap	Lajtapordány.	Lap
714. Népkönyvtár (717)	394	733. A D. K. E. népkönyvtára (736)	401
Kőszeg.		Lécsfalva.	
715. A kereskedelmi kör könyvtára (718)	395	734. Iskolai könyvtár (737)	402
716. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának könyvtára (719)	—	Léka.	
Köszvényesremete.		735. Népkönyvtár (738)	—
717. Az E. M. K. E. könyvtára (720)	396	Leléd.	
Kőszépjáta.		736. A F. K. M. E. népkönyvtára (739)	—
718. Községi népkönyvtár (721)	—	Lelesz.	
Kőszéppalójtá.		737. A jászvári prémontrei kanonok-rend konventjének könyvtára (740) ..	403
719. A F. M. K. E. népkönyvtára (722)	—	Lengyelőtői.	
Kraszna.		738. A kaszinó könyvtára (741)	—
720. Népkönyvtárak (723) ..	397	Leténye.	
Krompach.		739. A kaszinó könyvtára. (742)	—
721. A F. M. K. E. népkönyvtára (724)	—	Léva.	
Kunágota.		740. A kaszinó könyvtára (743)	404
722. Az állami népiskola könyvtára (725)	—	741. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (744)	—
Kunhegyes.		742. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (745)	—
723. Ev. ref. ismétlő-iskolai könyvtár (726)	398	743. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (746)	405
724. A polgári olvasóköri könyvtára (727)	—	Libetbánya.	
Kunosvágása.		744. A F. M. K. E. népkönyvtára (747)	406
725. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (728)	—	745. A magyar kör könyvtára (748)	—
Kunszentmárton.		Lippa.	
726. A kaszinó könyvt. (729) ..	—	746. Ifjúsági és népkönyvtár (749)	407
727. Községi tanítói és népkönyvtár (730)	399	747. A m. kir. állami felső keresk. iskola könyvtára (750)	—
728. A polgári olvasó-egylet könyvtára (731)	—	Liptószentmiklós.	
Kunszentmiklós.		748. A magyar társalgókör könyvtára (751)	408
729. Az ev. ref. alginázium könyvtára (732)	—	749. Népkönyvtár (752)	—
730. A kaszinó könyvt. (733) ..	400	750. A polgári kaszinó könyvtára (753)	409
731. A polgári olvasó-egylet könyvtára (734)	401		
Küküllőszéplak.			
732. Népkönyvtár (735)	—		

(Könyvtárak.)

Lécese.	Lap	Magyarremete.	Lap
751. Az ág. h. evang. egyház könyvtára (754)	409	771. Népkönyvtár (774)....	422
752. A kir. katolikus főgimnázium könyvtára (755)	—	Magyarsáros.	
753. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (756)	411	772. Az E. M. K. E. népkönyvtára (775).....	—
754. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (757).	—	Maklár.	
Lesoncz.		773. Iskolai könyvtár (776)	423
755. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (758)	412	Makó.	
756. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (759)	413	774. A kaszinó könyvtára (777)	—
757. Városi közkönyvtár (760)	414	775. A kath. kör könyvtára (770)	—
Levasberény.		776. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (779)	424
758. Ev. ref. népkönyvtár (761)	—	777. Papháti k. tanyai népkönyvtár (780).....	425
759. Az olvasókör könyvtára (762)	415	Mákó.	
Lovrin.		778. Az állami iskola ifjusági könyvtára (781).....	—
760. Iskolai könyvtár (763)	—	Maksa.	
Lugos.		779. Nép- és ifjusági könyvtár (782).....	—
761. A gör. kath. egyházmegye könyvtára (764)	—	Málnapataka.	
762. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (765)	416	780. A F. M. K. E. ifjusági könyvtára (783).....	426
Magyarbánhegyes.		Máramarossziget.	
763. Községi népkönyvtár (766)	—	781. Az ev. ref. főiskola könyvtára (784).....	—
Magyarbikál.		782. A kaszinó-egyesület könyvtára (785).....	—
764. Az E. M. K. E. népkönyvtára (767).....	417	783. A kegyes tanítórend r. kath. algimnáziumának könyvtára (786)	437
Magyaróvár.		784. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (787)	428
765. A kegyes tanítórend házi könyvtára (768).....	—	785. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (788).....	—
766. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának könyvtára (769).....	—	786. A máramarosvármegyei múzeum könyvtára(789)	—
767. A m. kir. gazdasági akadémia könyvtára (770)	419	787. A polgári kör könyvtára (790)	430
768. A mosonmegyei történelmi és régészeti explet múzeumának könyvtára (771)	420	Máriapócs.	
769. A Széchenyi-kör könyvtára (772).....	421	788. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára (791)	—
Magyarpécska.		Markas.	
770. Ifjusági és népkönyvtár (773)	422	789. Népiskolai könyvtár (792)	—

(Könyvtárak.)

Marosbogat.	Lap	Mezőbergenye.	Lap
790. Az E. M. K. E. népkönyvtára (793).....	431	808. Népkönyvtár (811)....	439
Marosludas.		Mezősámaend.	
791. Tanítói, nép- és ifjúsági könyvtár (794).....	—	809. Az E. M. K. E. népkönyvtára (812).....	440
Marosszentmihály.		Mezőtárkány.	
792. Népkönyvtár (795)....	432	810. Községi népkönyvtár (813)	—
Marosujvár.		Mezőtúr.	
793. Az olvasó kör könyvtára (796)	—	811. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (814).....	—
Marosvásárhely.		812. A felsőrézsi polgári olvasó-kör könyvtára (815) 442	
794. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (797).....	—	813. A hidszegi olvasótárs. könyvtára (816).....	—
795. A gróf Teleki-család könyvtára (798).....	433	814. A közp. olvasó-egylet könyvtára (817).....	—
796. A kaszinó könyvtára (799)	434	815. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (818)	—
797. A rom. kath. főgimnázium könyvtára (800) —		816. Városi népkönyvt. (819) 443	
Marosvécs.		Mezővár.	
798. Az E. M. K. E. népkönyvtára (801).....	435	817. Iskolai könyvtár (820) —	
Maskova.		818. Közs. népkönyvt. (821) 444	
799. Iskolai és népkönyvtár (802)	436	Miketalva.	
Mátészalka.		819. Népkönyvtár (822)....	—
800. A polgári kaszinó könyvtára (803).....	—	Mikófalva.	
Mátraballa.		820. Népkönyvtár (823).....	—
801. Iskolai és népkönyvtár (804)	—	Mindszent.	
Medgyes.		821. A 48-as kör könyvtára (824)	—
802. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára (805).....	—	Miriszló.	
803. A magyar kaszinó könyvtára (806).....	438	822. Közs. népkönyvtár (825) 445	
Mencshely.		Miskolcz.	
804. A D. K. E. vándorkönyvtára (807).....	—	823. Az ágost. hitv. ev. egyház nyilvános közkönyvtára (826).....	—
Mesztegnyő.		824. A borsodmegyei gazdas. egyesület könyvt. (827) 446	
805. A r. kath. kör könyvtára (808).....	—	825. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (829).....	447
Mezőbánd.		826. A kir. kath. gimnázium könyvtára (830).....	448
806. A Mezőbánd és vidéki olvasó-egylet könyvtára (809)	439	827. A m. kir. állami felső keresk. iskola könyvtára (831).....	—
807. Népkönyvtár (810)....	—	828. A mezőgazdák társas. egyesületének könyvt. (832) 449	
		829. A nemzeti kaszinó könyvtára (833).....	—

Miskolcs. (Folytatás.)	Lap
830. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának könyvtára (834).....	449
Mócs.	
831. Ifjúsági és E. M. K. E. könyvtár (835).....	450
Módsz.	
832. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (836)	451.
Moha.	
833. Népkönyvtár (837).....	—
Mohács.	
834. Az iparosok olvasóköri- nek könyvtára (838).....	452
835. A kaszinó - egyesület könyvtára (839).....	—
836. Népkönyvtár (840).....	—
837. A Szent - Ferencz - rend kolostorának könyvtára (841)	453
Monor.	
838. Az egyesült kaszinó és kör könyvtára (842) ..	—
Mór.	
839. A kapuczinus-rend kolos- torának könyvtára (843) ..	—
840. Nép-, iskolai és tanítói könyvtár (844).....	—
841. A társaskör könyvtára (845)	454
Munkács.	
842. A beregmezei általános tanító-egyesület könyv- tára (846).....	—
843. A m. kir. állami fő- gimnázium könyvtára (847)	—
Muraszombat.	
844. A kaszinó könyvtára (848)	455
845. Népkönyvtár (849).....	456
846. A D. K. E. vándorkönyv- tára (850).....	—
Musna.	
847. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (851).....	—

Nádasd.	Lap
848. A lemezhanggyári fel- ügyelő- és munkás- egyesület olvasó-egylet- nek könyvtára (852)....	457
849. Népkönyvtár (853).....	—
Nagyág.	
850. A könyvtáregylet könyv- tára (854).....	—
851. Tanítói könyvtár (855) ..	458
Nagybánya.	
852. A kaszinó könyvtára (856)	—
853. A kath. legényegyesület könyvtára (857).....	—
854. A m. kir. állami főgim- názium könyvtára (858) ..	459
855. A minorita-rendház könyvtára (859).....	460
856. Népkönyvtár (860).....	—
857. A polgári olvasókö- r könyvtára (861).....	—
858. A városi múzeum könyv- tára (862).....	461
Nagybecskerek.	
859. A délmagyarországi ta- nító-egylet fiókjának könyvtára (863).....	463
860. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (864).....	—
861. A községi főgimnázium könyvtára (865).....	—
862. A m. kir. áll. felső keres- kedelmi iskola könyv- tára (866).....	464
863. A torontáivármegyei gazdasági egyes. könyv- tára (867).....	—
864. A torontálmegyei magy. közművelődési egylet könyvtára (868).....	465
Nagybittse.	
865. Az olvasóköri könyvtára (869)	—
Nagybecskő.	
866. Az olvasóköri könyvtára (870)	—
Nagyborosnyó.	
867. Az olvasó-egylet könyv- tára (871).....	466
Nagybútyin.	
868. A kaszinó könyvt. (872) ..	—

(Könyvtárak.)

Nagyecsepésény.	Lap	Nagy-Károly.	Lap
869. A F. M. K. E. könyvtára (873)	466	887. A kaszinó könyvtára (891)	474
Nagydiasszód.		888. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (893)...	—
870. Az ág. ev. felső népiskola tanítói és általános könyvtára (874)	467	889. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (893).....	475
Nagyenyed.		890. A r. kath. legényegylet könyvtára (894).....	476
871. A Bethlen-kollégium könyvtára (875).....	—	891. Szatmár várm. múzeumának könyvtára (895)	—
872. Az iparos önképzőkör könyvtára (876).....	469	Nagykikinda.	
873. A kaszinó könyvtára (877)	—	892. A kaszinó könyvtára (896)	477
874. A minorita-rendház könyvtára (878).....	470	893. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (897)	—
Nagyernye.		894. Szerb iskolai könyvtár (898)	—
875. A kath. olvasókör nép-könyvtára (879).....	—	Nagykoszmály.	
Nagyfalu.		895. A F. M. K. E. nép-könyvtára (899).....	478
876. A F. M. K. E. nép-könyvtára (880).....	—	Nagykőrös.	
Nagyigmánd.		896. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (900).....	—
877. Községi népkönyvtár (881)	471	897. A kertészeti egyesület könyvtára (901).....	479
Nagyilonda.		898. A nagykőrösi és dumamelléki ev. ref. tanítóképző-intézet könyvtára (902)	480
878. A magyar olvasó-egylet könyvtára (882).....	—	899. A polgári kör könyvtára (903)	481
Nagyiván.		900. A városi kaszinó könyvtára (904).....	—
879. Iskolai és népkönyvtár (883)	—	Nagykunmadaras.	
Nagykálló.		901. Ev. ref. egyházi népkönyvtár (905).....	—
880. Ev. ref. nép- és ifjúsági könyvtár (884).....	472	Nagykürü.	
881. A kaszinó könyvtára (885)	—	902. Községi iskolai és népkönyvtár (906).....	482
Nagykanizsa.		Nagyléta.	
882. A felső kereskedelmi iskola könyvtára (886)	—	903. Az olvasó-egylet könyvtára (907).....	—
883. A kaszinó könyvtára (887)	473	Nagy Mihály.	
884. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (888)...	—	904. A kaszinó- és olvasó-egylet könyvtára (908)	—
885. A községi kath. főgimnázium könyvtára (889)	—	Nagyölvés.	
886. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (890)	474	5. Az E. M. K. E. könyvtára (909).....	483

(Könyvtárak.)

Nagyperkátá.	Lap	Nagyseben. (Folytatás.)	Lap
906. Kath. könyvtár. (910) ..	483	927. A polgári és iparos-	
907. Nép- és ifjúsági könyv-	—	egylet könyvtára (932) 496	
tár (911)	—	928. A r. kath. tanító-egylet	—
Nagypestyén.		könyvtára (933)	—
908. Az olvasókör népkönyv-	—	929. A román irodalmi és	
tára (912)	—	közművelődési egyesület	
Nagyróde.		könyvtára (934)	—
909. Népkönyvtár (913)	484	Nagyvácsény.	
910. A r. kath. iskola könyv-	—	930. A Szent-Ferencz-rend	
tára (914)	—	kolostorának könyvtára	
Nagyrócsé.		(936)	497
911. A m. kir. áll. polgári és		Nagyssombat.	
felső kereskedelmi iskola		931. A kath. főgimnázium	
könyvtára (915)	—	könyvtára (937)	498
912. A társalgó- és olvasó-		932. A magyar közművelő-	
egylet könyvtára (916) 485		dési egyesület könyv-	
Nagysurány.		tára (938)	499
913. A F. M. K. E. nép-		933. Az Orsolya-szűzek	
könyvtára (917)	—	tanítónképző intézetének	
Nagyszalonta.		könyvtára (939)	500
914. A kaszinó könyvtára		934. A Szent-Ferencz-rend	
(918)	486	kolostorának könyv-	
915. A kereskedők társas-		tára (940)	—
körének könyvtára (919)	—	Nagytálya.	
916. A községi gimnázium		935. A r. kath. iskola könyv-	
könyvtára (920)	—	tára (941)	501
917. Az olvasó-egylet könyv-		Nagytelecsény.	
tára (921)	487	936. A F. M. K. E. ifjúsági	
Nagyseben.		könyvtára (942)	—
918. Az ág. ev. tanítóképző-		937. A F. M. K. E. nép-	
intézet könyvtára (922)	—	könyvtára. (943)	—
919. A báró Bruckenthal-		Nagyteremia.	
múzeum könyvtára (923)	488	938. Tanítói, ifjúsági és nép-	
920. Az erdélyi természet-		könyvtár (944)	—
tudományi egyesület		Nagy-Várad.	
múzeumának könyv-		939. A biharmegyei gazda-	
tára (925)	490	sági egyesület könyv-	
921. Az erdélyi szász gazda-		tára (945)	502
sági egyesület könyv-		940. A biharmegyei és nagy-	
tára (926)	492	váradai régészeti és tör-	
922. A gör. kel. román fő-		ténelmi egyesület múzeu-	
egyházmezeje szemina-		mának könyvtára (946)	—
riumának könyvt. (927)	493	941. A felső kereskedelmi	
923. A m. kir. állami főgim-		iskola könyvtára (947)	504
názium könyvtára (928)	—	942. Az iparoskör könyvtára	
924. A Magyarország erdélyi		(948)	—
részében levő ág. hitv.		943. Az ipartestületi ifjúság	
evang. országos egyház		önképző-egyletének	
könyvtára (929)	495	könyvtára (959)	—
925. A magyar polgári kör		944. A kir. kath. jogakadémia	
könyvtára (930)	—	könyvtára (950)	505
926. Népkönyvtár (931)	496	945. A latin szertart. püspöki	
		könyvtár (951)	—

(Könyvtárak.)

Nagy-Várad. (Folytatás.)	Lap	Nyírádszereda.	Lap
946. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (952)	506	965. Állami iskolai könyvtár (971)	514
947. A polgári kör könyvtára (953).....	507	Nyén.	
948. A prémontrelek kath. főgimnáziumának könyvtára (954).....	—	966. Az E. M. K. E. népkönyvtára (973).....	515
949. A Székelyi-társaság könyvtára (955).....	508	Nyírbátor.	
950. Újvárosi népkönyvtár (956)	509	967. A kaszinó-egylet könyvtára (973).....	—
951. Váraljai népkönyvtár (957)	—	968. Közs. népkönyvtár (974)	—
Nagyserind.		969. A minorita-rendház könyvtára (975).....	516
952. Iskolai könyvtár (958)	—	Nyíregyháza.	
Nagyszám.		970. Az ág. evang. tanítókör könyvtára (976).....	—
953. Az olvasó-egylet könyvtára (959).....	510	971. Az áll. segélyezett ág. evang. főgimnázium könyvtára (977).....	—
Napkor.		972. Az iparos ifjúság önképző-egyletének könyvtára (978).....	518
954. Nép- és ifjúsági könyvtár (960).....	—	973. A kaszinó-egylet könyvtára (979).....	—
Naszód.		974. A kereskedő ifjak egyeletének könyvtára (980)	—
955. Az alapítványi főgimnázium könyvtára (961)	—	975. A polgári olvasó-egylet könyvtára (981).....	519
956. A magyar társalkodóegylet könyvtára (962)	511	976. Törvényhalásági közkönyvtár (983).....	920
Nemesbori.		Nyitra.	
957. A F. M. K. E. népkönyvtára (963).....	512	977. Az egyházmegyei könyvtár (984).....	—
Nemesmagasi.		978. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (985).....	521
958. Népkönyvtár (964)....	—	979. A F. M. K. E. népkönyvtára (986).....	—
Nemesvid.		980. A gazdasági egyesület könyvtára (987).....	522
959. Róm. kath. népkönyvtár (965).....	—	981. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (988)...	—
Németbogsán.		982. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (989).....	—
960. A kaszinó-egylet könyvtára (966).....	513	983. A nyitrai megyei szabad- elvtű pártkör és kaszinó könyvtára (991).....	524
961. A közkönyvtár- és múzeum-egyesület népkönyvtára (967).....	—	984. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára (992).....	—
Németfalva.		985. A róm. kath. felsőbb leányiskola könyvtára (993)	525
962. A F. M. K. E. népkönyvtára (968).....	—	Nyitraivánka.	
Németujvár.		986. A F. M. K. E. népkönyvtára (994).....	—
963. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (969)	514		
Nikincze.			
964. Az ev. ref. egyház népkönyvtára (970).....	—		

Óbara.	Lap	Orosháza. 7	Lap
987. A F. M. K. E. népkönyvtára (995).....	526	1004. Az Iparos Ifjak önképző egyesületének könyvtára (1012)	531
Óbessa.		1005. A kaszinó könyvtára (1013)	532
988. A magyar népkör könyvtára (996)	—	1006. A kereskedő ifjak egyesületének könyvtára (1014) ..	—
Óbessenyő.		1007. A polgári olvasókör könyvtára (1015).....	—
989. Iskolai könyvtár (997) ..	—	Orsova.	
Ódombóvár.		1008. A kereskedő ifjúság egyesületének könyvtára (1016)	533
990. A D. K. E. népkönyvtára (998).....	527	Ósódv.	
Ódvas.		1009. Népkönyvtár (1017)..	—
991. Ifjúsági könyvtár (999) ..	—	Ottlaka.	
Offenbánya.		1010. Római kath. iskolai könyvtár (1018).....	—
992. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1000).....	—	Óvár.	
Offaszenicza.		1011. A F. M. K. E. népkönyvtára (1019).....	—
993. Ifjúsági könyvtár (1001) ..	528	Ózd.	
Ókanizsa.		1012. A gyári felügyelő- és munkásszemélyzet olvasó egyesületének könyvtára (1020).....	534
994. A gazdakör könyvtára (1002)	—	1013. A tiszti kaszinó könyvtára (1021).....	—
Ókéske.		Ördögkeresztúr.	
995. Iskolai könyvtár (1003) ..	—	1014. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1022).....	—
Óklánd.		Páké.	
996. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1004).....	529	1015. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1023).....	—
Okollesmő.		Palotallva.	
997. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1005)	—	1016. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1024).....	535
Oláhtoplica.		Pancsova.	
998. Ifjúsági könyvtár (1006) ..	—	1017. A m. kir. állami felsőbb kereskedelmi iskola könyvtára (1025).....	—
Ómoravicza.		1018. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (1026)	536
999. Az olvasókör könyvtára (1007)	530	1019. Népkönyvtár (1027)..	537
1000. A polgári kör könyvtára (1008).....	—	Pannonhalma.	
Ópaulis.		1020. A Szent-Benedek-rend közp. könyvtára (1028) ..	—
1001. Nép- és ifjúsági könyvtára (1009).....	—		
Oravicsa.			
1002. Az Arany-kör könyvtára (1010)	—		
Orlát.			
1003. Népkönyvtár (1011)..	531		

Pap.	Lap	Pécs. (Folytatás.)	Lap
1021. Községi népkönyvtár (1029)	539	1043. A róm. kath. tanítónő-képzőintézet könyvtára (1051).....	551
Pápa.		1044. A városi múzeum könyvtára (1052).....	552
1022. Az ev. ref. főiskola könyvtára (1030).....	—	Pécsvárad.	
1023. A Jókai-kör könyvtára (1031)	541	1045. Az iparos olvasókör könyvtára (1053).....	554
1024. A kaszinó könyvtára (1032)	—	Pelsőcs.	
1025. A kath. kör könyvtára (1033)	542	1046. Az ev. ref. egyház iskolai és népkönyvtára (1054).....	—
1026. A kereskedelmi ifjúság önképző-köreinek könyvtára (1034).....	—	Pénzeskut.	
1027. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (1035).....	—	1047. Az ifjúsági egyesület népkönyvtára (1055)..	—
1028. A polgári kör könyvtára (1036).....	543	Perjámos.	
1029. A Szent-Benedek-rend gimnáziumának könyvtára (1037).....	—	1048. Római kath. iskolai könyvtár (1056).....	555
1030. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1038).....	544	Perlak.	
Papozs.		1049. Népkönyvtár (1057)..	—
1031. Iskolai könyvtár (1039)	545	Perlass.	
1032. Népkönyvtár (1040)..	—	1050. Népiskolai könyvtár (1058)	—
Páva.		Pécsak.	
1033. Protestáns egyházi népkönyvtár (1041)..	—	1051. Községi iskolai könyvtár (1059).....	556
Pécs.		Péteri.	
1034. A ciszterci-rend kath. főgimnáziumának könyvtára (1042).....	—	1052. A F. M. K. E. népkönyvtára (1060).....	—
1035. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (1043)	547	Petrozsény.	
1036. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (1044)	—	1053. Az áll. segélyezett községi alginásium könyvtára (1061).....	—
1037. A nemzeti kaszinó könyvtára (1045).....	548	1054. A bányatársi kaszinó könyvtára (1062)....	557
1038. A polgári kaszinó könyvtára (1046).....	549	1055. A kaszinó könyvtára (1063)	—
1039. A Porosz-féle felsőkereskedelmi iskola könyvtára (1047).....	—	1056. Népkönyvtár (1064)..	—
1040. A püspöki jogliceum könyvtára (1048).....	—	Piskátelep.	
1041. A püspöki könyvtár (1049)	550	1057. Állami iskolai könyvtár (1065).....	558
1042. A püspöki tanítóképző-intézet könyvtára (1050)	—	Podolin.	
		1058. A kegyes-tanítórind kath. alginásiumának könyvtára (1066)	—
		Pográny.	
		1059. A F. M. K. E. népkönyvtára (1067).....	559

(Könyvtárak.)

Peprád.	Lap	Pozsonyassentgyörgy.	Lap
1060. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeumának könyvtára (1068)	559	1081. A kegyes tanítórend házi könyvtára (1090) 576	
Pereszlő.		1082. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának könyvtára (1091).....	—
1061. Ev. reform. iskolai könyvtár (1069).....	561	Privigye.	
Pozsony.		1083. A F. M. K. E. köz-könyvtára (1092).....	—
1062. Az ág. evang. egyház-köztség líceumának könyvtára (1070).....	—	1084. A kegyes-tanítórend kath. algimnáziumának könyvtára (1093).....	—
1063. A felső kereskedelmi iskola könyvtára (1071)	563	Pruska.	
1064. A kaszinó könyvtára (1072)	564	1085. A Szent-Ferenc-rend kolostorának könyvtára (1094).....	577
1065. A katonai tudományos és kaszinó-egylet könyvtára (1073)	—	Püski.	
1066. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (1074)	—	1086. Katholikus népkönyvtár (1095).....	578
1067. A kir. jogakadémia könyvtára (1075).....	—	Püspökladány.	
1068. A kir. kath. főgimnázium könyvtára (1076)	565	1087. Az ev. ref. egyház népkönyvtára (1096).....	—
1069. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (1077)	566	Pusztakalán.	
1070. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára (1078)	567	1088. Az állami iskola népkönyvtára (1097).....	—
1071. A m. kir. állami tanítónképző-intézet könyvtára (1079).....	568	Radvány.	
1072. Az orvos- és természet-tudományi egyesület könyvtára (1080).....	—	1089. Az olvasó-egylet könyvtára (1098).....	579
1073. A pozsonyi prépostság könyvtára (1081).....	570	Rahó.	
1074. A pozsonyi társas káptalan könyvtára (1082)	—	1090. Az olvasókör könyvtára (1099).....	—
1075. Schulpe György munkáskönyvtára (1083).....	—	Rákospalota.	
1076. A Szent-Ferenc-rend tartományi könyvtára (1084)	571	1091. A Wágner-féle nyilv. főgimnázium könyvtára (1100)	580
1077. A Szent-István-olvasókör könyvtára (1085)	—	Récsé.	
1078. A Szent-Orsolya-rendi apácák r. katolikus tanítónképzőjének könyvtára (1086).....	—	1092. Népkönyvtár (1101).....	—
1079. A Toldy-kör könyvtára (1087)	572	Remeteszög.	
1080. Városi közkönyvtár (1088)	573	1093. Az állami iskola könyvtára (1102).....	581
		Resicabánya.	
		1094. A kaszinó könyvtára (1103)	—
		Rótfalu.	
		1095. Állami iskolai könyvtár (1104).....	—
		1096. Népkönyvtár (1105).....	582

(Könyvtárak.)

Béty.	Lap	Sárbogárd.	Lap
1097. Népkönyvtár (1106)...	582	1116. Az ifjúsági olvasóköri könyvtára (1125).....	592
Rimassombat.		1117. A ref. egyház könyvtára (1126).....	593
1098. Az egyesült protestáns főgimnázium könyvtára (1107).....	—	Sáromberke.	
1099. A gömör—kishontvármegyei gazdasági egyesület könyvtára (1108)	584	1118. Ifjúsági és népkönyvtár (1127).....	—
1100. A gömörvármegyei múzeum könyvtára (1109)	—	Sárospatak.	
1101. A polgári olvasóköri könyvtára (1110).....	586	1119. Az ev. ref. főiskola könyvtára (1128).....	—
Rinyaujlak.		1120. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (1129).....	595
1102. Ev. ref. iskolai könyvtár (1111).....	—	1121. A polgári kaszinó könyvtára (1130).....	596
Rózsaszentmárton.		Sárvár.	
1103. Népkönyvtár (1112)...	587	1122. Ev. gyülekezeti könyvtár (1131).....	—
Rozsnyó.		Sátoraljnehely.	
1104. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára (1113).....	—	1123. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1132)	—
1105. A polgári társalgási egyeslet könyvtára (1114)	588	1124. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (1133).....	—
1106. A prémontrelek kath. főgimnáziumának könyvtára (1115).....	—	1125. A városi kaszinó könyvtára (1134).....	597
1107. A püspöki könyvtár (1116).....	589	Segesvár.	
1108. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (117)	590	1126. Az ág. ev. főgimn. könyvtára (1135).....	598
1109. A társalgási egyeslet könyvtára (1118).....	—	1127. A magyar kaszinó könyvtára (1136).....	—
Sáp.		1128. A magyar polgári kör könyvtára (1137).....	—
1110. Egyesült népkönyvtár és olvasóköri (1119)...	—	Sellenberk.	
Salgótarján.		1129. Népkönyvtár (1139)...	599
1111. A F. M. K. E. népkönyvtára (1120).....	591	Sellye.	
1112. A felügyelő- és munkás-személyzet olvasó-egyletének könyvtára (1121)	—	1130. A baranyasellyei kaszinó könyvtára (1140)	600
1113. A kaszinó - egyesületi könyvtára (1122).....	—	Selmecsbánya.	
Sámsenháza.		1131. Az ág. hitv. evang. ilcezeumi főgimnáziumi könyvtára (1141).....	—
1114. A F. M. K. E. népkönyvtára (1123).....	592	1132. A kaszinó-egylet könyvtára (1142).....	601
Sándorháza.		1133. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1143)	—
1115. A községi iskola könyvtára (1124).....	—	1134. A kir. kath. nagygimnázium könyvtára (1144)	602
		1135. A m. kir. bányászati és erdőészeti akadémia könyvtára (1145).....	603

Selmecsbánya. (Folytatás.) Lap

1136. A magyar olvasó-egyesület könyvtára (1146)	603
1137. Népkönyvtár (1147)..	—
1138. A városi múzeum könyvtára (1148).....	604

Sempta.

1139. A F. M. K. E. népkönyvtára (1149).....	—
--	---

Sepsibodok.

1140. Az olvasó-egylet könyvtára (1150).....	605
--	-----

Sepsiszentgyörgy.

1141. Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium könyvtára (1151)	—
1142. A m. kir. áll. tanítóképző könyvtára (1152)	606
1143. A székely nemzeti múzeum könyvtára (1153)	—

Sepsiszentiván.

1144. Gyórfly-olvasó-egylet és kölcsönkönyvtár (1154)	610
---	-----

Sepsiszentkirály.

1145. Az állami iskola könyvtára (1155).....	611
--	-----

Siklós.

1146. Az ellenzéki kör könyvtára (1156)	—
1147. Az iparos-ifjak önképző-egyletének könyvtára (1157).....	—
1148. Az iparos olvasókör könyvtára (1158).....	612
1149. A társaskör könyvtára (1159)	—

Simontornya.

1150. A kaszinó könyvtára (1160)	—
--	---

Simonf.

1151. Népkönyvtár (1161)..	613
----------------------------	-----

Sirok.

1152. Népkönyvtár (1162)..	—
----------------------------	---

Sólyomkő.

1153. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1163).....	—
---	---

Sonkolyos. Lap

1154. Községi népkönyvtár (1164)	613
--	-----

Soponya.

1155. Népkönyvtár (1165)..	614
----------------------------	-----

Sopornya.

1156. A F. M. K. E. népkönyvtára (1166)	—
---	---

Sopron.

1157. Az ág. h. ev. egyházkerület Múzeumának könyvtára (1167).....	—
1158. Az ág. hitv. evang. tanítóképző könyvtára (1168)	616
1159. Az irodalmi és művészeti kör könyvtára (1169)	—
1160. A kaszinó-egyesület könyvtára (1170).....	—
1161. A kath. olvasó-egyesület könyvtára (1171)	617
1162. A kerületi kereskedelmi és iparkamara könyvtára (1172).....	—
1163. A Láhne-féle nyilvános főgimnázium könyvtára (1173)	—
1164. A m. kir. állami főreáliskola könyvtára.. (1174)	618
1165. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (1175).....	619
1166. A m. kir. áll. felsőbb leányiskola könyvtára (1176)	—
1167. Népkönyvtár (1177)..	620
1168. A nyomdászok körének könyvtára (1178)	—
1169. Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város múzeumának kézi könyvtára (1179).....	—
1170. A sopronvidéki róm. kath. néptanító-egylet könyvtára (1180).....	622
1171. A Szent-Benedek-rend kath. főgimnáziumának könyvtára (1181).....	—
1172. A Szent-Orsolyarendiek népkönyvtára (1182).	623

Soproniván.

1173. A csepregi espereskerületi néptanító-egylet könyvtára (1183)	—
--	---

Stefultó.	Lap	Szarvas.	Lap
1174. A F. M. K. E. népkönyvtára (1184).....	624	1195. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára (1205).....	635
Sümege.		1196. Népkönyvtár (1206)...	637
1175. A kaszinó könyvtára (1185)	—	1197. A népkör könyvtára (1207)	—
1176. A m. kir. állami reáliskola könyvtára (1186)	—	Szászbréto.	
1177. A polgári önképzőkör könyvtára (1187).....	625	1198. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1208).....	—
Szabadka.		Szászrégen.	
1178. Az általános ipartestület könyvtára (1183)	626	1199. Az ág. ev. alginmázium könyvtára (1209).....	—
1179. A közkönyvtár és múzeum-egylet könyvtára (1189).....	—	1200. A polgári és iparegylet könyvtára (1210).....	638
1180. A közsegi főgimnázium könyvtára (1190).....	628	Szászsebes.	
1181. A m. kir. áll. tanítónőképző-intézet könyvtára (1191).....	629	1201. Az ág. ev. alginmázium könyvtára (1211).....	639
1182. A nemzeti kaszinó könyvtára (1192).....	—	1202. Az ág. ev. egyházkerület könyvtára (1212)...	—
1183. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1193).....	630	1203. A magyar kaszinó könyvtára (1213).....	—
Szakadát.		Szászváros.	
1184. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1194).....	—	1204. Az áll. segélyezett ev. ref. Kón-kollégium könyvtára (1214).....	—
Szokolozs.		1205. Az iparos-és munkásokör könyvtára (1215)	640
1185. A Gvadányi-kör könyvtára (1195).....	—	1206. A magyar olvasó-egylet könyvtára (1216).....	—
1186. A kir. kath. alginmázium könyvtára (1196)	631	Szatmár.	
1187. Népkönyvtár (1197)...	—	1207. Az ev. ref. felsőbb leányiskola könyvtára (1217)	641
1188. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1198).....	632	1208. Az ev. ref. főgimnázium könyvtára (1218).....	—
Szamosújvár.		1209. A kir. kath. főgimnázium könyvtára (1219)	642
1189. A gör. kath. tanítóképző-intézet könyvtára (1199).....	—	1210. A kir. kath. tanítóképző-intézet könyvtára (1220).....	643
1190. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (1200)	633	1211. A Kölcsey-kör múzeumának könyvtára (1221)	—
1191. Az örmény kath. egyház könyvtára (1201)	634	1212. A püspöki és egyházmegyei könyvtár (1222)	645
1192. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1202).....	—	1213. A szatmármegyei gazdasági egyesület könyvtára (1223).....	—
1193. A társalkodó-egylet könyvtára (1203).....	635	1214. A szatmármegyei Széchényi-társulat központi könyvtára (1224)	646
Szapáryfalva.		1215. A társaskör könyvtára (1225).....	—
1194. Népkönyvtár (1204)...	—	Szebellőb.	
		1216. A F. M. K. E. népkönyvtára (1226).....	—

(Könyvtárak.)

Szécsány.	Lap	Székely.	Lap
1217. A községi népiškola ifjúsági és népkönyvtára (1227).....	647	1236. Községi népkönyvtár (1246)	661
Szécsenfalva.		Székelyhid.	
1218. Ifjúsági könyvtár (1228)	—	1237. A kaszinó könyvtára (1247)	662
Szeged.		1238. A polgári olvasóegylet könyvtára (1248).....	—
1219. Az alsóvárosi népkör könyvtára (1229).....	—	Székelykeresztúr.	
1220. Az alsóvárosi társalgó-egyesület könyvtára (1230)	648	1239. Ifjúsági népkönyvtár (1249)	—
1221. A csongrádvármegyei tanító-egyesület könyvtára (1231).....	—	1240. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet könyvtára (1250).....	—
1222. A felsóvárosi függetlenségi népkör könyvtára (1232)	—	1241. Az unitárius gimnázium könyvtára (1251).....	663
1223. Az Ipartestület könyvtára (1233).....	649	Székelyudvarhely.	
1224. A egyes-tanítórend városi főgimnáziumának könyvtára (1234).....	—	1242. Az ev. ref. kollégium könyvtára (1252).....	665
1225. A kereskedő Ifjak társulatának könyvtára (1235).....	651	1243. A m. kir. áll. felső leányiskola könyvtára (1253)	666
1226. A kereskedők és magánhivatalnokok egyesületének könyvtára (1236)	—	1244. A m. kir. állami főreálisiskola könyvtára (1254)	667
1227. A m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola könyvtára (1237).....	652	1245. A róm. kath. főgimnázium könyvtára (1255) 668	
1228. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (1238)	—	Székesfehérvár.	
1229. A m. kir. állami főreálisiskola könyvtára (1239)	653	1246. A ciszterci-rendi kath. főgimnáziumának könyvtára (1256).....	669
1230. A minorita rendház könyvtára (1240).....	654	1247. A fejérmegyei gazdasági egyesület könyvtára (1257).....	670
1231. Somogyi-könyvtár (1241)	—	1248. A fejérvármegyei tanító-testület könyvtára (1258).....	—
1232. A Szent-Ferenc-rend kolostorának könyvtára (1242).....	657	1249. A m. kir. áll. főreálisiskola könyvtára (1260) 671	
1233. A tisztviselők otthonának könyvtára (1243)	—	1250. Püspöki könyvtár (1261)	—
Szegvár.		1251. A Szent-Ferenc-rend kolostorának könyvtára (1262).....	672
1234. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (1244)	658	1252. Városi közkönyvtár (1263)	—
1235. A tolnavármegyei múzeum könyvtára (1245)	—	1253. A Vörösmarty-kör könyvtára (1264).....	—
		Szend.	
		1254. Katholikus népkönyvtár (1265).....	673
		Szenics.	
		1255. A magyar társaskör könyvtára (1266).....	—
		1256. Népkönyvtár (1267).....	—

(Könyvtárak.)

Szentantalfa.	Lap	Szerbkeresztur.	Lap
1257. Az olvasókör könyvtára (1268).....	673	1274. Szerb iskolai könyvtár (1285)	681
Szentdomonkos.		Szerbnagysszentmiklós.	
1258. Népkönyvtár (1269)..	674	1275. Az új kaszinó könyvtára (1286).....	682
Szentes.		Szigetvár.	
1259. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának könyvtára (1270).....	—	1276. Az olvasó-egylet könyvtára (1287).....	—
1260. A kaszinó könyvtára (1271)	676	Szilágycseh.	
1261. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (1272)	—	1277. Az E. M. K. E. ifjúsági könyvtára (1288).....	—
1262. A polgári olvasókör könyvtára (1273).....	677	Szilágynagyfalu.	
Szentgerice.		1278. Ifjúsági és népkönyvtár (1289)	683
1263. Népkönyvtár (1274)..	—	Szilágysomlyó.	
Szentgotthárd.		1279. Az állami iskola népkönyvtára (1290).....	—
1264. A cisztercita-rendház könyvtára (1275)	678	1280. A kaszinó könyvtára (1291)	—
1265. A magy. kir. állami gimnázium könyvtára (1276)	—	1281. A m. kir. állami felső leányiskola könyvtára (1292)	684
Szentpéter.		1282. A minorita - rendház könyvtára (1293)	—
1266. A F. M. K. E. népkönyvtára (1277).....	679	1283. A minoriták r. kath. püspöki algimnáziumának könyvtára (1294)	—
1267. Ev. iskolai könyvtár (1278)	—	1284. A polgári olvasókör könyvtára (1295).....	685
Szepsébéla.		Szill.	
1268. A F. M. K. E. népkönyvtára (1279).....	680	1285. A rom. kath. olvasókör könyvtára (1296).....	—
Szepseshely.		Szinyérváralja.	
1269. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (1280)	—	1286. A rom. kath. legényegylet könyvt. (1297)	686
Szepsoszlasi.		Szöllőgyőrök.	
1270. A F. M. K. E. népkönyvtára (1281).....	—	1287. Az olvasókör könyvtára (1298).....	—
1271. A mezőgazdasági kör könyvtára (1282).....	681	Szolnok.	
Szepszváralja.		1288. Jászkun-Szolnok vármegye gazdasági egyesületének könyvtára (1299)	687
1272. A kaszinó könyvtára (1283)	—	1289. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (1300)	—
Széplak.		1290. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1301).....	688
1273. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1284).....	—		

(Könyvtárak.)

Szolnok. (Folytatás.)	Lap	Szurdokpüspöki.	Lap
1291. A szolnoki ipartestület és iparos ifjúsági önképző-egyesületek könyvtára (1302).....	688	1308. Községi népkönyvtár (1319)	696
1292. A vasuti altiszti olvasókör könyvtára (1303)	—	Tab.	
Szombathely.		1309. A D. K. E. népkönyvtára (1320).....	—
1293. Az áll. segélyezett községi felső kereskedelmi iskola könyvtára (1304)	689	1310. A kaszinó könyvtára (1321)	697
1294. A kereskedelmi kör könyvtára (1305).....	—	Tabajd.	
1295. A prémontrei kir. kath. főgimnázium könyvtára (1306).....	690	1311. Iskolai és népkönyvtár (1322)	—
1296. Püspöki könyvtár (1307)	691	Tahitótfalu.	
1297. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (1308)	—	1312. Népkönyvtár (1323)..	—
1298. A vas megyei gazdasági egyesület könyvtára (1309)	—	Tallós.	
1299. A vasvármegyei kultur-egyesület múzeumának könyvtára (1310).....	692	1313. Községi népkönyvtár (1324)	—
Szolnok.		Tarnassentmiklós.	
1300. A F. M. K. E. népkönyvtára (1311).....	694	1314. Róm. kath. népkönyvtár (1325).....	698
Szomer.		Tarnassodány.	
1301. Népkönyvtár (1312)..	—	1315. Népkönyvtár (1326)..	—
Szörög.		1316. Iskolai és népkönyvtár (1327)	—
1302. Iskolai könyvtár (1313)	—	Tata.	
Sztanisics.		1318. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1329)	699
1303. A polgári olvasó-egylet könyvtára (1314)	—	1319. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának könyvtára (1330)	—
Sztára.		1320. A tatali és tóvárosi kath. legényegylet könyvtára (1331).....	700
1304. A D. K. E. népkönyvtára (1315).....	695	1321. A tatali és tóvárosi polgári olvasókör könyvtára (1332).....	—
Sztropkó.		Tatabánya.	
1305. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1316).....	—	1322. A D. K. E. vándorkönyvtára (1333).....	701
Szucsák.		Técső.	
1306. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1317).....	—	1323. Az olvasókör könyvtára (1334).....	—
Szűcs.		Temesvár.	
1307. Népkönyvtár (1318)..	696	1324. A délmagyarországi természettudományi társulat múzeumának könyvtára (1335).....	—
		1325. A délmagyarországi történelmi és régészeti múzeum-társulat könyvtára (1336).....	703

(Könyvtárak.)

Temesvár. (Folytatás.)	Lap	Tihany.	Lap
1326. A gör. kel. szerb egyházmegyei könyvtár (1337)	706	1347. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend tihanyi apátságának könyvtára (1358).....	716
1327. A katonai tudományos és kaszinó-egylet könyvtára (1338).....	—	Tiszafüred.	
1328. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1339)	—	1348. A múzeumi és könyvtár-egylet könyvtára (1359)	717
1329. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (1340)	707	Tiszaigar.	
1330. A kereskedelmi egyesület könyvtára (1341)	—	1349. Népkönyvtár (1360)..	719
1331. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (1342)	—	Tiszapolgár.	
1332. A m. kir. állami felső leányiskola könyvtára (1343)	708	1350. Józsefházi iskolai népkönyvtár (1361).....	—
1333. A magy. kir. állami főgimnázium könyvtára (1344)	—	Tiszaszentmárton.	
1334. A m. kir. áll. főreáliskola könyvtára (1345)	709	1351. Népkönyvtár (1362)..	—
1335. A siketnémák államil. segélyezett intézetének könyvtára (1346).....	710	Töketelebes.	
1336. Temesvár-erzsébetvárosi népkönyvtár (1347)	—	1352. Ifjúsági könyvtár (1363)	720
1337. A temesvár-gyárvárosi nép- és ifjúsági könyvtár (1348).....	711	Topilla.	
1338. Temesvár-gyárvárosi népkönyvtár(1349)...	—	1353. Iskolai és népkönyvtár (1364)	—
1339. A temesvár-gyárvárosi társaskör könyvtára (1350).....	712	Torda.	
1340. A temesvár-józsefvárosi polgári olvasó-egylet népkönyvtára (1351)..	—	1354. Az Erzsébet jótékony nőegylet könyvtára (1365)	—
1341. A temesvár-józsefvárosi r. k. tanítónőképző-intézet könyvtára (1352)	713	1355. A kaszinó-egylet könyvtára (1366).....	721
1342. A temesvár-józsefvárosi társaskör könyvtára (1353).....	—	1356. Az unitárius gimnázium könyvtára (1367)	—
1343. A városi felső kereskedelmi iskola könyvtára (1354).....	714	Tordatár.	
1344. Városi könyvtár (1355)	—	1357. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1368).....	—
Tengőd.		1358. Iskolai könyvtár (1369)	—
1345. A D. K. E. népkönyvtára (1356).....	715	Tornallya.	
Teszér.		1359. A gömörli ev. ref. egyházmegye könyvtára (1370)	722
1346. A F. M. K. E. népkönyvtára (1357).....	716	Tornócs.	
		1360. A F. M. K. E. népkönyvtára (1371).....	—
		Torocszentszentgyörgy.	
		1361. Ifjúsági könyvtár(1372)	—
		Törökaszentmiklós.	
		1362. Az első földművelői kör könyvtára (1373).....	723
		1363. Az iparoskör könyvtára (1374).....	—

(Könyvtárak.)

Törökasszentmiklós. (Folyt.)	Lap	Turócsasszentmárton.	Lap
1364. A kaszinó könyvtára (1375)	723	1381. A F. M. K. E. köz-könyvtára (1392).....	730
1365. A kereskedelmi kör könyvtára (1376).....	724	1382. A múzeumi tót társaság könyvtára (1393)..	731
Torontálsszécsány.		1383. A turóczl. magyar olvasó- és társaskör könyvtára (1394).....	733
1366. Ifjusági könyvtár (1377)	—	Udvard.	
Torontálvásárhely.		1384. Népkönyvtár (1395)..	—
1367. Népiskolai könyvtár (1378)	—	Ujbánya.	
Tótpelsoec.		1385. A kaszinó-egylet könyvtára (1396).....	—
1368. A F. M. K. E. népkönyvtára (1379).....	725	1386. Népkönyvtár (1397)..	734
Tótvászony.		Ujegyhása.	
1369. A gazdakör népkönyvtára (1380).....	—	1387. Népkönyvtár (1398)..	—
Trencsén.		Ujhely.	
1370. A F. M. K. E. népkönyvtára (1381).....	—	1388. Iskolai könyvtár (1399)	—
1371. A közegyes-tanítórend házi könyvtára (1382)	726	Ujkécske.	
1372. A kir. kath. főgimnázium könyvtára (1383)	—	1389. Az olvasókör könyvtára (1400).....	735
1373. A m. kir. állami felsőbb leányiskola könyvtára (1384)	727	Ujlőrinczfalva.	
1374. A trencsénvármegyei általános tanítótestület könyvtára (1385).....	728	1390. Róm. kath. iskolai és népkönyvtár (1401)...	—
1375. A trencsén-városi tanoncz-otthon könyvtára (1386)	—	Ujszentanna.	
Trasztana.		1391. A polgári olvasókör könyvtára (1402).....	—
1376. A F. M. K. E. népkönyvtára (1387).....	—	Ujverbás.	
1377. A kir. kath. gimnázium könyvtára (1388).....	729	1392. Az áll. segélyezett köz-ségi algimnázium könyvtára (1403).....	736
Turcsok.		1393. A kaszinó könyvtára (1404).....	—
1378. A F. M. K. E. népkönyvtára (1389).....	—	Ujvidék.	
Turdossin.		1394. A gör. kel. szerb főgimnázium könyvtára (1405)	737
1379. A F. M. K. E. népkönyvtára (1390).....	730	1395. A kir. kath. magyar főgimnázium könyvtára (1406)	—
Turkeve.		1396. A szerb felsőbb leányiskola könyvtára (1407)	738
1380. Az első kaszinó-egylet könyvtára (1391).....	—	Ungvár.	
		1397. A gör. kath. tanítóképző-intézet könyvtára (1408).....	739
		1398. A kir. katolikus főgimnázium könyvtára (1409)	740

(Könyvtárak.)

Ungvár. (Folytatás.)	Lap	Vajdahunyad.	Lap
1399. A m. kir. állami reáliskola könyvtára (1410)	741	1420. Ifjúsági és népkönyvtár (1431).....	750
1400. A munkácsi gör. kath. püspökség könyvtára (1411).....	742	Vajdaszentivány.	
1401. Népkönyvtár (1412)...	—	1421. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1432).....	751
1402. A püspöki papnevelő-intézet könyvt. (1413)	—	Vajk.	
1403. A társaskör könyvtára (1414).....	743	1422. A F. M. K. E. népkönyvtára (1433).....	—
Uzdiaszentpéter.		Vámosgyörk.	
1404. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1415).....	—	1423. Iskolai és népkönyvtár (1434).....	—
Ürmény.		Vanyarcz.	
1405. A F. M. K. E. népkönyvtára (1416).....	—	1424. A F. M. K. E. népkönyvtára (1435).....	752
Vács.		Varannó.	
1406. Az egyesült kaszinókör könyvtára (1417).....	744	1425. A kaszinó és olvasóegylet könyvtára(1436)	—
1407. Az első általános ipartársulat könyvtára (1418).....	—	Vargyas.	
1408. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1419)	—	1426. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1437).....	—
1409. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának könyvtára (1420).....	745	Városhodász.	
1410. A püspöki és egyházmegyei könyvtár (1421)	—	1427. Iskolai könyvtár (1438)	753
1411. A siketnémák kir. orsz. intézetének könyvtára (1422).....	746	1428. Népkönyvtár (1439)...	—
1412. A váci múzeum könyvtára (1423).....	747	Városlöd.	
Vadász.		1429. Népkönyvtár (1440)...	—
1413. Ev. ref. iskolai könyvtár (1424).....	748	Várpalota.	
1414. Népkönyvtár (1425)...	—	1430. Az iparos olvasókör könyvtára (1441).....	—
Vágsellye.		Vasvár.	
1415. A F. M. K. E. népkönyvtára (1426).....	—	1431. Az ifjúsági kör könyvtára (1442).....	754
Vágszered.		1432. Községi népkönyvtár (1443).....	—
1416. Népkönyvtár (1427)...	749	Vedresbrány.	
Vágújhely.		1433. Községi népkönyvtár (1444).....	—
1417. Az áll. segélyezett izr. alreáliskola könyvtára (1428).....	—	Végyvár.	
1418. A F. M. K. E. népkönyvtára (1429).....	750	1434. Az olvasó-egylet könyvtára (1445).....	755
Vaiszló.		Velencez.	
1419. Az olvasó-egylet könyvtára (1430).....	—	1435. A vértessallai ev. ref. egyházmegye könyvtára (1446).....	—
		Verbó.	
		1436. A F. M. K. E. népkönyvtára (1447).....	—

(Könyvtárak.)

Verespatak.	Lap	Vörösmart.	Lap
1437. Az E. M. K. E. könyvtára (1448).....	756	1455. Az olvasókör könyvtára (1467).....	764
Verscez.		Zágon.	
1438. A kaszinó könyvtára (1449)	—	1456. Népkönyvtár (1468)..	—
1439. A magy. kir. állami főreáliskola könyvtára (1450)	—	Zagyvassentjakab.	
1440. Városi nyilvános könyvtár (1451).....	757	1457. Községi népkönyvtár (1469)	765
Vessprém.		Zajkány.	
1441. Az alsóváros-keresztény Petőfi-kör könyvtára (1453).....	759	1458. Állami iskolai könyvtár (1470)	—
1442. Az iparos-ifjak önképző körének könyvtára (1454)	—	Zalaapáti.	
1443. A kegyes-tanítórénd kath. főgimnáziumának könyvtára (1455).....	—	1459. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend zalavári apátságának könyvtára (1471).....	—
1444. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (1456).....	760	Zala-Egerszeg.	
1445. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (1457)	—	1460. A gazdasági egyesület könyvtára (1472).....	766
1446. A róm. katolikus kör könyvtára (1458).....	761	1461. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (1473).....	—
1447. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1459)	—	1462. A m. kir. állami főgimnázium könyvtára (1474)	—
1448. A vármegyei múzeum könyvtára (1460).....	—	Zalamihályfa.	
Vihnyeperessény.		1463. Népkönyvtár (1475)..	767
1449. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (1461).....	762	Zalatna.	
Vinga.		1464. Népkönyvtár (1476)..	768
1450. A társaskör könyvtára (1462)	763	Zaránk.	
Visk.		1465. Népkönyvtár (1477)..	—
1451. Népkönyvtár (1463)..	—	Zenta.	
Visonta.		1466. A gazdakör könyvtára (1478)	—
1452. A róm. kath. iskola népkönyvtára (1464)..	—	1467. A kereskedőifjakegyelőténck könyvtára (1479)	769
Visakna.		1468. A községi főgimnázium könyvtára (1480).....	—
1453. Állami iskolai könyvtár (1465)	—	1469. A népkör könyvtára (1481)	770
Vizvár.		Zetelaka.	
1454. Vándorkönyvtár (1466)	764	1470. Iskolai és népkönyvtár (1482)	—
		Zilah.	
		1471. Állami iskolai népkönyvtár (1483).....	771
		1472. Az áll. segélyezett ev. reform. főgimnázium könyvtára (1484).....	—

(Régiségtárak.)

Zilah. (Folytatás.)	Lap	Bártfa.	Lap
1473. A kaszinó könyvtára (1485)	772	1490. Népkönyvtár (1502) ..	781
1474. A szilágymegyei tanítótestület könyvtára (1486)	773	Békéscsaba.	
Zircs.		1491. Népkönyvtár (1503) ..	—
1475. A cisztercezi apátság könyvtára (1487)	—	Berzevicse.	
Znióváralja.		1492. Az állami iskola és ifjusági egyesület könyvtára (1504)	782
1476. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (1488)	—	Hajdúdorog.	
Zólyom.		1493. Népkönyvtár (1505) ..	—
1477. A F. M. K. E. népkönyvtára (1489)	774	Kaposvár.	
1478. Népkönyvtár (1490) ..	—	1494. Népkönyvtár (1506) ..	—
Zólyomlőpese.		Plakitelep.	
1479. A F. M. K. E. népkönyvtára (1491)	775	1495. Népkönyvtár (1507) ..	783
Zombor.		Pomáz.	
1480. A bács-bodrogvármegyei történelmi társulat múzeumának könyvtára (1492)	—	1496. Vándorkönyvtár (1508) ..	—
1481. A m. kir. áll. főgimnázium könyvtára (1493)	776	Vác.	
1482. A városi felső kereskedelmi iskola könyvtára (1494)	777	1497. Vándorkönyvtár (1509) ..	—
1483. A városi könyvtár (1495)	—		
Zsibó.		B) Régiségtárak és iparművészeti gyűjtemények.	
1484. A kaszinó könyvtára (1496)	778	Arad.	
Zsolna.		1. A kir. főgimnázium régiség-gyűjteménye (38) ...	13
1485. Népkönyvtár (1497) ..	779	2. A Kölcsey-egyesület régiségtára és ereklyeműzeuma (39)	15
Abrudbánya.		3. A városi felső kereskedelmi iskola régiséggyűjteménye (43)	18
1486. Népkönyvtár (1498) ..	780	Aranyosmarót.	
Alsórákos.		4. Bars vármegye múzeumának régiség-gyűjteménye (44)	—
1487. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1499)	—	Assód.	
Balászfalva.		5. Az ág. h. ev. gimnázium régiséggyűjteménye (46) ..	20
1488. Népkönyvtár (1500) ..	781	Balassagyarmat.	
Balmazújváros.		6. Nógrád vármegye múzeumának régiség-gyűjteménye (62)	25
1489. Népkönyvtár (1501) ..	—	Balászfalva.	
		7. A görög kath. főgimn. régiség-gyűjteménye (65) ..	27

Bártfa.	Lap	Brassó. (Folytatás.)	Lap
8. A m. kir. áll. gimnázium régiség-gyűjteménye (73)	30	22. A gör. kel. román főgimnázium és alreáliskola régiséggyűjteménye (139)	66
Békés.		23. A m. kir. állami főreáliskola éremgyűjteménye (142)	68
9. Az ev. ref. főgimnázium régiség-gyűjteménye (83)	34	24. A r. kath. főgimnázium régiséggyűjteménye (144)	69
Békéscsaba.		Budapest.	
10. Az ág. hitv. ev. Rudolf-főgimnázium régiség-gyűjteménye (86)	35	25. Budapest székes-főváros múzeumának régiség-gyűjteményei (150)	74
11. A múzeum-egyesület régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (92)	38	26. A magyar nemzeti múzeum érem- és régiségtára (162)	97
Békésgyula.		27. Az orsz. magyar iparművészeti múzeum gyűjteményei (165)	107
12. A békésvármegyei köznevelődési egyesület múzeumának régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (93)	41	28. A Szent-Ferenc-rend kolostorának régiséggyűjteménye (193)	121
Belényes.		29. Az ev. ref. főgimnázium régiséggyűjteménye (197)	124
13. A gör. kath. főgimnázium régiség-gyűjteménye (96)	44	30. A IV. ker. kegyesrendi főgimnázium régiséggyűjteménye (201)	126
Beregazás.		31. A II. ker. kir. egyetemi kath. főgimnázium régiséggyűjteménye (205)	128
14. A m. királyi állami főgimnázium régiség-gyűjteménye (100)	46	32. A IV. ker. községi főreáliskola régiséggyűjteménye (210)	131
Beaterce.		33. A VIII. ker. községi főreáliskola régiséggyűjteménye (211)	132
15. Az ág. ev. főgimnázium régiséggyűjteménye (105)	48	34. Az I. ker. m. k. állami főgimnázium régiséggyűjteménye (216)	135
Beatercebánya.		35. A II. ker. m. k. állami főreáliskola régiséggyűjteménye (219)	137
16. Az ág. ev. alginmázium régiséggyűjteménye (107)	50	36. A m. k. tanárképző-intézet gyűjteménye (229)	144
17. A kir. kath. főgimnázium régiséggyűjteménye (110)	51	37. A m. kir. tud. egyetemhez tartozó érem- és régiségtár (230)	145
18. A városi múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (114)	54	38. A vakok budapesti kir. országos intézetének régiséggyűjteménye (241)	160
Bonyhád.		Csáktornya.	
19. Az áll. segélyezett ág. hitv. ev. alginmázium régiséggyűjteménye (129)	61	39. A m. k. állami tanítóképző régiséggyűjteménye (300)	181
Brád.			
20. A gör. kel. gimnázium régiséggyűjteménye (135)	63		
Brassó.			
21. Az ág. ev. főgimnázium és azzal összekötött tanintézetek régiséggyűjteménye (136)	64		

Csík-somlyó.	Lap	Erzsébetváros.	Lap
40. A r. kath. főgimnázium régiségyűjteménye (307)	184	54. A m. kir. áll. főgimnázium régiségyűjteménye (395)	230
Csurgó.		Esztergom.	
41. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (322)	190	55. Az áll. segélyezett községi reálskola régiségyűjteménye (397).....	231
Czegléd.		56. Az érseki kisdudóvónó-képző-intézet régiségyűjteménye (398).....	232
42. A m. kir. állami gimnázium régiségyűjteménye (327).....	193	57. Az érseki tanítóképző-intézet régiségyűjteménye (400).....	233
Debreczen.		58. Az esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat múzeumának régiségyűjteménye (402)...	235
43. Az ev. ref. felsőbb leányiskola régiségyűjteménye (332).....	195	59. A főgyűházmegyei múzeum régiségyűjteménye (403).....	236
Dés.		60. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend főgimn. régiségyűjteménye (404)	237
44. A szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és etnográfiai társulat múzeumának régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (346).....	203	61. Simor János biboros hercegprímás-féle érseki régiségyűjtemény (405)	239
Déva,		Felka.	
45. A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (354).....	207	62. A Táttra-múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (415).....	242
46. A m. kir. állami főreálskola régiségyűjteménye (355).....	209	Fiume.	
Eger.		63. A m. kir. áll. főgimnáz. régiségyűjteménye (430)	251
47. A cisztercezi-rend kath. főgimnáziumának régiségyűjteménye (368).....	214	64. A városi múzeum régiségyűjteménye (432).....	252
48. Az érseki lízeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (370).....	216	Gyöng.	
49. A m. kir. állami felsőbb leányiskola régiségyűjteménye (372).....	218	65. Az ev. ref. algimnázium régiségyűjteménye (478)	268
50. A m. kir. állami főreálskola régiségyűjteménye (373).....	—	Győr.	
Eperjes.		66. A Szent-Benedek-rend főgimnáziumának régiségyűjteménye (492).....	275
51. Az ág. hitv. ev. egyházkerületi kollégium régiségyűjteménye (380).....	222	Gyulafehérvár.	
52. A kir. kath. főgimnázium régiségyűjteménye (383)	224	67. Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyet. múzeumának régiségyűjteménye (496).....	278
Érsekújvár.		68. Az erdélyi egyházmegye régiségyűjteménye (497)	279
53. A községi kath. főgimn. régiségyűjteménye (393)	229	69. A róm. kath. főgimnázium régiségyűjteménye (498)	280

Hajdúnás.	Lap	Kecskemét. (Folytatás.)	Lap
70. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (502)	282	84. A m. kir. állami főreáliskola régiségyűjteménye (621)	338
Hódmezővásárhely.		85. A városi múzeum régiségyűjteménye (628).....	340
71. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (520)	389	Késmárk.	
Homonna.		86. Az ág. h. ev. kerületi liceum régiségyűjteménye (633).....	343
72. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola régiségyűjteménye (530)...	294	Keszthely.	
Igló.		87. A balatoni múzeum régiségyűjteménye (636) ..	345
73. Az államilag segélyezett ág. ev. főgimnázium régiségyűjteménye (537)	297	Kézdivásárhely.	
Ipolyság.		88. A minorita-rend r. kath. főgimnáziumának régiségyűjteménye (643)...	349
74. A honti múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (547).....	302	Kiskunfélegyháza:	
Jászberény.		89. A m. kir. állami tanítóképző régiségyűjteménye (657).....	355
75. A m. kir. állami főgimn. régiségyűjteménye (555)		90. A városi r. kath. főgimnázium régiségyűjteménye (658).....	—
76. A városi jász múzeum régiségtára és éremgyűjteménye (556).....	306	Kiskunhalas.	
Jászó.		91. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (659)	357
77. A jászvári-premontrei kanonok-rend központi régiségyűjteménye (562)	309	Kisujtás:	
Kalocsa		92. Az áll. seg. ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (671).....	362
78. A Jézus-társaság érseki főgimnáziumának régiségyűjteménye (569).....	312	Kolozsvár.	
Kaposvár.		93. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeumának régiségyűjteménye (678)...	365
79. A m. kir. áll. főgimn. régiségyűjteménye (573)	314	94. Az erdélyi múzeum-egyl. érem- és régiségtára (679)	369
Karaszag.		95. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (680)	373
80. Az ev. ref. gimnázium régiségyűjteménye (578)	317	96. A Ferencz József-tudomány-egyetem érem- és régiségtára (682).....	375
Kassa.		97. A kegyes-tanítórend k. főgimnáziumának régiségyűjteménye (685).....	378
81. A kassai múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (581).....	319	98. Az unitárius főiskola régiségyűjteménye (695) ..	383
Kecskemét.		Komárom.	
82. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium régiségyűjteménye (590)	329	99. A komáromvármegyei és városi múzeum-egyesület régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (699)	386
83. A kegyesrendi katolikus főgimnázium régiségyűjteménye (615).....	335		

(Régiségtárak.)

Komárom. (Folytatás.)	Lap	Marosvásárhely.	Lap
100. A Szent-Benedek-rend kathol. gimnáziumának régiségyűjteménye (701)	387	113. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjt. (797).....	433
Körmöcbánya.		114. A r. kath. főgimnázium régiségyűjt. (800).....	434
101. A m. kir. állami főreál- iskola régiségyűjteménye (710).....	391	Medgyes.	
102. A városi múzeum régi- ségtára és iparművészeti gyűjteménye (714).	393	115. Az ág. ev. főgimnázium régiségyűjt. (805).....	437
Kunszentmiklós.		Mezőtúr.	
103. Az evang. reform. al- gimnázium régiségyűj- teménye (732).....	400	116. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjt. (814).....	441
Léva.		Miskolc.	
104. A kegyes-tanítórend katholikus főgimnázium- ának régiségyűjtemé- nye (745).....	405	117. A borsod-miskolci köz- művelődési és múzeum- egyesület múzeumának régiségtára és iparművé- szeti gyűjteménye (828)	446
105. A m. kir. állami tanító- képző-intézet régiség- gyűjteménye (746).....	406	118. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjt. (829).....	447
Lippa.		119. A kir. kath. gimnázium régiségyűjt. (830).....	448
106. A m. kir. állami felső kereskedelmi lakola régi- ségyűjteménye (750) ..	407	Munkács.	
Lőcse.		120. A m. kir. áll. főgimnázium régiségyűjt. (847)	455
107. A kir. kath. főgimnáz. régiségyűjteménye (755)	409	Nagybánya.	
Losoncz.		121. A m. kir. állami fő- gimnázium régiségyűj- teménye (858).....	459
108. A m. kir. áll. főgimnáz. régiségyűjteménye (758)	412	122. A városi múzeum régi- ségyűjteménye (862) ..	461
Magyaróvár.		Nagybecskerek.	
109. A kegyes tanítórend k. gimnáziumának régiség- gyűjteménye (769).....	418	123. A községi főgimnázium régiségyűjt. (865).....	463
110. A mosonmagyei törté- nelmi és régészeti egyesít múzeumának régiség- gyűjteménye (771).....	420	Nagyenyed.	
Makó.		124. A Bethlen - kollégium régiségyűjt. (875).....	467
111. A m. kir. állami fő- gimnázium régiségyűj- teménye (779).....	424	Nagykanizsa.	
Máramarossziget.		125. A községi kath. fő- gimnázium régiség- gyűjteménye (889).....	473
112. A máramarosvármegyei múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjte- ménye (789).....	428	Nagyhároly.	
		126. A kegyes - tanítórend kath. főgimnáziumának régiségyűjt. (893).....	475
		127. Szatmár vármegye mű- zeumának régiségyűj- teménye (895).....	476

	Lap	Nyitra. (Folytatás.)	Lap
Nagykőrös.		144. A róm. kath. felsőbb leányiskola régiségyűjteménye (993).....	525
128. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjt. (900).....	478		
129. A nagykőrösi és dunamelléki ev. ref. tanítóképző-intézet régiségyűjteménye (902).....	480	Pancsova.	
Nagyőröcsé.		145. A m. kir. állami főgimnázium régiségyűjteménye (1026).....	536
130. A m. kir. áll. polgári és felső kereskedelmi iskola régiségyűjt. (915).....	485	Pannonhalma.	
Nagyszalonta.		146. A Szent-Benedek-rend központi régiségyűjteménye (1028).....	537
131. A községi gimnázium régiségyűjt. (920).....	486	Pápa.	
Nagyszomben.		147. Az ev. ref. főiskola régiségyűjteménye (1030)	540
132. A báró Bruckenthal-múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (923).....	488	148. A Szent-Benedek-rend gimnáziumának régiségyűjteménye (1037)....	543
133. A gör. kel. román főcserházi megye szemlértanának régiségyűjteménye (927).....	493	Pécs.	
134. A m. kir. áll. főgimn. régiségyűjteménye (928)	494	149. A ciszterci-rend kath. főgimnáziumának régiségyűjteménye (1042)	546
135. A városi gyűjtő (935)	497	150. A püspöki régiségyűjtemény (1049).....	550
Nagyszombat.		151. A püspöki tanítóképző-intézet régiségyűjtem. (1050).....	—
136. A kath. főgimnázium régiségyűjt. (937).....	498	152. A r. kath. tanítónőképző intézet régiségyűjtem. (1051).....	551
Nagy-Várad.		153. A városi múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (1052)....	552
137. A biharmegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egyesület múzeumának régiségtára (946)...	503	Poprád.	
138. A m. kir. áll. főreálisk. régiségyűjteménye (952)	506	154. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeumának régiségyűjt. (1068)....	559
139. A prémontreiek kath. főgimnáziumának régiségyűjteménye (954)...	508	Pozsony.	
Naaszód.		155. Az ág. ev. egyházközség liczeumának régiségyűjteménye (1070)....	561
140. Az alapítványi főgimn. régiségyűjteménye (961)	510	156. A felső kereskedelmi iskola régiségyűjteménye (1071).....	563
Nyíregyháza.		157. A kir. kath. főgimnázium régiségyűjteménye (1076).....	565
141. Az áll. szervezett ág. evang. főgimnázium régiségyűjteménye (977)	517	158. A Szent-Orsolya-rendi apácák r. katolikus tanítónőképzőjének régiségyűjteménye (1086)	572
142. A szabolcsmegyei múzeum régiségtára (982)	519	159. A városi múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (1089)...	574
Nyitra.			
143. A kegyes-tanítónőrend kath. főgimnáziumának régiségyűjt. (989).....	523		

Privige.	Lap	Sopron. (Folytatás.)	Lap
160. A kegyes-tanítórend kath. al gimnáziumának régiségyűjt. (1093)....	576	174. Az ág. hitv. ev. tanítóképző régiségyűjt. (1168)	616
Rákospalota.		175. A m. kir. állami főreáliskola régiségyűjteménye (1174).....	618
161. A Wágner-féle nyilv. főgimnázium régiségyűjteménye (1100)....	580	176. Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város múzeumának régiségtára (1179).....	620
Rimassombat.		177. A Szent-Benedek-rend kath. főgimnáziumának régiségyűjt. (1181)....	622
162. Az egyesült protestáns főgimnázium régiségyűjteménye (1107)....	582	Sármeg.	
163. A gömörvármegyei múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (1109)	584	178. A m. kir. áll. reáliskola régiségyűjt. (1186)....	624
Rossnyó.		Szabadka.	
164. Az ág. ev. főgimnázium régiségyűjt. (1113)....	587	179. A közkönyvtár és múzeum-egylet régiségtára (1189)	626
165. A prémontreiek kath. főgimnáziumának régiségyűjteménye (1115) 589		180. A községi főgimnázium régiségyűjteménye (1190).....	628
Sárospatak.		Szamosújvár.	
166. Az ev. ref. főiskola régiségyűjteménye (1128) 593		181. A gör. kath. tanítóképző-intézet régiségyűjteménye (1199).....	632
Sátoraljanjhely.		182. A m. kir. áll. főgimn. régiségyűjteménye (1200) 633	
167. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának régiségyűjt. (1133)....	596	Szarvas.	
Segesvár.		183. Az ág. ev. főgimnázium régiségyűjteménye (1205) 636	
168. A városi múzeum régiségyűjteménye (1138) 599		Szatmár.	
Selmecsbánya.		184. Az ev. ref. főgimnázium régiségyűjt. (1218)....	642
169. A kir. kath. nagygimnázium régiségyűjteménye (1144).....	602	185. A kir. kath. tanítóképző-intézet régiségyűjteménye (1220).....	643
170. A városi múzeum régiségtára (1148).....	604	186. A Kőlcsey-kör múzeumának régiségtára (1221)	644
Sepsiszentgyörgy.		Szeged.	
171. Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium régiségyűjteménye (1151)	605	187. A kegyes-tanítórend városi főgimnáziumának régiségyűjt. (1234)....	650
172. A székely nemzeti múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (1153)	606	188. A városi múzeum érem-és régiségtára (1241) ...	655
Sopron.		Szegvár.	
173. Az ág. h. ev. egyházkerület liceumának régiségyűjt. (1167)....	614	189. A tolnavármegyei múzeum régiségtára és iparművészeti gyűjteménye (1245)	659

(Régiségtárak.)

Székelykeresztúr.	Lap	Temesvár.	Lap
190. A m. kir. állami tanító- képző-intézet régiség- gyűjteménye (1250)....	663	204. A délmagyarországi tört. és rég. múzeum-társulat régiségtára és ipar- művészeti gyűjteménye (1338).....	703
191. Az unitárius gimnázium régiségyűjt. (1251)....	664	205. A m. kir. állami fő- gimnázium régiségyűjt- teménye (1344).....	708
Székelyudvarhely.		206. A siketnémák áll. segé- lyezett intézetének régi- séggyűjteménye (1346)	710
192. Az ev. ref. kollégium régiségyűjt. (1252)....	665	207. A temesvár-józsefvárosi tanítónőképző-intézet régiségyűjtem. (1352)	713
193. A m. kir. állami főreal- iskola régiségyűjtemé- nye (1254).....	667	Tiszafüred.	
194. A r. kath. főgimnázium régiségyűjt. (1255)....	668	208. A múzeum- és könyvtár- egylet régiségtára és iparművészeti gyűjtemé- nye (1359).....	717
Székesfehérvár.		Trencsén.	
195. A fejérvármegyei és Székesfehérvár városi történeti és régészeti egylet régiségyűjtemé- nye (1259).....	670	209. A kir. kath. főgimn. ré- giségyűjteménye (1383)	726
Szentes.		Trasztana.	
196. A csongrádvármegyei tört. és rég. társulat múzeumának régiség- tára és iparművészeti gyűjteménye (1270)....	675	210. A kir. kath. gimnázium régiségyűjt. (1388)....	729
197. A m. kir. áll. főgimn. ré- giségyűjteménye (1272)	676	Turócsaszentmárton.	
Szentgotthárd.		211. A múzeumi tót társaság régiségyűjt. (1393)....	731
198. A m. kir. áll. gimnázium régiségyűjt. (1276)....	678	Ujverbász.	
Szilágysomlyó.		212. Az áll. segélyezett köz- ségi algimnázium régi- séggyűjt. (1403).....	736
199. A minoriták r. kath. püspöki algimnáziumá- nak régiségyűjt. (1294.)	685	Ujvidék.	
Szolnok.		213. A kir. kath. magyar főgimnázium régiség- gyűjteménye (1406)....	738
200. A m. kir. állami fő- gimnázium régiségyűjt- teménye (1300).....	687	Ungvár.	
Szombathely.		214. A kir. kath. főgimnáz. ré- giségyűjteménye (1409)	740
201. A prémontrei kir. kath. főgimnázium régiség- gyűjteménye (1306)....	690	215. A m. kir. állami real- iskola régiségyűjtemé- nye (1410).....	741
202. A vasvármegyei kultur- egylet múzeumának régiségtára és iparmű- vészeti gyűjtem. (1310)	693	Vác.	
Tata.		216. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának régiségyűjt. (1420)....	745
203. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának régiségyűjt. (1330)....	700	217. A váci múzeum régé- szeti és iparművészeti gyűjteménye (1423)...	747

(Természetrajzi gyűjtemények.)

Váguhely.	Lap	Aszód.	Lap	
218. Az áll. segélyezett Izs. alreáliskola régiséggyűjteménye (1428).....	749	5. Az ág. h. ev. gimnázium természetrajzi gyűjteménye (48).....	20	
Verscecs.				
219. A m. kir. állami főreáliskola régiséggyűjteménye (1450).....	757	Baja.		
220. A városi múzeum érem-és régiséggyűjteménye (1452)	758	6. A cisztercezi-rendi kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (53)	22	
Veszprém.				
221. A vármegyei múzeum régiségtára (1480).....	761	7. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (57)	24	
Zalaegerszeg.				
222. A m. kir. állami főgimnázium régiséggyűjteménye (1474).....	767	Balászfalva.		
Zenta.				
223. A községi főgimnázium régiséggyűjt. (1480)....	769	8. A gör. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (66).....	27	
Zilah.				
224. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium régiséggyűjteménye (1484) 772		Bárta.		
Zombor.				
225. A bács-bodrogvármegyei történelmi társulat múzeumának régiséggyűjteménye (1492)....	775	9. A m. kir. állami gimn. természetrajzi gyűjteménye (73).....	31	
226. A m. kir. állami főgimnázium régiséggyűjteménye (1493).....	776	Béks.		
C) Természetrajzi gyűjtemények.				
Alsókubin.				
1. A m. kir. állami felsőkeresek. iskola természetrajzi gyűjteménye (25)	9	10. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (83).....	34	
Arad.				
2. A kir. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (38)	14	Békéscsaba.		
3. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (40).....	16	11. Az ág. hitv. ev. Rudolf-főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (86)	36	
4. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (41)	17	12. A múzeum-egyesület természetrajzi gyűjteménye (92).....	40	
Békésgyula.				
13. A békésvármegyei közművelődési egyesület múzeumának természetrajzi gyűjteménye (93)				43
Belényes.				
14. A gör. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (96).....				44
Beregszász.				
15. A m. kir. állami főgimn. természetrajzi gyűjteménye (100).....				46
Beszteczse.				
16. Az ág. ev. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (105).....				49

Beasteresehánya.	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
17. Az ág. ev. al gimnázium természetrajzi gyűjteménye (107).....	50	32. A II. ker. kir. egyetemi kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (205)	128
18. A kir. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (110).....	52	33. Az I. ker. községi felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (207)	129
19. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (111)	53	34. A IV. ker. községi főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (210).....	132
20. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (114).....	55	35. A VIII. ker. községi főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (211)	—
Bonyhád.		36. A III. ker. községi női ipari iskola természetrajzi gyűjteménye (212).....	133
21. Az áll. segélyezett ág. hitv. ev. al gimnázium természetrajzi gyűjteménye (129).....	61	37. Dr. László Mihály nyilv. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (213)	134
Brád.		38. A VI. ker. m. k. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (215)	—
22. A gör. kel. gimnázium természetrajzi gyűjteménye (135).....	64	39. Az I. ker. m. k. állami főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (216)	135
Brassó.		40. A VII. ker. m. kir. áll. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (218)	136
23. Az ág. ev. főgimnázium és azzal összekötött tanintézetek természetrajzi gyűjteménye (136).....	65	41. A II. ker. m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (219)	137
24. A gör. kel. román főgimnázium és alreáliskola természetrajzi gyűjteménye (139).....	67	42. Az V. ker. m. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (220)	138
25. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (142).....	68	43. A VI. ker. m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (221)	—
26. A r. k. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (144).....	70	44. A II. ker. m. kir. állami tanítónőképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (222).....	139
Budapest.		45. A m. kir. tanárképző-intézeti gyakorló-főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (229).....	144
27. A m. kir. József-megyei természetrajzi gyűjteményel (155).....	79	46. A m. kir. tudományegyetemhez tartozó embertani gyűjtemény (230)	151
28. A magyar nemzeti múzeum állat-, növény- és ásvány-ésleánytára (162)	101	47. A magyarországi közp. Fröbel-nőegyesület áll. segélyezett óvó- és tanítónőképző-intézetének természetrajzi gyűjteménye (231).....	154
29. Az ág. ev. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (195).....	122		
30. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (197).....	124		
31. A IV. ker. kegyesrendi főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (201)	126		

(Természetrájsi gyűjtemények.)

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Dés. (Folytatás.)	Lap
48. Az orsz. nőképző-egyesület leánygimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (236).....	156	62. A szolnok-dobokam-i irodalmi, történelmi és etnográfiai társulat múzeumának természetrajzi gyűjteménye (346).....	204
49. Az orsz. óvónőképző természetrajzi gyűjteménye (237).....	—	Déva.	
50. A siketnémák Budapest székesfőváros hozzájárulásával fentartott m. kir. áll. intézetnek természetrajzi gyűjteménye (241).....	159	63. A m. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (355).....	209
51. A vakok budapesti kir. országos intézetének természetrajzi gyűjteménye (244).....	161	64. A m. kir. állami tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (356).....	210
Csáktornya.		Eger.	
52. A m. kir. állami tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (300).....	181	65. A ciszterci-rend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (368).....	214
Csiksomlyó.		66. Az érseki liceum természetrajzi gyűjteménye (370).....	216
53. A róm. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (307).....	184	67. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (372).....	218
Csurgó.		68. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (373).....	—
54. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (322).....	191	Eperjes.	
55. A m. kir. állami tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (324).....	192	69. Az ág. hitv. ev. egyházkerületi kollégium természetrajzi gyűjteménye (380).....	222
Csögléd.		70. A kir. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (383).....	—
56. A m. kir. áll. gimnázium természetrajzi gyűjteménye (327).....	193	71. A m. kir. állami tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (384).....	225
Debreczen.		72. A tiszai ág. ev. egyházkerület tanítóképzőjének természetrajzi gyűjteménye (389).....	227
57. Az ev. ref. felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (332).....	195	Érsekujvár.	
58. A kegyesrendi r. kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (337).....	199	73. A községi kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (393).....	229
59. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (339).....	200	Erzsébetváros.	
60. A Svetitsa-intézet természetrajzi gyűjteménye (342).....	201	74. A m. kir. állami főgimn. természetrajzi gyűjteménye (395).....	230
Dés.		Eastergom.	
61. A m. kir. áll. gimnázium természetrajzi gyűjteménye (345).....	203	75. Az áll. segélyezett közs. reáliskola természetrajzi gyűjteménye (397).....	231

(Természetrajzi gyűjtemények.)

Besztergom. (Folytatás.)	Lap	Gyulafehérvár. (Folytatás.)	Lap
76. Az érseki kisdévodónó-képző-intézet természetrajzi gyűjteménye (398)	232	90. Az erdélyi egyházmegye természetrajzi gyűjteménye (497)	279
77. Az érseki tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (400)	233	91. A rom. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (498)	281
78. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (404)	238	Hajdunásás.	
Felka.		92. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (502)	283
79. A Tatra-múzeum természetrajzi gyűjteménye (415)	245	Hódmezővásárhely.	
Fiume.		93. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (520)	290
80. A m. kir. állami felső leányiskola természetrajzi gyűjteménye (429)	250	94. A m. kir. állami óvónőképző természetrajzi gyűjteménye (523)	291
81. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (430)	251	Homonna.	
82. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (432)	253	95. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola természetrajzi gyűjteménye (530)	294
Gyöngyös.		Igló.	
83. A m. kir. állami főgimn. természetrajzi gyűjteménye (474)	266	96. Az államilag segélyezett ágostai ev. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (537)	297
Gyöng.		97. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (540)	299
84. Az ev. ref. aligimnázium természetrajzi gyűjteménye (478)	268	Jászberény.	
Győr.		98. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (555)	305
85. A kir. kath. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (486)	271	Kalocsa.	
86. A m. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (486)	—	99. A Jézus-társaság érseki főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (569)	312
87. A m. kir. állami tanítónőképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (487)	272	Kaposvár.	
88. A Szent-Benedek-rend főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (492)	275	100. A m. kir. állami főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (573)	314
Gyulafehérvár.		Karcsag.	
89. Az alsófehérmegyei tört., rég. és természettudományi egyesület múzeumának természetrajzi gyűjteménye (496)	278	101. Az ev. ref. gimnázium természetrajzi gyűjteménye (578)	317

Kassa.	Lap	Kiskunfélegyháza.	Lap
102. A kassai múzeum természetrajzi gyűjteménye (581).....	320	117. A magy. kir. állami tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (657).....	355
103. A kir. kath. tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (584).....	322	118. A városi róm. kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (658).....	356
104. A magy. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (586).....	323	Kiskunhalas.	
105. A m. kir. gazdasági tanintézet természetrajzi gyűjteménye (587).....	324	119. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (659).....	357
106. A premontrai kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (592).....	326	Kiszeben.	
107. A róm. kath. tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (595).....	328	120. A kegyes-tanítórend k. aligimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (670).....	361
Kecskemét.		Kisujfásallás.	
108. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (599).....	330	121. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (671).....	363
109. A kegyesrendi kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (615).....	336	Kolozsvár.	
110. A m. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (621).....	338	122. Az erdélyi múzeum-egylet természetrajzi gyűjteményei (679).....	370
Késmárk.		123. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (680).....	374
111. Az ág. h. ev. kerületi liceum természetrajzi gyűjteménye (633).....	343	124. A Ferencz József tud. egyetem természettudományi gyűjteményei(682).....	376
112. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola természetrajzi gyűjteménye (634).....	344	125. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (691).....	381
Keszthely.		126. A siketnémák áll. segélyezett orsz. intézetének természetrajzi gyűjteménye (693).....	—
113. A balatoni múzeum természetrajzi gyűjteménye (636).....	345	127. Az unitárius főiskola természetrajzi gyűjteménye (695).....	383
114. A m. kir. gazdasági tanintézet természetrajzi gyűjteménye (638).....	347	Komárom.	
115. A prémontrai kanonokrend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (639).....	348	128. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (701).....	387
Kézdivásárhely.		Körmöcsbánya.	
116. A minorita-rend róm. kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (643).....	350	129. A magy. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (710).....	392
		130. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (714).....	393

Község.	Lap	Makó.	Lap
131. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (719).....	395	144. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (779).....	424
Kunszentmiklós.		Máramarosziget.	
132. Az ev. ref. algimnázium természetrajzi gyűjteménye (732).....	400	145. A kegyes-tanítórend r. kath. algimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (786).....	427
Léva.		146. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (787)	428
133. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (745).....	405	147. A máramarosvármegyei múzeum természetrajzi gyűjteménye (789).....	429
134. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (746)	—	Marosvásárhely.	
Lippa.		148. A rom. kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (800).....	435
135. A m. kir. áll. felsőkereskedelmi iskola természetrajzi gyűjteménye (750), ...	408	Medgyes.	
Lőcse.		149. Az ág. ev. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (805).....	437
136. A kir. kath. főgimnáz. természetrajzi gyűjteménye (755).....	410	Mesőtúr.	
137. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (756)	411	150. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (814).....	441
138. A m. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (757).....	—	151. A m. kir. áll. felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (818)	443
Losoncz.		Miskolcs.	
139. A m. kir. állami főgimn. természetrajzi gyűjteménye (758).....	413	152. A borsod-miskolczi közművelődési és múzeumegyesület múzeumának természetrajzi gyűjteménye (828).....	446
140. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (759)	—	153. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (829).....	447
Lugos.		154. A kir. kath. gimnázium természetrajzi gyűjteménye (830).....	448
141. A m. kir. állami főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (765)	416	155. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának természetrajzi gyűjteménye (834).....	450
Magyaróvár.		Módor.	
142. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (769).....	418	156. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (836)	451
143. A m. kir. gazdasági akadémia természetrajzi gyűjteménye (770).....	419		

(Természettrajzi gyűjtemények.)

Munkács.	Lap	Nagyszombat.	Lap
157. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (847).....	455	169. Az ág. ev. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (923).....	488
Nagybánya.		170. A báró Bruckentbal-múzeum természetrajzi gyűjteménye (923).....	489
158. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (858).....	459	171. Az erdélyi tudományos egyesület múzeumának természetrajzi gyűjteménye (925).....	491
159. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (862).....	462	172. A gör. kel. román főegyházmege szemináriumának természetrajzi gyűjteménye (927).....	493
Nagybeaskerek.		173. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (928).....	494
160. A községi főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (865).....	464	Nagyszombat.	
Nagyenyed.		174. A kath. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (937).....	498
161. A Bethlen-kollégium természetrajzi gyűjteménye (875).....	468	176. Az Orsolya-szűzek tanítóképző-intézetének természetrajzi gyűjteménye (939).....	500
Nagykanizsa.		Nagy-Várad.	
162. A községi kath. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (889).....	473	176. A magy. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (952).....	506
Nagykároly.		177. A prémontrelek kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (954).....	508
163. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (893).....	475	Naszód.	
Nagykikinda.		178. Az alapítványi főgimn. természetrajzi gyűjteménye (961).....	511
164. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (897).....	477	Nyíregyháza.	
Nagykőrös.		179. Az áll. segélyezett ág. evang. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (977).....	517
165. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (900).....	479	Nyitra.	
166. A nagykőrösi és duna-melléki ev. ref. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (902).....	480	180. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (989).....	523
Nagyrozsze.		181. A rom. kath. felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (993).....	525
167. A m. kir. áll. polgári és felső-kereskedelmi iskola természetrajzi gyűjteménye (915).....	485		
Nagyszalonta.			
168. A községi gimnázium természetrajzi gyűjteménye (920).....	487		

Pancsova.	Lap	Pozsony.	Láp
182. A m. kir. állami felsőkereskedelmi iskola természetrajzi gyűjteménye (1025).....	535	195. Az ág. ev. egyházközösség-liczeumának természetrajzi gyűjtem. (1070)...	562
183. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (1026).....	536	196. A kir. kath. főgimnáz. természetrajzi gyűjteménye (1076).....	565
Pápa.		197. A m. kir. állami felsőbb. leányiskola természetrajzi gyűjtem. (1077)...	567
184. Az ev. ref. főiskola természetrajzi gyűjteménye (1030).....	540	198. A m. kir. áll. főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (1078).....	—
185. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (1035)	543	199. A m. kir. állami tanítónőképző-intézet természetrajzi gyűjtem. (1079)...	568
186. A Szent-Benedek-rend gimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (1037).....	544	200. Az orvos- és természettudományi egyesület természetrajzi gyűjteménye (1080).....	569
Pécs.		201. A Szent-Orsolya-rendi apátság r. kath. tanítónőképzőjének természetrajzi gyűjtem. (1086)...	572
187. A ciszterciarend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (1042).....	546	202. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (1089)	575
188. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (1044)....	548	Privigye.	
189. A püspöki tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjteménye (1050)....	551	203. A kegyes-tanítórend kath. alginmáziumának természetrajzi gyűjteménye (1093).....	577
190. A r. kath. tanítónőképző-intézet természetrajzi gyűjtem. (1051)..	552	Rákospalota.	
191. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (1052).....	—	204. A Wágner-féle nyilv. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (1100)	580
Petrossény.		Rimaszombat.	
192. Az áll. segélyezett községi alginmázium természetrajzi gyűjteménye (1061).....	556	205. Az egyesült protestáns főgimnázium természetrajzi gyűjtem. (1107)...	583
Podolin.		Rozyánó.	
193. A kegyes-tanítórend kath. alginmáziumának természetrajzi gyűjteménye (1066).....	558	206. Az ág. ev. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (1113).....	587
Poprád.		207. A prémontrelek kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (1115).....	589
194. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeumának természetrajzi gyűjteménye (1068).....	560	Sárospatak.	
		208. Az ev. ref. főiskola természetrajzi gyűjteménye (1128).....	594
		209. A m. kir. állami tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjtem. (1129)...	595

Sátorlajaujhely.	Lap	Szokolcsa.	Lap
210. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (1133).....	597	224. A kir. kath. alginmáz. természetrajzi gyűjteménye (1196).....	631
Salmecsbánya.		Szamosújvár.	
211. Az ág. hitv. ev. liceumi főgimnázium természetrajzi gyűjtem. (1141)...	600	225. A gör. kath. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjtem. (1199)...	633
212. A kir. kath. nagygimn. természetrajzi gyűjteménye (1144).....	602	226. A m. kir. áll. főgimn. természetrajzi gyűjteménye (1200).....	634
213. A m. kir. bányászati és erdőészeti akadémia természetrajzi gyűjteménye (1145).....	603	Szarvas.	
Sepsiszentgyörgy.		227. Az ág. ev. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (1205).....	635
214. Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium természetrajzi gyűjteménye (1151)....	606	Szászrégen.	
215. A székely nemzeti múzeum természetrajzi gyűjteménye (1153)....	608	228. Az ág. ev. alginmázium természetrajzi gyűjteménye (1209).....	638
Sopron.		Szatmár.	
216. Az ág. h. ev. egyházkerület liceumának természetrajzi gyűjteménye (1167).....	615	229. Az ev. ref. felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjteménye (1217)....	641
217. Az ág. hitv. ev. tanítóképző természetrajzi gyűjteménye (1168)....	616	230. Az ev. ref. főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (1218).....	642
218. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (1174)....	618	231. A kir. kath. főgimnáz. természetrajzi gyűjteménye (1219).....	643
219. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjtem. (1176)....	620	232. A kir. kath. tanítóképző-intézet természetrajzi gyűjtem. (1220)...	—
220. A Szent-Benedek-rend kath. főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (1181).....	622	233. A Kölcsey-kör múzeumának természetrajzi gyűjteménye (1221)....	645
Sümeg.		Szeged.	
221. A m. kir. áll. reáliskola természetrajzi gyűjteménye (1186).....	625	234. A kegyes-tanítórend városi főgimnáziumának természetrajzi gyűjteménye (1234).....	651
Szabadka.		235. A m. kir. állami felsőkereskedelmi iskola természetrajzi gyűjteménye (1237).....	652
222. A közkönyvtár- és múzeum-egylet természetrajzi gyűjtem. (1189)....	627	236. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természetrajzi gyűjtem. (1238)...	—
223. A községi főgimnázium természetrajzi gyűjteménye (1190).....	629	237. A m. kir. állami főreáliskola természetrajzi gyűjteménye (1239)....	653
		238. A városi múzeum természetrajzi gyűjteménye (1241).....	656

(Természettudományi gyűjtemények.)

Szegvár.	Lap	Szilágyosmlyó. (Folytatás.)	Lap
239. A m. kir. áll. főgimn. természettudományi gyűjteménye (1244).....	658	253. A minoriták r. kath. püspöki algináziumának természettudományi gyűjteménye (1294).....	685
240. A tolnavármegyei múzeum természettudományi gyűjteménye (1245)....	661	Szolnok.	
Székelykeresztúr.		254. A m. kir. állami főgimn. természettudományi gyűjteménye (1300).....	687
241. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet természettudományi gyűjtem. (1250)...	663	Szombathely.	
242. Az unitárius gimnázium természettudományi gyűjteménye (1251).....	664	255. A prémontrei kir. kath. főgimnázium természettudományi gyűjtem. (1306) ..	690
Székelyudvarhely.		Tata.	
243. Az ev. ref. kollégium természettudományi gyűjteménye (1252).....	665	256. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának természettudományi gyűjteménye (1330).....	700
244. A m. kir. állami felső leányiskola természettudományi gyűjtem. (1253)...	667	Temesvár.	
245. A m. kir. állami főreáliskola természettudományi gyűjteménye (1254)....	—	257. A délmagyarországi természettudományi társ. múzeumának természettudományi gyűjtem. (1335)...	702
246. A r. kath. főgimnázium természettudományi gyűjteménye (1255).....	668	258. A m. kir. állami felső leányiskola természettudományi gyűjtem. (1343) ..	708
Székesfehérvár.		259. A m. kir. állami főgimn. természettudományi gyűjteménye (1344).....	709
247. A cisztercsei-rend kath. főgimnáziumának természettudományi gyűjteménye (1258).....	669	260. A m. kir. állami főreáliskola természettudományi gyűjteménye (1345)...	709
248. A m. kir. állami főreáliskola természettudományi gyűjteménye (1260)....	671	261. A siketnémák áll. segélyezett intézetének természettudományi gyűjteménye (1346).....	—
Szentes.		262. A temesvár-főszékvárosi tanítónőképző-intézet természettudományi gyűjteménye (1352).....	713
249. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának természettudományi gyűjteménye (1270).....	675	263. A városi felső kereskedelmi iskola természettudományi gyűjtem. (1354)....	714
250. A m. kir. áll. főgimn. természettudományi gyűjteménye (1272).....	677	Tiszafüred.	
Szentgotthárd.		264. A múzeum- és könyvtár-egylet természettudományi gyűjteménye (1359)....	718
251. A m. kir. áll. gimnázium természettudományi gyűjteménye (1276).....	679	Trencsén.	
Szilágyosmlyó.		265. A kir. kath. főgimn. természettudományi gyűjteménye (1383).....	727
252. A m. kir. áll. felső leányiskola természettudományi gyűjteménye (1292)....	684	266. A m. kir. állami felsőbb leányiskola természettudományi gyűjtem. (1384)...	—

	Lap		Lap
Trastena.		Veszprém.	
267. A kir. kath. gimnázium- természetrájsi gyűjte- ménye (1388).....	729	280. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának természetrájsi gyűjte- ménye (1455).....	759
Turócsszentmárton.		281. A vármegyei múzeum természetrájsi gyűjte- ménye (1460).....	761
268. A múzeumi tót-társaság. természetrájsi gyűjte- ménye (1393).....	732	Zalaegerszeg.	
Ujverbász.		282. A m. kir. áll. főgimn. természetrájsi gyűjte- ménye (1474).....	767
269. Az áll. segélyezett közs. alгимnázium természet- rájsi gyűjtem. (1403)...	736	Zenta.	
Ujvidék.		283. A községi főgimnázium természetrájsi gyűjte- ménye (1480).....	769
270. A kir. kath. magyar fő- gimnázium természet- rájsi gyűjtem. (1406)...	738	Zilah.	
271. A szerb felsőbb leány- iskola természetrájsi gyűjteménye (1407)....	739	284. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium ter- mészetrájsi gyűjte- ménye (1484).....	772
Ungvár.		Znióváralja.	
272. A gör. kath. tanító- képző-intézet természet- rájsi gyűjtem. (1408)...	739	285. A m. kir. állami tanító- képző-intézet természet- rájsi gyűjtem. (1488)...	774
273. A kir. kath. főgimnázium- természetrájsi gyűjte- ménye (1409).....	740	Zombor.	
274. A m. kir. állami reál- iskola természetrájsi gyűjteménye (1410)....	741	286. A m. kir. áll. főgimn. természetrájsi gyűjte- ménye (1493).....	776
Vác.		D) Szépművészeti gyűjte- mények.	
275. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának természetrájsi gyűjte- ménye (1420).....	745	Békéscsaba.	
276. A siketnémák kir. orsz. intézetének természet- rájsi gyűjtem. (1422)...	746	1. A múzeum-egyesület szépművészeti gyűjte- ménye (92).....	40
277. A váczi múzeum ter- mészetrájsi gyűjte- ménye (1423)	747	Békésgyula.	
Vágújhely.		2. A békésvármegyei köz- művelődési egyesület múzeumának szépmű- vészeti gyűjteménye(93)	42
278. Az áll. segélyezett lsz. alreáliskola természet- rájsi gyűjtem. (1428)...	749	Beaerczebánya.	
Versecz.		3. A városi múzeum szépmű- vészeti gyűjteménye (114)	55
279. A m. kir. állami fő- reáliskola természetrájsi gyűjteménye (1450)....	757	Budapest.	
		4. A magyar nemzeti mú- zeum képtára (162)....	98
		5. Országos képtár és tör-	

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Nagybánya.	Lap
ténelmi képosarnok 164)	105	17. A városi múzeum szépművészeti gyűjteménye (862)	462
6. A m. kir. tudományos egyetemhez tartozó szépművészeti gyűjtemények (230)	149	Nagyasszeben.	
Dés.		18. A báró Bruckenthal-múzeum szépművészeti gyűjteménye (923).....	489
7. A szolnok-dobokam-i irodalmi, történelmi és etnográfiai társulat múzeumának szépművészeti gyűjteménye (346)	204	Nagyvárad.	
Eger.		19. A biharmegyei és nagyváradai rég. és tört. egyet. múzeumának képtára	503
8. Az érseki líceum szépművészeti gyűjteménye (370)	216	Pannonhalma.	
Esztergom.		20. A Szent-Benedek-rend központi szépművészeti gyűjteménye (1028).....	538
9. A főgyűházmegyei múzeum szépművészeti gyűjteménye (403).....	236	Pécs.	
10. Simor János bíboros hercegprimás-féle érseki szépművészeti gyűjtemény (405).....	239	21. A városi múzeum szépművészeti gyűjteménye (1052)	539
Felka.		Poprád.	
11. A Táttra-múzeum szépművészeti gyűjteménye (415)	244	22. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeumának szépművészeti gyűjteménye (1068).....	560
Ipolyság.		Pozsony.	
12. A honti múzeum szépművészeti gyűjteménye (547)	302	23. A városi múzeum szépművészeti gyűjteménye (1089)	575
Jászberény.		Rimaszombat.	
13. A városi jász-múzeum szépművészeti gyűjteménye (556).....	306	24. A gümörvármegyei múzeum szépművészeti gyűjteménye (1109).....	585
Jászó.		Sepsiszentgyörgy.	
14. A jászóvári prémontrei kanonok-rend központi szépművészeti gyűjteménye (362).....	309	25. A székely nemzeti múzeum szépművészeti gyűjteménye (1153).....	608
Kassa.		Szabadka.	
15. A kassai múzeum szépművészeti gyűjteménye (581)	319	26. A közkönyvtár- és múzeum-egyesület szépművészeti gyűjteménye (1189)	627
Miskolc.		Szatmár.	
16. A borsod-miskolci közmívelődési és múzeum-egyesület múzeumának szépművészeti gyűjteménye (828).....	446	27. A Kölcsey-kör múzeumának szépművészeti gyűjteménye (1221).....	644
		Szeged.	
		28. A városi múzeum szépművészeti gyűjteménye (1241)	656

Szegsárd.	Lap	Déva.	Lap
29. A tolnavármegyei múzeum szépművészeti gyűjteménye (1245).....	660	7. A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának néprajzi gyűjtem. (354).....	208
Szentes.		Felka.	
30. A csongrádvármegyei tört. és rég. társulat múzeumának szépművészeti gyűjteménye (1270)	675	8. A Táttra-múzeum néprajzi gyűjteménye (415)	244
Temesvár.		Jászberény.	
31. A délmagyarországi tört. és rég. múzeum társulat szépművészeti gyűjteménye (1336).....	705	9. A városi jász-múzeum néprajzi gyűjtem. (556)	306
Turócszentmárton.		Kassa.	
32. A múzeumi tót-társaság szépművészeti gyűjteménye (1393).....	732	10. A kassai múzeum néprajzi gyűjteménye (581)	320
Veszprém.		Kecskemét.	
33. A vármegyei múzeum szépművészeti gyűjteménye (1460).....	762	11. A városi múzeum néprajzi gyűjteménye (628)	341
E) Néprajzi gyűjtemények.		Keszthely.	
Békéscsaba.		12. A balatoni múzeum néprajzi gyűjteménye (636)	346
1. Az ág. hitv. ev. Rudolf-félgimnázium néprajzi gyűjteménye (86).....	37	Kolozsvár.	
2. A múzeum-egyesület néprajzi gyűjtem. (92)	40	13. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeumának néprajzi gyűjteménye (678)	366
Békésgyula.		Kemárom.	
3. A békésvármegyei köz-művelődési egyesület múzeumának néprajzi gyűjteménye (93).....	93	14. A komáromvármegyei és városi múzeum-egyesület néprajzi gyűjteménye (699).....	385
Beauregardbánya.		Körmöcsbánya.	
4. A városi múzeum néprajzi gyűjteménye (114)	55	15. A városi múzeum néprajzi gyűjteménye (714)	393
Budapest.		Máramarosziget.	
5. A magyar nemzeti múzeum néprajzi gyűjteménye (162).....	99	16. A máramarosvármegyei múzeum néprajzi gyűjteménye (789).....	429
Dés.		Miskolc.	
6. A szolnok-dobokam.-i irodalmi, történelmi és etnográfiai társulat múzeumának néprajzi gyűjteménye (346).....	204	17. A borsod-miskolczi köz-művelődési és múzeum-egyesület múzeumának néprajzi gyűjtem. (828)	446
		Nagybánya.	
		18. A városi múzeum néprajzi gyűjteménye (862)	462

Nagyasszony.	Lap
19. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma (924)...	438
20. Az erdélyi természet-tudományi egyesület múzeumának néprajzi gyűjteménye (925).....	491
Poprád.	
21. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeumának néprajzi gyűjteménye (1068).....	560
Poszony.	
22. Az orvos- és természet-tudományi egyesület néprajzi gyűjtem. (1080)	569
23. A városi múzeum néprajzi gyűjteménye (1089)	575
Rimaszombat.	
24. A gömörvármegyei múzeum néprajzi gyűjteménye (1109).....	586
Sepsiszentgyörgy.	
25. A székely nemzeti múzeum néprajzi gyűjteménye (1153).....	608
Sopron.	
26. Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város múzeumának néprajzi gyűjteménye (1179)....	621
Szegsárd.	
27. A tolnavármegyei múzeum néprajzi gyűjteménye (1245).....	660
Szentas.	
28. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeumának néprajzi gyűjtem. (1270)	675
Szombathely.	
29. A vasvármegyei kulturális egyesület múzeumának néprajzi gyűjteménye (1310)	693
Temesvár.	
30. A délmagyarországi tört. és rég. múzeum-társulat néprajzi gyűjteménye (1336).....	705

Turócszentmárton.	Lap
31. A múzeumi tót-társaság néprajzi gyűjteménye (1393)	732
Vasprém.	
32. A vármegyei múzeum néprajzi gyűjteménye (1460)	762
Zombor.	
33. A bács-bodrogvárm.-i történelmi társulat múzeumának néprajzi gyűjteménye (1492).....	776

F) Egyéb gyűjtemények.

Brassó.	
1. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjtem. (141)	68
Budapest.	
2. A m. kir. földtani intézet földtani gyűjtem. (154)	78
3. A m. kir. kereskedelmi múzeum ipari és kereskedelmi gyűjteményei (156)	80
4. A m. kir. mezőgazdasági múzeum mezőgazdasági gyűjteményei (158).....	82
5. A m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet múzeuma (159)	83
6. A m. kir. technológiai iparmúzeum ipari gyűjteményei (160).....	84
7. A II. ker. közs. felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjtem. (208)	130
8. A VI. ker. községi felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjtem. (209)	131
9. Országos tanszermúzeum (239)	157
Debreczen.	
10. A felső kereskedelmi iskola áruismereti és technológiai szertára (334)	197
Fiume.	
11. A m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjtem. (428)....	250

Lugos.	Lap	Sopron.	Lap	
12. A gör. kath. egyházmegye gyűjtem. (764)	415	16. A magy. kir. állami felső kereskedelmi iskola vegytani és áruismereti szertára (1175)	619	
Nagy-Várad.				
13. A felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjteménye (947)	504	Szombathely.		
17. Az áll. segélyezett közs. felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjteménye (1304)				689
Nyitra.				
14. Nyitra vármegye műzeuma (990)	523	Zombor.		
18. A városi felső kereskedelmi iskola természet-tani, vegytani és áruismereti gyűjtem. (1494)				777
Pozsony.				
15. A felső kereskedelmi iskola áruismereti gyűjteménye (1071)	563			

III,

FENTARTÓK SZERINT.

A) Országos gyűjtemények.

Budapest.	
1. A m. kir. földtani intézet gyűjteményei (154)	77
2. Magyar királyi kereskedelmi múzeum (156)	80
3. A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára (157)	81
4. M. kir. mezőgazdasági múzeum (158)	82
5. A m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet gyűjtem. (159)	83
6. M. kir. technológiai iparmúzeum (160)	84
7. Magyar nemzeti múzeum (162)	88
8. A magyar tudományos akadémia könyvtára (163)	103
9. Országos képtár és történelmi képcsarnok (164)	105
10. Orsz. magyar iparművészeti múzeum (165)	107
11. Országos tanszermúzeum és pedagógiai könyvtár (239)	157

B) Iskolai gyűjtemények.

Adács.	
1. Iskola-könyvtár (8)	3
Alberti.	
2. Iskolai könyvtár (14)	5
Aldebrő.	
3. Róm. kath. iskolai könyvtár (16)	—
Alsójára.	
4. Ifjúsági és népkönyvtár (20)	6
Alsókubin.	
5. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (25)	9
Alsószell.	
6. Népkönyvtár (27)	10
Alvincz.	
7. Ifjúsági és népkönyvtár (28)	—
Ambrósfalva.	
8. Népiskolai könyvtár (30)	11
Apex.	
9. Népiskolai könyvtár (34)	12

Arad.	Lap	Belényes.	Lap
10. A gör. kel. román szemlárium könyvtára (37)	13	26. A gör. kath. főgimn. gyűjteményei (96).....	44
11. A kir. főgimnázium gyűjteményei (38).....	—	Beregszász.	
12. A m. kir. áll. főreálisk. gyűjteményei (40).....	16	27. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (100)....	46
13. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei (41).....	17	Beszterezse.	
14. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjtem. (43)	18	28. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei (105)....	48
Assód.		Besztereczbánya.	
15. Az ág. h. ev. gimnázium gyűjteményei (48).....	20	29. Az ág. ev. aligimnázium gyűjteményei (107)....	50
Atkár.		30. A kir. kath. főgimn. gyűjteményei (110)....	51
16. Iskolai népkönyvt. (50)	21	31. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjtem. (111)	53
Bágyon.		32. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (112)	—
17. Ifjúsági és népkönyvtár (52).....	—	Bisztricska.	
Baja.		33. Ág. ev. iskolai könyvtár (124)	59
18. A ciszterci-rendi kath. főgimnázium gyűjteményei (53).....	22	Böllön.	
19. A m. kir. áll. tanítóképző-intézet gyűjteményei (57).....	24	34. Az unitárius iskola könyvtára (127).....	60
Balázsfalva.		Bonczhida.	
20. A gör. kath. főgimn. gyűjteményei (65).....	27	35. Ifjúsági és népkönyvtár (128)	—
Bártfa.		Bonyhád.	
21. A m. kir. állami gimn. gyűjteményei (73).....	30	36. Az áll. segélyezett ág. hitv. ev. aligimnázium gyűjteményei (129)....	61
Bátmonostor.		Borbátvis.	
22. A róm. kath. iskola népkönyvtára (75).....	32	37. Állami iskolai ifjúsági könyvtár (131).....	62
Béga-szentgyörgy.		Borossebes.	
23. Községi iskolai könyvtár (82).....	34	38. Ev. ref. népiskolai könyvtár (134).....	63
Béka.		Brád.	
24. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (83).....	—	39. A görög-kel. gimnázium gyűjteményei (135)....	—
Békéscsaba.		Brassó.	
25. Az ág. hitv. ev. Rudolf-főgimnázium gyűjteményei (86).....	35	40. Az ág. ev. főgimnázium és azzal összekötött tanintézetek gyűjteményei (136)	64

(Iskolai gyűjtemények.)

Brassó. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
41. A gör. kel. román főgimnázium és alreáliskola gyűjtem. (139)...	66	62. A IV. ker. közs. főreáliskola gyűjtem. (210)...	131
42. A m. kir. állam felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (141).....	67	63. A VIII. ker. községi főreáliskola gyűjteményei (211).....	132
43. A m. kir. állami főreáliskola gyűjtem. (142)...	68	64. A III. ker. községi női ipariskola gyűjteményei (212).....	133
44. A r. k. főgimnázium gyűjteményei (144)....	69	65. Dr. László Mihály nyilv. főgimnáziumának gyűjteményei (213).....	—
Budapest.		66. A m. kir. áll. Erzsébet-nőiskola könyvt. (214)	134
45. A m. kir. József-műegyetem gyűjteményei (155).....	70	67. A VI. ker. m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei (215).....	—
46. A magy. kir. tudományegyetem könyvt. (161)	85	68. Az I. ker. m. kir. állami főgimnázium gyűjteményei (216).....	135
47. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei (195)....	122	69. Az V. ker. m. kir. állami főgimnázium könyvtára (217).....	136
48. A báró Eötvös József-kollégium könyvtára (196).....	123	70. A VII. ker. m. kir. áll. főgimnázium gyűjteményei (218).....	—
49. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (197)....	—	71. A II. ker. m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei (219).....	137
50. Az ev. ref. theol. akad. Ráday-könyvtára (198)	125	72. Az V. ker. m. kir. állami főreáliskola gyűjteményei (220).....	138
51. A felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam könyvtára (199).....	—	73. A VI. ker. m. kir. állami főreáliskola gyűjt. (221)	139
52. Az Izs. siketnémák orsz. intézetének könyvtára (200).....	—	74. A II. ker. m. kir. állami tanítónőképző-intézet gyűjteményei (222)....	—
53. A IV. ker. kegyesrendi főgimnázium gyűjteményei (201).....	126	75. A m. k. állatorvosi főiskola könyvtára (223) ..	140
54. A keleti kereskedelmi akadémiá könyvt. (202)	—	76. A m. kir. honvéd Ludovika-akadémia könyvtára (224).....	—
55. A képezhető hullék és gyöngélművek orsz. m. kir. nevelő- és tanintézetének könyvtára (203)...	137	77. A m. kir. József-műegyetemhez tartozó szak-könyvtárak (225).....	141
56. A kereskedelmi akad. Wahrmann-könyvtára (204).....	—	78. A m. kir. kertészeti tanintézet könyvtára (226)	143
57. A II. ker. kir. egyetemi kath. főgimn. gyűjteményei (205).....	128	79. A m. kir. női festőiskola könyvtára (227).....	—
58. A központi papnevelő-intézet könyvtára (206)	129	80. A m. kir. posta- és távirda-tanfolyam szak-könyvtára (228).....	—
59. Az I. ker. közs. felsőbb leányiskola gyűjteményei (207).....	—	81. A m. kir. tanárképző-intézeti gyakorló-főgimnázium gyűjteményei (229).....	144
60. A II. ker. közs. felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (208).....	130	82. A m. kir. tud.-egyetemhez tartozó gyűjt. (230)	145
41. A VI. ker. községi felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (209)....	—		

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Csákvány.	Lap
83. A magyarországi közp. Fröbel-négyesület áll. segélyezett óvó- és tanítónőképző-intézetének gyűjt. (231).....	153	103. Iskolai könyvtár (298).....	180
84. A nemzeti zenede könyvtára (232).....	154	Csáktornya.	
85. Az orsz. izraelita tanítóképző-intézet könyvtára (233).....	—	104. A m. kir. áll. iskola tantól, ifjúsági és népkönyvtára (299).....	181
86. Az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképző-intézet könyvtára (234).....	155	105. A m. kir. állami tanítóképző gyűjt. (300).....	—
87. Az orsz. m. kir. zeneakadémia könyvt. (235)	—	Csány.	
88. Az orsz. nőképző-egyesület leánygimnáziumának gyűjteményei (236)	156	106. Népiskolai könyvtár (301).....	182
89. Az orsz. óvónőképző gyűjteményei (237)....	—	Csehország.	
90. Az országos rabbiképző-intézet könyvtára (238)	157	107. Iskolai ifjúsági és népkönyvtár (302).....	—
91. A Róser - tanintézet könyvtára (240).....	158	Csiksomlyó.	
92. A siketnémák Budapest székes - főváros hozzájárulásával fenntartott m. kir. állami intézetének gyűjt. (241)	159	108. A róm. kath. főgimn. gyűjteményei (307)....	183
93. A székesfővárosi IX. ker. felső kereskedelmi iskola könyvtára (242)	—	109. A róm. kath. tanítóképző-intézet könyvtára (308).....	185
94. A székesfővárosi iparrajziskola könyvtára (243)....	160	Csikszentmárton — Csekfalva.	
95. A vakok budapesti kir. országos intézetének gyűjteményei (244)....	—	110. Iskolai és népkönyvtár (312).....	186
96. A vasuti tisztképző-tanfolyam könyvtára (245)	161	Csiktsunád.	
97. Budapest I. ker. tabáni nép- és iskolai könyvtár (238)	176	111. Róm. kath. ifjúsági és népkönyvtár (314).....	187
98. Budapest III. ker. ujlaki iskolai és népkönyvtár (289)	177	Csorna.	
99. Budapest VI. ker. erdőtelki iskola népkönyvtára (290).....	—	112. Népkönyvtár (320)....	189
100. Budapest IX. kerületi Soroksári-úti nép- és iskolai könyvtár (293)....	178	Csurgó.	
101. A X. ker. nép- és iskolai könyvtár (293).....	179	113. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (322)....	190
Buj.		114. Ev. ref. ifjúsági és népkönyvtár (223).....	191
102. Ev. ref. iskolai könyvtár (294).....	—	115. A m. kir. állami tanítóképző gyűjt. (324).....	192
		Csiglód.	
		116. A m. kir. áll. gimnázium gyűjteményei (327)....	193
		Debreczen.	
		117. Az ev. ref. felsőbb leányiskola gyűjtem. (332)....	195
		118. Az ev. ref. főiskola könyvtára (333).....	196
		119. A felső kereskedelmi iskola gyűjtem. (334)....	197
		120. A kegyesrendi r. kath. főgimnázium gyűjteményei (337).....	199

Debreczen. (Folytatás.)	Lap	Eperjes.	Lap
121. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjteményei (339)....	199	141. Az ág. hitv. ev. egyházkerületi kollégium gyűjteményei (380).....	221
122. A m. kir. gazdasági tanintézet könyvtára (340)	200	142. A kir. kath. főgimnáz. gyűjteményei (383)....	223
123. A Svetits-intézet gyűjteményei (342).....	201	143. A m. kir. állami tanítóképző gyűjteményei (384)	225
124. A zenede könyvt. (343)	—	144. A tiszai ág. ev. egyházkerület tanítóképzőjének gyűjteményei (389)....	227
Dés.		Érsekújvár.	
125. A m. kir. áll. gimnázium gyűjteményei (345)....	202	145. A községi kath. főgimn. gyűjteményei (393)....	229
Demjén.		146. R. k. iskolai könyvtár (394)	—
126. Iskolai könyvtár (347)	205	Erssébetváros.	
Derzs.		147. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (395)....	230
127. Népkönyvtár (351)....	206	Esküllő.	
Detk.		148. Állami iskolai könyvtár (396)	231
128. A róm kath iskola népkönyvtára (352).....	—	Esztergom.	
Déva.		149. Az áll. segélyezett közs. reáliskola gyűjt. (397)	—
129. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjteményei (355)....	209	150. Az érseki kisdévodvónóképző-intézet gyűjteményei (398).....	232
130. A m. kir. áll. tanítóképző gyűjtem. (356)..	—	151. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára (399)	—
Dobsina.		152. Az érseki tanítóképző-intézet gyűjtem. (400)	233
131. Nép- és ifjúsági könyvtár (361).....	211	153. A pannonhalmi Szent-Benedek - rend főgimnáziumának gyűjteményei (404)	237
Dorogháza.		Fakert.	
132. Iskolai könyvtár (363)	212	154. A r. kath. iskola könyvtára (409).....	240
Ecséd.		Farkasd.	
133. Iskolai és népkönyvtár (367)	213	155. Népiskolai könyvtár (410)	241
Eger.		Fehértemplom.	
134. A ciszterzezi-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (368).....	214	156. A m. kir. állami főgimn. könyvtára (411).....	—
135. Az érseki jogliceum könyvtára (369).....	215	Feldebrő.	
136. Az érseki papnevelő-intézet könyvtára (371)	217	157. Népiskolai könyvtár (414)	242
137. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjt. (372)	—		
138. A m. kir. állami főreáliskolai gyűjtem. (373)..	218		
Egeraszalók.			
139. R. k. iskolai könyvtár (378)	220		
Elek.			
140. Iskolai és népkönyvtár (379)	—		

Felsőlévő.	Lap	Gyöng.	Lap	
158. Az év. tanítóképző-intézet és főgimnázium könyvtára (420).....	247	174. Az év. ref. algimnázium gyűjteményei (478)....	268	
Felsőtárkány.				
159. R. k. iskolai könyvtár (424)	248	Győr.		
Fenyőfalva.				
160. Az ág. ev. népiskola könyvtára (427).....	249	175. A kir. kath. tanítóképző-intézet gyűjtem. (485)	270	
Fiume.				
161. A m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (428)....	—	176. A m. kir. állami főreáliskola gyűjtem. (486)..	271	
162. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjt. (429)	250	177. A m. kir. áll. tanítónő-képző-intézet gyűjteményei (487).....	272	
163. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (430)....	251	178. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára (491).....	273	
164. A m. kir. tengerészeti akadémia könyvtára (431)	252	179. A Szent-Benedek-rend főgimnáziumának gyűjteményei (492).....	274	
Fogarás.				
165. A m. kir. állami felső keresk. iskola könyvtára (434)	263	Györgyfalva.		
Földes.				
166. Ev. ref. iskolai népkönyvtár (436).....	264	180. Iskolai könyvtár (494)	276	
Gárdony.				
167. Iskolai könyvtár (448)	258	Györök.		
Gáva.				
168. Az év. ref. iskola népkönyvtára (450).....	—	181. A róm. kath. iskola ifjúsági könyvtára (495)	277	
Gerendkeresztur.				
169. Népkönyvtár (452)....	259	Gyulafehérvár.		
Glogovác.				
170. Iskolai népkönyvtár (454)	260	182. A r. kath. főgimnázium gyűjteményei (498)....	280	
Grabác.				
171. Iskolai könyvtár (459)	261	Gyűlívész.		
Gyoma.				
172. Az iparos-tanonciskola ifjúsági népkönyvtára (470)	265	183. Iskolai könyvtár (499)	281	
Gyöngyös.				
173. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (474)....	266	Hajduböszörmény.		
Győr.				
184. Az év. ref. gimnázium könyvtára (500)..... —				
Hajdunánás.				
185. Az év. ref. főgimnázium gyűjteményei (502).... 282				
Haraszto.				
186. Ifjúsági és népkönyvtár (509)				285
Havadtő.				
187. Népkönyvtár (513).... 286				
Hidalmás.				
188. Állami iskolai ifjúsági és tanítói könyvtár (518)				288
Hódmezővásárhely.				
189. Az év. ref. főgimnázium gyűjteményei (520).... —				
190. A m. kir. áll. övönő-képző gyűjtem. (523).. 291				

Hodos.	Lap	Kaloosa.	Lap
191. Egyesített ág. ev. iskolai és népkönyvtár (524).....	291	206. Az érseki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára (567).....	310
Holicsmány.		207. A Jézus-társaság érseki főgimnáziumának gyűjteményei (569).....	311
192. Az ág. ev. iskola népkönyvtára (526).....	292	Kaposvár.	
Homokszentgyörgy.		208. A m. kir. áll. főgimn. és Somogy vármegye egyesített könyvtára és a főgimnázium gyűjteményei (573).....	313
193. Népiszkolai könyvtár (527)	—	Karácsond.	
Homolles.		209. Népiszkolai könyvtár (575)	315
194. Ifjúsági és népkönyvtár (528)	293	Karásnébcs.	
Homonna.		210. A gör. kel. egyházmegyeyel papnevelő-int. könyvtára (576).....	316
195. A m. kir. állami felső kerek. iskola gyűjteményei (530).....	—	Karatnavolál.	
Igló.		211. Községi iskolai könyvtár (577).....	—
196. Az államilag segélyezett ágostai ev. főgimnázium gyűjteményei (537).....	296	Karaszag.	
197. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei (540).....	298	212. Az ev. ref. gimnázium gyűjteményei (578)....	—
Ilyefalva.		Kassa.	
198. Ifjúsági és népkönyvtár (544)	300	213. A kir. kath. tanítóképző-gyűjteményei (584)....	322
Istvánvölgy.		214. A m. kir. áll. felső kerek. iskola könyvtára (585)	—
199. Ifjúsági könyvtár (548) 302	302	215. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjteményei (586)....	323
Jarkovász.		216. A m. kir. gazdasági tanintézet gyűjteményei (587)	—
200. Iskolai könyvtár (552) 304	304	217. A m. kir. jogakadémia könyvtára (588).....	324
Jászapáti.		218. A premontrei kath. főgimnázium gyűjt. (592) 326	326
201. Ifjúsági könyvtár (553) —	—	219. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (594) 327	327
Jászberény.		220. A rom. kath. tanítóképző gyűjtem. (595)..	328
202. A m. kir. állami főgimn. gyűjteményei (555)....	305	Kecskemét.	
Jászladány.		221. Az ágasegyháza-pusztai népiszkola ifjúsági és népkönyvtára (598).....	329
203. Népiszkolai könyvtár (561)	308	222. Az államilag segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (599)....	—
Józseffalva.			
204. Iskolai és népkönyvtár (564)	309		
Kálnok.			
205. Községi és ifjúsági könyvtár (566).....	310		

Kecskemét. (Folytatás.)	Lap
223. Az alsó-szentkirály-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (600).....	330
224. A ballószög-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (601).....	—
225. A borbás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (602).....	—
226. Az ev. ref. főiskola és jogakadémia könyvtára (603).....	331
227. A felsőpár-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (604).....	332
228. A felső-csödör-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (605).....	—
229. A felső-pusztaszert-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (606).....	333
230. A gátér-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (607).....	—
231. A halecz-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (609).....	—
232. A helvetia-telepi népiskola ifjúsági és népkönyvtára (610).....	334
233. A katona-telep-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (614).....	335
234. A kegyesrendi kath. főgimnázium gyűjt. (615)	—
235. A kislát-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (619).....	337
236. A lakitelek-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (620).....	—
237. A m. kir. állami főreáliskola gyűjt. (621).....	—
238. A monostor-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (622).....	338
239. A szarkás-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (623).....	339
240. A talfája-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (625).....	—
241. Az urrét-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (626).....	—
242. A városföld-pusztai népiskola ifjúsági és népkönyvtára (627).....	340

Késmárk.	Lap
243. Az ág. h. ev. kerületi liczeum gyűjt. (633).....	342
244. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (634).....	343
Keszthely.	
245. A m. kir. gazdasági tanintézet gyűjt. ((638)	347
246. A prémontrei kanonokrend kath. főgimnáziumának gyűjt. (639)	—
Kevermes.	
247. Az állami elemi iskola ifjúsági könyvtára (640)	348
Kézdivásárhely.	
248. A minorita-rend r. kath. főgimnáziumának gyűjt. (643).....	349
Kide.	
249. Ifjúsági és népkönyvtár (645).....	350
Kiadiszsnód.	
250. Tanítói könyvtár (646)	351
Kisjécsa.	
251. Iskolai népkönyvtár (648).....	—
Kiskér.	
252. Népkönyvtár (650).....	352
Kisköre.	
253. Népiskolai könyvtár (651).....	—
Kiskundorozsma.	
254. Tanítói, nép- és ifjúsági könyvtár (655).....	353
Kiskunfélegyháza.	
255. A m. kir. állami tanítóképző gyűjt. (657).....	354
256. A városi r. kath. főgimnázium gyűjt. (658)	355
Kiskunhalas.	
257. Az ev. ref. főgimnázium gyűjt. (659).....	356
258. Ifjúsági könyvtár (661)	358
Kisösz.	
259. Iskolai könyvtár (666)	360

(Iskolai gyűjtemények.)

Kiszeben.	Lap	Kőszeg.	Lap
260. A kegyes-tanítórend kath. al gimnáziumának gyűjteményei (670)....	361	278. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának gyűjteményei (719)....	395
Kisújszállás.			
261. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűj- teményei (671).....	362	Krássna.	
Koloss.			
262. Ifjúsági könyvtár (676)	364	279. Népkönyvtárak (723)..	397
Kolozsvár.			
263. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (680)....	373	Kunágota.	
264. Az ev. ref. teológiai intézet könyvtára (681)	374	280. Az állami népiskola könyvtára (725).....	—
265. A Ferencz József-tud- egyetem gyűjtem. (682)	375	Kunhegyes.	
266. A gazdasági tanintézet könyvtára (683).....	377	281. Ev. ref. ismétlő-iskolai könyvtár (726).....	398
267. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (685)....	378	Kunszentmárton.	
268. A kereskedelmi akad. könyvtára (686).....	379	282. Községi tanítói és nép- könyvtár (730).....	399
269. A m. kir. áll. felsőbb leányiskola könyvtára (688).....	—	Kunszentmiklós.	
270. A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola könyvtára (689).....	380	283. Az ev. ref. al gimnázium gyűjteményei (732)....	—
271. A m. kir. áll. tanító- képző-intézet könyv- tára (690).....	—	Lécsfalva.	
272. A m. kir. állami tanító- nőképző-intézet gyűjte- ményei (691).....	—	284. Iskolai könyvtár (737)	402
273. A siketnémák államilag segélyezett orsz. intéze- tének gyűjtem. (693)..	381	Léva.	
274. Az unitárius főiskola gyűjteményei (695)....	382	285. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (745)....	404
Komárom.			
275. A Szent-Benedek-rend kath. gimnáziumának gyűjteményei (701)....	386	286. A m. kir. állami tanító- képző-intézet gyűjtem. (746).....	405
Kömlő.			
276. A r. kath. népiskola könyvtára (707).....	390	Lippa.	
Kőrmöcsbánya.			
277. A m. kir. áll. főreál- iskola gyűjtem. (710)..	391	287. Ifjúsági és népkönyv- tár (749).....	407
Kőszeg.			
288. A m. kir. állami felső keresk. iskola gyűjte- ményei (750)..... —			
Lőcse.			
289. A kir. kath. főgimn. gyűjteményei (755).... 409			
290. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjt. (756) 411			
291. A m. kir. állami főreál- iskola gyűjtem. (757)— —			
Losonc.			
292. A m. kir. állami főgimn. gyűjteményei (758).... 412			
293. A m. kir. állami tanító- képző-intézet gyűjte- ményei (759)..... 413			
Lovrin.			
294. Iskolai könyvtár (763).. 415			

Lugos.	Lap	Maskova.	Lap
295. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (765)....	416	313. Iskolai és népkönyvtár (802)	436
Magyaróvár.		Mátraballa.	
296. A kegyes-tanítórend kath. gimnáziumának gyűjteményei (769)....	417	314. Iskolai és népkönyvtár (804)	—
297. A m. kir. gazdasági akadémia gyűjteményei (770)	419	Medgyes.	
Magyarpécska.		315. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei (805)....	—
298. Ifjúsági és népkönyvtár (773)	422	Mesőtúr.	
Maklár.		316. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (814)....	440
299. Iskolai könyvtár (776)	423	317. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjt. (818)	442
Makó.		Mezővár.	
300. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (779)....	424	318. Iskolai könyvtár (820)..	443
301. Papháti k. tanyai népkönyvtár (780)	425	Miskolc.	
Mákó.		319. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (829)....	447
302. Az állami iskola ifjúsági könyvtára (781).....	—	320. A kir. kath. gimnázium gyűjteményei (830)....	448
Maksa.		321. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (831).....	—
303. Nép- és ifjúsági könyvtár (782)	—	322. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának gyűjteményei (834).....	449
Máramarosziget.		Modor.	
304. Az ev. ref. főiskola könyvtára (784).....	426	323. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei (836).....	451
305. A kegyes-tanítórend r. kath. algimnáziumának gyűjteményei (786)	427	Mór.	
306. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjt. (787)	428	324. Nép-, iskolai és tanítói könyvtár (844).....	453
307. A m. kir. állami tanítóképző-intézet könyvtára (788).....	—	Munkács.	
Márkas.		325. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (847)....	454
308. Népiskolai könyvtár (792)	430	Nagyág.	
Marosludas.		326. Tanítói könyvtár (855)	458
309. Tanítói-, nép- és ifjúsági könyvtár (794).....	431	Nagybánya.	
Marosszentmihály.		327. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (858)....	459
310. Népkönyvtár (795)....	432	Nagybecskerek.	
Marosvásárhely.		328. A községi főgimnázium gyűjteményei (865)....	463
311. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (797)....	—	329. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (866).....	464
312. A román. kath. főgimn. gyűjteményei (800)....	434		

(Iskolai gyűjtemények.)

Nagydiasszód.	Lap	Nagyszombat.	Lap
330. Az ág. ev. felső népiskola tanítói és általános könyvtára (874)..	467	345. Az ág. ev. tanítóképző-intézet gyűjtem. (922)..	487
Nagyenyed.		346. A báró Bruckenenthal múzeum (923)	488
331. A Bethlen-kollégium gyűjteményei (875)....	—	347. A gör. kel. román főegyházmegye szemlértalmának gyűjteményei (927).....	493
Nagyiván.		348. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (928)....	—
332. Iskolai és népkönyvtár (883)	471	Nagyszombat.	
Nagykanizsa.		349. A kath. főgimnázium gyűjteményei (937)....	498
333. A felső kereskedelmi iskola könyvtára (886)	472	350. Az Orsolya-szűzek tanítóképző-intézetének gyűjteményei (939)....	500
334. A községi kath. főgimn. gyűjteményei (889)....	473	Nagytálya.	
Nagykaroly.		351. A r. kath. iskola könyvtára (941).....	501
335. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (893)....	475	Nagyteremia.	
Nagykikinda.		352. Tanítói ifjúsági és népkönyvtár (944).....	—
336. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (897)....	477	Nagy-Várad.	
337. Szorb iskolai könyvtár (898)	—	353. A felső kerek. iskola gyűjteményei (947)....	504.
Nagykörös.		354. A kir. kath. jogakadémia könyvtára (950).....	505
338. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (900)....	478	355. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjteményei (952)....	506
339. A nagykörösli és dunamelléki ev. ref. tanítóképző-intézet gyűjteményei (902).....	480	356. A prémontrelek kath. főgimnáziumának gyűjteményei (954).....	507
Nagykürtü.		Nagyserind.	
340. Községi iskolai és népkönyvtár (906).....	482	357. Iskolai könyvtár (958)	509
Nagyperkátá.		Nassód.	
341. Nép- és ifjúsági könyvtár	483	358. Az alapítványi főgimn. gyűjteményei (961)....	511
Nagyróde.		Nyárádszereda.	
342. A r. k. iskola könyvtára (914)	484	359. Állami iskolai könyvtár (971)	514
Nagyrócsce.		Nyiregyháza.	
343. A m. kir. áll. polgári és felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (915)....	—	360. Az áll. segélyezett ág. evang. főgimnázium gyűjteményei (977)....	516
Nagyszalonta.		Nyitra.	
344. A községi gimnázium gyűjteményei (920)....	486	361. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (989)....	522

(Iskolai gyűjtemények.)

Nyitra. (Folytatás.)	Lap	Pécs. (Folytatás.)	Lap
362. A püspöki nagyobb papnevelő-intézet könyvtára (992).....	524	380. A püspöki jogliceum könyvtára (1048).....	549
363. A róm. kath. felsőbb leányiskola gyűjtem. (993).....	525	381. A püspöki tanítóképző-intézet gyűjt. (1050)...	550
Obessenyő.		382. A r. kath. tanítónő-képző-intézet gyűjteményei (1051).....	551
364. Iskolai könyvtár (997) ..	526	Pelsőcs.	
Ódvas.		383. Az ev. ref. egyház iskolai és népkönyvtára (1054)	554
365. Ifjúsági könyvtár (999)	527	Perjámos.	
Ofenizsca.		384. Róm. kath. iskolai könyvtár (1056).....	555
366. Ifjúsági könyvtár (1001)	528	Perlass.	
Ókócska.		385. Népiskolai könyvtár (1058)	—
367. Iskolai könyvtár (1003)	—	Pésszak.	
Oláhtoplicsa.		386. Községi iskolai könyvtár (1059)	556
368. Ifjúsági könyvtár (1006)	529	Petrozsény.	
Ópaulia.		387. Az áll. segélyezett közs. al gimnázium gyűjteményei (1061).....	—
369. Nép- és ifjúsági könyvtár (1009).....	530	Piskitelep.	
Ottlaka.		388. Állami iskolai könyvtár (1065)	558
370. Róm. kath. iskolai könyvtár (1018).....	533	Podolin.	
Pancsova.		389. A kegyes - tanítórind kath. al gimnáziumának gyűjteményei ((1066)..	—
371. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (1025)...	535	Poroszló.	
372. A m. kir. állami főgimn. gyűjteményei (1026)...	536	390. Ev. ref. iskolai könyvtár (1069)	561
Pápa.		Pozsony.	
373. Az ev. ref. főiskola gyűjteményei (1030).....	539	391. Az ág. ev. egyházközség liceumának gyűjteményei (1070).....	—
374. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei (1035).....	542	392. A felső kereskedelmi iskola gyűjt. (1071)....	563
375. A Szent-Benedek-rend gimnáziumának gyűjteményei (1037).....	543	393. A kir. jogakadémia könyvtára (1075).....	564
Papozs.		394. A kir. kath. főgimn. gyűjteményei (1076)...	565
376. Iskolai könyvtár (1039)	545	395. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjt. (1077)	566
Pécs.		396. A m. kir. állami főreáliskola gyűjt. (1078)....	567
377. A ciszterci-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (1042).....	—		
378. A m. kir. állami főreáliskola gyűjt. (1044)....	547		
379. A Pongos-féle felső kereskedelmi iskola könyvtára (1047).....	549		

Pozsony. (Folytatás.)	Lap	Sáromberke.	Lap
397. A m. kir. állami tanító- nőképző-intézet gyűjte- ményei (1079).....	568	411. Ifjúsági és népkönyvtár (1127)	593
398. A Szent-Orsolya-rendi apácák r. kath. tanító- nőképzőjének gyűjte- ményei (1086).....	571	Sárospatak.	
Pozsony-szentgyörgy.		412. Az ev. ref. főiskola gyűj- teményei (1128).....	—
399. A kegyes - tanítórend kath. gimnáziumának könyvtára (1091).....	576	413. A m. kir. állami tanító- képző-intézet gyűjte- ményei (1129).....	595
Privigye.		Sátoraljaújhely.	
400. A kegyes - tanítórend kath. gimnáziumának gyűjteményei (1093)...	—	414. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (1133)...	596
Pusztakalán.		Segesvár.	
401. Az állami iskola nép- könyvtára (1097).....	578	415. Az ág. ev. főgimnázium könyvtára (1135).....	598
Rákospalota.		Sellenberk.	
402. A Wágner-féle nyilv. főgimnázium gyűjte- ményei (1100).....	581	416. Népkönyvtár (1139) ...	599
Remeteszeg.		Selmeczbánya.	
403. Az állami iskola könyv- tára (1102).....	—	417. Az ág. hitv. ev. liczeumi főgimnázium gyűj- teményei (1141).....	600
Rétfalu.		418. A kir. kath. nagygimn. gyűjteményei (1144)...	602
404. Állami iskolai könyvtár (1104)	—	419. A m. kir. bányászati és erdészeti akadémia gyűj- teményei (1145).....	—
Rimaszombat.		Sepsiszentgyörgy.	
405. Az egyesült proteetáns főgimnázium gyűjte- ményei (1107).....	582	420. Az áll. segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollé- gium gyűjteményei (1151)	605
Rinyaujak.		421. A m. kir. állami tanító- képző könyvtára (1153)...	606
406. Ev. ref. iskolai könyv- tár (1111).....	586	Sepsiszentkirály.	
Rossnyó.		422. Az állami iskola könyv- tára (1155).....	611
407. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei (1113)...	587	Soponya.	
408. A prémonstrelek kath. főgimnáziumának gyűj- teményei (1115)	588	423. Népkönyvtár (1165) ...	614
409. A püspöki papnevelő- intézet könyvtára (1117)	590	Sopron.	
Sándorháza.		424. Az ág. h. ev. egyházke- rület liczeumának gyűj- teményei (1167).....	—
410. A községi iskola könyv- tára (1124).....	592	425. Az ág. hitv. ev. tanító- képző gyűjteményei (1168)	616
		426. A Láhne-féle nyilv. fő- gimnázium könyvtára (1173)	617
		427. A m. kir. állami főreál- iskola gyűjt. (1174)....	618

(Iskolai gyűjtemények.)

Sopron. (Folytatás.)	Lap	Szécsány.	Lap
428. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (1175)...	619	445. A községi népiskola ifjúsági és népkönyvtára (1227)	647
429. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjtem. (1176)	—	Szeged.	
430. A Szent-Benedek-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (1181)...	622	446. A kegyes - tanítórind városi főgimnáziumának gyűjteményei (1234) 649	
Sümege.		447. A m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola gyűjteményei (1237).....	652
431. A m. kir. állami reáliskola gyűjt. (1186)....	624	448. A m. kir. állami felsőbb leányiskola gyűjteményei (1238).....	—
Szabadka.		449. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjt. (1239)....	653
432. A községi főgimnázium gyűjteményei (1190)....	628	Szegvár.	
433. A m. kir. áll. tanítónőképző-intézet könyvtára (1191).....	629	450. A m. kir. áll főgimn. gyűjteményei (1244)...	658
Szakolca.		Székelykereasztrár.	
434. A kir. kath. algimn. gyűjteményei (1196)...	631	451. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei (1250).....	662
Szamosújvár.		452. Az unitárius gimnázium gyűjteményei (1251)....	663
435. A gör. kath. tanítóképző-intézet gyűjt. (1199)...	632	Székeljudvarhely.	
436. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (1200)...	634	453. Az ev. ref. kollégium gyűjteményei (1252)....	665
Szarvas.		454. A m. kir. állami felső leányiskola gyűjtem. (1253)	666
437. Az ág. ev. főgimnázium gyűjteményei (1205)....	635	455. A m. kir. állami főreáliskola gyűjt. (1254)....	667
Szászrégen.		456. A r. kath. főgimnázium gyűjteményei (1255)...	668
438. Az ág. ev. algimnázium gyűjteményei (1209)...	637	Székesfehérvár.	
Szászsebes.		457. A ciszterci-rend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (1256).....	669
439. Az ág. ev. algimnázium könyvtára (1211).....	639	458. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjteményei (1260)	671
Szászváros.		Szentés.	
440. Az áll. segélyezett ev. ref. Kün-kollégium könyvtára (1214).....	—	459. A m. kir. állami főgimn. gyűjteményei (1272)...	676
Szatmár.		Szentgerice.	
441. Az ev. ref. felsőbb leányiskola gyűjt. (1217)....	641	460. Népkönyvtár (1274) ...	677
442. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (1218)....	—	Szentgotthárd.	
443. A kir. kath. főgimn. gyűjteményei (1219)...	642	461. A m. kir. állami gimn. gyűjteményei (1276)...	678
444. A kir. kath. tanítóképző-intézet gyűjteményei (1220)	643		

	Lap	Temesvár.	Lap
Szentpéter.		478. A kegyes-tanítórend	
462. Ev. iskolai könyvtár		kath. főgimnáziumának	
(1278)	679	könyvtára (1340).....	707
Szepeshely.		479. A m. kir. állami felső	
463. A püspöki papnevelő-		leányiskola gyűjt. (1343)	708
intézet könyvtára (1280)	680	480. A m. kir. áll. főgimn.	
Szerbkeresztur.		gyűjteményei (1344)...	—
464. Szerb iskolai könyvtár		481. A m. kir. állami főreál-	
(1285)	681	iskola gyűjt. (1345)....	709
Szilágygyálya.		482. A siketnémák államilag	
465. Ifjúsági és népkönyvtár		segélyezett intézetének	
(1289).....	683	gyűjteményei (1346)....	710
Szilágyssomlyó.		483. A temesvár-gyárvarósi	
466. Az állami iskola nép-		nép- és ifjúsági könyvtár	
könyvtára (1290).....	—	(1348)	711
467. A m. kir. állami felső		484. A temesvár-józsefvárosi	
leányiskola gyűjtemé-		tanítónőképző-intézet	
nyei (1292)	684	gyűjteményei (1352)...	713
468. A minoriták r. kath.		485. A városi felső keres-	
püspöki alginmáziumá-		kedelmi iskola gyűjte-	
nak gyűjt. (1294).....	—	ményei (1354).....	714
Szolnok.		Tissapolgár.	
469. A m. kir. áll. főgimn.		486. Józsefházai iskolai nép-	
gyűjteményei (1300)...	687	könyvtár (1361).....	719
Szombathely.		Töketerebes.	
470. Az áll. segélyezett közs.		487. Ifjúsági könyvtár (1363)	720
felső kereskedelmi iskola		Topilla.	
gyűjteményei (1304)...	689	488. Iskolai és népkönyvtár	
471. A prémontrei kir. kath.		(1364)	—
főgimnázium gyűjte-		Torda.	
ményei (1306).....	690	489. Az unitárius gimnázium	
472. A püspöki papnevelő-		könyvtára (1367).....	721
intézet könyvtára (1308)	691	Tordatúr.	
Szörög.		490. Iskolai könyvtár (1369)	—
473. Iskolai könyvtár (1313)	694	Torockószentgyörgy.	
Tabajd.		491. Ifjúsági könyvtár (1372)	722
474. Iskolai és népkönyvtár		Torontálzascsány.	
(1322)	697	492. Ifjúsági könyvtár (1377)	724
Tarnaszentmiklós.		Torontálvásárhely.	
475. Róm. kath. népkönyv-		493. Népkönyvtár	
tár (1325).....	698	(1378)	—
Tarnasodány.		Trencsén.	
476. Iskolai és népkönyvtár		494. A kir. kath. főgimn.	
(1327)	—	gyűjteményei (1333)...	726
Tata.		495. A m. kir. állami felsőbb	
477. A kegyes- tanítórend		leányiskola gyűjt. (1384)	727
kath. gimnáziumának		Trstená.	
gyűjteményei (1330)...	699	496. A kir. kath. gimnázium	
		gyűjteményei (1388)...	729

(Iskolai gyűjtemények.)

Ujgyháza.	Lap	Városhodász.	Lap
497. Népkönyvtár (1398)....	734	514. Iskolai könyvtár (1438)	763
Ujhely.		Versecz.	
498. Iskolai könyvtár (1399) —		515. A m. kir. áll. főreáliskola gyűjtem. (1450)	756
Ujlőrincfalva.		Veszprém.	
499. Róm. kath. iskolai és népkönyvtár (1401)....	735	516. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (1455)...	759
Ujverbás.		517. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (1456).....	760
500. Az áll. segélyezett közs. algimnázium gyűjteményei (1403).....	736	518. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (1457)	—
Ujvidék.		Visonta.	
501. A gör. kel. szerb főgimnázium könyvtára (1405).....	737	519. A róm. kath. iskola népkönyvtára (1464).....	763
502. A kir. kath. magyar főgimnázium gyűjtem. (1406).....	—	Viszákna.	
503. A szerb felsőbb leányiskola gyűjt. (1407)....	738	520. Állami iskolai könyvtár (1465).....	—
Ungvár.		Zajkány.	
504. A gör. kath. tanítóképző-intézet gyűjt. (1408)....	739	521. Állami iskolai könyvtár (1470).....	765
505. A kir. kath. főgimn. gyűjteményei (1409)....	740	Zalaegerszeg.	
506. A m. kir. állami reáliskola gyűjtem. (1410)	741	522. A m. kir. állami felső kereskedelmi iskola könyvtára (1473).....	766
507. A püspöki papnevelő-intézet könyvtára (1413)	742	523. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (1474)....	—
Vász.		Zenta.	
508. A kegyes-tanítórend kath. főgimnáziumának gyűjteményei (1420)....	745	524. A községi főgimnázium gyűjteményei (1480)....	769
509. A siketnémák kir. orsz. intézetének gyűjtem. (1422).....	746	Zetelaka.	
Vadász.		525. Iskolai és népkönyvtár (1482).....	770
510. Ev. ref. iskolai könyvtár (1424).....	748	Zilah.	
Vágújhely.		526. Állami iskolai népkönyvtár (1483).....	771
511. Az áll. segélyezett izr. alreáliskola gyűjteményei (1428).....	749	527. Az áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (1484).....	—
Vajdahunyad.		Zníóváralja.	
512. Ifjúsági és népkönyvtár (1431).....	750	528. A m. kir. állami tanítóképző-intézet gyűjteményei (1488).....	773
Vámosgyörk.		Zombor.	
513. Iskolai és népkönyvtár (1434).....	751	529. A m. kir. áll. főgimn. gyűjteményei (1493)....	776
		530. A városi felső kereskedelmi iskola gyűjtem. (1494).....	777

(Egyházi gyűjtemények.)

Alsóbeányó.	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
531. Népkönyvtár (17).....	6	12. A Szent-Ferencz-rend kolostorának gyűjteményei (193).....	121
Berzevicze.		13. A szerviták társházának könyvtára (194).....	—
532. Az áll. iskola és ifj. egyesület könyvtára (1504)....	782	Csernekhegy.	
		14. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára (303).....	182
C) Egyházi gyűjtemények.		Csíksomló.	
Alvincz.		15. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (309).....	185
1. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (20).....	11	Czorna.	
Andocs.		16. A prémontrei kanonok-rend prépostságának könyvtára (321).....	189
2. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (31).....	—	Debrecsen.	
Arad.		17. A kegyesrendiek társházának könyvtára (338)	199
3. A minorita rendház könyvtára (42).....	17	Dunaföldvár.	
Átány.		18. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (365).....	213
4. Népkönyvtár (49).....	21	Eger.	
Bakonybél.		19. Az érseki liceum gyűjteményei (370).....	215
5. A pannonhalmi Szent-Benedek-rend apátságának könyvtára (60) ...	25	20. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (375).....	219
Balászfalva.		Eperjes.	
6. A gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érsekség könyvtára (66)	28	21. A gör. kath. püspökség könyvtára (381).....	223
Beczkó.		22. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (387).....	226
7. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (80).....	33	Esztergom	
Besznyő.		23. A főegyhásmegyei könyvtár és múzeum (403)..	236
8. A kapuczinusok kolostorának könyvtára (104)	48	24. Simor János bíboros hercegprímás-féle érseki gyűjtemények (405)	238
Besztercebánya.		25. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (406).....	339
9. A székesegyházi káptalan könyvtára (113) ...	54	Fogarass.	
Boldogasszony.		26. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (435).....	254
10. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (126).....	60		
Budapest.			
11. A kegyesrendiek társházának könyvtárai (189).....	110		

Fülek.	Lap
27. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (442)	256
Galgócs.	
28. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (444)	—
Garamszentkereszt.	
29. A besztercebányai püspökség könyvtára (447)	257
Gyöngyös.	
30. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (475)	267
Győr.	
31. A karmeliták rendházának könyvtára (483) ..	270
Gyulafehérvár.	
32. Az erdélyi egyházmegye Batthyány-könyvtára és gyűjteményei (497)	279
Hajdusoboszló.	
33. Az ev. ref. egyház Tury-könyvtára (505)	284
Ibrány.	
34. Ev. ref. népkönyvtár (534)	295
Imreg.	
35. A minorita kolostor könyvtára (545)	300
Jászó.	
36. A jászóvári prémontrei kanonok-rend központi gyűjteményei (562)	308
Kalocsa.	
37. A főszékesegyházi könyvtár (568)	311
Kassa.	
38. Püspöki könyvtár (593)	327
Keskomét.	
39. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (616)	336
40. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (624)	339

Kismarton.	Lap
41. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (665)	359
Kisszeben.	
42. A kegyes - tanítórend házi könyvtára (669) ..	361
Kolozsvár.	
43. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (694)	382
Körmöcsbánya.	
44. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (713)	393
Lelesz.	
45. A jászóvári prémontrei kanonok-rend konventjének könyvtára (740)	403
Léva.	
46. A kegyes - tanítórend házi könyvtára (744) ..	404
Lőcsé.	
47. Az ág. h. evang. egyház könyvtára (754)	409
Lovasberény.	
48. Ev. ref. népkönyvtár (761)	414
Lugos.	
49. A gör. kath. egyházmegye gyűjteményei (764)	415
Magyaróvár.	
50. A kegyes - tanítórend házi könyvtára (768)...	417
Máriapócs.	
51. A Szent-Bazil-rend monostorának könyvtára (791)	430
Miskolc.	
52. Az ágost. hitv. evang. egyház nyilvános köz-könyvtára (826).....	445
Mohács.	
53. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (841)	453

(Egyházi gyűjtemények.)

Mór.	Lap	Nagyvárad.	Lap
54. A kapuczinus-rend kolostorának könyvtára (843)	453	68. A latin szertart püspöki könyvtár (951).....	505
Nagybánya.		Nemesmagasi.	
55. A minorita-rendház könyvtára (859).....	460	69. Népkönyvtár (964)....	512
Nagybecskerek.		Nemesvid.	
56. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (864)...	463	70. Róm. kath. népkönyvtár (965).....	—
Nagyenyed.		Németujvár.	
57. A minorita-rendház könyvtára (878).....	470	71. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (969)	514
Nagyigmánd.		Nyírbátor.	
58. Községi népkönyvtár (881)	471	72. A minorita-rendház könyvtára (975).....	516
Nagykálló.		Nyitra.	
59. Ev. ref. nép- és ifjúsági könyvtár (884) ...	472	73. Az egyházmegyei könyvtár (984).....	520
Nagykanizsa.		74. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (988)...	522
60. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (888)...	473	Okolcsónó.	
61. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (890)	474	75. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1005)	529
Nagykároly.		Pannonhalma.	
62. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (892) ...	—	76. A Szent-Benedek-rend központi gyűjteményei (1028)	537
Nagykunmadaras.		Pápa.	
63. Ev. ref. egyházi népkönyvtár (905).....	481	77. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1038)	544
Nagyperkátá.		Páva.	
64. Katholikus könyvtár (910)	483	78. Proteatáns egyházi népkönyvtár (1041).....	545
Nagyszében.		Pécs.	
65. A Magyarországi erdélyi részeken levő ág. hitv. ev. országos egyház könyvtára (929).....	495	79. A püspöki gyűjtemények (1049)	550
Nagyszécsény.		Pozsony.	
66. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (936)	497	80. A pozsonyi prépostság könyvtára (1081).....	570
Nagyszombat.		81. A pozsonyi társas káptalan könyvtára (1082)	—
67. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (940)	500	82. A Szent-Ferencz-rend tartományi könyvtára (1084)	571

(Egyházi gyűjtemények.)

Pozsony-szentgyörgy.	Lap	Szamosujvár.	Lap
83. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1090)..	576	97. Az örmény kath. egyház könyvtára (1201).....	634
Pruzska.		98. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1202)	—
84. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1094)	577	Szászsebes.	
Püski.		99. Az ég. ev. egyházkerület könyvtára (1212).....	639
85. Katholikus népkönyvtár (1095)	578	Szatmár.	
Püspökladány.		100. A püspöki és egyház-megyei könyvtár (1222)	645
86. Az ov. ref. egyház népkönyvtára (1096).....	—	Szeged.	
Récsé.		101. A minorita-rendház könyvtára (1240).....	654
87. Népkönyvtár (1101)...	580	102. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1242)	657
Rosnyó.		Székesfehérvár.	
88. A püspöki könyvtár (1116)	589	103. Püspöki könyvtár (1261)	671
Sárbogárd.		104. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1262)	672
89. A ref. egyház könyvtára (1126)	593	Szend.	
Sárvár.		105. Katholikus népkönyvtár (1265)	673
90. Ev. gyülekezeti könyvtár (1131).....	596	Szentgotthárd.	
Sátoraljaújhely.		106. A cisztercita-rendház könyvtára (1275).....	678
91. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1132)..	—	Szilágysomlyó.	
Selmecsbánya.		107. A minorita-rendház könyvtára (1293).....	684
92. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1143)..	601	Szolnok.	
Simonyi.		108. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1301)	688
93. Népkönyvtár (1161)...	613	Szombathely.	
Sopron.		109. Püspöki könyvtár (1307)	691
94. A Szent-Orsolyarendiek népkönyvtára (1182)...	623	Sztropkó.	
Szabadka.		110. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1318)	695
95. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1193)	630	Tata.	
Szabolcsa.		111. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1329)..	699
96. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1198)	632		

Temesvár.	Lap	Alberti-Irsa.	Lap
112. A gör. kel. szerb egyház- megyel könyvtár (1337)	706	3. Népkönyvtár (15).....	5
113. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1339)...	—	Alsókubin.	
Tibany.		4. Az árvavármegyeyel Csap- lovits-könyvtár (23)...	7
114. A pannonhalmi Szent- Benedek-rend tihanyi apátságának könyvtára (1358)	716	Apátfalva.	
Tornallya.		5. Községi népkönyvtár (32)	11
115. A gömörli ev. ref. egy- házmegye könyvtára (1370)	722	Aranyosmarót.	
Trencsén.		6. Bars vármegye múzeuma (44)	18
116. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1382)...	726	Balatongyörök.	
Ungvár.		8. Népkönyvtár (63).....	26
117. A munkácsi gör. kath. püspökség könyvtára (1411)	742	Barátos.	
Vác.		9. Községi népkönyvtár (71)	30
118. A kegyes-tanítórend házi könyvtára (1419) ..	744	Bátor.	
119. A püspöki és egyház- megyel könyvtár (1421)	746	10. Népkönyvtár (76).....	32
Velenze.		Belényes.	
120. A vértessaljai ev. ref. egyházmegye könyvtára (1446)	755	11. Népkönyvtár (97).....	45
Veszprém.		Berettyószentmárton.	
121. A Szent-Ferencz-rend kolostorának könyvtára (1459)	761	12. Községi népkönyvtár (102)	47
Zalaapáti.		Besztercebánya.	
122. A pannonhalmi Szent- Benedek-rend zalavári apátságának könyvtára (1471)	765	13. Városi múzeum (114) ..	54
Zircs.		Bicske.	
123. A orszéteri apátság könyvtára (1487).....	773	14. Községi népkönyvtár (116)	56
D) Hatósági és intézeti gyűjtemények.		Bihardiószeg.	
Ada.		15. Községi népkönyvtár (118)	57
1. Magyar népkönyvtár (6)	2	Biri.	
Ajak.		16. Községi népkönyvtár (123)	59
2. Községi népkönyvtár (12)	4	Bodola.	
		17. Népkönyvtár (126)....	—
		Brassó.	
		18. A brassói kereskedelmi és iparkamara könyv- tára (137).....	65
		19. Népkönyvtár (143)....	69
		20. A városi levéltár könyv- tára (145).....	70

(Haltisági és intézeti gyűjtemények.)

Budapest.	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
21. Budapest székes-főváros múzeumai (150).....	74	45. A műemlékek országos bizottságának könyvtára (189).....	119
22. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (151)	75	46. A nemzeti színház könyvtára (190).....	120
23. A budapesti kir. kereskedelmi és váltóörvény-szék könyvtára (166)...	109	47. Az országos közegészségi tanács könyvtára (191) —	
24. Budapest székes-főváros könyvtára (167).....	—	48. Az orsz. m. kir. kémiai intézet könyvtára (192) —	
25. A budapesti ügyvédi kamara könyvtára (168)	110	Buj.	
26. A kir. főügyészség könyvtára (170).....	111	49. Községi népkönyvtár (295)	179
27. A m. kir. állami nyomda könyvtára (171).....	—	Bükkszentkereszt.	
28. A m. kir. állami számvé- vőszék könyvtára (172)	112	50. Népkönyvtár (296)....	180
29. A m. kir. belügyminisz- térium könyvtára (173)	113	Csikszentmárton.	
30. A m. kir. földművelésügyi minisztérium könyvtára (174)	—	51. Községi népkönyvtár (311)	186
31. A m. kir. honvédelmi minisztérium könyvtára (175)	—	Debrecen.	
32. A m. kir. igazságügy- minisztérium könyvtára (176)	—	52. Községi népkönyvtár (360)	211
33. A m. kir. ítélőtábla könyvtára (177).....	114	Egerbocs.	
34. A m. kir. kereskedelmi minisztérium könyvtára (178)	—	53. Népkönyvtár (376)....	219
35. A m. kir. kincstári jog- ügyigazgatóság könyv- tára (179).....	115	Egerszalók.	
36. A m. kir. közigazgatási bíróság könyvtára (180)	—	54. Népkönyvtár (377)....	220
37. A m. kir. kúria könyv- tára (181).....	—	Erk.	
38. A m. kir. miniszter- elnökség könyvtára(182)	116	55. Községi népkönyvtár (391)	228
39. A m. kir. orsz. levéltár könyvtára (183).....	—	Ettalvasoltán.	
40. A m. kir. pénzügy- minisztérium könyvtára (184)	117	56. Népkönyvtár (407)....	240
41. A m. kir. posta- és táv- írdá-igazgatóság könyv- tára (185).....	—	Felnémet.	
42. A m. kir. szabadalmi hivatal könyvtára (186)	118	57. Községi népkönyvtár (416)	245
43. A m. kir. vallás- és köz- oktatásügyi miniszté- rium könyvtára (187)...	—	Felsőbánya.	
44. A magyar országgyű- lés képviselőházának könyvtára (188).....	119	58. Népkönyvtár (417)....	246
		Felsőőr.	
		59. Népkönyvtár (419)....	—
		Felsőözlva.	
		60. Népkönyvtár (422) ..	247
		Felsőszőlők.	
		61. Népkönyvtár (423)....	248
		Felsővisó.	
		62. Népkönyvtár (426)....	249
		Fiume.	
		63. Városi könyvtár és múzeum (432).....	252

	Lap		Lap
Franzfeld.		Iványi.	
64. Ifjúsági könyvtár (439).....	255	82. Községi népkönyvtár (549) ;.....	303
Fugyivásárhely.		Jánostalva.	
65. Népkönyvtár (441)....	—	83. Községi népkönyvtár (560)	—
Gégeny.		Jászberény.	
66. Községi népkönyvtár (451)	259	84. Városi jász-múzeum (556)	306
Görgényüvegcsűr.		85. Városi népkönyvtár (557)	—
67. Népkönyvtár (458)....	261	Kanyár.	
Gulács.		86. Községi népkönyvtár (572)	313
68. Népkönyvtár (460)....	262	Kassa.	
Gyergyóditró.		87. Kassai múzeum (581)..	318
69. Népkönyvtár (463)....	263	Kecskemét.	
Gyergyótekerőpatak.		88. Városi könyvtár és múzeum (628).....	340
70. Népkönyvtár (467)....	264	Kék.	
Gyöngyöspata.		89. Községi népkönyvtár (629)	341
71. Községi népkönyvtár (476)	267	Kereastónyvisiget.	
Gyöngyöspáspöki.		90. Népkönyvtár (632)	342
72. Népkönyvtár (477)....	—	Késmárk.	
Győr.		91. Népkönyvtár (635)	344
73. Városi közkönyvtár (493)	276	Kiskunhalas.	
Halmos.		92. Községi könyvtár (663)	359
74. Községi népkönyvtár (508)	284	Kisujzöllás.	
Hasznos.		93. Az ipartestület könyv- tára (672)	363
75. Községi népkönyvtár (510)	285	Kolozsvár.	
Hatvan.		94. A kereskedelmi és ipar- kamara könyvtára (687)	379
76. Népkönyvtár (512)....	286	95. Népkönyvtár (692)....	381
Hevesaranyos.		Komárom.	
77. Népkönyvtár (516)....	287	96. Nyilvános népkönyvtár (700)	386
Hevesugra.		97. Vármegyei könyvt. (702)	387
78. Népkönyvtár (517)....	—	Kótaj.	
Hídvég.		98. Községi népkönyvtár (703)	388
79. Községi népkönyvtár (519)	288	Köbölkút.	
Hosszuperesztég.		99. Népkönyvtár (705)	389
80. Népkönyvtár (532)....	294		
Igazfalva.			
81. Népkönyvtár (536)....	296		

Kökös.	Lap	Nagybánya.	Lap
100. Közs. népkönyvtár (706)	389	121. Népkönyvtár (860)	460
Körmöcsbánya.		122. Városi múzeum (862)	461
101. Népkönyvtár (712)	393	Nagykároly.	
102. Városi múzeum (714)..	—	123. Szatmár várm. múze- uma (895)	476
Kőrösrév.		Nagyréde.	
103. Népkönyvtár (717)	394	124. Népkönyvtár (913)	484
Kősepajta.		Nagyszeben.	
104. Közs. népkönyvtár (721)	396	125. Népkönyvtár (931)	496
Léka.		126. A városi fegyvertár (935)	497
105. Népkönyvtár (738)	402	Nápkor.	
Liptószentmiklós.		127. Nép- és ifjúsági könyv- tár (960)	510
106. Népkönyvtár (752)	408	Nyirbátor.	
Losonc.		128. Közs. népkönyvtár (974)	515
107. Városi közkönyvt. (760)	414	Nyiregyháza.	
Magyarbánhegyes.		129. Szabolcsmegyei múzeum (982)	519
108. Közs. népkönyvtár (766)	416	130. Törvényhatósági köz- könyvtár (983)	520
Magyarremete.		Nyitra.	
109. Népkönyvtár (774)	422	131. Nyitramegye múzeuma (990)	523
Mészabánd.		Ósónv.	
110. Népkönyvtár (810)	439	132. Népkönyvtár (1017) ...	533
Mezőbergenye.		Pancsova.	
111. Népkönyvtár (811)	—	133. Népkönyvtár (1027) ..	537
Mezőtárkány.		Pap.	
112. Közs. népkönyvtár (813)	440	134. Községi népkönyvtár (1029)	539
Mezőtár.		Papolec.	
113. Városi népkönyvt. (819)	443	135. Népkönyvtár (1040) ...	545
Mezővár.		Pécs.	
114. Közs. népkönyvtár (821)	444	136. A kereskedelmi- és ipar- kamara könyvt. (1043). 547	
Mikófalva.		137. Városi múzeum (1052) .	553
115. Népkönyvtár (823)	—	Periak.	
Miriszló.		138. Népkönyvtár (1057) ...	555
116. Közs. népkönyvtár (825)	445	Petrozsény.	
Moha.		139. Népkönyvtár (1064) ...	557
117. Népkönyvtár (837)	451	Pozsony.	
Mohács.		140. A kereskedelmi- és ipar- kamara könyvt. (1074) 564	
118. Népkönyvtár (840)	452	141. Városi közkönyvtár (1088)	573
Muraszombat.		142. Városi múzeum (1089)..	574
119. Népkönyvtár (849)	456		
Nádasd.			
120. Népkönyvtár (853)	457		

Rétfalu.	Lap	Szegsárd.	Lap
143. Népkönyvtár (1105) ..	582	161. A tolnavármegyei múzeum (1245)	660
Rimassombat.		Székely.	
144. A gömörvármegyei múzeum és könyvtár (1109)	584	162. Községi népkönyvtár (1246)	661
Róssaszentmárton.		Székelykeresztúr.	
145. Népkönyvtár (1112) ...	587	163. Ifjúsági népkönyvtár (1249)	662
Segesvár.		Székesfehérvár.	
146. Városi múzeum (1138) ..	599	164. Városi közkönyvtár (1263)	672
Selmecsbánya.		Szenicz.	
147. Népkönyvtár (1147) ...	603	165. Népkönyvtár (1267) ...	673
148. Városi múzeum (1148)	604	Szentdomonkos.	
Sepsiszentgyörgy.		166. Népkönyvtár (1269) ...	674
149. Székely nemzeti múzeum (1153)	606	Szomor.	
Sirok.		167. Népkönyvtár (1312) ...	694
150. Népkönyvtár (1162) ...	613	Szőcsi.	
Sonkolyos.		168. Népkönyvtár (1318) ...	696
151. Községi népkönyvtár (1164)	—	Szurdokpüspöki.	
Sopron.		169. Községi népkönyvtár (1319)	—
152. A területi kereskedelmi és iparkamara könyvtára (1172)	617	Tahitótfalu.	
153. Sopron várnegye és Sopron sz. kir. város múzeuma (1179)	620	170. Népkönyvtár (1323) ...	697
Szabadka.		Tallós.	
154. Az ált. ipartestület könyvtára (1188)	626	171. Községi népkönyvtár (1324)	—
Szabolcsa.		Tarnassodány.	
155. Népkönyvtár (1197) ...	631	172. Népkönyvtár (1326) ...	698
Szapáryfalva.		Temesvár.	
156. Népkönyvtár (1204) ...	635	173. A kereskedelmi és iparkamara könyvt. (1342)	707
Szarvas.		174. Temesvár-erzsébetvárosi népkönyvtár (1347)	710
157. Népkönyvtár (1206) ...	637	175. Temesvár-gyárvárosi népkönyvtár (1349)	711
Szécsenfalva.		176. Városi könyvtár (1355)	714
158. Ifjúsági könyvt. (1228)	647	Tiszaigar.	
Szeged.		177. Népkönyvtár (1360) ...	719
159. Az ipartestület könyvtára (1233)	649	Tiszasszentmárton.	
160. Somogyi könyvtár és városi múzeum (1241) ..	654	178. Népkönyvtár (1362) ...	—
		Ujbánya.	
		179. Népkönyvtár (1397) ...	734

Ungvár.	Lap
180. Népkönyvtár (1412) ...	742
Vadász.	
181. Népkönyvtár (1425) ...	748
Vágzsered.	
182. Népkönyvtár (1427) ...	749
Városhodász.	
183. Népkönyvtár (1439) ...	753
Városlőd.	
184. Népkönyvtár (1440) ...	—
Vasvár.	
185. Községi népkönyvtár (1443)	754
Vedresábrány.	
186. Községi népkönyvtár (1444)	—
Versecs.	
187. Városi nyilvános könyv- tár (1451)	757
188. Városi múzeum (1452) ..	758
Veszprém.	
189. Vármegyei múzeum (1460)	761
Visk.	
190. Népkönyvtár (1463) ...	763
Zágon.	
191. Népkönyvtár (1468) ...	764
Zagyvaszentjakab.	
192. Községi népkönyvtár (1469)	765
Zalamihályfa.	
193. Népkönyvtár (1475) ...	767
Zalatna.	
194. Népkönyvtár (1476)....	768
Zaránk.	
195. Népkönyvtár (1477) ...	—
Zólyom.	
196. Népkönyvtár (1490)....	774
Zsolna.	
197. Népkönyvtár (1497) ...	779
Abrudbányá.	
198. Népkönyvtár (1498)....	780

Balászfalva.	Lap
199. Népkönyvtár (1500)....	781
Balmazújváros.	
200. Népkönyvtár (1501) ...	—
Békéscsaba.	
201. Népkönyvtár (1503) ...	—
Hajdudorog.	
202. Népkönyvtár (1505) ...	782
Kaposvár.	
203. Népkönyvtár (1506)....	—
Piskitelep.	
204. Népkönyvtár (1507)....	783

E) Társulati gyűjtemények.

Aba.	
1. Az olvasókör könyv- tára (1)	1
Abony.	
2. A kaszinó könyvtára (2) ...	—
3. A katolikus olvasó- egylet könyvtára (3) ..	—
4. A polgári kör könyv- tára (4)	2
Abonyfalva.	
5. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (5)	—
Ada.	
6. A magyar polgári keres- kedelmi olvasó-egylet könyvtára (7)	3
Adársztevel.	
7. Az olvasókör könyv- tára (9)	—
Agárd.	
8. Népkönyvtár (10)	4
Agostyán.	
9. Községi népkönyvt. (11)	—
Aknasugatag.	
10. Az olvasó-egylet könyv- tára (13)	—
Alsódetrehem.	
11. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (18).....	6

(Társulati gyűjtemények.)

	Lap		Lap
Alsógalla.		Balassagyarmat.	
12. A D. K. E. vándor- könyvtára (19)	6	30. A nógrádvármegyei ka- szinó-egyesület könyv- tára (61)	25
Alsójára.		31. Nógrád vármegye mű- zeuma (62)	—
13. Az olvasó-egylet könyv- tára (21)	7	Balászfalva.	
Alsóköröskény.		32. Az E. M. K. E. vidéki körének könyvtára (64)	27
14. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (22)	—	Balmazújváros.	
Alsókubin.		33. A polgári olvasókör könyvtára (67)	28
15. A F. M. K. E. népkönyv- tára (24)	9	Bánffyhunyad.	
Alsópalojta.		34. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (68)	29
16. A F. M. K. E. népkönyv- tára (26)	10	Bánkessi.	
Apátmarót.		35. A F. M. K. E. nép- könyvtára (69)	—
17. A F. M. K. E. népkönyv- tára (33)	12	Baranyasallye.	
Arad.		36. Az olvasókör könyv- tára (70)	—
18. Az aradi kereskedők körének könyvtára (35)	—	Bártfa.	
19. Az aradvidéki tanító- egylet könyvtára (36) ..	13	37. A kaszinó könyvt. (72)	30
20. A Kölcsey-egyesület gyűjteményei (39)	15	Bát.	
Aranyosmegyes.		38. A F. M. K. E. nép- könyvtára (74)	31
21. Ifjúsági-egyesületi könyv- tár (45)	19	Bátorkessi.	
Aranyosrákos.		39. A polgári olvasókör könyvtára (77)	32
22. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (46)	—	Battonya.	
Árkos.		40. A kaszinó-egyesület könyvtára (78)	33
23. Olvasóegylet és nép- könyvtár (47)	—	41. A polgári olvasó-egyesü- let könyvtára (79)	—
Bácsbresztovác.		Bede.	
24. Az első bácsbresztováci kaszinó könyvtára (51)	21	42. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (81)	34
Baja.		Békés.	
25. A kaszinó könyvt. (54).	23	43. A kaszinó könyvt. (84)	35
26. A kereskedelmi kaszinó- könyvtára (55)	—	44. A polgári kör könyv- tára (85)	—
27. A kereskedő ifjak egyle- tének könyvtára (56) ..	—	Békéscsaba.	
28. A róm. kath. legény- egylet könyvtára (58) ..	24	45. A békésvármegyei gaz- dasági egyesület könyv- tára (87)	37
Bakabánya.		46. Az iparos-ifjak művelő- dési egyletének könyv- tára (88)	—
29. A F. M. K. E. nép- könyvtára (59)	—		

(Társulati gyűjtemények.)

	Lap		Lap
Békéscsaba. (Folytatás.)		Bihardíószeg.	
47. Az iparos olvasókör könyvtára (89)	37	63. A kaszinó könyvtára (119)	57
48. A kaszinó-egylet könyvtára (90)	38	64. A 48-as népkör könyvtára (120)	58
49. A kereskedő ifjak egyesületének könyvtára (91)	—	Bikal.	
50. A múzeum-egyesület gyűjteményei (92)	—	65. A D. K. E. népkönyvtára (121)	—
Békésgyula.		Billéd.	
51. A békésvármegyei köznevelődési egyesület múzeuma (93)	41	66. A polgári kör könyvtára (122)	—
52. A kereskedők és kereskedő ifjak társulatának könyvtára (94)	43	Bonyhád.	
Békésszentandrás.		67. A polgári kaszinó könyvtára (130)	62
53. Az olvasó-egylet könyvtára (95)	—	Borgóbeszterce.	
Beodra.		68. Az E. M. K. E. népkönyvtára (132)	—
54. A népkönyvtár-egyesül. könyvtára (98)	45	Borosjenő.	
Beregassz.		69. A kaszinó-egyesület könyvtára (133)	63
55. A beregvármegyei magy. köznevelődési egyesület könyvtára (99)	—	Brassó.	
Berekereaszur.		70. Az E. M. K. E. könyvtára (138)	66
56. Az E. M. K. E. népkönyvtára (101)	47	71. A magyar kaszinó könyvtára (140)	67
Berettyóújfal.		Brekinaska.	
57. A kaszinó könyvtára (103)	—	72. Brekinaska és vidéke népkönyvtára (146)	70
Beszterce.		Bresznóbánya.	
58. A besztercei kör könyvtára (106)	49	73. A F. M. K. E. közkönyvtára (147)	71
Besztercebánya.		74. A kaszinó-egylet könyvtára (148)	—
59. A kaszinó-egyesület könyvtára (108)	51	Budapest.	
60. A kath. legényegyesület könyvtára (109)	—	75. A budapesti könyvtár-egyesület gyűjteményei (149)	72
Betlen.		76. A kir. magyar természet-tudományi társulat könyvtára (152)	76
61. Az olvasó- és társalgó-egyesület könyvt. (115)	56	77. A kir. orvosegyesület könyvtára (153)	77
Bicske.		78. A budapesti asztalos szak- és segéd munkások szakszervezetének könyvtára (246)	161
62. Az olvasókör könyvtára (117)	57	79. A budapesti fodrász-egyesület önképzőkörének könyvtára (247)	162
		80. A budapesti III. ker.	

Budapest. (Folytatás.)	Lap	Budapest. (Folytatás.)	Lap
föld- és szőlőművesek egyesületének könyvtára (244)	162	100. A magyar tisztviselők országos egyesületének könyvtára (268)	169
81. A budapesti reformátusok első közművelődési stb. egyesületének könyvtára (249)	—	101. A magyar turista-egyesület könyvtára (269)	170
82. A budapesti szobrászok szakegyletének könyvtára (250)	163	102. A nemzeti kaszinó könyvtára (270)	—
83. A budapesti tanító-testület könyvtára (251)	—	103. Az önkéntes mentőegyesület könyvtára (271)	—
84. A budapesti várbeli kaszinó-egylet könyvtára (252)	—	104. Az országos erdészeti egyesület könyvtára (272)	171
85. A fényképészek körének könyvtára (253)	—	105. Az országos ipar-egyesület könyvtára (273)	—
86. A függetlenségi és 48-as polgárok körének könyvtára (254)	164	106. Az országos kaszinó könyvtára (274)	—
87. A házipítő tisztviselők egyesületének könyvtára (255)	—	107. Az országos magyar gazdasági egyesület könyvtára (275)	172
88. Az iparos-íjnak országos egyesületének könyvtára (256)	—	108. Az országos magyar kertészeti egyesület könyvtára (276)	—
89. A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének könyvtára (257)	165	109. Az országos szabadelvű pártkör könyvtára (277)	—
90. A kereskedő-íjnak társulatának könyvtára (258)	—	110. Az országos színműegyesület könyvtára (278)	173
91. A M. A. V. altiszti kör könyvtára (259)	—	111. A park-klub könyvtára (279)	—
92. A magyar földrajzi társaság könyvtára (260)	166	112. A Petőfi-társaság könyvtára (280)	—
93. A magyar közgazdasági társaság könyvtára (204)	—	113. A VII. kerületi polgári kaszinó könyvt. (281)	—
94. A magyar mérnök- és építész-egylet könyvtára (262)	167	114. A X. ker. rákosi közművelődési és játékonysági egyesület könyvtára (282)	174
95. A magyar néprajzi társaság könyvtára (263)	—	115. A Szent-Imre-kör könyvtára (283)	—
96. A magyarországi építőmunkások orsz. szakegyletének könyvtára (264)	—	116. A Szent-István-társulat könyvtára (284)	175
97. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyletének könyvtára (265)	168	117. A terézvárosi kaszinó könyvtára (285)	—
98. A magyarországi vas- és fém munkások központi szövetségének bádósi szakosztályának könyvtára (266)	—	118. A terézvárosi polgári kör könyvtára (286)	—
99. A magy. országos méhészeti egyesület könyvtára (267)	169	119. A «Törökves» dal- és önképző-egylet könyvtára (287)	176
		120. A VIII. ker. munkásonthoz népkönyvtára (291)	178
		Chindrán.	
		121. A F. M. K. E. népkönyvtára (297)	180
		Csernye.	
		122. A polgári olvasóköri népkönyvtára (304)	183

Cservenka.	Lap	Debrecen. (Folytatás.)	Lap
123. A kaszinó-egylet könyvtára (305)	183	139. A jogász- és tisztviselő-kör könyvtára (338) ...	198
Csetnek.		140. A polgári kör könyvtára (341)	201
124. A társalgási-egylet könyvtára (306)	—	Dés.	
Csikaszentgyörgy.		141. A kaszinó könyvtára (344)	202
125. Népkönyvtár (310)	186	142. A szolnok-dobokamegy. iradalmi, történelmi és etnografiai társulat múzeuma (346)	203
Csikasereda.		Derecske.	
126. A kaszinó könyvtára (313)	187	143. A kaszinó könyvtára (348)	205
Csókfalva.		144. A keresztény iparos olvasó-egylet könyvtára (349)	—
127. Az olvasó-egylet népkönyvtára (315)	—	145. A polgári olvasókör könyvtára (350)	206
Csokonya.		Déva.	
128. A polgári olvasókör könyvtára (316)	188	146. Az E. M. K. E. népkönyvtára (353)	207
Csongrád.		147. A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat múzeuma (354) ..	—
129. A kaszinó könyvtára (317)	—	148. A nemzeti kaszinó könyvtára (357)	210
Csorna.		Déaványa.	
130. Az izraelita olvasókör könyvtára (318)	—	149. Az ipartestületi olvasókör könyvtára (358) ...	—
131. A katolikus kör könyvtára (319)	189	Deveser.	
Csabaj.		150. A kaszinó könyvtára (359)	—
132. A F. M. K. E. népkönyvtára (325)	192	Dobsina.	
Czegléd.		151. Az olvasóegylet könyvtára (362)	211
133. A kaszinó-egylet könyvtára (326)	—	Dunaúldvár.	
Csibakháza.		152. A polgári olvasókör könyvtára (364)	212
134. A népkönyvtár-egyesül. könyvtára (328)	193	Dunaszerdahely.	
Dálnok.		153. A kaszinó könyvtára (366)	213
135. A népkönyvtár- és olvasó-egylet könyvtára (329)	194	Eger.	
Deák.		154. Az ó-egri kaszinó könyvtára (374)	219
136. Az ev. ref. egyházi olvasókör könyvtára (330)	—		
Debrecen.			
137. A Csokonai-kör könyvtára (331)	—		
138. A hajdúvármegyei tanítók Gönczy-egyletének könyvtára (335) ...	198		

Eperjes.	Lap	Földes.	Lap
155. A kereskedők és kereskedő-Ifjak egyletének könyvtára (382)	223	171. Az olvasókör könyvtára (437)	254
156. A sárosvármegyei gazdasági egyesület könyvtára (385)	226	Folkusfalu.	
157. A Széchényi-kör könyvtára (388)	—	172. A F. M. K. E. népkönyvtára (438)	—
158. A társadalmi egylet könyvtára (388)	227	Franzfeld.	
Ercsi.		173. Az olvasó-egylet könyvtára (440)	255
159. A polgári kör könyvtára (390)	228	Galgóc.	
Érszekujvár.		174. A kaszinó könyvtára (443)	256
160. A F. M. K. E. közkönyvtára (392)	—	Gálszóc.	
Esztergom.		175. A polgári olvasókör könyvtára (445)	257
161. Az esztergom - szentgyörgymezel katolikus olvasókör könyvtára (401)	234	Garamkaloacsény.	
162. Az esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat múzeuma (402)	—	176. A F. M. K. E. népkönyvtára (446)	—
Éttek.		Gáttája.	
163. Az olvasókör könyvtára (408)	340	177. Az olvasóegylet könyvtára (449)	258
Fehértemplom.		Garnyeszeg.	
164. A magyar társaakör könyvtára (412)	241	178. Az E. M. K. E. népkönyvtára (453)	259
165. A munkás olvasó- és önképző-egyesület könyvtára (413)	242	Gödömesterháza.	
Felka.		179. Az E. M. K. E. népkönyvtára (455)	260
166. Tátra múzeum (415) ...	—	Gödöllő.	
Felsőbaka.		180. A gödöllő-beányói népkönyvtár-egyesület népkönyvtára (456)	—
167. A F. M. K. E. népkönyvtára (417)	246	Gölnicsbánya.	
Felsőrakonosa.		181. A F. M. K. E. közkönyvtára (457)	261
168. A F. M. K. E. népkönyvtára (421)	247	Guta.	
Felsőterény.		182. A F. M. K. E. népkönyvtára (461)	262
169. A F. M. K. E. népkönyvtára (425)	248	Gyalu.	
Fogarasz.		183. A kaszinó-olvasó-egylet könyvtára (462)	—
170. A könyvtári olvasó-egylet könyvtára (433) 253	253	Gyergyószentmiklós.	
		184. A gyergyói r. katolikus tanító egyesület könyvtára (464)	263
		185. A kaszinó könyvtára (465)	—
		186. A r. kath. székely földmives ifjúsági egyesület könyvtára (466)	264

Gyetva.	Lap	Hatvan.	Lap
187. A F. M. K. E. népkönyvtára (468)	264	206. A katolikus kör népkönyvtára (511)	285
Gyoma.		Herenyövölgy.	
188. A békésvármegyei köznevelődési egyesület népkönyvtára (469) ...	—	207. A F. M. K. E. népkönyvtára (514)	—
189. A központi kaszinó könyvtára (471)	265	Héthára.	
Gyöngyös.		208. Népkönyvtár (515)	287
190. A hevesmegyei gazdasági egyesület könyvtára (472)	266	Hódmezővásárhely.	
191. A kath. legényegylet könyvtára (473)	—	209. Az ev. ref. tanító-tesület könyvtára (521)...	290
Gyöngy.		210. Az iparosifjak önképző egyletének könyvtára (522)	291
192. A kaszinó-egylet könyvtára (479)	268	Hodrusbánya.	
Győr.		211. A F. M. K. E. népkönyvtára (525)	292
193. Az ének- és zeneegylet könyvtára (480)	269	Homonna.	
194. A győrvidéki tanító-egyesület könyvtára (481) ...	—	212. A kaszinó-egyesület könyvtára (529)	293
195. Az iparos önképző-és betegsegélyző-egylet könyvtára (482)	—	Homoródcentpál.	
196. A kereskedelmi ifjak egyletének könyvtára (484)	370	213. Népkönyvtár (531)	294
197. A m. kir. államvasut altiszti körének könyvtára (488)	272	Huszt.	
198. Népkönyvtár (489)	273	214. A kaszinó könyvtára (533)	295
199. Az olvasó-egylet könyvtára (490)	—	Igal.	
Gyulafehérvár.		215. Az olvasókör könyvtára (535)	295
200. Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet múzeuma (496)	277	Igló.	
Hajduböszörmény.		216. Az iparos-és kereskedő-ifjak önképző egyesületének könyvtára (538) ..	298
201. A polgári kaszinó könyvtára (501)	282	217. A kaszinó-egyesület könyvtára (539)	—
Hajdúnánás.		218. Az olvasókör könyvtára (541)	299
202. Az ev. ref. tanítók könyvtára (503)	283	219. A szepesi tanító-egyes. könyvtára (542).....	—
203. A kaszinó könyvtára (504)	—	Illava.	
Hajdusoboszló.		220. A magyar társaskör könyvtára (543).....	300
204. Az ev. ref. tanító-tesület olvasó egyletének könyvtára (506)	284	Ipolyság.	
205. A kaszinó-egyesület könyvtára (507)	—	221. A honti kaszinó könyvtára (546).....	301
		222. Honti múzeum (547)...	—
		Jánosháza.	
		223. A társaskör könyvtára (551)	303

(Társulati gyűjtemények.)

Jászapáti.	Lap	Kebele.	Lap	
224. A kaszinó-egyesület könyvtára (554).....	304	241. A D. K. E. népkönyvtára (597).....	328	
Jászberény.				
225. A városi tanító-testület könyvtára (558).....	307	Kecskemét.		
Jász Kisér.				
226. A kaszinó-egyesület könyvtára (559).....	—	242. A gazdasági egyesület könyvtára (608).....	333	
227. A negyvennyolczas olvasókör könyvtára (560)	—	243. Az iparegyesület könyvtára (611).....	334	
Jolsva.				
228. A kaszinó könyvtára (563)	309	244. A kaszinó - egyesület könyvtára (612).....	—	
Kaba.				
229. Az olvasó - egyesület könyvtára (565).....	310	245. A Katona József-kör könyvtára (613).....	335	
Kalocsa.				
230. A kalocsai kereskedő-íjjak önképző-egyletének könyvtára (570)...	312	246. A kereskedő íjjak egyesületének könyvtára (617)	336	
Kanyánka.				
231. A F. M. K. E. népkönyvtára (571).....	313	247. A kereskedő - kaszinó könyvtára (618).....	—	
Kaposvár.				
232. A nemzeti kaszinó könyvtára (574).....	315	Kecsece.		
Kassa.				
233. A kassai helyőrség katonai tudományos-és kaszinó - egyletének könyvtára (579).....	317	248. A katolikus olvasókör könyvtára (630).....	341	
234. A kassai kereskedők körének könyvtára (580)	318	Kendilóna.		
235. A katolikus legényegyesület könyvtára (582)	321	249. Az E. M. K. E. népkönyvtára (631).....	342	
236. A Kazinczy-kör könyvtára (583).....	322	Keszthely.		
237. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakszervelete kassai fiókjának könyvtára (589).....	325	250. Balatoni múzeum (636)	344	
238. Népkönyvtár (590)....	—	Kézdivásárhely.		
239. A polgári társaskör könyvtára (591).....	326	251. A kaszinó könyvtára (641)	349	
240. A társalgási egylet könyvtára (596).....	328	252. A kereskedő-íjjak társulatának könyvtára (642) —		
Kibéd.				
253. Az E. M. K. E. ifjúsági könyvtára (644).....				350
Kisgaram.				
254. A F. M. K. E. népkönyvtára (647).....				351
Kisjenő.				
255. A kisjenő - erdőhegyi kaszinó könyvtára (649)				352
Kiskőrös.				
256. Az olvasó-egylet könyvtára (652).....				353
Kisközege.				
257. A D. K. E. népkönyvtára (653).....				—
Kiskoszmály.				
258. A F. M. K. E. népkönyvtára (654).....				—

Kiskunfélegyháza.	Lap
259. A kaszinó könyvtára (656)	354
Kiskunhalas.	
260. A gasdakör könyvtára (660)	358
261. A kaszinó könyvtára (662)	—
Kismarton.	
262. A kaszinó-egylet könyvtára (664)	—
Kissomlyó.	
263. Községi népkönyvtár (667)	360
264. Az olvasó-egylet könyvtára (668)	—
265. A kaszinó-egylet könyvtára (673)	363
266. A társaskör könyvtára (674)	364
Kissombor.	
267. A gazdasági olvasókör könyvtára (675)	—
Kolozsvár.	
268. Az erdélyi gazdasági egyesület könyvtára (677)	365
269. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma (678)	—
270. Az erdélyi múzeum-egylet gyűjtem. (679)	366
271. Az iparos-egylet könyvtára (684)	378
Kolta.	
272. A férfi-dalkör könyvtára (696)	384
Kolta.	
273. Közs. népkönyvtár (697)	—
Komárom.	
274. A kaszinó könyvtára (698)	—
275. A komárommegyei és városi múzeumegyesület gyűjteményei (699)	385
Kovácsna.	
276. Az E. M. K. E. olvasó-egylet népkönyvtára (704)	389

Körösbánya.	Lap
277. A kath. legényegyesület könyvtára (708)	390
278. A magyar egyesület könyvtára (709)	391
279. A polgári és iparos-egyesület könyvtára (712)	392
Körösbánya.	
280. Az E. M. K. E. könyvtára (715)	394
Köröshegy.	
281. Az olvasókör könyvtára (716)	—
Köszeg.	
282. A kereskedelmi kör könyvtára (718)	395
Köszvényesremete.	
283. Az E. M. K. E. könyvtára (720)	396
Középpalozta.	
284. A F. M. K. E. népkönyvtára (722)	—
Krompach.	
285. A F. M. K. E. népkönyvtára (724)	397
Kunhegyes.	
286. A polgári olvasókör könyvtára (727)	398
Kunostvágyás.	
287. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (728)	—
Kunszentmárton.	
288. A kaszinó könyvtára (729)	—
289. A polgári olvasó-egylet könyvtára (731)	399
Kunszentmiklós.	
290. A kaszinó könyvt. (733)	400
291. A polgári olvasó-egylet könyvtára (734)	401
Küküllőszéplak.	
292. Népkönyvtár (735)	—
Lajtaporádány.	
293. A D. K. E. népkönyvtára (737)	—

Leléd.	Lap	Marosbogat.	Lap
294. A F. M. K. E. nép- könyvtára (739).....	402	313. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (793).....	431
Lengyeltóti.		Marosujvár.	
295. A kaszinó könyvt. (741)	403	314. Az olvasókör könyvtára (796).....	433
Letenye.		Marosvásárhely.	
296. A kaszinó könyvt. (742)	—	315. A kaszinó könyvt. (799)	434
Léva.		Marosvécs.	
297. A kaszinó könyvt. (743)	404	316. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (801).....	435
Libetbánya.		Mátészalka.	
298. A F. M. K. E. nép- könyvtára (747).....	406	317. A polgári kaszinó könyv- tára (803).....	436
299. A magyar kör könyvtára (748)	—	Medgyes.	
Liptószentmiklós.		318. A magyar kaszinó könyv- tára (806).....	438
300. A magyar társalgókör könyvtára (751).....	408	Mencshely.	
301. A polgári kaszinó könyv- tára (753).....	409	319. A D. K. E. vándor- könyvtára (807).....	—
Lovasberény.		Mezstegnyő.	
302. Az olvasókör könyvtára (762)	415	320. A r. kath. kör könyvtára (808)	—
Magyarbikal.		Mezőbánd.	
303. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (767).....	417	321. A Mezőbánd és vidéki olvasó-egylet könyvtára (809)	439
Magyaróvár.		Mezősámsond.	
304. A mosonmegyei törté- nelmi és régészeti egylet múzeuma (771).....	420	322. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (812).....	440
305. A Széchényi-kör könyv- tára (772).....	421	Mezőtúr.	
Magyarsáros.		323. A felsőrézsi polgári ol- vasókör könyvtára (815)	442
306. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (775).....	422	324. A hidszegi olvasótársulat könyvtára (816).....	—
Makó.		325. A központi olvasó-egylet könyvtára (817).....	—
307. A kaszinó könyvtára (777)	423	Miketalva.	
308. A kath. kör könyvtára (778)	—	326. Népkönyvtár (822)....	444
Málnapatak.		Mindzent.	
309. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (783).....	426	327. A 48-as kör könyvtára (824)	—
Máramarossziget.		Miskolcz.	
310. A kaszinó - egyesület könyvtára (785).....	—	328. A borsodmegyei gazda- sági egyesület könyvtára (827)	446
311. A máramarosvármegyei múzeum (789).....	428		
312. A polgári kör könyvtára (790)	430		

Miskolc. (Folytatás.)	Lap	Nagybecskerek.	Lap
329. A borsod-miskolci köz- művelődési és múzeum- egyesület múzeuma (828)	446	346. A délmagyarországi tanítóegylet főlkjének könyvtára (863).....	463
330. A mezőgazdák társas- egyletének könyvtára (832)	449	347. A torontálvármegyei gazdasági egyesület könyvtára (867).....	464
331. A nemzeti kaszinó könyvtára (833).....	—	348. A torontálmegyei magy. köz művelődési egylet könyvtára (868).....	465
Mócs.		Nagybittsa.	
332. Ifjúsági és E. M. K. E. könyvtár (835).....	450	349. Az olvasókör könyvtára (869)	—
Mohács.		Nagybecskő.	
333. Az iparosok olvasóköré- nek könyvtára (838)...	452	350. Az olvasókör könyvtára (870)	—
334. A kaszinó - egyesület könyvtára (839).....	—	Nagyberesnyó.	
Monor.		351. Az olvasó-egylet könyv- tára (871).....	466
335. Az egyesült kaszinó és kör könyvtára (842)....	453	Nagybuttyin.	
Mór.		352. A kaszinó könyvt. (872) —	
336. A társaskör könyvtára (845)	454	Nagyceceposény.	
Munkács.		353. A F. M. K. E. könyvtára (873)	—
337. A beregmegyei általános tanítóegyesület könyv- tára (846).....	—	Nagyenyed.	
Muraszombat.		354. Az iparos önképzőkör könyvtára (876).....	469
338. A kaszinó könyvt. (848)	455	355. A kaszinó könyvt. (877) —	
339. A D. K. E. vándor- könyvtára (850).....	456	Nagyernye.	
Muzsna.		356. A kath. olvasókör nép- könyvtára (879).....	470
340. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (851).....	—	Nagyfalva.	
Nádasd.		357. A F. M. K. E. népkönyv- tára (880).....	—
341. A lemezhangergyári fel- ügyelő- és munkás-sze- mélyzet olvasó-egylet- nek könyvtára (852)...	457	Nagyilonda.	
Nagyág.		358. A magyar olvasó-egylet könyvtára (882).....	471
342. A könyvtáregylet könyvtára (854).....	—	Nagykálló.	
Nagybánya.		359. A kaszinó könyvt. (885)	472
343. A kaszinó könyvt. (856)	458	Nagykanizsa.	
344. A kath. legényegyesület könyvtára (857).....	—	360. A kaszinó könyvt. (887)	473
345. A polgári olvasókör könyvtára (861).....	460	Nagykároly.	
		361. A kaszinó könyvt. (891)	474
		362. A r. kath. legényegylet könyvtára (894).....	476

(Társulati gyűjtemények.)

Nagykikinda.	Lap	Nagyseben. (Folytatás.)	Lap
363. A kaszinó könyvt. (896)	477	382. A r. kath. tanító-egylet könyvtára (933)	496
Nagykoszmály.		383. A román irodalmi és közművelődési egyesület könyvtára (934)	—
364. A F. M. K. E. népkönyvtára (899)	478	Nagyaszombat.	
Nagykőrös.		384. A magyar közművelődési egyesület könyvtára (935)	499
365. A kertészeti egyesület könyvtára (901)	479	Nagytapecsány.	
366. A polgári kör könyvtára (903)	481	385. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (942)	501
367. A városi kaszinó könyvtára (904)	—	386. A F. M. K. E. népkönyvtára (943)	—
Nagyléta.		Nagy-Várad.	
368. Az olvasó-egylet könyvtára (907)	482	387. A biharmegyei gazdasági egyesület könyvtára (945)	502
Nagymihály.		388. A biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület múzeuma (946)	—
369. A kaszinó és olvasó-egylet könyvtára (908)	—	389. Az iparoskör könyvtára (948)	504
Nagyölvés.		390. Az ipartestületi ifjúság önképző-egyletének könyvtára (949)	—
370. Az E. M. K. E. könyvtára (909)	483	391. A polgári kör könyvtára (953)	507
Nagypestény.		392. A Szigligeti-társaság könyvtára (955)	508
371. Az olvasókör népkönyvtára (912)	—	393. Ujvárosi népkönyvtár (956)	—
Nagyrőcze.		394. Váraljai népkönyvtár (957)	509
372. A társalgó- és olvasó-egylet könyvtára (916)	485	Nagyzsám.	
Nagysaurány.		395. Az olvasó-egylet könyvtára (959)	510
373. A F. M. K. E. népkönyvtára (917)	—	Naszód.	
Nagyszalonta.		396. A magyar társalkodó egyesület könyvtára (962)	511
374. A kaszinó könyvt. (918)	486	Nemesbóri.	
375. A kereskedők társaságának könyvtára (919)	—	397. A F. M. K. E. népkönyvtára (963)	512
376. Az olvasó-egylet könyvtára (921)	487	Németbogsán.	
Nagyseben.		398. A kaszinó-egylet könyvtára (966)	513
377. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma (924)	488	399. A közkönyvtár- és múzeum-egyesület népkönyvtára (967)	—
378. Az erdélyi természet-tudományi egyesület múzeuma (925)	490		
379. Az erdélyi szász gazdasági egyesület könyvtára (926)	492		
380. A magyar polgári kör könyvtára (930)	495		
381. A polgári és iparos-egylet könyvtára (932)	496		

	Lap	Ókanizsa.	Lap
Németfalva.		418. A gasdakör könyvtára	
400. A F. M. K. E. népkönyvtára (968).....	513	(1002)	528
Nikinsze.		Oklánd.	
401. Az ev. ref. egyház népkönyvtára (970)	514	419. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1004).....	529
Nyén.		Ómoravicza.	
402. Az E. M. K. E. népkönyvtára (972).....	515	420. Az olvasókör könyvtára (1007)	530
Nyírbátor.		421. A polgári kör könyvtára (1008)	—
403. A kaszinó-egylet könyvtára (973).....	—	Oravicsa.	
Nyíregyháza.		422. Az Arany-kör könyvtára (1010).....	—
404. Az ág. ev. tanítókör könyvtára (976).....	516	Orlát.	
405. Az iparos ifjúság önképző-egyletének könyvtára (978).....	518	423. Népkönyvtár (1011)...	531
406. A kaszinó-egylet könyvtára (979).....	—	Oroszáza.	
407. A kereskedő-íffak egyletének könyvtára (980)	—	424. Az iparosíffak önképző-egyletének könyvtára (1012)	—
408. A polgári olvasó-egylet könyvtára (981).....	519	425. A kaszinó könyvt. (1013)	532
Nyitra.		426. A kereskedő-íffak egyletének könyvtára (1014)	—
409. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (985).....	521	427. A polgári olvasókör könyvtára (1015).....	—
410. A F. M. K. E. népkönyvtára (986).....	—	Orsava.	
411. A gazdasági egyesület könyvtára (987).....	522	428. A kereskedő-ifjúság egyletének könyvtára (1016) 533	
412. A nyitrai megyei szabad-élvű pártkör és kaszinó könyvtára (991).....	524	Óvár.	
Nyitraivánka.		429. A F. M. K. E. népkönyvtára (1019).....	—
413. A F. M. K. E. népkönyvtára (994).....	525	Ózd.	
Obars.		430. A gyári felügyelő- és munkás-egyletnek olvasó-egyletének könyvtára (1020).....	534
414. A F. M. K. E. népkönyvtára (995).....	526	431. A tiszti kaszinó könyvtára (1021).....	—
Óbcsa.		Ördögkeresztúr.	
415. A magyar népkör könyvtára (996).....	—	432. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1022).....	—
Odombóvár.		Pákó.	
416. A D. K. E. népkönyvtára (998).....	527	433. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1023).....	—
Offenbánya.		Palotafalva.	
417. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1000).....	—	434. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1024).....	535

Pápa.	Lap	Privigye.	Lap
435. A Jókai-kör könyvtára (1031)	541	456. A F. M. K. E. köz-könyvtára (1092).....	576
436. A kaszinókönyvt. (1032)	—	Radvány.	
437. A kath. kör könyvtára (1033)	542	456. Az olvasó-egylet könyvtára (1098).....	579
438. A kereskedelmi ifjúság önképző-körének könyvtára (1034).....	—	Rahó.	
439. A polgári kör könyvtára (1036)	543	457. Az olvasókör könyvtára (1099)	—
Pécs.		Reszabánya.	
440. A nemzeti kaszinó könyvtára (1045).....	548	458. A kaszinó könyvtára (1103)	581
441. A polgári kaszinó könyvtára (1046).....	549	Réty.	
Pécsvárad.		459. Népkönyvtár (1106)...	582
442. Az iparos olvasókör könyvtára (1053).....	564	Rimaszombat.	
Pénzeskut.		460. A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület könyvtára (1108)	584
443. Az ifjúsági egyesület népkönyvtára (1055)...	—	461. A polgári olvasókör könyvtára (1110).....	586
Péteri.		Rozsnyó.	
444. A F. M. K. E. népkönyvtára (1060).....	556	462. A polgári társalgási egyesület könyvtára (1114)...	588
Petrozsény.		463. A társalgási egyesület könyvtára (1118).....	590
445. A bányatiszti kaszinó könyvtára (1062).....	557	Sáp.	
446. A kaszinó könyvtára (1063)	—	464. Egyesült népkönyvtár és olvasókör (1119)....	—
Pográny.		Salgótarján.	
447. A F. M. K. E. népkönyvtára (1067).....	559	465. A F. M. K. E. népkönyvtára (1120).....	591
Poprád.		466. A felügyelő- és munkásbizottság olvasó-egyletének könyvtára (1121)	—
448. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeuma (1068)	—	467. A kaszinó-egyesület könyvtára (1122).....	—
Pozsony.		Sámszonháza.	
449. A kaszinó könyvtára (1072)	564	468. A F. M. K. E. népkönyvtára (1123).....	592
450. A katonai tudományos és kaszinó-egylet könyvtára (1073).....	—	Sárbogárd.	
451. Az orvos- és természet-tudományi egyesület gyűjteményei (1080)...	568	469. Az ifjúsági olvasókör könyvtára (1125).....	—
452. Schulte György munkás-könyvtára (1083).....	570	Sárospatak.	
453. A Szent-István-olvasókör könyvtára (1085)..	571	470. A polgári kaszinó könyvtára (1130).....	596
454. A Toldy-kör könyvtára (1087)	572	Sátoraljaújhely.	
		471. A városi kaszinó könyvtára (1134).....	597

Segesvár.	Lap	Sopron. (Folytatás.)	Lap
472. A magyar kaszinó könyvtára (1136).....	598	491. A nyomdászok körének könyvtára (1178).....	620
473. A magyar polgári kör könyvtára (1137).....	—	492. A sopronvidéki r. kath. néptanító-egylet könyvtára (1180).....	622
Sellye.		Soproniván.	
474. A baranyasellyei kaszinó könyvtára (1140).....	600	493. A csepregi espereskerületi néptanító-egylet könyvtára (1183).....	623
Selmeosbánya.		Stafultó.	
475. A kaszinó-egylet könyvtára (1142).....	601	494. A F. M. K. E. népkönyvtára (1184).....	624
476. A magyar olvasó-egyesület könyvtára (1146)	603	Sümege.	
Sempte.		495. A kaszinó könyvtára (1185).....	—
477. A F. M. K. E. népkönyvtára (1149).....	604	496. A polgári önképzőkör könyvtára (1187).....	625
Sepsibodok.		Szabadka.	
478. Az olvasó-egylet könyvtára (1150).....	605	497. A közkönyvtár és múzeum-egylet gyűjteménye (1189).....	626
Sepsiszentiván.		498. A nemzeti kaszinó könyvtára (1192).....	628
479. Gyórfy-olvasó-egylet és kölcsönkönyvtár (1154)	610	Szakadát.	
Siklós.		499. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1194).....	630
480. Az ellenzéki kör könyvtára (1156).....	611	Szokolca.	
481. Az iparos-ifjak önképző-egyletének könyvtára (1157).....	—	500. A Gvadányi-kör könyvtára (1195).....	—
482. Az iparos-olvasókör könyvtára (1158).....	612	Szamosújvár.	
483. A társaskör könyvtára (1159).....	—	501. A társalkodó-egylet könyvtára (1203).....	635
Simontornya.		Szarvas.	
484. A kaszinó könyvtára (1160).....	—	502. A népkör könyvtára (1207).....	637
Sólyomkő.		Szászbréte.	
485. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1163).....	613	503. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1208).....	—
Soponya.		Szászrégen.	
486. A F. M. K. E. népkönyvtára (1166).....	614	504. A polgári és iparegylet könyvtára (1210).....	638
Sopron.		Szászsebes.	
487. Az irodalmi és művészeti kör könyvtára (1169)...	616	505. A magyar kaszinó könyvtára (1213).....	639
488. A kaszinó-egyesület könyvtára (1170).....	—		
489. A kath. olvasó-egyesület könyvtára (1171).....	617		
490. Népkönyvtár (1177)...	620		

(Társulati gyűjtemények.)

Szászváros.	Lap	Szenicz.	Lap
506. Az iparos- és munkásokör könyvtára (1215).....	640	526. A magyar társaskör könyvtára (1266).....	673
507. A magyar olvasó-egylet könyvtára (1216).....	—	Szentantalfa.	
Szatmár.		527. Az olvasókör könyvtára (1268)	—
508. A Kölcsey-kör múzeumának gyűjteményei (1221)	643	Szentes.	•
509. A szatmármegyei gazdasági egyesület könyvtára (1223).....	645	528. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeuma (1270)	674
510. A szatmármegyei Szécsenyi-társulat központi könyvtára (1224).....	646	529. A kaszinó könyvtára (1271)	676
511. A társaskör könyvtára (1225)	—	530. A polgári olvasókör könyvtára (1273).....	677
Szebellőb.		Szentpéter.	
512. A F. M. K. E. népkönyvtára (1226).....	—	531. A F. M. K. E. népkönyvtára (1277).....	679
Szeged.		Szepsesbála.	
513. Az alsóvárosi népkör könyvtára (1229).....	647	532. A F. M. K. E. népkönyvtára (1279).....	680
514. Az alsóvárosi társalgó-egyesület könyvt. (1230)	648	Szepsesolassi.	
515. A csongrádvármegyei tanító-egyesület könyvtára (1231).....	—	533. A F. M. K. E. népkönyvtára (1281).....	—
516. A felsővárosi függetlenségi népkör könyvtára (1232)	—	534. A mezőgazdasági kör könyvtára (1282).....	681
517. A kereskedő-íjjak társulatának könyvt. (1235)	651	Szepsesváralja.	
518. A kereskedők és magánhivatalnokok egyesületének könyvtára (1236)	—	535. A kaszinó könyvtára (1283)	—
519. A tisztviselők otthonának könyvtára (1243)..	657	Széplak.	
Székelyhid.		536. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1284).....	—
520. A kaszinó könyvtára (1247)	662	Szerbnagyassentmiklós.	
521. A polgári olvasó-egylet könyvtára (1248).....	—	537. Az új kaszinó könyvtára (1286)	682
Székesfehérvár.		Szigetvár.	
522. A fejérmegyei gazdasági egyesület könyvtára (1257)	670	538. Az olvasó-egylet könyvtára (1287).....	—
523. A fejérvármegyei tanítótestület könyvtára (1258)	—	Szilágycseh.	
524. A fejérvármegyei és Székesfehérvár városi tört. és rég. egylet régiséggűjteménye (1259)	—	539. Az E. M. K. E. ifjúsági könyvtára (1288).....	—
525. A Vörösmarty-kör könyvtára (1264).....	672	Szilágysomlyó.	
		540. A kaszinó könyvtára (1291)	683
		541. A polgári olvasókör könyvtára (1295).....	685
		Szill.	
		542. A rórn. kath. olvasókör könyvtára (1296).....	—

(Társulati gyűjtemények.)

	Lap	Tatabánya.	Lap
Szinyérváralja.		559. A D. K. E. vándor-	
543. A róm. kath. legény-	686	könyvtára (1333).....	701
Szöllőgyőrök.		Técső.	
544. Az olvasókör könyvtára	—	560. Az olvasókör könyvtára	—
(1298)		(1334)	
Szolnok.		Temesvár.	
545. Jász-Kun-Szolnok vár-		561. A délmagyarországi ter-	
megye gazdasági egye-		mészettudományi tár-	
sületének könyvtára	687	sulat múzeuma (1335)..	—
(1299)		562. A délmagyarországi tör-	
546. A szolnoki ipartestü-	688	ténelmi és régészeti	
let és iparos-ifjúsági		múzeum-társulat gyűj-	
önképző-egyesületek		teményei (1336).....	703
könyvtára (1302).....		563. A katonai tudományos	
547. A vasúti alistasí olvasó-	—	és kaszinó-egylet könyv-	
kör könyvtára (1303)...		tára (1338).....	706
Szombathely.		564. A kerekedelmi egye-	
548. A kerekedelmi kör	689	sület könyvtára (1341)	707
könyvtára (1305).....		565. A temesvár-gyárvárosi	
549. A vas megyei gazdasági	691	társaskör könyvtára	
egyesület könyvt. (1309)		(1350)	712
550. A vasvármegyei kul-	692	566. A temesvár-józsefvárosi	
tur-egyesület múzeuma		polgári olvasó-egylet	
(1310)		népkönyvtára (1351)...	—
Szolnok.		567. A temesvár-józsefvárosi	
551. A F. M. K. E. nép-	694	társaskör könyvt. (1353)	713
könyvtára (1311).....		Tengőd.	
Sztanisics.		568. A D. K. E. népkönyv-	
552. A polgári olvasó-egylet	—	tára (1356).....	715
könyvtára (1314).....		Tezvár.	
Sztára.		569. A F. M. K. E. nép-	
553. A D. K. E. népkönyv-	695	könyvtára (1357).....	716
tára (1315).....		Tiszafüred.	
Szucsák.		570. A múzeum- és könyvtár-	
554. Az E. M. K. E. nép-	—	egylet gyűjteményei	
könyvtára (1317).....		(1359)	717
Tab.		Torda.	
555. A D. K. E. népkönyv-	696	571. Az Erzsébet jótékony	
tára (1320).....		nőegylet könyvtára	
556. A kaszinó könyvtára	697	(1365)	720
(1321)		572. A kaszinó-egylet könyv-	
Tata.		tára (1366).....	721
557. A tatai és tóvárosi kath.	700	Tordatár.	
legényegylet könyvtára		573. Az E. M. K. E. nép-	
(1331)		könyvtára (1368).....	—
558. A tatai és tóvárosi pol-	—	Tornócs.	
gári olvasókör könyv-		574. A F. M. K. E. népkönyv-	
tára (1332).....		tára (1371).....	722

Törökszentmiklós.	Lap	Ujkőcske.	Lap
575. Az első földművelői kör könyvtára (1373).....	723	593. Az olvasókör könyvtára (1400)	
576. Az Iparos-kör könyvtára (1374)	—	Ujszentanna.	
577. A kaszinó könyvtára (1375)	—	594. A polgári olvasókör könyvtára (1402).....	735
578. A kereskedelmi kör könyvtára (1376).....	724	Ujverbász.	
Tótpelsőcz.		595. A kaszinó könyvtára (1404)	736
579. A F. M. K. E. népkönyvtára (1379).....	725	Ungvár.	
Tótvásson.		596. A társaskör könyvtára (1414)	743
580. A gazdakör népkönyvtára (1380).....	—	Uzdiaszentpéter.	
Trencsén.		597. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1415).....	—
581. A F. M. K. E. népkönyvtára (1381)	—	Ürmény.	
582. A trencsénvármegyei általános tanítótestület könyvtára (1385).....	728	598. A F. M. K. E. népkönyvtára (1416)	—
583. A trencsén-városi tanoncz-otthon könyvtára (1386).....	—	Vács.	
Traxtena.		599. Az egyesült kaszinókör könyvtára (1417).....	744
584. A F. M. K. E. népkönyvtára (1387)	—	600. Az első általános ipartársulat könyvt. (1418) ..	—
Turcsék.		601. A vácsi múzeum (1423) 747	
585. A F. M. K. E. népkönyvtára (1389)	729	Vágsellye.	
Turdossin.		602. A F. M. K. E. népkönyvtára (1426)	748
586. A F. M. K. E. népkönyvtára (1390)	730	Vágújhely.	
Turkeve.		603. A F. M. K. E. népkönyvtára (1429)	750
587. Az első kaszinó-egylet könyvtára (1391).....	—	Vaiszló.	
Turósszentmárton.		604. Az olvasó-egylet könyvtára (1430).....	—
588. A F. M. K. E. közkönyvtára (1392)	—	Vajdaszentivány.	
589. A múzeumi tót-társaság gyűjteményei (1393)...	731	605. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1432).....	751
590. A turóczy magyar olvasó-és társaskör könyvtára (1394)	733	Vajk.	
Údvard.		606. A F. M. K. E. népkönyvtára (1433).....	—
591. Népkönyvtár (1395)...	—	Vanyaroz.	
Ujbánya.		607. A F. M. K. E. népkönyvtára (1435).....	752
952. A kaszinó-egylet könyvtára (1396).....	—	Varannó.	
		608. A kaszinó- és olvasó-egylet könyvtára (1436) ..	—

	Lap		Lap
Vargyas.		Zenta.	
609. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1437).....	752	624. A gazdakör könyvtára (1478)	768
Várpalota.		625. A kereskedő-íjzak egyletének könyvtára (1479) 769	
610. Az iparos olvasókör könyvtára (1441).....	753	626. A népkör könyvtára (1481)	770
Vasvár.		Zilah.	
611. Az ifjúsági kör könyvtára (1442).....	754	627. A kaszinó könyvtára (1485)	772
Véghvár.		628. A szilágymegyei tanító-testület könyvtára (1486)	773
612. Az olvasó-egylet könyvtára (1445).....	755	Zólyom.	
Verbó.		629. A F. M. K. E. népkönyvtára (1489).....	774
613. A F. M. K. E. népkönyvtára (1447).....	—	Zólyomlipcse.	
Verespatak.		630. A F. M. K. E. népkönyvtára (1491).....	775
614. Az E. M. K. E. könyvtára (1448).....	756	Zombor.	
Verscez.		631. A bácsa-bodrogvárm.-i történelmi társulat múzeuma (1492).....	—
615. A kaszinó könyvtára (1449)	—	632. A városi könyvtár (1495) 777	
Veszprém.		Zsibó.	
616. Az alsóváros-jeruzsálem-hegyi Petőfi-kör könyvtára (1453).....	759	633. A kaszinó könyvtára (1496)	778
617. Az iparos-íjzak önképző-köriének könyvt. (1454) —		Alsórákos.	
618. A róm. kath. kör könyvtára (1458).....	761	634. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1499).....	780
Vihnyeperezény.		Bártfa.	
619. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (1461).....	762	635. Népkönyvtár (1502)...	—
Vinga.		Pomáz.	
620. A társaskör könyvtára (1462)	763	636. Vándorkönyvtár (1508) 783	
Vizvár.		Vác.	
621. Vándorkönyvtár (1466) 764		637. Vándorkönyvtár (1509) —	
Vörösmart.		F) Családi gyűjtemények.	
622. Az olvasókör könyvtára (1467)	—	Keszthely.	
Zalaegerszeg.		1. A gróf Festetic-h-család hitbizományi könyvtára (637)	346
623. A gazdasági egyesület könyvtára (1472).....	766	Marosvásárhely.	
		2. A gróf Teleki-család könyvtára (798).....	433

FÜGGELÉK.

A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége.

(Budapest, VIII., Magyar Nemzeti Múzeum.)

Főfelügyelő: *Dr. Fraknói Vilmos*, arbei választott püspök, nagyváradi kanonok, a magy. t. akad. igazg. tagja.

Helyettes főfelügyelő: *Szalay Imre*, ministeri tanácsos, a magy. nemz. múzeum igazgatója.

Felügyelők: *Czigler Győző*, műegyetemi tanár.

Dr. Fejérpataky László, egyet. ny. r. tanár, a magy. nemz. múzeum könyvtárának igazgatója, a magy. t. akad. r. t.

Dr. Horváth Géza, magy. nemz. múzeumi osztályigazgató, a magy. t. akad. r. t.

Dr. Kammerer Ernő, min. tanácsos, orsz. képviselő, az orsz. képtár és a tört. képcsarnok igazgatója.

Dr. Krenner József, udv. tanácsos, magy. nemzeti múzeumi osztályigazgató, egyet. ny. r. tanár, a magy. t. akad. r. t.

Radács Jenő, ministeri tanácsos, az orsz. magy. iparművészeti múzeum igazgatója.

Wosinszky Mór, apát, szekszárdi plébános, Tolnavármegye szekszárdi múzeumának igazgatója, a magy. t. akad. l. t.

Előadó-titkár: *Dr. Schönherr Gyula*, nemzeti múzeumi igazg.-őr, egyetemi m.-tanár, a magy. t. akad. l. t.

Irodavezető: *Tóth Árpád*, a magyar nemzeti múzeum titkára.

A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

(Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-utca 2.)

Elnök: *Dr. Wlassics Gyula*, v. b. titkos tanácsos, egyetemi ny. r. tanár, országgyűlési képviselő.
Helyettes elnök: *Fraknói Vilmos*, arbei cz. püspök, a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője.

A tanács tagjai:

a) Választás útján:

Gróf Andrássy Tivadar, v. b. titkos tanácsos, orsz. képviselő.

Gróf Apponyi Sándor, v. b. titkos tanácsos.

Ballagi Aladár, egyetemi ny. r. tanár.

Beöthy Zsolt, udvari tanácsos, főrendiházi tag, egy. ny. r. tanár.

Emich Gusztáv, udvari tanácsos.

Báró Forster Gyula, nyug. min. tanácsos.

György Aladár, az orsz. statisztikai hivatal tisztviselője.

Dr. Havaß Rezső, kir. tanácsos.

Horváth Ödön, m. kir. közigazgatási bíró.

Dr. Kuncz Adolf, csornai prépost.

Dr. Rác Károly, ügyvéd.

Rákosi Jenő, főrendiházi tag.

Szinnyei József, kir. tanácsos, magy. nemz. múzeumi igazg.-őr, a magy. tud. akad. I. t.

Szmrecsányi Miklós, ny. min. tanácsos.
Thaly Kálmán, orsz. képviselő.
Gróf Teleki Géza, v. b. titkos tanácsos.
Gróf Teleki Sándor, orsz. képviselő.
Tóth József, kir. tanfelügyelő.
Gróf Zichy Jenő, orsz. képviselő.

b) Hivatalból:

- A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségéről: *Fraknói Vilmos*, orsz. főfelügyelő.
Szalay Imre, min. tan., helyettes orsz. főfelügyelő.
Czigler Győző,
Dr. Fejérpataky László,
Dr. Horváth Géza,
Dr. Kammerer Ernő,
Dr. Krenner József,
Dr. Radisics Jenő,
Wosinszky Mór, orsz. felügyelők (l. f.).
Dr. Schönherr Gyula, előadó titkár.
- A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium részéről: *Halász Ferencz*, min. tanácsos.
Lippich Elek, min. osztálytanácsos.
- A m. kir. belügyminiszterium részéről: *Horváth Emil*, min. tanácsos.
- A m. kir. földművelésügyi miniszterium részéről: *Dr. Bartóky József*, min. tanácsos.
- A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium részéről: *Péterffy Lajos*, min. oszt. tanácsos.
- A m. kir. központi statisztikai hivatal részéről: *Vargha Gyula*, min. tanácsos.

A Magyar Nemzeti Múzeum részéről (a főfelügyelőség tagjain kívül): *Dr. Filárszky Nándor*, osztályigazgató.

Dr. Hampel József, udv. tanácsos, egyet. ny. r. tanár, osztályigazgató.

Dr. Semayer Vilibald, osztályvezető-őr.

A magyar kir. országos levéltár részéről: *Óváry Lipót*, orsz. főlevéltárnok.

A budapesti egyetemi könyvtár részéről: *Dr. Ferenczy Zoltán*, igazgató.

Az orsz. képtár részéről: *Kammerer Ernő*, igazgató (l. f.).

Az orsz. magyar iparművészeti múzeum részéről: *Radisics Jenő*, igazgató (l. f.).

A népiskolai ifjúsági könyvtárakat intéző bizottság részéről: *Sebestyén Gyula*, kir. tanácsos.

Előadó-titkár-helyettes: *György Aladár*, (l. f.)

Irodavezető: *Dr. Fodor Oszkár*.

AZ ÁLLAMILAG SEGÉLYZETT ÉS A MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZÁGOS FŐFELÜGYELŐ- SÉGE ÉS AZ ORSZ. TANÁCS HATÁSKÖRÉBE TARTOZÓ GYŰJTEMÉNYEK JEGYZÉKE.

I.

Tudományos közgyűjtemények.

*(A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének fel-
ügyelete alatt.)*

	Lap		Lap
Alsóokubín.		Dés.	
1. Az árvaármegyei Csap- lovite-könyvtár (23).....	7	9. A szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és etnográfiai társulat mú- zeuma (346).....	203
Arad.		Déva.	
2. A Kőlcsey-egyesület gyűjteményei (39).....	15	10. A hunyadmegyei törté- nelmi és régészeti tár- sulat múzeuma (354)...	207
Araújosmarót.		Esztergom.	
3. Bars vármegye múzeuma (44)	18	11. Az esztergom-vidéki régészeti és történelmi társulat múzeuma (402)	234
Békéscsaba.		Felka.	
4. A múzeum-egyesület gyűjteményei (92).....	38	12. Tátra-múzeum (415)...	242
Békésgyula.		Győr.	
5. A békésvármegyei köz- művelődési egyesület múzeuma (93).....	41	13. Városi közkönyvtár (493)	276
Beaustercebánya.		Gyulafehérvár.	
6. Városi múzeum (114)...	54	14. Az alsófehérmegyei tör- ténelmi, régészeti és ter- mészettudományi egyeslet múzeuma (496).....	277
Budapest.		Hódmezővásárhely.	
7. A budapesti könyvtár- egyesület gyűjt. (149)..	72	15. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (520)....	288
Debreczen.			
8. Az ev. ref. főiskola könyvtára (333).....	196		

(A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének felügyelete alatt.)

Ipolyság.	Lap	Nagysszeben.	Lap
16. Honti múzeum (547)...	301	32. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma (924)...	490
Kassa.		Nagyvárad.	
17. Kassai múzeum (581)..	318	33. A biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület múzeuma (946)	502
Kecskemét.		34. A kir. kath. jogakadémia könyvtára (950).....	505
18. Városi könyvtár és múzeum (628).....	340	Nyíregyháza.	
Keszthely.		35. Szabolcsmegyei múzeum (982)	519
19. Balatoni múzeum (636)	344	36. Törvényhatósági köz-könyvtár (983).....	520
Kiskunhalas.		Nyitra.	
20. Az ev. ref. főgimnázium gyűjteményei (659)....	356	37. Nyitra vármegye múzeuma (990).....	523
Kolozsvár.		Pécs.	
21. Az erdélyi Kárpát-egyesület múzeuma (678)...	365	38. Városi múzeum (1052)..	552
Komárom.		Poprád.	
32. A komáromvármegyei és városi múzeum-egyesület gyűjteményei (699)....	385	39. A magyarországi Kárpát-egyesület múzeuma (1068)	559
Losoncz.		Pozsony.	
23. Városi közkönyvtár (760)	414	40. Az orvos- és természet-tudományi egyesület gyűjteményei (1080)...	568
Magyaróvár.		41. Városi közkönyvtár (1088)	573
24. A mosonmegyei történelmi és régészeti egyesület múzeuma (771).....	420	42. Városi múzeum (1089)..	574
Máramarosziget.		Selmeczbánya.	
25. Az ev. ref. főiskola könyvtára (784).....	426	43. Városi múzeum (1148)..	604
26. A máramarosvármegyei múzeum (789).....	428	Sepsiszentgyörgy.	
Miskolc.		44. Székely nemzeti múzeum (1153)	606
27. Az ágost. hitv. ev. egyház nyilvános közkönyvtára (826).....	445	Sopron.	
28. A borsod-miskolczi köz-művelődési és múzeum-egyesület múzeuma (828)	446	45. Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város múzeuma (1179).....	620
Nagybánya.		Szabadka.	
29. Városi múzeum (862)...	461	46. A közkönyvtár és múzeum-egyesület gyűjtem. (1189)	626
Nagyenyed.		Szatmár.	
30. A Bethlen-kollégium gyűjteményei (875)....	467	47. A Kölcsey-kör múzeumának gyűjteményei (1221)	643
Nagykároly.			
31. Szatmár vármegye múzeuma (895).....	476		

(A múzeumok és könyvtárak országos tanácsának felügyelete alatt.)

Szeged.	Lap	Tiszafüred.	Lap
48. Somogyi könyvtár és városi múzeum (1241)..	654	55. A múzeum- és könyvtár-egylet gyűjteményei (1359)	717
Szegvár.			
49. A tolnavármegyei múzeum (1245).....	658	Turócsaszentmárton.	
56. A múzeumi tót-társaság gyűjteményei (1393)... 731			
Szentes.			
50. A csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat múzeuma (1270)	674	Váoz.	
57. A váczli múzeum (1423) 747			
Szombathely.			
51. A vasvármegyei kulturális egyesület múzeuma (1310)	692	Vaszez.	
58. Városi nyilvános könyvtár (1451)..... 757			
59. Városi múzeum (1452).. 758			
Temesvár.			
52. A délmagyarországi természetud. társulat múzeuma (1335).....	701	Veszprém.	
60. Vármegyei múzeum (1460)			
761			
53. A délmagyarországi történelmi és régészeti múzeum-társulat gyűjtem. (1336)	703	Zombor.	
61. A bács-bodrogvármegyei történelmi társulat múzeuma (1492)..... 775			
54. Városi könyvtár (1356)	714		

II.

Népkönyvtárak.

(A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának felügyelete alatt.)

Abosfalva.		Bakabánya.	
1. Az E. M. K. E. népkönyvtára (5).....	2	7. A F. M. K. E. népkönyvtára (59).....	24
Alberti-Iras.		Balatongyörök.	
2. Népkönyvtár (15).....	5	8. Népkönyvtár (63)..... 26	
Alsógalla.		Bánkeszi.	
3. A D. K. E. vándorkönyvtára (19).....	6	9. A F. M. K. E. népkönyvtára (69)..... 29	
Alsókőröskény.		Bát.	
4. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (22).....	7	10. A F. M. K. E. népkönyvtára (74)..... 31	
Alsókubin.		Bede.	
5. A F. M. K. E. népkönyvtára (24).....	9	11. Az E. M. K. E. népkönyvtára (81)..... 34	
Alsópalojte.		Belényes.	
6. A F. M. K. E. népkönyvtára (26).....	10	12. Népkönyvtár (97)..... 45	

(A múzeumok és könyvtárak országos tanácsának felügyelete alatt.)

Berekereartár.	Lap	Garamkelecsény.	Lap
13. Az E. M. K. E. népkönyvtára (101).....	47	29. A F. M. K. E. népkönyvtára (446).....	257
Bicske.		Gödöllő.	
14. Községi népkönyvtár (116).....	56	30. A gödöllő-beenyői népkönyvtár-egyesület népkönyvtára (456).....	260
Borgóbesztercze.		Gölnicsbánya.	
15. Az E. M. K. E. népkönyvtára (132).....	62	31. A F. M. K. E. népkönyvtára (457).....	261
Brassó.		Gulács.	
16. Népkönyvtár (143)....	69	32. Népkönyvtár (460)....	262
Brezsóbánya.		Guta.	
17. A F. M. K. E. közkönyvtára (147).....	71	33. A F. M. K. E. népkönyvtára (461).....	—
Budapest.		Gyergyóditró.	
18. A budapesti könyvtár-egyesület népkönyvtára (149).....	73	34. Népkönyvtár (463)....	263
19. A VIII. ker. munkásotthon népkönyvtára (291).....	178	Győr.	
20. Budapest IX. kerületi soroksári-utl nép- és iskolai könyvtár (293)...	—	35. Népkönyvtár (489)....	273
Csernye.		Herenyevölgy.	
21. A polgári olvasóköri népkönyvtára (304)....	183	36. A F. M. K. E. népkönyvtára (514).....	286
Eperjes.		Hétháza.	
22. A Széchényi-kör könyvtára (386).....	225	37. Népkönyvtár (515)....	287
Érsekújvár.		Kassa.	
23. A F. M. K. E. közkönyvtára (392).....	228	38. Népkönyvtár (590)....	325
Felsőbaka.		Kecskemét.	
24. A F. M. K. E. népkönyvtára (417).....	246	39. Az alsó-szentkirálypusztai népliskola ifjúsági és népkönyvtára (600).....	330
Felsőbánya.		40. A felső-csödör-pusztai népliskola ifjúsági és népkönyvtára (605).....	332
25. Népkönyvtár (418)....	—	41. A helvetia-telepi népliskola ifjúsági és népkönyvtára (610).....	334
Felsőőr.		Kendilóna.	
26. Népkönyvtár (419)....	—	42. Az E. M. K. E. népkönyvtára (631).....	342
Felsőrakonca.		Késmárk.	
27. A F. M. K. E. népkönyvtára (421).....	247	43. Népkönyvtár (635)....	344
Felsővisó.		Kisgaram.	
28. Népkönyvtár (426)....	249	44. A F. M. K. E. népkönyvtára (647).....	351

(A múzeumok és könyvtárak országos tanácsának felügyelete alatt.)

Kolozsvár.	Lap	Mohács.	Lap
45. Népkönyvtár (692)....	381	61. Népkönyvtár (840)....	452
Kovácsna.		Muraszombat.	
46. Az E. M. K. E. olvasó- egylet népkönyvtára (704)	389	62. A D. K. E. vándor- könyvtára (850).....	456
Köbülkút.		Nagybánya.	
47. Népkönyvtár (705)....	389	63. Népkönyvtár (860)....	460
Körmöcsbánya.		Nagyborosnyó.	
48. Népkönyvtár (711)....	392	64. Az olvasó-egylet könyv- tára (871).....	466
Középpalotja.		Nagykoasmály.	
49. A F. M. K. E. nép- könyvtára (722).....	396	65. A F. M. K. E. nép- könyvtára (899).....	478
Krompach.		Nagysurány.	
50. A F. M. K. E. nép- könyvtára (724).....	397	66. A F. M. K. E. nép- könyvtára (917).....	485
Küküllőszéplak.		Nagyaseben.	
51. Népkönyvtár (735)....	401	67. Népkönyvtár (931)....	496
Libetbánya.		Nagy-Várad.	
52. A F. M. K. E. nép- könyvtára (747).....	406	68. Ujvárosi népkönyvtár (956)	509
Liptószentmiklós.		69. Váraljai népkönyvtár (957)	—
53. Népkönyvtár (752)....	408	Nemesbóri.	
Magyarbikal.		70. A F. M. K. E. nép- könyvtára (963).....	512
54. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (767).....	417	Némethogszán.	
Magyarsáros.		71. A kaszinó-egylet könyv- tára (966).....	513
55. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (775).....	422	Nyén.	
Málnapataka.		72. Az E. M. K. E. nép- könyvtára (972).....	515
56. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (783).....	426	Nyitra.	
Mencshely.		73. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (985).....	521
57. A D. K. E. vándor- könyvtára (807).....	438	74. A F. M. K. E. nép- könyvtára (986).....	—
Mesőbánd.		Nyitraivánka.	
58. Népkönyvtár (810)....	439	75. A F. M. K. E. nép- könyvtára (994).....	525
Mesőtár.		Óbars.	
59. Városi népkönyvtár (819)	443	76. A F. M. K. E. nép- könyvtára (995).....	526
Miketalva.			
60. Népkönyvtár (822)....	444		

(A múzeumok és könyvtárak országos tanácsának felügyelete alatt.)

Ódombóvár.	Lap	Százbréte.	Lap
77. A D. K. E. népkönyvtára (998).....	527	94. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1208).....	—
Oravicza.		Szebelléb.	
78. Az Arany-kör könyvtára (1010).....	530	95. A F. M. K. E. népkönyvtára (1226).....	646
Óvár.		Székelykeresztur.	
79. A F. M. K. E. népkönyvtára (1019).....	533	96. Ifjúsági népkönyvtár (1249)	662
Ördögkeresztur.		Szenicz.	
80. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1022).....	534	97. Népkönyvtár (1267)...	673
Palotfalva.		Szepesbéla.	
81. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1024).....	535	98. A F. M. K. E. népkönyvtára (1279).....	680
Pancsova.		Szepesolasszi.	
82. Népkönyvtár (1027)...	—	99. A F. M. K. E. népkönyvtára (1281).....	—
Papolecz.		Szucsák.	
83. Népkönyvtár (1040)...	547	100. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1317).....	695
Perlak.		Tahitótfalu.	
84. Népkönyvtár (1057)...	555	101. Népkönyvtár (1323)...	697
Petrozsény.		Temesvár.	
85. Népkönyvtár (1064)...	557	102. Temesvár-erzsébetvárosi népkönyvtár (1347)....	710
Pográny.		103. Temesvár-gyárvárosi népkönyvtár (1349)....	711
86. A F. M. K. E. népkönyvtára (1067).....	559	104. A temesvár-józsefvárosi polgári olvasó-egylet népkönyvtára (1351)...	712
Pozsony.		Teászér.	
87. A Toldy-kör könyvtára (1087)	572	105. A F. M. K. E. népkönyvtára (1357).....	716
Privigye.		Tiszaffüred.	
88. A F. M. K. E. közkönyvtára (1092).....	576	106. A múzeum- és könyvtár-egylet gyűjteményei (1259)	717
Rétfalva.		Tornócs.	
89. Népkönyvtár (1105)...	582	107. A F. M. K. E. népkönyvtára (1371).....	722
Salmcsbánya.		Tótpelics.	
90. Népkönyvtár (1147)...	603	108. A F. M. K. E. népkönyvtára (1379).....	735
Sályomkő.		Trencsén.	
91. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1163).....	613	109. A F. M. K. E. népkönyvtára (1381).....	—
Szakolcza.			
92. Népkönyvtár (1197)...	631		
Szarvas.			
93. Népkönyvtár (1206)...	637		

(A múzeumok és könyvtárak országos tanácsának felügyelete alatt.)

	Lap	Zalatna.	Lap
Turcsok.		124. Népkönyvtár (1476)...	768
110. A F. M. K. E. népkönyvtára (1389).....	729	Zólyom.	
Turósszentmárton.		125. A F. M. K. E. népkönyvtára (1489).....	774
111. A F. M. K. E. köz-könyvtára (1392).....	730	126. Népkönyvtár (1490)...	—
Ujbánya.		Zsolna.	
112. Népkönyvtár (1397)...	734	127. Népkönyvtár (1497)...	779
Ungvár.		Abrudbánya.	
113. Népkönyvtár (1412)...	742	128. Népkönyvtár (1498)...	780
Uzdissentpéter.		Alsórákos.	
114. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1415).....	743	129. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1499).....	780
Ürmény.		Balázsfalva.	
115. A F. M. K. E. népkönyvtára (1416).....	—	130. Népkönyvtár (1500)...	781
Vágasered.		Balmazújváros.	
116. Népkönyvtár (1427)...	749	131. Népkönyvtár (1501)...	—
Vágújhely.		Bártfa.	
117. A F. M. K. E. népkönyvtára (1429).....	750	132. Népkönyvtár (1502)...	—
Vargyas.		Békéscsaba.	
118. Az E. M. K. E. népkönyvtára (1437).....	752	133. Népkönyvtár (1503)...	—
Városlőd.		Hajdúdorog.	
119. Népkönyvtár (1440)...	753	134. Népkönyvtár (1505)...	782
Verespatak.		Kaposvár.	
120. Az E. M. K. E. könyvtára (1448).....	756	135. Népkönyvtár (1506)...	—
Vihnyepereszény.		Piskitelep.	
121. A F. M. K. E. ifjúsági könyvtára (1461).....	762	136. Népkönyvtár (1507)...	—
Visk.		Pomáz.	
122. Népkönyvtár (1463)...	763	137. Vándorkönyvtár (1508)	783
Zágon.		Vács.	
123. Népkönyvtár (1468)....	764	138. Vándorkönyvtár (1509)	—

TARTALOM.

	Lap
Előszó	III
Magyarország múzeumi és könyvtári	1
Kiegészítések és helyreigazítások	784
A gyűjtemények jegyzéke:	
I. Helyek szerint	785
II. Szakok szerint	820
III. Fentartók szerint	880
Függelék:	
A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége	924
A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa	925
Az államilag segélyezett, és a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége és az országos tanács hatáskörébe tartozó gyűjtemények jegyzéke	928

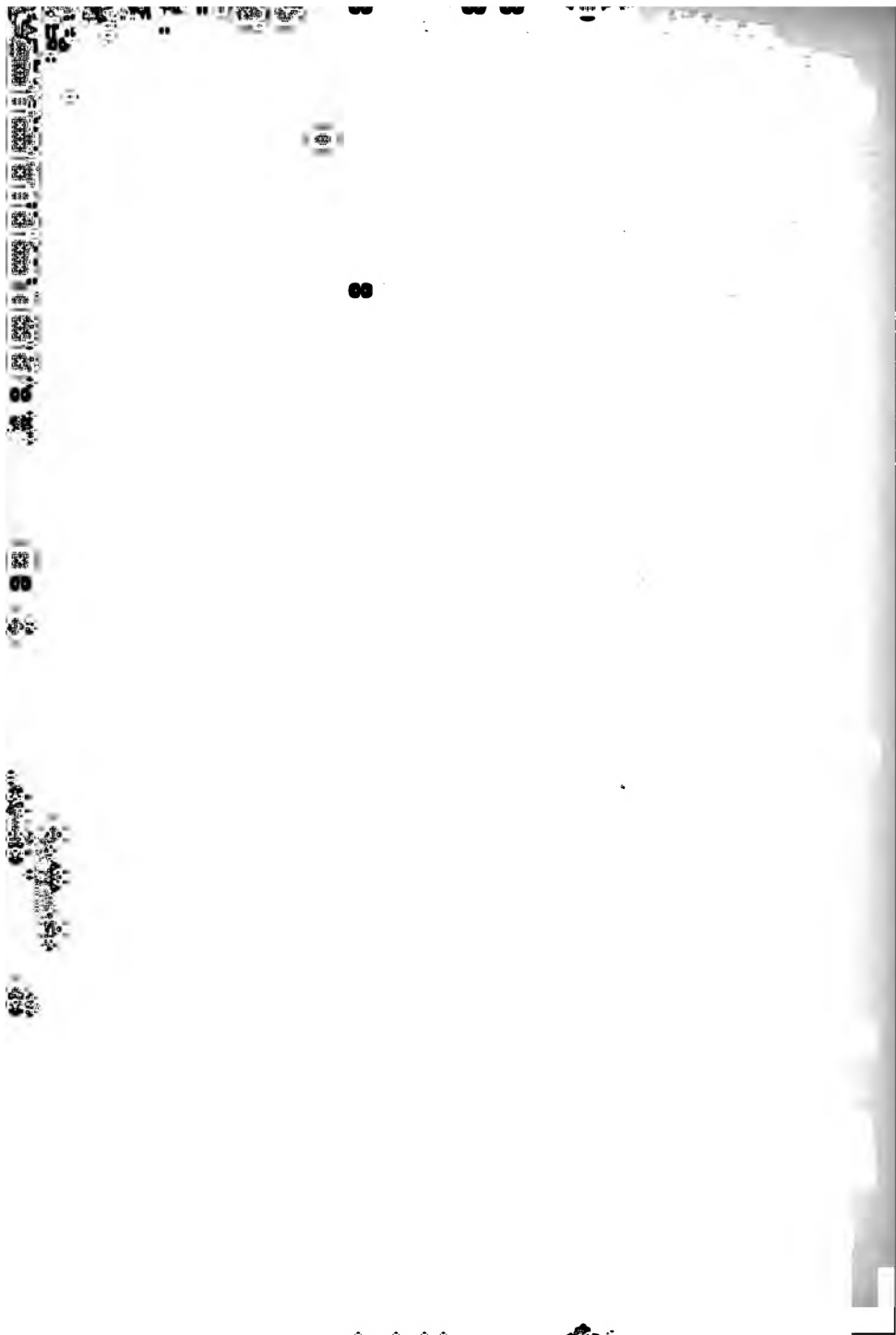

2

8

